ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ

ಶಾಲಾ ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ಸಾಕ್ಷರತಾ ಇಲಾಖೆ

ಜಿಲ್ಲಾ ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ತರಬೇತಿ ಸಂಸ್ಥೆ (ಡಯಟ್) ಹಾವೇರಿ

ಪಾಠ ಆಧಾರಿತ ಮೌಲ್ಯಾಂಕನ ಸಾಮಗ್ರಿ

2025 – 26

ವಿಷಯ : ಪ್ರಥಮ ಭಾಷೆ ಕನ್ನಡ

ತರಗತಿ : 10

ರಾಜ್ಯ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಶೋಧನೆ ಮತ್ತು ತರಬೇತಿ ಇಲಾಖೆ.

ಬನಶಂಕರಿ 3ನೇ ಹಂತ, ಬೆಂಗಳೂರು - 560085

ಪರಿಕಲ್ಪನೆ ಮತ್ತು ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ
ಶ್ರೀಮತಿ ರಶ್ಮಿ ಮಹೇಶ್ ಭಾ. ಆ. ಸೇ. ಸರ್ಕಾರದ ಪ್ರಧಾನ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳು, ಶಾಲಾ ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆ ಮತ್ತು ಸಾಕ್ಷರತಾ ಇಲಾಖೆ

ಡಾ. ತ್ರಿಲೋಕ್ ಚಂದ್ರ K. V. ಭಾ. ಆ. ಸೇ. ಆಯುಕ್ತರು ಶಾಲಾ ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆ, ಬೆಂಗಳೂರು	**ಶ್ರೀ ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣ H. N.** ನಿರ್ದೇಶಕರು, DSERT ಬೆಂಗಳೂರು

ಡಯಟ್ ಸಹಕಾರ

ಶ್ರೀ ಗಿರೀಶ ಪದಕಿ ಪ್ರಾಂಶುಪಾಲರು ಡಯಟ್ ಹಾವೇರಿ	**ಶ್ರೀ ಬಾಬು ಸುಣಗಾರ** ಉಪನ್ಯಾಸಕರು ಡಯಟ್ ಹಾವೇರಿ

ಸಂಯೋಜನೆ

ಶ್ರೀಮತಿ ರಾಧಾ P.
ಹಿರಿಯ ಸಹಾಯಕ ನಿರ್ದೇಶಕರು,
DSERT ಬೆಂಗಳೂರು

ಪಾಠ ಆಧಾರಿತ ಮೌಲ್ಯಾಂಕನ ಸಾಮಗ್ರಿ ರಚನಾ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ತಂಡ

1. **ಶ್ರೀ ಸಿ. ಎಂ. ಮಾರೇರ**
   ಸರ್ಕಾರಿ ಪ್ರೌಢಶಾಲೆ ನೆಲೋಗಲ್ಲ ತಾ. ಹಾವೇರಿ
2. **ಶ್ರೀಮತಿ ಶಶಿಕಲಾ ಹೊಸಳ್ಳಿ**
   ಸರ್ಕಾರಿ ಪ್ರೌಢಶಾಲೆ ಹಳೇಮನ್ನಂಗಿ ತಾ. ಸವಣೂರ
3. **ಶ್ರೀ ಯಲ್ಲಪ್ಪ ಮಳಲಿ**
   ಸರ್ಕಾರಿ ಪ್ರೌಢಶಾಲೆ ಚಳ್ಳಾಳ ತಾ. ಸವಣೂರ
4. **ಶ್ರೀ ನಾಗರಾಜ ಪುರದ**
   ಸರ್ಕಾರಿ ಪ್ರೌಢಶಾಲೆ ದೂದಿಹಳ್ಳಿ ತಾ. ಹಿರೆಕೆರೂರ
7. **ಶ್ರೀ ಪಂಚಾಕ್ಷರಿ ಮೂರಮಟ್ಟಿ**
   ಸರ್ಕಾರಿ ಪ್ರೌಢಶಾಲೆ ಚಿಕ್ಕಲಿಂಗದಹಳ್ಳಿ ತಾ. ಹಾವೇರಿ
8. **ಶ್ರೀ ಶಂಕರ ಹಾರನಹಳ್ಳಿ**
   ಸರ್ಕಾರಿ ಪ್ರೌಢಶಾಲೆ ಕಳ್ಳಿಹಾಳ ತಾ. ಹಾವೇರಿ
9. **ಶ್ರೀ ಪ್ರಭು ಬಂಗೇರ**
   ಸರ್ಕಾರಿ ಪ್ರೌಢಶಾಲೆ ಹಿರೇಮಣಕಟ್ಟಿ ತಾ. ಶಿಗ್ಗಾಂವ
10. **ಶ್ರೀ ಪ್ರಕಾಶ ಚಿಕ್ಕೇರಿ**
    ಸರ್ಕಾರಿ ಪ್ರೌಢಶಾಲೆ ವರ್ದಿ ತಾ. ಹಾನಗಲ್ಲ

5. ಶ್ರೀ ಸಿದ್ದೇಶ್ವರ ಅಂಬಿಗೇರ ಸರ್ಕಾರಿ ಪ್ರೌಢಶಾಲೆ ಕುಳೇನೂರ ತಾ. ಹಾವೇರಿ **6. ಶ್ರೀ ಕೊಟ್ರೇಶ ಕುಂದೂರ** ಸರ್ಕಾರಿ ಉನ್ನತಿಕರಿಸಿದ ಶಾಲೆ ಹಳೇಬಂಕಾಪೂರ ತಾ. ಹಾವೇರಿ	**11. ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಪಿ. ಮಠದ** ಎಸ್. ವ್ಹಿ.ಎಚ್.ಎಸ್. ಚಿಕ್ಕಬಾಸೂರ ತಾ. ಬ್ಯಾಡಗಿ **12. ಶ್ರೀ ನಿಂಗನಗೌಡ ಪಾಟೀಲ** ಸರ್ಕಾರಿ ಪ್ರೌಢಶಾಲೆ ಹನುಮಾಪುರ ತಾ. ರಾಣೇಬೆನ್ನೂರ **13. ಶ್ರೀ ಬಸವರಾಜ ಜವಾಯಿ** ಸರ್ಕಾರಿ ಪ್ರೌಢಶಾಲೆ ಅಕ್ಕೂರು ತಾ. ಹಾವೇರಿ
ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕರು ಮತ್ತು ಪರಿಶೀಲಕರು	
ಶ್ರೀ ನಿರಂಜನ ಗುಡಿ ಕನ್ನಡ ಭಾಷಾ ಶಿಕ್ಷಕರು ಜನತಾ ಬಾಲಿಕೆಯರ ಪ್ರೌಢಶಾಲೆ ಹಾನಗಲ್ಲ ಜಿಲ್ಲಾ ಹಾವೇರಿ	**ಶ್ರೀಮತಿ ಆಶಾ ಕೆ. ಸಿ.** ಕನ್ನಡ ಭಾಷಾ ಶಿಕ್ಷಕರು ಸರ್ಕಾರಿ ಬಾಲಿಕೆಯರ ಪ್ರೌಢಶಾಲೆ ದೇವನಹಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಬೆಂಗಳೂರು ಗ್ರಾಮಾಂತರ

ಕಲಿಕಾ ಫಲಗಳು

ಕ. ಸಂ	ಗದ್ಯಭಾಗ	ಕಲಿಕಾಫಲಗಳು	ಪುಟ ಸಂಖ್ಯೆ
1.	ನಮ್ಮ ಭಾಷೆ	▪ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಅಭಿಮಾನವನ್ನು ಮತ್ತು ಇತರೆ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಗೌರವದ ಭಾವನೆಯನ್ನು ಹೊಂದುವರು. ▪ ಭಾಷೆಯ ಗುಣಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಅದರ ಉಗಮ, ವಿಕಾಸದ ಕುರಿತು ತಿಳಿಯುವರು. ▪ ಕನ್ನಡ ವರ್ಣಮಾಲೆಯನ್ನು ಅರ್ಥೈಸಿಕೊಳ್ಳುವರು ಮತ್ತು ಗುಣಿತಾಕ್ಷರಗಳು, ಸಂಯುಕ್ತಾಕ್ಷರಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಗ್ರಹಿಸುವರು. ▪ ಪ್ರಬಂಧ ರಚನೆಯ ಕೌಶಲ್ಯ ಹಾಗೂ ಅದರ ವಿಭಿನ್ನ ಹಂತಗಳನ್ನು ಅರಿಯುವರು.	12-14
2	ವ್ಯಾಘ್ರಗೀತೆ	▪ ಪಠ್ಯವಸ್ತುವಿನಲ್ಲಿರುವ ವಿವಿಧ ರೀತಿಯ ಕಥೆಗಳ ಧ್ವನಿ ಮುದ್ರಿತ ಪ್ರಸ್ತುತಿ ಮತ್ತು ಚರ್ಚೆಗಳನ್ನು ಓದುವರು ಮತ್ತು ಅರ್ಥೈಸಿಕೊಳ್ಳುವರು. ▪ ಪಾತ್ರಗಳ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ಸಂಭಾಷಣೆಗಳನ್ನು ತಾರ್ಕಿಕವಾಗಿ ವಿಮರ್ಶಿಸುವರು. ▪ ಚರ್ಚೆ ಸಂಭಾಷಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿ ತಾರ್ಕಿಕ ವಾದವನ್ನು ಮಂಡಿಸುವರು. ▪ ವ್ಯಾಕರಣಾಂಶಗಳಾದ ಸಂಧಿಗಳು, ದ್ವಿರುಕ್ತಿ, ಜೋಡುನುಡಿ, ಅನುಕರಣಾವ್ಯಯ ಮುಂತಾದ ಕ್ರಿಯಾತ್ಮಕ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಗ್ರಹಿಸುತ್ತಾರೆ.	15-17
3	ಭಾಗ್ಯಶಿಲ್ಪಿಗಳು	▪ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯ ವಿವಿಧ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಕಾರಗಳನ್ನು ಓದಿ, ವ್ಯಕ್ತಿ ಚಿತ್ರ ಸಾಹಿತ್ರ ಪ್ರಕಾರವನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಂಡು ಪ್ರಶಂಶಿಸುತ್ತಾರೆ. ▪ ಸರ್. ಎಂ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯ ಮತ್ತು ನಾಲ್ವಡಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜ ಒಡೆಯರ್ ಇವರುಗಳ ಜೀವನ ಸಾಧನೆಗಳು, ಜೀವನ ಮೌಲ್ಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅರಿತುಕೊಂಡು ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವರು. ▪ ಸರಳ ಕ್ರಿಯಾತ್ಮಕ ವ್ಯಾಕರಣಾಂಶಗಳಾದ ಅನ್ಯ ದೇಶಿಯ ಪದಗಳು, ಲೇಖನ ಚಿಹ್ನೆಗಳು ಮತ್ತು ವಾಕ್ಯ ಪ್ರಕಾರಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಗ್ರಹಿಸುತ್ತಾರೆ.	18-20

4	ಎದೆಗೆ ಬಿದ್ದ ಅಕ್ಷರ	▪ ತಾವು ಓದಿದ ಗದ್ಯ, ಪದ್ಯ, ಕಥೆ ಕಾವ್ಯಗಳನ್ನು ಕುರಿತು,ಅದರ ಸತ್ಯಾಸತ್ಯತೆಯ ಮೌಲ್ಯಗಳ ಬಗೆಗೆ ತಮ್ಮ ನಿರ್ಧಾರಗಳನ್ನು ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುವರು. ▪ ತಮ್ಮ ವೈಚಾರಿಕ ಚಿಂತನೆಯಿಂದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಾಮರಸ್ಯ, ನಡೆ-ನುಡಿಯಿಂದ ಸಮಾಜದ ಸಮಷ್ಠಿಯ ಒಳಿತಿಗಾಗಿ ನಿರ್ಧಾರಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸುವರು. ▪ ದಲಿತ-ಬಂಡಾಯ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಅರ್ಥೈಸಿಕೊಳ್ಳುವರು. ▪ ವಚನ ಸಾಹಿತ್ಯ, ವಚನ ಚಳುವಳಿಯ ಉದ್ದೇಶ ಮತ್ತು ಗುರಿಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ತಿಳಿಯುವರು. ▪ ಸಂವೇಗಾತ್ಮಕ ಅಂಶಗಳಾದ ಜಾತಿ, ಧರ್ಮ, ಅರಿವು, ಆಚಾರಗಳ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡು ಸಮಾನತೆಯ ಮೌಲ್ಯವನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವರು. ▪ ವ್ಯಾಕರಣಾಂಶಗಳಾದ ಕ್ರಿಯಾಪದದ ವಿವಿಧ ರೂಪಗಳು ಮತ್ತು ವಿಭಕ್ತಿ ಪ್ರತ್ಯಯಗಳನ್ನು ಅರಿತು ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಯೋಗಿಸುವರು. ▪ ವ್ಯವಹಾರಿಕ ಪತ್ರಲೇಖನದ ಸ್ವರೂಪ, ಹಂತಗಳನ್ನು ಗ್ರಹಿಸಿ, ವ್ಯವಹಾರಿಕ ಪತ್ರ ಬರೆವಣಿಗೆಯ ಕೌಶಲ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದುವರು.	21-23
5	ಯುದ್ಧ	▪ ಗದ್ಯ ಸಾಹಿತ್ಯದ ವಿವಿಧ ಪ್ರಕಾರಗಳಲ್ಲಿ ಸಣ್ಣಕಥಾ ಪ್ರಕಾರವನ್ನು ಓದುವರು ಮತ್ತು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವರು. ▪ ಧ್ವನಿ ಮುದ್ರಿತ ಪ್ರಸ್ತುತಿ ಮತ್ತು ಚರ್ಚೆಗಳನ್ನು ಓದುವರು ಮತ್ತು ಅರ್ಥೈಸಿಕೊಳ್ಳುವರು. ▪ ಚರ್ಚೆ- ಸಂಭಾಷಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿ ತಾರ್ಕಿಕ ವಾದವನ್ನು ಮಂಡಿಸುವರು. ▪ ಸರಳ ಕ್ರಿಯಾತ್ಮಕ ವ್ಯಾಕರಣಾಂಶಗಳನ್ನು ಗ್ರಹಿಸುತ್ತಾರೆ.	24-26
6	ಶಬರಿ	▪ ಪಠ್ಯವಸ್ತುವಿನಲ್ಲಿರುವ ಗೀತನಾಟಕದ ಪ್ರಸಂಗವನ್ನು ಓದಿ, ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಂಡು ಸಾರಾಂಶವನ್ನು ಹೇಳುವರು. ▪ ನಾಟಕ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿನ ಅಭಿನಯ, ದೃಶ್ಯ, ಸಂಭಾಷಣೆ, ಸಂಗೀತ, ನೃತ್ಯದ ವಿಶೇಷತೆಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡು ತಮ್ಮ ಸೃಜನಶೀಲತೆಯನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸುವರು.	27-30

		▪ ಶಬರಿಯ ಗುಣವಿಶೇಷತೆಯ ಮೂಲಕ ಮಾನವನಿಗೆ ಧನ್ಯಭಾವದ ಅಂತರಂಗ ಶುದ್ಧತೆಯ ಅಂಶವನ್ನು ವಿಮರ್ಶಿಸುವರು. ▪ ಭಾಷಾ ನಿಯಮಾನುಸಾರ ಭಾಷೆಯ ಸೊಗಸು, ತದ್ಧಿತಾಂತಗಳ ಮೂಲ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಬರೆಯುವುದನ್ನು ಕಲಿಯುವರು.	
7	ಲಂಡನ್ ನಗರ	▪ ಪ್ರವಾಸ ಕಥನ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಓದುವರು ಮತ್ತು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವರು. ▪ ಪಾತ್ರಗಳ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ, ಸಂಭಾಷಣೆ, ವರ್ತನೆಗಳಂತಹ ವಿಭಿನ್ನ ಸ್ವರೂಪಗಳನ್ನು ಓದಿ ತಾರ್ಕಿಕವಾಗಿ ಚರ್ಚಿಸುವರು. ▪ ಸರಳ ಕ್ರಿಯಾತ್ಮಕ ವ್ಯಾಕರಣಾಂಶಗಳನ್ನು ಗ್ರಹಿಸುತ್ತಾರೆ. ▪ ವ್ಯಾಕರಣಾಂಶಗಳನ್ನು ಅರ್ಥೈಸಿಕೊಳ್ಳುವರು.	31-33
8	ಅಗ್ನಿಭೂತಿ ವಾಯುಭೂತಿ ಯರ ಕತೆ	▪ ಹಳಗನ್ನಡ, ನಡುಗನ್ನಡ, ಹೊಸಗನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಕಾರಗಳನ್ನು ಓದಿ ಅರ್ಥೈಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಕೌಶಲ್ಯ ಹೊಂದುವರು. ▪ ಹಳಗನ್ನಡ ಗದ್ಯ ಕೃತಿಯ ಲಕ್ಷಣಗನ್ನು ಅರಿಯುವರು. ▪ ಹಳಗನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಓದುವ ಮತ್ತು ಅರ್ಥೈಸಿಕೊಂಡು ಸಾರಾಂಶ ಹೇಳುವ ಕೌಶಲ್ಯ ಹೊಂದುವರು. ▪ ಹಳಗನ್ನಡದ 'ಱ' ಮತ್ತು 'ೞ' ಕಾರಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಯವರು.	34-36
	ಪದ್ಯಭಾಗ		
1	ಸಂಕಲ್ಪಗೀತೆ	▪ ಪದ್ಯ ಸಾಹಿತ್ಯದ ವಿವಿಧ ಪ್ರಕಾರಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯುವರು. ▪ ಭಾವಗೀತೆ ಪ್ರಕಾರ ಮತ್ತು ಇತರೆ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಕಾರಗಳನ್ನು ಪ್ರಶಂಸಿಸುವರು. ಮತ್ತು ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಮೌಖಿಕ ಮತ್ತು ಲಿಖಿತ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುವರು. ▪ ವ್ಯಾಕರಣದ ರಚನೆ ಮತ್ತು ತತ್ವಗಳನ್ನು (ಕ್ರಿಯಾತ್ಮಕ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಆಲಿಸಿ) ಅರ್ಥೈಸಿಕೊಳ್ಳುವರು.	37-40

2	ಹಕ್ಕಿ ಹಾರಿತಿದೆ ನೋಡಿದಿರಾ	▪ ಕಥೆಗಳು, ಕವಿತೆಗಳು ಮತ್ತು ಇತರೆ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಕಾರಗಳನ್ನು ಪ್ರಶಂಸಿಸುವರು. ಹಾಗೆಯೇ ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಮೌಖಿಕ ಮತ್ತು ಲಿಖಿತ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಸುವರು. ▪ ಪದ್ಯವನ್ನು ರಾಗವಾಗಿ ಹಾಡಿ, ಮೌಲ್ಯಧಾರಿತ ಸಾರಾಂಶ ಹೇಳುವರು. ಕವಿಯು ತಿಳಿಸಿದ ಆಂಶಗಳ ವಿಶೇಷತೆಯನ್ನು ವರ್ಣಿಸುವರು. ▪ ಭಾಷಾ ನಿಯಮಗಳಿಗನುಸಾರವಾಗಿ ಅವ್ಯಯಗಳು, ಕನ್ನಡ ದೇಶ್ಯಪದಗಳು, ತತ್ಸಮ-ತದ್ಭವಗಳ ಮೂಲ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಗುರ್ತಿಸಿ ಬರೆಯುವುದನ್ನು ಕಲಿಯುವರು.	41-44
3	ಕೌರವೇಂದ್ರನ ಕೊಂದೆ ನೀನು	▪ ನಡುಗನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಮಹಾಕಾವ್ಯಗಳನ್ನು ಮೆಚ್ಚಿ ಪ್ರಶಂಸಿಸುವರು. ▪ ಹಳಗನ್ನಡ, ನಡುಗನ್ನಡ, ಹೊಸಗನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಕಾರದ ಗುಣಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ಅರಿಯುವರು. ▪ ನಡುಗನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಓದುವ ಮತ್ತು ಅರ್ಥೈಸಿಕೊಂಡು ಸಾರಾಂಶ ಹೇಳುವ ಕೌಶಲ್ಯ ಹೊಂದುವರು. ▪ ವ್ಯಾಕರಣಾಂಶಗಳಾದ ಛಂದಸ್ಸು ಮತ್ತು ಅಲಂಕಾರಗಳ ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ಗ್ರಹಿಸಿ, ಗುರುತಿಸಿ, ಸಮನ್ವಯಗೊಳಿಸುವರು.	45-50
4	ಛಲಮನೆ ಮೆರೆವೆಂ	▪ ಹಳಗನ್ನಡ, ನಡುಗನ್ನಡ, ಹೊಸಗನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಕಾರದ ಗುಣಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ಅರಿಯುವರು. ▪ ಹಳಗನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಆಲಿಸಿ ಅರ್ಥೈಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ▪ ಹಳಗನ್ನಡ ಪದ್ಯಗಳ ವಿಷಯಾನುಸಾರ ಚರ್ಚೆ, ಸಂವಾದಗಳಲ್ಲಿ ಪಾಲ್ಗೊಂಡು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ವ್ಯಕ್ಯಪಡಿಸುವರು. ▪ ರಾಮಾಯಣ, ಮಹಾಭಾರತ ಮಹಾಕಾವ್ಯಗಳನ್ನು ಓದಿ ಅರ್ಥೈಸಿಕೊಂಡು ತಮ್ಮ ಅನಿಸಿಕೆಗಳನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುವರು. ▪ ಛಂದಸ್ಸಿನ ಪದ್ಯಗಳಾದ ಕಂದಪದ್ಯ, ವೃತ್ತಗಳ ರಚನೆಯ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯುವರು.	51-54

5	ಹಸುರು	▪ ಪ್ರಕೃತಿಯ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ಆರಾಧಿಸುವ ಗುಣ ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳುವರು. ▪ ತಾವು ಓದಿದ ಪದ್ಯ ಕಾವ್ಯದ ಕುರಿತು ಸತ್ಯಾಸತ್ಯತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ತಮ್ಮ ನಿರ್ಧಾರವನ್ನು ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಸುವರು. ▪ ಭಾಷಾ ನಿಯಮಗಳಿಗೆ ಅನುಸಾರವಾಗಿ ಔಂದಸ್ಸು, ಅಲಂಕಾರಗಳ ಮೂಲ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಬರೆಯುವುದನ್ನು ಕಲಿಯುವರು.	55-58
6	ಹಲಗಲಿ ಬೇಡರು	▪ ಕಥೆಗಳು, ಕವಿತೆಗಳು ಮತ್ತು ಇತರೆ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಕಾರಗಳನ್ನು ಪ್ರಶಂಸಿಸುವರು, ಹಾಗೆಯೇ ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಮೌಖಿಕ ಮತ್ತು ಲಿಖಿತ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ ಪಡಿಸುವರು. ▪ ಭಾವಗೀತಾತ್ಮಕ ಸತ್ವವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ವೀರಗೀತೆ ಲಾವಣಿಯ ಧ್ವನಿ ರಮ್ಯತೆಯನ್ನು, ಅರ್ಥಸೌಂಧರ್ಯವನ್ನು ಅನುಕರಿಸುವರು. ▪ ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಚಿಗುರಾಗಿರುವ ಲಾವಣಿಯಲ್ಲಿ ಬರುವ ನಾಡು-ನುಡಿಗಾಗಿ ಶ್ರಮಿಸಿದ ಸಾಧಕರ ವ್ಯಕ್ತಿಚಿತ್ರಗಳು ಮತ್ತು ಐತಿಹಾಸಿಕ ವಿವರಗಳ ಕುರಿತು ಪ್ರೇರಣೆ ಹೊಂದುವರು. ▪ ಭಾಷಾ ನಿಯಮಗಳಿಗೆ ಅನುಸಾರವಾಗಿ ಭಾಷೆಯ ಸೊಬಗು, ರಗಳೆ, ಅಲಂಕಾರಗಳ ಮೂಲ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಬರೆಯುವುದನ್ನು ಕಲಿಯುವರು.	59-61
7	ವೀರಲವ	▪ ಹಳಗನ್ನಡ, ನಡುಗನ್ನಡ, ಹೊಸಗನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಕಾರದ ಗುಣಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ಅರಿಯುವರು. ▪ ನಡುಗನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಓದುವ ಮತ್ತು ಅರ್ಥೈಸಿಕೊಂಡು ಸಾರಾಂಶ ಹೇಳುವ ಕೌಶಲ್ಯ ಹೊಂದುವರು. ▪ ವೀರಲವನ ಬಾಲಸಹಜ ಸಾಹಸ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯ ದಿಟ್ಟತನ ಮತ್ತು ವೀರತೆಯನ್ನು ಕೊಂಡಾಡುವರು. ▪ ಭಾಷಾ ನಿಯಮಗಳಿಗೆ ಅನುಸಾರವಾಗಿ ಷಟ್ಪದಿ ಮತ್ತು ಅಲಂಕಾರಗಳ ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ಗ್ರಹಿಸಿ, ಗುರುತಿಸಿ ಸಮನ್ವಯಗೊಳಿಸುವರು.	62-64

8	ಕೆಮ್ಮನೆ ಮೀಸೆವೊತ್ತನೇ	▪ ಹಳಗನ್ನಡ, ನಡುಗನ್ನಡ, ಹೊಸಗನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಕಾರದ ಗುಣಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ಅರಿಯುವರು. ▪ ಹಳಗನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಆಲಿಸಿ ಅರ್ಥೈಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ▪ ಹಳಗನ್ನಡ ಪದ್ಯಗಳ ವಿಷಯಾನುಸಾರ ಚರ್ಚೆ, ಸಂವಾದಗಳಲ್ಲಿ ಪಾಲ್ಗೊಂಡು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುವರು. ▪ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆ, ಸತ್ಯಸಂಧತೆ, ಕರುಣೆ, ದಯೆ ಮುಂತಾದ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಅರ್ಥೈಸಿಕೊಂಡು ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವರು. ▪ ವ್ಯಾಕರಣಾಂಶಗಳಾದ ಛಂದಸ್ಸು ಮತ್ತು ಅಲಂಕಾರಗಳ ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ಗ್ರಹಿಸಿ, ಗುರುತಿಸಿ, ಸಮನ್ವಯಗೊಳಿಸುವರು.	65-67
	ಪಠ್ಯ ಪೂರಕ ಅಧ್ಯಯನ		
1	ವಸಂತ ಮುಖ ತೋರಲಿಲ್ಲ.	▪ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಸಮಾನತೆ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯದ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಅರಿಯುವರು. ▪ ದಲಿತ- ಬಂಡಾಯ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಆಶಯ ತಿಳಿಯುವರು.	68
2	ಭಗತ್ ಸಿಂಗ್	▪ ಭಾರತದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟದ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ಸ್ಮರಿಸುವರು. ▪ ಭಾರತೀಯ ವೀರರ ತ್ಯಾಗ-ಬಲಿದಾನಗಳನ್ನು ಮೆಚ್ಚುವರು. ▪ ಬ್ರಿಟಿಷರು ಭಾರತೀಯರ ಮೇಲೆ ಮಾಡಿದ ದೌರ್ಜನ್ಯ ಶೋಷಣೆಯ ತಿಳುವಳಿಕೆ ಹೊಂದುವರು.	69

3	ಉದಾತ್ತ ಚಿಂತನೆಗಳು	▪ ನಾಡಿಗಾಗಿ ತನುವ ತೆತ್ತ ಹುತಾತ್ಮರ-ಮಹಾತ್ಮರ ಚಿಂತನೆಗಳಿಂದ ಪ್ರೇರಣೆ ಹೊಂದುವರು. ▪ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ, ಅದರ ಪ್ರಕಾರ ಮತ್ತು ಮಹತ್ವವನ್ನು ಅರಿಯುವರು. ▪ ಅಂದವಾದ ಅಕ್ಷರ ಬರೆವಣಿಗೆಯನ್ನು ರೂಢಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುವರು. ಮತ್ತು ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಗೌರವದ ಭಾವನೆಯನ್ನು ಹೊಂದುವರು. ▪ ಸ್ವಾಮಿ ವೀವೇಕಾನಂದರ ಚಿಂತನೆಗಳು ಮತ್ತು ಭಾರತ ದೇಶದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಮೇಲೆ ಅವರಿಗೆ ಇರುವ ಗೌರವವನ್ನು ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವರು.	70
4	ವಚನಗಳು	▪ ವಚನ ಸಾಹಿತ್ಯ, ವಚನ ಚಳುವಳಿಯ ಉದ್ದೇಶ ಮತ್ತು ಗುರಿಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯುವರು. ▪ ವಚನಕಾರರ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಶಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಬಕ್ತಿಯ ಅರಿವನ್ನು ಹೊಂದುವರು. ▪ ಸ್ನೇಹದ ಮಹತ್ವ ಮತ್ತು ಉತ್ತಮರೊಂದಿಗಿನ ಸ್ನೇಹದೊಂದಿಗಿನ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಅರಿತು ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವರು.	71
5	ನಾನು ಪ್ರಾಸ ಬಿಟ್ಟ ಕತೆ	▪ ಹೊಸಗನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದ ವಿವಿಧ ಪ್ರಕಾರಗಳ ಕುರಿತು ಚರ್ಚಿಸುವರು. ▪ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ಮೇಲಿನ ವಿವಿಧ ಭಾಷೆಗಳು ಸಂಘ-ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಸ್ಮರಿಸುವರು. ▪ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸೃಷ್ಠಿಯಲ್ಲಿ ಎದುರಾಗುವ ಸವಾಲುಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಹೊಂದುವರು.	72
6	ಶುಕನಾಸನ ಉಪದೇಶ	▪ ಗುರು, ಹಿರಿಯರ ಉಪದೇಶದ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಅರಿಯುವರು. ▪ ದುಡ್ಡಿನ ಅನರ್ಥಗಳ ಬಗೆಗೆ ಚರ್ಚಿಸುವರು ಮತ್ತು ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವರು. ▪ ಉಪದೇಶ ಮತ್ತು ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಎಂಬ ಅಂಶಗಳು ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವನ್ನು ರೂಪಿಸುತ್ತವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಅರಿತುಕೊಳ್ಳುವರು.	73

10ನೇ ತರಗತಿ ಪ್ರಥಮ ಭಾಷೆ – ಕನ್ನಡ
ವಿಷಯಾನು ಕ್ರಮಣಿಕೆ

ಕ್ರ. ಸಂ.	ವಿಷಯ	ಅಂಕಗಳು						ಒಟ್ಟು
		ವ. ನಿ.	ಕಿ. ಉ. 1.	ಕಿ. ಉ. 2.	ದೀ. ಉ. 1.	ದೀ. ಉ. 2.	ದೀ. ಉ. 3.	
1.	ನಮ್ಮಭಾಷೆ	15	6	10	18	12	15	**76**
2.	ವ್ಯಾಘ್ರಗೀತೆ	15	8	8	21	8	15	**75**
3.	ಭಾಗ್ಯಶಿಲ್ಪಿಗಳು	8	6	10	21	24	-	**69**
4.	ಎದೆಗೆ ಬಿದ್ದ ಅಕ್ಷರ	15	9	6	18	9	-	**57**
5.	ಯುದ್ಧ	3	6	10	24	16	-	**59**
6.	ಶಬರಿ	20	6	12	30	12		**80**
7.	ಲಂಡನ್ ನಗರ	12	10	12	39	16		**89**
8.	ಅಗ್ನಿಭೂತಿ ವಾಯುಭೂತಿಯರ ಕತೆ	8	6	8	15	12	20	**69**
1.	ಸಂಕಲ್ಪಗೀತೆ	20	9	8	27	28	-	**92**
2.	ಹಕ್ಕಿ ಹಾರುತಿದೆ ನೋಡಿದಿರಾ	10	7	6	27	40	-	**90**
3.	ಕೌರವೇಂದ್ರನ ಕೊಂದೆ ನೀನು	22	3	12	36	52	-	**125**
4.	ಛಲಂಮನೆ ಮೆರೆವೆಂ	6	10	12	30	32	-	**90**
5.	ಹಸುರು	19	4	6	24	28	-	**81**
6.	ಹಲಗಲಿಯ ಬೇಡರು	4	6	6	27	36	-	**79**
7.	ವೀರಲವ	-	8	6	24	28	-	**66**
8.	ಕೆಮ್ಮನೆಮೀಸೆವೊತ್ತನೇ	-	7	8	33	20	20	**88**
1.	ವಸಂತ ಮುಖ ತೋರಲಿಲ್ಲ	-	4	4	-	-	-	**8**
2.	ಭಗತ್ ಸಿಂಗ್	-	7	10	-	-	-	**17**
3.	ಉದಾತ್ತ ಚಿಂತನೆಗಳು	-	4	12	-	-	-	**16**
4.	ವಚನಗಳು	-	6	4	-	-	-	**10**
5.	ನಾನು ಪ್ರಾಸ ಬಿಟ್ಟ ಕತೆ	-	6	4	-	-	-	**10**
6.	ಶುಕನಾಸನ ಉಪದೇಶ	-	5	4	-	-	-	**9**
	ಒಟ್ಟು	177	143	178	414	373	70	

ಗದ್ಯಪಾಠ 1. ನಮ್ಮಭಾಷೆ

ಉದ್ದಿಷ್ಟಾನುಸಾರ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ :

ಗದ್ಯ : ನಮ್ಮಭಾಷೆ	ಸ್ಮರಣೆ	ಗ್ರಹಿಕೆ	ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ	ಪ್ರಶಂಸೆ	ಒಟ್ಟು
ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು	16	12	10	0	38
ಅಂಕಗಳು	18	30	38	0	76

ಪ್ರಶ್ನಾನುಸಾರ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ :

ಕ್ರ. ಸಂ.	ಪ್ರಶ್ನೆಯ ಸ್ವರೂಪ	ಅಂಕಗಳು	ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು
1	ವಸ್ತುನಿಷ್ಠ	15	15
2	ಕಿರು ಉತ್ತರ 1(1 ಅಂಕದ ಪ್ರಶ್ನೆ)	6	6
3	ಕಿರು ಉತ್ತರ 2 (2 ಅಂಕದ ಪ್ರಶ್ನೆ)	10	5
4	ದೀರ್ಘ ಉತ್ತರ 1 (3 ಅಂಕದ ಪ್ರಶ್ನೆ)	18	6
5	ದೀರ್ಘ ಉತ್ತರ 2 (4 ಅಂಕದ ಪ್ರಶ್ನೆ)	12	3
6	ದೀರ್ಘ ಉತ್ತರ 3 (5 ಅಂಕದ ಪ್ರಶ್ನೆ)	15	3
	ಒಟ್ಟು	**76**	**38**

I. ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಅಥವಾ ಅಪೂರ್ಣ ಹೇಳಿಕೆಗಳಿಗೆ ನಾಲ್ಕು ಆಯ್ಕೆಗಳನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಸೂಕ್ತವಾದ ಉತ್ತರವನ್ನು ಆರಿಸಿ, ಕ್ರಮಾಕ್ಷರದೊಂದಿಗೆ ಬರೆಯಿರಿ :

1. ವಿಜಾತೀಯ ಸಂಯುಕ್ತಾಕ್ಷರ ಪದವಿದು (ಸ್ಮರಣೆ-ಸುಲಭ)
(ಎ) ಕತ್ತಲೆ (ಬಿ) ಅಪ್ಪ
(ಸಿ) ಶಸ್ತ್ರ (ಡಿ) ಕಣ್ಣಿಗೆ

2. ಅವರ್ಗೀಯ ವ್ಯಂಜನವಲ್ಲದ ಅಕ್ಷರ (ಸ್ಮರಣೆ-ಸುಲಭ)
(ಎ) ರ (ಬಿ) ವ
(ಸಿ) ಹ (ಡಿ) ನ

3. ಗುಣಿತಾಕ್ಷರದಿಂದ ಕೂಡಿದ ಅಕ್ಷರ (ಸ್ಮರಣೆ-ಸುಲಭ)
(ಎ) ಕಾ (ಬಿ) ಆ
(ಸಿ) ಈ (ಡಿ) ಏ

4. ಕನ್ನಡ ವರ್ಣಮಾಲೆಯಲ್ಲಿರುವ ಅನುನಾಸಿಕಾಕ್ಷರಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ (ಸ್ಮರಣೆ-ಸುಲಭ) ಮಾರ್ಚ್ 2022
(ಎ) 02 (ಬಿ) 05
(ಸಿ) 06 (ಡಿ) 07

5. ಕನ್ನಡ ವರ್ಣಮಾಲೆಯಲ್ಲಿರುವ ಅವರ್ಗೀಯ ವ್ಯಂಜನಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ (ಸ್ಮರಣೆ-ಸುಲಭ) ಜೂನ್ 2022
(ಎ) 06 (ಬಿ) 09
(ಸಿ) 13 (ಡಿ) 25

6. ಸಜಾತೀಯ ಸಂಯುಕ್ತಾಕ್ಷರಕ್ಕೆ ಉದಾಹರಣೆಯಾದ ಪದವಿದು (ಸ್ಮರಣೆ-ಸುಲಭ) ಜೂನ್ 2023
(ಎ) ಶಸ್ತ್ರ (ಬಿ) ಎಚ್ಚರ
(ಸಿ) ಅದ್ಭುತ (ಡಿ) ಅಕ್ಷರ

7. ಕನ್ನಡ ವರ್ಣಮಾಲೆಯಲ್ಲಿರುವ ಮಹಾಪ್ರಾಣಾಕ್ಷರಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ (ಸ್ಮರಣೆ-ಸುಲಭ) ಮಾರ್ಚ್ 2024

(ಎ) 05 (ಬಿ) 07

(ಸಿ) 13 (ಡಿ) 10

8. ವಿಜಾತೀಯ ಸಂಯುಕ್ತಾಕ್ಷರಕ್ಕೆ ಉದಾಹರಣೆ ಇದು (ಸ್ಮರಣೆ-ಸುಲಭ) ಜೂನ್ 2024

(ಎ) ಎಚ್ಚರ (ಬಿ) ಉಷ್ಣ

(ಸಿ) ಕಣ್ಣಿಗೆ (ಡಿ) ಬಟ್ಟೆ

9. ಅನುಸ್ವಾರ, ವಿಸರ್ಗಗಳನ್ನು ಹೀಗೆನ್ನುವರು (ಸ್ಮರಣೆ-ಸುಲಭ) ಮಾರ್ಚ್ 2025

(ಎ) ಅನುನಾಸಿಕ (ಬಿ) ವ್ಯಂಜನ

(ಸಿ) ಯೋಗವಾಹ (ಡಿ) ಸ್ವರ

10. ವರ್ಗೀಯ ವ್ಯಂಜನದಲ್ಲಿನ ಪ್ರಥಮ ಹಾಗೂ ತೃತೀಯಾಕ್ಷರಗಳು (ಸ್ಮರಣೆ-ಸುಲಭ) ಮೇ 2025

(ಎ) ಅಲ್ಪಪ್ರಾಣಾಕ್ಷರಗಳು (ಬಿ) ಮಹಾಪ್ರಾಣಾಕ್ಷರಗಳು

(ಸಿ) ಅನುನಾಸಿಕಾಕ್ಷರಗಳು (ಡಿ) ಅವರ್ಗೀಯವ್ಯಂಜನಾಕ್ಷರಗಳು

II. ಕೆಳಗಿನವುಗಳಲ್ಲಿ ಮೊದಲೆರಡು ಪದಗಳಿಗಿರುವ ಸಂಬಂಧದಂತೆ ಮೂರನೆಯ ಪದಕ್ಕೆ ಸರಿಹೊಂದುವ ಸಂಬಂಧೀ ಪದವನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ :

11. ಕ್, ಗ್ : ಅಲ್ಪಪ್ರಾಣ ಅಕ್ಷರಗಳು : : ಛ್, ಝ್ : .... (ಗ್ರಹಿಕೆ-ಸುಲಭ)

12. ವರ್ಗೀಯ ವ್ಯಂಜನಾಕ್ಷರಗಳು : 25 : : ಅವರ್ಗೀಯ ವ್ಯಂಜನಾಕ್ಷರಗಳು : .... (ಗ್ರಹಿಕೆ-ಸುಲಭ) ಮಾರ್ಚ್ 2023

13. ಆ ಈ ಊ : ದೀರ್ಘಸ್ವರಗಳು : : ಅ ಇ ಉ : .... (ಗ್ರಹಿಕೆ-ಸುಲಭ)

14. ಸ್ವರಗಳು : 13 : : ಯೋಗವಾಹಗಳು : .... (ಗ್ರಹಿಕೆ-ಸುಲಭ)

15. ದೀರ್ಘಸ್ವರಗಳು : 7 : : ಹ್ರಸ್ವಸ್ವರಗಳು : .... (ಗ್ರಹಿಕೆ-ಸುಲಭ)

III. ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಒಂದೊಂದು ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಬರೆಯಿರಿ :

16. ಭಾಷೆ ಯಾವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧನವಾಗಿದೆ? (ಸ್ಮರಣೆ-ಸುಲಭ)

17. ಪ್ರಾಣಿಗಳು ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಯಾವ ವಿಚಾರವಾಗಿ ತರಪೇತು ಕೊಡುತ್ತವೆ? (ಸ್ಮರಣೆ-ಸುಲಭ)

18. ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಲೆಕ್ಕವಿಡುವ ಆವಶ್ಯಕತೆ ಯಾವಾಗ ಉಂಟಾಯಿತು? (ಸ್ಮರಣೆ-ಸುಲಭ)

19. ಎಣ್ಣೆ ತುಪ್ಪದ ಮಿಶ್ರಣ ಬೇಡವೆಂದು ಹೇಳಿದವರು ಯಾರು? (ಸ್ಮರಣೆ-ಸುಲಭ) ಮೇ 2025.

20. ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಪರ್ಷಿಯನ್ ಶಬ್ದಗಳು ಯಾವಾಗ ಬಂದವು? (ಸ್ಮರಣೆ-ಸುಲಭ)

21. ಒಂದುಭಾಷೆ ಸತ್ವಪೂರ್ಣವಾಗಿರಬೇಕಾದರೆ ಅದನ್ನಾಡುವ ಜನ ಹೇಗಿರಬೇಕು? (ಗ್ರಹಿಕೆ-ಸಾಧಾರಣ)

IV. ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಮೂರು ಅಥವಾ ನಾಲ್ಕು ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಬರೆಯಿರಿ :

22. ವ್ಯಾವಹಾರಿಕ ಮತ್ತು ಗ್ರಾಂಥಿಕ ಭಾಷೆಯ ಲಕ್ಷಣಗಳಾವುವು? (ಗ್ರಹಿಕೆ-ಸಾಧಾರಣ) ಮೇ 2025.

23. ಲಿಪಿಯ ಜಾಡು ಆರಂಭಗೊಂಡ ಬಗೆ ಹೇಗೆ ? (ಗ್ರಹಿಕೆ-ಸಾಧಾರಣ)

24. ಲಿಪಿಯ ಮೂಲಕ ಜ್ಞಾನ ಭಂಡಾರ ಯಾವ ರೀತಿ ಭದ್ರವಾಯಿತು? (ಗ್ರಹಿಕೆ-ಸಾಧಾರಣ)

25. ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆ ಹದಗೊಂಡದ್ದು ಹೇಗೆ? (ಗ್ರಹಿಕೆ-ಸಾಧಾರಣ)

26. ಆಂಗ್ಲ ಭಾಷೆ ವಿಶ್ವವ್ಯಾಪಿಯಾಗಲು ಕಾರಣವೇನು? (ಗ್ರಹಿಕೆ-ಸಾಧಾರಣ) ಮಾರ್ಚ್ 2025.

V. ಕೆಳಗಿನ ಕವಿ / ಸಾಹಿತಿಯ ಜನ್ಮಸ್ಥಳ, ಕಾಲ, ಕೃತಿ ಮತ್ತು ಬಿರುದು / ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ವಾಕ್ಯರೂಪದಲ್ಲಿ ಬರೆಯಿರಿ :

27. ಎಂ. ಮರಿಯಪ್ಪಭಟ್ಟ (ಸ್ಮರಣೆ) ಮಾರ್ಚ್ 2025.

VI. ಕೆಳಗಿನ ವಾಕ್ಯ ಅಥವಾ ಹೇಳಿಕೆಗಳಿಗೆ ಸಂದರ್ಭ ಮತ್ತು ಸ್ವಾರಸ್ಯಗಳನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ :

28. "ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಇತಿಹಾಸ ಉಳಿಯಿತು." (ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ-ಕಠಿಣ)

29. "ತಕ್ಕುದೆ ಬೆರಸಲ್ಕೆ ಘೃತಮುಮಂ ತೈಲಮುಮಂ" (ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ-ಕಠಿಣ)

30. "ಸಿಗುರು ತೆಗೆದ ಕಬ್ಬಿನಂತೆ, ಉಷ್ಣ ಅಳಿದ ಹಾಲಿನಂತೆ" (ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ-ಸಾಧಾರಣ)

31. "ಒಬ್ಬ ತಾಯಿಯ ಗಾನದ ಶ್ರುತಿಯಂತೆ " (ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ-ಕಠಿಣ)

32. "ಇದು ಎಲ್ಲ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲೂ ಕಾಣುವ ಸಹಜಶಕ್ತಿ" (ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ-ಕಠಿಣ)

VII. ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಎಂಟು ಅಥವಾ ಹತ್ತು ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಬರೆಯಿರಿ :

33. ಭಾಷೆ ಸತ್ವಪೂರ್ಣವಾಗಿ ವಿಕಾಸಗೊಳ್ಳುವುದು ಯಾವಾಗ ಎಂಬುದನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಮಾತುಗಳಲ್ಲಿ ಬರೆಯಿರಿ. (ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ-ಸಾಧಾರಣ)

34. ಕನ್ನಡಭಾಷೆ ಸಮೃದ್ಧವಾಗಿ ರೂಪುಗೊಂಡ ಬಗೆ ಹೇಗೆ? ವಿವರಿಸಿ. (ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ-ಸಾಧಾರಣ)

VIII. ಕೆಳಗಿನ ಗದ್ಯಭಾಗವನ್ನು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಓದಿಕೊಂಡು, ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರ ಬರೆಯಿರಿ : (ಗ್ರಹಿಕೆ – ಸಾಧಾರಣ)

35. ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಲೋಕದಲ್ಲಿನ ಬಿ ಎಂ ಶ್ರೀಯವರು 'ಶ್ರೀ' ಎಂದೇ ಪ್ರಖ್ಯಾತರು. ಅವರು ಬರೆದ 'ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಗೀತೆಗಳು' ಎಂಬುದು ಹಲವು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಕವಿತೆಗಳ ಸೊಗಸಾದ ಕನ್ನಡ ಅನುವಾದದ ಕೃತಿ. ಹೊಸಗನ್ನಡದ ತಿಳಿಯಾದ ಭಾಷೆ ಹಳೆಯದನ್ನು ಆಧರಿಸಿಯೂ ಹೊಸ ರೂಪತಾಳಿದ್ದ ಸುಗಮ ಲಯಗಳು, ಹೊಸ ಬಗೆಯ ಕಾವ್ಯ ವಸ್ತುಗಳು ಇದರ ಮೂಲಕ ಪ್ರಯೋಗವಾದವು. ಸಂಗ್ರಹದ ಅರವತ್ತೂರು ಕವಿತೆಗಳಲ್ಲಿ ಮೂರು ಮಾತ್ರ ಶ್ರೀಯವರ ಸ್ವಂತ ಕವಿತೆಗಳು ಉಳಿದವೆಲ್ಲ ಷೇಕ್ಸ್ ಪಿಯರ್, ವರ್ಡ್ಸ್ ವರ್ತ್, ಬ್ರೌನಿಂಗ್, ಬರ್ನ್ಸ್, ಬೈರನ್, ಕೋಲರಜ್ ಮೊದಲಾದವರ ಕವನಗಳ ಅನುವಾದ. ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಹೊಸ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆಯಲು ಕಾತರರಾಗಿದ್ದ ಪ್ರತಿಭಾವಂತ ಯುವಕರಿಗೆ ಇವು ಹೆದ್ದಾರಿಯಾದವು. ಚೋಳಕನ್ನೇರು, ಬಿಂಕದ ಸಿಂಗಾರಿ, ಮುದ್ದು ಕುರಿಮರಿ, ಕಾರಿ ಹೆಗ್ಗಡೆಯಮಗಳು, ಬಾನಾಡಿ ಮೊದಲಾದ ಉಜ್ವಲ ಅನುವಾದಗಳು ಕನ್ನಡ ಕಾವ್ಯ ರಸಿಕರನ್ನು ಚಕಿತಗೊಳಿಸಿದವು. "ಆಂಗ್ಲ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯು ದೇಸಿಯ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಬರುವಂತಾಗಬೇಕು; ಎನ್ನುವುದು ಆಂಗ್ಲ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಉದ್ದೇಶಗಳಲ್ಲೊಂದಾಗಿತ್ತು. ಆ ಶಿಕ್ಷಣದ ಋಣ ತೀರಿಸಿ ಸಾರ್ಥಕತೆ ಹೊಂದಿದ ಪ್ರಮುಖರೆಂದರೆ ಶ್ರೀಯವರು" ಎಂದು ಬೇಂದ್ರೆ ಕೃತಿಕಾರರನ್ನು ಮೆಚ್ಚಿ ಬರೆದರು. ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಕಾವ್ಯದ ಹೊಸ ಮಾದರಿಗಳನ್ನು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಿಕೊಡುವ ಆಶಯ ಈ ಕೃತಿಯಿಂದ ನಿರೀಕ್ಷೆ ಮೀರಿ ನೆರವೇರಿತು.

ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು :

ಅ. ಬೇಂದ್ರೆಯವರು ಶ್ರೀಯವರ ಕುರಿತು ಆಡಿದ ಮಾತುಗಳಾವುವು?

ಬ. 'ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಗೀತೆಗಳು' ಎಂಬ ಕೃತಿಯ ಮೂಲಕ ಯಾವ ಯಾವ ವಿಷಯ ಪ್ರಯೋಗವಾದವು?

IX. ಕೆಳಗಿನ ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಹದಿನೈದು ವಾಕ್ಯಗಳಿಗೆ ಕಡಿಮೆ ಇಲ್ಲದಂತೆ ಪ್ರಬಂಧ ಬರೆಯಿರಿ :

36. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯಹಬ್ಬಗಳ ಮಹತ್ತ್ವ. (ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ-ಕಠಿಣ)

37. ಗ್ರಂಥಾಲಯಗಳ ಮಹತ್ತ್ವ. (ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ-ಕಠಿಣ)

38. ಸಾಮಾಜಿಕ ಪಿಡುಗುಗಳು. (ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ-ಕಠಿಣ)

****

ಗದ್ಯಪಾಠ 2. ವ್ಯಾಘ್ರಗೀತೆ

ಉದ್ದಿಷ್ಟಾನುಸಾರ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ :

ಗದ್ಯ : ವ್ಯಾಘ್ರಗೀತೆ	ಸ್ಮರಣೆ	ಗ್ರಹಿಕೆ	ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ	ಪ್ರಶಂಸೆ	ಒಟ್ಟು
ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು	17	11	11	0	39
ಅಂಕಗಳು	19	15	41	0	75

ಪ್ರಶ್ನಾನುಸಾರ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ :

ಕ್ರ. ಸಂ.	ಪ್ರಶ್ನೆಯ ಸ್ವರೂಪ	ಅಂಕಗಳು	ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು
1	ವಸ್ತುನಿಷ್ಠ	15	15
2	ಕಿರು ಉತ್ತರ 1(1 ಅಂಕದ ಪ್ರಶ್ನೆ)	8	8
3	ಕಿರು ಉತ್ತರ 2 (2 ಅಂಕದ ಪ್ರಶ್ನೆ)	8	4
4	ದೀರ್ಘ ಉತ್ತರ 1 (3 ಅಂಕದ ಪ್ರಶ್ನೆ)	21	7
5	ದೀರ್ಘ ಉತ್ತರ 2 (4 ಅಂಕದ ಪ್ರಶ್ನೆ)	8	2
6	ದೀರ್ಘ ಉತ್ತರ 3 (5 ಅಂಕದ ಪ್ರಶ್ನೆ)	15	3
	ಒಟ್ಟು	**75**	**39**

I. ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಅಥವಾ ಅಪೂರ್ಣ ಹೇಳಿಕೆಗಳಿಗೆ ನಾಲ್ಕು ಆಯ್ಕೆಗಳನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಸೂಕ್ತವಾದ ಉತ್ತರವನ್ನು ಆರಿಸಿ, ಕ್ರಮಾಕ್ಷರದೊಂದಿಗೆ ಬರೆಯಿರಿ :

1. ತೃತೀಯಾ ವಿಭಕ್ತಿಯ ಕಾರಕಾರ್ಥ (ಸ್ಮರಣೆ-ಸುಲಭ) ಮಾರ್ಚ್ 2020, 2024, ಜೂನ್ 2022, ಮೇ 2025.

(ಎ) ಕರ್ತ್ರಾರ್ಥ (ಬಿ) ಕರಣಾರ್ಥ
(ಸಿ) ಅಪಾದಾನ (ಡಿ) ಸಂಪ್ರದಾನ

2. ಚತುರ್ಥೀ ವಿಭಕ್ತಿಯ ಕಾರಕಾರ್ಥವಿದು (ಸ್ಮರಣೆ-ಸಾಧಾರಣ) ಜೂನ್-2022.

(ಎ) ಸಂಪ್ರದಾನ (ಬಿ) ಕರ್ಮಾರ್ಥ
(ಸಿ) ಅಧಿಕರಣ (ಡಿ) ಸಂಬಂಧ

3. ಹಳಗನ್ನಡದಲ್ಲಿ 'ಅಧಿಕರಣ' ಕಾರಕಾರ್ಥದ ವಿಭಕ್ತಿ ಪ್ರತ್ಯಯ (ಸಾಧಾರಣ-ಸ್ಮರಣೆ) ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 2020.

(ಎ) ಇಂದಂ (ಬಿ) ಒಳ್
(ಸಿ) ಅಂ (ಡಿ) ಅತ್ತಣಿಂದಂ

4. ಹಳಗನ್ನಡ ದ್ವಿತೀಯಾ ವಿಭಕ್ತಿಯ ಪ್ರತ್ಯಯವಿದು (ಸ್ಮರಣೆ-ಸಾಧಾರಣ) ಮಾರ್ಚ್ 2021.

(ಎ) ಮ್ (ಬಿ) ಒಳ್
(ಸಿ) ಅತ್ತಣಿಂ (ಡಿ) ಅಂ

5. 'ಸಾವಿತ್ರಿಯಲ್ಲಿ' ಈ ಪದದಲ್ಲಿರುವ ವಿಭಕ್ತಿಯ ಹೆಸರು (ಸ್ಮರಣೆ-ಸುಲಭ) ಮಾರ್ಚ್ 2022.

(ಎ) ದ್ವಿತೀಯಾ (ಬಿ) ತೃತೀಯಾ
(ಸಿ) ಪಂಚಮೀ (ಡಿ) ಸಪ್ತಮೀ

6. 'ಸಾವಿತ್ರಿಗೆ' ಈ ಪದದಲ್ಲಿರುವ ವಿಭಕ್ತಿಯ ಹೆಸರು (ಸ್ಮರಣೆ-ಸುಲಭ) ಮಾರ್ಚ್ 2023.

(ಎ) ಪ್ರಥಮಾ (ಬಿ) ದ್ವಿತೀಯಾ

(ಸಿ) ತೃತೀಯಾ (ಡಿ) ಚತುರ್ಥೀ

7. ಷಷ್ಠೀ ವಿಭಕ್ತಿಯ ಕಾರಕಾರ್ಥ (ಸ್ಮರಣೆ-ಸಾಧಾರಣ) ಜೂನ್ 2023.

(ಎ) ಸಂಬಂಧ (ಬಿ) ಅಧಿಕರಣ

(ಸಿ) ಸಂಪ್ರದಾನ (ಡಿ) ಅಪಾದಾನ

8. ಸಪ್ತಮೀ ವಿಭಕ್ತಿಯ ಕಾರಕಾರ್ಥವಿದು (ಸ್ಮರಣೆ-ಸಾಧಾರಣ) ಜೂನ್ 2024.

(ಎ) ಕರಣಾರ್ಥ (ಬಿ) ಅಧಿಕರಣ

(ಸಿ) ಸಂಪ್ರದಾನ (ಡಿ) ಅಪಾದಾನ

9. 'ಸಾವಿತ್ರಿಯೊಳ್' ಈ ಪದದಲ್ಲಿರುವ ವಿಭಕ್ತಿ (ಸ್ಮರಣೆ-ಸುಲಭ) ಆಗಸ್ಟ 2024.

(ಎ) ದ್ವಿತೀಯಾ (ಬಿ) ತೃತೀಯಾ

(ಸಿ) ಪಂಚಮೀ (ಡಿ) ಸಪ್ತಮೀ

10. 'ಲೋಕದೊಳ್' ಎಂಬ ಪದದಲ್ಲಿರುವ ವಿಭಕ್ತಿ (ಸ್ಮರಣೆ-ಸುಲಭ) ಮಾರ್ಚ್ 2025.

(ಎ) ಪ್ರಥಮಾ (ಬಿ) ತೃತೀಯಾ

(ಸಿ) ಪಂಚಮೀ (ಡಿ) ಸಪ್ತಮೀ

II. ಕೆಳಗಿನವುಗಳಲ್ಲಿ ಮೊದಲೆರಡು ಪದಗಳಿಗಿರುವ ಸಂಬಂಧದಂತೆ ಮೂರನೆಯ ಪದಕ್ಕೆ ಸರಿ ಹೊಂದುವ ಸಂಬಂಧೀ ಪದವನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ :

11. ಜಲದಿಂ : ತೃತೀಯಾ : : ರಾಯಂಗೆ : ....(ಗ್ರಹಿಕೆ-ಸುಲಭ)

12. ರಾತ್ರಿಯನ್ನು : ದ್ವಿತೀಯಾ ವಿಭಕ್ತಿ : : ನೆಮ್ಮದಿಯಿಂದ : .... (ಗ್ರಹಿಕೆ-ಸುಲಭ)

13. ಭರತಕ್ಷೇತ್ರದೊಳ್ : ಸಪ್ತಮೀ : : ನೆಲನಂ .... (ಗ್ರಹಿಕೆ-ಸಾಧಾರಣ)

14. ಸಾವಿತ್ರಿಯಿಂ : ದ್ವಿತೀಯಾ : : ಮರದೊಳ್ : .... (ಗ್ರಹಿಕೆ-ಸಾಧಾರಣ) ಮಾರ್ಚ್ 2021.

15. ನೊಳವಿಂಗೆ : ಚತುರ್ಥೀ : : ಮೊರೆಯಂ : .... (ಗ್ರಹಿಕೆ-ಸಾಧಾರಣ)

III. ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಒಂದೊಂದು ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಬರೆಯಿರಿ :

16. ಭಗವದ್ಗೀತೆಯನ್ನು ರಚಿಸಿದವರು ಯಾರು? (ಸ್ಮರಣೆ-ಸುಲಭ)

17. ಹುಲಿಗೆ ಪರಮಾನಂದವಾಗಲು ಕಾರಣವೇನು? (ಗ್ರಹಿಕೆ-ಸುಲಭ) ಮೇ 2025.

18. ಶಾನುಭೋಗರಿಗೆ ತಲೆಸುತ್ತಲು ಕಾರಣವೇನು? (ಗ್ರಹಿಕೆ-ಸುಲಭ)

19. ಶಾನುಭೋಗರ ಬ್ರಹ್ಮಾಸ್ತ್ರ ಯಾವುದು? (ಸ್ಮರಣೆ-ಸುಲಭ) ಮಾರ್ಚ್ 2022, 2025.

20. ಹಸಿದು ಮಲಗಿದ್ದ ಹುಲಿಯು ಏನೆಂದು ಯೋಚಿಸಿತು? (ಸ್ಮರಣೆ-ಸುಲಭ)

21. ಶಾನುಭೋಗರ ರಾಜಭಕ್ತಿಯ ಲಾಂಛನ ಯಾವುದು? (ಸ್ಮರಣೆ-ಸುಲಭ)

22. ಶಾನುಭೋಗರನ್ನು ಮೂರ್ಛೆಯಿಂದ ಎಚ್ಚರಿಸಿದವರು ಯಾರು? (ಸ್ಮರಣೆ-ಸುಲಭ)

23. ಶಾನುಭೋಗರು ತಮ್ಮ ಹಳ್ಳಿಯನ್ನು ತಲುಪಬೇಕಾದರೆ ಯಾವ ಕಣಿವೆಯನ್ನು ದಾಟಿ ಹೋಗಬೇಕಾಗಿತ್ತು? (ಸ್ಮರಣೆ-ಸುಲಭ) ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 2020.

IV. ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಮೂರು ಅಥವಾ ನಾಲ್ಕು ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಬರೆಯಿರಿ :

24. ಮದಲಿಂಗನ ಕಣಿವೆಯಲ್ಲಿ ಬರುವಾಗ ಶಾನುಭೋಗರು ಯೋಚಿಸಿದ ಮಾತುಗಳಾವುವು? (ಗ್ರಹಿಕೆ-ಸುಲಭ) ಮಾರ್ಚ್ 2025.

25. ಹುಲಿಯು ಹಿಂದಿನಿಂದ ಹಾರಿಕೊಲ್ಲದಿರಲು ಕಾರಣವೇನು? (ಗ್ರಹಿಕೆ-ಸಾಧಾರಣ)

26. ಶಾನುಭೋಗರು ಮೂರ್ಛೆಯಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ನಡೆದ ಘಟನೆಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ. (ಗ್ರಹಿಕೆ-ಸಾಧಾರಣ) ಜೂನ್ 2022.

27. ಹುಲಿ ನಿರಾಶೆಯಿಂದ ಕೋಪಗೊಂಡು ಗರ್ಜಿಸಿ ಏಕೆ ಪಲಾಯನ ಮಾಡಿತು? (ಗ್ರಹಿಕೆ-ಸಾಧಾರಣ) ಮಾರ್ಚ್ 2020. ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 2020.

V. ಕೆಳಗಿನ ಕವಿ / ಸಾಹಿತಿಯ ಜನ್ಮಸ್ಥಳ, ಕಾಲ, ಕೃತಿ ಮತ್ತು ಬಿರುದು / ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ವಾಕ್ಯರೂಪದಲ್ಲಿ ಬರೆಯಿರಿ :

28. ಎ. ಎನ್. ಮೂರ್ತಿರಾವ್ (ಸ್ಮರಣೆ-ಸಾಧಾರಣ) ಮಾರ್ಚ್ 2020. ಜೂನ್-2022.

VI. ಕೆಳಗಿನ ಗಾದೆಗಳನ್ನು ಮಹತ್ತ್ವದೊಂದಿಗೆ ವಿಸ್ತರಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ :

29. ಕೈ ಕೆಸರಾದರೆ ಬಾಯಿ ಮೊಸರು. (ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ-ಸಾಧಾರಣ)

30. ಕುಂಬಾರನಿಗೆ ವರುಷ ; ದೊಣ್ಣೆಗೆ ನಿಮಿಷ. (ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ-ಸಾಧಾರಣ)

VII. ಕೆಳಗಿನ ವಾಕ್ಯ ಅಥವಾ ಹೇಳಿಕೆಗಳಿಗೆ ಸಂದರ್ಭ ಮತ್ತು ಸ್ವಾರಸ್ಯಗಳನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ :

31. "ಖಂಡವಿದೆಕೋ, ಮಾಂಸವಿದೆಕೋ, ಗುಂಡಿಗೆಯ ಬಿಸಿರಕ್ತವಿದೆಕೋ" (ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ-ಸಾಧಾರಣ)

32. "ದೇವರೆ, ಮರಹತ್ತುವಷ್ಟು ಅವಕಾಶ ಕರುಣಿಸು". (ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ-ಸಾಧಾರಣ)

33. "ನಾನು ಮುಖ ಮೇಲಾಗಿ ಬಿದ್ದಿದ್ದೆನೆ?" (ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ-ಸಾಧಾರಣ) ಮಾರ್ಚ್ 2022.

34. "ಹುಲಿ ಈಗ ಎಷ್ಟು ಹಸಿದಿರಬೇಕು." (ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ-ಸಾಧಾರಣ)

VIII. ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಎಂಟು ಅಥವಾ ಹತ್ತು ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಬರೆಯಿರಿ :

35. ಮೂರ್ತಿರಾಯರ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಹುಲಿಯು ಬೇಟೆಯಾಡುವ ಬಗೆಯನ್ನು ವಿವರಿಸಿ. (ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ-ಸಾಧಾರಣ) ಮೇ 2025

36. ಶಾನುಭೋಗರನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಿದುದು ಹುಲಿಯ ಧರ್ಮ ಎಂಬುದನ್ನು ಸಮರ್ಥನೆಯೊಂದಿಗೆ ವಿವರಿಸಿ. (ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ-ಕಠಿಣ)

IX. ಕೆಳಗಿನ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಹದಿನೈದು ವಾಕ್ಯಗಳಿಗೆ ಕಡಿಮೆಯಿಲ್ಲದಂತೆ ಪ್ರಬಂಧ ಬರೆಯಿರಿ :

37. ಸ್ವಚ್ಛಭಾರತ ಅಭಿಯಾನ. (ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ-ಕಠಿಣ)

38. ಪ್ರಾಚ್ಯಸ್ಮಾರಕಗಳ ಸಂರಕ್ಷಣೆ. (ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ-ಕಠಿಣ)

39. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಭಾವೈಕ್ಯ. (ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ-ಕಠಿಣ)

****

ಗದ್ಯಪಾಠ 3. ಭಾಗ್ಯಶಿಲ್ಪಿಗಳು

ಉದ್ದಿಷ್ಟಾನುಸಾರ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ :

ಗದ್ಯ : ಭಾಗ್ಯಶಿಲ್ಪಿಗಳು	ಸ್ಮರಣೆ	ಗ್ರಹಿಕೆ	ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ	ಪ್ರಶಂಸೆ	ಒಟ್ಟು
ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು	15	5	12	-	32
ಅಂಕಗಳು	17	10	42	-	69

ಪ್ರಶ್ನಾನುಸಾರ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ :

ಕ್ರ. ಸಂ.	ಪ್ರಶ್ನೆಯ ಸ್ವರೂಪ	ಅಂಕಗಳು	ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು
1	ವಸ್ತುನಿಷ್ಠ	8	8
2	ಕಿರು ಉತ್ತರ 1(1 ಅಂಕದಪ್ರಶ್ನೆ)	6	6
3	ಕಿರು ಉತ್ತರ 2 (2 ಅಂಕದಪ್ರಶ್ನೆ)	10	5
4	ದೀರ್ಘ ಉತ್ತರ 1 (3 ಅಂಕದಪ್ರಶ್ನೆ)	21	7
5	ದೀರ್ಘ ಉತ್ತರ 2 (4 ಅಂಕದಪ್ರಶ್ನೆ)	24	6
	ಒಟ್ಟು	**69**	**32**

I. ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಅಥವಾ ಅಪೂರ್ಣ ಹೇಳಿಕೆಗಳಿಗೆ ನಾಲ್ಕು ಆಯ್ಕೆಗಳನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಸೂಕ್ತವಾದ ಉತ್ತರವನ್ನು ಆರಿಸಿ, ಕ್ರಮಾಕ್ಷರದೊಂದಿಗೆ ಬರೆಯಿರಿ :

1. ಪಾರಿಭಾಷಿಕ ಪದಗಳನ್ನು ಬಳಸುವಾಗ, ಅನ್ಯಭಾಷೆ ಪದಗಳನ್ನು ಬಳಸುವಾಗ ಬಳಸುವ ಲೇಖನಚಿಹೆ (ಸ್ಮರಣೆ-ಸಾಧಾರಣ)

(ಎ) ಪ್ರಶ್ನಾರ್ಥಕ　　(ಬಿ) ಭಾವಸೂಚಕ

(ಸಿ) ಆವರಣ　　(ಡಿ) ವಾಕ್ಯವೇಷ್ಟನ

2. ಒಬ್ಬರು ಹೇಳಿದ ಮಾತನ್ನೇ ಯಥಾವತ್ತಾಗಿ ಬರೆಯುವಾಗ ಈ ಚಿಹ್ನೆಯನ್ನು ಬಳಸಲಾಗುವುದು (ಸ್ಮರಣೆ-ಸುಲಭ) ಮಾರ್ಚ್ 2020, 2022. ಜೂನ್ 2023, ಆಗಸ್ಟ್ 2024.

(ಎ) ಅರ್ಧವಿರಾಮ　　(ಬಿ) ಅಲ್ಪವಿರಾಮ

(ಸಿ) ಉದ್ಧರಣ　　(ಡಿ) ಆವರಣ

3. "ಆದರೂ ಈ ಮನೆಯಲ್ಲೊಮ್ಮೆ ನೋಡಿ ಬಿಡಿ" ಇಲ್ಲಿ ಬಳಕೆಯಾಗಿರುವ ಲೇಖನ ಚಿಹ್ನೆ (ಸ್ಮರಣೆ-ಸಾಧಾರಣ)

(ಎ) ಪ್ರಶ್ನಾರ್ಥಕ　　(ಬಿ) ಉದ್ಧರಣ

(ಸಿ) ವಾಕ್ಯವೇಷ್ಟನ　　(ಡಿ) ಭಾವಸೂಚಕ

4. ಬಟ್ಟೆಗಿರಣಿ ರಟ್ಟು ಪೆನ್ಸಿಲ್ ತಯಾರಿಕಾ ಘಟಕಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿ ಇರಬೇಕಾದ ಲೇಖನ ಚಿಹ್ನೆ (ಸ್ಮರಣೆ-ಸುಲಭ) ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 2020.

(ಎ) ಅಲ್ಪವಿರಾಮ　　(ಬಿ) ಅರ್ಧವಿರಾಮ

(ಸಿ) ಆವರಣ　　(ಡಿ) ವಿವರಣಾ

5. ಒಂದು ಪದವನ್ನೋ ವಾಕ್ಯವನ್ನೋ ಹೇಳಿ ಅದಕ್ಕೆ ಸಮನಾರ್ಥಕ ಪದವನ್ನೋ ವಾಕ್ಯವನ್ನೋ ಹೇಳುವಾಗ ಬಳಸಬೇಕಾದ ಲೇಖನ ಚಿಹ್ನೆ (ಸ್ಮರಣೆ-ಸಾಧಾರಣ) ಮಾರ್ಚ್ 2021, 2023.

(ಎ) ಉದ್ಧರಣ　　(ಬಿ) ಅರ್ಧವಿರಾಮ

(ಸಿ) ಆವರಣ　　(ಡಿ) ಅಲ್ಪವಿರಾಮ

6. ಒಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯದ ವಿವರಣೆ ಮುಂದೆ ತಿಳಿಸಿದಂತೆ ಇದೆ ಎಂದು ತೋರಿಸುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಬಳಸುವ ಲೇಖನ ಚಿಹ್ನೆ (ಸ್ಮರಣೆ-ಸಾಧಾರಣ) ಜೂನ್ 2022, 2024

(ಎ) ಆವರಣ (ಬಿ) ವಿವರಣ

(ಸಿ) ಉದ್ಧರಣ (ಡಿ) ವಾಕ್ಯವೇಷ್ಟನ

7. ಅನೇಕ ಉಪವಾಕ್ಯಗಳು ಒಂದು ಪ್ರಧಾನ ವಾಕ್ಯಕ್ಕೆ ಅಧೀನವಾಗಿದ್ದಾಗ ಉಪವಾಕ್ಯಗಳು ಮುಗಿದಾಗಲೆಲ್ಲ ಈ ಚಿಹ್ನೆಯನ್ನು ಬಳಸಲಾಗುವುದು (ಸ್ಮರಣೆ-ಸಾಧಾರಣ) ಮಾರ್ಚ್ 2024.

(ಎ) ಉದ್ಧರಣ (ಬಿ) ವಾಕ್ಯವೇಷ್ಟನ

(ಸಿ) ಅರ್ಧವಿರಾಮ (ಡಿ) ಪೂರ್ಣವಿರಾಮ

8. ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಹೋಗಿರುವ ತನ್ನ ಮಗನ ಕಣ್ಣುಗಳಂತೆಯೇ ಇವೆಯಲ್ಲ? ಇಲ್ಲಿ ಬಳಕೆಯಾಗಿರುವ ಲೇಖನ ಚಿಹ್ನೆ (ಸ್ಮರಣೆ-ಸುಲಭ) ಮಾರ್ಚ್ 2025.

(ಎ) ಪೂರ್ಣವಿರಾಮ (ಬಿ) ಪ್ರಶ್ನಾರ್ಥಕ

(ಸಿ) ಭಾವಸೂಚಕ (ಡಿ) ಅರ್ಧವಿರಾಮ

II. ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಒಂದೊಂದು ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಬರೆಯಿರಿ :

9. ನಾಲ್ವಡಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜ ಒಡೆಯರು ಯಾವಾಗ ಪಟ್ಟಾಭಿಷಿಕ್ತರಾದರು? (ಸ್ಮರಣೆ-ಸುಲಭ)

10. ನಾಲ್ವಡಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜ ಒಡೆಯರು ಯಾವುದಕ್ಕೆ ಕಂಕಣಬದ್ಧರಾದರು? (ಸ್ಮರಣೆ-ಸುಲಭ)

11. ಏಷ್ಯಾ ಖಂಡದಲ್ಲಿಯೇ ಮೊದಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ ಜಲವಿದ್ಯು ಯೋಜನೆ ಯಾವುದು? (ಸ್ಮರಣೆ-ಸುಲಭ) ಮಾರ್ಚ್ 2024.

12. ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸರ್ಕಾರ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯ ಅವರಿಗೆ ಯಾವ ಪದವಿಯನ್ನು ನೀಡಿ ಗೌರವಿಸಿತು? (ಸ್ಮರಣೆ-ಸುಲಭ)

13. ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯ ಅವರನ್ನು ದಿವಾನರಾಗಿ ನೇಮಿಸಿದವರು ಯಾರು? (ಸ್ಮರಣೆ-ಸುಲಭ) ಮಾರ್ಚ್ 2020.

14. ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯ ಅವರ ಹುಟ್ಟು ಹಬ್ಬದ ನೆನಪಿಗಾಗಿ ಯಾವ ದಿನಾಚರಣೆಯನ್ನು ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ? (ಸ್ಮರಣೆ-ಸುಲಭ)

III. ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಮೂರು ಅಥವಾ ನಾಲ್ಕು ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಬರೆಯಿರಿ :

15. ನಾಲ್ವಡಿಕೃಷ್ಣರಾಜ ಒಡೆಯರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳು ಸ್ವಯಂ ಆಡಳಿತ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಾದವು? (ಗ್ರಹಿಕೆ-ಸಾಧಾರಣ) ಮಾರ್ಚ್ 2022.

16. ನಾಲ್ವಡಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜ ಒಡೆಯರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಯಾವ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳು ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ಬಂದವು? (ಗ್ರಹಿಕೆ-ಸಾಧಾರಣ)

17. ನೆಹರೂ ಅವರು ಸರ್ ಎಂ. ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯ ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿದ ಮಾತುಗಳಾವುವು? (ಗ್ರಹಿಕೆ-ಸಾಧಾರಣ) ಮಾರ್ಚ್ 2022, 2024.

18. ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯ ಅವರು ಹಣಕಾಸು ನೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ಮಾರ್ಪಾಡುಗಳಾವುವು? (ಗ್ರಹಿಕೆ-ಸಾಧಾರಣ) ಜೂನ್ 2022.

19. ಶಿಕ್ಷಣದ ಬಗ್ಗೆ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯ ಅವರು ಹೇಳಿದ ಮಾತುಗಳಾವುವು? (ಗ್ರಹಿಕೆ-ಸಾಧಾರಣ) ಜೂನ್ 2024.

IV. ಕೆಳಗಿನ ಕವಿ / ಸಾಹಿತಿಯ ಜನ್ಮಸ್ಥಳ, ಕಾಲ, ಕೃತಿ ಮತ್ತು ಬಿರುದು / ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ವಾಕ್ಯರೂಪದಲ್ಲಿ ಬರೆಯಿರಿ :

20. ಡಿ. ಎಸ್. ಜಯಪ್ಪಗೌಡ (ಸ್ಮರಣೆ-ಸಾಧಾರಣ) ಜೂನ್ 2024.

V. ಕೆಳಗಿನ ವಾಕ್ಯ ಅಥವಾ ಹೇಳಿಕೆಗಳಿಗೆ ಸಂದರ್ಭ ಮತ್ತು ಸ್ವಾರಸ್ಯಗಳನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ :

21. "ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಾನೂನುಗಳ ಹರಿಕಾರ." (ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ-ಸಾಧಾರಣ)

22. "ಅವರ ಸಾಧನೆಯ ಕಿರೀಟಕ್ಕೆ ಮತ್ತೊಂದು ಗರಿಯನ್ನು ಸೇರಿಸಿತು." (ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ-ಸಾಧಾರಣ)

23. "ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ 'ಮಾದರಿಮೈಸೂರು' ಎಂಬ ಕೀರ್ತಿ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಯಿತು" (ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ-ಸಾಧಾರಣ)

24. "ತಾವು ಕಡಿಮೆ ಮಾತನಾಡಿದ್ದೀರಿ; ಹೆಚ್ಚು ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ" (ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ-ಸಾಧಾರಣ) ಜೂನ್ 2022, 2023.

25. "ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕಾಗಿ ಶಿಕ್ಷಣವಿರಬೇಕು" (ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ-ಸಾಧಾರಣ) ಮಾರ್ಚ್ 2025, ಮೇ 2025.

26. "ಮೈಸೂರು ಗ್ರಾಮ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಕಾಯ್ದೆ" (ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ-ಕಠಿಣ) ಮಾರ್ಚ್ 2020.

VI. ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಎಂಟು ಅಥವಾ ಹತ್ತು ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಬರೆಯಿರಿ :

27. ನಾಲ್ವಡಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜ ಒಡೆಯರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ಮಾದರಿ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯವಾದ ಬಗೆಯನ್ನು ವಿವರಿಸಿ. (ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ-ಸಾಧಾರಣ) ಆಗಸ್ಟ್ 2024.

28. ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯ ಅವರು ಮೈಸೂರು ದಿವಾನರಾಗಿ ಸಲ್ಲಿಸಿದ ಸೇವೆಯನ್ನು ಕುರಿತು ನಿಮ್ಮ ಮಾತುಗಳಲ್ಲಿ ಬರೆಯಿರಿ. (ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ-ಸಾಧಾರಣ)

29. ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯ ಅವರು ಸಲ್ಲಿಸಿದ ಕೊಡುಗೆಯನ್ನು ತಿಳಿಸಿ. (ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ-ಸಾಧಾರಣ) ಮಾರ್ಚ್ 2023. ಆಗಸ್ಟ್ 2024.

30. ನಾಲ್ವಡಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜ ಒಡೆಯರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಪ್ರಜಾಪ್ರತಿನಿಧಿ ಸಭೆ ಮತ್ತು ನ್ಯಾಯವಿಧಾಯಕ ಸಭೆ ಕುರಿತು ವಿವರಿಸಿ. (ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ-ಸಾಧಾರಣ) ಮಾರ್ಚ್ 2023.

31. ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯ ಅವರು ಮುಂಬೈ ಪ್ರಾಂತ್ಯದ ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಸಲ್ಲಿಸಿದ ಸೇವೆಯನ್ನು ಕುರಿತು ಬರೆಯಿರಿ. (ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ-ಕಠಿಣ) ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 2020.

32. ನಾಲ್ವಡಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜ ಒಡೆಯರು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ ನ್ಯಾಯವಿಧಾಯಕ ಸಭೆ ಮತ್ತು ಜಾರಿಗೆ ತಂದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಾನೂನುಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಬರೆಯಿರಿ. (ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ-ಕಠಿಣ) ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 2020.

ಗದ್ಯಪಾಠ 4. ಎದೆಗೆ ಬಿದ್ದ ಅಕ್ಷರ

ಉದ್ದಿಷ್ಟಾನುಸಾರ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ :

ಗದ್ಯ : ಎದೆಗೆ ಬಿದ್ದ ಅಕ್ಷರ	ಸ್ಮರಣೆ	ಗ್ರಹಿಕೆ	ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ	ಪ್ರಶಂಸೆ	ಒಟ್ಟು
ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು	20	8	7	----	35
ಅಂಕಗಳು	22	11	24	----	57

ಪ್ರಶ್ನಾನುಸಾರ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ :

ಕ್ರ.ಸಂ	ಪ್ರಶ್ನೆಯ ಸ್ವರೂಪ	ಅಂಕಗಳು	ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು
1	ವಸ್ತುನಿಷ್ಠ	15	15
2	ಅತಿ ಕಿರು ಉತ್ತರ 1 (ಅಂಕದ ಪ್ರಶ್ನೆ)	9	9
3	ಕಿರು ಉತ್ತರ 2(2 ಅಂಕದ ಪ್ರಶ್ನೆ)	6	3
4	ದೀರ್ಘ ಉತ್ತರ 3 (3 ಅಂಕದ ಪ್ರಶ್ನೆ)	18	6
5	ದೀರ್ಘ ಉತ್ತರ 2 (4-5 ಅಂಕದ ಪ್ರಶ್ನೆ)	9	2
	ಒಟ್ಟು	**57**	**35**

I. ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಅಥವಾ ಅಪೂರ್ಣ ಹೇಳಿಕೆಗಳಿಗೆ ನಾಲ್ಕು ಆಯ್ಕೆಗಳನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಸೂಕ್ತವಾದ ಉತ್ತರವನ್ನು ಆರಿಸಿ, ಕ್ರಮಾಕ್ಷರದೊಂದಿಗೆ ಬರೆಯಿರಿ :

1. ಕ್ರಿಯಾಪದದ ಮೂಲ ರೂಪವನ್ನು ಹೀಗೆನ್ನುವರು (ಸ್ಮರಣೆ-ಸುಲಭ)
(ಎ) ಸರ್ವನಾಮ (ಬಿ) ಧಾತು
(ಸಿ) ಸಂಧಿಪದ (ಡಿ) ನಾಮಪದ

2. 'ತಿನ್ನನು'- ಪದವು ಈ ಕ್ರಿಯಾಪದಕ್ಕೆ ಸೇರಿದೆ (ಸ್ಮರಣೆ-ಸಾಧಾರಣ)
(ಎ) ನಿಷೇಧಾರ್ಥಕ (ಬಿ) ಸಂಭಾವನಾರ್ಥಕ
(ಸಿ) ವಿಧ್ಯರ್ಥಕ (ಡಿ) ಸಾಮಾನ್ಯಾರ್ಥಕ

3. ಆಶೀರ್ವಾದ, ಅಪ್ಪಣೆ, ಆಜ್ಞೆ, ಕೋರಿಕೆ ಇವುಗಳು ತೋರುವಾಗ ಧಾತುಗಳಿಗೆ ಆಖ್ಯಾತ ಪ್ರತ್ಯಯಗಳು ಸೇರಿ ಆಗುವ ಕ್ರಿಯಾಪದ ರೂಪ (ಸ್ಮರಣೆ-ಸಾಧಾರಣ)
(ಎ) ಸಂಭಾವನಾರ್ಥಕ (ಬಿ) ನಿಷೇಧಾರ್ಥಕ
(ಸಿ) ಸಾಮಾನ್ಯಾರ್ಥಕ (ಡಿ) ವಿಧ್ಯರ್ಥಕ

4. ಸಂಭಾವನಾರ್ಥಕ ಕ್ರಿಯಾರೂಪಕ್ಕೆ ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಿರುವ ಪದ (ಸ್ಮರಣೆ-ಸಾಧಾರಣ) ಮಾರ್ಚ್ 2020.
(ಎ) ಮಾಡೋಣ (ಬಿ) ಮಾಡನು
(ಸಿ) ಮಾಡಿಯಾನು (ಡಿ) ಮಾಡಲಿ

5. 'ನೋಡು' ಧಾತುವಿನ ನಿಷೇಧಾರ್ಥಕ ರೂಪ (ಸಾಧಾರಣ-ಸ್ಮರಣೆ) ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 2020.
(ಎ) ನೋಡಲಿ (ಬಿ) ನೋಡೇವು
(ಸಿ) ನೋಡದು (ಡಿ) ನೋಡಿಯಾನು

6. 'ಮಾಡು' ಧಾತುವಿನ ವಿಧ್ಯರ್ಥಕ ರೂಪ (ಸಾಧಾರಣ-ಸ್ಮರಣೆ) ಮಾರ್ಚ್ 2023.
(ಎ) ಮಾಡೇವು (ಬಿ) ಮಾಡಿಯಾರು
(ಸಿ) ಮಾಡರು (ಡಿ) ಮಾಡಲಿ

7. ‘ಓದಲಿ’ ಪದವು ಈ ಕ್ರಿಯಾರೂಪಕ್ಕೆ ಸೇರಿದೆ (ಸ್ಮರಣೆ-ಸುಲಭ) ಮೇ 2025.

(ಎ) ವಿಧ್ಯರ್ಥಕ (ಬಿ) ಸಂಭಾವನಾರ್ಥಕ

(ಸಿ) ನಿಷೇಧಾರ್ಥಕ (ಡಿ) ಸಂಭವಾರ್ಥಕ

8. ವರ್ತಮಾನಕಾಲ ಸೂಚಕ ಪ್ರತ್ಯಯವಿದು (ಸ್ಮರಣೆ-ಸುಲಭ)

(ಎ) ದ (ಬಿ) ಉವ

(ಸಿ) ಉತ್ತ (ಡಿ) ವ

9. ಸಕರ್ಮಕ ಧಾತುವಿಗೆ ಉದಾಹರಣೆಯಿದು (ಸ್ಮರಣೆ-ಸುಲಭ)

(ಎ) ಹೋಗು (ಬಿ) ಓಡು

(ಸಿ) ಬದುಕು (ಡಿ) ತಿನ್ನು

10. ಅಕರ್ಮಕ ಧಾತುವಿಗೆ ಉದಾಹರಣೆಯಿದು (ಸ್ಮರಣೆ-ಸುಲಭ)

(ಎ) ನೋಡು (ಬಿ) ಹಾಡು

(ಸಿ) ಮಾಡು (ಡಿ) ಓಡು

II. ಕೆಳಗಿನವುಗಳಲ್ಲಿ ಮೊದಲೆರಡು ಪದಗಳಿಗಿರುವ ಸಂಬಂಧದಂತೆ ಮೂರನೆಯ ಪದಕ್ಕೆ ಸರಿ ಹೊಂದುವ ಸಂಬಂಧೀ ಪದವನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ :

11. ಕೊಡು : ಸಕರ್ಮಕ ಧಾತು : : ಮಲಗು : .... (ಗ್ರಹಿಕೆ-ಸುಲಭ) ಜೂನ್-2023.

12. ನೋಡಲಿ : ವಿಧ್ಯರ್ಥಕ : : ಮಾಡಿಯಾರು : .... (ಗ್ರಹಿಕೆ-ಸಾಧಾರಣ)

13. ತಿನ್ನುತ್ತೇನೆ : ವರ್ತಮಾನಕಾಲ : : ತಿನ್ನುವೆನು : .... (ಗ್ರಹಿಕೆ-ಸುಲಭ) ಮಾರ್ಚ್ 2022.

14. ಮಲಗು : ಅಕರ್ಮಕಧಾತು : : ಕೊಡು : .... (ಗ್ರಹಿಕೆ-ಸುಲಭ) ಜೂನ್ 2022.

15. ಮಾಡಲಿ : ವಿಧ್ಯರ್ಥಕ : : ಮಾಡಿಯಾನು : .... (ಗ್ರಹಿಕೆ-ಸಾಧಾರಣ) ಆಗಸ್ಟ್ 2024.

III. ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಒಂದೊಂದು ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಬರೆಯಿರಿ :

16. ಮಂಚಮ್ಮ ಇಂದು ಎಲ್ಲಿ ಪೂಜಿತವಾಗುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ? (ಸ್ಮರಣೆ-ಸಾಧಾರಣ)

17. ಡಾ. ಅಶೋಕ ಪೈಯವರ ಊರು ಯಾವುದು? (ಸ್ಮರಣೆ-ಸುಲಭ)

18. ಇಂದಲ್ಲ ನಾಳೆ ಫಲ ಕೊಡುವ ಅಂಶಗಳಾವುವು? (ಸ್ಮರಣೆ-ಸುಲಭ) ಜೂನ್ 2022.

19. ಮನೆಮಂಚಮ್ಮ ಯಾರು? (ಸ್ಮರಣೆ-ಸುಲಭ) ಮಾರ್ಚ್ 2022. ಮೇ 2025.

20. ಮನೆಮಂಚಮ್ಮನ ಕತೆ ಹೇಳಿದ ಕವಿ ಯಾರು? (ಸ್ಮರಣೆ-ಸುಲಭ)

21. ’ಶಿವಾನುಭವ ಶಬ್ದಕೋಶ’ ಪುಸ್ತಕ ಬರೆದವರು ಯಾರು? (ಸ್ಮರಣೆ-ಸುಲಭ) ಮಾರ್ಚ್ 2025.

22. ವಚನಕಾರರಿಗೆ ಯಾವುದು ದೇವರಾಗಿತ್ತು? (ಸ್ಮರಣೆ-ಸುಲಭ)

23. ಅಶೋಕ ಪೈ ಅವರ ವೃತ್ತಿ ಯಾವುದು? (ಸ್ಮರಣೆ-ಸುಲಭ) ಮಾರ್ಚ್ 2020.

24. ದೇವನೂರರ ’ನನ್ನ ದೇವರು’ ಯಾರೆಂಬುದನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟೀಕರಿಸಿ. (ಸ್ಮರಣೆ-ಸಾಧಾರಣ)

IV. ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಮೂರು ಅಥವಾ ನಾಲ್ಕು ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಬರೆಯಿರಿ :

25. ಆಶೋಕ ಪೈ ಹೇಳಿದ ಸಂಶೋಧನಾ ಸತ್ಯವನ್ನು ತಿಳಿಸಿ. (ಗ್ರಹಿಕೆ-ಸಾಧಾರಣ) ಮೇ 2025.

26. ವಚನಕಾರರ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಅರಿವು ಎಂದರೆ ಏನು? ವಿವರಿಸಿ. (ಗ್ರಹಿಕೆ-ಸಾಧಾರಣ) ಮಾರ್ಚ್ 2025.

27. ಮಂಚಮ್ಮ ದೇವಿ ಮನೆಮಂಚಮ್ಮ ದೇವಿಯಾಗಿ ರೂಪುಗೊಂಡ ಬಗೆ ಹೇಗೆ? ತಿಳಿಸಿ. (ಗ್ರಹಿಕೆ-ಸಾಧಾರಣ) ಮಾರ್ಚ್ 2020.

V. ಕೆಳಗಿನ ಕವಿ / ಸಾಹಿತಿಯ ಜನ್ಮಸ್ಥಳ, ಕಾಲ, ಕೃತಿ ಮತ್ತು ಬಿರುದು / ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ವಾಕ್ಯರೂಪದಲ್ಲಿ ಬರೆಯಿರಿ :

28. ದೇವನೂರ ಮಹಾದೇವ (ಸುಲಭ-ಸಾಧಾರಣ) ಮಾರ್ಚ್ 2022, 2023.

VI. ಕೆಳಗಿನ ವಾಕ್ಯ ಅಥವಾ ಹೇಳಿಕೆಗಳಿಗೆ ಸಂದರ್ಭ ಮತ್ತು ಸ್ವಾರಸ್ಯಗಳನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ :

29. "ಹಾಗಾದರೆ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಮನೆ ಆಗುವರೆಗೂ ನನಗೂ ಮನೆ ಬೇಡ" (ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ-ಸಾಧಾರಣ) ಜೂನ್ 2022. ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 2020.

30. "ಯಾವ ಜೀವಿಯೂ ತನ್ನಷ್ಟಕ್ಕೆ ತಾನಿಲ್ಲ" (ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ-ಸಾಧಾರಣ)

31. "ಅವರಿಗೆ ಅವರವರ ಪ್ರಜ್ಞೆಯೇ ದೇವರಾಗಿತ್ತು" (ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ-ಸಾಧಾರಣ)

32. "ಈ ಸಮಷ್ಟಿ ಮನಸ್ಸಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರೂ ಇರುತ್ತಾರೆ" (ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ-ಸಾಧಾರಣ)

33. (ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ-ಸಾಧಾರಣ) ಜೂನ್ 2023.

VII. ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಎಂಟು ಅಥವಾ ಹತ್ತು ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಬರೆಯಿರಿ :

34. ಕವಿ ಸಿದ್ದಲಿಂಗಯ್ಯನವರು ದೇವನೂ "ಓಹೋ! ನನಗೆ ಗುಡಿಮನೆ ಕಟ್ಟಾ ಇದ್ದೀರಾ?" ರರಿಗೆ ಹೇಳಿದ ಮನೆಮಂಚಮ್ಮನ ಕತೆಯನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ. (ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ-ಸಾಧಾರಣ)

VIII. ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ಪತ್ರ ಬರೆಯಿರಿ :

35. ನಿಮ್ಮನ್ನು ಧಾರವಾಡದ ಬಸವೇಶ್ವರ ನಗರದ ನಿವಾಸಿ 'ಪುನೀತ' ಎಂದು ಭಾವಿಸಿಕೊಂಡು ನಿಮ್ಮ ಬಡಾವಣೆಯಲ್ಲಿನ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಿಕೊಡುವಂತೆ ಕೋರಿ ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆಯ ಆಯುಕ್ತರಿಗೊಂದು ಪತ್ರ ಬರೆಯಿರಿ. (ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ-ಸಾಧಾರಣ)

****

ಗದ್ಯಪಾಠ 5. ಯುದ್ಧ

ಉದ್ದಿಷ್ಟಾನುಸಾರ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ :

ಗದ್ಯ:ಯುದ್ಧ	**ಸ್ಮರಣೆ**	**ಗ್ರಹಿಕೆ**	**ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ**	**ಪ್ರಶಂಸೆ**	**ಒಟ್ಟು**
ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು	10	5	11	0	26
ಅಂಕಗಳು	12	10	37	0	59

ಪ್ರಶ್ನಾನುಸಾರ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ :

ಕ್ರ.ಸಂ.	**ಪ್ರಶ್ನೆಯ ಸ್ವರೂಪ**	**ಅಂಕಗಳು**	**ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು**
1	ವಸ್ತುನಿಷ್ಠ	3	3
2	ಕಿರು ಉತ್ತರ : 1 (1 ಅಂಕದ ಪ್ರಶ್ನೆ)	6	6
3	ಕಿರು ಉತ್ತರ : 2 (2 ಅಂಕದ ಪ್ರಶ್ನೆ)	10	5
4	ದೀರ್ಘ ಉತ್ತರ : 1 (3 ಅಂಕದ ಪ್ರಶ್ನೆ)	24	8
5	ದೀರ್ಘ ಉತ್ತರ : 2 (4 ಅಂಕದ ಪ್ರಶ್ನೆ)	16	4
	ಒಟ್ಟು	**59**	**26**

I. ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಅಥವಾ ಅಪೂರ್ಣ ಹೇಳಿಕೆಗಳಿಗೆ ನಾಲ್ಕು ಆಯ್ಕೆಗಳನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಸೂಕ್ತವಾದ ಉತ್ತರವನ್ನು ಆರಿಸಿ, ಕ್ರಮಾಕ್ಷರದೊಂದಿಗೆ ಬರೆಯಿರಿ :

1. ಸ್ವತಂತ್ರ ವಾಕ್ಯಗಳಾಗಿ ನಿಲ್ಲಬಲ್ಲ ಅನೇಕ ಉಪವಾಕ್ಯಗಳು ಒಂದು ಪೂರ್ಣ ಅಭಿಪ್ರಾಯದ ವಾಕ್ಯವಾಗಿದ್ದರೆ ಅದು (ಸ್ಮರಣೆ-ಸಾಧಾರಣ) ಮಾರ್ಚ್ 2022, ಜೂನ್ 2023.
(ಎ) ಸರಳವಾಕ್ಯ (ಬಿ) ಸಂಯೋಜಿತವಾಕ್ಯ
(ಸಿ) ಮಿಶ್ರವಾಕ್ಯ (ಡಿ) ಪ್ರಶ್ನಾರ್ಥಕವಾಕ್ಯ

2. ಒಂದು ಅಥವಾ ಅನೇಕ ವಾಕ್ಯಗಳು ಒಂದು ಪ್ರಧಾನ ವಾಕ್ಯಕ್ಕೆ ಅಧೀನಗಳಾಗಿರುವ ವಾಕ್ಯ (ಸ್ಮರಣೆ-ಸಾಧಾರಣ) ಜೂನ್ 2022, 2024. ಆಗಸ್ಟ 2024.
(ಎ) ಸಾಮಾನ್ಯವಾಕ್ಯ (ಬಿ) ಸಂಯೋಜಿತವಾಕ್ಯ
(ಸಿ) ಪ್ರಶ್ನಾರ್ಥಕವಾಕ್ಯ (ಡಿ) ಮಿಶ್ರವಾಕ್ಯ

3. ಒಂದು ಪೂರ್ಣ ಕ್ರಿಯಾಪದದೊಂದಿಗೆ ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿರುವ ವಾಕ್ಯ (ಸ್ಮರಣೆ-ಸುಲಭ)
(ಎ) ಸಾಮಾನ್ಯವಾಕ್ಯ (ಬಿ) ಸಂಯೋಜಿತವಾಕ್ಯ
(ಸಿ) ಪ್ರಶ್ನಾರ್ಥಕವಾಕ್ಯ (ಡಿ) ಮಿಶ್ರವಾಕ್ಯ

II. ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಒಂದೊಂದು ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಬರೆಯಿರಿ :

4. ರಾಹಿಲನು ತುರ್ತು ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ಭದ್ರವಾಗಿ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನು? (ಸ್ಮರಣೆ-ಸುಲಭ)

5. ಗಡಿ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ 'ಬ್ಲಾಕ್ ಔಟ್' ನಿಯಮವನ್ನು ಏತಕ್ಕಾಗಿ ಪಾಲಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ? (ಸ್ಮರಣೆ-ಸುಲಭ)

6. ರಾಹಿಲನು ಯಾರು? (ಸ್ಮರಣೆ-ಸುಲಭ)

7. ರಾಹಿಲನು ಮುದುಕಿಯ ಎದುರಿಗೆ ನುಡಿದ ಗಂಭೀರವಾದ ಮಾತು ಯಾವುದು? (ಸ್ಮರಣೆ-ಸಾಧಾರಣ)

8. ಯುದ್ಧದ ಬಗೆಗೆ ಮುದುಕಿಯು ಏನೆಂದು ಗೊಣಗಿಕೊಂಡು ಬಾಗಿಲು ತೆರೆದಳು? (ಸ್ಮರಣೆ-ಸಾಧಾರಣ)

9. ಸೈನ್ಯದಲ್ಲಿದ್ದ ವೈದ್ಯನ ಹೆಸರೇನು? (ಸ್ಮರಣೆ) ಮಾರ್ಚ್ 2020. ಆಗಸ್ಟ 2024.

III. ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಮೂರು ಅಥವಾ ನಾಲ್ಕು ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಬರೆಯಿರಿ :

10. ನಿರ್ಜೀವವಾಗಿರುವ ಮಗುವಿನ ಬಳಿ ಕುಳಿತು ಮುದುಕಿ ಸೈನಿಕರಿಗೆ ಹೇಳಿದ ಮಾತುಗಳಾವುವು? (ಗ್ರಹಿಕೆ-ಸಾಧಾರಣ) ಮೇ 2025.

11. ಡಾಕ್ಟರ್‌ಗೆ ವಿಮಾನದ ಪೈಲೆಟ್ ಹೇಳಿದ ಮಾತುಗಳಾವುವು? (ಗ್ರಹಿಕೆ-ಸುಲಭ)

12. ಮಹಿಳೆಯ ಆರ್ತನಾದ ಕೇಳಿ ರಾಹಿಲನ ಮನದಲ್ಲಿ ಮೂಡಿದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಾವವು? (ಗ್ರಹಿಕೆ-ಸುಲಭ) ಮಾರ್ಚ್ 2024.

13. ಮುದುಕಿಯು ರಾಹಿಲನ ಬಳಿ ಯುದ್ಧದ ಬಗ್ಗೆ ತಿರಸ್ಕಾರದಿಂದ ನುಡಿದ ಮಾತುಗಳಾವುವು? (ಗ್ರಹಿಕೆ-ಸಾಧಾರಣ)

14. ಮುದುಕಿಯು ಸೈನಿಕರಿಂದ ರಾಹಿಲನನ್ನು ಹೇಗೆ ರಕ್ಷಿಸಿದಳು? (ಗ್ರಹಿಕೆ-ಸಾಧಾರಣ) ಮಾರ್ಚ್ 2020.

IV. ಕೆಳಗಿನ ಕವಿ / ಸಾಹಿತಿಯ ಜನ್ಮಸ್ಥಳ, ಕಾಲ, ಕೃತಿ ಮತ್ತು ಬಿರುದು / ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ವಾಕ್ಯರೂಪದಲ್ಲಿ ಬರೆಯಿರಿ :

15. ಸಾರಾ ಅಬೂಬಕ್ಕರ್ (ಸ್ಮರಣೆ-ಸುಲಭ) ಮಾರ್ಚ್ 2024, ಮೇ 2025.

V. ಕೆಳಗಿನ ವಾಕ್ಯ ಅಥವಾ ಹೇಳಿಕೆಗಳಿಗೆ ಸಂದರ್ಭ ಮತ್ತು ಸ್ವಾರಸ್ಯಗಳನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ :

16. "ಆ ಮನೆಯೊಳಗೆ ಯಾವ ರೀತಿಯ ಕ್ರೌರ್ಯ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ" (ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ-ಕಠಿಣ)

17. "ಹೊರಗೆ ಯುದ್ಧದ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಮನುಷ್ಯ ಜೀವಿಗಳ ಸಾಮೂಹಿಕ ಕೊಲೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ!" (ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ-ಕಠಿಣ)

18. "ದಯವಿಟ್ಟು ಬಾಗಿಲು ತೆಗೆಯಿರಿ ನಾನು ಗಾಯಗೊಂಡಿದ್ದೇನೆ" (ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ-ಸಾಧಾರಣ) ಆಗಸ್ಟ 2024.

19. "ನಾನಾಕೆಯನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸುವೆ ನೀವು ಬಿಸಿನೀರು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿ" (ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ-ಕಠಿಣ) ಜೂನ್-2022.

20. "ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಹೋದ ತನ್ನ ಮಗನ ಕಣ್ಣುಗಳಂತೆಯೇ ಇವೆಯಲ್ಲ?" (ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ-ಸಾಧಾರಣ)

21. "ನನ್ನ ಮೊಮ್ಮಗುವಿನ ಹೆಣವಿದೆ ಅಲ್ಲಿ ಅದನ್ನೂ ನೋಡಿ!" (ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ-ಸಾಧಾರಣ)

22. "ನಾನು ಯುದ್ಧ ಮಾಡುವ ಮೂರ್ಖರ ಕಡೆಯವನಲ್ಲ" (ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ-ಸಾಧಾರಣ) ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 2020.

VI. ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಎಂಟು ಅಥವಾ ಹತ್ತು ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಬರೆಯಿರಿ :

23. ರಾಹಿಲ ಮತ್ತು ಮುದುಕಿಯ ಮನದಲ್ಲಿ ಮೂಡಿ ಬಂದಿರುವ ಮಾನವೀಯತೆಯ ಸಹಕಾರವನ್ನು ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿ ಸ್ಪಷ್ಟೀಕರಿಸಿ. (ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ-ಸಾಧಾರಣ)

24. ಮುದುಕಿಯು ತನ್ನ ಮಗನು ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಹೋದ ಸಂದರ್ಭವನ್ನು ಹೇಗೆ ವಿವರಿಸಿದಳು? (ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ-ಸಾಧಾರಣ) ಮಾರ್ಚ್ 2022.

25. ರಾಹಿಲನು ಮುದುಕಿಯ ಕುಟುಂಬಕ್ಕೂ,ಮುದುಕಿಯೂ ರಾಹಿಲನಿಗೂ ಮಾಡಿದ ಸಹಾಯವನ್ನು ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿ ವಿವರಿಸಿ. (ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ-ಸಾಧಾರಣ) ಮಾರ್ಚ್ 2022, 2025.

26. ಮುದುಕಿಯು ರಾಹಿಲನನ್ನು ಸೈನಿಕರಿಂದ ರಕ್ಷಿಸಿದ ಬಳಿಕ ಯುದ್ಧದಿಂದ ತಾನು ಅನುಭವಿಸಿದ ಸಂಕಟವನ್ನು ಹೇಗೆ ವಿವರಿಸಿದಳು. (ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ-ಸಾಧಾರಣ) ಮಾರ್ಚ್ 2025.

****

6. ಶಬರಿ

ಉದ್ದಿಷ್ಟಾನುಸಾರ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ :

ಗದ್ಯ : ಶಬರಿ	ಸ್ಮರಣೆ	ಗ್ರಹಿಕೆ	ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ	ಪ್ರಶಂಸೆ	ಒಟ್ಟು
ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು	22	11	12	0	45
ಅಂಕಗಳು	24	17	39	0	80

ಪ್ರಶ್ನಾನುಸಾರ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ :

ಕ್ರ.ಸಂ.	ಪ್ರಶ್ನೆಯ ಸ್ವರೂಪ	ಅಂಕಗಳು	ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು
1	ವಸ್ತುನಿಷ್ಠ	20	20
2	ಕಿರುಉತ್ತರ : 1 (1 ಅಂಕದ ಪ್ರಶ್ನೆ)	6	6
3	ಕಿರುಉತ್ತರ : 2 (2 ಅಂಕದ ಪ್ರಶ್ನೆ)	12	6
4	ದೀರ್ಘಉತ್ತರ : 1 (3 ಅಂಕದ ಪ್ರಶ್ನೆ)	30	10
5	ದೀರ್ಘಉತ್ತರ : 2 (4 ಅಂಕದ ಪ್ರಶ್ನೆ)	12	3
	ಒಟ್ಟು	**80**	**45**

I. ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಅಥವಾ ಅಪೂರ್ಣ ಹೇಳಿಕೆಗಳಿಗೆ ನಾಲ್ಕು ಆಯ್ಕೆಗಳನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಸೂಕ್ತವಾದ ಉತ್ತರವನ್ನು ಆರಿಸಿ, ಕ್ರಮಾಕ್ಷರದೊಂದಿಗೆ ಬರೆಯಿರಿ :

1. 'ಘ್ರಾಣೇಂದ್ರಿಯ' ಪದವು ಈ ಸಂಧಿಗೆ ಸೇರಿದೆ (ಸ್ಮರಣೆ-ಸಾಧಾರಣ)
(ಎ) ಗುಣ (ಬಿ) ಸವರ್ಣ
(ಸಿ) ಯಣ್ (ಡಿ) ಜಶ್ತ್ವ

2. ಸವರ್ಣದೀರ್ಘ ಸಂಧಿಗೆ ಈ ಪದವು ಸೇರಿದೆ (ಸ್ಮರಣೆ-ಸಾಧಾರಣ)
(ಎ) ತಂಗೆಯಿಲ್ಲ (ಬಿ) ಶೌಚಾಚಾರಗಳು
(ಸಿ) ನೋಡಿದರೆಲ್ಲರ (ಡಿ) ಬುದ್ಧಿಯೊಡೆಯ

3. 'ಶರಚ್ಚಂದ್ರ' ಪದವು ಈ ಸಂಧಿಯದ್ದಾಗಿದೆ (ಸ್ಮರಣೆ-ಸಾಧಾರಣ) ಮಾರ್ಚ್ 2020.
(ಎ) ಶ್ಚುತ್ವ (ಬಿ) ಯಣ್
(ಸಿ) ವೃದ್ಧಿ (ಡಿ) ಜಶ್ತ್ವ

4. 'ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ' ಪದದಲ್ಲಿರುವ ಸಂಧಿ (ಸ್ಮರಣೆ-ಸಾಧಾರಣ)
(ಎ) ಆಗಮಸಂಧಿ (ಬಿ) ಆದೇಶಸಂಧಿ
(ಸಿ) ಲೋಪಸಂಧಿ (ಡಿ) ಪ್ರಕೃತಿಭಾವ

5. 'ತೆಗೆದುತ್ತರೀಯಮಂ' ಪದದಲ್ಲಿರುವ ಸಂಧಿ (ಸ್ಮರಣೆ- ಸಾಧಾರಣ)
(ಎ) ಲೋಪ (ಬಿ) ಆಗಮ
(ಸಿ) ಆದೇಶ (ಡಿ) ಪ್ರಕೃತಿಭಾವ

6. 'ದ್ರವ್ಯಾರ್ಥಿ ಪದವು ಈ ಸಂಧಿಗೆ ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಿದೆ (ಸ್ಮರಣೆ-ಸಾಧಾರಣ)
(ಎ) ಗುಣ (ಬಿ) ಲೋಪ
(ಸಿ) ವೃದ್ಧಿ (ಡಿ) ಸವರ್ಣದೀರ್ಘ

7. 'ಸೂರ್ಯೋದಯ' ಪದವು ಈ ಸಂಧಿಗೆ ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಿದೆ (ಸ್ಮರಣೆ-ಸುಲಭ) ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 2020

(ಎ) ಸವರ್ಣದೀರ್ಘ (ಬಿ) ವೃದ್ಧಿ

(ಸಿ) ಗುಣ (ಡಿ) ಯಣ್

8. 'ಮಾತಂತು' ಪದವು ಈ ಸಂಧಿಗೆ ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಿದೆ (ಸ್ಮರಣೆ-ಸಾಧಾರಣ) ಮಾರ್ಚ್ 2021.

(ಎ) ಅನುನಾಸಿಕ (ಬಿ) ಲೋಪ

(ಸಿ) ವೃದ್ಧಿ (ಡಿ) ಯಣ್

9. 'ಮಳೆಗಾಲ' ಪದವು ಈ ಸಂಧಿಗೆ ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಿದೆ (ಸ್ಮರಣೆ-ಸಾಧಾರಣ) ಮಾರ್ಚ್ 2022.

(ಎ) ಲೋಪ (ಬಿ) ಆಗಮ

(ಸಿ) ಆದೇಶ (ಡಿ) ಗುಣ

10. 'ದಿಗಂತ' ಪದವು ಈ ಸಂಧಿಗೆ ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಿದೆ (ಸ್ಮರಣೆ-ಸಾಧಾರಣ) ಮಾರ್ಚ್ 2023.

(ಎ) ಗುಣ (ಬಿ) ಜಶ್ತ್ವ

(ಸಿ) ವೃದ್ಧಿ (ಡಿ) ಶ್ಚುತ್ವ

11. 'ದೇವೇಂದ್ರ' ಪದವು ಈ ಸಂಧಿಗೆ ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಿದೆ (ಸ್ಮರಣೆ-ಸಾಧಾರಣ) ಜೂನ್ 2023, ಮೇ 2025.

(ಎ) ಲೋಪ (ಬಿ) ಆಗಮ

(ಸಿ) ಗುಣ (ಡಿ) ಆದೇಶ

12. 'ವಾಗ್ದೇವಿ' ಪದವು ಈ ಸಂಧಿಗೆ ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಿದೆ (ಸ್ಮರಣೆ-ಸಾಧಾರಣ) ಮಾರ್ಚ್ 2024.

(ಎ) ಆದೇಶ (ಬಿ) ಜಶ್ತ್ವ

(ಸಿ) ಶ್ಚುತ್ವ (ಡಿ) ಅನುನಾಸಿಕ

13. 'ಮದೋನ್ಮತ್ತ' ಪದವು ಈ ಸಂಧಿಗೆ ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಿದೆ (ಸ್ಮರಣೆ-ಸಾಧಾರಣ) ಜೂನ್ 2024.

(ಎ) ಲೋಪ (ಬಿ) ಆದೇಶ

(ಸಿ) ಆಗಮ (ಡಿ) ಗುಣ

14. ಅನುನಾಸಿಕ ಸಂಧಿಗೆ ಉದಾಹರಣೆಯಿದು (ಸ್ಮರಣೆ-ಸಾಧಾರಣ) ಆಗಸ್ಟ್ 2024.

(ಎ) ದೇವೇಂದ್ರ (ಬಿ) ಮಳೆಗಾಲ

(ಸಿ) ವಾಙ್ಮಯ (ಡಿ) ದಿಗಂತ

15. ಅನುನಾಸಿಕ ಸಂಧಿಗೆ ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಿರುವ ಪದ (ಸ್ಮರಣೆ-ಸಾಧಾರಣ) ಆಗಸ್ಟ್ 2024.

(ಎ) ಅಜಂತ (ಬಿ) ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ

(ಸಿ) ಅತ್ಯಾದರ (ಡಿ) ಸನ್ಮಾನ

II. ಕೆಳಗಿನವುಗಳಲ್ಲಿ ಮೊದಲೆರಡು ಪದಗಳಿಗಿರುವ ಸಂಬಂಧದಂತೆ ಮೂರನೆಯ ಪದಕ್ಕೆ ಸರಿ ಹೊಂದುವ ಸಂಬಂಧೀ ಪದವನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ :

16. ಭೇದವಿಲ್ಲ : ಆಗಮಸಂಧಿ : : ನಿಮ್ಮಡಿಗಳಲ್ಲಿ : ... (ಗ್ರಹಿಕೆ-ಸಾಧಾರಣ)

17. ಬುದ್ಧಿಯೊಡೆಯ : ಆಗಮ ಸಂಧಿ : : ನೋಡಿದರೆಲ್ಲರ : ... (ಗ್ರಹಿಕೆ-ಸಾಧಾರಣ)

18. ಲೋಪಸಂಧಿ : ಸ್ವರಸಂಧಿ : : ಆದೇಶಸಂಧಿ : ...... (ಗ್ರಹಿಕೆ-ಸಾಧಾರಣ)

19. ಶರಚ್ಚಂದ್ರ : ಶ್ಚುತ್ವಸಂಧಿ : : ದಿಗಂತ : .... (ಗ್ರಹಿಕೆ-ಸಾಧಾರಣ) ಜೂನ್ 2022.

20. ಚರಿಸುತದ್ವರದ : ಲೋಪ : : ನಿಜಾಶ್ರಮ : .... (ಗ್ರಹಿಕೆ - ಸಾಧಾರಣ)

III. ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಒಂದೊಂದು ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಬರೆಯಿರಿ :

21. ಶ್ರೀರಾಮನ ತಂದೆಯ ಹೆಸರೇನು? (ಸ್ಮರಣೆ-ಸುಲಭ)

22. ಶ್ರೀರಾಮನಿಗೆ ಸಮರ್ಪಿಸಲು ಶಬರಿ ಏನನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ್ದಳು? (ಸ್ಮರಣೆ-ಸುಲಭ) ಮಾರ್ಚ್ 2025.

23. ಮತಂಗಾಶ್ರಮದಲ್ಲಿ ವಾಸವಿದ್ದ ತಪಸ್ವಿನಿ ಯಾರು? (ಸ್ಮರಣೆ-ಸಲಭ) ಮಾರ್ಚ್ 2023. ಜೂನ್ 2022.

24. ರಾಮಲಕ್ಷ್ಮಣರಿಗೆ ಮತಂಗಾಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಹೋಗಲು ಸೂಚಿಸಿದವರು ಯಾರು? (ಸ್ಮರಣೆ-ಸಲಭ) ಮಾರ್ಚ 2022. ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 2020.

25. ಭೂಮಿಜಾತೆ ಎಂದರೆ ಯಾರು ? (ಸ್ಮರಣೆ-ಸುಲಭ)

26. ರಾಮನ ಬರುವಿಕೆಗಾಗಿ ಮತಂಗಾಶ್ರಮದಲ್ಲಿ ಕಾಯುತ್ತಿದ್ದವರು ಯಾರು? (ಸ್ಮರಣೆ-ಸುಲಭ) ಮಾರ್ಚ್ 2020.

IV. ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಮೂರು ಅಥವಾ ನಾಲ್ಕು ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಬರೆಯಿರಿ :

27. ರಾಮನು ಗಿರಿವನವನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದ ಬಗೆಯನ್ನು ತಿಳಿಸಿ. (ಗ್ರಹಿಕೆ-ಸುಲಭ)

28. ಲಕ್ಷ್ಮಣನು ಅಣ್ಣನನ್ನು ಹೇಗೆ ಸಂತೈಸಿದನು? (ಗ್ರಹಿಕೆ-ಸುಲಭ) ಜೂನ್ 2024. ಆಗಸ್ಟ 2024.

29. ರಾಮನ ಸ್ವಾಗತಕ್ಕಾಗಿ ಶಬರಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಸಿದ್ಧತೆಗಳಾವುವು? (ಗ್ರಹಿಕೆ-ಸಾಧಾರಣ)

30. ಶಬರಿಯು ರಾಮಲಕ್ಷ್ಮಣರನ್ನು ಉಪಚರಿಸಿದ ರೀತಿಯನ್ನು ವಿವರಿಸಿ. (ಗ್ರಹಿಕೆ-ಸುಲಭ) ಮಾರ್ಚ್ 2020, 2025. ಜೂನ್ 2023.

31. ಆತಿಥ್ಯ ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ ರಾಮಲಕ್ಷ್ಮಣರು ಶಬರಿಗೆ ಹೇಳಿದ ಮಾತುಗಳಾವುವು? (ಗ್ರಹಿಕೆ-ಸಾಧಾರಣ)

32. ಶಬರಿಯು ವನ್ಯಫಲಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಹೇಳಿದ ಮಾತುಗಳಾವುವು? (ಗ್ರಹಿಕೆ-ಸಾಧಾರಣ)

V. ಕೆಳಗಿನ ಕವಿ / ಸಾಹಿತಿಯ ಜನ್ಮಸ್ಥಳ, ಕಾಲ, ಕೃತಿ ಮತ್ತು ಬಿರುದು / ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ವಾಕ್ಯರೂಪದಲ್ಲಿ ಬರೆಯಿರಿ :

33. ಪು.ತಿ.ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್ (ಸ್ಮರಣೆ) ಜೂನ್ 2023. ಆಗಸ್ಟ 2024. ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 2020.

VI. ಕೆಳಗಿನ ಗಾದೆಗಳಿಗೆ ಮಹತ್ತ್ವದೊಂದಿಗೆ ವಿಸ್ತರಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ :

34. ತಾಳಿದವನು ಬಾಳಿಯಾನು. (ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ-ಸಾಧಾರಣ)

35. ಮನಸ್ಸಿದ್ದರೆ ಮಾರ್ಗ. (ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ-ಸಾಧಾರಣ)

VII. ಕೆಳಗಿನ ವಾಕ್ಯ ಅಥವಾ ಹೇಳಿಕೆಗಳಿಗೆ ಸಂದರ್ಭ ಮತ್ತು ಸ್ವಾರಸ್ಯಗಳನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ :

36. "ಆವುದೀ ಮರುಳು? ನಮ್ಮೆಡೆಗೆ ಬರುತಿಹುದು". (ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ-ಸಾಧಾರಣ)

37. "ನಾಚುತಿಹೆನೀ ಪೂಜ್ಯೆಯೀ ನಲುಮೆಯಿಂದ". (ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ-ಸಾಧಾರಣ)

38. "ತಾಯಿ, ದಾರಿಗರಿಗೆ ಬೀಡಿಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುವುದೇ" (ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ-ಸಾಧಾರಣ) ಮಾರ್ಚ್ 2022.

39. "ರೂಪಿನಂತೆ ಮಾತು ಕೂಡ ಎನಿತುದಾರವಾಗಿದೆ !" (ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ-ಸಾಧಾರಣ)

40. "ಬೆಳಕಿಗೊಲಿದವರ್ ಉರಿವ ಬತ್ತಿಯ ಕರುಕ ಕಾಣರು." (ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ-ಸಾಧಾರಣ) ಜೂನ್ 2024.

41. "ಇಂಥ ಶಿಷ್ಯೆಯರ್ತಿ ಪಡೆದ ನಿನ್ನ ಗುರುಗಳೆಂಥರೋ" (ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ-ಕಠಿಣ) ಮೇ 2025.

42. "ರಾಮನೇ ಧೈರ್ಯಗೆಡೆ ಸ್ಥೈರ್ಯಕೆಡೆ ಯಾರು". (ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ-ಕಠಿಣ) ಮಾರ್ಚ್ 2023.

VIII. ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಎಂಟು ಅಥವಾ ಹತ್ತು ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಬರೆಯಿರಿ :

43. ಶಬರಿಯ ಚಿಂತೆ ಹಿಂಗಿ ಹೋದ ಸಂದರ್ಭದ ಸ್ವಾರಸ್ಯವನ್ನು ವಿವರಿಸಿ. (ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ-ಸಾಧಾರಣ) ಮಾರ್ಚ್ 2024. ಜೂನ್ 2022.

44. ಶಬರಿಯ ಸಡಗರ, ಸಂತೋಷ ಮೇಳದವರ ಹಾಡಿನಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ವರ್ಣಿತವಾಗಿದೆ? (ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ-ಸಾಧಾರಣ)

45. 'ನಂಬಿ ಕೆಟ್ಟವರಿಲ್ಲ' ಎಂಬ ಮಾತು ಶಬರಿಯ ಪಾಲಿಗೆ ಹೇಗೆ ನಿಜವಾಗಿದೆ? (ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ-ಸಾಧಾರಣ) ಮಾರ್ಚ್ 2024. ಜೂನ್ 2022.

****

ಗದ್ಯಪಾಠ 7. ಲಂಡನ್ ನಗರ

ಉದ್ದಿಷ್ಟಾನುಸಾರ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ :

ಗದ್ಯ: ಲಂಡನ್‌ನಗರ	ಸ್ಮರಣೆ	ಗ್ರಹಿಕೆ	ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ	ಪ್ರಶಂಸೆ	ಒಟ್ಟು
ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು	14	16	15	-	45
ಅಂಕಗಳು	16	24	49	-	89

ಪ್ರಶ್ನಾನುಸಾರ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ :

ಕ್ರ.ಸಂ	ಪ್ರಶ್ನೆಯ ಸ್ವರೂಪ	ಅಂಕಗಳು	ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು
1	ವಸ್ತುನಿಷ್ಠ	12	12
2	ಕಿರು ಉತ್ತರ 1 (ಅಂಕದ ಪ್ರಶ್ನೆ)	10	10
3	ಕಿರು ಉತ್ತರ 2(2 ಅಂಕದ ಪ್ರಶ್ನೆ)	12	6
4	ದೀರ್ಘ ಉತ್ತರ 3 (3 ಅಂಕದ ಪ್ರಶ್ನೆ)	39	13
5	ದೀರ್ಘ ಉತ್ತರ 2 (4 ಅಂಕದ ಪ್ರಶ್ನೆ)	16	4
	ಒಟ್ಟು	**89**	**45**

I. ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಅಥವಾ ಅಪೂರ್ಣ ಹೇಳಿಕೆಗಳಿಗೆ ನಾಲ್ಕು ಆಯ್ಕೆಗಳನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಸೂಕ್ತವಾದ ಉತ್ತರವನ್ನು ಆರಿಸಿ, ಕ್ರಮಾಕ್ಷರದೊಂದಿಗೆ ಬರೆಯಿರಿ :

1. 'ಜುಳುಜುಳು' ಇಲ್ಲಿರುವ ವ್ಯಾಕರಣಾಂಶ (ಸ್ಮರಣೆ-ಸುಲಭ)
(ಎ) ಜೋಡುನುಡಿ (ಬಿ) ಅನುಕರಣಾವ್ಯಯ
(ಸಿ) ದ್ವಿರುಕ್ತಿ (ಡಿ) ಅವ್ಯಯ

2. 'ಮನೆಮಠ' ಇಲ್ಲಿರುವ ವ್ಯಾಕರಣಾಂಶ (ಸ್ಮರಣೆ-ಸುಲಭ)
(ಎ) ದ್ವಿರುಕ್ತಿ (ಬಿ) ಜೋಡುನುಡಿ
(ಸಿ) ಅನುಕರಣಾವ್ಯಯ (ಡಿ) ಅವ್ಯಯ

3. 'ಮೊಟ್ಟಮೊದಲು' ಪದವು ಈ ವ್ಯಾಕರಣಾಂಶಕ್ಕೆ ಸೇರಿದೆ (ಸ್ಮರಣೆ-ಸುಲಭ)
(ಎ) ಅವ್ಯಯ (ಬಿ) ಜೋಡುನುಡಿ
(ಸಿ) ಅನುಕರಣಾವ್ಯಯ (ಡಿ) ದ್ವಿರುಕ್ತಿ

II. ಕೆಳಗಿನವುಗಳಲ್ಲಿ ಮೊದಲೆರಡು ಪದಗಳಿಗಿರುವ ಸಂಬಂಧದಂತೆ ಮೂರನೆಯ ಪದಕ್ಕೆ ಸರಿಹೊಂದುವ ಸಂಬಂಧೀ ಪದವನ್ನುಬರೆಯಿರಿ :

4. ಒಡುಒಡು : ದ್ವಿರುಕ್ತಿ : : ಧೀರಶೂರ : .... (ಗ್ರಹಿಕೆ-ಸುಲಭ) ಜೂನ್ 2024.

5. ಕಟ್ಟಕಡೆಗೆ : ಕಡೆಗೆಕಡೆಗೆ : : ಬಟ್ಟಬಯಲು : .... (ಗ್ರಹಿಕೆ-ಸುಲಭ)

6. ಕೆನೆಮೊಸರು : ಜೋಡುನುಡಿ : : ಬಟ್ಟಬಯಲು : .... (ಗ್ರಹಿಕೆ-ಸುಲಭ) ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 2020.

7. ಮಕ್ಕಳುಮರಿ : ಜೋಡುನುಡಿ : : ಒಡಿಒಡಿ : .... (ಗ್ರಹಿಕೆ-ಸುಲಭ) ಮಾರ್ಚ್ 2022.

8. ಬಟ್ಟಬಯಲು : ದ್ವಿರುಕ್ತಿ : : ಹುಳಹುಪ್ಪಡಿ : .... (ಗ್ರಹಿಕೆ-ಸುಲಭ) ಜೂನ್ 2022, 2023.

9. ಹಾಲ್ಜೇನು : ಜೋಡುನುಡಿ : : ಬೇಡಬೇಡ : .... (ಗ್ರಹಿಕೆ-ಸುಲಭ) ಮಾರ್ಚ್ 2023.
10. ಕೆನೆಮೊಸರು : ಜೋಡುನುಡಿ : : ಸಾಕುಸಾಕು : .... (ಗ್ರಹಿಕೆ-ಸುಲಭ) ಮಾರ್ಚ್ 2024.
11. ಹುಳಹುಪ್ಪಡಿ : ಜೋಡುನುಡಿ : : ತುತ್ತತುದಿ : .... (ಗ್ರಹಿಕೆ-ಸುಲಭ) ಆಗಸ್ಟ 2024.
12. ತುತ್ತತುದಿ : ದ್ವಿರುಕ್ತಿ : : ಹಾಲ್ಜೇನು : .... (ಗ್ರಹಿಕೆ-ಸುಲಭ) ಮೇ 2025.

II. ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಒಂದೊಂದು ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಬರೆಯಿರಿ :

13. ಲಂಡನ್ನಿನ ಪೇಟೆಯಲ್ಲಿರುವ ಸ್ಟೇಷನರಿ ಅಂಗಡಿಯ ಹೆಸರೇನು? (ಸ್ಮರಣೆ-ಸುಲಭ) ಆಗಸ್ಟ 2024.
14. ನೆಲ್ಸನ್ ರವರ ಮೂರ್ತಿಯಿರುವ ಸ್ಥಳದ ಹೆಸರೇನು? (ಸ್ಮರಣೆ-ಸುಲಭ)
15. `ವೆಸ್ಟ ಮಿನ್ ಸ್ಟರ್ ಅಬೆ' ಯಾರ ಸ್ಮಾರಕವಾಗಿದೆ? (ಸ್ಮರಣೆ-ಸುಲಭ)
16. ಆಂಗ್ಲ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ವೈಭವ ಕಂಡುಬರುವ ಓಣಿ ಯಾವುದು? (ಸ್ಮರಣೆ-ಸುಲಭ) ಮಾರ್ಚ್ 2024, ಜೂನ್ 2022, 2023, 2024.
17. ಲಂಡನ್ ನಗರದಲ್ಲಿ ವಾಹನಗಳು ಬಹಳ ಹೊತ್ತು ನಿಲ್ಲುವುದನ್ನು ತಡೆಯಲು ಯಾವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ? (ಸ್ಮರಣೆ-ಸಾಧಾರಣ)
18. ಲಂಡನ್‌ನಲ್ಲಿ ಸೂಟು ಹೊಲಿಯಲು ಪ್ರಸಿದ್ದಿಯಾಗಿರುವ ಸಿಂಪಿಗಳು ಯಾರು? (ಸ್ಮರಣೆ-ಸಾಧಾರಣ)
19. `ವೆಸ್ಟ ಮಿನ್ ಸ್ಟರ್ ಅಬೆ'ಯ ಪಾದ್ರಿಯ ಕೆಲಸವೇನು? (ಸ್ಮರಣೆ-ಸಾಧಾರಣ)
20. `ವೆಸ್ಟ ಮಿನ್ ಸ್ಟರ್ ಅಬೆ'ಯಲ್ಲಿನ `ಸ್ಟೋನ್ ಆಫ್ ಸ್ಕೋನ್' ಅನ್ನು ಎಲ್ಲಿಂದ ತರಲಾಗಿತ್ತು? (ಸ್ಮರಣೆ-ಸಾಧಾರಣ)
21. ಪ್ರವಾಸದ ಬಗ್ಗೆ ಷೇಕ್ಸ್ ಪಿಯರ್ ಹೇಳಿದ ಮಾತು ಯಾವುದು? (ಸ್ಮರಣೆ-ಸಾಧಾರಣ)
22. 'ಪ್ರವಾಸವು ಶಿಕ್ಷಣದ ಒಂದು ಭಾಗವಾಗಿದೆ' ಎಂದು ಹೇಳಿದವರು ಯಾರು? (ಸ್ಮರಣೆ-ಸಾಧಾರಣ)

IV. ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಮೂರು ಅಥವಾ ನಾಲ್ಕು ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಬರೆಯಿರಿ :

23. ವೂಲವರ್ಥ ಅಂಗಡಿಯಲ್ಲಿ ಸಿಗುವ ವಸ್ತುಗಳಾವುವು? (ಗ್ರಹಿಕೆ-ಸುಲಭ)
24. ಲಂಡನ್ನಿನ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ಯಾವ ಯಾವ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ನಿಯುಕ್ತರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ? (ಗ್ರಹಿಕೆ-ಸಾಧಾರಣ) ಮಾರ್ಚ್ 2022. ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 2020.
25. ಟೊಪ್ಪಿಗೆಯ ವಿಶೇಷತೆಯನ್ನು ಲೇಖಕರು ಹೇಗೆ ದಾಖಲಿಸಿದ್ದಾರೆ? (ಗ್ರಹಿಕೆ-ಸಾಧಾರಣ) ಮಾರ್ಚ್ 2022, 2024.
26. ಪೊಯೆಟ್ಸ್ ಕಾರ್ನರ್‌ನಲ್ಲಿ ಯಾವ ಯಾವ ಕವಿಗಳ ಸಮಾಧಿಗಳಿವೆ? (ಗ್ರಹಿಕೆ-ಸಾಧಾರಣ)
27. ಸಾಮ್ರಾಟರ ರಾಜ್ಯಾಭಿಷೇಕವಾಗುವ ಸಿಂಹಾಸನದ ಮೇಲಿರುವ ಕಲ್ಲುಪಾಟಿಯ ವಿಶೇಷತೆಯೇನು? (ಗ್ರಹಿಕೆ-ಸಾಧಾರಣ) ಜೂನ್ 2022. ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 2020.
28. ಲಂಡನ್ ನಗರದಲ್ಲಿರುವ ಇಂಡಿಯಾ ಆಫೀಸ್ ಕುರಿತು ಬರೆಯಿರಿ. (ಗ್ರಹಿಕೆ-ಸಾಧಾರಣ)

V. ಕೆಳಗಿನ ಕವಿ / ಸಾಹಿತಿಯ ಜನ್ಮಸ್ಥಳ, ಕಾಲ, ಕೃತಿ ಮತ್ತು ಬಿರುದು / ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ವಾಕ್ಯರೂಪದಲ್ಲಿ ಬರೆಯಿರಿ :

29. ವಿ. ಕೃ. ಗೋಕಾಕ್ (ಸ್ಮರಣೆ-ಸುಲಭ)

VI. ಕೆಳಗಿನ ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ಅಲಂಕಾರವನ್ನು ಹೆಸರಿಸಿ, ಲಕ್ಷಣಬರೆದು, ಸಮನ್ವಯಗೊಳಿಸಿ :

30. ವೂಲವರ್ಥ ಸ್ಟೇಷನರಿ ಅಂಗಡಿ ಪ್ರಾಚೀನ ಮಹಾಕಾವ್ಯದಂತೆ ಮಹಾಕೋಶವಾಗಿದೆ.

VII. ಕೆಳಗಿನ ವಾಕ್ಯ ಅಥವಾ ಹೇಳಿಕೆಗಳಿಗೆ ಸಂದರ್ಭ ಮತ್ತು ಸ್ವಾರಸ್ಯಗಳನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ :

31. "ನಿಮ್ಮ ದೇಶದ ಗೌರವವನ್ನು ಕಾಯಿರಿ! ಇದು ದೊಡ್ಡದಾದ ರಾಷ್ಟ್ರ" (ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ-ಸಾಧಾರಣ) ಮಾರ್ಚ್ 2023.

32. "ಹೊತ್ತು ! ಹೊತ್ತು ! ಹೊತ್ತೇ ಹಣ" (ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ-ಸಾಧಾರಣ) ಮಾರ್ಚ್ 2024, ಆಗಸ್ಟ್ 2024.

33. "ಯಾರನ್ನು ತುಳಿದರೇನು! ಎಲ್ಲಿ ಹೆಜ್ಜೆ ಹಾಕಿದರೇನು? ಎಲ್ಲವೂ ಅಷ್ಟೇ! ಮಣ್ಣು ಮಣ್ಣು!" (ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ-ಸಾಧಾರಣ)

34. "ಪ್ರವಾಸವು ಶಿಕ್ಷಣದ ಒಂದು ಭಾಗವಾಗಿದೆ" (ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ-ಸಾಧಾರಣ) ಮಾರ್ಚ್ 2025, ಜೂನ್ 2023.

35. "ಗಾಡಿಗಳು ದಢದಢ ಹೋಗುತ್ತಿರುತ್ತವೆ! ವಿಚಿತ್ರ ಸೃಷ್ಟಿ!" (ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ-ಕಠಿಣ)

36. "ಈ ದೊಡ್ಡ ಬೀದಿಯು ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ಬೀದಿ" (ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ-ಕಠಿಣ)

37. "ಹೆಜ್ಜೆ ಹೆಜ್ಜೆಗೆ ಇತಿಹಾಸದ ಅಡಿಗಲ್ಲುಗಳು ದೊರೆಯುತ್ತವೆ" (ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ-ಕಠಿಣ)

38. "ಮನುಷ್ಯನಂತೆ ಟೊಪ್ಪಿಗೆಯಲ್ಲವೆ? ಒಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯಳಂತೆ ಇನ್ನೊಬ್ಬಳಿಲ್ಲ" (ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ-ಕಠಿಣ)

39. "ಅಡಿಗಡಿಗೆ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ದಾಟುತ್ತೇವೆ! ಎಂಥ ವಿಚಿತ್ರ!" (ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ-ಕಠಿಣ)

40. "ಮನೆ ಹಿಡಿದು ಇರುವ ತರುಣನ ಬುದ್ಧಿ ಮನೆಯ ಮಟ್ಟದ್ದೇ" (ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ-ಕಠಿಣ) ಮಾರ್ಚ್ 2024, ಜೂನ್ 2024.

41. "ಪಟ್ಟಾಭಿಷೇಕವಾಗುವಾಗ ಮಾತ್ರ ಸಾಮ್ರಾಟರು ಇದರ ಮೇಲೆ ಕೂಡಬೇಕು" ಮೇ 2025.

VIII. ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಎಂಟು ಅಥವಾ ಹತ್ತು ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಬರೆಯಿರಿ :

42. ಲಂಡನ್ ನಗರ ವೀಕ್ಷಣೆಯಲ್ಲಿ ಲೇಖಕರು ಗುರುತಿಸಿರುವ ವಿಶೇಷತೆಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಬರೆಯಿರಿ. (ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ-ಕಠಿಣ)

43. `ವೆಸ್ಟ್ ಮಿನ್ ಸ್ಟರ್ ಅಬೆ' ಪ್ರಾರ್ಥನಾ ಮಂದಿರ ಒಂದು ವಿಶೇಷ ಸ್ಮಾರಕ ವಿವರಿಸಿ. (ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ-ಕಠಿಣ)

44. `ವೆಸ್ಟ್ ಮಿನ್ ಸ್ಟರ್ ಅಬೆ' ಪ್ರಾರ್ಥನಾ ಮಂದಿರದಲ್ಲಿನ ರಾಯಲ್ ಚಾಪೆಲ್ ಮತ್ತು ಸ್ಟೋನ್ ಆಫ್ ಸ್ಟೋನ್ ಗಳ ವಿಶೇಷತೆಯನ್ನು ಕುರಿತು ಬರೆಯಿರಿ. (ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ-ಕಠಿಣ) ಮಾರ್ಚ್ 2020.

45. ವೂಲವರ್ಥ ಸ್ಟೇಷನರಿ ಅಂಗಡಿ ಹಾಗೂ ಲಂಡನ್ನಿನಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣನ್ನು ಸತ್ಕರಿಸುವ ರೀತಿಯನ್ನು ಲೇಖಕರು ಹೇಗೆ ವಿವರಿಸಿದ್ದಾರೆ. (ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ-ಕಠಿಣ) ಮಾರ್ಚ್ 2020.

****

ಗದ್ಯಪಾಠ 8. ಅಗ್ನಿಭೂತಿ ವಾಯುಭೂತಿಯರ ಕತೆ

ಉದ್ದಿಷ್ಟಾನುಸಾರ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ :

ಗದ್ಯ : ಅಗ್ನಿಭೂತಿ ವಾಯುಭೂತಿಯರ ಕತೆ	ಸ್ಮರಣೆ	ಗ್ರಹಿಕೆ	ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ	ಪ್ರಶಂಸೆ	ಒಟ್ಟು
ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು	12	8	10	-	30
ಅಂಕಗಳು	14	15	40	-	69

ಪ್ರಶ್ನಾನುಸಾರ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ :

ಕ್ರ. ಸಂ.	ಪ್ರಶ್ನೆಯ ಸ್ವರೂಪ	ಅಂಕಗಳು	ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು
1	ವಸ್ತುನಿಷ್ಠ	8	8
2	ಅತಿ ಕಿರು ಉತ್ತರ 1(1 ಅಂಕದ ಪ್ರಶ್ನೆ)	6	6
3	ಕಿರು ಉತ್ತರ 2 (2 ಅಂಕದ ಪ್ರಶ್ನೆ)	8	4
4	ದೀರ್ಘ ಉತ್ತರ 1 (3 ಅಂಕದ ಪ್ರಶ್ನೆ)	15	5
5	ದೀರ್ಘ ಉತ್ತರ 2 (4 ಅಂಕದ ಪ್ರಶ್ನೆ)	12	3
6	ದೀರ್ಘ ಉತ್ತರ 3 (5 ಅಂಕದ ಪ್ರಶ್ನೆ)	20	4
	ಒಟ್ಟು	**69**	**30**

I. ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಅಥವಾ ಅಪೂರ್ಣ ಹೇಳಿಕೆಗಳಿಗೆ ನಾಲ್ಕು ಆಯ್ಕೆಗಳನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಸೂಕ್ತವಾದ ಉತ್ತರವನ್ನು ಆರಿಸಿ, ಕ್ರಮಾಕ್ಷರದೊಂದಿಗೆ ಬರೆಯಿರಿ :

1. ತದ್ಧಿತಾಂತ ಭಾವನಾಮ ಪದವಿದು (ಸ್ಮರಣೆ-ಕಠಿಣ)
(ಎ) ಬಳೆಗಾರ   ಬಿ) ಕನ್ನಡಿಗ
ಸಿ) ಜಾಣತನ   ಡಿ) ಹಾವಾಡಿಗ

2. ತದ್ಧಿತಾಂತ ಭಾವನಾಮಕ್ಕೆ ಉದಾಹರಣೆಯಾದ ಪದವಿದು (ಸ್ಮರಣೆ-ಕಠಿಣ)
(ಎ) ಚೆಲುವಿಕೆ   (ಬಿ) ಅಂಜಿಕೆ
(ಸಿ) ಆಕೆಗಿಂತ   (ಡಿ) ಸಿರಿವಂತ

3. 'ಕೊರೆತ' ಪದ ಈ ವ್ಯಾಕರಣಾಂಶಕ್ಕೆ ಸೇರಿದೆ (ಸ್ಮರಣೆ-ಕಠಿಣ) ಮಾರ್ಚ್ 2024
(ಎ) ಕೃದಂತನಾಮ   (ಬಿ) ಕೃದಂತಭಾವನಾಮ
(ಸಿ) ಕೃದಂತಾವ್ಯಯ   (ಡಿ) ತದ್ಧಿತಾಂತಭಾವನಾಮ

4. ಜಾಣತನ ಎಂಬುದು ಈ ವ್ಯಾಕರಣಾಂಶವಾಗಿದೆ (ಸ್ಮರಣೆ-ಕಠಿಣ) ಮಾರ್ಚ್ 2025
(ಎ) ತದ್ಧಿತಾಂತಭಾವನಾಮ   (ಬಿ) ತದ್ಧಿತಾಂತನಾಮ
(ಸಿ) ತದ್ಧಿತಾಂತಾವ್ಯಯ   (ಡಿ) ಕೃದಂತಭಾವನಾಮ

5. 'ಅಂಜಿಕೆ' ಪದ ಈ ವ್ಯಾಕರಣಾಂಶಕ್ಕೆ ಸೇರಿದೆ (ಸ್ಮರಣೆ-ಕಠಿಣ)
(ಎ) ಕೃದಂತನಾಮ   (ಬಿ) ಕೃದಂತಭಾವನಾಮ
(ಸಿ) ಕೃದಂತಾವ್ಯಯ   (ಡಿ) ತದ್ಧಿತಾಂತಭಾವನಾಮ

II. ಕೆಳಗಿನವುಗಳಲ್ಲಿ ಮೊದಲೆರಡು ಪದಗಳಿಗಿರುವ ಸಂಬಂಧದಂತೆ ಮೂರನೆಯ ಪದಕ್ಕೆ ಸರಿ ಹೊಂದುವ ಸಂಬಂಧೀ ಪದವನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ :

6. ಕನ್ನಡಿಗ : ತದ್ಧಿತಾಂತನಾಮ : : ಪೆರ್ಮೆ : .... (ಗ್ರಹಿಕೆ-ಕಠಿಣ)
7. ನಿನಗಾಗಿ : ತದ್ಧತಾಂತಾವ್ಯಯ : : ಜಾಣತನ : .... (ಗ್ರಹಿಕೆ-ಕಠಿಣ)
8. ಸಿರಿತನ : ತದ್ಧಿತಾಂತಭಾವನಾಮ : : ನೆನಪು : .... (ಗ್ರಹಿಕೆ-ಕಠಿಣ) ಮೇ 2025.

III. ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಒಂದೊಂದು ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿ ಉತ್ತ ರ ಬರೆಯಿರಿ :

9. ಕೌಸಂಬಿಯ ಅರಸ ಯಾರು? (ಸ್ಮರಣೆ-ಸುಲಭ)
10. ಸೋಮಶರ್ಮ ಕಾಶ್ಯಪಿಯರ ಮಕ್ಕಳ ಹೆಸರೇನು? (ಸ್ಮರಣೆ-ಸುಲಭ)
11. ಕಾಶ್ಯಪಿ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕಾಗಿ ತನ್ನ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಯಾರ ಬಳಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿದಳು? (ಸ್ಮರಣೆ-ಸುಲಭ)
12. ಸೂರ್ಯಮಿತ್ರನು ತನಗೆ ಕಾಶ್ಯಪಿಯೆಂಬ ತಂಗಿಯಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಲು ಕಾರಣವೇನು? (ಗ್ರಹಿಕೆ-ಸಾಧಾರಣ) ಮಾರ್ಚ್ 2025, ಮೇ 2025.
13. ಪಂಡಿತರಾದ ಅಗ್ನಿಭೂತಿ ವಾಯುಭೂತಿಯರಿಗೆ ದೊರೆತ ಪದವಿ ಯಾವುದು? (ಸ್ಮರಣೆ-ಸುಲಭ)
14. ರಾಜಗೃಹ ಪಟ್ಟಣದ ಅರಸ ಯಾರು? (ಸ್ಮರಣೆ-ಸುಲಭ)

IV. ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಮೂರು ಅಥವಾ ನಾಲ್ಕು ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಬರೆಯಿರಿ :

15. ರಾಜಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಅಗ್ನಿಭೂತಿ ವಾಯುಭೂತಿಯರನ್ನು ಮೂರ್ಖರೆಂದು ತೀರ್ಮಾನಿಸಿದ್ದೇಕೆ? (ಗ್ರಹಿಕೆ-ಸಾಧಾರಣ)
16. ಅಗ್ನಿಭೂತಿ ವಾಯುಭೂತಿಯರು ಸೂರ್ಯಮಿತ್ರನಿಂದ ಕಲಿತ ವಿದ್ಯೆಗಳಾವುವು? (ಗ್ರಹಿಕೆ-ಸಾಧಾರಣ)
17. ಸೂರ್ಯಮಿತ್ರನು ಅಗ್ನಿಭೂತಿ ವಾಯುಭೂತಿಯರಿಗೆ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ನಂತರ ಮಾವನೆಂದು ಹೇಳಲು ಕಾರಣವೇನು? (ಗ್ರಹಿಕೆ-ಸಾಧಾರಣ)
18. ಸೂರ್ಯಮಿತ್ರನು ಮಾವನೆಂದು ತಿಳಿದಾಗ ವಾಯುಭೂತಿಯ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ಹೇಗಿತ್ತು? (ಗ್ರಹಿಕೆ-ಸಾಧಾರಣ) ಮೇ 2025.

V. ಕೆಳಗಿನ ಕವಿ / ಸಾಹಿತಿಯ ಜನ್ಮಸ್ಥಳ, ಕಾಲ, ಕೃತಿ ಮತ್ತು ಬಿರುದು / ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ವಾಕ್ಯರೂಪದಲ್ಲಿ ಬರೆಯಿರಿ :

19. ಶಿವಕೋಟ್ಯಾಚಾರ್ಯ. (ಸ್ಮರಣೆ-ಸಾಧಾರಣ)

VI. ಕೆಳಗಿನ ವಾಕ್ಯ ಅಥವಾ ಹೇಳಿಕೆಗಳಿಗೆ ಸಂದರ್ಭ ಮತ್ತು ಸ್ವಾರಸ್ಯಗಳನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ :

20. “ಕಣ್ಣ ನೀರಂ ತೀವಿ ನೆಲನಂ ಬರೆಯುತ್ತಿರೆ” (ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ-ಕಠಿಣ)
21. “ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಾಗಿಯೋದಂ ಕಲ್ವೆಮೆಂಬಳ್ತಿಯೊಳ್ ಬಂದಿರಪ್ಪೊಡೆ” (ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ-ಕಠಿಣ) ಮಾರ್ಚ್ 2025
22. “ಪಸರಂಗೊಟ್ಟೆನಿಲ್ಲಿದರ್ಕೆ ಮುಳಿಯದಿರಿಂ” (ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ-ಕಠಿಣ)
23. “ಪಂಡಿತಜನಮೆಲ್ಲಂ ಮೆಚ್ಚಿ ಬಿಚ್ಚಳಿಸಿ” (ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ-ಕಠಿಣ)

VII. ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಎಂಟು ಅಥವಾ ಹತ್ತು ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಬರೆಯಿರಿ :

24. ಸಪ್ತವ್ಯಸನಿಗಳಾಗಿದ್ದ ಅಗ್ನಿಭೂತಿ ವಾಯುಭೂತಿಯರು ಪಂಡಿತರಾದ ಬಗೆಯನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಮಾತುಗಳಲ್ಲಿ ಬರೆಯಿರಿ. (ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ-ಸಾಧಾರಣ)

25. ಸೂರ್ಯಮಿತ್ರನು ತಮ್ಮ ಮಾವನೆಂದು ತಿಳಿದಾಗ ಅಗ್ನಿಭೂತಿ ವಾಯುಭೂತಿಯರಲ್ಲಿ ಮೂಡಿದ ಭಾವನೆಗಳೇನು? ವಿವರಿಸಿ. (ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ-ಸಾಧಾರಣ)

VIII. ಕೆಳಗಿನ ಗದ್ಯಭಾಗವನ್ನು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಓದಿಕೊಂಡು, ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರ ಬರೆಯಿರಿ : (ಗ್ರಹಿಕೆ-ಸಾಧಾರಣ)

26. ಭಾರತೀಯ ಕ್ರಿಕೆಟಿನ ಯಶಸ್ಸಿನ ಹಿಂದೆ ನೂರಾರು ಖ್ಯಾತನಾಮರು ಇದ್ದಾರೆ. ಅವರಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕದ ರಾಹುಲ್ ದ್ರಾವಿಡ್ ಸಹ ಒಬ್ಬರು. 'ಬೆಳೆಯುವ ಸಿರಿ ಮೊಳಕೆಯಲ್ಲಿ' ಎಂಬ ಮಾತು ರಾಹುಲ್ ದ್ರಾವಿಡ್ ಅವರಿಗೆ ಸೊಗಸಾಗಿ ಅನ್ವಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಅವರು ಬಾಲ್ಯದಲ್ಲಿಯೇ ಕ್ರಿಕೆಟ್ ಆಟದಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿಹೊಂದಿ ಸತತ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಅದರ ಫಲವಾಗಿ ತಮ್ಮ ಹನ್ನೆರಡನೆಯ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಯೇ ಶಾಲಾ ತಂಡವನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುವಂತಾಯಿತು. ಆಡಿದ ಮೊದಲ ಪಂದ್ಯದಲ್ಲಿಯೇ ಶತಕವನ್ನು ಬಾರಿಸಿದರು. ಒಂದು ಉತ್ತಮವಾದ ಎಸೆತವು ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಆಟಗಾರನನ್ನಾದರೂ ಔಟ್ ಮಾಡಬಹುದು. ಆದರೆ ರಾಹುಲ್ ದ್ರಾವಿಡ್ ಅವರದ್ದು ಬಹುತೇಕ ಎಲ್ಲಾ ರೀತಿಯ ಎಸೆತಗಳನ್ನು ನಿಭಾಯಿಸುವ, ವಿಕೇಟನ್ನು ಒಪ್ಪಿಸದಿರುವ, ಸಾವಕಾಶವಾಗಿ ರನ್ ಗಳಿಸುವ ಅದ್ವಿತೀಯ ಬ್ಯಾಟಿಂಗ್ ಶೈಲಿ. ದಿನವಿಡಿ ಕ್ರೀಸಿನಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲಬಲ್ಲ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಅವರದ್ದು. ಅದೇ ಅವರನ್ನು 'ಗೋಡೆ' ಎಂಬ ಅನ್ವರ್ಥನಾಮದಿಂದ ಪ್ರಸಿದ್ಧರನ್ನಾಗಿಸಿತು. ಬೌಂಡರಿ ಬಾರಿ ಅಥವಾ ಔಟಾಗು ಎಂಬ ಮನೋಭಾವದ ಆಟಗಾರರಿಗಿಂತ ಭಿನ್ನವಾದ ಶೈಲಿ ರಾಹುಲ್ ಅವರದ್ದು. ಸಂಯಮದ ಹೊಡೆತ, ಉತ್ತಮ ಎಸೆತವನ್ನು ಗೌರವಿಸುವುದು, ಕೆಟ್ಟ ಎಸೆತವನ್ನು ಅಷ್ಟೇ ನಿರ್ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯವಾಗಿ ಶಿಕ್ಷಿಸುವುದು, ಎಲ್ಲ ಬಗೆಯ ಹೊಡೆತಗಳಲ್ಲೂ ಶಿಸ್ತು, ಕಲಾತ್ಮಕತೆ, ಎಲ್ಲವೂ ನಯನ ಮನೋಹರ. ಇವು ರಾಹುಲ್ ದ್ರಾವಿಡ್ ಅವರ ಕ್ರಿಕೆಟ್ ಆಟದ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯವಾಗಿತ್ತು. ರಾಹುಲ್ ದ್ರಾವಿಡ್ ಅವರು ಎಂದೂ ಸ್ವಂತ ದಾಖಲೆಗಾಗಿ ಆಡಿದವರಲ್ಲ; ತಂಡದ ಗೆಲುವಿಗಾಗಿ; ದೇಶದ ಗೌರವಕ್ಕಾಗಿ ಆಡಿದವರು.

ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು :

ಅ. ರಾಹುಲ್ ದ್ರಾವಿಡ್ ಅವರನ್ನು 'ಗೋಡೆ' ಎಂದು ಕರೆಯಲು ಕಾರಣವೇನು?

ಬ. ರಾಹುಲ್ ದ್ರಾವಿಡ್ ಅವರ ಕ್ರಿಕೆಟ್ ಆಟದ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಗಳೇನು?

IX. ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ಪತ್ರ ಬರೆಯಿರಿ : (ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ-ಸಾಧಾರಣ)

27. ನಿಮ್ಮನ್ನು ಮಧುಗಿರಿ ಸರ್ಕಾರಿ ಪ್ರೌಢಶಾಲೆಯ 'ವೆಂಕಟೇಶ' ಎಂದು ಭಾವಿಸಿಕೊಂಡು, ಶಾಲೆಗೆ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಸೌಲಭ್ಯ ಒದಗಿಸಿಕೊಡುವಂತೆ ಕೋರಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ಪತ್ರವನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ.   ಮಾರ್ಚ್ 2025.

28. ನಿಮ್ಮನ್ನು ತುಮಕೂರಿನ ನಿವಾಸಿ 'ಭರತ' ಎಂದು ಭಾವಿಸಿಕೊಂಡು, ನಿಮ್ಮ ಮುಂದಿನ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಯೋಜನೆ, ಜೀವನದ ಗುರಿ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಸಿ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ವಾಸವಾಗಿರುವ 'ಸತ್ಯ' ಎಂಬ ಹೆಸರಿನ ಗೆಳೆಯನಿಗೆ ಪತ್ರವನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ. ಮಾರ್ಚ್ 2025.

X. ಕೆಳಗಿನ ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಹದಿನೈದು ವಾಕ್ಯಗಳಿಗೆ ಕಡಿಮೆಯಿಲ್ಲದಂತೆ ಪ್ರಬಂಧ ಬರೆಯಿರಿ : (ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ-ಕಠಿಣ)

29. ಮಹಿಳಾ ಸಬಲೀಕರಣ. (ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ)

30. ಅಕ್ಷರ ದಾಸೋಹ ಮತ್ತು ಕ್ಷೀರ ಭಾಗ್ಯಗಳ ಸಾಮಾಜಿಕ ಮಹತ್ತ್ವ. (ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ)   ಮೇ 2025.

****

ಪದ್ಯಪಾಠಗಳು
ಪದ್ಯಪಾಠ 1. ಸಂಕಲ್ಪಗೀತೆ

ಉದ್ದಿಷ್ಟಾನುಸಾರ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ :

ಪದ್ಯ : ಸಂಕಲ್ಪಗೀತೆ	ಸ್ಮರಣೆ	ಗ್ರಹಿಕೆ	ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ	ಪ್ರಶಂಸೆ	ಒಟ್ಟು
ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು	19	16	10	4	49
ಅಂಕಗಳು	24	2	32	16	92

ಪ್ರಶ್ನಾನುಸಾರ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ :

ಕ್ರ. ಸಂ.	ಪ್ರಶ್ನೆಯ ಸ್ವರೂಪ	ಅಂಕಗಳು	ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು
1	ವಸ್ತುನಿಷ್ಠ	20	20
2	ಅತಿ ಕಿರು ಉತ್ತರ 1(1 ಅಂಕದ ಪ್ರಶ್ನೆ)	9	9
3	ಕಿರು ಉತ್ತರ 2 (2 ಅಂಕದ ಪ್ರಶ್ನೆ)	8	4
4	ದೀರ್ಘ ಉತ್ತರ 1 (3 ಅಂಕದ ಪ್ರಶ್ನೆ)	27	9
5	ದೀರ್ಘ ಉತ್ತರ 2 (4 ಅಂಕದ ಪ್ರಶ್ನೆ)	28	7
	ಒಟ್ಟು	**92**	**49**

I. ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಅಥವಾ ಅಪೂರ್ಣ ಹೇಳಿಕೆಗಳಿಗೆ ನಾಲ್ಕು ಆಯ್ಕೆಗಳನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಸೂಕ್ತವಾದ ಉತ್ತರವನ್ನು ಆರಿಸಿ, ಕ್ರಮಾಕ್ಷರದೊಂದಿಗೆ ಬರೆಯಿರಿ :

1. 'ಪೂಜಾರಿ' ಪದ ಈ ವ್ಯಾಕರಣಾಂಶಕ್ಕೆ ಸೇರಿದೆ (ಸ್ಮರಣೆ- ಸುಲಭ)
(ಎ) ರೂಢನಾಮ (ಬಿ) ಅಂಕಿತನಾಮ
(ಸಿ) ಅನ್ವರ್ಥ ನಾಮ (ಡಿ) ಸರ್ವನಾಮ

2. 'ಇನಿತು' ಪದ ನಾಮಪದದ ಈ ಪ್ರಕಾರಕ್ಕೆ ಸೇರಿದೆ (ಸ್ಮರಣೆ- ಸುಲಭ)
(ಎ) ಗುಣವಾಚಕ (ಬಿ) ಸಂಖ್ಯಾವಾಚಕ
(ಸಿ) ಭಾವವಾಚಕ (ಡಿ) ಪರಿಮಾಣವಾಚಕ

3. ಆತ್ಮಾರ್ಥಕ ಸರ್ವನಾಮಕ್ಕೆ ಉದಾಹರಣೆಯಾದ ಪದವಿದು (ಸ್ಮರಣೆ - ಸಾಧಾರಣ)
(ಎ) ತನ್ನ (ಬಿ) ಏನು?
(ಸಿ) ಅಲ್ಲಿ (ಡಿ) ಯಾರು?

4. ರೂಢನಾಮವಲ್ಲದ ಪದವಿದು (ಸ್ಮರಣೆ-ಸುಲಭ)
(ಎ) ನದಿ (ಬಿ) ಪರ್ವತ
(ಸಿ) ಊರು (ಡಿ) ಸಹದೇವ

5. ಅಂಕಿತನಾಮಕ್ಕೆ ಉದಾಹರಣೆಯಾದ ಪದವಿದು (ಸ್ಮರಣೆ- ಸುಲಭ)
(ಎ) ಮನುಷ್ಯ (ಬಿ) ದೇಶ
(ಸಿ) ಕಮಲಾಕ್ಷ (ಡಿ) ವಿದ್ವಾಂಸ

6. ಅನ್ವರ್ಥನಾಮ ಪದವಿದು (ಸ್ಮರಣೆ - ಸುಲಭ)

(ಎ) ಮನುಷ್ಯ (ಬಿ) ದೇಶ

(ಸಿ) ಕಮಲಾಕ್ಷ (ಡಿ) ವಿದ್ವಾಂಸ

7. ಗುಣವಾಚಕ ಪದಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಪದವಿದು (ಸ್ಮರಣೆ- ಸುಲಭ)

(ಎ) ಹಳತು (ಬಿ) ಎಂಭತ್ತು

(ಸಿ) ಮೂವರು (ಡಿ) ತೆಂಕಣ

8. ಪರಿಮಾಣವಾಚಕಕ್ಕೆ ಉದಾಹರಣೆಯಾದ ಪದವಿದು (ಸ್ಮರಣೆ-ಸಾಧಾರಣ)

(ಎ) ಮಾಟ (ಬಿ) ಪಡುವಣ

(ಸಿ) ಅನಿತು (ಡಿ) ಹಿರಿಮೆ

9. 'ತುಸು' ಪದದಲ್ಲಿರುವ ವ್ಯಾಕರಣಾಂಶ (ಸ್ಮರಣೆ-ಸಾಧಾರಣ)

(ಎ) ಪರಿಮಾಣವಾಚಕ (ಬಿ) ದಿಗ್ವಾಚಕ

(ಸಿ) ಗುಣವಾಚಕ (ಡಿ) ಸಂಖ್ಯಾವಾಚಕ

10. 'ವ್ಯಾಪಾರಿ' ಪದವು ನಾಮಪದದ ಈ ಗುಂಪಿಗೆ ಸೇರಿದೆ (ಸ್ಮರಣೆ- ಸುಲಭ) ಜೂನ್ 2023.

(ಎ) ಭಾವನಾಮ (ಬಿ) ರೂಢನಾಮ

(ಸಿ) ಅನ್ವರ್ಥ ನಾಮ (ಡಿ) ಅಂಕಿತನಾಮ

II. ಕೆಳಗಿನವುಗಳಲ್ಲಿ ಮೊದಲೆರಡು ಪದಗಳಿಗಿರುವ ಸಂಬಂಧದಂತೆ ಮೂರನೆಯ ಪದಕ್ಕೆ ಸರಿ ಹೊಂದುವ ಸಂಬಂಧೀ ಪದವನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ :

11. ಒಳ್ಳೆಯ : ಗುಣವಾಚಕ : : ತೆಂಕಣ : ....(ಗ್ರಹಿಕೆ- ಸುಲಭ)

12. ನಾನು : ಉತ್ತಮಪುರುಷ : : ಇವರು : .... (ಗ್ರಹಿಕೆ-ಸಾಧಾರಣ)

13. ನೀವು : ಮಧ್ಯಮಪುರುಷ : : ಅವು : .... (ಗ್ರಹಿಕೆ-ಸಾಧಾರಣ)

14. ಐವತ್ತು : ಸಂಖ್ಯಾವಾಚಕ : : ಎಂಭತ್ತನೇಯ :.................(ಗ್ರಹಿಕೆ-ಸುಲಭ)

15. ನದಿ : ರೂಢನಾಮ : : ವಿಜ್ಞಾನಿ : ------- (ಗ್ರಹಿಕೆ-ಸುಲಭ) ಆಗಸ್ಟ 2024

16. ನಾನು : ಪುರುಷಾರ್ಥಕ ಸರ್ವನಾಮ : : ಯಾರು : ---------- (ಗ್ರಹಿಕೆ-ಸಾಧಾರಣ)

17. ಅಷ್ಟು : ಪರಿಮಾಣ ವಾಚಕ : : ಹನ್ನೆರಡು : ---------- (ಗ್ರಹಿಕೆ-ಸುಲಭ)

18. ಹನ್ನೆರಡು : ಸಂಖ್ಯಾವಾಚಕ : : ಮೂಡಣ : --------- (ಗ್ರಹಿಕೆ-ಸುಲಭ) ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 2020

19. ಪರ್ವತ : ರೂಢನಾಮ : : ಧರ್ಮರಾಯ : -------- (ಗ್ರಹಿಕೆ-ಸುಲಭ) ಮಾರ್ಚ್ 2023

20. ಪರ್ವತ : ರೂಢನಾಮ : : ವಿದ್ವಾಂಸ : -------- (ಗ್ರಹಿಕೆ-ಸುಲಭ) ಜೂನ್ 2024.

III. ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಒಂದೊಂದು ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಬರೆಯಿರಿ :

21. ಶಿವರುದ್ರಪ್ಪನವರು ಯಾವುದನ್ನು ಎಚ್ಚರದಲಿ ಮುನ್ನಡೆಸಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ? (ಸ್ಮರಣೆ - ಸುಲಭ) ಮಾರ್ಚ್ 2024.

22. ನದೀಜಲಗಳು ಏನಾಗಿವೆ? (ಗ್ರಹಿಕೆ - ಸುಲಭ) ಮಾರ್ಚ್ 2022.

23. ಕಾಡುಮೇಡುಗಳ ಸ್ಥಿತಿ ಹೇಗಿದೆ? (ಗ್ರಹಿಕೆ - ಸುಲಭ)

24. ಶಿವರುದ್ರಪ್ಪನವರು ಯಾವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಗಾರಿನ ಮಳೆಯಾಗಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ? (ಸ್ಮರಣೆ - ಸುಲಭ)

25. ಪ್ರೀತಿಯ ಹಣತೆಯನ್ನು ಎಲ್ಲಿ ಹಚ್ಚಬೇಕೆಂದು ಶಿವರುದ್ರಪ್ಪನವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ? (ಸ್ಮರಣೆ- ಸಾಧಾರಣ)

26. ಶಿವರುದ್ರಪ್ಪನವರು ಯಾವುದನ್ನು ವಸಂತವಾಗುತ ಮುಟ್ಟಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ? (ಸ್ಮರಣೆ- ಸಾಧಾರಣ)

27. ಶಿವರುದ್ರಪ್ಪನವರು ಯಾವುದಕ್ಕೆ ಸೇತುವೆಯಾಗಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ? (ಸ್ಮರಣೆ–ಸಾಧಾರಣ)

28. ಭಯ-ಸಂಶಯದಲ್ಲಿ ಕಂದಿದ ಕಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಏನನ್ನು ಬಿತ್ತಬೇಕೆಂದು ಜಿ. ಎಸ್ ಶಿವರುದ್ರಪ್ಪನವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ? (ಸ್ಮರಣೆ- ಸಾಧಾರಣ)

29. ಕವಿ ಶಿವರುದ್ರಪ್ಪನವರು ಯಾವ ಎಚ್ಚರದಲ್ಲಿ ಬದುಕಬೇಕಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ? (ಸ್ಮರಣೆ-ಸಾಧಾರಣ) ಮಾರ್ಚ್ 2024.

IV. ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಮೂರು ಅಥವಾ ನಾಲ್ಕು ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಬರೆಯಿರಿ :

30. ಹೊಸ ಭರವಸೆಗಳನ್ನು ಮೂಡಿಸಿ ಯಾವುದರ ನಡುವೆ ಸೇತುವೆಯಾಗಬೇಕಿದೆ ಎಂದು ಶಿವರುದ್ರಪ್ಪನವರು ವಿವರಿಸಿದ್ದರೆ? (ಗ್ರಹಿಕೆ-ಸಾಧಾರಣ) 2024 ಮಾರ್ಚ್.

31. ಜಿ.ಎಸ್. ಶಿವರುದ್ದರಪ್ಪನವರು ನಾಳಿನ ಕನಸುಗಳನ್ನು ಬಿತ್ತ ಬೇಕಾದರೆ ನಾವು ಹೇಗೆ ಬದುಕಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ? (ಗ್ರಹಿಕೆ-ಸಾಧಾರಣ) ಆಗಸ್ಟ 2024

32. ಹಡಗನ್ನು ಯಾವುದರ ಬೆಳಕಿನಲ್ಲಿ ಮುನ್ನಡೆಸಬೇಕೆಂಬುದು ಶಿವರುದ್ರಪ್ಪನವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಾಗಿದೆ? (ಗ್ರಹಿಕೆ-ಸುಲಭ)

33. ಕಾಡು ಮೇಡುಗಳಿಗೆ ಹೇಗೆ ಮುಟ್ಟಬೇಕಾಗಿದೆ ಎಂಬುದು ಶಿವರುದ್ರಪ್ಪನವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಾಗಿದೆ? (ಗ್ರಹಿಕೆ-ಸಾಧಾರಣ)

V. ಕೆಳಗಿನ ಕವಿ / ಸಾಹಿತಿಯ ಜನ್ಮಸ್ಥಳ, ಕಾಲ, ಕೃತಿ ಮತ್ತು ಬಿರುದು / ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ವಾಕ್ಯರೂಪದಲ್ಲಿ ಬರೆಯಿರಿ :

34. ಜಿ. ಎಸ್. ಶಿವರುದ್ರಪ್ಪ. (ಸ್ಮರಣೆ-ಸಾಧಾರಣ) ಮಾರ್ಚ್ 2023. ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 2020.

VI. ಕೆಳಗಿನ ವಾಕ್ಯ ಅಥವಾ ಹೇಳಿಕೆಗಳಿಗೆ ಸಂದರ್ಭ ಮತ್ತು ಸ್ವಾರಸ್ಯಗಳನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ :

35. "ಹೊಸ ಭರವಸೆಗಳ ಕಟ್ಟೋಣ" (ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ-ಸಾಧಾರಣ)

36. "ಮುಂಗಾರಿನ ಮಳೆಯಾಗೋಣ" (ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ-ಸಾಧಾರಣ)

37. "ಪ್ರೀತಿಯ ಹಣತೆಯ ಹಚ್ಚೋಣ" (ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ-ಸಾಧಾರಣ) ಮಾರ್ಚ್ 2022. ಆಗಸ್ಟ 2024.

38. "ಎಚ್ಚರದಲಿ ಮುನ್ನಡೆಸೋಣ" (ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ-ಸಾಧಾರಣ)

39. "ವಸಂತವಾಗುತ ಮುಟ್ಟೋಣ" (ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ-ಸಾಧಾರಣ) ಮಾರ್ಚ್ 2020.

40. "ಕೆಡವುತ ಸೇತುವೆಯಾಗೋಣ" (ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ-ಕಠಿಣ)

41. "ನಾಳಿನ ಕನಸನು ಬಿತ್ತೋಣ" (ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ-ಕಠಿಣ)

42. "ಹೊಸ ಎಚ್ಚರದೊಳು ಬದುಕೋಣ" (ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ-ಕಠಿಣ)

VII. ಕೆಳಗಿನ ಪದ್ಯಭಾಗವನ್ನು ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ : (ಸ್ಮರಣೆ-ಸುಲಭ) ಜೂನ್ 2022.

43. ಕಲುಷಿತವಾದೀ ....

....

....

.......................ಮುಟ್ಟೋಣ

ಅಥವಾ

ಮತಗಳೆಲ್ಲವೂ.......................

....

....

.... ಬಿತ್ತೋಣ

VIII. ಕೆಳಗಿನ ಪದ್ಯಭಾಗವನ್ನು ಓದಿ ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಅಡಕವಾಗಿರುವ ಮೌಲ್ಯವನ್ನಾಧರಿಸಿ ಸಾರಂಶ ಬರೆಯಿರಿ : (ಪ್ರಶಂಸೆ-ಕಠಿಣ)

44. ಸುತ್ತಲು ಕವಿಯುವ ಕತ್ತಲೆಯೊಳಗೆ (ಮೇ 2025)
ಪ್ರೀತಿಯ ಹಣತೆಯ ಹಚ್ಚೋಣ
ಬಿರುಗಾಳಿಗೆ ಹೊಯ್ದಾಡುವ ಹಡಗನು
ಎಚ್ಚರದಲಿ ಮುನ್ನಡೆಸೋಣ

45. ಕಲುಷಿತವಾದೀ ನದೀಜಲಗಳಿಗೆ
ಮುಂಗಾರಿನ ಮಳೆಯಾಗೋಣ
ಬರಡಾಗಿರುವೀ ಕಾಡುಮೇಡುಗಳ
ವಸಂತವಾಗುತ ಮುಟ್ಟೋಣ.

46. ಬಿದ್ದುದನ್ನು ಮೇಲೆಬ್ಬಿಸಿ ನಿಲ್ಲಿಸಿ
ಹೊಸಭರವಸೆಗಳ ಕಟ್ಟೋಣ
ಮನುಜರ ನಡುವಿನ ಅಡ್ಡಗೋಡೆಗಳ
ಕೆಡವುತ ಸೇತುವೆಯಾಗೋಣ.

47. ಮತಗಳೆಲ್ಲವೂ ಪಥಗಳು ಎನ್ನುವ (ಜೂನ್ 2024)
ಹೊಸ ಎಚ್ಚರದೊಳು ಬದುಕೋಣ
ಭಯ ಸಂಶಯದೊಳು ಕಂದಿದ ಕಣ್ಣೊಳು
ನಾಳಿನ ಕನಸನು ಬಿತ್ತೋಣ.

IX. ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಎಂಟು ಅಥವಾ ಹತ್ತು ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಬರೆಯಿರಿ :

48. ನಾವು ಯಾವ ಸಂಕಲ್ಪ ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬುದು ಕವಿ ಜಿ ಎಸ್. ಶಿವರುದ್ರಪ್ಪನವರ ಆಶಯವಾಗಿದೆ? (ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ-ಸಾಧಾರಣ) ಜೂನ್ 2023, ಮಾರ್ಚ್ 2025

49. ಸಂಕಲ್ಪ ಮತ್ತು ಅನುಷ್ಠಾನದ ಕುರಿತು ಕವಿ ಶಿವರುದ್ರಪ್ಪನವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಮಾತುಗಳಲ್ಲಿ ಬರೆಯಿರಿ. (ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ-ಸಾಧಾರಣ) ಮಾರ್ಚ್ 2025. ಜೂನ್ 2023.

****

ಪದ್ಯಪಾಠ 2. ಹಕ್ಕಿ ಹಾರುತಿದೆ ನೋಡಿದಿರಾ

ಉದ್ದಿಷ್ಟಾನುಸಾರ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ :

1. ಪದ್ಯ : ಹಕ್ಕಿ ಹಾರುತಿದೆ ನೋಡಿದಿರಾ	ಸ್ಮರಣೆ	ಗ್ರಹಿಕೆ	ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ	ಪ್ರಶಂಸೆ	ಒಟ್ಟು
ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು	16	6	10	7	39
ಅಂಕಗಳು	21	9	32	28	90

ಪ್ರಶ್ನಾನುಸಾರ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ :

ಕ್ರ. ಸಂ.	ಪ್ರಶ್ನೆಯ ಸ್ವರೂಪ	ಅಂಕಗಳು	ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು
1	ವಸ್ತುನಿಷ್ಠ	10	10
2	ಅತಿ ಕಿರು ಉತ್ತರ 1(1 ಅಂಕದ ಪ್ರಶ್ನೆ)	7	7
3	ಕಿರು ಉತ್ತರ 2 (2 ಅಂಕದ ಪ್ರಶ್ನೆ)	6	3
4	ದೀರ್ಘ ಉತ್ತರ 1 (3 ಅಂಕದ ಪ್ರಶ್ನೆ)	27	9
5	ದೀರ್ಘ ಉತ್ತರ 2 (4 ಅಂಕದ ಪ್ರಶ್ನೆ)	40	10
	ಒಟ್ಟು	**90**	**39**

I. ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಅಥವಾ ಅಪೂರ್ಣ ಹೇಳಿಕೆಗಳಿಗೆ ನಾಲ್ಕು ಆಯ್ಕೆಗಳನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಸೂಕ್ತವಾದ ಉತ್ತರವನ್ನು ಆರಿಸಿ, ಕ್ರಮಾಕ್ಷರದೊಂದಿಗೆ ಬರೆಯಿರಿ :

1. 'ಬೇಗನೆ' ಪದ ಈ ಅವ್ಯಯಕ್ಕೆ ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಿದೆ (ಸ್ಮರಣೆ-ಸಾಧಾರಣ) ಜೂನ್ 2022, ಆಗಸ್ಟ್ 2024

(ಎ) ಸಾಮಾನ್ಯಾರ್ಥಕಾವ್ಯಯ (ಬಿ) ಅನುಕರಣಾವ್ಯಯ

(ಸಿ) ಭಾವಸೂಚಕಾವ್ಯಯ (ಡಿ) ಕ್ರಿಯಾರ್ಥಕಾವ್ಯಯ

2. ಅವಧಾರಣಾರ್ಥಕಾವ್ಯಯ ಪದವಿದು (ಸ್ಮರಣೆ-ಸಾಧಾರಣ)

(ಎ) ಮತ್ತು (ಬಿ) ಆಹಾ

(ಸಿ) ಬೇಗನೆ (ಡಿ) ಅವನೇ

3. 'ಸಾಕು' ಪದವು ಈ ಅವ್ಯಯಕ್ಕೆ ಉದಾರಣೆಯಾಗಿದೆ (ಸ್ಮರಣೆ-ಸಾಧಾರಣ)

(ಎ) ಸಾಮಾನ್ಯಾರ್ಥಕಾವ್ಯಯ (ಬಿ) ಅನುಕರಣಾವ್ಯಯ

(ಸಿ) ಭಾವಸೂಚಕಾವ್ಯಯ (ಡಿ) ಕ್ರಿಯಾರ್ಥಕಾವ್ಯಯ

4. 'ಅವರೇ' ಪದವು ಈ ಅವ್ಯಯಕ್ಕೆ ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಿದೆ (ಸ್ಮರಣೆ-ಸಾಧಾರಣ) ಮಾರ್ಚ್ 2020.

(ಎ) ಸಾಮಾನ್ಯಾರ್ಥಕಾವ್ಯಯ (ಬಿ) ಕ್ರಿಯಾರ್ಥಕಾವ್ಯಯ

(ಸಿ) ಸಂಬಂಧಾರ್ಥಕಾವ್ಯಯ (ಡಿ) ಅವಧಾರಣಾರ್ಥಕಾವ್ಯಯ

5. ರೊಯ್ಯನೆ, ಸುಯ್ಯನೆ ಪದಗಳು ಈ ಅವ್ಯಯಕ್ಕೆ ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಿವೆ (ಸ್ಮರಣೆ-ಸುಲಭ) ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 2020

(ಎ) ಸಾಮಾನ್ಯಾರ್ಥಕಾವ್ಯಯ (ಬಿ) ಅನುಕರಣಾವ್ಯಯ

(ಸಿ) ಅವಧಾರಣಾರ್ಥಕಾವ್ಯಯ (ಡಿ) ಕ್ರಿಯಾರ್ಥಕಾವ್ಯಯ

6. ಯಾವುದಾರೊಂದು ಕ್ರಿಯೆ ನಡೆದ ರೀತಿಯನ್ನು ಹೇಳುವ ಅವ್ಯಯಗಳನ್ನು ಹೀಗೆನ್ನುತ್ತೇವೆ (ಸ್ಮರಣೆ-ಸುಲಭ) ಮಾರ್ಚ್ 2021

(ಎ) ಅವಧಾರಣಾರ್ಥಕಾವ್ಯಯ (ಬಿ) ಅನುಕರಣಾವ್ಯಯ

(ಸಿ) ಸಾಮಾನ್ಯಾರ್ಥಕಾವ್ಯಯ (ಡಿ) ಕ್ರಿಯಾರ್ಥಕಾವ್ಯಯ

7. 'ಧಗಧಗ' ಪದವು ಈ ಅವ್ಯಯಕ್ಕೆ ಸೇರಿದೆ (ಸ್ಮರಣೆ-ಸುಲಭ) ಮಾರ್ಚ್ 2023.

(ಎ) ಸಾಮಾನ್ಯಾರ್ಥಕಾವ್ಯಯ (ಬಿ) ಅನುಕರಣಾವ್ಯಯ

(ಸಿ) ಭಾವಸೂಚಕಾವ್ಯಯ (ಡಿ) ಕ್ರಿಯಾರ್ಥಕಾವ್ಯಯ

II. ಕೆಳಗಿನವುಗಳಲ್ಲಿ ಮೊದಲೆರಡು ಪದಗಳಿಗಿರುವ ಸಂಬಂಧದಂತೆ ಮೂರನೆಯ ಪದಕ್ಕೆ ಸರಿ ಹೊಂದುವ ಸಂಬಂಧೀ ಪದವನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ :

8. ಅಥವಾ : ಸಂಬಂಧಾರ್ಥಕಾವ್ಯಯ : : ಜುಳುಜುಳು : --------------(ಗ್ರಹಿಕೆ-ಸುಲಭ)

9. ತರುವಾಯ : ಸಾಮಾನ್ಯಾರ್ಥಕಾವ್ಯಯ : : ಉಂಟು : --------------(ಗ್ರಹಿಕೆ-ಸಾಧಾರಣ)

10. ಸುಮ್ಮನೆ : ಸಾಮಾನ್ಯಾರ್ಥಕಾವ್ಯಯ : : ಸರಸರನೆ : ----------- (ಗ್ರಹಿಕೆ-ಸುಲಭ) ಮಾರ್ಚ್ 2025.

III. ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಒಂದೊಂದು ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಬರೆಯಿರಿ :

11. ಹಕ್ಕಿ ಯಾವ ವೇಗದಲ್ಲಿ ಹಾರುತ್ತಿದೆ? (ಸ್ಮರಣೆ-ಸುಲಭ)

12. ಹಕ್ಕಿಯ ಗರಿಯಲ್ಲಿ ಯಾವ ಬಣ್ಣಗಳಿವೆ ? (ಸ್ಮರಣೆ-ಸುಲಭ) ಮಾರ್ಚ್ 2020, 2025.

13. ಹಕ್ಕಿಯ ಕಣ್ಣುಗಳು ಯಾವುವು? (ಸ್ಮರಣೆ-ಸುಲಭ) ಮಾರ್ಚ್ 2023.

14. ಹಕ್ಕಿಯು ಯಾರ ನೆತ್ತಿಯನ್ನು ಕುಕ್ಕಿದೆ? (ಸ್ಮರಣೆ-ಸುಲಭ) ಜೂನ್ 2024, ಆಗಸ್ಟ್ 2024.

15. ಹಕ್ಕಿಯು ಯಾರನ್ನು ಹರಸಿದೆ ? (ಸ್ಮರಣೆ-ಸುಲಭ)

16. ಹಕ್ಕಿಯು ಯಾವುದರ ಸಂಕೇತವಾಗಿದೆ? (ಸ್ಮರಣೆ-ಸುಲಭ)

17. ಹಕ್ಕಿಯ ಚುಂಚಗಳು ಎಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಚಾಚಿದೆ? (ಸ್ಮರಣೆ-ಸಾಧಾರಣ)

IV. ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಮೂರು ಅಥವಾ ನಾಲ್ಕು ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಬರೆಯಿರಿ :

18. ಹಕ್ಕಿಯ ಹಾರಾಟವನ್ನು ಆಕಾಶಕ್ಕೆ ಹೇಗೆ ಹೋಲಿಸಿದ್ದಾರೆ ? (ಗ್ರಹಿಕೆ-ಸುಲಭ) ಮಾರ್ಚ್ 2025. ಜೂನ್ 2023.

19. ಹೊಸಗಾಲದ ಹಸುಮಕ್ಕಳನ್ನು ಹಕ್ಕಿ ಹೇಗೆ ಹರಸಿದೆ ? (ಗ್ರಹಿಕೆ-ಸುಲಭ)

20. ಹಕ್ಕಿಯು ಯಾವ ಮೇರೆ ಮೀರಿ, ನೀರನು ಹೀರಿದೆ ? (ಗ್ರಹಿಕೆ-ಸಾಧಾರಣ)

V. ಕೆಳಗಿನ ಕವಿ / ಸಾಹಿತಿಯ ಜನ್ಮಸ್ಥಳ, ಕಾಲ, ಕೃತಿ ಮತ್ತು ಬಿರುದು / ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ವಾಕ್ಯರೂಪದಲ್ಲಿ ಬರೆಯಿರಿ :

21. ದ. ರಾ. ಬೇಂದ್ರೆ (ಸ್ಮರಣೆ-ಸಾಧಾರಣ)

V. ಕೆಳಗಿನ ವಾಕ್ಯ ಅಥವಾ ಹೇಳಿಕೆಗಳಿಗೆ ಸಂದರ್ಭ ಮತ್ತು ಸ್ವಾರಸ್ಯಗಳನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ :

22. . "ರೆಕ್ಕೆಗಳೆರಡೂ ಪಕ್ಕದಲ್ಲುಂಟು" (ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ-ಸಾಧಾರಣ)

23. " ಸಾರ್ವಭೌಮರಾ ನೆತ್ತಿಯ ಕುಕ್ಕಿ" (ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ-ಸಾಧಾರಣ) ಮಾರ್ಚ್ 2025.

24. " ಬಲ್ಲರು ಯಾರಾ ಹಾಕಿದ ಹೊಂಚ" (ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ-ಸಾಧಾರಣ)

25. " ಹೊಸಗಾಲದ ಹಸುಮಕ್ಕಳ ಹರಸಿ " (ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ-ಸಾಧಾರಣ)

26. "ಮಂಗಳ ಲೋಕದ ಅಂಗಳಕೇರಿ " (ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ-ಸಾಧಾರಣ) ಮಾರ್ಚ್ 2023.

27. "ತಿಂಗಳಿನೂರಿನ ನೀರನು ಹೀರಿ" (ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ-ಕಠಿಣ) ಜೂನ್ 2024.

28. "ರೆಕ್ಕೆಯ ಬೀಸುತ ಚೇತನಗೊಳಿಸಿ" (ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ-ಕಠಿಣ) ಆಗಸ್ಟ 2024.

29. "ತೇಲಿಸಿ ಮುಳುಗಿಸಿ ಖಂಡಖಂಡಗಳ" (ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ-ಕಠಿಣ) ಮಾರ್ಚ್ 2020. ಜೂನ್ 2023.

VI. ಕೆಳಗಿನ ಪದ್ಯಭಾಗವನ್ನು ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ: (ಸ್ಮರಣೆ-ಸುಲಭ) ಮಾರ್ಚ್ 2022, 2024. ಮೇ 2025. ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 2020.

30. ನೀಲಮೇಘಮಂಡಲ................
....
....
....
ಹಕ್ಕಿ ಹಾರುತಿದೆ ನೋಡಿದಿರಾ ?

ಅಥವಾ

ಯುಗಯುಗಗಳ........................
....
....
....
ಹಕ್ಕಿ ಹಾರುತಿದೆ ನೋಡಿದಿರಾ ?

VII. ಕೆಳಗಿನ ಪದ್ಯ ಭಾಗವನ್ನು ಓದಿ ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಅಡಕವಾಗಿರುವ ಮೌಲ್ಯವನ್ನಾಧರಿಸಿ ಸಾರಾಂಶ ಬರೆಯಿರಿ : (ಪ್ರಶಂಸೆ-ಕಠಿಣ)

31. ಇರುಳಿರುಳಳಿದು ದಿನ ದಿನ ಬೆಳಗೆ
ಸುತ್ತಮುತ್ತಲೂ ಮೇಲಕೆ ಕೆಳಗೆ
ಗಾವುದ ಗಾವುದ ಗಾವುದ ಮುಂದೆ
ಎವೆತೆರೆದಿಕ್ಕುವ ಹೊತ್ತಿನ ಒಳಗೆ
ಹಕ್ಕಿ ಹಾರುತಿದೆ ನೋಡಿದಿರಾ?

32. ಕರಿನರೆ ಬಣ್ಣದ ಪುಚ್ಚಗಳುಂಟು
ಬಿಳಿ-ಹೊಳೆ ಬಣ್ಣದ ಗರಿ-ಗರಿಯುಂಟು
ಕೆನ್ನನ ಹೊನ್ನನ ಬಣ್ಣ-ಬಣ್ಣಗಳ
ರೆಕ್ಕೆಗಳೆರಡೂ ಪಕ್ಕದಲುಂಟು
ಹಕ್ಕಿ ಹಾರುತಿದೆ ನೋಡಿದಿರಾ?

33. ನೀಲಮೇಘಮಂಡಲ-ಸಮ ಬಣ್ಣ
ಮುಗಿಲಿಗೆ ರೆಕ್ಕೆಗಳೊಡೆದವೊ ಅಣ್ಣಾ
ಚಿಕ್ಕೆಯಮಾಲೆಯ ಸೆಕ್ಕಿಸಿಕೊಂಡು
ಸೂರ್ಯ-ಚಂದ್ರರನು ಮಾಡಿದೆ ಕಣ್ಣಾ
ಹಕ್ಕಿ ಹಾರುತಿದೆ ನೋಡಿದಿರಾ?

34. ರಾಜ್ಯದ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ತೆನೆ ಒಕ್ಕಿ (ಜೂನ್ 2022)
ಮಂಡಲ-ಗಿಂಡಲಗಳ ಗಡ ಮುಕ್ಕಿ
ತೇಲಿಸಿ ಮುಳುಗಿಸಿ ಖಂಡ-ಖಂಡಗಳ
ಸಾರ್ವಭೌಮರಾ ನೆತ್ತಿಯ ಕುಕ್ಕಿ
ಹಕ್ಕಿ ಹಾರುತಿದೆ ನೋಡಿದಿರಾ?

35. ಯುಗ-ಯುಗಗಳ ಹಣೆ ಬರೆಹವ ಒರಸಿ
ಮನ್ವಂತರಗಳ ಭಾಗ್ಯವ ತೆರೆಸಿ
ರೆಕ್ಕೆಯ ಬೀಸುತ ಚೇತನಗೊಳಿಸಿ
ಹೊಸಗಾಲದ ಹಸುಮಕ್ಕಳ ಹರಸಿ
ಹಕ್ಕಿ ಹಾರುತಿದೆ ನೋಡಿದಿರಾ?

36. ಬೆಳ್ಳಿಯ ಹಳ್ಳಿಯ ಮೇರೆಯ ಮೀರಿ
ತಿಂಗಳಿನೂರಿನ ನೀರನು ಹೀರಿ
ಆಡಲು ಹಾಡಲು ತಾ ಹಾರಾಡಲು
ಮಂಗಳ ಲೋಕದ ಅಂಗಳಕೇರಿ
ಹಕ್ಕಿ ಹಾರುತಿದೆ ನೋಡಿದಿರಾ ?

37. ಮುಟ್ಟಿದೆ ದಿಗ್ಮಂಡಲಗಳ ಅಂಚ
ಆಚೆಗೆ ಚಾಚಿದೆ ತನ್ನಯ ಚುಂಚ
ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡಗಳನು ಒಡೆಯಲು ಎಂದೋ
ಬಲ್ಲರು ಯಾರಾ ಹಾಕಿದ ಹೊಂಚ!
ಹಕ್ಕಿ ಹಾರುತಿದೆ ನೋಡಿದಿರಾ?

VIII. ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಎಂಟು ಅಥವಾ ಹತ್ತು ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಬರೆಯಿರಿ :

38. ಹಕ್ಕಿಯನ್ನು ಕಾಲಗತಿಗೆ ಹೋಲಿಸುತ್ತಾ ಕವಿ ಹೇಳಿರುವ ಮಾತುಗಳಾವುವು? (ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ- ಸಾಧಾರಣ)

39. ನಿಸರ್ಗದತ್ತವಾದ ಕಾಲಚಕ್ರದ ಎದುರಿನಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರು ತಲೆಬಾಗಲೇಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ಹಕ್ಕಿ ಹಾರುವಿಕೆಯ ಸಹಜ ಕ್ರಿಯೆಯೊಂದಿಗೆ ಕವಿ ಹೇಳಿರುವ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ. (ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ – ಕಠಿಣ)

****

ಪದ್ಯಪಾಠ 3. ಕೌರವೇಂದ್ರನ ಕೊಂದೆ ನೀನು

ಉದ್ದಿಷ್ಟಾನುಸಾರ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ :

ಪದ್ಯ: ಕೌರವೇಂದ್ರನ ಕೊಂದೆ ನೀನು	ಸ್ಮರಣೆ	ಗ್ರಹಿಕೆ	ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ	ಪ್ರಶಂಸೆ	ಒಟ್ಟು
ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು	22	14	10	10	56
ಅಂಕಗಳು	27	26	32	40	125

ಪ್ರಶ್ನಾನುಸಾರ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ :

ಕ್ರ.ಸಂ	ಪ್ರಶ್ನೆಯ ಸ್ವರೂಪ	ಅಂಕಗಳು	ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು
1	ವಸ್ತುನಿಷ್ಠ	22	22
2	ಅತಿ ಕಿರು ಉತ್ತರ 1 (ಅಂಕದ ಪ್ರಶ್ನೆ)	3	3
3	ಕಿರು ಉತ್ತರ 2(2 ಅಂಕದ ಪ್ರಶ್ನೆ)	12	6
4	ದೀರ್ಘ ಉತ್ತರ 3 (3 ಅಂಕದ ಪ್ರಶ್ನೆ)	36	12
5	ದೀರ್ಘ ಉತ್ತರ 2 (4 ಅಂಕದ ಪ್ರಶ್ನೆ)	52	13
	ಒಟ್ಟು	**125**	**56**

I. ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಅಥವಾ ಅಪೂರ್ಣ ಹೇಳಿಕೆಗಳಿಗೆ ನಾಲ್ಕು ಆಯ್ಕೆಗಳನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಸೂಕ್ತವಾದ ಉತ್ತರವನ್ನು ಆರಿಸಿ, ಕ್ರಮಾಕ್ಷರದೊಂದಿಗೆ ಬರೆಯಿರಿ :

1. ದ್ವಂದ್ವಸಮಾಸಕ್ಕೆ ಉದಾಹರಣೆ ಇದು (ಸ್ಮರಣೆ-ಕಠಿಣ)
(ಎ) ಮುರಾರಿ (ಬಿ) ಮಾದ್ರಮಾಗಧಯಾದವರು
(ಸಿ) ಕೈಯಾನು (ಡಿ) ಮೇದಿನೀಪತಿ

2. 'ಹೊಗೆದೋರು' ಪದದಲ್ಲಿರುವ ಸಮಾಸ (ಸ್ಮರಣೆ-ಸಾಧಾರಣ)
(ಎ) ಅಂಶಿಸಮಾಸ (ಬಿ) ತತ್ಪುರುಷಸಮಾಸ
(ಸಿ) ಕ್ರಿಯಾಸಮಾಸ (ಡಿ) ಬಹುವ್ರೀಹಿಸಮಾಸ

3. 'ದಿನಪಸುತ' ಈ ಸಮಾಸಕ್ಕೆ ಉದಾಹರಣೆ (ಗ್ರಹಿಕೆ-ಸಾಧಾರಣ)
(ಎ) ತತ್ಪುರುಷ (ಬಿ) ಕರ್ಮಧಾರಯ
(ಸಿ) ಬಹುವ್ರೀಹಿ (ಡಿ) ಗಮಕ

4. ತತ್ಪುರುಷ ಸಮಾಸಕ್ಕೆ ಉದಾಹರಣೆ ಇದು (ಸ್ಮರಣೆ – ಸಾಧಾರಣ)
(ಎ) ಸೊಲ್ಗೇಳಿ (ಬಿ) ಬಿಲ್ಗೊಂಡು
(ಸಿ) ಪೂದೋಟ (ಡಿ) ಬಿಲ್ವಿರುವನೇರಿಸಿ

5. 'ಇಮ್ಮಾವು' ಪದವು ಈ ಸಮಾಸಕ್ಕೆ ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಿದೆ (ಸ್ಮರಣೆ-ಸಾಧಾರಣ)
(ಎ) ತತ್ಪುರುಷ (ಬಿ) ಕರ್ಮಧಾರಯ
(ಸಿ) ಗಮಕ (ಡಿ) ಅಂಶಿ

6. 'ಮೂಗಾವುದ' ಪದವು ಈ ಸಮಾಸಕ್ಕೆ ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಿದೆ (ಸ್ಮರಣೆ-ಸಾಧಾರಣ) ಮೇ 2025,
(ಎ) ಕರ್ಮಧಾರಯ (ಬಿ) ದ್ವಿಗು
(ಸಿ) ಕ್ರಿಯಾ (ಡಿ) ಬಹುವ್ರೀಹಿ

7. 'ಕುಡಿಹುಬ್ಬು' ಈ ಪದದಲ್ಲಿರುವ ಸಮಾಸ (ಸ್ಮರಣೆ-ಸಾಧಾರಣ)
(ಎ) ತತ್ಪುರುಷ (ಬಿ) ಕರ್ಮಧಾರಯ
(ಸಿ) ಕ್ರಿಯಾ (ಡಿ) ಅಂಶಿ

8. 'ಸಪ್ತಸ್ವರಗಳು' ಪದವು ಈ ಸಮಾಸಕ್ಕೆ ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಿದೆ (ಸ್ಮರಣೆ-ಸಾಧಾರಣ)

(ಎ) ದ್ವಿಗು (ಬಿ) ಕ್ರಿಯಾ

(ಸಿ) ದ್ವಂದ್ವ (ಡಿ) ಕರ್ಮಧಾರಯ

9. 'ಅಂಗೈ' ಪದವು ಈ ಸಮಾಸಕ್ಕೆ ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಿದೆ (ಸ್ಮರಣೆ-ಸಾಧಾರಣ) ಆಗಸ್ಟ್ 2024

(ಎ) ತತ್ಪುರುಷ (ಬಿ) ಕ್ರಿಯಾ

(ಸಿ) ದ್ವಿಗು (ಡಿ) ಅಂಶಿ

10. 'ಬೆಟ್ಟದಾವರೆ' ಪದವು ಈ ಸಮಾಸಕ್ಕೆ ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಿದೆ (ಸ್ಮರಣೆ-ಸಾಧಾರಣ) ಜೂನ್ 2022, ಮಾರ್ಚ್ 2023.

(ಎ) ಕರ್ಮಧಾರಯ (ಬಿ) ದ್ವಿಗು

(ಸಿ) ತತ್ಪುರುಷ (ಡಿ) ಗಮಕ

11. 'ಮೋಸಮಾಡು' ಪದವು ಈ ಸಮಾಸಕ್ಕೆ ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಿದೆ (ಸ್ಮರಣೆ-ಸಾಧಾರಣ)

(ಎ) ತತ್ಪುರುಷ (ಬಿ) ಕ್ರಿಯಾ ಸಮಾಸ

(ಸಿ) ದ್ವಿಗು ಸಮಾಸ (ಡಿ)ಅಂಶಿ ಸಮಾಸ

12. 'ಕಳ್ಳುಡಿದ' ಪದವು ಈ ಸಮಾಸಕ್ಕೆ ಸೇರಿದೆ (ಸ್ಮರಣೆ -ಸಾಧಾರಣ)

(ಎ) ಕ್ರಿಯಾ (ಬಿ) ಅಂಶಿ

(ಸಿ) ಕರ್ಮಧಾರಯ (ಡಿ) ದ್ವಿಗು

13. 'ಮುಕ್ಕಣ್ಣು' ಪದದಲ್ಲಿರುವ ಸಮಾಸ (ಸ್ಮರಣೆ-ಸಾಧಾರಣ) ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 2020

(ಎ) ಅಂಶಿ (ಬಿ) ದ್ವಂದ್ವ

(ಸಿ) ಕ್ರಿಯಾ (ಡಿ) ದ್ವಿಗು

14. ಕ್ರಿಯಾಸಮಾಸಕ್ಕೆ ಉದಾಹರಣೆ ಇದು (ಸ್ಮರಣೆ-ಸಾಧಾರಣ) ಮಾರ್ಚ್ 2021.

(ಎ) ಇಮ್ಮಾವು (ಬಿ) ಕಡೆಗಣ್ಣು

(ಸಿ) ಕಣ್ದೆರೆ (ಡಿ) ತಲೆನೋವು

15. 'ತಲೆನೋವು' ಪದವು ಈ ಸಮಾಸಕ್ಕೆ ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಿದೆ (ಸ್ಮರಣೆ-ಸಾಧಾರಣ) ಮಾರ್ಚ್ 2022.

(ಎ) ತತ್ಪುರುಷ (ಬಿ) ಕ್ರಿಯಾ

(ಸಿ) ಅಂಶಿ (ಡಿ) ದ್ವಿಗು

16. 'ಕಣ್ದೆರೆ' ಪದವು ಈ ಸಮಾಸಕ್ಕೆ ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಿದೆ (ಸ್ಮರಣೆ-ಸಾಧಾರಣ) ಮಾರ್ಚ್ 2024.

(ಎ) ಅಂಶಿ (ಬಿ) ಕರ್ಮಧಾರಯ

(ಸಿ) ಕ್ರಿಯಾ (ಡಿ) ಗಮಕ

17. 'ರಾಜೀವಸಖ' ಪದವು ಈ ಸಮಾಸಕ್ಕೆ ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಿದೆ (ಸ್ಮರಣೆ-ಸಾಧಾರಣ) ಜೂನ್ 2024

(ಎ) ತತ್ಪುರುಷ (ಬಿ) ಅಂಶಿ

(ಸಿ) ಬಹುವ್ರೀಹಿ (ಡಿ) ಗಮಕ

18. 'ಕಂಗೆಡು ಪದವು ಈ ಸಮಾಸಕ್ಕೆ ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಿದೆ (ಸ್ಮರಣೆ-ಸಾಧಾರಣ) ಮಾರ್ಚ್ 2025.

(ಎ) ಗಮಕ (ಬಿ) ದ್ವಿಗು

(ಸಿ) ಅಂಶಿ (ಡಿ) ಕ್ರಿಯಾ

II. ಕೆಳಗಿನವುಗಳಲ್ಲಿ ಮೊದಲೆರಡು ಪದಗಳಿಗಿರುವ ಸಂಬಂಧದಂತೆ ಮೂರನೆಯ ಪದಕ್ಕೆ ಸರಿ ಹೊಂದುವ ಸಂಬಂಧೀ ಪದವನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ :

19. ಕಪ್ಪುಡಮುಟ್ಟು : ಕ್ರಿಯಾಸಮಾಸ : : ಸಪ್ತವ್ಯಸನಗಳು : .... (ಗ್ರಹಿಕೆ-ಸಾಧಾರಣ)

20. ಇಮ್ಮಾವು : ಕರ್ಮಧಾರಯಸಮಾಸ : : ಹಿಂದಲೆ : .... (ಗ್ರಹಿಕೆ-ಸಾಧಾರಣ) ಮಾರ್ಚ್ 2020

21. ಸೊಲ್ಸೋಳಿ : ಕ್ರಿಯಾಸಮಾಸ : : ಬಿಲ್ಗೊಂಡು : ....(ಗ್ರಹಿಕೆ- ಸಾಧಾರಣ)

22. ಆಕಲ್ಲು : ಗಮಕಸಮಾಸ : : ಕಣ್ದೆರೆ : .... (ಗ್ರಹಿಕೆ-ಸಾಧಾರಣ) ಮಾರ್ಚ್ 2020

III. ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಒಂದೊಂದು ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಬರೆಯಿರಿ :

23. ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಕರ್ಣನನ್ನು ರಥದಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಕೂರಿಸಿಕೊಂಡನು? (ಗ್ರಹಿಕೆ-ಸುಲಭ) ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 2020.

24. ಅಶ್ವಿನಿ ದೇವತೆಗಳ ವರಬಲದಿಂದ ಜನಿಸಿದವರು ಯಾರು? (ಸ್ಮರಣೆ-ಸುಲಭ)

25. ಕರ್ಣನಿಗೆ ಆಮಿಷಗಳನ್ನುಒಡ್ಡಿದವರು ಯಾರು? (ಸ್ಮರಣೆ-ಸುಲಭ) ಜೂನ್ 2023.

IV. ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಮೂರು ಅಥವಾ ನಾಲ್ಕು ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಬರೆಯಿರಿ :

26. ಕೃಷ್ಣನು ಕರ್ಣನ ಮನದಲ್ಲಿ ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಭಯವನ್ನು ಬಿತ್ತಿದನು? (ಗ್ರಹಿಕೆ-ಸಾಧಾರಣ)

27. ಕುಂತಿ, ಮಾದ್ರಿಯರು ಯಾರು ಯಾರ ಅನುಗ್ರಹದಿಂದ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಪಡೆದರು? (ಗ್ರಹಿಕೆ-ಸುಲಭ)

28. ಕೃಷ್ಣನು ಆಮಿಷಗಳನ್ನು ಒಡ್ಡಿದಾಗ ಕರ್ಣನ ಮನದಲ್ಲಿ ಮೂಡಿದ ಭಾವನೆಗಳಾವುವು? (ಗ್ರಹಿಕೆ-ಸಾಧಾರಣ) ಮೇ 2025.

29. ಕೃಷ್ಣನು ಕೌರವೇಂದ್ರನನ್ನು ಕೊಂದನು ಎಂದು ಕರ್ಣ ಹೇಳಲು ಕಾರಣವೇನು? (ಗ್ರಹಿಕೆ-ಸಾಧಾರಣ) ಮಾರ್ಚ್ 2022, 2024, ಜೂನ್ 2024, ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 2024.

30. ಯುದ್ಧದ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಕರ್ಣನ ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ತಿಳಿಸಿ. (ಗ್ರಹಿಕೆ-ಸಾಧಾರಣ)

31. ಮೇದಿನಿಪತಿ ನೀನು ಎಂದು ಕೃಷ್ಣನು ಕರ್ಣನ ಮನದಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಭಯವನ್ನು ಬಿತ್ತಿದನು? (ಗ್ರಹಿಕೆ-ಸಾಧಾರಣ) ಮಾರ್ಚ್ 2020.

V. ಕೆಳಗಿನ ಕವಿ / ಸಾಹಿತಿಯ ಜನ್ಮಸ್ಥಳ, ಕಾಲ, ಕೃತಿ ಮತ್ತು ಬಿರುದು / ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ವಾಕ್ಯರೂಪದಲ್ಲಿ ಬರೆಯಿರಿ :

32. ಕುಮಾರವ್ಯಾಸ. (ಸ್ಮರಣೆ-ಸುಲಭ) ಮಾರ್ಚ್ 2022, 2025, ಮೇ 2025. ಜೂನ್ 2024.

VI. ಕೆಳಗಿನ ಪದ್ಯ ಭಾಗಕ್ಕೆ ಪ್ರಸ್ತಾರ ಹಾಕಿ, ಗಣ ವಿಭಾಗ ಮಾಡಿ, ಛಂದಸ್ಸಿನ ಹೆಸರನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ : (ಗ್ರಹಿಕೆ-ಸಾಧಾರಣ)

33. ಲಲನೆ ಪಡೆದೀಯೈದು ಮಂತ್ರಂ
ಗಳಲಿ ಮೊದಲಿಗ ನೀನು ನಿನ್ನಯ
ಬಳಿ ಯುಧಿಷ್ಠಿರ ದೇವ ಮೂರನೆಯಾತ ಕಲಿಭೀಮ

VII. ಕೆಳಗಿನ ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ಅಲಂಕಾರವನ್ನು ಹೆಸರಿಸಿ, ಲಕ್ಷಣಬರೆದು, ಸಮನ್ವಯಗೊಳಿಸಿ :

34. ನೀಚರಿಗೆ ಮಾಡಿದ ಉಪಕಾರವು ಹಾವಿಗೆ ಹಾಲೆರೆದಂತೆ. (ಗ್ರಹಿಕೆ-ಸಾಧಾರಣ) 2024.

35. ಮಾರಿಗೌತಣವಾಯಿತು ನಾಳಿನ ಭಾರತವು. (ಗ್ರಹಿಕೆ-ಸಾಧಾರಣ) 2024.

VIII. ಕೆಳಗಿನ ವಾಕ್ಯ ಅಥವಾ ಹೇಳಿಕೆಗಳಿಗೆ ಸಂದರ್ಭ ಮತ್ತು ಸ್ವಾರಸ್ಯಗಳನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ :

36. "ರವಿ ಸುತನ ಕಿವಿಯಲಿ ಬಿತ್ತಿದನು ಭಯವ" (ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ-ಸಾಧಾರಣ)

37. "ಬಾಯ್ದಂಬುಲಕೆ ಕೈಯಾನುವರೆ." (ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ-ಸಾಧಾರಣ)

38. "ಜೀಯ ಹಸಾದವೆಂಬುದು ಕಷ್ಟ." (ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ-ಸಾಧಾರಣ)

39. "ನಿನ್ನಪದೆಸೆಯ ಬಯಸುವವನಲ್ಲ." (ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ-ಸಾಧಾರಣ)

40. " ಮಾರಿಗೌತಣವಾಯ್ತು ನಾಳಿನ ಭಾರತವು." (ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ-ಸಾಧಾರಣ)

41. "ಹರಿಯ ಹಗೆ ಹೊಗೆದೋರದುರುಹದೆ ಬರಿದೆ ಹೋಹುದೆ."(ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ-ಕಠಿಣ) ಮಾರ್ಚ್ 2024.

42. "ಮಾದ್ರಿಯಲೊಂದು ಮಂತ್ರದೊಳಿಬ್ಬರುದಿಸಿದರು" (ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ-ಕಠಿಣ) ಮಾರ್ಚ್ 2020.

43. "ನಿನ್ನಯ ವೀರರೈವರ ನೋಯಿಸೆನು ರಾಜೀವ ಸಖನಾಣೆ" (ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ-ಕಠಿಣ) ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 2020.

IX. ಕೆಳಗಿನ ಪದ್ಯ ಭಾಗವನ್ನು ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ : (ಸ್ಮರಣೆ-ಸಾಧಾರಣ) ಜೂನ್ 2023.

44. ಕೊರಳ ಸೆರೆ ಹಿಗ್ಗಿದವು ದೃಗುಜಲ
....
....
....
ನರುಹಿ ಕೊಂದನು ಹಲವು ಮಾತೇನೆಂದು ಚಿಂತಿಸಿದ

ಅಥವಾ

ಮಾರಿಗೌತಣವಾಯ್ತು ನಾಳಿನ
....
....
ವೀರರೈವರ ನೋಯಿಸೆನು ರಾಜೀವಸಖನಾಣೆ

X. ಕೆಳಗಿನ ಪದ್ಯಭಾಗವನ್ನು ಓದಿ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಅಡಕವಾಗಿರುವ ಮೌಲ್ಯವನ್ನಾಧರಿಸಿ ಸಾರಾಂಶ ಬರೆಯಿರಿ : (ಪ್ರಶಂಸೆ-ಕಠಿಣ)

45. ಇನತನೂಜನ ಕೂಡೆ ಮೈದುನ
ತನದ ಸರಸವನೆಸಗಿ ರಥದೊಳು
ದನುಜರಿಪು ಬರಸೆಳೆದು ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿದನು ಪೀಠದಲಿ
ಎನಗೆ ನಿಮ್ಮಡಿಗಳಲಿ ಸಮಸೇ
ವನೆಯೆ ದೇವ ಮುರಾರಿಯಂಜುವೆ
ನೆನಲು ತೊಡೆಸೋಂಕಿನಲಿ ಸಾರಿದು ಶೌರಿಯಿಂತೆಂದ

46. ಭೇದವಿಲ್ಲೆಲೆಕರ್ಣ ನಿಮ್ಮೊಳು
ಯಾದವರು ಕೌರವರೊಳಗೆ ಸಂ
ವಾದಿಸುವಡನ್ವಯಕೆ ಮೊದಲೆರಡಿಲ್ಲ ನಿನ್ನಾಣೆ
ಮೇದಿನೀಪತಿ ನೀನು ಚಿತ್ತದೊ
ಳಾದುದರಿವಿಲ್ಲೆನುತ ದಾನವ
ಸೂದನನು ರವಿಸುತನ ಕಿವಿಯಲಿ ಬಿತ್ತಿದನು ಭಯವ

47. ಲಲನೆ ಪಡೆದೀಯೈದು ಮಂತ್ರಂ
ಗಳಲಿ ಮೊದಲಿಗ ನೀನು ನಿನ್ನಯ
ಬಳಿ ಯುಧಿಷ್ಠಿರದೇವ ಮೂರನೆಯಾತ ಕಲಿಭೀಮ
ಫಲುಗುಣನು ನಾಲ್ಕನೆಯಲೈದನೆ
ಯಲಿ ನಕುಲ ಸಹದೇವರಾದರು
ಬಳಿಕ ಮಾದ್ರಿಯಲೊಂದು ಮಂತ್ರದೊಳಿಬ್ಬರುದಿಸಿದರು

48. ನಿನಗೆ ಹಸ್ತಿನಪುರದ ರಾಜ್ಯದ
ಘನತೆಯನು ಮಾಡುವೆನು ಪಾಂಡವ
ಜನಪ ಕೌರವ ಜನಪರೋಲೈಸುವರು ಗದ್ದುಗೆಯ
ನಿನಗೆ ಕಿಂಕರವೆರಡು ಸಂತತಿ
ಯೆನಿಸಲೊಲ್ಲದೆ ನೀನು ದುರಿಯೋ
ಧನನ ಬಾಯ್ದಂಬುಲಕೆ ಕೈಯಾನುವರೆ ಹೇಳೆಂದ

49. ಎಡದ ಮೈಯಲಿ ಕೌರವೇಂದ್ರರ
ಗಡಣ ಬಲದಲಿ ಪಾಂಡು ತನಯರ
ಗಡಣವಿದಿರಲಿ ಮಾದ್ರ ಮಾಗಧ ಯಾದವಾದಿಗಳು
ನಡುವೆ ನೀನೋಲಗದೊಳೊಪ್ಪುವ
ಕಡು ವಿಲಾಸವ ಬಿಸುಟು ಕುರುಪತಿ
ನುಡಿಸೆ ಜೀಯ ಹಸಾದವೆಂಬುದು ಕಷ್ಟ ನಿನಗೆಂದ

50. ಕೊರಳ ಸೆರೆ ಹಿಗ್ಗಿದವು ದೃಗುಜಲ
ಉರವಣಿಸಿ ಕಡು ನೊಂದನಕಟಾ
ಕುರುಪತಿಗೆ ಕೇಡಾದುದೆಂದನು ತನ್ನ ಮನದೊಳಗೆ
ಹರಿಯ ಹಗೆ ಹೊಗೆದೋರದುರುಹದೆ
ಬರಿದೆ ಹೋಹುದೆ ತನ್ನ ವಂಶವ
ನರುಹಿ ಕೊಂದನು ಹಲವು ಮಾತೇನೆಂದು ಚಿಂತಿಸಿದ

51. ಏನು ಹೇಳೈ ಕರ್ಣ ಚಿತ್ತ
ಗ್ಲಾನಿ ಯಾವುದು ಮನಕೆ ಕುಂತೀ
ಸೂನುಗಳ ಬೆಸಕೈಸಿಕೊಂಬುದು ಸೇರದೇ ನಿನಗೆ
ಹಾನಿಯಿಲ್ಲೆನ್ನಾಣೆ ನುಡಿ ನುಡಿ
ಮೌನವೇತಕೆ ಮರುಳುತನ ಬೇ
ಡಾನು ನಿನ್ನುಪದೆಸೆಯ ಬಯಸುವನಲ್ಲ ಕೇಳೆಂದ

52. ಮರುಳು ಮಾಧವ ಮಹಿಯ ರಾಜ್ಯದ (ಮಾರ್ಚ್ 2023.)
ಸಿರಿಗೆ ಸೋಲುವನಲ್ಲ ಕೌಂತೇ
ಯರು ಸುಯೋಧನರೆನಗೆ ಬೆಸಕೈವಲ್ಲಿ ಮನವಿಲ್ಲ
ಹೊರೆದ ದಾತಾರಂಗೆ ಹಗೆವರ
ಶಿರವನರಿದೊಪ್ಪಿಸುವೆನೆಂಬೀ
ಭರದೊಳಿರ್ದೆನು ಕೌರವೇಂದ್ರನ ಕೊಂದೆ ನೀನೆಂದ.

53. ವೀರಕೌರವರಾಯನೇ ದಾ
ತಾರನಾತನ ಹಗೆಯೆ ಹಗೆ ಕೈ
ವಾರವೇ ಕೈವಾರವಾದಂತಹೆನು ಕುರುನೃಪತಿ
ಶೌರಿ ಕೇಳ್ಳೈ ನಾಳೆ ಸಮರದ
ಸಾರದಲಿ ತೋರುವೆನು ನಿಜಭುಜ
ಶೌರಿಯದ ಸಂಪನ್ನತನವನು ಪಾಂಡು ತನಯರಲಿ

54. ಮಾರಿಗೌತಣವಾಯ್ತು ನಾಳಿನ
ಭಾರತವುಚತುರಂಗ ಬಲದಲಿ
ಕೌರವನ ಋಣ ಹಿಂಗೆ ರಣದಲಿ ಸುಭಟಕೋಟಿಯನು
ತೀರಿಸಿಯೆ ಪತಿಯವಸರಕ್ಕೆ ಶ
ರೀರವನು ನೂಕುವೆನು ನಿನ್ನಯ
ವೀರರೈವರ ನೋಯಿಸೆನು ರಾಜೀವಸಖನಾಣೆ

XI. ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಎಂಟು-ಹತ್ತು ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಬರೆಯಿರಿ :) ಜೂನ್ 2022. ಆಗಸ್ಟ 2024.

55. ಕರ್ಣನಿಗೆ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಒಡ್ಡಿದ ಆಮಿಷಗಳೇನು? (ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ-ಸಾಧಾರಣ)

56. ಪಾಂಡವರು ಸೋದರರೆಂದು ತಿಳಿದಾಗ ಕರ್ಣನ ಮನಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ತಿಳಿಸಿ? (ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ-ಸಾಧಾರಣ)

****

ಪದ್ಯಪಾಠ 4. ಛಲಮನೆ ಮೆಱೆವೆಂ

ಉದ್ದಿಷ್ಟಾನುಸಾರ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ :

ಪದ್ಯ : ಛಲಮನೆ ಮೆಱೆವೆಂ	ಸ್ಮರಣೆ	ಗ್ರಹಿಕೆ	ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ	ಪ್ರಶಂಸೆ	ಒಟ್ಟು
ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು	16	12	7	5	40
ಅಂಕಗಳು	21	26	23	20	90

ಪ್ರಶ್ನಾನುಸಾರ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ :

ಕ್ರ. ಸಂ.	ಪ್ರಶ್ನೆಯ ಸ್ವರೂಪ	ಅಂಕಗಳು	ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು
1	ವಸ್ತುನಿಷ್ಠ	6	6
2	ಅತಿಕಿರುಉತ್ತರ 1(1 ಅಂಕದಪ್ರಶ್ನೆ)	10	10
3	ಕಿರುಉತ್ತರ 2 (2 ಅಂಕದಪ್ರಶ್ನೆ)	12	6
4	ದೀರ್ಘಉತ್ತರ 1 (3 ಅಂಕದಪ್ರಶ್ನೆ)	30	10
5	ದೀರ್ಘಉತ್ತರ 2 (4 ಅಂಕದಪ್ರಶ್ನೆ)	32	8
	ಒಟ್ಟು	**90**	**40**

I. ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಅಥವಾ ಅಪೂರ್ಣ ಹೇಳಿಕೆಗಳಿಗೆ ನಾಲ್ಕು ಆಯ್ಕೆಗಳನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಸೂಕ್ತವಾದ ಉತ್ತರವನ್ನು ಆರಿಸಿ, ಕ್ರಮಾಕ್ಷರದೊಂದಿಗೆ ಬರೆಯಿರಿ :

1. 'ಕಂದ ಪದ್ಯ'ದಲ್ಲಿ ಬರುವ ಒಟ್ಟು ಮಾತ್ರೆಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ (ಸ್ಮರಣೆ-ಸಾಧಾರಣ)

(ಎ) ೨೩ (ಬಿ) ೩೨

(ಸಿ) ೬೪ (ಡಿ) ೧೦೨

2. 'ಮೆಱೆವೆಂ' ಈ ಪದದಲ್ಲಿರುವ ಗಣದ ಹೆಸರು (ಸ್ಮರಣೆ-ಸಾಧಾರಣ)

(ಎ) ಜಗಣ (ಬಿ) ಭಗಣ

(ಸಿ) ನಗಣ (ಡಿ) ಸಗಣ

3. ಭ, ರ, ನ, ಭ, ಭ, ರ, ಗಣಗಳಿರುವ ವೃತ್ತ (ಸ್ಮರಣೆ-ಸಾಧಾರಣ)

(ಎ) ಚಂಪಕ (ಬಿ) ಉತ್ಪಲ

(ಸಿ) ಮತ್ತೇಭ (ಡಿ) ಸ್ರಗ್ಧರಾ

4. 'ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ' ಪದದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ಅಕ್ಷರಗಣ (ಸ್ಮರಣೆ-ಸಾಧಾರಣ) ಮಾರ್ಚ್ 2021

(ಎ) ಮ ಗಣ (ಬಿ) ತ ಗಣ

(ಸಿ) ನ ಗಣ (ಡಿ) ಸ ಗಣ

II. ಕೆಳಗಿನವುಗಳಲ್ಲಿ ಮೊದಲೆರಡು ಪದಗಳಿಗಿರುವ ಸಂಬಂಧದಂತೆ ಮೂರನೇ ಪದಕ್ಕೆ ಸರಿಹೊಂದುವ ಸಂಬಂಧೀಪದವನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ :

5. ಪಿರಿದುಂ : ಸಗಣ :: ಪಾರ್ವನೆ : ----- (ಗ್ರಹಿಕೆ-ಸಾಧಾರಣ)

6. ಗುರುವೊಂದು ಆದಿಯೊಳ್ : ಉತ್ಪಲ :: ಲಘುನಾಲ್ಕು ಆಗಿರೆ : (ಗ್ರಹಿಕೆ-ಸಾಧಾರಣ) ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 2020.

II. ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಒಂದೊಂದು ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಬರೆಯಿರಿ :

7. ನಿಮಗೆ ನಮಸ್ಕರಿಸಿ ಹೋಗಲು ಬಂದೆನಷ್ಟೇ ಎಂದು ದುರ್ಯೋಧನ ಯಾರಿಗೆ ಹೇಳುವನು? (ಸ್ಮರಣೆ-ಸುಲಭ)

8. ದಿನಪಸುತ ಎಂದರೆ ಯಾರು? (ಸ್ಮರಣೆ-ಸುಲಭ) ಮೇ 2025.

9. ದುರ್ಯೋಧನ ಯಾರಿಬ್ಬರನ್ನು ಕೊಂದ ಬಳಿಕ ಸಂಧಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ? (ಸ್ಮರಣೆ-ಸುಲಭ) ಮಾರ್ಚ್ 2025

10. ಛಲವನ್ನೇ ಮೆರೆಯುವುದಾಗಿ ನಿರ್ಧರಿಸಿದವನು ಯಾರು? (ಸ್ಮರಣೆ-ಸುಲಭ)

11. ಅಂತಕಾತ್ಮಜ ಎಂದರೆ ಯಾರು? (ಸ್ಮರಣೆ-ಸಾಧಾರಣ)

12. ದುರ್ಯೋಧನ ಯಾರ ಸಲಹೆ ಮೇರೆಗೆ ರಣರಂಗಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಾನೆ? (ಸ್ಮರಣೆ-ಸಾಧಾರಣ)

13. ದುರ್ಯೋಧನ ಸಲಹೆಯನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಯಾರ ಬಳಿಗೆ ಬರುತ್ತಾನೆ? (ಸ್ಮರಣೆ-ಸುಲಭ)

14. ಭೀಷ್ಮರು ದುರ್ಯೋಧನನಿಗೆ ಯಾವ ಸಲಹೆಯನ್ನು ನೀಡುತ್ತಾರೆ ? (ಸ್ಮರಣೆ-ಸುಲಭ)

15. ದುರ್ಯೋಧನನು ಕರ್ಣನನ್ನು ಕೊಲ್ಲಿಸಿದ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಯಾವುದಕ್ಕೆ ಹೋಲಿಸುವನು? (ಸ್ಮರಣೆ-ಸಾಧಾರಣ)

16. ದುರ್ಯೋಧನ ತಾನು ಹೋರಾಡುತ್ತಿರುವುದು ಏಕೆ ಎಂದು ಭೀಷ್ಮನಿಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ? (ಗ್ರಹಿಕೆ-ಸಾಧಾರಣ) ಮಾರ್ಚ್ 2020.

III. ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಮೂರು ಅಥವಾ ನಾಲ್ಕು ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಬರೆಯಿರಿ :

17. ತಾನು ಹೋರಾಡುತ್ತಿರುವುದು ನೆಲಕ್ಕಲ್ಲ ಛಲಕ್ಕೆ ಎಂಬುದನ್ನು ದುರ್ಯೋಧನ ಹೇಗೆ ವಿವರಿಸುತ್ತಾನೆ? (ಗ್ರಹಿಕೆ-ಸಾಧಾರಣ) ಮಾರ್ಚ್ 2023.

18. ಈ ನೆಲದೊಡನೆ ತಾನು ಸಹಬಾಳ್ವೆ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ದುರ್ಯೋಧನ ಹೇಳುವುದೇಕೆ? (ಗ್ರಹಿಕೆ -ಸಾಧಾರಣ) ಮಾರ್ಚ್ 2025

19. ಪಾರ್ಥ-ಭೀಮರ ಬಗೆಗಿನ ದುರ್ಯೋಧನನ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ತಿಳಿಸಿ. (ಗ್ರಹಿಕೆ- ಸಾಧಾರಣ) ಮಾರ್ಚ್ 2023. ಜೂನ್ 2022, 2024.

20. ತಮ್ಮ ಬಳಿಗೆ ಬಂದ ದುರ್ಯೋಧನನಿಗೆ ಭೀಷ್ಮರು ನೀಡಿದ ಸಲಹೆಯ ಮಾತುಗಳಾವುವು? (ಗ್ರಹಿಕೆ- ಸಾಧಾರಣ)

21. ದುರ್ಯೋಧನನು ಛಲವನ್ನೆ ಮೆರೆಯುವುದಾಗಿ ಏಕೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ? (ಗ್ರಹಿಕೆ- ಸಾಧಾರಣ)

22. ಅಂತಕಾತ್ಮಜನೊಂದಿಗೆ ಸಂಧಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಾಗಿ ದುರ್ಯೋಧನ ಹೇಳಲು ಕಾರಣವೇನು? (ಗ್ರಹಿಕೆ-ಸಾಧಾರಣ) ಮಾರ್ಚ್ 2020.

IV. ಕೆಳಗಿನ ಕವಿ / ಸಾಹಿತಿಯ ಜನ್ಮಸ್ಥಳ, ಕಾಲ, ಕೃತಿ ಮತ್ತು ಬಿರುದು / ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ವಾಕ್ಯರೂಪದಲ್ಲಿ ಬರೆಯಿರಿ :

23. ರನ್ನ (ಸ್ಮರಣೆ-ಸುಲಭ) ಜೂನ್ 2022, 2023. ಆಗಸ್ಟ 2024

V. ಕೆಳಗಿನ ಪದ್ಯ ಭಾಗಕ್ಕೆ ಪ್ರಸ್ತಾರ ಹಾಕಿ, ಗಣ ವಿಭಾಗ ಮಾಡಿ, ಛಂದಸ್ಸಿನ ಹೆಸರನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ : (ಗ್ರಹಿಕೆ-ಸಾಧಾರಣ)

24. ಪುಟ್ಟಿದ ನೂರ್ವರುಮೆನ್ನೊಡ
ವುಟ್ಟಿದ ನೂರ್ವರುಮಿದಿರ್ಚಿ ಸತ್ತೊಡೆ ಕೋಪಂ (ಗ್ರಹಿಕೆ-ಸಾಧಾರಣ)

25. ಎನ್ನಣುಗಾಳನೆನ್ನಣುಗದಮ್ಮನನಿಕ್ಕಿದ ಪಾರ್ಥಭೀಮರು (ಗ್ರಹಿಕೆ-ಸಾಧಾರಣ)

VI. ಕೆಳಗಿನ ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ಅಲಂಕಾರವನ್ನು ಹೆಸರಿಸಿ, ಲಕ್ಷಣಬರೆದು, ಸಮನ್ವಯಗೊಳಿಸಿ :

26. ನೀಚರಿಗೆ ಮಾಡಿದ ಉಪಕಾರವು ಹಾವಿಗೆ ಹಾಲೆರೆದಂತೆ. (ಗ್ರಹಿಕೆ-ಸಾಧಾರಣ)

27. ಮಾರಿಗೌತಣವಾಯಿತು ನಾಳಿನ ಭಾರತವು. (ಗ್ರಹಿಕೆ-ಸಾಧಾರಣ)

VII. ಕೆಳಗಿನ ವಾಕ್ಯ ಅಥವಾ ಹೇಳಿಕೆಗಳಿಗೆ ಸಂದರ್ಭ ಮತ್ತು ಸ್ವಾರಸ್ಯಗಳನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ :

28. "ನೆಲಕಿಱಿವೆನೆಂದು ಬಗೆದಿರೆ ಚಲಕಿಱಿವೆಂ" (ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ-ಸಾಧಾರಣ) ಮೇ 2025

29. "ಸಮರದೊಳೆನಗಜ್ಜ ಪೇೞಿಮಾವುದು ಕಜ್ಜಂ." (ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ-ಸಾಧಾರಣ)

30. "ಪಾಂಡವರೊಳಿಱಿದು ಛಲಮನೆ ಮೆರೆವೆಂ." (ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ-ಸಾಧಾರಣ)

31. "ಮೇಣಾಯ್ತು ಕೌರವಂಗವನಿತಳಂ." (ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ-ಕಠಿಣ)

32. ಎನ್ನಣುಗಾಳನೆನ್ನಣುಗದಮ್ಮನನಿಕ್ಕಿದ ಪಾರ್ಥಭೀಮರು" ಮಾರ್ಚ್ 2024

VIII. ಕೆಳಗಿನ ಪದ್ಯ ಭಾಗವನ್ನು ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ :

(ಸ್ಮರಣೆ-ಸಾಧಾರಣ) 2018 ಮಾರ್ಚ್, 2019 ಜೂನ್)

33. ನೆಲಕಿಱಿವೆ ....
....
....
.... ಪುದುವಾೞ್ವಪೆನೇ

ಅಥವಾ

ಪುಟ್ಟಿದ ....
....
....
....ಛಲಮನೆ ಮೆಱೆವೆಂ

IX. ಕೆಳಗಿನ ಪದ್ಯಭಾಗವನ್ನು ಓದಿ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಅಡಕವಾಗಿರುವ ಮೌಲ್ಯವನ್ನಾಧರಿಸಿ ಸಾರಾಂಶ ಬರೆಯಿರಿ : (ಪ್ರಶಂಸೆ-ಕಠಿಣ)

34. ನಿಮಗೆ ಪೊಡೆಮಟ್ಟು ಪೋಪೀ
ಸಮಕಟ್ಟಿಂ ಬಂದೆನಹಿತರೊಳ್ ಸಂದಿಯನೇಂ
ಸಮಕೊಳಿಸಲೆಂದು ಬಂದೆನೆ
ಸಮರದೊಳೆನಗಜ್ಜ ಪೇೞಿಮಾವುದು ಕಜ್ಜಂ

35. ನೆಲಕಿಱಿವೆನೆಂದು ಬಗೆದಿರೆ
ಚಲಕಿಱಿವೆಂ ಪಾಂಡುಸುತರೊಳೀನೆಲನಿದು ಪಾ
ೞ್ನೆಲನೆನಗೆ ದಿನಪಸುತನಂ
ಕೊಲಿಸಿದ ನೆಲನೊಡನೆ ಮತ್ತೆಪುದುವಾಳ್ವಪೆನೇ

36. ಎನ್ನಣುಗಾಳನೆನ್ನಣುಗದಮ್ಮನನಿಕ್ಕಿದ ಪಾರ್ಥಭೀಮರು
ಳ್ಳನ್ನೆಗಮೊಲ್ಲೆನೆನ್ನೊಡಲೊಳೆನ್ನಸುವುಳ್ಳಿನಮಜ್ಜ ಸಂಧಿಯಂ
ಮುನ್ನಮವಂದಿರಿರ್ಬರುಮನಿಕ್ಕುವೆನಿಕ್ಕಿ ಬೞಕ್ಕೆ ಸಂಧಿಗೆ
ಯ್ವೊನ್ನೆಗಳ್ದಂತಕಾತ್ಮಜನೊಳೆನ್ನಳಲಾಱದೊಡಾಗದೆಂಬೆನೇ

37. ಪುಟ್ಟಿದ ನೂರ್ವರುಮೆನ್ನೊಡ
ವುಟ್ಟಿದ ನೂರ್ವರುಮಿದಿರ಼್ ಸತ್ತೊಡೆ ಕೋಪಂ
ಪುಟ್ಟಿ ಪೊದೞ್ದುದು ಸತ್ತರ್
ಪುಟ್ಟರೆ ಪಾಂಡವರೊಳಿೞದು ಛಲಮನೆಮೆೞ್ವೆಂ

38. ಕಾದದಿರೆನಜ್ಜ ಪಾಂಡವ
ರಾದರ್ ಮೇಣಿಂದಿನೊಂದೆ ಸಮರದೊಳಾಂ ಮೇ
ಣಾದೆನದೞಿಂದೆ ಪಾಂಡವ
ರ್ಗಾದುದು ಮೇಣಾಯ್ತು ಕೌರವಂಗವನಿತಳಂ

X. ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಎಂಟು ಅಥವಾ ಹತ್ತು ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಬರೆಯಿರಿ :

39. ದುರ್ಯೋಧನನ ಛಲದ ಗುಣ ಅವನ ಮಾತುಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತವಾಗಿರುವ ಬಗೆಯನ್ನು ವಿವರಿಸಿ. (ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ-ಸಾಧಾರಣ) ಮಾರ್ಚ್ 2022. ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 2020.

40. ಭೀಷ್ಮ ಮತ್ತು ದುರ್ಯೋಧನರ ನಡುವಿನ ಸಂಭಾಷಣೆಯ ಸ್ವಾರಸ್ಯವನ್ನು ವಿವರಿಸಿ. (ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ-ಸಾಧಾರಣ) ಮಾರ್ಚ್ 2022. ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 2020.

****

ಪದ್ಯಪಾಠ 5. ಹಸರು

ಉದ್ದಿಷ್ಟಾನುಸಾರ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ :

ಗದ್ಯ : ಹಸುರು	ಸ್ಮರಣೆ	ಗ್ರಹಿಕೆ	ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ	ಪ್ರಶಂಸೆ	ಒಟ್ಟು
ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು	11	19	8	3	41
ಅಂಕಗಳು	16	26	27	12	81

ಪ್ರಶ್ನಾನುಸಾರ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ :

ಕ್ರ. ಸಂ.	ಪ್ರಶ್ನೆಯ ಸ್ವರೂಪ	ಅಂಕಗಳು	ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು
1	ವಸ್ತುನಿಷ್ಠ	19	19
2	ಅತಿ ಕಿರು ಉತ್ತರ 1(1 ಅಂಕದ ಪ್ರಶ್ನೆ)	4	4
3	ಕಿರು ಉತ್ತರ 2 (2 ಅಂಕದ ಪ್ರಶ್ನೆ)	6	3
4	ದೀರ್ಘ ಉತ್ತರ 1 (3 ಅಂಕದ ಪ್ರಶ್ನೆ)	24	8
5	ದೀರ್ಘ ಉತ್ತರ 2 (4 ಅಂಕದ ಪ್ರಶ್ನೆ)	28	7
	ಒಟ್ಟು	**81**	**41**

I. ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಅಥವಾ ಅಪೂರ್ಣ ಹೇಳಿಕೆಗಳಿಗೆ ನಾಲ್ಕು ಆಯ್ಕೆಗಳನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಸೂಕ್ತವಾದ ಉತ್ತರವನ್ನು ಆರಿಸಿ, ಕ್ರಮಾಕ್ಷರದೊಂದಿಗೆ ಬರೆಯಿರಿ :

1. 'ಚೀರ' ಪದದ ತದ್ಭವ ರೂಪವಿದು (ಸ್ಮರಣೆ-ಸಾಧಾರಣ)
(ಎ) ಸೀರೆ (ಬಿ) ನೀರೆ
(ಸಿ) ಚೀರು (ಡಿ) ಸಾರು

2. 'ತವಸಿ' ಪದದ ತತ್ಸಮ ರೂಪವಿದು (ಸ್ಮರಣೆ-ಸಾಧಾರಣ)
(ಎ) ತಪಸಿ (ಬಿ) ತಪ
(ಸಿ) ತಪಸ್ವಿ (ಡಿ) ತಪಸ್ಸು

3. 'ದಿಟ್ಟಿ' ಪದದ ತತ್ಸಮ ರೂಪವಿದು (ಸ್ಮರಣೆ-ಸುಲಭ)
(ಎ) ದೃಷ್ಟಿ (ಬಿ) ದಟ್ಟ
(ಸಿ) ದಡ್ಡ (ಡಿ) ದುಷ್ಟ

4. 'ಹಲಗೆ' ಪದದ ತತ್ಸಮ ರೂಪ (ಸ್ಮರಣೆ-ಸಾಧಾರಣ)
(ಎ) ಪಲಗೆ (ಬಿ) ಫಲಕ
(ಸಿ) ಅಲಗೆ (ಡಿ) ಫಲಗೆ

5. 'ಕಲಶ' ಪದದ ತದ್ಭವ ರೂಪವಿದು (ಸ್ಮರಣೆ-ಸಾಧಾರಣ) ಮಾರ್ಚ್ 2021
(ಎ) ಗೋಪುರ (ಬಿ) ಕಳಿಸು
(ಸಿ) ಕಳಸ (ಡಿ) ಕಲ್ಮಶ

II. ಕೆಳಗಿನವುಗಳಲ್ಲಿ ಮೊದಲೆರಡು ಪದಗಳಿಗಿರುವ ಸಂಬಂಧದಂತೆ ಮೂರನೇ ಪದಕ್ಕೆ ಸರಿಹೊಂದುವ ಸಂಬಂಧೀಪದವನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ :

6. ಸಂಜೆ : ಸಂಧ್ಯಾ : : ಸಕ್ಕರೆ : ________(ಗ್ರಹಿಕೆ-ಸಾಧಾರಣ)

7. ಯುದ್ಧ : ಜುದ್ದ : : ಪ್ರಸಾದ : .... (ಗ್ರಹಿಕೆ-ಸಾಧಾರಣ) ಮೇ 2025

8. ಯುಗ : ಜುಗ :: ಬ್ರಹ್ಮ : -------------- (ಗ್ರಹಿಕೆ-ಸಾಧಾರಣ)

9. ಕುಠಾರ : ಕೊಡಲಿ :: ಅರ್ಕ : ------------- (ಗ್ರಹಿಕೆ-ಸಾಧಾರಣ)

10. ಅರ್ಕ : ಎಕ್ಕ :: ವ್ಯಯ : .... (ಗ್ರಹಿಕೆ-ಸಾಧಾರಣ)

11. ವಂಧ್ಯಾ : ಬಂಜೆ :: ದೃಷ್ಟಿ : .... (ಗ್ರಹಿಕೆ-ಸುಲಭ) ಮಾರ್ಚ್ 2020

12. ಬೀರ : ವೀರ :: ಬಂಜೆ : ....(ಗ್ರಹಿಕೆ - ಸಾಧಾರಣ)

13. ಪ್ರತೀಹಾರಿ : ಪಡಿಯರ :: ಸಂದೇಹ : ----- (ಗ್ರಹಿಕೆ-ಕಠಿಣ)

14. ದೃಷ್ಟಿ : ದಿಟ್ಟಿ :: ತವಸಿ : .... (ಗ್ರಹಿಕೆ-ಸುಲಭ) ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 2020, ಮಾರ್ಚ 2025

15. ವರ್ಷ : ವರುಸ :: ಕಾರ್ಯ : .... (ಗ್ರಹಿಕೆ-ಸುಲಭ) ಮಾರ್ಚ್ 2022

16. ವಂಧ್ಯಾ : ಬಂಜೆ :: ಕುಠಾರ : .... (ಗ್ರಹಿಕೆ-ಸುಲಭ) ಜೂನ್ 2022, ಆಗಸ್ಟ 2024

17. ಸ್ನಾನ : ತಾಣ :: ವಂಧ್ಯಾ : .... (ಗ್ರಹಿಕೆ-ಸುಲಭ) ಜೂನ್ 2023

18. ಕೋಕಿಲಾ : ಕೋಗಿಲೆ :: ವರ್ಣ : ------------- (ಗ್ರಹಿಕೆ-ಸಾಧಾರಣ) ಮಾರ್ಚ್ 2024

19. ಚೀರ : ಸೀರೆ :: ಯುದ್ದ : .... (ಗ್ರಹಿಕೆ-ಸಾಧಾರಣ) ಜೂನ್ 2024

III. ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಒಂದೊಂದು ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಬರೆಯಿರಿ :

20. ಆಶ್ವಯುಜದ ಬತ್ತದ ಗದ್ದೆಯ ಬಣ್ಣ ಯಾವ ಹಸುರಿನಂತಿದೆ? (ಸ್ಮರಣೆ-ಸುಲಭ) ಮಾರ್ಚ್ 2022. ಜೂನ್ 2022.

21. ಕವಿಯು ನೋಡಿದ ಅಡಕೆಯ ತೋಟ ಎಲ್ಲಿದೆ? (ಸ್ಮರಣೆ ಸುಲಭ) ಮೇ 2025.

22. ಹಸುರು ಎಂಬುದು ಯಾವುದನ್ನು ಕಂಡು ಪ್ರೇರಿತವಾದ ಕವನವಾಗಿದೆ? (ಸ್ಮರಣೆ-ಸುಲಭ)

23. ಕವಿಗೆ ಹುಲ್ಲಿನಹಾಸು ಯಾವ ರೀತಿ ಕಂಡಿದೆ? (ಸ್ಮರಣೆ ಸುಲಭ) ಮಾರ್ಚ್ 2024.

IV. ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಮೂರು ಅಥವಾ ನಾಲ್ಕು ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಬರೆಯಿರಿ :

24. ಕವಿಗೆ ಯಾವ್ಯಾವುದರಲ್ಲಿ ಆಗಸದಿಂದ ಬಿಸಿಲವರೆಗೂ ಹಸುರು ಕಾಣುತ್ತಿದೆ? (ಗ್ರಹಿಕೆಸುಲಭ)

25. ಹಸುರು ಸಕಲೇಂದ್ರಿಯಗಳನ್ನು ವ್ಯಾಪಿಸಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಕವಿ ಹೇಗೆ ವರ್ಣಿಸಿದ್ದಾರೆ? (ಗ್ರಹಿಕ-ಸಾಧಾರಣ)

26. ಕವಿಯಾತ್ಮವು ಹಸುರುಗಟ್ಟಲು ಕಾರಣವಾದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯ ಅಂಶಗಳಾವುವು? (ಗ್ರಹಿಕೆ-ಸಾಧಾರಣ) ಮೇ 2025.

V. ಕೆಳಗಿನ ಕವಿ / ಸಾಹಿತಿಯ ಜನ್ಮಸ್ಥಳ, ಕಾಲ, ಕೃತಿ ಮತ್ತು ಬಿರುದು / ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ವಾಕ್ಯರೂಪದಲ್ಲಿ ಬರೆಯಿರಿ :

27. ಕುವೆಂಪು (ಸ್ಮರಣೆ - ಸಾಧಾರಣ) ಮಾರ್ಚ್ 2020, 2024.

VI. ಕೆಳಗಿನ ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ಅಲಂಕಾರವನ್ನು ಹೆಸರಿಸಿ, ಲಕ್ಷಣ ಬರೆದು, ಸಮನ್ವಯಗೊಳಿಸಿ :

28. "ಮಾತು ಬಲ್ಲವನಿಗೆ ಜಗಳವಿಲ್ಲ; ಊಟಬಲ್ಲವನಿಗೆ ರೋಗವಿಲ್ಲ. " (ಗ್ರಹಿಕೆ-ಸಾಧಾರಣ)

29. "ಅಚ್ಛೋದ ಸರೋವರವು ತ್ರೈಲೋಕ್ಯಲಕ್ಷ್ಮಿಯು ತನ್ನ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ನೋಡಲು ಮಾಡಿಟ್ಟರನ್ನಗನ್ನಡಿಯೋ ಎಂಬಂತೆ ಶೋಭಿಸಿತು. " (ಗ್ರಹಿಕೆ-ಕಠಿಣ)

VII. ಕೆಳಗಿನ ವಾಕ್ಯ ಅಥವಾ ಹೇಳಿಕೆಗಳಿಗೆ ಸಂದರ್ಭ ಮತ್ತು ಸ್ವಾರಸ್ಯಗಳನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ :

30. "ಹಸುರಾದುದು ಕವಿಯಾತ್ಮಂ" (ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ-ಸಾಧಾರಣ)

31. "ಬೇರೆಬಣ್ಣವನೆ ಕಾಣೆ " (ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ- ಸಾಧಾರಣ) ಜೂನ್ 2022, 2023.

32. " ಹಸುರು ಹಸುರಿಳೆಯುಸಿರೂ" (ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ- ಸಾಧಾರಣ) ಜೂನ್ 2024,

33. "ಹಸುರತ್ತಲ್, ಹಸುರಿತ್ತಲ್, ಹಸುರೆತ್ತಲ್" (ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ ಸಾಧಾರಣ) ಮಾರ್ಚ್ 2022. ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 2020.

34. "ಗಿಳಿಯೆದೆ ಬಣ್ಣದ ನೋಟ" " (ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ ಸಾಧಾರಣ) ಮಾರ್ಚ್ 2025

VIII. ಕೆಳಗಿನ ಪದ್ಯಭಾಗವನ್ನು ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ : (ಸ್ಮರಣೆ-ಸುಲಭ) ಮಾರ್ಚ್ 2023. ಆಗಸ್ಟ್ 2024

35. ಹಸುರಾಗಸ.....................

....

....

....................................ಬಿಸಿಲೂ!

ಅಥವಾ

ಹೊಸಹೂವಿನ............................

....

....

....................................ಯುಸಿರೂ!

IX. ಕೆಳಗಿನ ಪದ್ಯಭಾಗವನ್ನು ಓದಿ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅಡಕವಾಗಿರುವ ಮೌಲ್ಯವನ್ನಾಧರಿಸಿ ಸಾರಾಂಶಬರೆಯಿರಿ. (ಪ್ರಶಂಸೆ-ಕಠಿಣ)

36. ಹಸುರಾಗಸ: ಹಸುರು ಮುಗಿಲು;
ಹಸುರು ಗದ್ದೆಯಾ ಬಯಲು;
ಹಸುರಿನ ಮಲೆ: ಹಸುರು ಕಣಿವೆ;
ಹಸುರು ಸಂಜೆಯೀ ಬಿಸಿಲೂ!

37. ಅದೊ ಹುಲ್ಲಿನ ಮಕಮಲ್ಲಿನ
ಪೊಸಪಚ್ಚೆಯ ಜಮಖಾನೆ
ಪಸರಿಸಿ ತಿರೆ ಮೈ ಮುಚ್ಚಿರೆ
ಬೇರೆ ಬಣ್ಣವನೆ ಕಾಣೆ!

38. ಹೊಸ ಹೂವಿನ ಕಂಪು ಹಸುರು,
ಎಲರಿನ ತಂಪೂ ಹಸುರು!
ಹಕ್ಕಿಯ ಕೊರಲಿಂಪು ಹಸುರು!
ಹಸುರು ಹಸುರಿಳೆಯುಸಿರೂ!

X. ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಎಂಟು-ಹತ್ತು ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಬರೆಯಿರಿ :

39. ಹಸುರು ಕವನದ ರೀತ್ಯ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಹಸುರು ವ್ಯಾಪಿಸಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ವಿವರಿಸಿ (ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ-ಸಾಧಾರಣ)

40. ಪ್ರಕೃತಿಯ ಹಸುರು ಜೀವ ಜಗತ್ತಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಮುಖ್ಯ ಎಂಬುದನ್ನು ಕುರಿತು ನಿಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ. (ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ-ಸಾಧಾರಣ)

41. ಕವಿ ಕುವೆಂಪುರವರು ಹಸುರಿನ ಸೌಂದರ್ಯಾನುಭವದಲ್ಲಿ ತನ್ಮಯತೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ ರೀತಿಯನ್ನು ಬಣ್ಣಿಸಿ. (ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ-ಸಾಧಾರಣ)

****

ಪದ್ಯಪಾಠ 6. ಹಲಗಲಿ ಬೇಡರು

ಉದ್ದಿಷ್ಟಾನುಸಾರ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ :

ಪದ್ಯ : ಹಲಗಲಿ ಬೇಡರು	ಸ್ಮರಣೆ	ಗ್ರಹಿಕೆ	ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ	ಪ್ರಶಂಸೆ	ಒಟ್ಟು
ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು	7	9	9	6	31
ಅಂಕಗಳು	10	16	29	24	79

ಪ್ರಶ್ನಾನುಸಾರ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ :

ಕ್ರಮ ಸಂಖ್ಯೆ	ಪ್ರಶ್ನೆಯ ಸ್ವರೂಪ	ಅಂಕಗಳು	ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು
1	ವಸ್ತುನಿಷ್ಠ	4	4
2	ಅತಿ ಕಿರು ಉತ್ತರ 1 (ಅಂಕದ ಪ್ರಶ್ನೆ)	6	6
3	ಕಿರು ಉತ್ತರ 2(2 ಅಂಕದ ಪ್ರಶ್ನೆ)	6	3
4	ದೀರ್ಘ ಉತ್ತರ 3 (3 ಅಂಕದ ಪ್ರಶ್ನೆ)	27	9
5	ದೀರ್ಘ ಉತ್ತರ 2 (4 ಅಂಕದ ಪ್ರಶ್ನೆ)	36	9
	ಒಟ್ಟು	**79**	**31**

I. ಕೆಳಗಿನವುಗಳಲ್ಲಿ ಮೊದಲೆರಡು ಪದಗಳಿಗಿರುವ ಸಂಬಂಧದಂತೆ ಮೂರನೆಯ ಪದಕ್ಕೆ ಸರಿ ಹೊಂದುವ ಸಂಬಂಧೀ ಪದವನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ :

1. ಹುಕುಂ : ಆದೇಶ : : ವಿಲಾತಿ :__________ (ಗ್ರಹಿಕೆ-ಸಾಧಾರಣ) ಮಾರ್ಚ್ 2018
2. ಹೀಂಗ : ಹೀಗೆ : : ಇಸವಾಸ :__________ (ಗ್ರಹಿಕೆ- ಸುಲಭ) ಜೂನ್ 2019, 2024 ಮಾರ್ಚ 2024
3. ಮ್ಯಾಗ : ಮೇಲೆ : : ಸಕ್ಕಾರಿ : .... (ಗ್ರಹಿಕೆ- ಸುಲಭ) ಮಾರ್ಚ್ 2023, ಮೇ 2025
4. ಸಕ್ಕಾರಿ : ಸಕ್ಕರೆ : : ಕಳುವ್ಯಾರೆ : .... (ಗ್ರಹಿಕೆ- ಸುಲಭ) ಮಾರ್ಚ್ 2025

II. ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಒಂದೊಂದು ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಬರೆಯಿರಿ :

5. ಕುಂಪಣಿ ಸರ್ಕಾರ ಹೊರಡಿಸಿದ ಆದೇಶ ಯಾವುದು? (ಸ್ಮರಣೆ-ಸುಲಭ)
6. ಹಲಗಲಿಯ ನಾಲ್ವರು ಪ್ರಮುಖರು ಯಾರು? (ಸ್ಮರಣೆ- ಸುಲಭ)
7. ಹಲಗಲಿಯ ಗುರುತು ಉಳಿಯದಂತಾದದು ಏಕೆ? (ಸ್ಮರಣೆ- ಸಾಧಾರಣ)
8. ಹಲಗಲಿ ಲಾವಣಿಗೆ ಯಾವ ಘಟನೆ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ? (ಸ್ಮರಣೆ- ಸಾಧಾರಣ)
9. ಹಲಗಲಿ ಗ್ರಾಮ ಎಲ್ಲಿದೆ? (ಸ್ಮರಣೆ- ಸುಲಭ)
10. ಹಲಗಲಿಯ ಅಗಸಿಗೆ ಬಂದು ಬೇಡರಿಗೆ ಬುದ್ದಿಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದವರು ಯಾರು? (ಸ್ಮರಣೆ-ಸಾಧಾರಣ)

III. ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಮೂರು ಅಥವಾ ನಾಲ್ಕು ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಬರೆಯಿರಿ :

11. ಹಲಗಲಿಯ ಬೇಡರು ದಂಗೆ ಏಳಲು ಕಾರಣವೇನು? (ಗ್ರಹಿಕೆ- ಸಾಧಾರಣ) ಜೂನ್ 2022. ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 2020.
12. ಹಲಗಲಿಗೆ ದಂಡು ಬರಲು ಕಾರಣವೇನು? (ಗ್ರಹಿಕೆ- ಸಾಧಾರಣ) ಮಾರ್ಚ್ 2022.
13. ದಂಡು ಹಲಗಲಿಯ ಮೇಲೆ ಹೇಗೆ ದಾಳಿ ನಡೆಸಿತು? (ಗ್ರಹಿಕೆ- ಸಾಧಾರಣ) ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 2020.

IV. ಕೆಳಗಿನ ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ಅಲಂಕಾರ ಗುರುತಿಸಿ, ಲಕ್ಷಣ ಬರೆದು, ಸಮನ್ವಯಗೊಳಿಸಿ :

14. "ಒಳಗಿನ ಮಂದಿ ಗುಂಡ ಹೊಡಿದರೂ ಮುಂಗಾರಿ ಸಿಡಿಲ ಸಿಡಿದ್ಹಾಂಗ" (ಗ್ರಹಿಕೆ-ಸಾಧಾರಣ) ಆಗಸ್ಟ್ 2024

15. "ಸಿಡಿಲ ಸಿಡಿದ್ಹಾಂಗ ಗುಂಡ ಸುರಿದಾವ"(ಗ್ರಹಿಕೆ- ಸಾಧಾರಣ)

V. ಕೆಳಗಿನ ವಾಕ್ಯ ಅಥವಾ ಹೇಳಿಕೆಗಳಿಗೆ ಸಂದರ್ಭ ಮತ್ತು ಸ್ವಾರಸ್ಯಗಳನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ :

16. "ಎಲ್ಲ ಜನರಿಗೆ ಜೋರ ಮಾಡಿ ಕಸಿದು ಕೊಳ್ಳಿರಿ ಹತಾರ"(ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ- ಸಾಧಾರಣ) ಮಾರ್ಚ್ 2022.

17. "ಜೀವ ಸತ್ತು ಹೋಗುವುದು ಗೊತ್ತ" (ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ- ಸಾಧಾರಣ)

18. "ಹೊಡೆದರೂ ಗುಂಡ ಕರುಣ ಇಲ್ಲದ್ಹಂಗ" (ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ- ಸಾಧಾರಣ) ಜೂನ್ 2022.

19. "ಕೆಟ್ಟು ವರ್ಣಿಸಿ ಹೇಳಿದೆ ಕಂಡಷ್ಟು"(ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ- ಸಾಧಾರಣ)

20. "ಸಿಕ್ಕದ್ದು ತಗೊಂಡು ಸರದ ನಿಂತರೂ ಊರಿಗೆ ಕೊಳ್ಳಿ ಕೊಟ್ಟಾ" (ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ- ಸಾಧಾರಣ) ಮೇ 2025.

21. "ಬೆನ್ನಬೆನ್ನತ್ತಿ ತಿರಿತಿರ್ವಿ ಕಡಿದರೂ ಏನು ಉಳಿಯದ್ಹಂಗ" (ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ- ಸಾಧಾರಣ)

22. "ವಿಲಾತಿಯಿಂದ ಹುಕುಮ ಕಳಿಸಿತು ಕುಂಪಣಿ ಸರಕಾರ" (ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ- ಕಠಿಣ) ಜೂನ್ 2023.

VI. ಕೆಳಗಿನ ಪದ್ಯಭಾಗವನ್ನು ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ : (ಸ್ಮರಣೆ) ಮಾರ್ಚ್ 2020. ಜೂನ್ 2024,

23. ಕೊಡಲಿ ಕೊರೆ-------------------

--------------------ಹೇಳಲಿ ನಾನೆಷ್ಟಾ

ಅಥವಾ

ಸಿಕ್ಕದ್ದು ತಗೊಂಡು------------

---------------ಹಾಡಿದೆನಣ್ಣಾ ಜನಕಾ

VII. ಕೆಳಗಿನ ಪದ್ಯಭಾಗವನ್ನು ಓದಿ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಅಡಕವಾಗಿರುವ ಮೌಲ್ಯವನ್ನಾಧರಿಸಿ ಸಾರಾಂಶವನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ : (ಪ್ರಶಂಸೆ-ಕಠಿಣ)

24. ವಿಲಾತಿಯಿಂದ ಹುಕುಮ ಕಳಿಸಿತು ಕುಂಪಣಿ ಸರಕಾರ
ಎಲ್ಲ ಜನರಿಗೆ ಜೋರ ಮಾಡಿ ಕಸಿದು ಕೊಳ್ಳಿರಿ ಹತಾರ
ಹಲಗರಹಳ್ಳಿ ಮುಧೋಳ ಹತ್ತರ ಮೆರೆಯಿತೊ ಸುತ್ತಮುತ್ತ
ಪೂಜೇರಿ ಹನುಮಾ ಬ್ಯಾಡರ ಬಾಲ ಜಡಗರಾಮ ಮಸಲತ್ತ

25. ಕೈಯಾನ ಹತಾರ ಕೊಡಬಾರದೊ, ನಾವು ನಾಲ್ಕು ಮಂದಿ ಜತ್ತ
ಹತಾರ ಹೋದಿಂದ ಬಾರದು ಜೀವ ಸತ್ತು ಹೋಗುವುದು ಗೊತ್ತ
ಹೊಡಿರಿ ಜಗಳ ಕೂಡಿ ತೀರ್ತೇವು ಕುಮಕಿ ನಮ್ಮದ್ಯಾವತ್ತ
ಒಳಗಿಂದೊಳಗ ವಚನ ಕೊಟ್ಟರೂ ಬ್ಯಾಡರೆಲ್ಲ ಕಲ್ತ

26. ಒಳಗಿನ ಮಂದಿ ಗುಂಡು ಹೊಡಿದರೊ ಮುಂಗಾರಿ ಸಿಡಿಲ ಸಿಡಿದ್ಹಾಂಗ
ಹೊರಗಿನ ಮಂದಿ ಗುಂಡ ಹತ್ತಿ ಸರಿದು ನಿಂತರೊ ಹಿಡಿದು ದಂಗ
ಕಾಗದ ಬರೆದು ಕಳುವ್ಯಾರೆ ಬೇಗ, ದಂಡು ಬರಲೆಂತ ಹೀಂಗ
ದಂಡ ಬಂದಿತೊ ತಯಾರಾಗಿ ಜಲದ ಮಾಡಿ ಹಲಗಲಿಗಿ

27. ಬೆನ್ನಬೆನ್ಹತ್ತಿ ತಿರಿತಿರ್ವಿ ಕಡಿದರೊ ಏನು ಉಳಿಯದ್ಹಂಗ
ನಡುವೆ ಹಾಕ್ಕೊಂಡು ಹೊಡದರೊ ಗುಂಡ ಕರುಣ ಇಲ್ಲದ್ಹಂಗ
ಚಟಕಾರರು ಚೌಕಿ ಮಾಡುತ, ನಡಿದರೊ ಹೇಳದೆ ಗುಡದಾಗ
ಅಗಸಿಗೆ ಬಂದು 'ಹೆಬಲಕ' ಸಾಬ ಹೇಳತಾನ ಬುದ್ದಿಮಾತ

28. ಜಡಗ ಹೇಳುತಾನೊ ಹೊಡೆಯಿರಿ ಇವರ ಪೂರ ಘಾತಕರಾ (ಮಾರ್ಚ್ 2024)
ಇಸವಾಸಘಾತಕ ಮಾಡಿದರಿವರ, ನಂಬಿಗಿಲ್ಲ ನಮಗ ಪಿತೂರಾ
ಮೋಸ ಮಾಡಿ ನಮದೇಶ ಗೆದಿತಾರೊ ಮುಂದ ನಮಗ ಘೋರಾ
ಅಂದು ಹೊಡೆದಾನೊ ಒಂದು ಗುಂಡಿಗೆ ಆದ ಸಾಹೇಬನ ಟಾರಾ

29. ಕೊಡಲಿ ಕೋರೆ ಕುಡ ಕಬ್ಬಿಣ ಮೊಸರು ಬೆಣ್ಣಿ ಹಾಲಾ
ಉಪ್ಪು ಎಣ್ಣಿ ಅರಿಸಿಣ ಜೀರಗಿ ಅಕ್ಕಿಸಕ್ಕಾರಿ ಬೆಲ್ಲಾ
ಗಂಗಳ ಚೆರಗಿ ಮಂಗಳ ಸೂತ್ರ ಹೋದವು ಬೀಸುಕಲ್ಲಾ
ಹಾಳಾಗಿ ಹೋಯಿತು ಅತ್ತು ವರ್ಣಿಸಿ ಹೇಳಲಿ ನಾನೆಷ್ಟಾ

VIII. ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಎಂಟು ಅಥವಾ ಹತ್ತು ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಬರೆಯಿರಿ

30. ಹಲಗಲಿ ದಂಗೆಗೆ ಕಾರಣವೇನು? (ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ- ಸಾಧಾರಣ) ಮಾರ್ಚ್ 2024

31. ಹಲಗಲಿ ದಂಗೆಯ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಮಾತುಗಳಲ್ಲಿ ಬರೆಯಿರಿ. (ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ- ಸಾಧಾರಣ) ಮಾರ್ಚ್ 2024

****

ಪದ್ಯಪಾಠ 7. ವೀರಲವ

ಉದ್ದಿಷ್ಟಾನುಸಾರ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ :

ಪದ್ಯ : ವೀರಲವ	ಸ್ಮರಣೆ	ಗ್ರಹಿಕೆ	ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ	ಪ್ರಶಂಸೆ	ಒಟ್ಟು
ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು	9	5	8	4	26
ಅಂಕಗಳು	14	10	26	16	66

ಪ್ರಶ್ನಾನುಸಾರಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ :

ಕ್ರ. ಸಂ.	ಪ್ರಶ್ನೆಯ ಸ್ವರೂಪ	ಅಂಕಗಳು	ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು
1	ಕಿರು ಉತ್ತರ 1(1 ಅಂಕದಪ್ರಶ್ನೆ)	8	8
2	ಕಿರು ಉತ್ತರ 2 (2 ಅಂಕದಪ್ರಶ್ನೆ)	6	3
3	ದೀರ್ಘ ಉತ್ತರ 1 (3 ಅಂಕದಪ್ರಶ್ನೆ)	24	8
4	ದೀರ್ಘ ಉತ್ತರ 2 (4 ಅಂಕದಪ್ರಶ್ನೆ)	28	7
	ಒಟ್ಟು	**66**	**26**

I. ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಒಂದೊಂದು ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಬರೆಯಿರಿ :

1. ರಾಮನ ಯಜ್ಞದ ಕುದುರೆ ಭೂಲೋಕದಲ್ಲಿ ಸಂಚರಿಸುತ್ತಾ ಎಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿತು? (ಸ್ಮರಣೆ - ಸಾಧಾರಣ)
2. ವಾಲ್ಮೀಕಿ ಮುನಿಗಳು ತೋಟದ ಕಾವಲಿಗೆ ಯಾರನ್ನು ನೇಮಿಸಿ ಹೋಗಿದ್ದರು? (ಸ್ಮರಣೆ-ಸುಲಭ)
3. ವೀರ ಲವನು ಯಾರೊಂದಿಗೆ ಆಟವಾಡುತ್ತಿದ್ದನು? (ಸ್ಮರಣೆ- ಸಾಧಾರಣ)
4. ವಾಲ್ಮೀಕಿ ಋಷಿಗಳು ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದರು? (ಸ್ಮರಣೆ - ಸುಲಭ)
5. ಕುದುರೆಯನ್ನು ಲವನು ಯಾವುದರಿಂದ ಕಟ್ಟಿದನು? (ಸ್ಮರಣೆ-ಸುಲಭ) ಜೂನ್ 2022. ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 2020.
6. ಕುದುರೆಯನ್ನು ಲವನು ಯಾವುದಕ್ಕೆ ಕಟ್ಟಿದನು? (ಸ್ಮರಣೆ- ಸಾಧಾರಣ)
7. ರಾಮನ ಯಜ್ಞಾಶ್ವವನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ಹಾಕಿದವರು ಯಾರು? (ಸ್ಮರಣೆ - ಸುಲಭ) ಮಾರ್ಚ್ 2023.
8. ಮುನಿಸುತರು ಹೆದರಲು ಕಾರಣವೇನು? (ಗ್ರಹಿಕೆ - ಸಾಧಾರಣ)

II. ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಮೂರು ಅಥವಾ ನಾಲ್ಕು ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಬರೆಯಿರಿ :

9. ವಾಲ್ಮೀಕಿ ಆಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಯಜ್ಞಾಶ್ವವು ಬಂದ ಬಗೆಯನ್ನು ವಿವರಿಸಿ. (ಗ್ರಹಿಕೆ-ಸುಲಭ)
10. ಯಜ್ಞಾಶ್ವದ ಹಣೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಏನೆಂದು ಬರೆಯಲಾಗಿತ್ತು? (ಗ್ರಹಿಕೆ- ಸಾಧಾರಣ)
11. ಕುದುರೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟುವ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಮುನಿಸುತರಿಗೂ ಲವನಿಗೂ ನಡೆದ ಸಂವಾದವನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ. (ಗ್ರಹಿಕೆ - ಸಾಧಾರಣ)

III. ಕೆಳಗಿನ ಕವಿ / ಸಾಹಿತಿಯ ಜನ್ಮಸ್ಥಳ, ಕಾಲ, ಕೃತಿ ಮತ್ತು ಬಿರುದು / ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ವಾಕ್ಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಬರೆಯಿರಿ : (ಸ್ಮರಣೆ)

12. ಲಕ್ಷ್ಮೀಶ (ಸ್ಮರಣೆ – ಸುಲಭ)

IV. ಪ್ರಸ್ತಾರ ಹಾಕಿ ಗಣ ವಿಭಾಗ ಮಾಡಿ ಛಂದಸ್ಸನ್ನು ಹೆಸರಿಸಿ ಲಕ್ಷಣ ಬರೆಯಿರಿ : (ಗ್ರಹಿಕೆ-ಸಾಧಾರಣ)

13. ಉರ್ವಿಯೊಳ್ ಕೌಸಲ್ಯೆ ಪಡೆದ ಕುವರಂ ರಾಮ
ನೊರ್ವನೇ ವೀರನಾತನ ಯಜ್ಞತುರಗಮಿದು
ನಿರ್ವಹಿಸಲಾರ್ಪರಾರಾದೊಡಂ ತಡೆಯಲೆಂದಿರ್ದ ಲೇಖನವನೋದಿ

V. ಕೆಳಗಿನ ವಾಕ್ಯ ಅಥವಾ ಹೇಳಿಕೆಗಳಿಗೆ ಸಂದರ್ಭ ಮತ್ತು ಸ್ವಾರಸ್ಯಗಳನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ :

14. "ರಘೂದ್ವಹನ ಸೊಲ್ಗೇಳಿ ನಮಿಸಲ್" (ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ - ಸಾಧಾರಣ)

15. "ತನ್ನ ಮಾತೆಯಂ ಸರ್ವಜನಮುಂ ಬಂಜೆಯೆನ್ನದಿರ್ದಪುದೆ" (ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ - ಕಠಿಣ) ಮಾರ್ಚ್ 2023.

16. "ಅರಸುಗಳ ವಾಜಿಯಂ ಬಿಡು" (ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ - ಸಾಧಾರಣ)

17. "ಜಾನಕಿಯ ಮಗನಿದಕೆ ಬೆದರುವನೆ" (ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ - ಸಾಧಾರಣ) ಜೂನ್ 2022.

18. “ಉರ್ವಿಯೊಳ್ ಕೌಸಲ್ಯೆ ಪಡೆದ ಕುವರಂ ರಾಮ” (ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ - ಕಠಿಣ) ಮಾರ್ಚ್ 2025

19. “ಪಾರ್ವರ ಮಕ್ಕಳಂಜಿದೊಡೆ ಜಾನಕಿಯಮಗನಿದಕೆ ಬೆದರುವನೆ” (ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ - ಕಠಿಣ) ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 2020.

VI. ಕೆಳಗಿನ ಪದ್ಯಭಾಗವನ್ನು ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ : (ಸ್ಮರಣೆ-ಕಠಿಣ)

20. ಉರ್ವಿಯೊಳ್ ಕೌಸಲ್ಯೆ ಪಡೆದ ಕುವರಂ ರಾಮ

....
....
....
....

ಗುರ್ವತೋಳ್ಗಳಿವೇತಕೆಂದು ಸಲೆ ವಾಸಿಯಂ ತೊಟ್ಟು ಲವನುರಿದೆದ್ದನು

ಅಥವಾ

ತೆಗೆದುತ್ತರೀಯಮಂ ಮುರಿದು ಕುದುರೆಯ ಗಳಕೆ

....
....
....
....

ನಗಡುತನದಿಂದೆ ಬಿಲ್ದಿರುವನೇರಿಸಿ ತೀಡಿ ಜೇಗೈದು ನಿಂತಿರ್ದನು

VII. ಕೆಳಗಿನ ಪದ್ಯ ಭಾಗವನ್ನು ಓದಿ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಅಡಕವಾಗಿರುವ ಮೌಲ್ಯವನ್ನಾಧರಿಸಿ ಸಾರಾಂಶ ಬರೆಯಿರಿ : (ಪ್ರಶಂಸೆ – ಕಠಿಣ)

21. ಬಲ್ಲಯ್ಯ ನೃಪರಂಜಿ ತಡೆಯದೆ ರಘೂದ್ವಹನ
ಸೊಲ್ಗೇಳಿ ನಮಿಸಲಿಳೆಯೊಳ್ ಚರಿಸುತಧ್ವರದ
ನಲ್ಲುದುರೆ ಬಂದು ವಾಲ್ಮೀಕಿಯ ನಿಜಾಶ್ರಮದ ವಿನಿಯೋಗದುಪವನದೊಳು
ಪುಲ್ಗಳ ಪಸುರ್ಗೆಳಸಿ ಪೊಕ್ಕೊಡಾ ತೋಟಗಾ
ವಲ್ಗೆ ತನ್ನೊಡನಾಡಿಗಳ ಕೂಡಿ ಲೀಲೆ ಮಿಗೆ
ಬಿಲ್ಗೊಂಡು ನಡೆತಂದವಂ ಕಂಡನರ್ಚಿತ ಸುವಾಜಿಯಂ ವೀರಲವನು

22. ಎತ್ತಣ ತುರಂಗಮಿದು ಪೊಕ್ಕು ಪೂದೋಟಮಂ
ತೊತ್ತಳದುಳಿದುದು ವಾಲ್ಮೀಕಿ ಮುನಿನಾಥನೇ
ಪೊತ್ತುಮಾರೈವುದೆಂದೆನಗೆ ನೇಮಿಸಿ ಪೋದನಬ್ಧಿಪಂ ಕರೆಸಲಾಗಿ
ಮತ್ತೆ ವರುಣನ ಲೋಕದಿಂ ಬಂದು ಮುಳಿದಪನೆ
ನುತ್ತ ಹಯದೆಡೆಗೆ ನಡೆತಂದು ನೋಡಲ್ಕದರ
ನೆತ್ತಿಯೊಳ್ ಮೆರೆವ ಪಟ್ಟದ ಲಿಖಿತಮಂ ಕಂಡು ಲವನೋದಿಕೊಳುತಿರ್ದನು

23. ಉರ್ವಿಯೊಳ್ ಕೌಸಲ್ಯೆ ಪಡೆದ ಕುವರಂ ರಾಮ (ಮಾರ್ಚ್ 2022. ಆಗಸ್ಟ್ 2024)
ನೊರ್ವನೇ ವೀರನಾತನ ಯಜ್ಞತುರಗಮಿದು
ನಿರ್ವಹಿಸಲಾರ್ಪರಾರಾದೊಡಂ ತಡೆಯಲೆಂದಿರ್ದ ಲೇಖನವನೋದಿ
ಗರ್ವಮಂ ಬಿಡಿಸದಿರ್ದೊಡೆ ತನ್ನ ಮಾತೆಯಂ
ಸರ್ವಜನಮುಂ ಬಂಜೆಯೆನ್ನದಿರ್ದಪುದೆ ತನ
ಗುರ್ವತೋಳ್ಗಳಿವೇತಕೆಂದು ಸಲೆ ವಾಸಿಯಂ ತೊಟ್ಟು ಲವನುರಿದೆದ್ದನು

24. ತೆಗೆದುತ್ತರೀಯಮಂ ಮುರಿದು ಕುದುರೆಯ ಗಳಕೆ (ಮಾರ್ಚ್ 2020, 2024, ಜೂನ್ 2023.)
ಬಿಗಿದು ಕದಳೀದ್ರುಮಕೆ ಕಟ್ಟಲ್ಕೆ ಮುನಿಸುತರ್
ಮಿಗೆ ನಡುಗಿ ಬೇಡಬೇಡರಸುಗಳ ವಾಜಿಯಂ ಬಿಡು ಬಡಿವರೆಮ್ಮನೆನಲು
ನಗುತೆ ಪಾರ್ವರ ಮಕ್ಕಳಂಜಿದೊಡೆ ಜಾನಕಿಯ
ಮಗನಿದಕೆ ಬೆದರುವನೆ ಪೋಗಿ ನೀವೆಂದು ಲವ
ನಗಡುತನದಿಂದೆ ಬಿಲ್ದಿರುವನೇರಿಸಿ ತೀಡಿ ಜೇಗೈದು ನಿಂತಿರ್ದನು.

VIII. ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಎಂಟು ಅಥವಾ ಹತ್ತು ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಬರೆಯಿರಿ :

25. ಲವನು ಯಜ್ಞಾಶ್ವವನ್ನು ಕಟ್ಟಲು ಕಾರಣವೇನು? (ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ - ಸಾಧಾರಣ) ಜೂನ್ 2024,

26. ಲವನಲ್ಲಿದ್ದ ಕ್ಷಾತ್ರಗುಣ ವೀರಲವ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತಗೊಂಡಿರುವುದನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಮಾತುಗಳಲ್ಲಿ ಬರೆಯಿರಿ. (ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ – ಕಠಿಣ) ಜೂನ್ 2024, ಮೇ 2025

****

ಪದ್ಯಪಾಠ 8. ಕೆಮ್ಮನೆ ಮೀಸೆವೊತ್ತನೇ

ಉದ್ದಿಷ್ಟಾನುಸಾರ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ :

ಪದ್ಯ : ಕೆಮ್ಮನೆ ಮೀಸೆವೊತ್ತನೆ	ಸ್ಮರಣೆ	ಗ್ರಹಿಕೆ	ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ	ಪ್ರಶಂಸೆ	ಒಟ್ಟು
ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು	9	8	13	1	31
ಅಂಕಗಳು	14	20	50	4	88

ಪ್ರಶ್ನಾನುಸಾರ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ :

ಕ್ರ. ಸಂ.	ಪ್ರಶ್ನೆಯಸ್ವರೂಪ	ಅಂಕಗಳು	ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು
1	ಕಿರು ಉತ್ತರ 1(1 ಅಂಕದಪ್ರಶ್ನೆ)	7	7
2	ಕಿರು ಉತ್ತರ 2 (2 ಅಂಕದಪ್ರಶ್ನೆ)	8	4
3	ದೀರ್ಘ ಉತ್ತರ 1 (3 ಅಂಕದಪ್ರಶ್ನೆ)	33	11
4	ದೀರ್ಘ ಉತ್ತರ 2 (4 ಅಂಕದಪ್ರಶ್ನೆ)	20	5
5	ದೀರ್ಘ ಉತ್ತರ 3 (5 ಅಂಕದಪ್ರಶ್ನೆ)	20	4
	ಒಟ್ಟು	**88**	**31**

I. ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಒಂದೊಂದು ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಬರೆಯಿರಿ :

1. ದ್ರೋಣನು ಪರುಶುರಾಮರಲ್ಲಿಗೆ ಏಕೆ ಬಂದನು? (ಸ್ಮರಣೆ- ಸಾಧಾರಣ) ಜೂನ್ 2023. ಆಗಸ್ಟ 2024.

2. ಪರಶುರಾಮನು ದ್ರೋಣನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಪ್ರಧಾನ ಅಸ್ತ್ರಗಳು ಯಾವುವು? (ಸ್ಮರಣೆ-ಸಾಧಾರಣ) ಮಾರ್ಚ್ 2024

3. ದ್ರುಪದನು ಎಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯಭಾರ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದನು? (ಸ್ಮರಣೆ-ಕಠಿಣ)

4. ಕುಂಭಸಂಭವ ಎಂದು ಯಾರನ್ನು ಕರೆಯಲಾಗಿದೆ? (ಸ್ಮರಣೆ-ಸಾಧಾರಣ)

5. ದ್ರುಪದನು ಪಡಿಯರನಿಗೆ ಏನೆಂದು ಹೇಳಿ ಕಳುಹಿಸಿದನು? (ಸ್ಮರಣೆ-ಸಾಧಾರಣ)

6. ಮಣ್ಣಿನ ಪಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಅರ್ಘ್ಯವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದವರು ಯಾರು? (ಸ್ಮರಣೆ- ಸಾಧಾರಣ)

7. ದ್ರೋಣನು ಯಾರೊಡನೆ ಪರಶುರಾಮನ ಬಳಿಗೆ ಬಂದನು? (ಸ್ಮರಣೆ- ಸುಲಭ)

IV. ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಮೂರು ಅಥವಾ ನಾಲ್ಕು ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಬರೆಯಿರಿ :

8. ಪರಶುರಾಮನು ದ್ರೋಣರಿಗೆ ಮಣ್ಣಿನಪಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಅರ್ಘ್ಯವನ್ನುಕೊಡಲು ಕಾರಣವೇನು? (ಗ್ರಹಿಕೆ-ಸಾಧಾರಣ) ಜೂನ್ 2023.

9. ದ್ರುಪದನು ದ್ರೋಣರಿಗೆ ಗರ್ವದಿಂದ ಹೇಳಿದ ಮಾತುಗಳು ಯಾವುವು? (ಗ್ರಹಿಕೆ-ಕಠಿಣ) ಆಗಸ್ಟ 2024

10. ದ್ರೋಣನು ಶಪಥ ಮಾಡುವಾಗ ಹೇಳಿದ ಮಾತುಗಳಾವುವು? (ಗ್ರಹಿಕೆ-ಸಾಧಾರಣ)

11. ದ್ರೋಣನು ಪರುಶುರಾಮನಿಂದ ದಿವ್ಯಾಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಪಡೆದ ಬಗೆಯನ್ನು ತಿಳಿಸಿ? (ಗ್ರಹಿಕೆ-ಕಠಿಣ)

V. ಕೆಳಗಿನ ಕವಿಗಳ/ ಸಾಹಿತಿಗಳ ಜನ್ಮಸ್ಥಳ,ಕಾಲ,ಕೃತಿ, ಮತ್ತು ಬಿರುದು/ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ವಾಕ್ಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಬರೆಯಿರಿ :

12. ಪಂಪ-(ಸ್ಮರಣೆ-ಸುಲಭ)

VI. ಕೆಳಗಿನ ಪದ್ಯ ಭಾಗಕ್ಕೆ ಪ್ರಸ್ತಾರ ಹಾಕಿ, ಗಣ ವಿಭಾಗ ಮಾಡಿ, ಛಂದಸ್ಸಿನ ಹೆಸರನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ : (ಗ್ರಹಿಕೆ-ಸಾಧಾರಣ)

13. ಅಂತೆಂಬನಾರ್ಗೆ ಪಿರಿದುಂ
ಭ್ರಾಂತು ದಲೇಂ ದ್ರೋಣನೆಂಬನೇಂ ಪಾರ್ವನೆ ಪೇ

VII. ಕೆಳಗಿನ ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ಅಲಂಕಾರವನ್ನು ಹೆಸರಿಸಿ, ಲಕ್ಷಣ ಬರೆದು, ಸಮನ್ವಯಗೊಳಿಸಿ : (ಗ್ರಹಿಕೆ -ಕಠಿಣ)

14. "ಖಳನೊಳವಿಂಗೆ ಕುಪ್ಪೆ ವರಮೆಂಬವೊಲಾಂಬರಮುಂಟೆ ನಿನ್ನದೊಂದಳವು"

VIII. ಕೆಳಗಿನ ಗಾದೆಗಳನ್ನು ಮಹತ್ತ್ವದೊಂದಿಗೆ ವಿಸ್ತರಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ : (ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ-ಸಾಧಾರಣ)

15. ಬೆಳೆಯುವ ಸಿರಿ ಮೊಳಕೆಯಲ್ಲಿ.

16. ಮಾತೇ ಮುತ್ತು, ಮಾತೇ ಮೃತ್ಯು

IX. ಕೆಳಗಿನ ವಾಕ್ಯ ಅಥವಾ ಹೇಳಿಕೆಗಳಿಗೆ ಸಂದರ್ಭ ಮತ್ತು ಸ್ವಾರಸ್ಯಗಳನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ :

17. "ಈಗಳೊಂದಡಕೆಯುಮಿಲ್ಲಕೈಯೊಳ್" (ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ-ಸಾಧಾರಣ) ಜೂನ್ 2024,

18. "ವಿದ್ಯಾಧನಮೆ ಧಮನಪ್ಪುದು" (ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ -ಸಾಧಾರಣ) ಮಾರ್ಚ್ 2024

19. "ಎಂತು ನಾಣಿಲಿಗರಪ್ಪರೆ ಮಾನಸರ್" (ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ-ಕಠಿಣ) ಮೇ 2025

20. "ನೊಳವಿಂಗೆ ಕುಪ್ಪೆವರಂ " (ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ-ಕಠಿಣ)

21. "ಜಲಕ್ಕನೀಗಳಱದೆಂ ಸಿರಿಕಳ್ಳೊಡವುಟ್ಟಿತೆಂಬುದಂ" (ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ-ಕಠಿಣ)

22. "ನೂಂಕಂತಪ್ಪನನಱಯೆನೆಂದು ಸಭೆಯೊಳ್ ನುಡಿದಂ" (ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ -ಕಠಿಣ)

X. ಕೆಳಗಿನ ಪದ್ಯ ಭಾಗವನ್ನು ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ : (ಸ್ಮರಣೆ-ಸಾಧಾರಣ**)** ಮಾರ್ಚ್ 2025

23. ಅಂತೆಂಬನಾರ್ಗೆ............

....

....

............................ನುಡಿದಂ

ಅಥವಾ

ಒಡವೆಯನರ್ಥಿಗಿತ್ತೆ............

....

....

.... ಕುಂಭಸಂಭವಂ

XI. ಕೆಳಗಿನ ಪದ್ಯ ಭಾಗವನ್ನುಓದಿ ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಅಡಕವಾಗಿರುವ ಮೌಲ್ಯವನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ಸಾರಾಂಶ ಬರೆಯಿರಿ : (ಪ್ರಶಂಸೆ-ಕಠಿಣ) ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 2020.

24. ಒಡವೆಯನರ್ಥಿಗಿತ್ತೆನವನೀತಳಮಂ ಗುರುಗಿತ್ತೆನೀಗಳೊಂ
ದಡೆಕೆಯುಮಿಲ್ಲ ಕೈಯೊಳೆರೆದಂ ಶ್ರುತಪಾರಗನೆಂತು ಸಂತಸಂ
ಬಡಿಸುವೆನಿನ್ನಿದೊಂದು ಧನುವಿರ್ದುದು ದಿವ್ಯಶರಾಳಿಯಿರ್ದುದಿ
ಲ್ಲೊಡಮ ಸಮಂತು ಪೇಳವರೊಳಾವುದನೀವುದೊ ಕುಂಭಸಂಭವಂ

XII. ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಎಂಟು ಅಥವಾ ಹತ್ತು ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಬರೆಯಿರಿ :

25. ದ್ರುಪದನಿಗೂ ದ್ರೋಣನಿಗೂ ನಡೆದ ಸಂಭಾಷಣೆಯನ್ನು ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿ ಬರೆಯಿರಿ. (ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ-ಸಾಧಾರಣ) ಮಾರ್ಚ್ 2020.

26. ದ್ರೋಣನು ದ್ರುಪದನ ವಿರುದ್ಧ ಶಪಥ ಮಾಡಲು ಕಾರಣವಾದ ಅಂಶಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ. (ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ -ಸಾಧಾರಣ) ಮಾರ್ಚ್ 2020, 2023.

27. ಪರಶುರಾಮನು ಸಹಾಯ ಅರಸಿ ಬಂದ ದ್ರೋಣರನ್ನು ಸತ್ಕರಿಸಿ ಬೀಳ್ಕೊಟ್ಟ ಬಗೆಯನ್ನು ವಿವರಿಸಿ. ಮಾರ್ಚ್ 2023.

XIII. ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ಪತ್ರ ಬರೆಯಿರಿ : (ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ-ಸಾಧಾರಣ)

28. ನಿಮ್ಮನ್ನು ರಾಣೇಬೆನ್ನೂರು ತಾಲೂಕಿನ ನಾಗೇನಹಳ್ಳಿಯ 'ಇಬ್ಬನಿ' ಎಂದು ಭಾವಿಸಿಕೊಂಡು, ರತ್ನ ಬಡಾವಣೆಗೆ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ತೊಟ್ಟಿಯನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೋರಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ಪತ್ರ ಬರೆಯಿರಿ.

29. ನಿಮ್ಮನ್ನು ದಾವಣಗೆರೆಯ ಸರ್ಕಾರಿ ಪ್ರೌಢಶಾಲೆಯ 'ವಿಹಾನ್ ಎಂದು ಭಾವಿಸಿಕೊಂಡು, ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಕನ್ನಡ ರಾಜ್ಯೋತ್ಸವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಆಹ್ವಾನಿಸಿ ಹಾವೇರಿಯಲ್ಲಿ ವಾಸವಾಗಿರುವ ಪವಿತ್ರಾ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನ ತಾಯಿಯವರಿಗೆ ಪತ್ರಬರೆಯಿರಿ

XIV. ಕೊಟ್ಟಿರುವ ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಹದಿನೈದು ವಾಕ್ಯಗಳಿಗೆ ಕಡಿಮೆಯಿಲ್ಲದಂತೆ ಪ್ರಬಂಧ ಬರೆಯಿರಿ :

30. ಪ್ರಾಚ್ಯ ಸ್ಮಾರಕ ಸಂರಕ್ಷಣೆ (ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ-ಕಠಿಣ)

31. ಭಾರತೀಯ ಯೋಧರ ಯಶೋಗಾಥೆ (ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ-ಕಠಿಣ)

****

ಪಠ್ಯಪೂರಕ ಅಧ್ಯಯನ

ಪಠ್ಯಪೂರಕ ಅಧ್ಯಯನ 1. ವಸಂತ ಮುಖ ತೋರಲಿಲ್ಲ

ಉದ್ದಿಷ್ಟಾನುಸಾರ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ :

ವಸಂತ ಮುಖ ತೋರಲಿಲ್ಲ	ಸ್ಮರಣೆ	ಗ್ರಹಿಕೆ	ಒಟ್ಟು
ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು	3	3	6
ಅಂಕಗಳು	3	5	8

ಪ್ರಶ್ನಾನುಸಾರ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ :

ಕ್ರ.ಸಂ	ಪ್ರಶ್ನೆಯಸ್ವರೂಪ	ಅಂಕಗಳು	ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು
1	ಕಿರುಉತ್ತರ-1 (1 ಅಂಕದಪ್ರಶ್ನೆ)	4	4
2	ಕಿರುಉತ್ತರ-2 (2 ಅಂಕದಪ್ರಶ್ನೆ)	4	2
	ಒಟ್ಟು	**8**	**6**

I. ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಒಂದೊಂದು ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಬರೆಯಿರಿ :

1. ಪಟ್ಟ ಪೋರಿ ಏನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ? (ಸ್ಮರಣೆ-ಸುಲಭ)
2. ಪುಟ್ಟ ಪೋರಿಯ ಅಮ್ಮ ಗುಡಿಸಿಲಿನಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಮಲಗಿದ್ದಾಳೆ?(ಸ್ಮರಣೆ-ಸುಲಭ) ಮಾರ್ಚ್ 2022.
3. ಗೋಡೆಗಳು ಏಕೆ ಮುಖ ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡಿವೆ? (ಗ್ರಹಿಕೆ-ಸಾಧಾರಣ)
4. ಒಡೆಯನ ಅಂಗಳದಲ್ಲಿ ಮಾವಿನ ಮರಗಳು ಹೇಗೆ ನಿಂತಿವೆ? (ಸ್ಮರಣೆ-ಸುಲಭ) ಜೂನ್ 2023.

II. ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಮೂರು ಅಥವಾ ನಾಲ್ಕು ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಬರೆಯಿರಿ :

5. ವಸಂತ ಮುಖ ತೋರಲಿಲ್ಲ ಕವನದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕೃತಿಯ ಸಂಭ್ರಮ ಹೇಗೆ ವ್ಯಕ್ತವಾಗಿದೆ? **ಅಥವಾ** ಕವಯಿತ್ರಿ ಡಾ. ವಿಜಯಶ್ರೀ ಸಬರದ ಅವರು ತಮ್ಮ ಕವನದಲ್ಲಿ ಇಳೆ ಸಂಭ್ರಮಿಸುವ ರೀತಿಯನ್ನು ಹೇಗೆ ವರ್ಣಿಸಿದ್ದಾರೆ? (ಗ್ರಹಿಕೆ-ಸುಲಭ) ಮಾರ್ಚ್ 2020, 2023, 2024, 2025, ಜೂನ್ 2022, 2024, ಆಗಸ್ಟ 2024, ಮೇ 2025
6. ಕತ್ತಲೆ ಗವ್ವೆನ್ನುವ ಗುಡಿಸಲೊಳಗೆ ಬರಲು ವಸಂತನಿಗೂ ಹೆದರಿಕೆಯಾದದ್ದು ಏಕೆ? (ಗ್ರಹಿಕೆ-ಸಾಧಾರಣ) ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 2020.

****

ಪಠ್ಯಪೂರಕ – 2. ಭಗತ್ ಸಿಂಗ್

ಉದ್ದಿಷ್ಟಾನುಸಾರ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ :

ಭಗತ್ ಸಿಂಗ್.	ಸ್ಮರಣೆ	ಗ್ರಹಿಕೆ	ಒಟ್ಟು
ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು	7	5	12
ಅಂಕಗಳು	7	10	17

ಪ್ರಶ್ನಾನುಸಾರ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ :

ಕ್ರ.ಸಂ	ಪ್ರಶ್ನೆಯಸ್ವರೂಪ	ಅಂಕಗಳು	ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು
1	ಕಿರುಉತ್ತರ-1 (1 ಅಂಕದಪ್ರಶ್ನೆ)	7	7
2	ಕಿರುಉತ್ತರ-2 (2 ಅಂಕದಪ್ರಶ್ನೆ)	10	5
	ಒಟ್ಟು	**17**	**12**

I. ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಒಂದೊಂದು ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಬರೆಯಿರಿ :

1. ಸಂಜೆ ತಡವಾಗಿ ಬಾಲಕ ಭಗತ್ ಸಿಂಗ್ ಮನೆಯೊಳಕ್ಕೆ ಕಾಲಿಟ್ಟಾಗ ಅವನ ತಂಗಿ ಏನೆಂದು ಕೂಗಿಕೊಂಡಳು? (ಸ್ಮರಣೆ-ಸಾಧಾರಣ)
2. ಬಾಲಕ ಭಗತ್ ಸಿಂಗನಿಗೆ ಅವನ ತಂಗಿ ತಿನ್ನಲು ಏನನ್ನು ಕೊಟ್ಟಳು? (ಸ್ಮರಣೆ-ಸುಲಭ)
3. ಅಮಾಯಕ ಭಾರತೀಯರ ಮೇಲೆ ಗುಂಡಿನ ಮಳೆಗರೆದ ಅಧಿಕಾರಿಯ ಹೆಸರೇನು? (ಸ್ಮರಣೆ-ಸುಲಭ)
4. ಭಗತ್ ಸಿಂಗ್ ನ ತಂದೆತಾಯಿಯರ ಹೆಸರೇನು? (ಸ್ಮರಣೆ-ಸುಲಭ)
5. ಭಗತ್ ಸಿಂಗ್ ನ ಜನ್ಮಸ್ಥಳ ಯಾವುದು? (ಸ್ಮರಣೆ-ಸುಲಭ)
6. "ಇಂಕ್ವಿಲಾಬ್ ಜಿಂದಾಬಾದ್" ಘೋಷಣೆಯನ್ನು ಯಾರು ಹುಟ್ಟು ಹಾಕಿದರು? (ಸ್ಮರಣೆ-ಸಾಧಾರಣ)
7. ಭಗತ್ ಸಿಂಗ್ ಬ್ರಿಟಿಷರ ವಿರುದ್ಧ ಸೇಡು ತೀರಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಕ್ಕೆ ದೊರೆತ ಫಲವೇನು? (ಸ್ಮರಣೆ-ಸಾಧಾರಣ) ಮಾರ್ಚ್ 2020.

II. ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಮೂರು ಅಥವಾ ನಾಲ್ಕು ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಬರೆಯಿರಿ :

8. ಭಗತ್‌ಸಿಂಗ್ ಜಲಿಯನ್ ವಾಲಾಬಾಗ್‌ನ ಮಣ್ಣಿನ ಕುರಿತು ತನ್ನ ಸಹೋದರಿಗೆ ಹೇಳಿದ ಮಾತುಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿ. (ಗ್ರಹಿಕೆ-ಸಾಧಾರಣ) ಜೂನ್ 2023. ಆಗಸ್ಟ್ 2024.
9. ಭಗತ್‌ಸಿಂಗ್ ಜಲಿಯನ್ ವಾಲಾಬಾಗ್ ಮಾರಣ ಹೋಮದಿಂದ ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ನಿರ್ಧಾರವನ್ನು ತಿಳಿಸಿ. (ಗ್ರಹಿಕೆ- ಸಾಧಾರಣ) ಜೂನ್ 2024.
10. ಬಾಲಕ ಭಗತ್ ಸಿಂಗ್ ಜಲಿಯನ್ ವಾಲಾಬಾಗ್ ಹತ್ಯಾಕಾಂಡದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿನ ಮಣ್ಣನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ ಬಗೆಯನ್ನು ತಿಳಿಸಿ. (ಗ್ರಹಿಕೆ ಸಾಧಾರಣ)
11. ಭಗತ್‌ಸಿಂಗ್‌ನ ತಾಯಿಯ ಕಣ್ಣಿನಿಂದ ಧಾರಾಕಾರವಾಗಿ ನೀರು ಸುರಿಯಲು ಕಾರಣವೇನು? (ಗ್ರಹಿಕೆ ಸಾಧಾರಣ) ಮೇ 2025
12. ಭಗತ್ ಸಿಂಗ್ ಹೇಗೆ ಅಮರನಾದನು? (ಗ್ರಹಿಕೆ- ಸಾಧಾರಣ) ಮಾರ್ಚ್ 2024

****

ಪಠ್ಯಪೂರಕ 3. ಉದಾತ್ತ ಚಿಂತನೆಗಳು

ಉದ್ದಿಷ್ಟಾನುಸಾರ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ :

ಉದಾತ್ತ ಚಿಂತನೆಗಳು	**ಸ್ಮರಣೆ**	**ಗ್ರಹಿಕೆ**	**ಒಟ್ಟು**
ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು	4	6	10
ಅಂಕಗಳು	4	12	16

ಪ್ರಶ್ನಾನುಸಾರ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ :

ಕ್ರ.ಸಂ	**ಪ್ರಶ್ನೆಯ ಸ್ವರೂಪ**	**ಅಂಕಗಳು**	**ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು**
1	ಕಿರು ಉತ್ತರ 1 (1 ಅಂಕದ ಪ್ರಶ್ನೆ)	4	4
2	ಕಿರು ಉತ್ತರ 2 (2 ಅಂಕದ ಪ್ರಶ್ನೆ)	12	6
	ಒಟ್ಟು	**16**	**10**

I. ಈ ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಒಂದೊಂದು ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಬರೆಯಿರಿ.

1. ಕ್ರಿಯಾ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಎಂದರೇನು? (ಸ್ಮರಣೆ-ಸಾಧಾರಣ)
2. `ಅನ್‌ಟು ದಿಸ್ ಲಾಸ್ಟ್' ಕೃತಿಯನ್ನು ಬರೆದವರು ಯಾರು? (ಸ್ಮರಣೆ -ಸಾಧಾರಣ)
3. ನಚಿಕೇತನು ಯಾರನ್ನು ಸಂದರ್ಶಿಸಿ ಧೈರ್ಯದಿಂದ ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದನು? (ಸ್ಮರಣೆ -ಸಾಧಾರಣ)
4. 'ಸರ್ವೋದಯ' ಹೆಸರಿನಿಂದ ಗುಜರಾತಿ ಭಾಷೆಗೆ ಅನುವಾದಗೊಂಡ ಕೃತಿ ಯಾವುದು? (ಸ್ಮರಣೆ –-ಸುಲಭ)

II. ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಮೂರು ಅಥವಾ ನಾಲ್ಕು ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಬರೆಯಿರಿ :

5. ರಾಜಕೀಯ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಮಹತ್ವವನ್ನು ತಿಳಿಸಿ. (ಗ್ರಹಿಕೆ-ಕಠಿಣ)
6. ಅಂದವಾದ ಬರವಣಿಗೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಗಾಂಧೀಜಿಯವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಕುರಿತು ಬರೆಯಿರಿ. (ಗ್ರಹಿಕೆ - ಸಾಧಾರಣ) ಜೂನ್ 2023. ಆಗಸ್ಟ 2024, ಮೇ 2025.
7. `ಅನ್‌ಟು ದಿಸ್ ಲಾಸ್ಟ್' ಕೃತಿ ಗಾಂಧೀಜಿಯವರ ಮೇಲೆ ಯಾವ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರಿತು? (ಗ್ರಹಿಕೆ-ಸಾಧಾರಣ) ಜೂನ್ 2024,
8. ವಿವೇಕಾನಂದರ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ದೇಶದ ಪ್ರಗತಿ ಯಾವಾಗ ಸ್ಥಿರವಾಗುತ್ತದೆ? (ಗ್ರಹಿಕೆ-ಸಾಧಾರಣ) ಮಾರ್ಚ್ 2025
9. ಬಾಳಿನಲ್ಲಿ ತೃಪ್ತಿ ದೊರಕಬೇಕಾದರೆ ಏನು ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದು ವಿವೇಕಾನಂದರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಾಗಿದೆ? (ಗ್ರಹಿಕೆ-ಸಾಧಾರಣ) ಮಾರ್ಚ್ 2023, 2024
10. ಗಾಂಧೀಜಿಯವರು 'ಅನ್‌ಟು ದಿಸ್ ಲಾಸ್ಟ್' ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ತಿಳಿದ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳಾವುವು? (ಗ್ರಹಿಕೆ-ಸಾಧಾರಣ) ಮೇ 2024.

****

11. ಪಠ್ಯಪೂರಕ 4. ವಚನಗಳು

ಉದ್ದಿಷ್ಟಾನುಸಾರ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ :

ವಚನಗಳು	ಸ್ಮರಣೆ	ಗ್ರಹಿಕೆ	ಒಟ್ಟು
ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು	6	2	8
ಅಂಕಗಳು	6	4	10

ಪ್ರಶ್ನಾನುಸಾರ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ :

ಕ್ರ.ಸಂ	ಪ್ರಶ್ನೆಯ ಸ್ವರೂಪ	ಅಂಕಗಳು	ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು
1	ಕಿರು ಉತ್ತರ 1 (1 ಅಂಕದ ಪ್ರಶ್ನೆ)	6	6
2	ಕಿರು ಉತ್ತರ 2(2 ಅಂಕದ ಪ್ರಶ್ನೆ)	4	2
	ಒಟ್ಟು	**10**	**8**

ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಒಂದೊಂದು ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಬರೆಯಿರಿ :

1. ಅಕ್ಕಮಹಾದೇವಿಯ ವಚನಗಳ ಅಂಕಿತ ಯಾವುದು ? (ಸ್ಮರಣೆ-ಸುಲಭ) ಮೇ 2025
2. ಚೆನ್ನಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಯಾರ ಅಂಕಿತವಾಗಿದೆ ? (ಸ್ಮರಣೆ-ಸುಲಭ)
3. ಸುವರ್ಣವು ಯಾವಾಗ ಕಳಂಕ ಹಿಡಿಯುವುದಿಲ್ಲ ? (ಸ್ಮರಣೆ-ಸುಲಭ)
4. ಅಕ್ಕಮಹಾದೇವಿಯು ಯಾವುದನ್ನು ಹಾನಿ ಎಂದಿದ್ದಾಳೆ? (ಸ್ಮರಣೆ-ಸುಲಭ)
5. ಅರಿಯವದವರೊಡನೆ ಸಂಗ ಮಾಡಿದರೆ ಆಗುವ ಪರಿಣಾಮವೇನು? (ಸ್ಮರಣೆ-ಸುಲಭ)
6. ಬಲ್ಲವರೊಡನೆ ಸಂಗವ ಮಾಡಿದರೆ ಆಗುವ ಪರಿಣಾಮವೇನು? (ಸ್ಮರಣೆ-ಸುಲಭ)

ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಮೂರು ಅಥವಾ ನಾಲ್ಕು ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಬರೆಯಿರಿ :

7. ಭಗವಂತನಲ್ಲಿ ಶರಣಾಗುವ ಭಾವ ಅಕ್ಕಮಹಾದೇವಿಯ ವಚನದಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ವ್ಯಕ್ತಗೊಂಡಿದೆ? (ಗ್ರಹಿಕೆ-ಸಾಧಾರಣ) ಮಾರ್ಚ್ 2025
8. ಜ್ಞಾನಿ- ಅಜ್ಞಾನಿಗಳ ಸಂಗದ ಬಗೆಗಿನ ಅಕ್ಕಮಹಾದೇವಿಯ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೇನು ? (ಗ್ರಹಿಕೆ-ಸಾಧಾರಣ)

****

ಪಠ್ಯಪೂರಕ 5. ನಾನು ಪ್ರಾಸ ಬಿಟ್ಟ ಕತೆ

ಉದ್ದಿಷ್ಟಾನುಸಾರ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ :

ನಾನು ಪ್ರಾಸ ಬಿಟ್ಟ ಕತೆ	ಸ್ಮರಣೆ	ಗ್ರಹಿಕೆ	ಒಟ್ಟು
ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು	6	2	8
ಅಂಕಗಳು	6	4	10

ಪ್ರಶ್ನಾನುಸಾರ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ :

ಕ್ರ.ಸಂ	ಪ್ರಶ್ನೆಯ ಸ್ವರೂಪ	ಅಂಕಗಳು	ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು
1	ಕಿರು ಉತ್ತರ 1 (1 ಅಂಕದ ಪ್ರಶ್ನೆ)	6	6
2	ಕಿರು ಉತ್ತರ 2 (2 ಅಂಕದ ಪ್ರಶ್ನೆ)	4	2
	ಒಟ್ಟು	**10**	**8**

I. ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಒಂದೊಂದು ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಬರೆಯಿರಿ :

1. 'ಬಿಲ್ಲಹಬ್ಬ' ವನ್ನು ರಚಿಸಿದ ಕವಿ ಯಾರು? (ಸ್ಮರಣೆ-ಸುಲಭ) ಮಾರ್ಚ್ 2024, ಜೂನ್ 2024,
2. ಹಾಡು ಕಿವಿಗೆ ಬಿದ್ದಾಗ ಪೈಗಳು ಏನು ಮಾಡಿದರು? (ಸ್ಮರಣೆ-ಸುಲಭ)
3. ಬಾಸೆಲ್ ಮಿಷನ್‌ನವರು ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದ ಯಾವ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಲೇಖಕರು ಓದಿಕೊಂಡರು? (ಸ್ಮರಣೆ-ಸಾಧಾರಣ)
4. ಮುದ್ದಣ ಕವಿ ಲೇಖಕರಿಗೆ ಏನೆಂದು ಸಲಹೆ ಕೊಟ್ಟರು? (ಸ್ಮರಣೆ-ಸುಲಭ)
5. ಪ್ರಾಸ ಬಿಡಬೇಕೆಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಿದ ಬಳಿಕ ಪೈಗಳು ಯಾವ ಕೃತಿಯನ್ನು ಬರೆದರು? (ಸ್ಮರಣೆ-ಸುಲಭ)
6. ಪೈಗಳು ಬರೆದ ಮೊದಲ ಯಕ್ಷಗಾನ ಪ್ರಸಂಗದ ಹೆಸರೇನು? (ಸ್ಮರಣೆ-ಸುಲಭ) ಮಾರ್ಚ್ 2023.

II. ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನಗಳಿಗೆ ಮೂರು ಅಥವಾ ನಾಲ್ಕು ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಬರೆಯಿರಿ :

7. ಪೈಗಳ ತಮ್ಮನ ನೂಲು ಮದುವೆಯ ದಿನ ಅಂಗಳದಲ್ಲಿ ಏನೇನು ಸಿದ್ದತೆಗಳಾಗುತ್ತಿದ್ದವು? (ಗ್ರಹಿಕೆ-ಸುಲಭ) ಜೂನ್ 2023.
8. ಪೈಗಳು ಪ್ರಾಸ ತೊರೆಯಲು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿದ ಸಂದರ್ಭವನ್ನು ವಿವರಿಸಿ. (ಗ್ರಹಿಕೆ-ಕಠಿಣ) ಮಾರ್ಚ್ 2025

****

ಪಠ್ಯಪೂರಕ 6. ಶುಕನಾಸನ ಉಪದೇಶ

ಉದ್ದಿಷ್ಟಾನುಸಾರ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ :

ಶುಕನಾಸನ ಉಪದೇಶ	ಸ್ಮರಣೆ	ಗ್ರಹಿಕೆ	ಒಟ್ಟು
ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು	4	3	7
ಅಂಕಗಳು	4	5	9

ಪ್ರಶ್ನಾನುಸಾರ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ :

ಕ್ರ.ಸಂ	ಪ್ರಶ್ನೆಯ ಸ್ವರೂಪ	ಅಂಕಗಳು	ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು
1	ಕಿರು ಉತ್ತರ 1 (1 ಅಂಕದ ಪ್ರಶ್ನೆ)	5	5
2	ಕಿರು ಉತ್ತರ 2 (2 ಅಂಕದ ಪ್ರಶ್ನೆ)	4	2
	ಒಟ್ಟು	**9**	**7**

I. ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಒಂದೊಂದು ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಬರೆಯಿರಿ:

1. ಗುರುವಾಣಿ ಯಾರಿಗೆ ಹೊರೆ ಎನಿಸುತ್ತದೆ? (ಸ್ಮರಣೆ-ಸಾಧಾರಣ)

2. ಉಪದೇಶ ಯಾರ ಕಿವಿಗೆ ನಾಟುವುದಿಲ್ಲ? (ಸ್ಮರಣೆ-ಸಾಧಾರಣ)

3. ದುಡ್ಡಿನ ಪೈತ್ಯ ಅಡರಿದವರಿಗೆ ಯಾವುದು ಕ್ಷುದ್ರವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತದೆ? (ಸ್ಮರಣೆ-ಸುಲಭ) ಮಾರ್ಚ್ 2025

4. ಹಿತವಚನವು ಮನಸ್ಸಿನ ಕೊಳೆಯನ್ನು ಹೇಗೆ ತೊಳೆಯುತ್ತದೆ? (ಗ್ರಹಿಕೆ-ಸಾಧಾರಣ)

5. ದುರಾಭಿಮಾನದ ತವರು ಯಾವುದು? (ಸ್ಮರಣೆ-ಸುಲಭ)

II. ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಮೂರು –ನಾಲ್ಕು ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಬರೆಯಿರಿ.

6. ಗುರೂಪದೇಶದ ಗುಣಗಳನ್ನು ಪಟ್ಟಿಮಾಡಿ (ಗ್ರಹಿಕೆ-ಸಾಧಾರಣ)

7. ರಾಜರ ಪ್ರಕೃತಿ ಹೇಗಿರುತ್ತದೆ? (ಗ್ರಹಿಕೆ-ಸಾಧಾರಣ) ಮೇ 2025

****

ಗದ್ಯಪಾಠ 1. ನಮ್ಮ ಭಾಷೆ
: ಮಾದರಿ ಉತ್ತರಗಳು :

I. ಬಹು - ಆಯ್ಕೆ ಪ್ರಶ್ನೆ (ಕ್ರಮಾಕ್ಷರದೊಂದಿಗಿನ ಪ್ರತಿ ಸರಿಯುತ್ತರಕ್ಕೆ 1 ಅಂಕ) :

1. (ಸಿ) ಶಸ್ತ್ರ
2. (ಡಿ) ನ
3. (ಎ) ಕಾ
4. (ಬಿ) 05
5. (ಬಿ) 09
6. (ಬಿ) ಎಚ್ಚರ
7. (ಡಿ) 10
8. (ಬಿ) ಉಷ್ಣ
9. (ಸಿ) ಯೋಗವಾಹ
10. (ಎ) ಅಲ್ಪಪ್ರಾಣಾಕ್ಷರಗಳು

II. ಸಂಬಂಧೀಪದ ಬರೆಯುವುದು (ಪ್ರತಿ ಸರಿಯುತ್ತರಕ್ಕೆ 1 ಅಂಕ) :

11. ಮಹಾಪ್ರಾಣಾಕ್ಷರಗಳು
12. 09
13. ಹ್ರಸ್ವಸ್ವರಗಳು
14. 02
15. 06

III. ಒಂದೊಂದು ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಬರೆಯುವುದು (ವಾಕ್ಯರೂಪದಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರತಿ ಸರಿಯುತ್ತರಕ್ಕೆ 1 ಅಂಕ) :

16. ನಮ್ಮ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನವರೊಡನೆ ವ್ಯವಹರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಹಾಗೂ ವಿಚಾರವಿನಿಮಯ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಭಾಷೆ ಒಂದು ಅಮೂಲ್ಯ ಸಾಧನವಾಗಿದೆ.
17. ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಚಲನವಲನಗಳ ವಿಷಯವಾಗಿ, ಆಹಾರ ವಿಚಾರಗಳ ವಿಚಾರವಾಗಿ ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸಹಜವಾಗಿ ತರಪೇತು ಕೊಡುತ್ತವೆ.
18. ಸಂಚಾರಿ ಜೀವನವನ್ನು ತ್ಯಜಿಸಿ ಒಂದೆಡೆ ಬೀಡು ಬಿಟ್ಟು ಆಸ್ತಿ, ಮನೆ, ಬದುಕು ಮೊದಲಾದ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ತಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಎಂದು ಮೊದಲು ಮಾಡಿದನೋ ಅಂದು ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಲೆಕ್ಕವಿಡುವ ಆವಶ್ಯಕತೆ ಉಂಟಾಯಿತು.
19. ಎಣ್ಣೆ ತುಪ್ಪದ ಮಿಶ್ರಣ ಬೇಡವೆಂದು ಹೇಳಿದವರು ನಯಸೇನ.
20. ಮಹಮ್ಮದೀಯರ ಆಳ್ವಿಕೆಯ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಪರ್ಷಿಯನ್ ಭಾಷೆಯಿಂದ ಅನೇಕ ಶಬ್ದಗಳು ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಬಂದಿವೆ.
21. ಒಂದು ಭಾಷೆ ಸತ್ವಪೂರ್ಣವಾಗಿರಬೇಕಾದರೆ ಅದನ್ನಾಡುವ ಜನ ಅಭಿಮಾನಧನರೂ, ಬುದ್ಧಿಶಾಲಿಗಳೂ, ಪ್ರಯೋಗಶೀಲರೂ ಆಗಿರಬೇಕು.

IV. ಮೂರು-ನಾಲ್ಕು ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಬರೆಯುವುದು (ಉತ್ತರದ ಅಂಶಗಳನ್ನಾಧರಿಸಿ ಪ್ರತಿ ಸರಿಯುತ್ತರಕ್ಕೆ 2 ಅಂಕಗಳು) :

22. ವ್ಯಾವಹಾರಿಕವೆಂದರೆ ಜೀವದ್ಭಾಷೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಜನರು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾರೆ. ವ್ಯವಹರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಕನ್ನಡ, ತಮಿಳು, ತೆಲುಗು, ತುಳು, ಮರಾಠಿ, ಉರ್ದು, ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಇದಕ್ಕೆ ಉದಾಹರಣೆ. ಎಲ್ಲ ವ್ಯಾವಹಾರಿಕ ಭಾಷೆಗಳು ಗ್ರಾಂಥಿಕವಾಗಬೇಕಿಲ್ಲ. ತುಳು ಒಂದು ಸುಂದರ ವ್ಯಾವಹಾರಿಕ ಭಾಷೆ, ಆದರೆ ಅದು ಗ್ರಾಂಥಿಕ ಭಾಷೆಯಲ್ಲ. ಗ್ರಾಂಥಿಕವೆಂದರೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದಿ ಗ್ರಂಥ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗವಾದ ಭಾಷೆ, ಸಂಸ್ಕೃತ, ಕನ್ನಡ, ಇಂಗ್ಲಿಷ್, ಪಾಳಿ, ಇತ್ಯಾದಿ ಈ

ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಉದಾಹರಣೆ. ಎಲ್ಲ ಗ್ರಾಂಥಿಕ ಭಾಷೆಗಳು ಇಂದು ವ್ಯಾವಹಾರಿಕವಾಗಿ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಸಂಸ್ಕೃತ ಗ್ರಾಂಥಿಕ ಭಾಷೆಯಾಗಿದ್ದು, ಈಗ ಯಾವೊಂದು ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿಯೂ ಅದು ವ್ಯಾವಹಾರಿಕ ಭಾಷೆಯಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ.

23. ಮಾನವ ಸಂಚಾರಿ ಜೀವನವನ್ನು ತ್ಯಜಿಸಿ ಒಂದೆಡೆ ಬೀಡು ಬಿಟ್ಟು ಆಸ್ತಿ, ಮನೆ, ಬದುಕು ಮೊದಲಾದ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ತಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಎಂದು ಮೊದಲು ಮಾಡಿದನೋ ಅಂದು ಆತನಿಗೆ ಲೆಕ್ಕವಿಡುವ ಆವಶ್ಯಕತೆ ಉಂಟಾಯಿತು. ಯಾವ ಓದು ಬರಹವಿಲ್ಲದ ಹಳ್ಳಿಯ ಕೆಲಸಗಾರನಾದರೂ ಸರಿಯೆ, ತಾನು ದಿನಗೆಲಸಕ್ಕೆ ಹೋದ ಲೆಕ್ಕವನ್ನು ಗೋಡೆಯ ಮೇಲೆ ದಿನಂಪ್ರತಿ ಒಂದೊಂದು ಗೆರೆ ಎಳೆದು ಗುರುತಿಸಿ, ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಎಣಿಸಿ ಲೆಕ್ಕಹಾಕಿ ಸಂಬಳವನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಾನೆ. ಹಾಲು ಮಾರುವವರೂ ಹೀಗೆಯೇ ಲೆಕ್ಕವಿಡುವುದುಂಟು. ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಲಿಪಿಯ ಜಾಡು ಆರಂಭಗೊಂಡಿತು.

24. ಮಾನವನಿಗೆ ಬಿಡುವು ಹೆಚ್ಚಿದಂತೆ, ಜೀವನದ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ವಿಶಿಷ್ಟ ಮೇಧಾಶಕ್ತಿಯಿಂದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೊಳಿಸುತ್ತಾ ಹೋದಂತೆ ತನ್ನ ಆಗುಹೋಗುಗಳನ್ನು, ಸುಖದುಃಖಗಳನ್ನು ಕಾವ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ಇಳಿಸುವ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಕಂಡುಕೊಂಡಿರಬೇಕು. ಸಾಹಿತ್ಯ ವಿವಿಧ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದಿರಬೇಕು. ಲೆಕ್ಕಪತ್ರಗಳನ್ನಿಡಲು ಉಪಯುಕ್ತವಾದ ಮೂಲಲಿಪಿಯನ್ನು ಮತ್ತಷ್ಟು ಪರಿಷ್ಕರಿಸುತ್ತಾ ಸುಂದರವಾದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಬರೆದಿಡುವುದನ್ನು ಮಾನವ ಕಲಿತುಕೊಂಡ. ಆ ಲಿಪಿಯ ಮೂಲಕ ಪರಂಪರೆಯಿಂದ ಬಂದ ಎಷ್ಟೋ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಬರೆದಿಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು. ಆ ಮೂಲಕ ಜ್ಞಾನ ಭಂಡಾರ ಭದ್ರವಾಯಿತು.

25. ಅನೇಕ ಕವಿಗಳು ಕನ್ನಡ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದಬೇಕಾದರೆ ಕನ್ನಡ ಪದಗಳ ಬಳಕೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಬೇಕೆಂದು ಸಾರಿದ್ದಾರೆ. ಅಂಥವರ ವಾಣಿಯಿಂದ ಕನ್ನಡದ ವೀಣೆ ಮೃದು ಮಧುರವಾಗಿ ಮಿಡಿಯಿತು. ಮುಂದೆ ಬಸವೇಶ್ವರ, ಅಲ್ಲಮಪ್ರಭುಗಳಂತಹ ಶರಣವರೇಣ್ಯರು, ಚಾಮರಸ, ಕುಮಾರವ್ಯಾಸರಂತಹ ಕವಿಪುಂಗವರು, ಪುರಂದರದಾಸ, ಕನಕದಾಸರಂತಹ ದಾಸ ಶ್ರೇಷ್ಠರು ಸುಲಭ ಮಾರ್ಗವನ್ನೇ ತುಳಿದರು. ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಅನುಭವಸಾರವನ್ನು ಸುಲಭವೂ ಸುಂದರವೂ ಸಹಜವೂ ಆದ ಮಾತುಗಳಿಂದ ಹೃದಯ ಮುಟ್ಟುವಂತೆ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದರು. ಹೀಗೆ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆ ಹದಗೊಂಡಿತು.

26. ದೇಶ ವಿದೇಶಗಳ ಭಾಷೆ ಹಾಗೂ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಆಂಗ್ಲ ಪಂಡಿತರು ಮುಕ್ತ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಅಭ್ಯಸಿಸಿದರು. ತನ್ಮೂಲಕ ತಮ್ಮ ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಹಿಗ್ಗಿಸಿದರು. ಅರಳಿಸಿದರು. ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ಮೇಲಾಗಿ ಮಹಾ ಮೇಧಾವಿಗಳು ತಮ್ಮ ಆಸೆ. ಆಕಾಂಕ್ಷೆ, ವಿಚಾರ ಮುಂತಾದುವನ್ನು ಆ ಭಾಷೆಯ ಮುಖಾಂತರವಾಗಿಯೇ ಹೇಳಬೇಕೆಂಬ ಉಜ್ವಲ ಅಭಿಮಾನವುಳ್ಳವರಾಗಿದ್ದರು. ಆಂಗ್ಲ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳು, ರಾಜಕಾರಣಿಗಳು, ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರು ಹೀಗೆ ಎಲ್ಲರೂ ತಮ್ಮ ಭಾಷೆಯನ್ನೇ ಬಳಸಿದುದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಆಂಗ್ಲ ಭಾಷೆ ಬೆಳೆದು ವಿಶ್ವವ್ಯಾಪಿಯಾಯಿತು.

V. ಕವಿಗಳ / ಸಾಹಿತಿಗಳ ಜನ್ಮಸ್ಥಳ, ಕಾಲ, ಕೃತಿ ಮತ್ತು ಬಿರುದು / ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ವಾಕ್ಯರೂಪದಲ್ಲಿ ಬರೆಯುವುದು :

ಜನ್ಮಸ್ಥಳ, ಕಾಲ	1 ಅಂಕ
ಕೃತಿ, ಬಿರುದು / ಪ್ರಶಸ್ತಿ	1 ಅಂಕ
ವಾಕ್ಯರೂಪದಲ್ಲಿ ಬರೆಯುವುದು, ಭಾಷಾಶೈಲಿಗೆ	1 ಅಂಕ
ಒಟ್ಟು	**3 ಅಂಕಗಳು**

27. ಎಂ. ಮರಿಯಪ್ಪ ಭಟ್ಟರು : ಶ್ರೀಯುತ ಎಂ. ಮರಿಯಪ್ಪ ಭಟ್ಟರು ಕ್ರಿ.ಶ. 1906 ರಲ್ಲಿ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಪುತ್ತೂರು ತಾಲೂಕಿನ ಕಬಕ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದರು. ಇವರು ತುಳು-ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ನಿಘಂಟು, ಅಭಿನವಮಂಗರಾಜನ ನಿಘಂಟು, ಜಾತಕತಿಲಕಂ, ಛಂದಸ್ಸಾರ

ಮೊದಲಾದ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇವರಿಗೆ ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರದ ಪುರಸ್ಕಾರ, ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳು ಲಭಿಸಿವೆ.

VI. ಸಂದರ್ಭವನ್ನು ಸ್ವಾರಸ್ಯದೊಂದಿಗೆ ಬರೆಯುವುದು :

ಕರ್ತೃ, ಆಕರ ಮತ್ತು ಪಠ್ಯದ ಹೆಸರು	1 ಅಂಕ
ಸಂದರ್ಭದ ವಿವರಣೆ	1 ಅಂಕ
ಸ್ವಾರಸ್ಯ ಮತ್ತು ಶೈಲಿ	1 ಅಂಕ
ಒಟ್ಟು	**3 ಅಂಕಗಳು**

28. "ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಇತಿಹಾಸ ಉಳಿಯಿತು."

ಆಯ್ಕೆ : ಪ್ರಸ್ತುತ ವಾಕ್ಯವನ್ನು ಎಂ. ಮರಿಯಪ್ಪ ಭಟ್ಟರವರ 'ಕನ್ನಡ ಸಂಸ್ಕೃತಿ' ಕೃತಿಯಿಂದ ಆಯ್ದ 'ನಮ್ಮ ಭಾಷೆ' ಎಂಬ ಗದ್ಯಪಾಠದಿಂದ ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ಸಂದರ್ಭ : ಲೆಕ್ಕಪತ್ರಗಳನ್ನಿಡಲು ಉಪಯುಕ್ತವಾದ ಮೂಲಲಿಪಿಯನ್ನು ಮತ್ತಷ್ಟು ಪರಿಷ್ಕರಿಸುತ್ತಾ ಸುಂದರವಾದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಬರೆದಿಡುವುದನ್ನು ಮಾನವ ಕಲಿತುಕೊಂಡ. ಆ ಲಿಪಿಯ ಮೂಲಕ ಪರಂಪರೆಯಿಂದ ಬಂದ ಎಷ್ಟೋ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಬರೆದಿಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು. ಆ ಮೂಲಕ ಜ್ಞಾನಭಂಡಾರ ಭದ್ರವಾಯಿತು ಎಂದು ಹೇಳುವಾಗ ಈ ಮಾತನ್ನು ಲೇಖಕರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ಸ್ವಾರಸ್ಯ : ಲಿಪಿಯ ಉಗಮದ ಸಹಾಯದಿಂದ ಮಾನವನ ಜ್ಞಾನ ಭಂಡಾರ ಭದ್ರವಾಗಿ ಅದು ಬೆಳೆದು ಬಂದಿದ್ದರ ಫಲವಾಗಿ ಇಂದು ಅಗಾದವಾದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಾಧಿಸಲು ಸಾದ್ಯವಾಯಿತು. ಲಿಪಿಯ ಸಹಾಯದಿಂದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಇತಿಹಾಸ ಉಳಿಯಲು ಸಹಕಾರಿಯಯಿತು ಎಂಬುದು ಲಿಪಿಯಿಂದ ಮನುಕುಲಕ್ಕೆ ಆದ ಪ್ರಯೊಜನವನ್ನು ಸ್ವಾರಸ್ಯಪೂರ್ಣವಾಗಿ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದೆ.

29. "ತಕ್ಕುಡೆ ಬೆರಸ ಧೃತಮುಮಂ ತೈಲಮುಮಂ"

ಆಯ್ಕೆ : ಪ್ರಸ್ತುತ ವಾಕ್ಯವನ್ನು ಎಂ. ಮರಿಯಪ್ಪ ಭಟ್ಟರವರ 'ಕನ್ನಡ ಸಂಸ್ಕೃತಿ' ಕೃತಿಯಿಂದ ಆಯ್ದ 'ನಮ್ಮ ಭಾಷೆ' ಎಂಬ ಗದ್ಯಪಾಠದಿಂದ ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ಸಂದರ್ಭ : ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ಸಂಸ್ಕೃತದ ಪೋಷಣೆ ದೊರೆಯುತ್ತ ಬಂದಿದೆ. ವೈದಿಕ ಹಾಗೂ ಜೈನ ಧಾರ್ಮಿಕ ತತ್ವಗಳನ್ನು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಬೇಕೆಂಬ ಅಭಿಲಾಷೆಯಿಂದ ಅನೇಕ ಪಂಡಿತರು ಉತ್ತಮ ಕಾವ್ಯಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದರು. ಆದರೆ ಅವರಲ್ಲಿ ಅನೇಕರು ಕನ್ನಡವನ್ನು ಸಂಸ್ಕೃತಮಯವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಬಿಟ್ಟರು. ಕನ್ನಡ ಮಾತ್ರ ತಿಳಿದವರಿಗೆ ಅವರ ರಚನೆ ಕಬ್ಬಿಣದ ಕಡಲೆಯೇ ಆಯಿತು. ಅವರ ಉದ್ದುದ್ದ ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಸಂಸ್ಕೃತ ಶಬ್ದಗಳೇ ಇರುತಿದ್ದವು. ಒಂದು ಕ್ರಿಯಾಪದ ಮಾತ್ರ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿರುತ್ತಿತ್ತು. ಇಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಗಮನಿಸಿದ ನಯಸೇನ ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತದ ಮಿಶ್ರಣ ಮಾಡಬಾರದು ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದರೆ ಅದು ಎಣ್ಣೆ ತುಪ್ಪದ ಮಿಶ್ರಣ ಮಾಡಿದಂತಾಗುವುದು ಎಂದು ಹೇಳುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಯಸೇನ ಕವಿಯಿಂದ ಈ ಮಾತು ಬರುತ್ತದೆ.

ಸ್ವಾರಸ್ಯ : ನಮಗೆ ತುಪ್ಪವೂ ಬೇಕು: ಎಣ್ಣೆಯೂ ಬೇಕು. ಆದರೆ ಎರಡನ್ನು ಮಿಶ್ರಣ ಮಾಡಿದರೆ ಹೇಗೆ ಅದರ ರುಚಿ ಹಾಳಾಗುವುದೊ ಹಾಗೆ ಒಂದು ಭಾಷೆಯೊಂದಿಗೆ ಬೇರೊಂದು ಭಾಷೆಯ ಪದಗಳನ್ನು ಮಿಶ್ರಣ ಮಾಡಿ ಮಾತನಾಡುವುದರಿಂದ ಭಾಷೆಯು ತನ್ನ ಸೊಗಡನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ ಎಂಬ ಮಾತು ಇಲ್ಲಿ ಸ್ವಾರಸ್ಯಪೂರ್ಣವಾಗಿದೆ.

30. "ಸಿಗುರು ತೆಗೆದ ಕಬ್ಬಿನಂತೆ, ಉಷ್ಣ ಅಳಿದ ಹಾಲಿನಂತೆ'

ಆಯ್ಕೆ : ಪ್ರಸ್ತುತ ವಾಕ್ಯವನ್ನು ಎಂ. ಮರಿಯಪ್ಪ ಭಟ್ಟರವರ 'ಕನ್ನಡ ಸಂಸ್ಕೃತಿ' ಕೃತಿಯಿಂದ ಆಯ್ದ 'ನಮ್ಮ ಭಾಷೆ' ಎಂಬ ಗದ್ಯಪಾಠದಿಂದ ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ಸಂದರ್ಭ: ಕನ್ನಡ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದಬೇಕಾದರೆ ಕನ್ನಡ ಪದಗಳ ಬಳಕೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಬೇಕೆಂದು ಅನೇಕ ಕವಿಗಳು ಸಾರಿದರು. ವಚನಕಾರರು, ದಾಸರು, ಕವಿಪುಂಗವರು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಅನುಭವಸಾರವನ್ನು ಸುಲಭವೂ ಸುಂದರವೂ ಸಹಜವೂ ಆದ ಮಾತುಗಳಿಂದ ಹೃದಯ

ಮುಟ್ಟುವಂತೆ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದರು. ಹೀಗಾಗಿ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆ ಹದಗೊಂಡಿತು. ಹಾಗೆ ಈ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆ "ಸುಲಿದ ಬಾಳೆಯ ಹಣ್ಣಿನಂದದಿ, ಸಿಗುರ ತೆಗೆದ ಕಬ್ಬಿನಂದದಿ, ಉಷ್ಣವಳಿದ ಹಾಲಿನಂದದಿ" ಎಂದು ಮಹಲಿಂಗರಂಗ ಉದ್ಘೋಷಿಸುವಾಗ ಈ ಮಾತು ಬಂದಿದೆ.

ಸ್ವಾರಸ್ಯ : ಸುಲಿದ ಬಾಳೆಯ ಹಣ್ಣು, ಸಿಗುರು ತೆಗೆದ ಕಬ್ಬು, ಉಷ್ಣ ಅಳಿದ ಹಾಲು ಎಷ್ಟು ರುಚಿಯುಳ್ಳದ್ದೋ, ಸೇವಿಸಲು ಎಷ್ಟು ಸುಲಭವೋ ಹಾಗೆ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯೂ ಕೂಡ ಮಾತನಾಡಲು, ವ್ಯವಹರಿಸಲು, ಬರೆಯಲು ತುಂಬ ಸುಂದರವಾಗಿದೆ ಎಂಬ ಕವಿ ಮಹಲಿಂಗರಂಗರ ಮಾತು ಇಲ್ಲಿ ಸ್ವಾರಸ್ಯ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ವ್ಯಕ್ತವಾಗಿದೆ.

31. "ಒಬ್ಬ ತಾಯಿಯ ಗಾನದ ಶ್ರುತಿಯಂತೆ "

ಆಯ್ಕೆ: ಪ್ರಸ್ತುತ ವಾಕ್ಯವನ್ನು ಎಂ. ಮರಿಯಪ್ಪ ಭಟ್ಟರವರ 'ಕನ್ನಡ ಸಂಸ್ಕೃತಿ' ಕೃತಿಯಿಂದ ಆಯ್ದ 'ನಮ್ಮ ಭಾಷೆ' ಎಂಬ ಗದ್ಯಪಾಠದಿಂದ ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ಸಂದರ್ಭ: ಸ್ವಭಾಷೆಯನ್ನು ಪ್ರೀತಿಸಬೇಕು, ಗೌರವಿಸಬೇಕು, ಬೆಳೆಸಬೇಕು ಎಂದರೆ ಅನ್ಯಭಾಷೆಗಳನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಅರ್ಥವಲ್ಲ. ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಮೇಲು ಕೀಳೆಂಬುದಿಲ್ಲ. ನಾಲ್ಕು ಜನ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಭಾಷೆಗೂ ನಲವತ್ತು ಲಕ್ಷ ಜನ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಭಾಷೆಗೂ ಸತ್ಯ ಹಾಗೂ ಸತ್ಯದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅಂತರವೇ ಇಲ್ಲ. ಎಲ್ಲ ಭಾಷೆಗಳೂ ಅಷ್ಟೇ ಎಂದು ಹೇಳುವಾಗ ಲೇಖಕರು ಈ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ಸ್ವಾರಸ್ಯ : ಭಾರತೀಯರಾದ ನಾವು ನೆರೆಹೊರೆಯ ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ದ್ವೇಷಿಸದೆ, ನಮ್ಮ ನಮ್ಮ ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಗೌರವಿಸಿ, ಪ್ರೀತಿಸಿ. ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೊಳಿಸಿದರೆ ದೇಶದ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತದೆ. ಎಂಬ ಲೇಖಕರ ಮಾತು ಸ್ವಾರಸ್ಯ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ವ್ಯಕ್ತವಾಗಿದೆ.

32. "ಇದು ಎಲ್ಲ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲೂ ಕಾಣುವ ಸಹಜಶಕ್ತಿ"

ಆಯ್ಕೆ : ಪ್ರಸ್ತುತ ವಾಕ್ಯವನ್ನು ಎಂ. ಮರಿಯಪ್ಪ ಭಟ್ಟರವರ 'ಕನ್ನಡ ಸಂಸ್ಕೃತಿ' ಕೃತಿಯಿಂದ ಆಯ್ದ 'ನಮ್ಮ ಭಾಷೆ' ಎಂಬ ಗದ್ಯಪಾಠದಿಂದ ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ಸಂದರ್ಭ : ಯಾವುದೇ ಭಾಷೆಯು ತನ್ನಲ್ಲಿರುವ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನೇ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡು ಭಾಷಾಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಮಾಡುವ ಇನ್ನೊಂದು ವಿಧಾನ ನುಡಿಗಟ್ಟುಗಳಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ಎರಡು ಅಥವಾ ಹೆಚ್ಚು ಶಬ್ದಗಳು ಸೇರಿ ಒಂದು ನುಡಿಗಟ್ಟಾಗಿ ಅದಕ್ಕೊಂದು ನವೀನ ಅರ್ಥ ಬರುತ್ತದೆ. ಇದು ಎಲ್ಲ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕಾಣುವ ಸಹಜಶಕ್ತಿ. ಈ ವಿಚಿತ್ರಶಕ್ತಿ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಅಂದವಾದ ನುಡಿಗಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡಿರುತ್ತದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಕಣ್ ಎಂಬುದೊಂದು ಶಬ್ದದ ಜೊತೆಗೆ ಬೇರೆ ಶಬ್ದಗಳು ಸೇರಿ ನುಡಿಗಟ್ಟುಗಳಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾ; ಕಂಗೊಳಿಸು, ಕಣ್ಣೀರು, ಕಣ್ಕಟ್ಟು, ಕಣ್ಣುಹಾಕು, ಕಣ್ಣೆಂಜಲು, ಕಂಬನಿ, ಕಣ್ಣೀರು, ಕಂಗಾಲ ಮುಂತಾದ ನುಡಿಗಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಹೇಳುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಲೇಖಕರಾದ ಎಂಮರಿಯಪ್ಪಭಟ್ಟರವರು ಈ ಮಾತನ್ನು ಬಳಸಿದ್ದಾರೆ.

ಸ್ವಾರಸ್ಯ : ಕೊಳುಕೊಡುವಿಕೆ ಒಂದು ಜೀವಂತ ಭಾಷೆಯ ಲಕ್ಷಣ. ಬೇರೆ ಭಾಷೆಗಳಿಂದ ಅನೇಕ ಪದಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೇಗೆ ಒಂದು ಭಾಷೆ ಬೆಳೆಯುವದೊ ಹಾಗೆ ತನ್ನಲ್ಲಿರುವ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನೆ ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಹೊಸ-ಹೊಸ ಪದಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ತನ್ನ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಮತ್ತು ಅಸ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ವಿಷಯವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಸ್ವಾರಸ್ಯ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ವಿವರಿಸಲಾಗಿದೆ.

VII. ಎಂಟು - ಹತ್ತು ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸುವುದು :

ಅಂಶಗಳನ್ನಾಧರಿಸಿ ಪರ್ಯಾಂಶಕ್ಕೆ	3 ಅಂಕಗಳು
ಭಾಷಾಶೈಲಿಗೆ, ಪದಬಂಧಗಳಿಗೆ	1 ಅಂಕ
ಒಟ್ಟು	**4 ಅಂಕಗಳು**

33. ಒಂದು ಭಾಷೆ ಸತ್ವಪೂರ್ಣವಾಗಬೇಕಾದರೆ ಅದನ್ನಾಡುವ ಜನ ಅಭಿಮಾನಧನರೂ ಬುದ್ಧಿಶಾಲಿಗಳೂ ಪ್ರಯೋಗಶೀಲರೂ ಆಗಿರಬೇಕು. ನಾಲ್ಕೈದು ಶತಮಾನಗಳ ಹಿಂದೆ ಆಂಗ್ಲಭಾಷೆ ಯೂರೋಪಿನ ಸಾಮಾನ್ಯ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿತ್ತು. ಆಂಗ್ಲಜನತೆ ಸಾಹಸಜೀವಿಯಾಯಿತು. ಬುದ್ಧಿಶಾಲಿಯಾಯಿತು. ಸೂರ್ಯನು ಎಂದೂ ಮುಳುಗನೆನ್ನುವಂತಹ ವಿಸ್ತಾರವಾದ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿತು. ದೇಶ ವಿದೇಶಗಳ ಭಾಷೆ ಹಾಗೂ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಆಂಗ್ಲ ಪಂಡಿತರು ಮುಕ್ತ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಅಭ್ಯಸಿಸಿದರು. ತನ್ಮೂಲಕ ತಮ್ಮ ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಹಿಗ್ಗಿಸಿದರು. ಅರಳಿಸಿದರು. ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ಮೇಲಾಗಿ ಮಹಾ ಮೇಧಾವಿಗಳು ತಮ್ಮ ಆಸೆ, ಆಕಾಂಕ್ಷೆ, ವಿಚಾರ ಮುಂತಾದುವನ್ನು ಆ ಭಾಷೆಯ ಮುಖಾಂತರವಾಗಿಯೇ ಹೇಳಬೇಕೆಂಬ ಉಜ್ವಲ ಅಭಿಮಾನವುಳ್ಳವರಾಗಿದ್ದರು. ಆಂಗ್ಲ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳು, ರಾಜಕಾರಣಿಗಳು, ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರು ಹೀಗೆ ಎಲ್ಲರೂ ತಮ್ಮ ಭಾಷೆಯನ್ನೇ ಬಳಸಿದುದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಆ ಭಾಷೆ ಬೆಳೆದು ಇಂದು ಪ್ರಪಂಚದ ದೊಡ್ಡ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿದೆ. ಆಂಗ್ಲ ಜನರ ಸಂಕಲ್ಪ, ಕೃಷಿ ಕಾರಣದಿಂದ ಆಂಗ್ಲ ಭಾಷೆ ಸತ್ವಪೂರ್ಣವಾಗಿ ವಿಕಾಸಗೊಂಡಿತು.

34. ಅನೇಕ ಕವಿಗಳು ಕನ್ನಡ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದಬೇಕಾದರೆ ಕನ್ನಡ ಪದಗಳ ಬಳಕೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಬೇಕೆಂದು ಸಾರಿದ್ದಾರೆ. ಅಂಥವರ ವಾಣಿಯಿಂದ ಕನ್ನಡದ ವೀಣೆ ಮೃದು ಮಧುರವಾಗಿ ಮಿಡಿಯಿತು. ಮುಂದೆ ಬಸವೇಶ್ವರ, ಅಲ್ಲಮಪ್ರಭುಗಳಂತಹ ಶರಣವರೇಣ್ಯರು, ಚಾಮರಸ, ಕುಮಾರವ್ಯಾಸರಂತಹ ಕವಿಪುಂಗವರು, ಪುರಂದರದಾಸ, ಕನಕದಾಸರಂತಹ ದಾಸ ಶ್ರೇಷ್ಠರು ಸುಲಭ ಮಾರ್ಗವನ್ನೇ ತುಳಿದರು. ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಅನುಭವಸಾರವನ್ನು ಸುಲಭವೂ ಸುಂದರವೂ ಸಹಜವೂ ಆದ ಮಾತುಗಳಿಂದ ಹೃದಯ ಮುಟ್ಟುವಂತೆ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದರು. ಹೀಗೆ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆ ಹದಗೊಂಡಿತು. ಸಂಸ್ಕೃತ, ಪ್ರಾಕೃತ ಭಾಷೆಗಳಿಂದ (ತತ್ಸಮ ತದ್ಭವಗಳಾಗಿ) ಅನೇಕ ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ಕನ್ನಡ ತನ್ನಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ. ಮಹಮ್ಮದೀಯರ ಆಳ್ವಿಕೆಯ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಪರ್ಷಿಯನ್ ಭಾಷೆಯಿಂದ ಅನೇಕ ಶಬ್ದಗಳು ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಬಂದಿವೆ. ಅಸಂಖ್ಯಾತ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಶಬ್ದಗಳು ಕನ್ನಡದ ಉಡುಪನ್ನು ಧರಿಸಿ ಒಳಗೆ ಬಂದು ಬಿಟ್ಟಿವೆ. ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿ ಗಡಿ ಜನರ ವ್ಯವಹಾರ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿಂದ ನೆರೆಮಾತುಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಳುಕೊಡುಗೆ ನಡೆಯುತ್ತಲೇ ಇದೆ. ಇದರಿಂದ ಕನ್ನಡವೂ ಅದರ ನೆರನುಡಿಗಳೂ ಪರಸ್ಪರ ಎರವುಗಳಿಂದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದುತ್ತಲಿವೆ. ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಸಾಮಗ್ರಿಯನ್ನೇ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡು ಭಾಷಾಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ನುಡಿಗಟ್ಟುಗಳು ಮಾಡುತ್ತವೆ. ಇವೆ ಮೊದಲಾದ ವಿಧಾನಗಳಿಂದ ಕನ್ನಡಭಾಷೆ ಸಮೃದ್ಧವಾಗಿ ರೂಪುಗೊಂಡಿದೆ.

VIII. ಗದ್ಯಭಾಗವನ್ನು ಓದಿಕೊಂಡು, ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರಿಸುವುದು (ಅಂಶಗಳನ್ನಾಧರಿಸಿ ಪ್ರತಿ ಸರಿಯುತ್ತರಕ್ಕೆ 2 ಅಂಕಗಳು) :

35.

ಅ. "ಆಂಗ್ಲಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯು ದೇಸಿಯ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಬರುವಂತಾಗಬೇಕು; ಎನ್ನುವುದು ಆಂಗ್ಲ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಉದ್ದೇಶಗಳಲ್ಲೊಂದಾಗಿತ್ತು. ಆ ಶಿಕ್ಷಣದ ಋಣ ತೀರಿಸಿ ಸಾರ್ಥಕತೆ ಹೊಂದಿದ ಪ್ರಮುಖರೆಂದರೆ ಶ್ರೀಯವರು" ಎಂದು ಬೇಂದ್ರೆ ಕೃತಿಕಾರರನ್ನು ಮೆಚ್ಚಿಬರೆದರು.

ಬ. ಹೊಸಗನ್ನಡದ ತಿಳಿಯಾದ ಭಾಷೆ, ಹಳೆಯದನ್ನು ಆಧರಿಸಿಯೂ ಹೊಸ ರೂಪತಾಳಿದ್ದ ಸುಗಮ ಲಯಗಳು, ಹೊಸಬಗೆಯ ಕಾವ್ಯವಸ್ತುಗಳು ಇದರ ಮೂಲಕ ಪ್ರಯೋಗವಾದವು.

IX. ಪ್ರಬಂಧ ಬರೆವಣಿಗೆ :

36. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯಹಬ್ಬಗಳ ಮಹತ್ತ್ವ. (ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ-ಕಠಿಣ)

37. ಗ್ರಂಥಾಲಯಗಳ ಮಹತ್ತ್ವ. (ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ-ಕಠಿಣ)

38. ಸಾಮಾಜಿಕ ಪಿಡುಗುಗಳು. (ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ-ಕಠಿಣ)

ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ / ಪೀಠಿಕೆ / ವಿಷಯ ಪ್ರವೇಶ	1 ಅಂಕ
ಒಡಲು, ಸಮರ್ಥ ವಿವರಣೆಯೊಂದಿಗೆ ವಿಷಯಕ್ಕೆ	2 ಅಂಕಗಳು
ಉಪಸಂಹಾರ / ಮುಕ್ತಾಯ / ವಿಷಯ ಸಮಾಪ್ತಿ	1 ಅಂಕ
ಭಾಷಾಶೈಲಿಗೆ, ಪದಬಂಧ	1 ಅಂಕ
ಒಟ್ಟು	**5 ಅಂಕಗಳು**

ಗದ್ಯಪಾಠ 2. ವ್ಯಾಘ್ರಗೀತೆ
: ಮಾದರಿ ಉತ್ತರಗಳು :

I.ಬಹು-ಆಯ್ಕೆ ಪ್ರಶ್ನೆ (ಕ್ರಮಾಕ್ಷರದೊಂದಿಗೆ ಪ್ರತಿ ಸರಿ ಉತ್ತರಕ್ಕೆ 1 ಅಂಕ) :

1. (ಬಿ) ಕರಣಾರ್ಥ
2. (ಎ) ಸಂಪ್ರದಾನ.
3. (ಬಿ) ಒಳ್
4. (ಡಿ) ಅಂ
5. (ಡಿ) ಸಪ್ತಮೀ
6. (ಡಿ) ಚತುರ್ಥಿ
7. (ಎ) ಸಂಬಂಧ
8. (ಬಿ) ಅಧಿಕರಣ
9. (ಡಿ) ಸಪ್ತಮೀ
10. (ಡಿ) ಸಪ್ತಮೀ

II. ಸಂಬಂಧೀ ಪದ ಬರೆಯುವುದು (ಪ್ರತಿ ಸರಿ ಉತ್ತರಕ್ಕೆ 1 ಅಂಕ) :

11. ಚತುರ್ಥಿ
12. ತೃತಿಯಾ
13. ದ್ವಿತಿಯಾ
14. ಸಪ್ತಮೀ
15. ದ್ವಿತೀಯಾ

III. ಒಂದೊಂದು ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಬರೆಯುವುದು (ವಾಕ್ಯರೂಪದಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರತಿ ಸರಿಯುತ್ತರಕ್ಕೆ 1 ಅಂಕ) :

16. ಭಗವದ್ಗೀತೆಯನ್ನು ರಚಿಸಿದವರು ವೇದವ್ಯಾಸರು.
17. ಶಾನುಭೋಗರ ದುಂಡುದುಂಡಾದ ಶರಿರವನ್ನು ನೋಡಿ ಹುಲಿಗೆ ಪರಮಾನಂದವಾಯಿತು.
18. ಹುಲಿಗೆ ತಮ್ಮ ಮುಖದರ್ಶನವಾಗದಂತೆ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ದೊಂಬರಾಟದಲ್ಲಿ ಕುಲಾಲಚಕ್ರದಂತೆ ತಿರುಗಿದ್ದರಿಂದ ಶಾನುಭೋಗರಿಗೆ ತಲೆಸುತ್ತಲಾರಂಭಿಸಿತು.
19. ಶಾನುಭೋಗರ ಬ್ರಹ್ಮಾಸ್ತ್ರ ಖಿರ್ದಿಪುಸ್ತಕ.
20. ಹಸಿದು ಮಲಗಿದ್ದ ಹುಲಿಯು ವಿಧಿ ಆಹಾರಕ್ಕೆ ಏನನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದೋ ಎಂದು ಯೋಚಿಸಿತು.
21. ಶಾನುಭೋಗರ ರಾಜಭಕ್ತಿಯ ಲಾಂಛನ ಖಿರ್ದಿಪುಸ್ತಕ.
22. ಚಿಕ್ಕನಾಯಕನಹಳ್ಳಿಗೆ ತೆಂಗಿನಕಾಯಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿದ್ದ ರೈತರು ಶಾನುಭೋಗರನ್ನು ಮೂರ್ಛೆಯಿಂದ ಎಚ್ಚರಿಸಿದರು.
23. ಶಾನುಭೋಗರು ತಮ್ಮ ಹಳ್ಳಿಯನ್ನು ತಲುಪಬೇಕಾದರೆ ಮದಲಿಂಗನ ಕಣಿವೆಯನ್ನು ದಾಟಬೇಕಾಗಿತ್ತು.

IV. ಮೂರು - ನಾಲ್ಕು ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಬರೆಯುವುದು (ಉತ್ತರದ ಅಂಶಗಳನ್ನಾಧರಿಸಿ ಪ್ರತಿ ಸರಿಯುತ್ತರಕ್ಕೆ 2 ಅಂಕಗಳು) :

24. ಶಾನುಭೋಗರು ತಮ್ಮ ಹಳ್ಳಿಯನ್ನು ತಲಪಬೇಕಾದರೆ ಮದಲಿಂಗನ ಕಣಿವೆಯನ್ನು ದಾಟಿ ಹೋಗಬೇಕಿತ್ತು. ಅದು ಕಾಡು ದಾರಿ, ಆದರೂ ಬೆಳುದಿಂಗಳ ದಿನ; ಆ ಮದಲಿಂಗನ ಕಣಿವೆಯಲ್ಲಿ ಬರುವಾಗ ಸ್ವಲ್ಪದೊಡ್ಡ ಹೆಜ್ಜೆ ಹಾಕಿದರೆ ಊಟದ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಊರು ಸೇರಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು ಎಂದು ಯೋಚಿಸಿದರು .

25. ಭರತ ಖಂಡದ ಹುಲಿಗಳ ಧರ್ಮಶ್ರದ್ಧೆಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ಬೇಟೆಯಾಡುತ್ತವೆ. ಯಾವ ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಶ್ರೀರಾಮನಂಥ ದೊರೆಗಳು ಆಳಿದರೋ, ಮಹರ್ಷಿ ವೇದವ್ಯಾಸರಿಂದ ರಚಿತವಾದ ¨ಭಗದ್ಗೀತೆಯಂಥ ಗ್ರಂಥ ಉದ್ಭವಿಸಿತೋ, ಇಂತಹ ಈ ¨ಭರತ ¨ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದ ಹುಲಿಗಳು ಅಧರ್ಮದಿಂದ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ. ಯಾರನ್ನೇ ಆಗಲಿ, ಭರತ ಖಂಡದ ಹುಲಿಗಲು ಹಿಂದಿನಿಂದ ಹಾರಿ ಕೊಲ್ಲುವುದಿಲ್ಲ. ಶತ್ರುವನ್ನಾದರೂ ಸರಿಯೆ, ಆತ ಬೆನ್ನುತಿರುಗಿಸಿರುವಾಗ ಕೊಲ್ಲುವುದು ಧರ್ಮವಲ್ಲ.

26. ಶಾನುಭೋಗರು ಮೂರ್ಛೆಯಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ನಡೆದದ್ದು ಇಷ್ಟು; ಚಿಕ್ಕನಾಯಕನ ಹಳ್ಳಿಗೆ ತೆಂಗಿನಕಾಯಿ ತುಂಬಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿದ್ದ ಕೆಲವು ರೈತರು ತಿಂಗಳ ಬೆಳಕಿನಲ್ಲಿ ಗಾಡಿ ಹೊಡೆದುಕೊಂಡು ತಮ್ಮ ಹಳ್ಳಿಗೆ ಹಿಂದಿರುಗಿ ಬರುತ್ತಿದ್ದರು. ಶಾನುಭೋಗರು ಬಿದ್ದ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಕಾಲು ಹರಿದಾರಿಯಿದೆ ಎನ್ನುವಾಗ ಹುಲಿಯ ಗರ್ಜನೆ ಕೇಳಿಸಿತು. ಎತ್ತುಗಳು ಕಣಿಹಾಕಿಕೊಂಡು ನಿಂತವು. ಅತ್ತ ಎತ್ತುಗಳ ಘಂಟೆಯ ಶಬ್ದ ಮತ್ತು ರೈತರ ಮಾತು ಕೇಳಿ ನಿರಾಶೆಯಿಂದಲೂ ಕೋಪದಿಂದಲೂ ಗರ್ಜಿಸಿ ಪಲಾಯನ ಮಾಡಿತು. ಗಾಡಿಯವರು ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತು ಗಾಡಿಯ ಬಳಿಯಲ್ಲೇ ನಿಂತು ನೋಡಿದಾಗ ಮತ್ತೆ ಗರ್ಜನೆ ಕೇಳಲಿಲ್ಲ. ಅನಂತರ ಅವರು ತಮ್ಮಲ್ಲಿದ್ದ ಕೋವಿಯಿಂದ ಒಂದೆರಡು ತೋಟಾಹಾರಿಸಿ, ಕೈಲಾದಷ್ಟು ಗಲಭೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ತೆಂಗಿನ ಗರಿಯ ಪಂಜು ಹೊತ್ತಿಸಿಕೊಂಡು ಮೂರ್ಛೆಯಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದಿದ್ದ ಶಾನುಭೋಗರನ್ನು ಕಂಡು ಮುಖದ ಮೇಲೆ ನೀರೆರಚಿ ಎಚ್ಚರಿಸಿದರು.

27. ಎತ್ತುಗಳು ಮುಂದೆ ಹೋಗದೆ ಕಣಿಹಾಕಿಕೊಂಡವು ಅದೇ ವೇಳೆಗೆ ಎದೆ ನಡುಗುವಂತೆ ಹುಲಿಯ ಗರ್ಜನೆ ಕೇಳಿಸಿತು. ಎತ್ತುಗಳು ಗಂಟೆಯ ಶಬ್ದವನ್ನು ಕೇಳಿದ ಹುಲಿ ಕೆಲವು ನಿಮಿಷ ತಡೆದು ನೋಡಿತು. ನಂತರ ರೈತರ ಮಾತು ಕೇಳಿ ಬಂದ ಮೇಲೆ ಹುಲಿಯು ನಿರಾಶೆಯಿಂದಲೂ ಕೋಪದಿಂದಲೂ ಗರ್ಜಿಸಿ ಪಲಾಯನ ಮಾಡಿತು.

V. ಕವಿಗಳ / ಸಾಹಿತಿಗಳ ಜನ್ಮಸ್ಥಳ, ಕಾಲ, ಕೃತಿ ಮತ್ತು ಬಿರುದು / ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ವಾಕ್ಯರೂಪದಲ್ಲಿ ಬರೆಯುವುದು :

ಜನ್ಮಸ್ಥಳ, ಕಾಲ	1 ಅಂಕ
ಕೃತಿ, ಬಿರುದು / ಪ್ರಶಸ್ತಿ	1 ಅಂಕ
ವಾಕ್ಯರೂಪದಲ್ಲಿ ಬರೆಯುವುದು, ಭಾಷಾಶೈಲಿಗೆ	1 ಅಂಕ
ಒಟ್ಟು	**3 ಅಂಕಗಳು**

28. ಎ.ಎನ್. ಮೂರ್ತಿರಾವ್ : ಎ. ಎನ್. ಮೂರ್ತಿರಾವ್ ಅವರು ಸಾ. ಶ. 1900ರಂದು ಮಂಡ್ಯ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಅಕ್ಕಿಹೆಬ್ಬಾಳಿನಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದರು. ಶ್ರೀಯುತರು ಹಗಲುಗನಸುಗಳು, ಅಲೆಯುವ ಮನ, ಅಪರವಯಸ್ಕನ ಅಮೇರಿಕಾಯಾತ್ರೆ, ಮಿನುಗು-ಮಿಂಚು, ಪೂರ್ವಸೂರಿಗಳೊಡನೆ, ಚಂಡಮಾರುತ ಮುಂತಾದ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇವರ ಈ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸೇವೆಗೆ ಮೆಚ್ಚಿ ಕೇಂದ್ರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡಮಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ಪಂಪ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ಗೌರವ ಡಿ.ಲಿಟ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ನೀಡಿ ಗೌರವಿಸಲಾಗಿದೆ.

VI. ಗಾದೆಯನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಿ ಬರೆಯುವುದು :

ಗಾದೆಯ ಮಹತ್ವದ ವಿವರಣೆ	1 ಅಂಕ
ಅರ್ಥ ವಿವರಣೆ	1 ಅಂಕ
ಭಾಷಾ ಶೈಲಿಗೆ, ಪದಬಂಧಗಳಿಗೆ	1 ಅಂಕ
ಒಟ್ಟು	**3 ಅಂಕಗಳು**

28. "ಕೈ ಕೆಸರಾದರೆ ಬಾಯಿ ಮೊಸರು"

29. " ಕುಂಬಾರನಿಗೆ ವರುಷ ದೊಣ್ಣೆಗೆ ನಿಮಿಷ."

VII. ಸಂದರ್ಭವನ್ನು ಸ್ವಾರಸ್ಯದೊಂದಿಗೆ ಬರೆಯುವುದು :

ಕರ್ತೃ, ಆಕರ ಮತ್ತು ಪಠ್ಯದ ಹೆಸರು	1 ಅಂಕ
ಸಂದರ್ಭದ ವಿವರಣೆ	1 ಅಂಕ
ಸ್ವಾರಸ್ಯ ಮತ್ತು ಶೈಲಿ	1 ಅಂಕ
ಒಟ್ಟು	**3 ಅಂಕಗಳು**

30. "ಖಂಡವಿದೆಕೋ, ಮಾಂಸವಿದೆಕೋ, ಗುಂಡಿಗೆಯಬಿಸಿರಕ್ತವಿದೆಕೋ"

ಆಯ್ಕೆ : ಪ್ರಸ್ತುತ ವಾಕ್ಯವನ್ನು ಎ. ಎನ್. ಮೂರ್ತಿರಾವ್ ಅವರ 'ಸಮಗ್ರ ಲಲಿತ ಪ್ರಬಂಧಗಳು' ಎಂಬ ಸಂಕಲನದಿಂದ ಆಯ್ದ 'ವ್ಯಾಘ್ರಗೀತೆ' ಎಂಬ ಗದ್ಯಪಾಠದಿಂದ ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ಸಂದರ್ಭ : ಹುಲಿಶಾನು ಭೋಗರಿಗೆ ಅಭಿಮುಖವಾಗಿ ಬರಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿ ವಿಫಲವಾದಾಗ ಬೆನ್ನಹಿಂದಿನಿಂದ ಬಿದ್ದೇಬಿಡಲೆ ಎಂದು ಅದರ ಮನಸಿನಲ್ಲಿ ಗೊಂದಲ. ಆದರೆ ಆಗೊಂದಲ ಕ್ಷಣಕಾಲಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ನಿಲ್ಲಲಿಲ್ಲ. ಅದು ಸದ್ವಂಶದಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದ ಹುಲಿ. "ಖಂಡವಿದೆಕೋ ,ಮಾಂಸವಿದೆಕೋ, ಗುಂಡಿಗೆಯ ಬಿಸಿರಕ್ತವಿದೆಕೋ" ಎಂದು ಆಪುಣ್ಯಕೋಟಿ ಹಸು ಆಹ್ವಾನಕೊಟ್ಟಾಗ ತನ್ನ ಅಜ್ಜ ಬಾಯಿ ಚಪ್ಪರಿಸಿಕೊಂಡು ಹಸುವನ್ನು ತಿನ್ನಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಆದರೂ ಆ ಹುಲಿರಾಯ ಸತ್ಯವ್ರತೆಯಾದ ಪುಣ್ಯಕೋಟಿಯನ್ನು ತಿನ್ನದೆ ಪ್ರಾಣ ಬಿಟ್ಟಿತು. ಅಂಥ ಹುಲಿಯ ಮೊಮ್ಮಗನಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿ ತಾನು ಅ ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ಕೈ ಹಾಕುವುದೆ? ಎಂದು ಹುಲಿ ಯೋಚಿಸಿದ ಸಂದರ್ಭವಾಗಿದೆ.

ಸ್ವಾರಸ್ಯ : ಪುಣ್ಯಕೋಟಿ ಕಥೆಯಲ್ಲಿನ ವ್ಯಾಘ್ರನ ಆದರ್ಶತನಕ್ಕೂ ಮಾದರಿಯಾದದ್ದು ಎಂಬ ಈ ಹುಲಿಯ ಚಿಂತನೆ, ಧರ್ಮಶ್ರದ್ದೆಯನ್ನು ಸ್ವಾರಸ್ಯ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತದೆ.

31. "ದೇವರೆ, ಮರಹತ್ತುವಷ್ಟುಅವಕಾಶ ಕರುಣಿಸು".

ಆಯ್ಕೆ : ಪ್ರಸ್ತುತ ವಾಕ್ಯವನ್ನು ಎ. ಎನ್. ಮೂರ್ತಿರಾವ್ ಅವರ 'ಸಮಗ್ರ ಲಲಿತ ಪ್ರಬಂಧಗಳು' ಎಂಬ ಸಂಕಲನದಿಂದ ಆಯ್ದ 'ವ್ಯಾಘ್ರಗೀತೆ' ಎಂಬ ಗದ್ಯಪಾಠದಿಂದ ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ಸಂದರ್ಭ : ಶಾನು ಭೋಗರು ಖಿರ್ದಿ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಹುಲಿಯ ಮುಖಕ್ಕೆ ಎಸೆದಾಗ ಅದರ ಮುಖಕ್ಕೆ ಬಂದು ಬಡಿಯಿತು. ಆದರೆ ಹುಲಿಗೆ ಪೆಟ್ಟೇನೂ ಆಗಲಿಲ್ಲ ಎಂಬುದು ಶಾನುಭೋಗರ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಅರಿವಾಗಲು ಅರೆ ನಿಮಿಷ ಹಿಡಿಯಿತು. ಆ ಅರೆ ನಿಮಿಷದಲ್ಲಿ ಶಾನುಭೋಗರು "ದೇವರೆ, ಮರ ಹತ್ತುವಷ್ಟು ಅವಕಾಶ ಕರುಣಿಸು"ಎನ್ನುತ್ತಾ ಒಂದೇ ಉಸಿರಿನಲ್ಲಿ ಮರದ ಕಡೆಗೆ ಧಾವಿಸಿದ ಸಂದರ್ಭವಾಗಿದೆ .

ಸ್ವಾರಸ್ಯ : ಶಾನುಭೋಗರು ಹುಲಿಯಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ತನ್ನೆಲ್ಲಾ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದಾಗಿಯೂ, ಹುಲಿಯಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡು ಎಂದು ದೇವರನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುವುದು ಬಹುಸ್ವಾರಸ್ಯ ಪೂರ್ಣವಾಗಿದೆ.

32. "ನಾನು ಮುಖಮೇಲಾಗಿ ಬಿದ್ದಿದ್ದನೆ?"

ಆಯ್ಕೆ : ಪ್ರಸ್ತುತ ವಾಕ್ಯವನ್ನು ಎ. ಎನ್. ಮೂರ್ತಿರಾವ್ ಅವರ 'ಸಮಗ್ರ ಲಲಿತ ಪ್ರಬಂಧಗಳು' ಎಂಬ ಸಂಕಲನದಿಂದ ಆಯ್ದ 'ವ್ಯಾಘ್ರಗೀತೆ' ಎಂಬ ಗದ್ಯಪಾಠದಿಂದ ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ಸಂದರ್ಭ : ಈ ಮಾತನ್ನು ಶಾನುಭೋಗರು ಗಾಡಿಯವರಿಗೆ ಕೇಳಿದರು. ಶಾನುಭೋಗರು ಪ್ರಜ್ಞೆ ತಪ್ಪಿಬಿದ್ದಿದ್ದಾಗ ಅದೇ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಗಾಡಿಯಲ್ಲಿ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದ ರೈತರು ಅವರ ಮುಖದ ಮೇಲೆ ನೀರೆ ರಚಿಎಚ್ಚರಿಸಿದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅವರ ಮನಸ್ಸನ್ನೆಲ್ಲಾವಿಸ್ಮಯ ಆವರಿಸಿತ್ತು. ತಾವು ಉಳಿದದ್ದು ಹೇಗೆ? ನಿಸ್ಸಹಾಯರಾಗಿ ಪ್ರಜ್ಞೆಯಿಲ್ಲದೆ ಬಿದ್ದಿದ್ದಾಗ ಹುಲಿ ತಮ್ಮನ್ನು ಎಳೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಲಿಲ್ಲವೇಕೆ? ಎಂದು ಸ್ವಲ್ಪಹೊತ್ತು ಯೋಚಿಸಿ ಗಾಡಿಯವರನ್ನು "ನಾನ ನಾನು ಮುಖ ಮೇಲಾಗಿ ಬಿದ್ದಿದ್ದೆನೆ?" ಎಂದು ಕೇಳಿದ ಸಂದರ್ಭವಾಗಿದೆ.

ಸ್ವಾರಸ್ಯ : ನಾನು ಪ್ರಜ್ಞೆತಪ್ಪಿ ಬಿದ್ದಿದ್ದಾಗ ಹುಲಿಯು ಏಕೆ ಎಳೆದು ಕೊಂಡು ಹೋಗಲಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಸಮಸ್ಯೆಗೆ ಶಾನುಭೋಗರು ಕೊನೆಯವರೆಗೂ ಆ ಪ್ರಾಣಿ ತನ್ನ ಕುಲ ಧರ್ಮವನ್ನು

ಪಾಲಿಸಿಕೊಂಡೇ ಬಂದಿದೆ ಎಂಬ ಉತ್ತರ ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುವುದು ಇಲ್ಲಿ ಸ್ವಾರಸ್ಯ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಮೂಡಿ ಬಂದಿದೆ.

33. "ಹುಲಿ ಈಗ ಎಷ್ಟು ಹಸಿದಿರಬೇಕು."

ಆಯ್ಕೆ : ಈ ವಾಕ್ಯವನ್ನು ಎ. ಎನ್. ಮೂರ್ತಿರಾವ್ ಅವರ ಸಮಗ್ರ ಲಲಿತ ಪ್ರಬಂಧಗಳು ಎಂಬ ಸಂಕಲನದಿಂದ ಆಯ್ದ ವ್ಯಾಘ್ರ ಗೀತೆ ಎಂಬ ಪಾಠದಿಂದ ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ಸಂದರ್ಭ : ಶಾನುಭೋಗರು 'ಕುಡಿದ ನೀರು ಅಲುಗದ ಹಾಗೆ' ಎನ್ನಲಾಗದಿದ್ದರೂ ಹುಲಿಯಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಜೀವ ಸಹಿತ ಮನೆ ಸೇರಿಕೊಂಡು ರಸದೂಟವನ್ನು ಮಾಡುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಶಾನುಭೋಗರು ಅನಂತ ವಾತ್ಸಲ್ಯದಿಂದ ಖಿರ್ದಿ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ನೋಡುತ್ತಾ, ಹುಲಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಯೋಚನೆ ಮೂಡಿ ಅವರ ವದನಾರವಿಂದಲ್ಲಿ ಮುಗುಳುನಗೆ ಮೂಡಿದ ಸಂದರ್ಭವಾಗಿದೆ.

ಸ್ವಾರಸ್ಯ : ನಾನು ಹುಲಿಯಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದು ರಸದೂಟವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ ಆದರೆ ಧರ್ಮಶ್ರದ್ದೆಯಿಂದ ನನ್ನನ್ನು ಬಿಟ್ಟ ಆ ಹುಲಿ ಹಸಿವಿನಿಂದ ಬಳಲುತ್ತಿರಬಹುದು ಎಂದು ಶಾನುಭೋಗರು ನೆನೆಯುವುದು ಸ್ವಾರಸ್ಯಪೂರ್ಣವಾಗಿದೆ.

VIII. ಎಂಟು- ಹತ್ತುವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸುವುದು :

ಅಂಶಗಳನ್ನಾಧರಿಸಿ ಪಠ್ಯಾಂಶಕ್ಕೆ	3 ಅಂಕ
ಭಾಷಾಶೈಲಿಗೆ,ಪದಬಂಧಗಳಿಗೆ	1 ಅಂಕ
ಒಟ್ಟು	**4 ಅಂಕಗಳು**

34. ತಿನ್ನುವುದೊಂದೆ ಹುಲಿಯ ಸ್ವಭಾವ ಎಂದು ಭಾವಿಸುವವರು ಸಾಕಷ್ಟು ಜನರಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಹುಲಿ ಆಹಾರಕ್ಕಾಗಿ ಬೇಟೆಯಾಡಿ ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ಕೊಂದು ತಿನ್ನುವುದೇನೋ ಉಂಟು. ಆದರೆ ನಿಷ್ಪಕ್ಷಪಾತವಾದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡಿದರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ತಪ್ಪೇನು ಇಲ್ಲ. ಯಾಕೆಂದರೆ ಅವು ಮೂಲತಃ ಮಾಂಸಹಾರಿಗಳು. ಶಾಕಾಹಾರವನ್ನು ತಿಂದು ಬದುಕ ಬಹುದಾದ ಮಾನವನೇ ಮಾಂಸವನ್ನು ತಿನ್ನಬಹುದಾದರೆ ಮಾಂಸಹಾರಿಯಾದ ಹುಲಿಯಲ್ಲಿ ಅದೊಂದು ದೊಡ್ಡ ಅಪರಾಧವೇನಲ್ಲ. ಅದು ಆಹಾರಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ಕೊಲ್ಲುವುದರಲ್ಲೇನೂ ತಪ್ಪಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಹಾಗೆ ಕೊಲ್ಲುವಾಗ ಯಾವುದಾದರೊಂದು ಧರ್ಮವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ಕೊಲ್ಲುತ್ತದೆಯೇ ಅಥವಾ ಧರ್ಮಾ ಧರ್ಮಗಳ ಲೆಕ್ಕವನ್ನೇ ಇಡದೆ ಸ್ವಚ್ಛಂದದಿಂದ ವರ್ತಿಸುತ್ತದೆಯೇ ಎಂಬುದೇ ಇಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯಪ್ರಶ್ನೆ. ಹುಲಿಗೆ ಧರ್ಮವೇನು ಬಂತು ಎನ್ನಬಹುದು. ಇತರ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿರುವ ಹುಲಿಗಳ ವಿಷಯ ಹೇಗೋ ನನಗೆ ತಿಳಿಯದು ಆದರೆ ¨ಭರತ ಖಂಡದ ಹುಲಿಗಳ ಧರ್ಮಶ್ರದ್ದೆಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ಬೇಟೆಯಾಡುತ್ತವೆ. ಯಾವ ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಶ್ರೀರಾಮನಂಥ ದೊರೆಗಳು ಆಳಿದರೋ, ಮಹರ್ಷಿ ವೇದವ್ಯಾಸರಿಂದ ರಚಿತವಾದ ¨ಭಗದ್ಗೀತೆಯಂಥ ಗ್ರಂಥ ಉದ್ಭವಿಸಿತೋ, ಇಂತಹ ಈ ¨ಭರತ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದ ಹುಲಿಗಳು ಅಧರ್ಮದಿಂದ ನಡೆದು ಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ. ಯಾರನ್ನೇ ಆಗಲಿ, ¨ಭರತ ಖಂಡದ ಹುಲಿಗಳು ಹಿಂದಿನಿಂದ ಹಾರಿಕೊಲ್ಲುವುದಿಲ್ಲ. ಶತ್ರುವನ್ನಾದರೂ ಸರಿಯೆ, ಆತಬೆನ್ನು ತಿರುಗಿಸಿರುವಾಗ ಕೊಲ್ಲುವುದು ಧರ್ಮವಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಹುಲಿಯು ಶಾನುಭೋಗರನ್ನು ಹಿಂದಿನಿಂದ ಹಾರಿಕೊಲ್ಲಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಮೂರ್ತಿರಾಯರು ಹುಲಿ ಬೇಟೆಯಾಡುವ ಬಗೆಯನ್ನು ವಿವರಿಸಿದ್ದಾರೆ.

35. ಹುಲಿಯ ಗಮನವನ್ನು ಬೇರೆಡೆಗೆ ಸೆಳೆದ ಅರೆ ನಿಮಿಷದ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಟ್ಟು ನನ್ನ ಪ್ರಾಣವನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಿದ್ದು ಖಿರ್ದಿಪುಸ್ತಕವೆಂದು ತಿಳಿದು ಅದಕ್ಕೆ ಅನಂತ ವಾತ್ಸಲ್ಯದಿಂದ ,ಕೃತಜ್ಞತೆಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿದ ಶಾನುಭೋಗರ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಗಮಿಸಿದರೆ ಖಿರ್ದಿ ಪುಸ್ತಕವೇ ನನ್ನನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಿತು ಎಂದು ತಿಳಿದಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ನಿಜವಾಗಿ ನೋಡಿದರೆ ಶಾನುಭೋಗರು ಉಳಿದದ್ದು ಖಿರ್ದಿ ಪುಸ್ತಕದಿಂದಲ್ಲ , ಹುಲಿಯ ಧರ್ಮಶ್ರದ್ದೆಯಿಂದ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಏಕೆಂದರೆ ಅವರ ದುಂಡುದುಂಡಾದ ಶರೀರವನ್ನು ನೋಡಿದ ಹುಲಿ ಅವರು ಬೆನ್ನುತಿರುಗಿಸಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದರೂ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದು ಕೊಲ್ಲಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಶಾನುಭೋರು ಎಚ್ಚರತಪ್ಪಿ ಕೆಳಗೆ

ಬಿದ್ದಾಗ ಅವರನ್ನು ಎಳೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ತಿನ್ನಬಹುದಿತ್ತು. ಆದರೆ ಅದು ಹಾಗೆ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ¨ಭರತ ಖಂಡದ ಹುಲಿಗಳು ಶತ್ರುವನ್ನಾದರೂ ಸರಿ ಬೆನ್ನಹಿಂದಿನಿಂದ ಹಾರಿಕೊಲ್ಲವುದು ಧರ್ಮವಲ್ಲ. ಶಾನುಭೋಗರು ಬೆನ್ನ ಮೇಲೆ ಮಾಡಿಬಿದ್ದಿದ್ದರಿಂದ ಹುಲಿಯು ಅವರನ್ನು ತಿನ್ನದೆ ಬಿಟ್ಟಿತು. ಅದು ಕೊನೆಯವರೆಗೂ ಅನುಸರಿಸಿತು. ಆದ್ದರಿಂದ ಶಾನುಭೊಗರನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಿದ್ದು ಹುಲಿಯ ಧರ್ಮವೇ ಎಂದು ಸಮರ್ಥವಾಗಿ ಹೇಳಬಹುದು.

IX. ಪ್ರಬಂಧ ಬರೆವಣಿಗೆ :

36. ಸ್ವಚ್ಛ ಭಾರತ ಅಭಿಯಾನ

37. ಪ್ರಾಚ್ಯ ಸ್ಮಾರಕಗಳ ಸಂರಕ್ಷಣೆ

38. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಭಾವೈಕ್ಯ

ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ/ಪೀಠಿಕೆ/ವಿಷಯ ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ	1 ಅಂಕ
ಒಡಲು, ಸಮರ್ಥ ವಿವರಣೆಯೊಂದಿಗೆ ವಿಷಯಕ್ಕೆ	2 ಅಂಕಗಳು
ಉಪಸಂಹಾರ/ಮುಕ್ತಾಯ/ವಿಷಯ ಸಮಾಪ್ತಿ	1 ಅಂಕ
ಭಾಷಾಶೈಲಿ,ಪದಬಂಧ	1 ಅಂಕ
ಒಟ್ಟು	**5 ಅಂಕಗಳು**

ಗದ್ಯಪಾಠ 3. ಭಾಗ್ಯಶಿಲ್ಪಿಗಳು
: ಮಾದರಿ –ಉತ್ತರಗಳು :

I. ಬಹು - ಆಯ್ಕೆ ಪ್ರಶ್ನೆ (ಕ್ರಮಾಕ್ಷರದೊಂದಿಗಿನ ಪ್ರತಿ ಸರಿಯುತ್ತರಕ್ಕೆ 1 ಅಂಕ) :

1. (ಡಿ) ವಾಕ್ಯವೇಷ್ಟನ
2. (ಸಿ) ಉದ್ಧರಣ
3. (ಬಿ) ಉದ್ಧರಣ
4. (ಎ) ಅಲ್ಪವಿರಾಮ
5. (ಸಿ) ಆವರಣ
6. (ಬಿ) ವಿವರಣಾತ್ಮಕ.
7. (ಸಿ) ಅರ್ಧವಿರಾಮ
8. (ಬಿ) ಪ್ರಶ್ನಾರ್ಥಕ

II. ಒಂದೊಂದು ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಬರೆಯುವುದು (ವಾಕ್ಯರೂಪದಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರತಿ ಸರಿಯುತ್ತರಕ್ಕೆ 1 ಅಂಕ) :

9. ನಾಲ್ವಡಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜಒಡೆಯರು ಕ್ರಿಸ್ತಶಕ 1895ರಲ್ಲಿ ಪಟ್ಟಾಭಿಷೇಕರಾದರು.
10. ನಾಲ್ವಡಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜಒಡೆಯರು ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದ ಸರ್ವತೋಮುಖ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಕಂಕಣಬದ್ಧರಾದರು.
11. ಶಿವನಸಮುದ್ರದ ಬಳಿ ಕಾವೇರಿ ನದಿಯ ಜಲ ವಿದ್ಯುತ್ ಯೋಜನೆ ಏಷ್ಯಾ ಖಂಡದಲ್ಲಿಯೇ ಮೊದಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ ಜಲ ವಿದ್ಯುತ್ ಯೋಜನೆಯಾಗಿದೆ**.**
12. ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸರಕಾರ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯ ಅವರಿಗೆ 'ಸರ್' ಪದವಿಯನ್ನು ನೀಡಿ ಗೌರವಿಸಿತು.
13. ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನದ ಮಹಾರಾಜರಾಗಿದ್ದ ನಾಲ್ವಡಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜ ಒಡೆಯರು ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯ ಅವರನ್ನು ದಿವಾನರಾಗಿ ನೇಮಿಸಿದರು.
14. ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯ ಅವರ ಹುಟ್ಟುಹಬ್ಬದ ನೆನಪಿಗಾಗಿ 'ಎಂಜಿನಿಯರ್ಸ್ ದಿನಾಚರಣೆ'ಯನ್ನು ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

III. ಮೂರು - ನಾಲ್ಕು ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಬರೆಯುವುದು (ಉತ್ತರದ ಅಂಶಗಳನ್ನಾಧರಿಸಿ ಪ್ರತಿ ಸರಿಯುತ್ತರಕ್ಕೆ 2 ಅಂಕಗಳು) :

15. ನಾಲ್ವಡಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜಒಡೆಯರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿ ಆಡಳಿತ ವಿಕೇಂದ್ರೀಕರಣಕ್ಕೆ ಅನುವು ಮಾಡಿಕೊಡಲಾಯಿತು. ಇದರಿಂದ ನಗರ ಪಾಲಿಕೆಗಳು ಹಾಗೂ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳು ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸಲು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದವು. ಇವರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ 1. ಗ್ರಾಮ ನಿರ್ಮಲೀಕರಣ 2. ವೈದ್ಯ ಸಹಾಯ 3. ವಿದ್ಯಾ ಪ್ರಚಾರ. 4. ನೀರಿನ ಸೌಕರ್ಯ 5. ಪ್ರಯಾಣ ಸೌಲಭ್ಯ ಮುಂತಾದ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳು ಸ್ವಯಂ ಆಡಳಿತ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಾದವು.
16. ಕೃಷ್ಣರಾಜಒಡೆಯರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅಂದರೆ ಕ್ರಿಸ್ತಶಕ ೧೯೦೦ ರಲ್ಲಿ ಶಿವನಸಮುದ್ರದ ಬಳಿಯ ಕಾವೇರಿ ನದಿಯಿಂದ ಜಲವಿದ್ಯುತ್ ಉತ್ಪಾದನಾ ಕೇಂದ್ರ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು ಇದು ಭಾರತ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ ಏಷ್ಯಾ ಖಂಡದಲ್ಲಿಯೇ ಮೊದಲಜಲ ವಿದ್ಯುತ್ ಯೋಜನೆಯಾಗಿದೆ ಕ್ರಿಸ್ತಶಕ ೧೯೦೭ ರಲ್ಲಿ ಮಾರಿ ಕಡಿವೆಯಲ್ಲಿ ವಾಣಿವಿಲಾಸ ಸಾಗರ ಆಣೆಕಟ್ಟನ್ನು ಕಟ್ಟಲಾಯಿತು. ೧೯೧೧ ರಲ್ಲಿಕೃಷ್ಣರಾಜಸಾಗರ ಆಣೆಕಟ್ಟನ್ನುನಿರ್ಮಿಸಲಾಯಿತು ಇವು ನೀರಾವರಿ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ನಾಲ್ವಡಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜ ಒಡೆಯರು ನೀಡಿದ ಬೃಹತ್ ಕೊಡುಗೆಯಾಗಿವೆ.
17. ನೆಹರೂ ಅವರು ಸರ್ ಎಂ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯ ಅವರ ಶತಮಾನೋತ್ಸವ ಸಮಾರಂಭದಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯ ಅವರನ್ನು ಕುರಿತು ದುರಾದೃಷ್ಟವಶಾತ್ಭಾರತೀಯರಾದ ನಾವು ಹೆಚ್ಚು ಮಾತನಾಡುವವರು ಮತ್ತು ನುಡಿದಂತೆ ನಡೆಯಲಾರದವರು ಎಂಬ ದೂಷಣಗೆ ಒಳಗಾಗಿದ್ದೇವೆ ತಾವು ಈ ಮಾತಿಗೆ ಬಹುದೊಡ್ಡ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹೊರತಾಗಿದ್ದೀರಿ ತಾವು ಕಡಿಮೆ

ಮಾತನಾಡಿದ್ದೀರಿ ಹೆಚ್ಚು ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ ಅದನ್ನು ನಾವು ತಮ್ಮಿಂದ ಕಲಿಯೋಣ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

18. ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯ ಅವರು ೧೯೧೩ ರಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ಬ್ಯಾಂಕ್ ಅನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದರು ಆನಂತರ ಉಳಿತಾಯ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಬಂದವು ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಫೀಡರ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಹಾಗೂ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಹೂಡಿಕೆ ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ನಿಧಿಗಳು ರಚಿತಗೊಂಡವು. ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಜೀವ ವಿಮಾ ಯೋಜನೆ ಜಾರಿಗೆ ತಂದರು ರೈತರಿಗೆ ಹಾಗೂ ಕರಕುಶಲ ಕೆಲಸಗಾರರಿಗೆ ಸಾಲದ ಸೌಲಭ್ಯ ನೀಡಲು ಸಹಕಾರಿ ಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನು ಬಲವರ್ಧನೆಗೊಳಿಸಿದರು. ಪ್ರಾಂತೀಯ ಸಹಕಾರಿ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದರು. ರಾಜ್ಯದ ಆಸ್ತಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿ ಆದಾಯ ತರುವುದರ ಮೂಲಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಗಳ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಅಳೆಯಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ಆಯವ್ಯಯದಲ್ಲಿ ಹೊಸ ದೃಷ್ಟಿಕೋನವನ್ನು ಕಂಡುಕೊಂಡರು. ರಾಜ್ಯದ ಆರ್ಥಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗೆ ಭದ್ರಬುನಾದಿ ಹಾಕುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಹಣಕಾಸು ನೀತಿಯಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ಮಾರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿದರು.

19. ಶಿಕ್ಷಣದ ಬಗ್ಗೆ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯ ಅವರು ಆಧುನಿಕ ಶಿಕ್ಷಣವೇ ಎಲ್ಲ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೂ ಪರಮೋಚ್ಚ ಪರಿಹಾರ. ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕಾಗಿ ಶಿಕ್ಷಣವಿರಬೇಕು. ಅದು ಕೆಲವೇ ಜನರ ಸ್ವತ್ತಾಗದೆ ಪ್ರಗತಿಪರ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರ ಆ ಜನ್ಮ ಸಿದ್ಧ ಹಕ್ಕಾಗಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

IV. ಕವಿಗಳ / ಸಾಹಿತಿಗಳ ಜನ್ಮಸ್ಥಳ, ಕಾಲ, ಕೃತಿ ಮತ್ತು ಬಿರುದು / ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ವಾಕ್ಯರೂಪದಲ್ಲಿ ಬರೆಯುವುದು :

ಜನ್ಮಸ್ಥಳ, ಕಾಲ	1 ಅಂಕ
ಕೃತಿ, ಬಿರುದು / ಪ್ರಶಸ್ತಿ	1 ಅಂಕ
ವಾಕ್ಯರೂಪದಲ್ಲಿ ಬರೆಯುವುದು, ಭಾಷಾಶೈಲಿಗೆ	1 ಅಂಕ
ಒಟ್ಟು	**3 ಅಂಕಗಳು**

20. ಜಯಪ್ಪಗೌಡ : ಲೇಖಕರಾದ ಶ್ರೀದಾರದಹಳ್ಳಿ ಸುಬ್ಬೆಗೌಡ ಜಯಪ್ಪಗೌಡ ಅವರು ಸಾ. ಶ. 1947ರಲ್ಲಿ ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯ ದಾರದಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದರು. ಶ್ರೀಯುತರು 'ದಿವಾನ್ ಸರ್ ಎಂ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯನವರ ಕಾರ್ಯಸಾಧನೆಗಳು, ಕರ್ನಾಟಕ ಗ್ರಾಮೀಣ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು, ಕರ್ನಾಟಕದ ಕಡಲಾಚೆಯ ಸಂಪರ್ಕಗಳು, ಜನಪದ ಆಟಗಳು ಮೊದಲಾದ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇವರಿಗೆ ಕರ್ನಾಟಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಧಾರವಾಡ ಕರ್ನಾಟಕ ಸಂಘದ ಸಂಶೋಧನಾ ಬಹುಮಾನವನ್ನು ನೀಡಿ ಗೌರವಿಸಲಾಗಿದೆ.

V. ಸಂದರ್ಭವನ್ನು ಸ್ವಾರಸ್ಯದೊಂದಿಗೆ ಬರೆಯುವುದು :

ಕರ್ತೃ, ಆಕರ ಮತ್ತು ಪಠ್ಯದ ಹೆಸರು	1 ಅಂಕ
ಸಂದರ್ಭದ ವಿವರಣೆ	1 ಅಂಕ
ಸ್ವಾರಸ್ಯ ಮತ್ತು ಶೈಲಿ	1 ಅಂಕ
ಒಟ್ಟು	**3 ಅಂಕಗಳು**

21. "ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಾನೂನುಗಳ ಹರಿಕಾರ."

ಆಯ್ಕೆ : ಪ್ರಸ್ತುತ ವಾಕ್ಯವನ್ನು ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ ಸಮಿತಿ ರಚಿಸಿರುವ ಭಾಗ್ಯಶಿಲ್ಪಿಗಳು ಎಂಬ ಗದ್ಯಪಾಠದ ಭಾಗವಾದ ನಾಲ್ವಡಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜ ಒಡೆಯರು ಲೇಖನದಿಂದ ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ಸಂದರ್ಭ : ಲೇಖಕರು ನಾಲ್ವಡಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜ ಒಡೆಯರ ಕೊಡುಗೆಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸುತ್ತಾ ಒಡೆಯರು ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿ ಆಡಳಿತ ವಿಕೇಂದ್ರಿಕರಣಕ್ಕೆ ಅನುವು ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟರು. ಇದರಿಂದ ನಗರ ಪಾಲಿಕೆಗಳು ಹಾಗೂ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳು ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸಲು ಆರಂಭ ಮಾಡಿದವು. ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನವನ್ನು ಮಾದರಿ ಸಂತಾನವನ್ನಾಗಿ ರೂಪಿಸುವ ಮೂಲಕ ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಾನೂನುಗಳ ಹರಿಕಾರ ಎಂದು

ಹೆಸರಾದರು. ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಗೀತ ವಾಸ್ತುಶಿಲ್ಪಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಒತ್ತು ನೀಡಿದರು ಎಂದು ಹೇಳಿದ ಮಾತಿದು.

ಸ್ವಾರಸ್ಯ : ಸ್ವತಃ ರಾಜರಾಗಿ ಕೇಂದ್ರೀಕೃತ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಬದಲಾಗಿ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ವಿಕೇಂದ್ರಿಕೃತ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ತಂದು ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಾನೂನುಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸಿದ ಒಡೆಯರಿಗೆ ಈ ಬಿರುದು ಒಪ್ಪುವಂತಾದುದು ಎಂಬುದು ಲೇಖಕರ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಸ್ವಾರಸ್ಯ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ವ್ಯಕ್ತವಾಗಿದೆ.

22. "ಅವರ ಸಾಧನೆಯ ಕಿರೀಟಕ್ಕೆ ಮತ್ತೊಂದು ಗರಿಯನ್ನುಸೇರಿಸಿತು"

ಆಯ್ಕೆ : ಪ್ರಸ್ತುತ ವಾಕ್ಯವನ್ನು ಲೇಖಕರಾದ ಶ್ರೀ ಡಿ ಎಸ್ ಜಯಪ್ಪಗೌಡ ಅವರು ರಚಿಸಿರುವ ದಿವಾನ್ ಸರ್ ಎಂ. ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯನವರ ಕಾರ್ಯ ಸಾಧನೆಗಳು ಕೃತಿಯಿಂದ ಆಯ್ದ ಭಾಗ್ಯಶಿಲ್ಪಿಗಳು ಎಂಬ ಗದ್ಯಪಾಠದಿಂದ ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ಸಂದರ್ಭ : ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯ ಅವರು ಪುನಾದ ಮುಥಾ ಕಾಲುವೆಗೆ ನೀರಿನ ನೆಲೆಯಾಗಿದ್ದ ಪೀಪ್ಲಲಾಶಯಕ್ಕೆ ಸ್ವತಃ ತಾವೇ ಅನ್ವೇಷಣೆ ಮಾಡಿದ ಸ್ವಯಂ ಚಾಲಿತ ಬಾಗಿಲುಗಳನ್ನು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಅಳವಡಿಸಿದರು ಎಂದು ಹೇಳುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಲೇಖಕರು ಈ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಸ್ವಾರಸ್ಯ : ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯ ಅವರಲಿದ್ದ ಕಾರ್ಯದಕ್ಷತೆ ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿ ಹಾಗೂ ಅನ್ವೇಷಣಾ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದ ಸ್ವಾರಸ್ಯ ಈ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಗೊಂಡಿದೆ.

23. " ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಮಾದರಿ ಮೈಸೂರು ಎಂಬ ಕೀರ್ತಿ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಯಿತು"

ಆಯ್ಕೆ : ಪ್ರಸ್ತುತ ವಾಕ್ಯವನ್ನು ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ ಸಮಿತಿಯು ರಚಿಸಿರುವ ಭಾಗ್ಯ ಶಿಲ್ಪಿಗಳು ಎಂಬ ಗದ್ಯಪಾಠದ ಭಾಗವಾದ ನಾಲ್ವಡಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜ ಒಡೆಯರು ಲೇಖನದಿಂದ ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ಸಂದರ್ಭ : ನಾಲ್ವಡಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜಒಡೆಯರು1902ರಆಗಸ್ಟ 8ನೇ ತಾರೀಕಿನಂದು ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದನೇರ ಉಸ್ತುವಾರಿ ವಹಿಸಿಕೊಂಡು ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದ ಸರ್ವತೋಮುಖ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆಕಂಕಣಬದ್ಧರಾದರು. ಸಮಾಜಮುಖಿಯಾಗಿ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಸಮರ್ಥವಾಗಿ ಬಳಕೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಜನಮನದಲ್ಲಿ ಶಾಶ್ವತವಾಗಿ ಉಳಿಯುವ ಕಾರ್ಯ ಕೈಗೊಂಡು ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಮಾದರಿ ರಾಜ್ಯವನ್ನಾಗಿಸಿದರು ಎಂದು ಹೇಳುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಲೇಖಕರು ಈ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಸ್ವಾರಸ್ಯ : ಇಡೀ ಭರತ ಖಂಡದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಸಂಸ್ಥಾನವು ಕಾಣದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯವು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ನಾಲ್ವಡಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜ ಒಡೆಯರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕಂಡಿರುವುದು ಒಡೆಯರ ಆಡಳಿತಕ್ಕೆ ಹಿಡಿದ ಕೈಗನ್ನಡಿಯಾಗಿದೆ.

24. " ತಾವು ಕಡಿಮೆ ಮಾತನಾಡಿದ್ದೀರಿ ಹೆಚ್ಚು ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ"

ಆಯ್ಕೆ : ಪ್ರಸ್ತುತ ವಾಕ್ಯವನ್ನು ಲೇಖಕರಾದ ಶ್ರೀ ಡಿ ಎಸ್ ಜಯಪ್ಪಗೌಡ ಅವರು ರಚಿಸಿರುವ ದಿವಾನ್ ಸರ್ ಎಂವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯನವರ ಕಾರ್ಯ ಸಾಧನೆಗಳು ಕೃತಿಯಿಂದ ಆಯ್ದ ಭಾಗ್ಯಶಿಲ್ಪಿಗಳು ಎಂಬ ಗದ್ಯ ಪಾಠದಿಂದ ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ಸಂದರ್ಭ : ಸಪ್ಟಂಬರ್ ೧೫ ೧೯೬೦ ರಂದು ಸರ್ ಎಂ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯನವರು ಶತಮಾನೋತ್ಸವವನ್ನು ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಆಚರಿಸಲಾಯಿತು. ಈ ಸಮಾರಂಭಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯ ಅತಿಥಿಗಳಾಗಿ ಆಗಮಿಸಿದ ಅಂದಿನ ಭಾರತದ ಪ್ರಧಾನಿ ಪಂಡಿತ್ ಜವಾಹರ್ ಲಾಲ್ ನೆಹರೂ ಅವರು ತಮ್ಮ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯ ಅವರನ್ನು ಶ್ಲಾಘಿಸುತ್ತ ಈ ಮೇಲಿನ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಸ್ವಾರಸ್ಯ : ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯನವರು ಕೈಗೊಂಡ ಸಾಧನೆಗಳು ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದವು. ಸದಾ ಮೌನವಾಗಿದ್ದು ನಡೆದು ತೋರಿಸಿದ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ಅವರದಾಗಿತ್ತು. ಅವರಿಂದ ಭಾರತೀಯರು ಕಲೆಯುವುದು ಬಹಳಷ್ಟು ಇದೆ ಎಂದು ನೆಹರೂ ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದು ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯನವರ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ಸ್ಪಷ್ಟಗೊಳಿಸುವುದು.

25. ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕಾಗಿ ಶಿಕ್ಷಣವಿರಬೇಕು."

ಆಯ್ಕೆ : ಪ್ರಸ್ತುತ ವಾಕ್ಯವನ್ನು ಡಿ. ಎಸ್. ಜಯಪ್ಪಗೌಡ ಅವರು ರಚಿಸಿರುವ ದಿವಾನ್ ಸರ್ ಎಂ. ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯನವರ ಕಾರ್ಯ ಸಾಧನೆಗಳು ಕೃತಿಯಿಂದ ಆಯ್ದ ಭಾಗ್ಯಶಿಲ್ಪಿಗಳು ಎಂಬ ಗದ್ಯಪಾಠದಿಂದ ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ಸಂದರ್ಭ : ಮೈಸೂರು ದಿವಾನರಾಗಿದ್ದ ಸರ್ ಎಂ. ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯ ಅವರು ಶಿಕ್ಷಣದ ಮಹತ್ವ ಮನಗಂಡು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ ತಾಂತ್ರಿಕ ವೃತ್ತಿಪರ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕಾಗಿ ಸಲ್ಲಿಸಿದ ಕೊಡುಗೆ ವಿವರಿಸಿ ಶಿಕ್ಷಣದ ಪ್ರಸಾರ ಕಾರ್ಯ ಕೈಗೊಂಡ ರೀತಿ ಹೇಳುವಾಗ ಲೇಖಕರು ಈ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ಸ್ವಾರಸ್ಯ : ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಪೂರ್ವಕಾಲದಲ್ಲೇ ಶಿಕ್ಷಣ ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕು ಎಂಬ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಆಶಯವನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸಲು ಸರ್ ಎಂ. ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯನವರು ನುಡಿದಂತೆ ನಡೆಯಲು ಯೋಜಿಸಿರುವುದು ಇಲ್ಲಿ ಸ್ವಾರಸ್ಯಪೂರ್ಣವಾಗಿ ವ್ಯಕ್ತವಾಗಿದೆ.

26. "ಮೈಸೂರು ಗ್ರಾಮ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಕಾಯ್ದೆ"

ಆಯ್ಕೆ : ಪ್ರಸ್ತುತ ವಾಕ್ಯವನ್ನುಲೇಖಕರಾದ ಶ್ರೀ ಡಿ ಎಸ್ ಜಯಪ್ಪಗೌಡ ಅವರು ರಚಿಸಿರುವ ದಿವಾನ್ ಸರ್ ಎಂವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯನವರ ಕಾರ್ಯ ಸಾಧನೆಗಳು ಕೃತಿಯಿಂದ ಆಯ್ದ ಭಾಗ್ಯಶಿಲ್ಪಿಗಳು ಎಂಬ ಗದ್ಯ ಪಾಠದಿಂದ ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ಸಂದರ್ಭ : ನಾಲ್ವಡಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜ ಒಡೆಯರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ದಿವಾನರಾಗಿದ್ದ ಸರ್ ಕೆ. ಶೇಷಾದ್ರಿ ಅಯ್ಯರ್ ರವರ ಸಹಕಾರದಿಂದ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ತಂದರು. ಆಡಳಿತ ವಿಕೇಂದ್ರಿಕರಿಸಿದರು. ಅನೇಕ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳನ್ನು ಸ್ವಯಂ ಆಡಳಿತ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಾಗಿಸಿ, ಹಲವಾರು ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಾನೂನುಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದರು. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ದೇವದಾಸಿ ಪದ್ಧತಿ ನಿಷೇಧ, ಗೆಜ್ಜೆಪೂಜೆ ಪದ್ಧತಿ ನಿಷೇಧ, ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ಕಡ್ಡಾಯ ಶಿಕ್ಷಣ, ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ಮತದಾನದ ಹಕ್ಕು ಇತ್ಯಾದಿ ಕಾಯ್ದೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಮೇಲಿನ ಕಾಯ್ದೆಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದರು ಎಂದು ಹೇಳುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಲೇಖಕರು ಓದುಗರಿಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ಸ್ವಾರಸ್ಯ : ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಳಕಳಿ, ಸಂಸ್ಥಾನದ ಸರ್ವತೋಮುಖ ಏಳಿಗೆ, ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ದೂರದೃಷ್ಟಿ , ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ವಿಕಸನ, ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರ ಕಲ್ಯಾಣದಿಂದ ಮಾತ್ರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಾಧ್ಯ ಎಂಬುದು ಸ್ವಾರಸ್ಯ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ವ್ಯಕ್ತವಾಗಿದೆ.

VI. ಎಂಟು - ಹತ್ತು ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸುವುದು :

ಅಂಶಗಳನ್ನಾಧರಿಸಿ ಪರ್ಯಾಂಶಕ್ಕೆ	3 ಅಂಕಗಳು
ಭಾಷಾಶೈಲಿಗೆ, ಪದಬಂಧಗಳಿಗೆ	1 ಅಂಕ
ಒಟ್ಟು	**4 ಅಂಕಗಳು**

27. ನಾಲ್ವಡಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜಒಡೆಯರು 1902ರ ಆಗಸ್ಟ 8ನೇ ತಾರೀಕಿನಂದು ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದ ನೇರ ಉಸ್ತುವಾರಿ ವಹಿಸಿಕೊಂಡು, ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದ ಸರ್ವತೋಮುಖ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆಕಂಕಣಬದ್ಧರಾದರು. 1907ರಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯ ವಿಧಾಯಕ ಸಭೆಯನ್ನು ಸಹ ಸ್ಥಾಪಿಸಿದರು. ಈ ಸಭೆಗೆ ಪ್ರಜಾಪ್ರತಿನಿಧಿ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಮಂಡಿಸಿದ ಎಲ್ಲ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಸಹ ವಿಮರ್ಶಿಸುವ ಅಧಿಕಾರ ಇದ್ದಿತು. 1923ರಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಕಾನೂನನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದು, ಪ್ರಜಾ ಪ್ರತಿನಿಧಿ ಸಭೆಯನ್ನು ಶಾಸನಬದ್ಧ ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನಾಗಿ ಮಾರ್ಪಡಿಸಿದರು. ಇವರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮ ನಿರ್ಮಲೀಕರಣ, ವೈದ್ಯ ಸಹಾಯ ವಿದ್ಯಾ ಪ್ರಚಾರ ನೀರಿನ ಸೌಕರ್ಯ ಪ್ರಯಾಣ ಸೌಲಭ್ಯ ಮುಂತಾದ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳು ಸ್ವಯಂ ಆಡಳಿತ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಾದವು. ಆ ಮೂಲಕ ನಾಲ್ವಡಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜಒಡೆಯರು ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಾನೂನುಗಳ ಹರಿಕಾರ ಎಂದು ಹೆಸರಾದರು ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಗೀತ ವಾಸ್ತುಶಿಲ್ಪಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಒತ್ತು ನೀಡಿದರಲ್ಲದೆ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ತನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು. ಅನೇಕ ರೈಲುಮಾರ್ಗಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿದರು. 1900 ರಲ್ಲಿ ಶಿವನಸಮುದ್ರದ ಬಳಿ ಕಾವೇರಿ ನದಿಯಿಂದ ಏಷ್ಯಾ ಖಂಡದಲ್ಲಿ ಮೊದಲ ಜಲವಿದ್ಯುತ್

ಉತ್ಪಾದನಾ ಕೇಂದ್ರ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. ವಾಣಿವಿಲಾಸಾಗರ ಕೃಷ್ಣರಾಜಸಾಗರ ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಿ ನೀರಾವರಿ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಬೃಹತ್ ಮುಂಗಾಣಿಕೆಯ ಕೊಡುಗೆ ನೀಡಿದರು. ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಮೊಟ್ಟಮೊದಲ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯವಾದ ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ ಕೀರ್ತಿ ನಾಲ್ವಡಿ ಅವರಿಗೆ ಸಲ್ಲುತ್ತದೆ ಉಚಿತ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳ ಕಾರ್ಯ ಆರಂಭ, ವಾಣಿಜ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಸ್ಥಾಪನೆ ಹಾಗೂ ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘಗಳನ್ನ ಸ್ಥಾಪಿಸಿದರು. ನಾಲ್ವಡಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜಒಡೆಯರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇಡೀ ಭರತ ಖಂಡದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಸಂಸ್ಥಾನವು ಕಾಣದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯವು ಕಂಡು ಬಂದದರಿಂದ ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಮಾದರಿ ಮೈಸೂರು ಎಂಬ ಕೀರ್ತಿ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಯಿತು.

28. ಭಾರತದ ಆಧುನಿಕತೆಯ ಹರಿಕಾರರಾಗಿ ವಾಸ್ತವ ಚಿಂತನೆ, ನಿಸ್ವಾರ್ಥ ನಡತೆ, ಸುಸಂಗತ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ದೃಷ್ಟಿ, ಯೋಜನೆ ಮತ್ತು ದಕ್ಷ ಆಡಳಿತದ ತಳಹದಿಯ ಮೇಲೆ ಹೊಸ ರಾಷ್ಟ್ರ ನಿರ್ಮಿಸಲು ಮುಂದಾದವರು ಸರ್ ಎಂವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯನವರು. ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯ ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನದ ದಿವಾನರಾಗಿ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಮಾದರಿಯನ್ನುಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸಿದರು. ಕಚೇರಿಯ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಸುಧಾರಣೆ ಮಾಡಿದರು. ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ದಕ್ಷತೆ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆಗೆ ಒತ್ತು ನೀಡಿದರು. ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳೀಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರೀಕೃತವಾಗಿದ್ದ ನ್ಯಾಯಾಂಗ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯಾಂಗಗಳ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕಗೊಳಿಸಿದರು. ರಾಜ್ಯಪ್ರವಾಸ ಮಾಡಿ ಅಜ್ಮಾಯಿಸಿ ಕಾರ್ಯ ನಡೆಸಿದರು. ಸಮರ್ಥ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ಸಮಿತಿಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದರು. ನೇಮಕಾತಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳೀಯರಿಗೆ ಆದ್ಯತೆ ನೀಡಿದರು. ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಗೆ ಅಗ್ರ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ನೀಡಿದರು. ರಾಜ್ಯದ ಆರ್ಥಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗೆ ಭದ್ರಬುನಾದಿ ಹಾಕುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಹಣಕಾಸು ನೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾರ್ಪಾಟು ಮಾಡಿದರು. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ವೇತನವನ್ನು ಕೊಡುವ ಮೂಲಕ ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗಗಳ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ವ್ಯಾಸಂಗಕ್ಕೆ ಅನುವು ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟರು. ಹೀಗೆ ತಮ್ಮ ಪರಿಪಕ್ವ ಅನುಭವವನ್ನು ಮೈಸೂರಿನ ಸಮಗ್ರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಬಳಸಿ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯನವರು ಸ್ಮರಣೀಯರಾಗಿರುವರು.

29. ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯ ಅವರು ಆಧುನಿಕ ಶಿಕ್ಷಣವೇ ಎಲ್ಲ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೂ ಪರಮೋಚ್ಚ ಪರಿಹಾರವೆಂದು ನಂಬಿದರು. ಕ್ರಿಸ್ತ ಶಕ 1913ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ನಿಬಂಧನೆಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದರು. ಮದ್ರಾಸ್ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ನಿಯಂತ್ರಣಕ್ಕೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದ್ದ ಪ್ರೌಢ ಶಿಕ್ಷಣ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ಬದಲಿಸಿ ಸಂಸ್ಥಾನವೇ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾದ ಪ್ರೌಢಶಿಕ್ಷಣದ ಅಂತಿಮ ಪರೀಕ್ಷೆ ನಡೆಸುವ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಆರ್ಥಿಕ ಪರಿಷತ್ತಿನ ಮೂಲಕ ಜಾರಿಗೆ ತಂದರು. ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕಾಗಿ ಶಿಕ್ಷಣವಿರಬೇಕು. ಅದು ಕೆಲವೇ ಜನರ ಸ್ವತ್ತಾಗದೆ ಪ್ರಗತಿಪರ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರ ಆ ಜನ್ಮ ಸಿದ್ಧ ಹಕ್ಕಾಗಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ಮನಗಂಡ ಇವರು ತಾಂತ್ರಿಕ ಮತ್ತು ವೃತ್ತಿಪರ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಆದ್ಯತೆ ನೀಡಿದರು. ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಮೆಕಾನಿಕಲ್ ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ಶಾಲೆ, ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಚಾಮರಾಜೇಂದ್ರ ತಾಂತ್ರಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು. ಮಹಿಳಾ ಶಿಕ್ಷಣದ ಬಗ್ಗೆ ಸಹಾನುಭೂತಿ ಹೊಂದಿದ್ದ ಇವರು ಗೃಹ ಶಿಕ್ಷಣ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದರು. ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಸ್ಥಾಪನೆ ಇವರ ದೂರದೃಷ್ಟಿಯ ಮತ್ತೊಂದು ಫಲಶ್ರುತಿಯಾಗಿದೆ.

30. ನಾಲ್ವಡಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜ ಒಡೆಯರು ೧೯೦೨ ರ ಆಗಸ್ಟ್ ೮ ನೇ ತಾರೀಖಿನಿಂದ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದ ನೇರ ಉಸ್ತುವಾರಿಯನ್ನು ತಮ್ಮ ಸುಪರ್ದಿಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರು. ದಿವಾನರಾಗಿದ್ದ ಸರ್ ಕೆ. ಶೇಷಾದ್ರಿ ಅಯ್ಯರ್ ರವರ ಸಹಕಾರದಿಂದ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದ ಸರ್ವೋತೋಮುಖ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಕಂಕಣಬದ್ಧರಾದರು. ಅರಸು ಮನೆತನದಿಂದ ಬಂದವರಾಗಿದ್ದರೂ ಜನತೆ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳುವಿಕೆಯ ಪರವಾಗಿದ್ದರು. ಇವರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ 'ಪ್ರಜಾಪ್ರತಿನಿಧಿ ಸಭೆ' ಹೊಸರೂಪವನ್ನು ಪಡೆದು ಜನಪ್ರತಿನಿಧಿ ಸಭೆಯಾಗಿ ಪರಿವರಿವರ್ತನೆಯಾಯಿತು. ೧೯೨೩ ರಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಕಾನೂನೊಂದನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದು ಶಾಸನಬದ್ಧ ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನಾಗಿ

ಮಾರ್ಪಡಿಸಿದರು. ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಎರಡು ಬಾರಿ ಸಮಾವೇಶಗೊಂಡು ಕಲಾಪ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಇದು ವಾರ್ಷಿಕ ಆಯವ್ಯಯ ಪರಿಶೀಲನೆ, ಪ್ರಶ್ನೋತ್ತರ ಠರಾವುಗಳ ಮಂಡನೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿತ್ತು. ಇದರಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳನ್ನು ಜನರಿಂದಲೇ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ೧೯೦೭ ರಲ್ಲಿ 'ನ್ಯಾಯ ವಿಧಾಯಕ ಸಭೆ' ಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದರು. ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಎರಡು ಬಾರಿ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಸಮಾವೇಶಗೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದ ಈ ಸಭೆಗೆ ಪ್ರಜಾಪ್ರತಿನಿಧಿ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಮಂಡಿಸಿದ ಎಲ್ಲ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ವಿಮರ್ಶಿಸುವ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಹೊಂದಿತ್ತು. ಯಾವುದೇ ಕಾನೂನನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸಲು ಈ ಸಭೆಯ ಅನುಮತಿ ಅಗತ್ಯವಾಗಿತ್ತು. ಸರ್ಕಾರದ ಖರ್ಚುಗಳನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವ ಅಧಿಕಾರ ಸಹ ಇದ್ದಿತು.

31. ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯನವರು ೧೮೮೪ ಎಲ್ಲಿ ಮುಂಬೈ ಪ್ರಾಂತ್ಯದ ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಸಹಾಯಕ ಎಂಜಿನಿಯರ್ ಆಗಿ ಸೇವೆ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು. ಖಾನ್ ದೇಶ ಮತ್ತು ನಾಸಿಕ್ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಹರಿಯುತ್ತಿದ್ದ ಪಂಜ್ರಾ ನದಿಯ ನೀರಾವರಿ ಕಾಲುವೆಗೆ ತೂಬು ಮೇಲ್ಕಾಲುವೆಯನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿದ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ಸು ಗಳಿಸಿ ಮೇಲಧಿಕಾರಿಗಳ ಮೆಚ್ಚುಗೆಗೆ ಪಾತ್ರರಾದರು. ಮುಂಬೈ ಸರ್ಕಾರದ ಸೂಚನೆಯ ಮೇರೆಗೆ ಸಿಂಧ್ ಪ್ರಾಂತ್ಯ ಸುಕ್ಕೂರು ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಪೂರೈಕೆಯ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಪೂರೈಸಿದರು. ಅಂದಿನ ಮುಂಬೈ ಪ್ರಾಂತ್ಯದ ಗವರ್ನರ್ ಆಗಿದ್ದ ಲಾರ್ಡ್ ಸಂಡ್ ಹರ್ಸ್ಟ್ ಅವರು ಇವರನ್ನು ಮುಕ್ತಕಂಠದಿಂದ ಹಾಡಿ ಹೊಗಳಿದರು. ಪೂನಾದ ಮುಥಾ ಕಾಲುವೆಗೆ ನೀರಿನ ನೆಲೆಯಾದ ಪೀಪ್ ಜಲಾಶಯಕ್ಕೆ ಸ್ವಯಂಚಾಲಿತ ಬಾಗಿಲುಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿದರು. ಸ್ವಯಂಚಾಲಿತ ಬಾಗಿಲುಗಳ ಅನ್ವೇಷಣೆ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯ ಅವರ ಸಾಧನೆಯ ಕಿರೀಟಕ್ಕೆ ಮತ್ತೊಂದು ಗರಿಯನ್ನು ಸೇರಿಸಿತು. ನಂತರ ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಮುಂಬೈ ಪ್ರಾಂತ್ಯದ ಸ್ಯಾ ಆಗಿ ನೇಮಕಗೊಂಡರು. ಈ ಹುದ್ದೆಗೆ ನೇಮಕವಾದ ಪ್ರಥಮ ಭಾರತೀಯರು ಎಂಬುದು ಗಮನಾರ್ಹ ಅಂಶವಾಗಿದೆ.

32. ನಾಲ್ವಡಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜ ಒಡೆಯರು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ ' ನ್ಯಾಯ ವಿಧಾಯಕ ಸಭೆ ಮತ್ತು ಜಾರಿಗೆ ತಂದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಾನೂನುಗಳು'.

ನ್ಯಾಯ ವಿಧಾಯಕ ಸಭೆ : ನಾಲ್ವಡಿ ಕೃಷ್ಣ ಒಡೆಯರು ೧೯೦೭ ರಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯ ವಿಧಾಯಕ ಸಭೆಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದರು.ಇದರ ಸದಸ್ಯರ ಸಂಖ್ಯೆ ೫೦ . ಇದರಲ್ಲಿ ಜನರಿಂದ ಆಯ್ಕೆಯಾದವರು ೨೨ ಸದಸ್ಯರು. ಮೇಲ್ಮನೆಯ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಈ ಸಂಸ್ಥೆ, ಜೂನ್ ಮತ್ತು ಡಿಸೆಂಬರ್ ತಿಂಗಳುಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಸಮಾವೇಶಗೊಳ್ಳುತ್ತಿತ್ತು. ಪ್ರಜಾಪ್ರತಿನಿಧಿ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಮಂಡಿಸಿದ ಎಲ್ಲ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ವಿಮರ್ಶಿಸುವ ಅಧಿಕಾರ ಈ ಸಂಸ್ಥೆ ಇದ್ದಿತು. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಯಾವುದೇ ಕಾನೂನನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸಲು ಆ ಸಭೆಯ ಅನುಮತಿ ಅಗತ್ಯವಾಗಿತ್ತು. ಆ ಸಭೆಗೆ ಸರ್ಕಾರದ ಖರ್ಚುಗಳನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವ ಅಧಿಕಾರ ಸಹ ಇದ್ದಿತು.

ಜಾರಿಗೆ ತಂದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಾನೂನುಗಳು : ೧೯೦೯ ರಲ್ಲಿ ದೇವದಾಸಿ ಪದ್ಧತಿ ನಿಷೇಧ, ೧೯೧೦ ರಲ್ಲಿ ಬಸವಿ ಪದ್ಧತಿ, ಗೆಜ್ಜೆಪೂಜೆ ಪದ್ಧತಿ ಸಂಪೂರ್ಣ ನಿರ್ಮೂಲನೆ, ೧೯೩೬ ರಲ್ಲಿ ವೇಶ್ಯಾ ವೃತ್ತಿ ತಡೆಗಟ್ಟುವ ಕಾಯ್ದೆ, ವಿಧವಾ ಮರುವಿವಾಹ ಕಾಯ್ದೆ, ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ಕಡ್ಡಾಯ ಶಿಕ್ಷಣ ಜಾರಿ, ೧೯೧೪ ರಲ್ಲಿ ಶಾಲಾ ಪ್ರವೇಶಕ್ಕೆ ಜಾತಿ ಪರಿಗಣನೆಯ ನಿಷೇಧ, ೧೯೧೯ ರಲ್ಲಿ ಮಾಧ್ಯಮಿಕ ಶಾಲಾ ಶಿಕ್ಷಣ ಶುಲ್ಕ ರದ್ಧತಿ, ೧೯೨೭ರಲ್ಲಿ ಮೊಟ್ಟ ಬಾರಿಗೆ ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ಮತದಾನದ ಹಕ್ಕು, ೧೯೦೫ ರಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರಿ ಕಾರ್ಮಿಕ ಪರಿಹಾರ ಕಾಯ್ದೆ, ೧೯೧೩ ರಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ಗ್ರಾಮ ನ್ಯಾಯಾಲಯಕಾಯ್ದೆ , ೧೯೧೮ ರಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಗಳ ಕಾಯ್ದೆ ಜಾರಿಗೆ ತಂದರು.

ಗದ್ಯಪಾಠ 4. ಎದೆಗೆ ಬಿದ್ದ ಅಕ್ಷರ
: ಮಾದರಿ ಉತ್ತರಗಳು :

I. ಬಹು - ಆಯ್ಕೆಪ್ರಶ್ನೆ (ಕ್ರಮಾಕ್ಷರದೊಂದಿಗಿನ ಪ್ರತಿ ಸರಿಯುತ್ತರಕ್ಕೆ 1 ಅಂಕ) :

1. (ಬಿ) ಧಾತು
2. (ಎ) ನಿಷೇದಾರ್ಥಕ
3. (ಡಿ) ವಿದ್ಯರ್ಥಕ
4. (ಸಿ) ಮಾಡಿಯಾನು
5. (ಸಿ) ನೋಡದು
6. (ಡಿ) ಮಾಡಲಿ
7. (ಎ) ವಿದ್ಯರ್ಥಕ
8. (ಸಿ) ಉತ್ತ
9. (ಡಿ) ತಿನ್ನು
10. (ಡಿ) ಓಡು

II. ಸಂಬಂಧೀಪದ ಬರೆಯುವುದು (ಪ್ರತಿ ಸರಿಯುತ್ತರಕ್ಕೆ 1 ಅಂಕ) :

11. ಅಕರ್ಮಕ ಧಾತು
12. ಸಂಭವನಾರ್ಥಕ
13. ಭವಿಷ್ಯತ್ ಕಾಲ
14. ಸಕರ್ಮಕಧಾತು
15. ಸಂಭವನಾರ್ಥಕ

III. ಒಂದೊಂದು ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಬರೆಯುವುದು (ವಾಕ್ಯರೂಪದಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರತಿ ಸರಿಯುತ್ತರಕ್ಕೆ 1 ಅಂಕ) :

16. ಚಾವಣಿ ಇಲ್ಲದ ಗುಡಿಯಲ್ಲಿ ಇಂದು ಮನೆಮಂಚಮ್ಮ ಪೂಜಿತಳಾಗುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ.
17. ಡಾ. ಅಶೋಕ ಪೈರವರ ಊರು ಶಿವಮೊಗ್ಗ.
18. ಭೂಮಿಗೆ ಬಿದ್ದ ಬೀಜ ಎದೆಗೆ ಬಿದ್ದ ಅಕ್ಷರ ಇಂದಲ್ಲ ನಾಳೆ ಫಲ ಕೊಡುವ ಅಂಶಗಳಾಗಿವೆ.
19. ಮನೆ ಮಂಚಮ್ಮ ಗ್ರಾಮ ದೇವತೆ.
20. ಮನೆಮಂಚಮ್ಮನ ಕತೆ ಹೇಳಿದ ಕವಿ ಸಿದ್ದಲಿಂಗಯ್ಯ.
21. 'ಶಿವಾನುಭವ ಶಬ್ದಕೋಶ' ಪುಸ್ತಕ ಬರೆದವರು ಫ ಗು ಹಳಕಟ್ಟಿಯವರು.
22. ವಚನಕಾರರಿಗೆ ಅವರ ಪ್ರಜ್ಞೆಯೇ ದೇವರಾಗಿತ್ತು.
23. ಅಶೋಕ ಪೈಯವರ ವೃತ್ತಿ ಮನೋವೈದ್ಯರು.
24. ಚಾವಣಿ ಇಲ್ಲದ ಗುಡಿಯಲ್ಲಿ ಕಾರುಣ್ಯ ಸಮತೆಯ ಬುದ್ಧನನ್ನು ಇಟ್ಟರೆ ಅದೇ ನನ್ನ ದೇವರಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ದೇವನೂರ ಮಹಾದೇವ ಅವರು ನನ್ನ ದೇವರು ಯಾರು ಎಂಬುದನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟೀಕರಿಸಿದ್ದಾರೆ.

IV ಮೂರು –ನಾಲು ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಬರೆಯುವುದು (ಉತ್ತರದ ಅಂಕಗಳನ್ನಾಧರಿಸಿ ಪ್ರತಿ ಸರಿಯುತ್ತರಕ್ಕೆ 2 ಅಂಕಗಳು) :

25. ಅಶೋಕ ಪೈ ಹೇಳಿದ ಆ ಸಂಶೋಧನಾ ಸತ್ಯವೆಂದರೆ- ಕೆಲವು ಜನ ಒಂದು ಕೊಠಡಿಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಟಿ,ವಿ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನೊಂದಿಷ್ಟು ಜನ ಇದರ ಅರಿವಿಲ್ಲದೆ ಪಕ್ಕದ ಕೊಠಡಿಯಲ್ಲಿ ಏನೋ ಮಾತುಕತೆಯಾಡುತ್ತ ತಮ್ಮಷ್ಟಕ್ಕೆ ತಾವು ಇರುತ್ತಾರೆ. ಆಗ ಟಿ.ವಿಯಲ್ಲಿ ಯಾವುದಾದರೂ ಕೊಲೆ ದೃಶ್ಯ ಬಂದಾಗ ಟಿ.ವಿ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದವರು ದುಃಖದ ಭಾವನೆಗೊಳಗಾಗುತ್ತಾರೆ. ಇದು ಪಕ್ಕದ ಕೊಠಡಿಯಲ್ಲಿ ಇರುವವರ ಮನಸ್ಸಿಗೂ ಮುಟ್ಟಿ ಅವರ ಮನಸ್ಸು ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ದುಗುಡಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಅದೇ ಟಿ.ವಿಯಲ್ಲಿ ಯಾವುದಾದರೂ ನೃತ್ಯದ

ದೃಶ್ಯ ಬಂದಾಗ ಅದನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದವರಲ್ಲಿ ಖುಷಿ ಭಾವನೆಯು ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ಪಕ್ಕದ ಕೊಠಡಿಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದವರ ಮನಸ್ಸಿನ ಮೇಲೂ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರಿ ಸಂತೋಷದ ಭಾವನೆ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಸಂಶೋಧನಾ ಸತ್ಯದ ತಿರುಳೇನೆಂದರೆ ಯಾವ ಜೀವಿಯೂ ತನ್ನಷ್ಟಕ್ಕೆ ತಾನಿಲ್ಲ . ಒಂದು ಜೀವಿಗೆ ಆಗುವ ದುಃಖ ದುಮ್ಮಾನ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಉಸಿರಾಡುತ್ತ ಇರುವ ಎಲ್ಲಾ ಜೀವಿಗಳಲ್ಲೂ ಕಂಪನ ಉಂಟು ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಈ ಅನಿಕಂಪನ ಉಂಟು ಮಲಅಡುತ್ತದೆ. ಈ ಅನುಕಂಪನ ಇಡೀ ಜೀವಸಂಕುಲವೆಲ್ಲ ಒಂದೇ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತದೆ.

26. ವಚನಕಾರರ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಅರಿವು ಅಂದರೆ ತನ್ನಷ್ಟಕ್ಕೆ ತಾನು ಇರುವ ಕೇವಲ ತಿಳಿವಳಿಕೆ , ಜ್ಞಾನ ಮಾತ್ರ ಅಲ್ಲ .ಅದು ಕ್ರಿಯೆಯ ಅನುಭವದಿಂದ ಒಡಮೂಡಿ ಬರುವುದು. ಅದು ಕೇಳಿ ತಿಳಿದಿದ್ದಲ್ಲ. ಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಮೂಡಿದ ತಿಳಿವಳಿಕೆ, ಅದು ತರ್ಕವಲ್ಲ. ನಡೆಯಿಂದ ನುಡಿ ಹುಟ್ಟಿದರೆ ಅದು ಅರಿವು ಎಂದು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ.

27. ಒಮ್ಮೆ ಗ್ರಾಮದ ಜನರೆಲ್ಲಾ ಸೇರಿ ಮಂಚಮ್ಮದೇವಿಗೆ ಗುಡಿ ಕಟ್ಟಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುತ್ತಾರೆ.ಚಾವಣಿಯ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗ ಒಬ್ಬನ ಮೈಮೇಲೆ ದೇವಿ ಆವಾಹಿಸಿಕೊಂಡು ಜನರನ್ನು ಕುರಿತು 'ಏನ್ರಯ್ಯಾ ಏನು ಮಾಡ್ತಾ ಇದ್ದೀರಿ ?' ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನಿಸುತ್ತಾಳೆ. ನಿನಗೆ ಗುಡಿ ಕಟ್ಟುತ್ತಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಜನರು ಉತ್ತರಿಸಿದಾಗ ' ನಿಮಗೆಲ್ಲಾ ಮನೆ ಉಂಟಾ ನನ್ನ ಮಕ್ಕಳಾ ?ಎಂದು ದೇವಿ ಅಬ್ಬರಿಸಿದಾಗ ಒಬ್ಬ ' ನನಗಿಲ್ಲ ತಾಯಿ' ಎನ್ನುತ್ತಾನೆ. ಹಾಗಾದರೆ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಮನೆ ಆಗುವವರೆಗೂ ನನಗೂ ಮನೆ ಬೇಡ ಎಂದ ಮಂಚಮ್ಮದೇವಿ ಅಂದಿನಿಂದ ಮನೆಮಂಚಮ್ಮ ದೇವಿಯಾಗಿ ರೂಪುಗೊಂಡು ಇಂದಿಗೂಚಾವಣಿಯಿಲ್ಲದ ಗುಡಿಯಲ್ಲಿ ಪೂಜಿತಳಾಗುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ.

V. ಕವಿ / ಸಾಹಿತಿಯ ಜನ್ಮಸ್ಥಳ, ಕಾಲ, ಕೃತಿ ಮತ್ತು ಬಿರುದು / ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ವಾಕ್ಯರೂಪದಲ್ಲಿ ಬರೆಯುವುದು :

ಜನ್ಮಸ್ಥಳ, ಕಾಲ	1 ಅಂಕ
ಕೃತಿ, ಬಿರುದು / ಪ್ರಶಸ್ತಿ	1ಅಂಕ
ವಾಕ್ಯರೂಪದಲ್ಲಿಬರೆಯುವುದು, ಭಾಷಾಶೈಲಿಗೆ	1ಅಂಕ
ಒಟ್ಟು	**3 ಅಂಕಗಳು**

28. ದೇವನೂರ ಮಹಾದೇವ : ದೇವನೂರ ಮಹಾದೇವ ಅವರು ಸಾ.ಶ 1948 ರಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯ ನಂಜನಗೂಡು ತಾಲೂಕಿನ ದೇವನೂರು ಎಂಬ ಊರಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದರು. ಇವರು 'ಎದೆಗೆ ಬಿದ್ದ ಅಕ್ಷರ, ಒಡಲಾಳ,ಕುಸುಮಬಾಲೆ, ದ್ಯಾವನೂರು, ಗಾಂಧಿ ಮತ್ತು ಮಾವೊ, ನಂಬಿಕೆಯನೆಂಟ, ನೋಡು ಮತ್ತು ಕೂಡು' ಮುಂತಾದ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇವರಿಗೆ ಕೇಂದ್ರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೇಮಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ಭಾರತೀಯ ಭಾಷಾ ಪರಿಷತ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿ , ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯೋತ್ಸವ ಪ್ರಸಸ್ತಿಗಳು ದೊರೆತಿವೆ.

VI. ಸಂದರ್ಭವನ್ನುಸ್ವಾರಸ್ಯದೊಂದಿಗೆಬರೆಯುವುದು :

ಕರ್ತೃ, ಆಕರ ಮತ್ತು ಪಠ್ಯದಹೆಸರು	1 ಅಂಕ
ಸಂದರ್ಭದ ವಿವರಣೆ	1 ಅಂಕ
ಸ್ವಾರಸ್ಯಮತ್ತುಶೈಲಿ- ಪದಬಂಧಗಳಿಗೆ	1ಅಂಕ
ಒಟ್ಟು	**3 ಅಂಕಗಳು**

29. "ಹಾಗಾದರೆ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಮನೆ ಆಗುವವರೆಗೂ ನನಗೂ ಮನೆ ಬೇಡ"

ಆಯ್ಕೆ : ಪ್ರಸ್ತುತ ವಾಕ್ಯವನ್ನು ದೇವನೂರ ಮಹಾದೇವ ಅವರು ಬರೆದ ಎದೆಗೆ ಬಿದ್ದ ಅಕ್ಷರ ಕೃತಿಯಿಂದ ಆಯ್ದ ಎದೆಗೆ ಬಿದ್ದ ಅಕ್ಷರ ಎಂಬ ಗದ್ಯಪಾಠದಿಂದ ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ಸಂದರ್ಭ : ಗ್ರಾಮದೇವತೆ ಮಂಚಮ್ಮನಿಗೆ ಗುಡಿ ಕಟ್ಟಲು ಜನ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದಅಗ , ಒಬ್ಬನ ಮೈಮೇಲೆ ಗ್ರಾಮದೇವತೆ ಮಂಚಮ್ಮ ಆವಾಹಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದು ಜನರೊಡನೆ

ಮಾತನಾಡುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಈ ಮಾತನ್ನು ಗ್ರಾಮದೇವತೆ ಮಂಚಮ್ಮ ಜನರಿಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾಳೆ.

ಸ್ವಾರಸ್ಯ : ತನ್ನ ಭಕ್ತರಿಗೆ ಮನೆ ಇಲ್ಲದ ಮೇಲೆ ನನಗೂ ಮನೆ ಬೇಡ ಎಂಬ ಮಂಚಮ್ಮ ದೇವತೆಯ ಮಾತು ಕಾರುಣ್ಯ ಮತ್ತು ಸಮಾನತೆಯ ದ್ಯೋತಕವಾಗಿರುವುದು ಈ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಸ್ವಾರಸ್ಯವಾಗಿದೆ.

30. "ಯಾವ ಜೀವಿಯೂ ತನ್ನಷ್ಟಕ್ಕೆ ತಾನಿಲ್ಲ"

ಆಯ್ಕೆ : ಪ್ರಸ್ತುತ ವಾಕ್ಯವನ್ನು ದೇವನೂರ ಮಹಾದೇವ ಅವರು ಬರೆದ ಎದೆಗೆ ಬಿದ್ದ ಅಕ್ಷರ ಕೃತಿಯಿಂದ ಆಯ್ದ ಎದೆಗೆ ಬಿದ್ದ ಅಕ್ಷರ ಎಂಬ ಗದ್ಯಪಾಠದಿಂದ ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ಸಂದರ್ಭ : ಲೇಖಕರಾದ ಶ್ರೀ ದೇವನೂರು ಮಹಾದೇವ ಅವರು ಡಾ. ಅಶೋಕ ಪೈ ಅವರ ಒಂದು ಸಂಶೋಧನಾ ಸತ್ಯಕತೆಯನ್ನು ಉದಾಹರಣೆ ನೀಡುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಈ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಸ್ವಾರಸ್ಯ : ಯಾವುದೇ ಒಂದು ಜೀವಿಗೆ ಆಗುವ ದುಃಖ ದುಮ್ಮಾನ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಉಸಿರಾಡುತ್ತ, ಎಲ್ಲ ಜೀವಿಗಳಲ್ಲೂ ಕಂಪನ ಉಂಟು ಮಾಡುತ್ತಿರುತ್ತದೆ ಎಂಬುದು ಈ ಮಾತಿನ ಸ್ವಾರಸ್ಯವಾಗಿದೆ.

31. "ಅವರಿಗೆ ಅವರವರ ಪ್ರಜ್ಞೆಯೇ ದೇವರಾಗಿತ್ತು"

ಆಯ್ಕೆ : ಪ್ರಸ್ತುತ ವಾಕ್ಯವನ್ನು ದೇವನೂರ ಮಹಾದೇವ ಅವರು ಬರೆದ ಎದೆಗೆ ಬಿದ್ದ ಅಕ್ಷರ ಕೃತಿಯಿಂದ ಆಯ್ದ ಎದೆಗೆ ಬಿದ್ದ ಅಕ್ಷರ ಎಂಬ ಗದ್ಯಪಾಠದಿಂದ ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ಸಂದರ್ಭ : ವಚನಕಾರರು ತಮ್ಮ ಸುತ್ತಮುತ್ತ ಇರುವ ದೇವರುಗಳನ್ನು ದೇವರು ಅಂದುಕೊಂಡಿರಲಿಲ್ಲ. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ವಚನಕಾರರಿಗೂ ಅವರವರದೇ ಅದ ಇಷ್ಟದೈವ ಇದ್ದಿತು. ಅದೇ ಪ್ರಜ್ಞೆ. ಅಂದರೆ ವಚನಕಾರರಿಗೆ ಅವರವರ ಪ್ರಜ್ಞೆಯೇ ದೇವರಾಗಿತ್ತು ಎಂದು ಹೇಳುವಾಗ ಈ ಮಾತು ಬಂದಿದೆ.

ಸ್ವಾರಸ್ಯ : ವಚನಕಾರರಿಗೆ ಇಷ್ಟದೈವದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದ ಪ್ರಜ್ಞೆಯಂತೆ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರಲ್ಲಿ ಪ್ರಜ್ಞೆ ಜಾಗೃತವಾಗಿರಬೇಕು ಎಂಬುದು ಸ್ವಾರಸ್ಯ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ವಿವರಿಸಿದ್ದಾರೆ.

32. "ಈ ಸಮಷ್ಟಿ ಮನಸ್ಸಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರೂ ಇರುತ್ತಾರೆ"

ಆಯ್ಕೆ : ಪ್ರಸ್ತುತ ವಾಕ್ಯವನ್ನು ದೇವನೂರ ಮಹಾದೇವ ಅವರು ಬರೆದ ಎದೆಗೆ ಬಿದ್ದ ಅಕ್ಷರ ಕೃತಿಯಿಂದ ಆಯ್ದ ಎದೆಗೆ ಬಿದ್ದ ಅಕ್ಷರ ಎಂಬ ಗದ್ಯಪಾಠದಿಂದ ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ಸಂದರ್ಭ : ಲೇಖಕರಾದ ದೇವನೂರು ಮಹಾದೇವ ಅವರು ಕೊಲೆ, ಸುಲಿಗೆ, ದ್ವೇಷ, ಅಸೂಯೆಗಳಿಂದ ಕ್ಷೋಭೆಗೊಂಡು ನರಳುತ್ತಿರುವ ಜಗತ್ತು ತನ್ನ ಆಳದ ಸಮಷ್ಟಿ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಘಾಸಿಗೊಳಿಸುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಈ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಸ್ವಾರಸ್ಯ : ಸಮಷ್ಟಿ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರೂ ಇರುವುದರಿಂದ ಕಾರುಣ್ಯ ಮತ್ತು ಸರ್ವ ಸಮಾನತೆ ಮನೋಭಾವ ಮೂಡಿಸಿಕೊಂಡು ಬದುಕಬೇಕು ಎಂಬುದು ಈ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಸ್ವಾರಸ್ಯಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಗೊಂಡಿದೆ.

33. "ಓಹೋ! ನನಗೆ ಗುಡಿಮನೆ ಕಟ್ತಾ ಇದ್ದೀರಾ?"

ಆಯ್ಕೆ : ಪ್ರಸ್ತುತ ವಾಕ್ಯವನ್ನು ದೇವನೂರ ಮಹಾದೇವ ಅವರು ಬರೆದ ಎದೆಗೆ ಬಿದ್ದ ಅಕ್ಷರ ಕೃತಿಯಿಂದ ಆಯ್ದ ಎದೆಗೆ ಬಿದ್ದ ಅಕ್ಷರ ಎಂಬ ಗದ್ಯಪಾಠದಿಂದ ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ಸಂದರ್ಭ : ಒಮ್ಮೆ ಗ್ರಾಮದ ಜನರೆಲ್ಲಾ ಸೇರಿ ಮಂಚಮ್ಮದೇವಿಗೆ ಗುಡಿ ಕಟ್ಟಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುತ್ತಾರೆ. ಚಾವಣಿಯ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗ ಒಬ್ಬನ ಮೈಮೇಲೆ ದೇವಿ ಆವಾಹಿಸಿಕೊಂಡು ಜನರನ್ನು ಕುರಿತು 'ಏನ್ರಯ್ಯಾ ಏನು ಮಾಡ್ತಾ ಇದ್ದೀರಿ ?' ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನಿಸುತ್ತಾಳೆ. ನಿನಗೆ ಗುಡಿ ಕಟ್ಟುತ್ತಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಜನರು ಉತ್ತರಿಸುವಾಗ ಈ ಮಾತನ್ನು ಮನೆಮಂಚಮ್ಮ ದೇವಿ ಜನರಿಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾಳೆ.

ಸ್ವಾರಸ್ಯ : ಗ್ರಾಮದ ಜನರೆಲ್ಲಾ ಸೇರಿ ಮಂಚಮ್ಮದೇವಿಗೆ ಗುಡಿ ಕಟ್ಟಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುತ್ತಾರೆ. ಚಾವಣಿಯ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗ ಒಬ್ಬನ ಮೈಮೇಲೆ ದೇವಿ ಆವಾಹಿಸಿಕೊಂಡು ಜನರನ್ನು ಕುರಿತು 'ಏನ್ರಯ್ಯಾ ಏನು ಮಾಡ್ತಾ ಇದ್ದೀರಿ ?' ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನಿಸುತ್ತಾಳೆ. ನಿನಗೆ ಗುಡಿ ಕಟ್ಟುತ್ತಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಜನರು ಉತ್ತರಿಸಿದಾಗ ' ನಿಮಗೆಲ್ಲಾ ಮನೆ ಉಂಟಾ ನನ್ನ ಮಕ್ಕಳಾ? ಎಂದು ದೇವಿ ಅಬ್ಬರಿಸಿದಾಗ ಒಬ್ಬ ನನಗಿಲ್ಲ ತಾಯಿ ಎನ್ನುತ್ತಾನೆ. ಹಾಗಾದರೆ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಮನೆ ಆಗುವವರೆಗೂ ನನಗೂ ಮನೆ ಬೇಡ ಎನ್ನುವ ಮಂಚಮ್ಮದೇವಿಯ ಮಾತು ಸ್ವಾರಸ್ಯಪೂರ್ಣವಾಗಿದೆ.

VII. ಎಂಟು-ಹತ್ತುವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿಉತ್ತರಿಸುವುದು :

ಅಂಶಗಳನ್ನಾಧರಿಸಿಪಠ್ಯಾಂಶಕ್ಕೆ 3 ಅಂಕಗಳು

ಭಾಷಾಶೈಲಿಗೆ,ಪದಬಂಧಗಳಿಗೆ 1 ಅಂಕ

ಒಟ್ಟು 4 ಅಂಕಗಳು

34. ದೇವನೂರ ಮಹಾದೇವ ಅವರಿಗೆ ಕವಿ ಸಿದ್ದಲಿಂಗಯ್ಯ ಅವರು ಮನೆಮಂಚಮ್ಮ ಎಂಬ ಗ್ರಾಮದೇವತೆಯ ಕತೆಯನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆ ಕತೆ ಹೀಗಿದೆ- ಒಂದು ಸಲ ಒಂದು ಗ್ರಾಮದ ಜನರೆಲ್ಲ ಸೇರಿ ತಮ್ಮ ಗ್ರಾಮದೇವತೆ ಮಂಚಮ್ಮಗೆ ಗುಡಿಕಟ್ಟಲು ಆರಂಭಿಸುತ್ತರೆ. ಹೀಗೆ ಗುಡಿ ಕಟ್ತ ಇರುವಾಗ ಗುಡಿಯ ಕಟ್ಟಡದ ಚಾವಣಿ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗ ಅಲ್ಲಿದ್ದ ಒಬ್ಬನ ಮೈಮೇಲೆ ಆ ಗ್ರಾಮದೇವತೆ ಮಂಚಮ್ಮ ಆವಾಹಿಸಿಕೊಂಡು " ನಿಲ್ಸಿ ನನ್ ಮಕ್ಕಳಾ" ಎಂದು ಅಬ್ಬರ ಮಾಡುತ್ತಾಳೆ. ಆ ಅಬ್ಬರಕ್ಕೆ ಜನ ತಮ್ಮ ಕೆಲಸ ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಕಕ್ಕಾಬಿಕ್ಕಿಯಾಗಿ ನೋಡುತ್ತಾರೆ. ಆಗ ದೇವತೆ ಮಂಚಮ್ಮ " ಏನ್ರಯ್ಯಾ ಏನ್ ಮಾಡ್ತಾ ಇದ್ದಿರಿ?" ಎನ್ನುತ್ತಾಳೆ. ಅಲ್ಲಿನ ಜನರು 'ನಿನಗೊಂದು ಗುಡಿಮನೆ ಕಟ್ತಾ ಇದ್ದೀವಿ ತಾಯಿ ' ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಪುನಃ ಆ ದೇವತೆ " ಓಹೋ ,ನನಗೆ ಗುಡಿಮನೆ ಕಟ್ತಾ ಇದ್ದೀರೋ ? ಹಾಗಾದರೆ ನಿಮಗೆಲ್ಲ ಮನೆ ಉಂಟಾ ನನ್ನ ಮಕ್ಕಳಾ? " ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತಾಳೆ. ಆಗ ಒಬ್ಬನು " ನನಗಿಲ್ಲ ತಾಯಿ" ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಆಗ ಗ್ರಾಮದೇವತೆ ಮಂಚಮ್ಮ " ಹಾಗಾದರೆ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಮನೆ ಆಗುವವರೆಗೆ ನನಗೂ ಮನೆ ಬೇಡ" ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾಳೆ. ಅಂದಿನಿಂದ ಮಂಚಮ್ಮದೇವಿ ಮನೆಮಂಚಮ್ಮಳಾಗುತ್ತಾಳೆ. ಚಾವಣಿ ಇಲ್ಲದ ಗುಡಿಯಲ್ಲಿ ತಾಯಿ ಮನೆಮಂಚಮ್ಮ ಇಂದು ಪೂಜಿತಳಾಗುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ.

VIII. ಪತ್ರಲೇಖನ ಬರೆಯುವುದು :

35. ವ್ಯಾವಹಾರಿಕ / ಮನವಿ ಪತ್ರ :

ಇಂದ, ಗೆ, ಸಂಬೋಧನೆ, ವಿಷಯ 1 ಅಂಕ

ಪತ್ರ ಒಡಲು, ವಿಷಯ ನಿರೂಪಣೆ 2 ಅಂಕಗಳು

ವಂದನೆಯೊಂದಿಗೆ ಮುಕ್ತಾಯ, ಇಂತಿ, ಸ್ಥಳ, ದಿನಾಂಕ 1 ಅಂಕ

ಭಾಷಾಶೈಲಿಗೆ, ಪದಬಳಕೆ, ವಿನ್ಯಾಸ 1 ಅಂಕ

ಒಟ್ಟು 5 ಅಂಕಗಳು

ಗದ್ಯಪಾಠ 5. ಯುದ್ಧ
: ಮಾದರಿ ಉತ್ತರಗಳು :

I. ಬಹು - ಆಯ್ಕೆಪ್ರಶ್ನೆ (ಕ್ರಮಾಕ್ಷರದೊಂದಿಗಿನ ಪ್ರತಿ ಸರಿಯುತ್ತರಕ್ಕೆ 1 ಅಂಕ) :

1. (ಬಿ) ಸಂಯೋಜಿತ ವಾಕ್ಯ
2. (ಡಿ) ಮಿಶ್ರವಾಕ್ಯ
3. (ಎ) ಸಾಮಾನ್ಯವಾಕ್ಯ

II. ಒಂದೊಂದು ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಬರೆಯುವುದು (ವಾಕ್ಯರೂಪದಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರತಿ ಸರಿಯುತ್ತರಕ್ಕೆ 1 ಅಂಕ) :

4. ರಾಹೀಲನು ತುರ್ತು ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ಶಸ್ತ್ರಚಿಕಿತ್ಸಾ ಸಾಮಾನುಗಳ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯನ್ನು ಭದ್ರವಾಗಿ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡಿದ್ದನು.
5. ಗಡಿ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಬ್ಲಾಕ್ ಔಟ್ ನಿಯಮವನ್ನು ಶತ್ರು ಸೈನಿಕರ ವೈಮಾನಿಕ ದಾಳಿಯಿಂದ ರಕ್ಷಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಪಾಲಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.
6. ರಾಹಿಲನು ಸೈನ್ಯದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಒಬ್ಬ ಸೇನಾವೈದ್ಯ.
7. ರಾಹಿಲನು ಮುದುಕಿಯ ನಾನು ಯುದ್ಧ ಮಾಡುವ ಮೂರ್ಖರ ಕಡೆಯವನಲ್ಲ ಸಂಕಷ್ಟಕ್ಕೀಡಾದ ಮನುಷ್ಯರ ಕಡೆಯವನು ಎಂದು ಎದುರಿಗೆ ನುಡಿದನು.
8. ಯುದ್ಧದ ಬಗೆಗೆ ಮುದುಕಿಯು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ದೇಹಕ್ಕೂ ಮನಸ್ಸಿಗೂ ಗಾಯ ಮಾಡುವುದೇ ಯುದ್ಧದ ಪರಿ ತಾನೇ? ಎಂದು ಗೊಣಗಿಕೊಂಡು ಬಾಗಿಲು ತೆರೆದಳು.
9. ಸೈನ್ಯದಲ್ಲಿದ್ದ ವೈದ್ಯನ ಹೆಸರು ರಾಹಿಲ್.

III. ಮೂರು – ನಾಲ್ಕು ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿಉತ್ತರ ಬರೆಯುವುದು (ಉತ್ತರದ ಅಂಕಗಳನ್ನಾಧರಿಸಿ ಪ್ರತಿ ಸರಿಯುತ್ತರಕ್ಕೆ 2 ಅಂಕಗಳು) :

10. ನಿರ್ಜೀವವಾಗಿರುವ ಮಗುವಿನ ಬಳಿ ಕುಳಿತು ಮುದುಕಿ ಸೈನಿಕರಿಗೆ ಹೂಂ...ನೋಡಿ; ನನ್ನ ಮೊಮ್ಮಗುವಿನ ಹೆಣವಿದೆ ಅಲ್ಲಿ; ಅದನ್ನು ನೋಡಿ! ಈ ಯುದ್ಧ ನನ್ನ ಮೊಮ್ಮಗುವನ್ನು ಉಳಿಸಲಿಲ್ಲವಲ್ಲ? ಯಾರಿಗಾಗಿ, ಯಾತಕ್ಕಾಗಿ ಈ ಯುದ್ಧ? ಅದನ್ನಾದರೂ ಹೇಳಿರಲ್ಲ ಎಂದಳು.
11. ವಿಮಾನದ ಪೈಲಟ್ ಡಾಕ್ಟರ್ ಕುರಿತು ಡಾಕ್ಟರ್! ರೇಡಿಯೋ ಸಮನಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ. ಗ್ರೌಂಡಿನೊಡನೆ ಸಂಪರ್ಕ ಬೆಳೆಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲಾದರೂ ಹೇಗಾದರೂ ಇಳಿಯೋಣವೆಂದರೆ ಈ ಕತ್ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಏನೂ ಕಾಣಸ್ತಾ ಇಲ್ಲವಲ್ಲ? ಎಂದು ನುಡಿದನು.
12. ಮಹಿಳೆಯ ಆರ್ತನಾದ ಕೇಳಿ ರಾಹಿಲನ ಮನದಲ್ಲಿ ಆಮಹಿಳೆ ಯಾವ ರೀತಿಯ ಅಪಾಯದಲ್ಲಿ ಸಿಲುಕಿ ? ಆ ಮನೆಯೊಳಗೆ ಏನು ಸಂಭವಿಸುತ್ತಿದೆ? ತಾನೀಗ ಈ ಕದವನ್ನು ತಟ್ಟಿದರೆ ಪರಿಣಾಮವೇನಾಗಬಹುದು? ಆ ಮನೆಯಿಂದ ಒಂದೇ ಒಂದು ಬೆಳಕಿನ ಕಿರಣವೂ ಹೊರಗಡೆಗೆ ಹಾಯುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಇಂತಹ ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಆ ಮನೆಯೊಳಗೆ ಯಾವ ರೀತಿಯ ಕ್ರೌರ್ಯ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ? ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ಮೂಡಿದವು.
13. ಮುದುಕಿಯು ರಾಹಿಲನ ಬಳಿ ನೋಡಪ್ಪಾ, ನಾನು ಊರಿಗೆ ಬಂದು ಐವತ್ತು ವರ್ಷಗಳಾದರೂ ಆಗಿರಬಹುದು. ಮದುವೆಯಾಗಿ ನವವಧುವಾಗಿ ಈ ಊರನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿದೆ. ಕೆಲವು ಕಾಲ ನೆಮ್ಮದಿಯಿಂದ ಬದುಕಲು ಈ ಜನಬಿಡಬೇಕಲ್ಲ? ಯುದ್ಧವಂತೆ, ಯುದ್ಧ! ಎಂದು ತಿರಸ್ಕಾರದಿಂದ ನುಡಿದಳು.
14. ಬಾಗಿಲು ತೆಗೆಯಿರಿ ಎಂಬ ಗರ್ಜನೆಯ ಧ್ವನಿ ಕೇಳಿದ ಮುದುಕಿ ನಿಶ್ಯಬ್ದವಾಗಿ ರಾಹಿಲನನ್ನು ಸೊಸೆ ಮಲಗಿದ ಕೋಣೆಗೆ ಕಳುಹಿಸಿ ಮಂಚದಡಿಯನ್ನು ತೋರಿಸಿದಳು. ಬಾಗಿಲು ತೆರೆದಾಗ ಒಳ ನುಗ್ಗಿದ ಸೈನಿಕರು ಯಾರಾದರೂ ಗಾಯಗೊಂಡ ಸೈನಿಕರು ಈ ಕಡೆ ಬಂದಿದ್ದಾರೆಯೇ ಎಂದು ಹುಡುಕಲು ಮುಂದಾದಾಗ ನನ್ನ ಮೊಮ್ಮಗುವಿನ ಹೆಣವಿದೆ. ಅದನ್ನು ನೋಡಿ ಯಾರಿಗಾಗಿ,

ಯಾತಕ್ಕಾಗಿ ಈ ಯುದ್ಧ? ಅದನ್ನಾದರೂ ಹೇಳಿರಿ. ಈ ಯುದ್ಧ ನನ್ನ ಮೊಮ್ಮಗುವನ್ನು ಉಳಿಸಲಿಲ್ಲವಲ್ಲ ಎಂದು ನಿರ್ಜಿವವಾಗಿರುವ ಮಗುವಿನ ಬಳಿ ಕುಳಿತು ಎದೆಬಡೆದುಕೊಂಡು ಅಳುತ್ತಾಳೆ. ಬಂದವರು ಮಗುವಿನ ಶವವನ್ನು ನೋಡಿದರು. ಕೋಣೆಯಿಂದ ಬರುತ್ತಿದ್ದ ಹಸಿನೆತ್ತರ ವಾಸನೆ ಮೂಗಿಗೆ ಬಡಿಯಿತು. ಬಂದ ಎಲ್ಲಾ ಸೈನಿಕರು ನಿಶ್ಯಬ್ದವಾಗಿ ಹಿಂದುರುಗಿದರು. ಹೀಗೆ ಮುದುಕಿ ರಾಹಿಲನನ್ನು ಸೈನಿಕರಿಂದ ರಕ್ಷಿಸಿದಳು.

IV. ಕವಿ / ಸಾಹಿತಿಯ ಜನ್ಮಸ್ಥಳ, ಕಾಲ, ಕೃತಿ ಮತ್ತು ಬಿರುದು / ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ವಾಕ್ಯರೂಪದಲ್ಲಿ ಬರೆಯುವುದು :

ಜನ್ಮಸ್ಥಳ, ಕಾಲ	1 ಅಂಕ
ಕೃತಿ, ಬಿರುದು / ಪ್ರಶಸ್ತಿ	1ಅಂಕ
ವಾಕ್ಯರೂಪದಲ್ಲಿ ಬರೆಯುವುದು, ಭಾಷಾಶೈಲಿಗೆ	1ಅಂಕ
ಒಟ್ಟು	**3 ಅಂಕಗಳು**

15. ಸಾರಾ ಅಬೂಬಕ್ಕರ್ : ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನ ಖ್ಯಾತ ಕತೆಗಾರ್ತಿ ಹಾಗೂ ಕಾದಂಬರಿಗಾರ್ತಿಯಾಗಿ ಜನಪ್ರಿಯರಾಗಿರುವ ಲೇಖಕಿ ಸಾರಾ ಅಬೂಬಕ್ಕರ್ ಅವರು 30 ಜೂನ್ 1936 ರಂದು ಕಾಸರಗೋಡಿನಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದರು. ಇವರು ಚಂದ್ರಗಿರಿಯ ತೀರದಲ್ಲಿ, ಸಹನಾ, ಕದನ ವಿರಾಮ, ವಜ್ರಗಳು, ಸುಳಿಯಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕವರು, ತಳ ಒಡೆದ ದೋಣಿಯಲ್ಲಿ ಮೊದಲಾದವು ಇವರ ಪ್ರಮುಖ ಕಾದಂಬರಿಗಳು. ಚಪ್ಪಲಿಗಳು, ಖೆಡ್ಡಾ, ಅರ್ದರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಕೂಸು, ಪಯಣ ಮೊದಲಾದ ಪ್ರಮುಖ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಇವರಿಗೆ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ತಿನ ನೃಪತುಂಗ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಹಾಗೂ ಅನೇಕ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳು ಹಾಗೂ ಗೌರವಗಳು ಸಂದಿವೆ.

V. ಸಂದರ್ಭವನ್ನು ಸ್ವಾರಸ್ಯದೊಂದಿಗೆ ಬರೆಯುವುದು :

ಕರ್ತೃ, ಆಕರ ಮತ್ತು ಪಠ್ಯದ ಹೆಸರು	1 ಅಂಕ
ಸಂದರ್ಭದ ವಿವರಣೆ	1 ಅಂಕ
ಸ್ವಾರಸ್ಯ ಮತ್ತು ಶೈಲಿ, ಪದಬಂಧಗಳಿಗೆ	1ಅಂಕ
ಒಟ್ಟು	**3 ಅಂಕಗಳು**

16. "ಆ ಮನೆಯೊಳಗೆ ಯಾವ ರೀತಿಯ ಕೌರ್ಯ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ"

ಆಯ್ಕೆ : ಪ್ರಸ್ತುತ ವಾಕ್ಯವನ್ನು ಲೇಖಕಿ ಸಾರಾ ಅಬೂಬಕ್ಕರ್ ಅವರು ರಚಿಸಿರುವ ಚಪ್ಪಲಿಗಳು ಕಥಾಸಂಕಲನದಿಂದ ಆಯ್ದ ಯುದ್ಧ ಎಂಬ ಗದ್ಯಪಾಠದಿಂದ ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ಸಂದರ್ಭ : ಈ ಮಾತನ್ನು ವೈದ್ಯ ಸೈನಿಕ ರಾಹಿಲ ವಿಮಾನದಿಂದ ಸಮುದ್ರಕ್ಕೆ ಬಿದ್ದು ಈಜಿ ದಡ ಸೇರಿದಾಗ ಮಿಂಚಿನ ಬೆಳಕಿನಲ್ಲಿ ಒಂಟಿ ಮನೆಯೊಂದು ಗೋಚರವಾದಾಗ ರಕ್ಷಣೆಗೆ ತೆರಳಿದಾಗ ಆಮನೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣುಮಗಳ ಆರ್ತನಾದ ಕೇಳಿ ಮನದಲ್ಲಿ ಮೂಡಿದ ಪ್ರಶ್ನೆಯಾಗಿದೆ.

ಸ್ವಾರಸ್ಯ : ಮಹಿಳೆಯ ಆರ್ತನಾದ ರಾಹಿಲನ ಮನದಲ್ಲಿ ಮೂಡಿದ ಸಂಕಷ್ಟ ಭಾವನೆಯ ಸ್ವಾರಸ್ಯವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ.

17. "ಹೊರಗೆ ಯುದ್ಧದ ಹೆಸರಿನಲಿ ಮನುಷ್ಯ ಜೀವಿಗಳ ಸಾಮೂಹಿಕ ಕೊಲೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ"

ಆಯ್ಕೆ : ಪ್ರಸ್ತುತ ವಾಕ್ಯವನ್ನು ಲೇಖಕಿ ಸಾರಾ ಅಬೂಬಕ್ಕರ್ ಅವರು ರಚಿಸಿರುವ ಚಪ್ಪಲಿಗಳು ಕಥಾಸಂಕಲನದಿಂದ ಆಯ್ದ ಯುದ್ಧ ಎಂಬ ಗದ್ಯಪಾಠದಿಂದ ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ಸಂದರ್ಭ : ರಾಹಿಲನು ತನ್ನ ರಕ್ಷಣೆಗೆಂದು ಪ್ರವೇಶಿಸಿದ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಂಗಸೊಬ್ಬಳು ಹೆರಿಗೆ ನೋವಿನಿಂದ ಬಳಲುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಕಂಡು ತಾನೋರ್ವ ವೈದ್ಯನಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಹೆರಿಗೆ ಮಾಡಿಸಲು ಮುಂದಾಗುತ್ತಾನೆ. ಜೀವಿಯೊಂದನ್ನು ಹೊರಹಾಕಲು ಆ ಹೆಣ್ಣುಮಗಳು ತನ್ನ ಜೀವವನ್ನು ಪಣಕಿಟ್ಟಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿ ರಾಹಿಲನ ಮನದಲ್ಲಿ ಈ ಮಾತು ಮೂಡಿ ಬರುತ್ತದೆ.

ಸ್ವಾರಸ್ಯ : ಒಂದಡೆ ಹೊಸಜೀವಿಗೆ ಜನ್ಮನೀಡಲು ತನ್ನ ಜೀವ ಪಣಕಿಟ್ಟ ತಾಯಿ ಮತ್ತೊಂದೆಡೆ ಯುದ್ಧದ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ರಕ್ತಪಾತದ ಸಾವು ಇವು ರಾಹಿಲನ ಮನದಲ್ಲಿ ವೈಚಿತ್ರ್ಯ ಮೂಡಿಸಿರುವದು ಸ್ವಾರಸ್ಯಕರವಾಗಿದೆ.

18. "ದಯವಿಟ್ಟು ಬಾಗಿಲು ತೆಗಿಯಿರಿ ನಾನು ಗಾಯಗೊಂಡಿದ್ದೇನೆ"

ಆಯ್ಕೆ : ಪ್ರಸ್ತುತ ವಾಕ್ಯವನ್ನು ಲೇಖಕಿ ಸಾರಾ ಅಬೂಬಕ್ಕರ್ ಅವರು ರಚಿಸಿರುವ ಚಪ್ಪಲಿಗಳು ಕಥಾಸಂಕಲನದಿಂದ ಆಯ್ದ ಯುದ್ಧ ಎಂಬ ಗದ್ಯಪಾಠದಿಂದ ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ಸಂದರ್ಭ : ಸೇನಾವೈದ್ಯ ರಾಹಿಲನು ಶತ್ರು ಸೈನಿಕರ ವೈಮಾನಿಕ ದಾಳಿಯಿಂದ ಸಮುದ್ರಕ್ಕೆ ಬಿದ್ದು, ಕತ್ತಲಿನಲ್ಲೆ ಈಜಿ ದಡ ಸೇರುತ್ತಾನೆ. ಅಲ್ಲಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಬರುವಾಗ ಧಾರಾಕಾರವಾದ ಮಳೆ ಸುರಿಯುತ್ತಿತ್ತು. ರಕ್ಷಣೆ ಪಡೆಯಲೆಂದು ಹುಡುಕುತ್ತಿರುವಾಗ ಒಂಟಿ ಮನೆಯೊಂದನ್ನು ಕಾಣುತ್ತಾನೆ. ನಂತರ ಆ ಮನೆಯ ಬಳಿಗೆ ತೆವಳಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಬಾಗಿಲನ್ನು ತಟ್ಟುತ್ತಾ ರಾಹಿಲನು ಈ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ.

ಸ್ವಾರಸ್ಯ : ಶತ್ರುಗಳಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು, ಶತ್ರು ದೇಶದ ಮನೆಗೆ ಬಂದು, ಹೇಗಾದರೂ ಮಾಡಿ ರಕ್ಷಣೆ ಬೇಡಿ ಜೀವ ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬ, ರಾಹಿಲನ ಹಂಬಲ, ಆತನ ದಯನೀಯ ಸ್ಥಿತಿಯು ಸ್ವಾರಸ್ಯಪೂರ್ಣವಾಗಿದೆ.

19. "ನಾನಾಕೆಯನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸುವೆ ನೀವು ಬಿಸಿನೀರು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿ"

ಆಯ್ಕೆ : ಪ್ರಸ್ತುತ ವಾಕ್ಯವನ್ನು ಲೇಖಕಿ ಸಾರಾ ಅಬೂಬಕ್ಕರ್ ಅವರು ರಚಿಸಿರುವ ಚಪ್ಪಲಿಗಳು ಕಥಾಸಂಕಲನದಿಂದ ಆಯ್ದ ಯುದ್ಧ ಎಂಬ ಗದ್ಯಪಾಠದಿಂದ ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ಸಂದರ್ಭ : ಮುದುಕಿಯು ತನ್ನ ಸೊಸೆ ಹೆರಿಗೆ ಬೇನೆ ತಿನ್ನುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ. ಸಂಜೆಯಿಂದಲೇ ನೋವು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿದೆ. ಡಾಕ್ಟರ್ ಅಥವಾ ಸೂಲಗಿತ್ತಿಯನ್ನಾದರೂ ಕರೆಯೋಣವೆಂದರೆ ಈ ಬಾಂಬುಗಳು, ಬ್ಲಾಕ್‌ಔಟ್ ನಿಯಮ ಎಂದು ಹೇಳಿದ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದ ಸೇನಾ ವೈದ್ಯನಾದ ರಾಹಿಲನು ಮುದುಕಿಗೆ ಈ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ.

ಸ್ವಾರಸ್ಯ : ರಾಹಿಲನ ವೃತ್ತಿದರ್ಮ ಮತ್ತು ಪರೋಪಕಾರದ ಗುಣ ಈ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಸ್ವಾರಸ್ಯಪೂರ್ಣವಾಗಿ ವ್ಯಕ್ತವಾಗಿದೆ.

20. "ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಹೋದ ತನ್ನ ಮಗನ ಕಣ್ಣುಗಳಂತೆ ಇವೆಯಲ್ಲ?"

ಆಯ್ಕೆ : ಪ್ರಸ್ತುತ ವಾಕ್ಯವನ್ನು ಲೇಖಕಿ ಸಾರಾ ಅಬೂಬಕ್ಕರ್ ಅವರು ರಚಿಸಿರುವ ಚಪ್ಪಲಿಗಳು ಕಥಾಸಂಕಲನದಿಂದ ಆಯ್ದ ಯುದ್ಧ ಎಂಬ ಗದ್ಯಪಾಠದಿಂದ ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ಸಂದರ್ಭ : ತನ್ನ ಮನೆಗೆ ಬಂದಿರುವಾತ ತಮ್ಮವನಲ್ಲ ಶತ್ರುಗಳ ಕಡೆಯವನು ತಮಗೆ ತಮ್ಮ ದೇಶಕ್ಕೆ ದ್ರೋಹ ಬಗೆಯುವನು ಎಂದು ಮುದುಕಿಯು ತಿಳಿದಾಗ, ಆಕೆಯ ಕಣ್ಣುಗಳು ರೋಷದಿಂದ ಕೆರಳಿದವು. ನಂತರ ಬಾಗಿಲ ಬಳಿ ಸಮೀಪಿಸುತ್ತಾ ಆಕೆ ಆತನ ಮುಖವನ್ನು ನೋಡಿ ಮೇಲಿನ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾಳೆ.

ಸ್ವಾರಸ್ಯ : ರಾಹಿಲನಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಮಗನನ್ನು ಕಾಣುವ ಮಾತೃವಾತ್ಸಲ್ಯ ಸ್ವಾರಸ್ಯಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಮೂಡಿದೆ.

21. "ನನ್ನ ಮೊಮ್ಮಗುವಿನ ಹೆಣವಿದೆ ಅಲ್ಲಿ ನೋಡಿ!"

ಆಯ್ಕೆ : ಪ್ರಸ್ತುತ ವಾಕ್ಯವನ್ನು ಲೇಖಕಿ ಸಾರಾ ಅಬೂಬಕ್ಕರ್ ಅವರು ರಚಿಸಿರುವ ಚಪ್ಪಲಿಗಳು ಕಥಾಸಂಕಲನದಿಂದ ಆಯ್ದ ಯುದ್ಧ ಎಂಬ ಗದ್ಯಪಾಠದಿಂದ ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ಸಂದರ್ಭ : ಸೈನಿಕರ ಉಡುಪಿನಲ್ಲಿದ್ದ ನಾಲ್ಕೈದು ಜನರು ಯಾರಾದರು ಗಾಯಗೊಂಡ ಸೈನಿಕರು ಈ ಕಡೆ ಬಂದಿದ್ದಾರೆಯೇ? ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತಾ ಮುದುಕಿಯ ಮನೆಗೆ ನುಗ್ಗಿದಾಗ ಮುದುಕಿಯು ಇಲ್ಲವಲ್ಲ ಎನ್ನುತ್ತಾಳೆ. ಆದರೆ ಅಧಿಕಾರಿ ಮನೆಯಲ್ಲೊಮ್ಮೆ ನೋಡಿಬಿಡಿ ಎಂದು ಸೈನಿಕರಿಗೆ ಅಪ್ಪಣೆ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಆಗ ಮುದುಕಿಯು ರಾಹಿಲನನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ಸತ್ತ ಮಗುವಿನ ಬಳಿ ಕುಳಿತು ಎದೆ ಬಡಿದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಈ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾಳೆ.

ಸ್ವಾರಸ್ಯ : ಸೊಸೆಯ ಪ್ರಾಣ ಉಳಿಸಿದ ರಾಹಿಲನನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವ ಮುದುಕಿಯ ಉಪಾಯ ಮತ್ತು ಮಾನವೀಯತೆಯ ಗುಣ ಹಾಗೂ ಯುದ್ಧದ ಪರಿಣಾಮದ ವಾಚ್ಯಾರ್ಥ ಸ್ವಾರಸ್ಯಪೂರ್ಣವಾಗಿದೆ.

22. "ನಾನು ಯುದ್ಧ ಮಾಡುವ ಮೂರ್ಖರ ಕಡೆಯವನಲ್ಲ"

ಆಯ್ಕೆ : ಪ್ರಸ್ತುತ ವಾಕ್ಯವನ್ನು ಲೇಖಕಿ ಸಾರಾ ಅಬೂಬಕ್ಕರ್ ಅವರು ರಚಿಸಿರುವ ಚಪ್ಪಲಿಗಳು ಕಥಾಸಂಕಲನದಿಂದ ಆಯ್ದ ಯುದ್ಧ ಎಂಬ ಗದ್ಯಪಾಠದಿಂದ ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ಸಂದರ್ಭ : ರಾಹಿಲನು ತನ್ನ ರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಒಂಟಿ ಮನೆಯ ಸಮೀಪ ತೆರಳಿ ಬಾಗಿಲು ತಟ್ಟಿದನು. ದಯವಿಟ್ಟು ಬಾಗಿಲು ತೆಗೆಯಿರಿ ನಾನು ಗಾಯಗೊಂಡಿದ್ದೆನೆ ಎಂದು ಅಂಗಲಾಚಿದನು. ಆಗ ಮನೆಯೊಳಗಿನ ಮುದುಕಿಯು ಗಾಯ? ಎಲ್ಲರಿಗೂ ದೇಹಕ್ಕೂ ಮನಸ್ಸಿಗೂ ಗಾಯ ಮಾಡುವುದೇ ಯುದ್ಧದ ಪರಿ ತಾನೇ? ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತ ಬಾಗಿಲು ತೆರೆದಳು. ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ರಾಹಿಲನು ಈ ಮಾತನ್ನು ಮುದುಕಿಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ.

ಸ್ವಾರಸ್ಯ : ಜನಸಾಮಾನ್ಯರಲ್ಲಿ ಯುದ್ಧದ ಬಗೆಗೆ ಇರುವ ತಿರಸ್ಕಾರವನ್ನು, ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ನೊಂದವರು ಧರ್ಮ ಭಿನ್ನತೆ, ದೇಶ ಭಿನ್ನತೆ, ವೈರಿ-ಮಿತ್ರ ಎಂಬುದನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸದೆ ಪರಸ್ಪರರು ಸಂಕಷ್ಟ ಪರಿಹಾರಕ್ಕೆ ರಕ್ಷಣೆಗೆ ತೊಡಗುವ ಮಾನವೀಯ ಮೌಲ್ಯಯುತ ನಡವಳಿಕೆಗಳು ಇಲ್ಲಿ ಮನೋಜ್ಞವಾಗಿ ಮೂಡಿಬಂದಿವೆ.

VI. ಎಂಟು-ಹತ್ತು ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸುವುದು :

ಅಂಶಗಳನ್ನಾಧರಿಸಿ ಪಠ್ಯಾಂಶಕ್ಕೆ	3 ಅಂಕಗಳು
ಭಾಷಾಶೈಲಿಗೆ, ಪದಬಂಧಗಳಿಗೆ	1 ಅಂಕ
ಒಟ್ಟು	**4 ಅಂಕಗಳು**

23. ರಾಹಿಲ ಮತ್ತು ಮುದುಕಿಯ ಮನದಲ್ಲಿ ಮೂಡಿ ಬಂದಿರುವ ಮಾನವೀಯತೆಯ ಸಹಕಾರವೆಂದರೆ ಸೈನಿದಲ್ಲಿ ವೈದ್ಯನಾಗಿದ್ದ ರಾಹಿಲನು ವಿಮಾನ ಸ್ಫೋಟದಿಂದ ಗಾಯಗೊಡು ನೀರಿಗೆ ಬಿದ್ದನು. ಪ್ರಯಾಸದಿಂದ ಈಜಿ ದಡ ಸೇರಿದರೂ ಕಾಲಿಗೆ ಗಾಯವಾದ್ದರಿಂದ ನಡೆಯಲಾರದೆ ಆ ಕತ್ತಲಲಿ ಮಿಂಚಿನ ಬೆಳಕನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ಧಾರಾಕಾರ ಮಳೆಯಲ್ಲಿ ಒಂಟಿ ಮನೆಗೆ ತೆವಳುತ್ತಾ ಬಂದನು. ಆ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಮುದುಕಿಯ ಸೊಸೆ ಹೆರಿಗೆ ಬೇನೆಯನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿದ್ದಳು. ರಾಹಿಲನು ಅಮ್ಮಾ ನಾನೋರ್ವ ಡಾಕ್ಟರ್ ನಾನಾಕೆಯನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಲೇ? ಎಂದು ಕೇಳಿದನು. ಮುದುಕಿಯು ಸಂತೋಷದಿಂದ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವಳು. ರಾಹಿಲನು ತನ್ನ ಒದ್ದೆ ಬಟ್ಟೆ ಬದಲಿಗೆ ಮುದುಕಿ ಕೊಟ್ಟ ಆಕೆಯ ಮಗನ ಬಟ್ಟೆ ಧರಿಸುತ್ತಾನೆ. ತನಗೆ ತೀರ್ವವಾಗಿ ಕಾಲಿಗೆ ಪೆಟ್ಟಾಗಿದ್ದರೂ ಅದನ್ನು ಕಡೆಗಣಿಸಿ, ಸೊಸೆಯ ಆರೈಕೆಗೆ ಸಿದ್ದನಾಗುತ್ತಾನೆ. ಸೊಸೆಯನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಾನೆ. ಯಾವುದೇ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಉಪಕರಣ ಔಷಧಿಗಳೂ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ತನ್ನ ವೈದ್ಯ ವೃತ್ತಿಯ ಅನುಭವದ ಮೇಲೆ ಬಹಳಷ್ಟು ಪ್ರಯತ್ನಪಟ್ಟು ಸೊಸೆಯನ್ನು ಬದುಕಿಸುತ್ತಾನೆ. ಆದರೆ ಮಗುವನ್ನು ಬದುಕಿಸಲಾಗಲಿಲ್ಲ. ರಾಹಿಲನು ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಸೊಸೆಯೂ ಬದುಕುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಮುದುಕಿಯು ರಾಹಿಲನು ಯುದ್ಧದ ಅಪರಾತ್ರಿ ಮಳೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದಾಗ ಆಶ್ರಯ ನೀಡುತ್ತಾಳೆ. ತನ್ನ ಮಗನ ಬಟ್ಟೆ ನೀಡುತ್ತಾಳೆ. ಸೊಸೆಯನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಆತನಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಮಗನನ್ನು ಕಾಣುತ್ತಾಳೆ. ವೈರಿ ಸೈನಿಕರು ಮುದುಕಿಯ ಮನೆ ಶೋಧಿಸಲು ಮನೆ ಹೊರಗೆ ಬಂದಾಗ ತನ್ನ ಸೊಸೆ ಮಲಗಿಕೊಂಡಿರುವ ಮಂಚದಡಿ ರಾಹಿಲನನ್ನು ಅಡಗಿಸುತ್ತಾಳೆ. ಸೈನಿಕರು ಒಳಬಂದಾಗ ಮೊಮ್ಮಗುವಿನ ಶವದ ಎದುರು ಗೋಳಾಡುತ್ತಾಳೆ. ಇದನ್ನು ಕಂಡು ಸೈನಿಕರು ಹೊರಟು ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ನಂತರ ಮುದುಕಿಯು ರಾಹಿಲನಿಗೆ ಉಳಿಯಲು ಬೇರೆ ಕೋಣೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುತ್ತಾಳೆ. ಒಂದೆರಡು ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಪರಸ್ಪರರಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಾಸ ಮೂಡಿತು.

24. ಮುದುಕಿಯು ತನ್ನ ಮಗನು ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಹೋದ ಸಂದರ್ಭವೇನೆಂದರೆ ಮುದುಕಿಯು ಚಿಕ್ಕ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಕರೆದೊಯ್ಯುತ್ತಾರೆ ಎಂಬ ವಿಷಯವನ್ನು ಹೇಳಿದಾಗ ರಾಹಿಲನು "ಈಗ ನಿಮ್ಮ ಮಗನೆಲ್ಲಿದ್ದಾನಮ್ಮ? ಎಂದು ಕೇಳಿದನು. ಆಗ ಮುದುಕಿಯು "ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದಾನೆ! ನನ್ನ ಮಗನಿನ್ನೂ ಚಿಕ್ಕ ಹುಡುಗನಾಗಿದ್ದಾಗ ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಹೋದ ಅವನ ತಂದೆ ಹಿಂತಿರುಗಲಿಲ್ಲ. ಎದೆ ತುಂಬ ಬೂದಿ ಮುಚ್ಚಿದ ಕೆಂಡ, ಎದೆಯ ಗಾಯ ಇಂದಿಗೂ ಇದೆ, ನೋಡು. ಎಲ್ಲ ದುಖಃ ನುಂಗಿಕೊಂಡು ಮಗನನ್ನು ಸಾಕಿ ಸಲುಹಿದೆ. ಮದುವೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದೆ. ಈಗ ಐದಾರು ವರ್ಷಗಳ ಬಳಿಕ ಸೊಸೆ ಗರ್ಭಿಣಿಯಾದಳು. ಮನೆಯಲ್ಲೊಂದು ಪುಟ್ಟ ಮಗುವಿನ ಅಳು ಕೇಳಲು ನನ್ನ ಮಗನು ತುದಿಗಾಲಲ್ಲಿ ನಿಂತು ಕಾಯುತ್ತಿದ್ದನು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಬಂತು ಯುದ್ಧ! ಅವನೊಮ್ಮೆ ಹಿಂತಿರುಗಿ ಬಂದಿದ್ದರೆ ಸಾಕಾಗಿತ್ತು. ಈ ವಿಷಯ ತಿಳಿದು ಅವನೆಷ್ಟು ಸಂಕಟ ಪಡುತ್ತಾನೋ.." ಎಂದು ಮುದುಕಿಯು ಗದ್ಗಿಗದಿತವಾಗಿ ನುಡಿದಳು.

25. ರಾಹಿಲನು ಮುದುಕಿಯ ಕುಟುಂಬಕ್ಕೂ,ಮುದುಕಿಯೂ ರಾಹಿಲನಿಗೂ ಮಾಡಿದ ಸಹಾಯ ಸ್ಯೆನಿದಲ್ಲಿ ವ್ಯೆದ್ಯನಾಗಿದ್ದ ರಾಹಿಲನು ವಿಮಾನ ಸ್ಫೋಟದಿಂದ ಗಾಯಗೊಡು ನೀರಿಗೆ ಬಿದ್ದನು. ಪ್ರಯಾಸದಿಂದ ಈಜಿ ದಡ ಸೇರಿದರೂ ಕಾಲಿಗೆ ಗಾಯವಾದ್ದರಿಂದ ನಡೆಯಲಾರದೆ ಆ ಕತ್ತಲಲಿ ಮಿಂಚಿನ ಬೆಳಕನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ಧಾರಾಕಾರ ಮಳೆಯಲ್ಲಿ ಒಂಟಿ ಮನೆಗೆ ತೆವಳುತ್ತಾ ಬಂದನು.ಆ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಮುದುಕಿಯ ಸೊಸೆ ಹೆರಿಗೆ ಬೇನೆಯನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿದ್ದಳು. ರಾಹಿಲನು "ಅಮ್ಮಾ ನಾನೋರ್ವ ಡಾಕ್ಟರ್ ನಾನಾಕೆಯನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಲೇ? ಎಂದು ಕೇಳಿದನು. ಮುದುಕಿಯು ಸಂತೋಷದಿಂದ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವಳು. ರಾಹಿಲನು ತನ್ನ ಒದ್ದೆ ಬಟ್ಟೆ ಬದಲಿಗೆ ಮುದುಕಿ ಕೊಟ್ಟ ಆಕೆಯ ಮಗನ ಬಟ್ಟೆ ಧರಿಸುತ್ತಾನೆ. ತನಗೆ ತೀರ್ವವಾಗಿ ಕಾಲಿಗೆ ಪೆಟ್ಟಾಗಿದ್ದರೂ ಅದನ್ನು ಕಡೆಗಣಿಸಿ, ಸೊಸೆಯ ಆರೈಕೆಗೆ ಸಿದ್ಧನಾಗುತ್ತಾನೆ. ಸೊಸೆಯನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಾನೆ. ಯಾವುದೇ ವ್ಯೆದ್ಯಕೀಯ ಉಪಕರಣ ಔಷಧಿಗಳೂ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ತನ್ನ ವ್ಯೆದ್ಯ ವೃತ್ತಿಯ ಅನುಭವದ ಮೇಲೆ ಬಹಳಷ್ಟು ಪ್ರಯತ್ನಪಟ್ಟು ಸೊಸೆಯನ್ನು ಬದುಕಿಸುತ್ತಾನೆ.ಆದರೆ ಮಗುವನ್ನು ಬದುಕಿಸಲಾಗಲಿಲ್ಲ. ರಾಹಿಲನು ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಸೊಸೆಯೂ ಬದುಕುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಮುದುಕಿಯು ರಾಹಿಲನು ಯುದ್ಧದ ಅಪರಾತ್ರಿ ಮಳೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದಾಗ ಆಶ್ರಯ ನೀಡುತ್ತಾಳೆ.ತನ್ನಮಗನ ಬಟ್ಟೆ ನೀಡುತ್ತಾಳೆ. ಸೊಸೆಯನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಆತನಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಮಗನನ್ನು ಕಾಣುತ್ತಾಳೆ. ವ್ಯೆರಿಸ್ಯೆನಿಕರು ಮುದುಕಿಯ ಮನೆ ಶೋಧಿಸಲು ಮನೆ ಹೊರಗೆ ಬಂದಾಗ ತನ್ನ ಸೊಸೆ ಮಲಗಿಕೊಡಿರುವ ಮಂಚದಡಿ ರಾಹಿಲನನ್ನು ಅಡಗಿಸುತ್ತಾಳೆ. ಸ್ಯೆನಿಕರು ಒಳಬಂದಾಗ ಮೊಮ್ಮಗುವಿನ ಶವದ ಎದುರು ಗೋಳಾಡುತ್ತಾಳೆ. ಇದನ್ನು ಕಂಡು ಸ್ಯೆನಿಕರು ಹೊರಟು ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ನಂತರ ಮುದುಕಿಯು ರಾಹಿಲನಿಗೆ ಉಳಿಯಲು ಬೇರೆ ಕೋಣೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುತ್ತಾಳೆ. ಒಂದೆರಡು ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಪರಸ್ಪರರಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಾಸ ಮೂಡಿತು.

26. ಮುದುಕಿಯು ರಾಹಿಲನನ್ನು ಸ್ಯೆನಿಕರಿಂದ ರಕ್ಷಿಸಿದ ಬಳಿಕ ಯುದ್ಧದಿಂದ ತಾನು ಅನುಭವಿಸಿದ ಸಂಕಟವೆಂದರೆ ಮುದುಕಿಯು ತನ್ನ ಮಗನು ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಹೋದ ಸಂದರ್ಭವೇನೆಂದರೆ ಮುದುಕಿಯು ಚಿಕ್ಕಮಕ್ಕಳನ್ನು ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಕರೆದೊಯ್ಯುತ್ತಾರೆ ಎಂಬ ವಿಷಯವನ್ನು ಹೇಳಿದಾಗ ರಾಹಿಲನು "ಈಗ ನಿಮ್ಮ ಮಗನೆಲ್ಲಿದ್ದಾನಮ್ಮ? ಎಂದು ಕೇಳಿದನು. ಆಗ ಮುದುಕಿಯು "ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದಾನೆ! ನನ್ನ ಮಗನಿನ್ನೂ ಚಿಕ್ಕ ಹುಡುಗನಾಗಿದ್ದಾಗ ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಹೋದ ಅವನ ತಂದೆ ಹಿಂತಿರುಗಲಿಲ್ಲ. ಎದೆತುಂಬ ಬೂದಿಮುಚ್ಚಿದ ಕೆಂಡ, ಎದೆಯ ಗಾಯ ಇಂದಿಗೂ ಇದೆ, ನೋಡು. ಎಲ್ಲ ದುಃಖನುಂಗಿಕೊಂಡು ಮಗನನ್ನು ಸಾಕಿ ಸಲುಹಿದೆ. ಮದುವೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದೆ. ಈಗ ಐದಾರು ವರ್ಷಗಳ ಬಳಿಕ ಸೊಸೆ ಗರ್ಭಿಣಿಯಾದಳು. ಮನೆಯಲ್ಲೊಂದು ಪುಟ್ಟ ಮಗುವಿನ ಅಳು ಕೇಳಲು ನನ್ನ ಮಗನು ತುದಿಗಾಲಲ್ಲಿ ನಿಂತು ಕಾಯುತ್ತಿದ್ದನು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಬಂತು ಯುದ್ಧ! ಅವನೊಮ್ಮೆ ಹಿಂತಿರುಗಿ ಬಂದಿದ್ದರೆ ಸಾಕಾಗಿತ್ತು. ಈ ವಿಷಯ ತಿಳಿದು ಅವನೆಷ್ಟು ಸಂಕಟ ಪಡುತ್ತಾನೋ.." ಎಂದು ಮುದುಕಿಯು ಗದ್ಗದಿತವಾಗಿ ನುಡಿದಳು.

ಗದ್ಯಪಾಠ 6. ಶಬರಿ

: ಮಾದರಿ ಉತ್ತರಗಳು :

I. <u>ಬಹು - ಆಯ್ಕೆಪ್ರಶ್ನೆ</u> (ಕ್ರಮಾಕ್ಷರದೊಂದಿಗಿನ ಪ್ರತಿ ಸರಿಯುತ್ತರಕ್ಕೆ 1 ಅಂಕ)

1. (ಎ) ಗುಣ
2. (ಬಿ) ಶೌಚಾಚಾರಗಳು
3. (ಎ) ಶ್ಚುತ್ವ
4. (ಸಿ) ಲೋಪಸಂಧಿ
5. (ಎ) ಲೋಪಸಂಧಿ
6. (ಡಿ) ಸವರ್ಣದೀರ್ಘ
7. (ಸಿ) ಗುಣ
8. (ಬಿ) ಲೋಪ
9. (ಸಿ) ಆದೇಶ
10. (ಬಿ) ಜಶ್ತ್ವ
11. (ಸಿ) ಗುಣ
12. (ಬಿ) ಜಶ್ತ್ವ
13. (ಡಿ) ಗುಣ
14. (ಸಿ) ವಾಙ್ಮಯ
15. (ಡಿ) ಸನ್ಮಾನ

II. ಸಂಬಂಧೀಪದ ಬರೆಯುವುದು (ಪ್ರತಿ ಸರಿಯುತ್ತರಕ್ಕೆ 1 ಅಂಕ) :

16. ಲೋಪಸಂಧಿ
17. ಲೋಪಸಂಧಿ
18. ವ್ಯಂಜನ ಸಂಧಿ
19. ಜಶ್ತ್ವಸಂಧಿ
20. ಸವರ್ಣ

III. ಒಂದೊಂದು ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಬರೆಯುವುದು (ವಾಕ್ಯರೂಪದಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರತಿ ಸರಿಯುತ್ತರಕ್ಕೆ 1 ಅಂಕ)

21. ಶ್ರೀರಾಮನ ತಂದೆಯ ಹೆಸರು ದಶರಥ.
22. ಶ್ರೀರಾಮನಿಗೆ ಸಮರ್ಪಿಸಲು ಶಬರಿ ಹೂ, ಹಣ್ಣು, ತಳಿರು, ಮಧುಪರ್ಕಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ್ದಳು.
23. ಮತಂಗಾಶ್ರಮದಲ್ಲಿ ವಾಸವಿದ್ದ ತಪಸ್ವಿನಿ ಶಬರಿ.
24. ರಾಮ ಲಕ್ಷ್ಮಣರಿಗೆ ಮತಂಗಾಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಹೋಗಲು ಸೂಚಿಸಿದವರು ದನು.
25. ಸೀತೆಯನ್ನು ಭೂಮಿಜಾತೆ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ.
26. ರಾಮನ ಬರುವಿಕೆಗಾಗಿ ಮತಂಗಾಶ್ರದಲ್ಲಿ ಶಬರಿಯು ಕಾಯುತ್ತಿದ್ದಳು.

IV. ಮೂರು-ನಾಲ್ಕು ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಬರೆಯುವುದು (ಉತ್ತರದ ಅಂಕಗಳನ್ನಾಧರಿಸಿ ಪ್ರತಿ ಸರಿಯುತ್ತರಕ್ಕೆ 2 ಅಂಕಗಳು)

27. ರಾಮನು ಗಿರಿವನವನ್ನು ಕುರಿತು ಗಿರಿವನಗಳೇ, ನಾನು ನಿಮ್ಮನ್ನು ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳುವೆನು ಹೇಳಿರಿ. ಪ್ರೀತಿಯ ರಾಣಿ ಸೀತೆಯು ನನಗೆ ದೊರೆಯುವಳೇ? ಅವಳು ಇರುವ ಸ್ಥಳವನ್ನು ನೀವು ತಿಳಿದಿರಿವಿರೇ? ನನ್ನ ಹೃದಯದ ಈ ದುಃಖವು ನಾಶವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲವಲ್ಲ ಎಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದನು.

28. ಸೀತೆಗಾಗಿ ಪರಿತಪಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಅಣ್ಣ ರಾಮನನ್ನು ಕುರಿತು ಲಕ್ಷ್ಮಣನು" ತಾಳಿಕೋ ಅಣ್ಣ ತಾಳಿಕೋ, ಸೂರ್ಯನೇ ತೇಜಗೆಡಲು ಕಾಂತಿಯನ್ನು ನೀಡುವವರು ಯಾರು? ರಾಮನೇ ಧೈರ್ಯಗೆಡಲು ಲೋಕಕ್ಕೆ ಸ್ಥೈರ್ಯ ನೀಡುವವರು ಯಾರು? ಎಂದು ಹೇಳಿ ಸಂತೈಸಿದನು.

29. ರಾಮನ ಸ್ವಾಗತಕ್ಕಾಗಿ ಶಬರಿಯು ಸವಿಯಾದ ಬಗೆಬಗೆಯ ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು, ಜೇನುತುಪ್ಪ ಅಧಿಕವಾಗಿರುವ ಮಧುಪರ್ಕವೆಂಬ ಪಾನೀಯವನ್ನು, ಸುವಾಸನೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದ ಬಾಡದ ಹೂವುಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಸಿದ್ಧತೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಳು.

30. ಶಬರಿಯು ರಾಮ ಲಕ್ಷಣರನ್ನು ನೋಡಿ ಅಚ್ಚರಿಪಡುತ್ತಾಳೆ. ನಂತರ ಹತ್ತಿರ ಹೋಗಿ ಮೈ ಮುಟ್ಟಿ, ಕಾಲಿಗೆ ಬಿದ್ದು ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡುತ್ತಾಳೆ. ಅವರ ಕೈಗಳನ್ನು ತನ್ನ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಒತ್ತಿಕೊಂಡು ಕಣ್ಣೀರು ಸುರಿಸುತ್ತಾಳೆ. ಬನ್ನಿ ಎಂದು ಗದ್ಗದಿತ ಸ್ವರದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿ, ಅಯ್ಯೋ! ಇಂದು ಏನೂ ಅಣಿಯಾಗಿಲ್ಲ. ನಿನ್ನೆಯಷ್ಟು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹಂಬಲಿಸುತ್ತಾಳೆ. ನಂತರ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದವನ ಕೊರಳಿಗೆ ಮಾಲೆ ಹಾಕಿ ಹಿಗ್ಗುತ್ತಾಳೆ. ಅವರಿಗೆ ತಿನ್ನಲು ಹಣ್ಣು ನೀಡಿ, ಇದಕ್ಕಿಂತ ರುಚಿಯಾದ ಹಣ್ಣು ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ನಿಮಗಾಗಿಯೇ ತಂದಿರುವೆ ಎಂದು ಉಪಚರಿಸುತ್ತಾಳೆ.

31. ಆತಿಥ್ಯ ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ ರಾಮ ಲಕ್ಷಣರು ಶಬರಿಗೆ ನಾವು ನಿನ್ನ ಪ್ರೀತಿಯ ಸ್ವಾಗತದಿಂದ ಸಂತಸಗೊಂಡೆವು. ನಿನ್ನ ಸುಖದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಸುಖ ಕಂಡೆವು. ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಾಣದ ಆನಂದವನ್ನು ಅನುಭವಿಸುವ ಪುಣ್ಯ ನಮ್ಮದಾಯಿತು. ನಾವು ನಿನಗೆ ಎಂದೆಂದಿಗೂ ಋಣಿಗಳು ಎಂದು ಹೇಳಿದರು.

32. ಶಬರಿ ಶ್ರೀರಾಮನಿಗೊಸ್ಕರ ಹೂವು-ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿಸುತ್ತ ಅವುಗಳನ್ನು ಉದ್ದೇಶಿಸಿ ಎಲೈ ಕೆಂಪಾದ ಚಿಗುರೇ ನಿನ್ನ ಎಳೆತನದ ಕೋಮಲತೆಯನ್ನು ಅವನು ಮುಟ್ಟದೆ ಬರಿಗಾಳಿಗೆ ಒಣಗಿರುವೆಯಲ್ಲ. ದುಂಬಿಗಳ ಸಮೂಹದ ವರ್ಣನೆಗೆ ಆಶ್ರಯವಾದ ಅರಳಿದ ಹೂವುಗಳೇ, ನಿಮ್ಮ ಸುವಾಸನೆಯಿಂದ ಅವನ ಜೀವನವನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸದೇ ಬಾಡಿ ಹೋಗಿರುವಿರಲ್ಲವೇ! ಅವನ ಜೀವಕ್ಕೆ ಆಹಾರವಾಗದೆ ರುಚಿಹದಗೆಟ್ಟು ಹುಳುವಿಗೆ ಆಸರೆಯಾದ ಎಲೆ ವನ್ಯಫಲವೇ ಎಂದು ಹಾಡುತ್ತಾಳೆ.

<u>V. ಕವಿ/ಸಾಹಿತಿಯ ಜನ್ಮಸ್ಥಳ, ಕಾಲ, ಕೃತಿ ಮತ್ತು ಬಿರುದು / ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ವಾಕ್ಯರೂಪದಲ್ಲಿ ಬರೆಯುವುದು :</u>

ಜನ್ಮಸ್ಥಳ, ಕಾಲ	1 ಅಂಕ
ಕೃತಿ, ಬಿರುದು / ಪ್ರಶಸ್ತಿ	1 ಅಂಕ
ವಾಕ್ಯರೂಪದಲ್ಲಿ ಬರೆಯುವುದು, ಭಾಷಾಶೈಲಿಗೆ	1 ಅಂಕ
ಒಟ್ಟು	**3 ಅಂಕಗಳು**

33. ಪು. ತಿ. ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್ : ಕನ್ನಡ ನವೋದಯದ ಪ್ರಮುಖ ಕವಿಗಳಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರಾದ ಪು.ತಿ.ನ. ಕಾವ್ಯನಾಮದಿಂದ ಪ್ರಸಿದ್ಧರಾಗಿರುವ ಪುರೋಹಿತ ತಿರುನಾರಾಯ್ಯಂಗಾರ್ಯ ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್ಯ ಅವರು ಸಾ.ಶ 1905 ರಲ್ಲಿ ಮಂಡ್ಯ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮೇಲುಕೋಟೆಯಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದರು. ಶಬರಿ, ಅಹಲ್ಯೆ, ಹಂಸ ದಮಯಂತಿ ಮತ್ತು ಇತರ ರೂಪಕಗಳು, ಹಣತೆ, ರಸಸರಸ್ವತಿ, ಗಣೇಶದರ್ಶನ, ಶಾರದಯಾಮಿನಿ, ರಥಸಪ್ತಮಿ, ಶ್ರೀಹರಿಚರಿತೆ ಇವರ ಪ್ರಮುಖ ಕೃತಿಗಳಾಗಿವೆ. ಇವರಿಗೆ ಪಂಪಪ್ರಶಸ್ತಿ, ಕೇಂದ್ರ ಹಾಗೂ ರಾಜ್ಯ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳನ್ನು ನೀಡಿ ಗೌರವಿಸಲಾಗಿದೆ.

VI. ಗಾದೆಯನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಿ ಬರೆಯುವುದು :

ಗಾದೆಯ ಮಹತ್ವದ ವಿವರಣೆ	1 ಅಂಕ
ಉದಾಹರಣೆಯೊಂದಿಗೆ ಅರ್ಥವಿವರಣೆ	1 ಅಂಕ
ಭಾಷಾಶೈಲಿಗೆ - ಪದಬಂಧಗಳಿಗೆ	1 ಅಂಕ
ಒಟ್ಟು	**3 ಅಂಕಗಳು**

34. ತಾಳಿದವನು ಬಾಳಿಯಾನು.

35. ಮನಸ್ಸಿದ್ದರೆ ಮಾರ್ಗ.

VII. ಸಂದರ್ಭವನ್ನು ಸ್ವಾರಸ್ಯದೊಂದಿಗೆ ಬರೆಯುವುದು :

ಕರ್ತೃ, ಆಕರಮತ್ತುಪಠ್ಯದಹೆಸರು 1 ಅಂಕ
ಸಂದರ್ಭದವಿವರಣೆ 1 ಅಂಕ
ಸ್ವಾರಸ್ಯ ಮತ್ತು ಶೈಲಿ- ಪದಬಂಧಗಳಿಗೆ 1 ಅಂಕ
ಒಟ್ಟು 3 ಅಂಕಗಳು

36. "ಆವುದೀ ಮರುಳು? ನಮ್ಮೆಡೆಗೆ ಬರುತಿಹುದು".

ಆಯ್ಕೆ : ಪ್ರಸ್ತುತ ವಾಕ್ಯವನ್ನು ಲೇಖಕರಾದ ಪು.ತಿ.ನರವರು ಬರೆದಿರುವ 'ಶಬರಿ' ಎಂಬ ಗೀತನಾಟಕದಿಂದ ಆಯ್ದ 'ಶಬರಿ' ಎಂಬ ಗದ್ಯಪಾಠದಿಂದ ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ಸಂದರ್ಭ : ಸೀತಾಪಹರಣದ ನಂತರ ಶೋಕತಪ್ತರಾದ ರಾಮಲಕ್ಷಣರು ಸೀತೆಯನ್ನು ಹುಡುಕುತ್ತ ಬರುವಾಗ ತಪಸ್ವಿ ದನು ಸಿಗುತ್ತಾನೆ. ಅವರಿಗೆ ಶಬರಿಯ ವೃತ್ತಾಂತವನ್ನು ತಿಳಿಸಿ, ಮತಂಗಾಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಅವರು ಹೋಗಲು ಸೂಚಿಸುತ್ತಾನೆ. ದನುವಿನ ಸೂಚನೆಯಂತೆ ಮತಂಗಾಶ್ರಮ ಪ್ರವೇಶಿಸಿದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಶಬರಿಯನ್ನು ಕಂಡು ಶ್ರೀರಾಮನು ಲಕ್ಷ್ಮಣನಿಗೆ ಈ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ.

ಸ್ವಾರಸ್ಯ : ರಾಮನ ಬರುವಿಕೆಗಾಗಿ ಕಾದು, ಕಾತರಿಸಿ ಹುಚ್ಚಿಯಂತೆ ಆಗಿದ್ದ ವೃದ್ಧೆ ಶಬರಿಯನ್ನು ಕಂಡು ರಾಮಲಕ್ಷ್ಮಣರು ಭಯಗೊಂಡದ್ದನ್ನು ಈ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಸ್ವಾರಸ್ಯಪೂರ್ಣವಾಗಿ ವರ್ಣಿಸಲಾಗಿದೆ.

37. "ನಾಚುತಿಹೆನೀ ಪೂಜ್ಯೆಯೀ ನಲುಮೆಯಿಂದ".

ಆಯ್ಕೆ: ಪ್ರಸ್ತುತ ವಾಕ್ಯವನ್ನು ಲೇಖಕರಾದ ಪು.ತಿ.ನರವರು ಬರೆದಿರುವ 'ಶಬರಿ' ಎಂಬ ಗೀತನಾಟಕದಿಂದ ಆಯ್ದ 'ಶಬರಿ' ಎಂಬ ಗದ್ಯಪಾಠದಿಂದ ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ಸಂದರ್ಭ : ರಾಮನ ಆತಿಥ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಶಬರಿಯ ಸಿದ್ಧತೆ ಮತ್ತು ಅವಳ ರಾಮ ಧ್ಯಾನದ ಹಂಬಲವನ್ನು ನೋಡಿದ ಶ್ರೀರಾಮನು ನನಗೋಸ್ಕರ ಇಷ್ಟೊಂದು ಹಂಬಲಿಸುವ ಜಟಿಲ ಕಬರಿಗೆ ನನ್ನಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪವೂ ಉಪಕಾರವಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ನನ್ನನ್ನು ನೆನೆಯುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ, ಎಂದು ಲಕ್ಷ್ಮಣನಿಗೆ ಹೇಳುವ ಸಂದರ್ಭವಾಗಿದೆ.

ಸ್ವಾರಸ್ಯ : ಪೂಜ್ಯೆಯಾದ ಶಬರಿಯು ತನ್ನನ್ನು ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ, ಹಂಬಲಿಸುತ್ತಿರುವ ದೃಶ್ಯವನ್ನು ನೋಡಿ ರಾಮನು ಈ ಪೂಜ್ಯಳ ಅನುರಾಗದಿಂದ ನಾನು ನಾಚುತಿರುವೆನು ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಸ್ವಾರಸ್ಯ ಪೂರ್ಣವಾಗಿದೆ.

38. "ತಾಯಿ, ದಾರಿಗರಿಗೆ ಬೀಡಿಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುವುದೇ"

ಆಯ್ಕೆ : ಪ್ರಸ್ತುತ ವಾಕ್ಯವನ್ನು ಲೇಖಕರಾದ ಪು.ತಿ.ನರವರು ಬರೆದಿರುವ 'ಶಬರಿ' ಎಂಬ ಗೀತನಾಟಕದಿಂದ ಆಯ್ದ 'ಶಬರಿ' ಎಂಬ ಗದ್ಯಪಾಠದಿಂದ ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ಸಂದರ್ಭ : ಈ ಮಾತನ್ನು ರಾಮನು ಶಬರಿಗೆ ಕೇಳಿದನು. ರಾಮ ಲಕ್ಷ್ಮಣರು ಮತಂಗಾಶ್ರಮವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಶಬರಿಯು ರಾಮನ ಗುಣಗಾನ ಮಾಡುತ್ತ ಹಾಡುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ನೋಡುತ್ತ ನಿಂತಿದ್ದ ರಾಮನು ಶಬರಿಯ ಬಳಿಗೆ ಬಂದು "ತಾಯಿ, ದಾರಿಗರಿಗೆ ಬೀಡಿಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುವುದೇ" ಎಂದು ಕೇಳಿದ ಸಂದರ್ಭವಾಗಿದೆ.

ಸ್ವಾರಸ್ಯ : ತನಗಾಗಿ ಹಂಬಲಿಸುತ್ತಿರುವ, ಗುಣಗಾನ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಶಬರಿಯನ್ನು ಕುರಿತು ರಾಮನು ಏನೂ ಅರಿಯದವನಂತೆ "ತಾಯಿ ಪ್ರಯಾಣಿಕರಿಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಆಶ್ರಯ ಸಿಗುವುದೇ?" ಎಂದು ಕೇಳುವುದು ಸ್ವಾರಸ್ಯ ಪೂರ್ಣವಾಗಿದೆ.

39. "ರೂಪಿನಂತೆ ಮಾತು ಕೂಡ ಎನಿತುದಾರವಾಗಿದೆ !"

ಆಯ್ಕೆ: ಪ್ರಸ್ತುತ ವಾಕ್ಯವನ್ನು ಲೇಖಕರಾದ ಪು.ತಿ.ನ ರವರು ಬರೆದಿರುವ 'ಶಬರಿ' ಎಂಬ ಗೀತನಾಟಕದಿಂದ ಆಯ್ದ 'ಶಬರಿ' ಎಂಬ ಗದ್ಯಪಾಠದಿಂದ ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ಸಂದರ್ಭ : ಶಬರಿಯ ಉಪಚಾರ ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ ರಾಮ "ನಾವು ಅಯೋಧ್ಯೆಯಲ್ಲೂ ಇದಕ್ಕಿಂತ ಮೀಗಿಲಾದ ಉಪಚಾರ ಕಾಣಲಾರೆವು .. ನಾವು ಇದು ಕಾಡು ಎಂಬುದನ್ನು ಮರೆತು ಮನೆಯ ಭಾವ ಅನುಭವಿಸಲು ಕಾರಣರಾದ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಮಾತೆಯೆಂದೆ ತಿಳಿದೆವು" ಎಂದು ಗೌರವಿಸಿದಾಗ ಶಬರಿ ಈ ಮಾತನ್ನು ರಾಮಲಕ್ಷ್ಮಣರಿಗೆ ಹೇಳಿದಳು.

ಸ್ವಾರಸ್ಯ : ರಾಮನು ನೋಡಲಷ್ಟೆ ಸುಂದರನಾಗಿರಲಿಲ್ಲ ಅವನ ನಡೆನುಡಿ ವರ್ತನೆಯಿಂದಲೂ ಉದಾರಭಾವ ಹೊಂದಿರುವ ಶ್ರೇಷ್ಠ ವ್ಯಕ್ತಿ ಎಂದಿರುವುದು ರೂಪವು ನುಡಿಯಿಂದಲೂ ಸುಂದರವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿರುವುದು ಇಲ್ಲಿ ಸ್ವಾರಸ್ಯಪೂರ್ಣವಾಗಿ ವ್ಯಕ್ತಗೊಂಡಿದೆ.

40. "ಬೆಳಕಿಗೊಲಿದವರ್ ಉರಿವ ಬತ್ತಿಯ ಕರುಕ ಕಾಣರು."

ಆಯ್ಕೆ : ಪ್ರಸ್ತುತ ವಾಕ್ಯವನ್ನು ಲೇಖಕರಾದ ಪು.ತಿ.ನ ರವರು ಬರೆದಿರುವ 'ಶಬರಿ' ಎಂಬ ಗೀತನಾಟಕದಿಂದ ಆಯ್ದ 'ಶಬರಿ' ಎಂಬ ಗದ್ಯಪಾಠದಿಂದ ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ಸಂದರ್ಭ : ಹಲವು ದಿನಗಳ ಬಯಕೆಯಂತೆ ರಾಮನ ದರ್ಶನದಿಂದ ಸಂತೃಪ್ತಳಾದ ಶಬರಿ ಮುಕ್ತಿಗಾಗಿ ರಾಮನ ಅನುಮತಿ ಪಡೆದು ವೇದಿಯಲ್ಲಿರುವ ಅಗ್ನಿಯನ್ನು ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆ ಹಾಕಿ ಪ್ರವೇಶಿಸುತ್ತಾಳೆ. ಆಗ ಲಕ್ಷ್ಮಣನಿಗೆ ರಾಮನು ಹೆಣ್ಣಿನ ರೀತಿಯನ್ನು ಅರಿಯುವುದೆ ಒಂದು ಸೋಜಿಗ. ಎಂಥ ನಿಷ್ಠೆ ಎಂಥ ಪ್ರೀತಿ ಈ ಜಗತ್ತು ಈಕೆಯನ್ನು ಮರೆಯಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಎನ್ನುತ್ತಾನೆ. ಆಗ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ಯಾರು ಏನು ಎಂದೆನ್ನದೆ ಮಗುವಿನಂತೆ ಒಲಿದಳು. ನಮ್ಮನ್ನು ನೋಡುತ್ತಲೆ ನಲಿದಳು. ತನ್ನನ್ನೇ ತಾನು ಮರೆತಳು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಅ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ರಾಮನು ಶಬರಿಯನ್ನು ಕುರಿತು ಲಕ್ಷ್ಮಣನಿಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ.

ಸ್ವಾರಸ್ಯ : ಶಬರಿಯ ತ್ಯಾಗ ಪ್ರೀತಿ ಸಮರ್ಪಣಾಭಾವ , ಭಗವದ್ ಭಕ್ತಿ ನಂಬಿಕೆ ಮೊದಲಾದವು ಇಲ್ಲಿ ಧ್ವನಿತಗೊಂಡಿದೆ. ಅಂತೆಯೇ ಶಬರಿಯು ರಾಮದರ್ಶನಕ್ಕಾಗಿ ಹಲವು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಪರಿತಪಿಸಿ , ಅಂತಿಮವಾಗಿ ರಾಮನ ದರ್ಶನ ಪಡೆದು, ಆ ದಿನದ ಸಂತಸದಲ್ಲಿ ಆಕೆಯ ಹಿಂದಿನ ಕಷ್ಟಗಳು ಕನವರಿಕೆಗಳು ಗೌಣವಾಗಿರುವುದು ಹಾಗೂ ಶಬರಿಯ ರಾಮಭಕ್ತಿಯ ಶ್ರೇಷ್ಠತೆ ಇಲ್ಲಿ ಸ್ವಾರಸ್ಯಪೂರ್ಣವಾಗಿ ವ್ಯಕ್ತಗೊಂಡಿದೆ.

41. "ಇಂಥ ಶಿಷ್ಯೆಯರ್ತಿ ಪಡೆದ ನಿನ್ನ ಗುರುಗಳೆಂಥರೋ"

ಆಯ್ಕೆ : ಪ್ರಸ್ತುತ ವಾಕ್ಯವನ್ನು ಲೇಖಕರಾದ ಪು.ತಿ.ನ ರವರು ಬರೆದಿರುವ 'ಶಬರಿ' ಎಂಬ ಗೀತನಾಟಕದಿಂದ ಆಯ್ದ 'ಶಬರಿ' ಎಂಬ ಗದ್ಯಪಾಠದಿಂದ ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ಸಂದರ್ಭ : ರಾಮನ ದರ್ಶನಕ್ಕಾಗಿ ಹಲವು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ತಪಸ್ಸಿನಂತೆ ಕಾಯುತ್ತಿದ್ದ ಶಬರಿಗೆ ಗುರುಗಳ ವರದಿಂದ ರಾಮನ ದರ್ಶನವಾಗುತ್ತದೆ. ಬಹು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಶಬರಿ ರಾಮಲಕ್ಷ್ಮಣರನ್ನು ಉಪಚರಿಸುತ್ತಾಳೆ. ಶಬರಿಯ ಆತಿಥ್ಯದಿಂದ ಸಂತೃಪ್ತನಾದ ರಾಮ ನಿನ್ನಂತಹ ಪ್ರೀತಿಯ ಮೂರ್ತಿಯನ್ನು ಶಿಷ್ಯಳಾಗಿ ಪಡೆದ ನಿನ್ನ ಗುರುಗಳು ಮಹಾನುಭಾವರು. ಅವರು ಶಾಂತಿ ಸ್ವರೂಪರು. ಅವರ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ ಎಂದು ಮತಂಗ ಮುನಿಗಳನ್ನು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಸ್ಮರಿಸುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಈ ಮೇಲಿನ ಮಾತನ್ನು ಶಬರಿಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ.

ಸ್ವಾರಸ್ಯ : ರಾಜಮನೆತನದಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದವನಾದರು ಶ್ರೀರಾಮನಿಗೆ ಗುರುಗಳ ಬಗೆಗಿರುವ ಭಕ್ತಿ ಗೌರವ ಹಾಗೂ ಅವನ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದ ಔದಾರ್ಯದ ಜೊತೆಗೆ ಶಬರಿಗೆ ತನ್ನ ಗುರುಗಳ ಬಗೆಗಿರುವ ನಂಬಿಕೆ, ವಿಶ್ವಾಸ, ಆಕೆಯ ಸರಳತೆ, ಮುಗ್ಧತೆ, ಪ್ರೀತಿಸುವ ಆರಾಧಿಸುವ ಗುಣ ಹಾಗೂ ಈಕೆಯನ್ನು ಶಿಷ್ಯೆಯನ್ನಾಗಿ ಪಡೆದ ಮತಂಗ ಮುನಿಗಳ ಶ್ರೇಷ್ಠತೆ ಇಲ್ಲಿ ಸ್ವಾರಸ್ಯಪೂರ್ಣವಾಗಿ ವ್ಯಕ್ತಗೊಂಡಿದೆ.

42. "ರಾಮನೇ ಧೈರ್ಯಗೆಡೆ ಸ್ಥೈರ್ಯಕೆಡೆ ಯಾರು".

ಆಯ್ಕೆ : ಪ್ರಸ್ತುತ ವಾಕ್ಯವನ್ನು ಲೇಖಕರಾದ ಪು.ತಿ.ನ. ರವರು ಬರೆದಿರುವ 'ಶಬರಿ' ಎಂಬ ಗೀತನಾಟಕದಿಂದ ಆಯ್ದ 'ಶಬರಿ' ಎಂಬ ಗದ್ಯಪಾಠದಿಂದ ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ಸಂದರ್ಭ : ಸೀತಾಪಹರಣದ ನಂತರ ರಾಮಲಕ್ಷ್ಮಣರು ಸೀತೆಯನ್ನು ಅರಸುತ್ತಿರುವಾಗ ರಾಮನು ಗಿರಿವನವನ್ನು ಕುರಿತು "ಗಿರಿವನಗಳೇ , ನಾನು ನಿಮ್ಮನ್ನು ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳುವೆನು. ಹೇಳಿರಿ, ಪ್ರೀತಿಯ ರಾಣಿ ಸೀತೆಯು ನನಗೆ ದೊರೆಯುವಳೇ? ದೊರೆಯಳೆ? ಎನ್ನರಸಿ ದೊರೆಯಳೆ" ಎನ್ನುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಈ ಮಾತು ಲಕ್ಷ್ಮಣನು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ

ಸ್ವಾರಸ್ಯ : ಸೀತೆಗಾಗಿ ಪರಿತಪಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಅಣ್ಣನಾದ ರಾಮನನ್ನು ಕುರಿತು " ತಾಳಿಕೋ ಅಣ್ಣ ತಾಳಿಕೋ, ಸೂರ್ಯನೇ ತೇಜಗೆಡಲು ಕಾಂತಿಯನ್ನು ನೀಡುವವರು ಯಾರು ? ರಾಮನೇ ಧೈರ್ಯಗೆಡಲು ಲೋಕಕ್ಕೆ ಸ್ಥೈರ್ಯ ನೀಡುವವರು ಯಾರು ? " ಎಂದು ಲಕ್ಷ್ಮಣನು ಹೇಳುವ ಮಾತು ಸ್ವಾರಸ್ಯಪೂರ್ಣವಾಗಿ ವ್ಯಕ್ತಗೊಂಡಿದೆ.

VIII. ಎಂಟು-ಹತ್ತುವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿಉತ್ತರಿಸುವುದು :

ಅಂಶಗಳನ್ನಾಧರಿಸಿಪರ್ಯಾಂಶಕ್ಕೆ	3 ಅಂಕಗಳು
ಭಾಷಾಶೈಲಿಗೆ,ಪದಬಂಧಗಳಿಗೆ	1 ಅಂಕ
ಒಟ್ಟು	**4 ಅಂಕಗಳು**

43. ಶಬರಿಯು ರಾಮಲಕ್ಷ್ಮಣರನ್ನು ಕಂಡು ಹಿಗ್ಗಿ, ಸಂತಸದಿಂದ ರುಚಿಕರವಾದ ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ನೀಡಿ ಸತ್ಕರಿಸುತ್ತಾಳೆ. ರಾಮನನ್ನು ಕಂಡ ತಾನು ಪರಮ ಸುಖಿಯೆಂದು ನರ್ತಿಸುತ್ತಾಳೆ. ರಾಮನೂ ಕೂಡ ನಿನ್ನ ಆದರದಿಂದ ನಾವು ಸುಖಿ, ನಿನಗೆ ನಾವು ಋಣಿ ಎನ್ನುತ್ತಾನೆ. ಶಬರಿಯು ಕಣ್ಣೀರು ತುಂಬಿಕೊಂಡು ನನ್ನ ಜಾಡನ್ನು ಹಿಡಿದು ಬಂದು ಸಂತಸ ನೀಡಿದಿರಿ, ಹಸಿವು ತೃಷೆ ಹಿಂಗಿತೇ? ನಾನೊಬ್ಬಳು ಬಡವಿ, ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಮರುಕ ತೋರಿದ್ದಿರಾ? ಎನ್ನುತ್ತಾಳೆ. ಶ್ರೀರಾಮನು ನಿನ್ನ ರೂಪದಂತೆ ನಿನ್ನ ಮಾತು ಸುಂದರ ಹಾಗೂ ಉದಾರ. ನಾನು ಧನ್ಯಳಾದೆ. ಸಿದ್ಧರ ವರ ನನಗೆ ಫಲಿಸಿತು. ಗುರು ಪೂಜೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದ ಪುಣ್ಯ ನನಗೆ ಇಂದು ಸೇರಿತು. ನನ್ನ ಚಿಂತೆಯೆಲ್ಲ ಹಿಂಗಿ ಹೋಯಿತು ಎನ್ನುತ್ತಾಳೆ. ಶ್ರೀರಾಮನು ದುಃಖವನ್ನು ಮರೆಸಿ, ಶಾಂತಿ ನೀಡುವ ಈ ವನದಲ್ಲಿ ಶುದ್ಧ ಪ್ರೇಮಮೂರ್ತಿ ನೀನು ಎಂದು ಶಬರಿಯನ್ನು ಬಾಯಿತುಂಬ ಹೊಗಳುತ್ತಾನೆ.

44. ರಾಮನು ಬಂದು ತನ್ನ ಆಶ್ರಮದಲ್ಲಿ ನಿಂತಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿ ಶಬರಿ ಆಶ್ಚರ್ಯಪಟ್ಟಳು. ರಾಮನ ಹತ್ತಿರ ಬಂದು ಅವನನ್ನು ಮುಟ್ಟಿ, ಪಾದಕ್ಕೆ ನಮಸ್ಕರಿಸಿ, ಕೈಯನ್ನು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಒತ್ತಿಕೊಂಡು ಕಣ್ಣೀರು ಸುರಿಸಿದಳು. ಗದ್ಗದಸ್ವರದಿಂದ' ಬನ್ನಿರಿ' ಎಂದು ಹಂಬಲಿಸಿದಳು. ಮನಸ್ಸಿನ ಬಯಕೆಯಂತೆ ಬಗೆ ಬಗೆಯ ಕಂಪು ಇರುವ ಮಾಲೆಯನ್ನು ರಾಮನ ಕೊರಳಿಗೆ ಇಟ್ಟು ಹಿಗ್ಗಿದಳು. ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ರುಚಿಕರವಾದ ಹಣ್ಣೇ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತ, ನಿಮಗಾಗಿ ತಂದಿದ್ದೇನೆಂದು ತಿಳಿಸಿ ರಾಮನ ಕೈಗೆ ಇತ್ತಳು. ಶಬರಿಯ ಸೇವೆಯಿಂದ ರಾಮನು ಸುಪ್ರಸನ್ನನಾದನು. ರಾಮಲಕ್ಷ್ಮಣರು ಧನ್ಯತಾ ಭಾವದಿಂದ ಮಂದಹಾಸ ಬೀರಿದರು. ಹೀಗೆ ಶಬರಿಯ ಸಡಗರ, ಸಂತೋಷ ಮೇಳದವರ ಹಾಡಿನಲ್ಲಿ ವರ್ಣಿತವಾಗಿದೆ.

45. ಶಬರಿಯು ಮತಂಗ ಋಷಿಯ ಆಶ್ರಮದಲ್ಲಿ ಇದ್ದ ತಪಸ್ವಿನಿ. ಶಬರಿಯು ಮತಂಗ ಋಷಿಯ ಪ್ರೀಯ ಶಿಷ್ಯೆ. ಸಿದ್ಧರಾದ ಮತಂಗ ಋಷಿಗಳು ತಮ್ಮ ಅಂತ್ಯಕಾಲದಲ್ಲಿ ಶಬರಿಯ ಮೇಲೆ ಕರುಣೆಯನ್ನು ತೋರಿ ರಾಮಲಕ್ಷ್ಮಣರು ಈ ಆಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಾರೆ. ನಿನಗೆ ರಾಮಲಕ್ಷ್ಮಣರ ದರ್ಶನದಿಂದ ಒಳ್ಳೆಯದಾಗುತ್ತದೆ. ನಿನ್ನಿಷ್ಟಾರ್ಥ ನೆರವೇರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಗುರುಗಳ ಈ ಮಾತನ್ನು ನಂಬಿದ ಶಬರಿಯು ಶ್ರೀರಾಮನ ಆಗಮನಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರತಿನಿತ್ಯ ಕಾಯುತ್ತಿದ್ದಳು. ಶಬರಿಯು ಗುರುಗಳ ಮಾತಿನ ಮೇಲೆ ಇಟ್ಟ ನಂಬಿಕೆ ಹಾಗೂ ಶ್ರೀರಾಮನಿಗಾಗಿ ಹಂಬಲಿಸುತ್ತ ಕಾಯುತ್ತಿದ್ದ ಅವಳ ತಾಳ್ಮೆಯು ಹುಸಿಯಾಗಲಿಲ್ಲ. ಮತಂಗ ಋಷಿಗಳು ಶಬರಿಗೆ ಹೇಳಿದ ಮಾತಿನಂತೆ ರಾಮಲಕ್ಷಣರು ಶಬರಿಯ ಆಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಭೇಟಿ ನೀಡುತ್ತಾರೆ. ಶಬರಿಯು ಶ್ರೀರಾಮನ ದರ್ಶನದಿಂದ ಪುಳಕಿತಳಾಗುತ್ತಾಳೆ. ಶಬರಿಯು ರಾಮಲಕ್ಷ್ಮಣರನ್ನು ಕಂಡು ಬೆರಗಾಗಿ, ಹತ್ತಿರಕ್ಕೆ ಬಂದು, ಮೈಯನ್ನು ಮುಟ್ಟಿ, ಕಾಲಿಗೆ ಬಿದ್ದು ನಮಸ್ಕರಿಸಿ, ಕೈಯನ್ನು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಒತ್ತಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾಳೆ. "ಅಯ್ಯೋ, ಏನೂ ಸಿದ್ಧತೆಯಿಲ್ಲ; ನಿನ್ನೆಯಷ್ಟು ಚೆನ್ನವಿಲ್ಲ" ಎಂದು ಹಂಬಲಿಸಿ, ತನ್ನ ಮನದ

ಬಯಕೆಯಂತೆ ಬಗೆಬಗೆಯ ಸುವಾಸನೆಯುಳ್ಳ ಹೂಮಾಲೆಯನ್ನು ಕೊರಳಿಗೆ ಹಾಕಿ, ಅಬ್ಬಾ ಎಂದು ಹಿಗ್ಗಿಹಿಗ್ಗಿ ಸಂತಸ ಪಡುತ್ತಾಳೆ. "ಜಗದಲ್ಲಿ ಇದರಷ್ಟು ರುಚಿಯಾದ ಹಣ್ಣೇ ಇಲ್ಲ. ನಿಮಗೆಂದು ತಂದೆನೆಂದು" ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತ ತಾನೇ ಅವರ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಸವಿಯಾದ ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ನೀಡಿ ಉಪಚರಿಸುತ್ತಾಳೆ. ನಂತರ ಶಬರಿಯು ರಾಮನಲ್ಲಿ ತನಗೆ ಮುಕ್ತಿಯನ್ನು ನೀಡುವಂತೆ ಬೆಡಿಕೊಂಡು; ವೇದಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಅಗ್ನಿಯನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿ ಮುಕ್ತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಾಳೆ. ಮುನಿಗಳ ಮಾತನ್ನು ನಂಬಿ, ಹಲವಾರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ರಾಮನ ದರ್ಶನಕ್ಕಾಗಿ ಸಹನೆಯಿಂದ ಕಾಯುತ್ತ, ಶ್ರೀರಾಮನು ತನ್ನ ಬಳಿಗೆ ಬರುವ ಸುದಿನವನ್ನು ಎದುರು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದ ಶಬರಿಗೆ ರಾಮನ ದರ್ಶನವಾಗುತ್ತದೆ. ಶಬರಿಯ ಮನದಾಸೆ ಈಡೇರುತ್ತದೆ. ಹಾಗಾಗಿ 'ನಂಬಿಕೆಟ್ಟವರಿಲ್ಲ' ಎಂಬ ಮಾತು ಶಬರಿಯ ಪಾಲಿಗೆ ನಿಜವಾಗಿದೆ.

ಗದ್ಯಪಾಠ 7. ಲಂಡನ್ ನಗರ
: ಮಾದರಿ ಉತ್ತರಗಳು :

I. ಬಹು - ಆಯ್ಕೆಪ್ರಶ್ನೆ (ಕ್ರಮಾಕ್ಷರದೊಂದಿಗಿನ ಪ್ರತಿ ಸರಿಯುತ್ತರಕ್ಕೆ 1 ಅಂಕ) :

1. (ಬಿ) ಅನುಕರಣಾವ್ಯಯ
2. (ಬಿ) ಜೋಡಿನುಡಿ
3. (ಡಿ) ದ್ವಿರುಕ್ತಿ

II. ಸಂಬಂಧೀಪದ ಬರೆಯುವುದು (ಪ್ರತಿ ಸರಿಯುತ್ತರಕ್ಕೆ 1 ಅಂಕ) :

4. ಜೋಡಿನುಡಿ
5. ಬಯಲು ಬಯಲು
6. ದ್ವಿರುಕ್ತಿ
7. ದ್ವಿರುಕ್ತಿ
8. ಜೊಡಿನುಡಿ
9. ದ್ವಿರುಕ್ತಿ
10. ದ್ವಿರುಕ್ತಿ
11. ದ್ವಿರುಕ್ತಿ
12. ಜೊಡಿನುಡಿ

III. ಒಂದೊಂದು ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಬರೆಯುವುದು (ವಾಕ್ಯರೂಪದಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರತಿ ಸರಿಯುತ್ತರಕ್ಕೆ 1 ಅಂಕ) :

13. ಲಂಡನ್ನಿನ ಪೇಟೆಯಲ್ಲಿರುವ ಸ್ಟೇಷನರಿ ಅಂಗಡಿಯ ಹೆಸರು ವೂಲವರ್ಥ.
14. ನೆಲ್ಸನ್ ರವರ ಮೂರ್ತಿ ಇರುವ ಸ್ಥಳದ ಹೆಸರು ಟ್ರಾಫಲ್ಗಾರ್ ಸ್ಕ್ವೇರ್.
15. ವೆಸ್ಟ ಮಿನಿಸ್ಟರ್ ಅಬೆ ಸಾರ್ವಭೌಮರ, ಕವಿಪುಂಗವರ ಸತ್ತವರ ಸ್ಮಾರಕವಾಗಿದೆ.
16. ಅಂಗ್ಲ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ ವೈಭವ ಕಂಡುಬರುವ ಓಣಿ ಚೇರಿಂಗ್ ಕ್ರಾಸ್.
17. ಲಂಡನ್‌ನಲ್ಲಿ ವಾಹನಗಳು ಬಹಳ ಹೊತ್ತು ನಿಲ್ಲುವುದನ್ನು ತಡೆಯಲು ಭೂಗರ್ಭದಲ್ಲಿ ಗಾಡಿಯನ್ನು ಒಯ್ದಿದ್ದಾರೆ.
18. (ಐವತ್ತು ಶೀಲಿಂಗಿನ) ಸ್ಯಾವ್ಯೋಯ್ ಸಿಂಪಿಗಳು ಲಂಡನ್‌ನಲ್ಲಿ ಸೂಟು ಹೊಲಿಯಲು ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಯಾಗಿರುವ ಸಿಂಪಿಗಳು.
19. ಜನರ ಆತ್ಮಗಳ ಆರೋಗ್ಯವನ್ನು ಕಾಯುವುದು ವೆಸ್ಟ ಮಿನಿಸ್ಟರ್ ಅಬೆಯ ಪಾದ್ರಿಯ ಕೆಲಸ.
20. 3ನೇ ಎಡ್ವರ್ಡನು ಸ್ಕಾಟ್‌ಲೆಂಡಿನ ಅರಸರಿಂದ ಕಿತ್ತುಕೊಂಡು ತರಲಾಗಿದೆ.
21. ಮನೆ ಹಿಡಿದು ಇರುವ ತರುಣನ ಬುದ್ದಿ ಮನೆಯ ಮಟ್ಟದ್ದೆ ಎಂಬುದು ಷೇಕ್ಸ್ಪಿಯರನ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಾಗಿದೆ.
22. ಪ್ರವಾಸವು ಶಿಕ್ಷಣದ ಒಂದು ಭಾಗವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದವರು ಬೇಕನ್.

IV. ಮೂರು-ನಾಲ್ಕು ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಬರೆಯುವುದು (ಉತ್ತರದ ಅಂಕಗಳನ್ನಾಧರಿಸಿ ಪ್ರತಿ ಸರಿಯುತ್ತರಕ್ಕೆ 2 ಅಂಕಗಳು) :

23. ವೂಲವರ್ಥ ಎಂಬುದು ಸ್ಟೇಷನರಿ ಅಂಗಡಿ. ಪ್ರಾಚೀನ ಮಹಾಕಾವ್ಯದಂತೆ ಇದೊಂದು ಮಹಾಕೋಶವಾಗಿದೆ. ಬೂಟು, ಕಾಲುಚೀಲ, ಚಣ್ಣ, ಸಾಬೂನು, ಔಷಧ, ಪುಸ್ತಕ, ಅಡುಗೆಯ ಪಾತ್ರೆ, ಇಲೆಟ್ರಿಕ್ ದೀಪದ ಸಾಮಾನು, ಫೋಟೋ, ಅಡವಿಯ ಹೂವು, ಯುದ್ದ ಸಾಮಗ್ರಿ ಎಲ್ಲವೂ ದೊರೆಯುತ್ತವೆ.
24. ಲಂಡನ್ನಿನಲ್ಲಿ ಗಂಡಿಗಿಂತ ಹೆಣ್ಣು ಹೆಚ್ಚಿದ್ದ ಹಾಗೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಎಲ್ಲ ಅಂಗಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಸ್ತ್ರೀಯರೇ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಉಪಾಹಾರ ಗೃಹಗಳಲ್ಲಿ, ದೊಡ್ಡ ಅಂಗಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿರುತ್ತಾರೆ. ಟೈಪಿಸ್ಟ ಕಾರಕೂನ ಕೂಡ ಹೆಣ್ಣು ಮಗಳು. ಸಿನಿಮಾ

ಗೃಹದಲ್ಲಿ ಜಾಗ ಹುಡುಕಿ ಕೊಡುವವರು ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳು. ಕಾಲೇಜಿನ ಸಿಪಾಯಿಣಿ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳು. ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಅತ್ಯಾದರದಿಂದ ನಡೆಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಶಿಖರವನ್ನು ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನಲ್ಲಿಯೇ ಕಾಣಬೇಕು.

25. ಲಂಡನ್‌ನಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ಧರಿಸುವ ಟೊಪ್ಪಿಗೆಯು ವಿಶೇಷವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಟೊಪ್ಪಿಗೆಯಂತೆ ಇನ್ನೊಂದಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಸಿಕ್ಕಿಸಿದ ಪುಚ್ಛವಾದರೂ ಕನಿಷ್ಠ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಬೇರೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಕೋಟ್ಯವಧಿ ಟೊಪ್ಪಿಗೆಗಳನ್ನು ಬೇಕಾದರೆ ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ ಇದನ್ನು ಮನಗಾಣಬಹುದು. ಮನುಷ್ಯನಂತೆ ಟೊಪ್ಪಿಗೆಯಲ್ಲವೆ? ಒಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯಳಂತೆ ಇನ್ನೊಬ್ಬಳಿಲ್ಲ.

26. ಪೊಯಟ್ಸ್ ಕಾರ್ನರ್‌ನಲ್ಲಿ ಕಿಪ್ಲಿಂಗ್, ಮ್ಯಾಕಾಲೆ, ಜಾನ್ಸನ್, ಗೋಲ್ಡ್ ಸ್ಮಿತ್, ಡ್ರಾಯ್‌ಡನ್, ಬೆನ್‌ಜಾನ್ಸನ್, ವರ್ಡ್ಸ್ ವರ್ತ್ ಮುಂತಾದ ಕವಿಗಳ ಸಮಾಧಿಗಳಿವೆ.

27. ಸಾಮ್ರಾಟರ ರಾಜ್ಯಾಭಿಷೇಕವಾಗುವಾಗ ಅವರ ಸಿಂಹಾಸನದ ಮೇಲೆ ಒಂದು ಕಲ್ಲುಫಾಟಿಯನ್ನು ಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ಪಟ್ಟಾಭಿಷೇಕವಾಗುವಾಗ ಮಾತ್ರ ಸಾಮ್ರಾಟರು ಇದರ ಮೇಲೆ ಕೂಡಬೇಕು. ಈ ಶಿಲೆಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡ ಸಿಂಹಾಸನವು ವೆಸ್ಟ ಮಿನ್ ಸ್ಟರ್ ಮಂದಿರದಲ್ಲಿಯ ಒಂದು ಭಾಗದಲ್ಲಿದೆ. ಸ್ಟೋನ್ ಆಫ್ ಸ್ಕೋನ್ ಎಂದು ಇದರ ಹೆಸರು. ೩ನೇ ಎಡ್ವರ್ಡನು ಸ್ಕಾಟ್ಲೆಂಡಿನ ಅರಸರಿಂದ ಇದನ್ನು ಕಿತ್ತುಕೊಂಡು ಬಂದಂತೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ.

28. ಲಂಡನ್ ನಗರದಲ್ಲಿ ಇರುವ ಆಫೀಸ್ ನೋಡುವ ಹಾಗಿದೆ. ವಾಚನಾಲಯದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಮಹತ್ವದ ಪುಸ್ತಕಗಳಿವೆ. ಕರ್ನಾಟಕದ ವಿಷಯವಾಗಿ ಎಷ್ಟೋ ಹೊಸ ಮಾತುಗಳು ಇಲ್ಲಿ ಗೊತ್ತಾಗಬಹುದೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿಯ ವಸ್ತುಸಂಗ್ರಹಾಲಯದಲ್ಲಿ ಹಿಂದೂಸ್ಥಾನದ ಲಲಿತಕಲೆಯ ಹಾಗೂ ಇನ್ನುಳಿದ ಮಾರ್ಗಗಳ ಮಾದರಿಗಳು ನೋಡಲು ದೊರೆಯುತ್ತವೆ. ಎಲ್ಲಾ ಮುಖ್ಯವಾದ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ವರ್ತಮಾನ ಪತ್ರಿಕೆಗಳು ಬರುತ್ತವೆ.

V. ಕವಿ / ಸಾಹಿತಿಯ ಜನ್ಮಸ್ಥಳ, ಕಾಲ, ಕೃತಿ ಮತ್ತು ಬಿರುದು / ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ವಾಕ್ಯರೂಪದಲ್ಲಿ ಬರೆಯುವುದು :

ಜನ್ಮಸ್ಥಳ, ಕಾಲ	1 ಅಂಕ
ಕೃತಿ, ಬಿರುದು / ಪ್ರಶಸ್ತಿ	1ಅಂಕ
ವಾಕ್ಯರೂಪದಲ್ಲಿ ಬರೆಯುವುದು, ಭಾಷಾಶೈಲಿಗೆ	1ಅಂಕ
ಒಟ್ಟು	**3 ಅಂಕಗಳು**

29. ವಿ. ಕೃ. ಗೋಕಾಕ್ : ವಿನಾಯಕ ಕಾವ್ಯನಾಮದಿಂದ ಪ್ರಸಿದ್ಧರಾಗಿರುವ ಡಾ. ವಿನಾಯಕ ಕೃಷ್ಣ ಗೋಕಾಕ ಇವರು ಕ್ರಿ. ಶ. 1909ರಲ್ಲಿ ಹಾವೇರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಸವಣೂರಿನಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದರು. ಶ್ರೀಯುತರು 'ಸಮುದ್ರ ಗೀತೆಗಳು, ಪಯಣ, ಉಗಮ, ಇಜ್ಜೋಡು, ಸಮರಸವೇ ಜೀವನ, ಭಾರತ ಸಿಂಧೂರಶ್ಮಿ' ಮೊದಲಾದ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇವರಿಗೆ ಕೇಂದ್ರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ಭಾರತೀಯ ಜ್ಞಾನಪೀಠ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ಗೌರವ ಡಾಕ್ಟರೆಟ್, ಡಿ. ಲಿಟ್. ಪದವಿಗಳು ಲಭಿಸಿವೆ.

VI. ಅಲಂಕಾರವನ್ನು ಹೆಸರಿಸಿ, ಲಕ್ಷಣ ಬರೆದು, ಸಮನ್ವಯ ಮಾಡುವುದು :

ಅಲಂಕಾರವನ್ನು ಹೆಸರಿಸುವುದು	1 ಅಂಕ
ಲಕ್ಷಣ ಬರೆಯುವುದು	1 ಅಂಕ
ಅಂಶಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುವುದು ಸಮನ್ವಯಿಸಿವುದು	1 ಅಂಕ
ಒಟ್ಟು ಅಂಕ	**3 ಅಂಕಗಳು**

30. ವೂಲವರ್ಥ ಸ್ಟೇಷನರಿ ಅಂಗಡಿ ಪ್ರಾಚೀನ ಮಹಾಕಾವ್ಯದಂತೆ ಮಹಾಕೋಶವಾಗಿದೆ.

ಅಲಂಕಾರದ ಹೆಸರು : ಉಪಮಾಲಂಕಾರ

ಲಕ್ಷಣ : ಎರಡು ವಸ್ತುಗಳಿಗೆ ಇರುವ ಪರಸ್ಪರ ಹೋಲಿಕೆಯನ್ನು ಹೇಳುವುದೇ ಉಪಮಾಲಂಕಾರ

ಸಮನ್ವಯ :

ಉಪಮೇಯ : ವೂಲವರ್ಥ ಸ್ಟೇಷನರಿ ಅಂಗಡಿ

ಉಪಮಾನ : ಪ್ರಾಚೀನ ಮಹಾಕಾವ್ಯ
ಉಪಮಾವಾಚಕ ಪದ : ಅಂತೆ
ಸಮಾನಧರ್ಮ : ಮಹಾಕೋಶವಾಗಿರುವುದು
ಇಲ್ಲಿ ಉಪಮೇಯವಾದ ವೂಲವರ್ಥ ಸ್ಟೇಷನರಿ ಅಂಗಡಿಯನ್ನು ಉಪಮಾನವಾದ ಪ್ರಾಚೀನ ಮಹಾಕಾವ್ಯಕ್ಕೆ ಹೋಲಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಅಂತೆ ಎಂಬ ಉಪಮಾವಾಚಕ ಪದ ಹಾಗೂ ಮಹಾಕೋಶವಾಗಿರುವುದು ಎಂಬ ಸಮಾನಧರ್ಮ ಇದೆ ಆದ್ದರಿಂದ ಇದು ಉಪಮಾಲಂಕಾರ.

VII. ಸಂದರ್ಭವನ್ನುಸ್ವಾರಸ್ಯದೊಂದಿಗೆಬರೆಯುವುದು :

ಕರ್ತೃ, ಆಕರ ಮತ್ತು ಪಠ್ಯದ ಹೆಸರು	1 ಅಂಕ
ಸಂದರ್ಭದ ವಿವರಣೆ	1 ಅಂಕ
ಸ್ವಾರಸ್ಯ ಮತ್ತು ಶೈಲಿ- ಪದಬಂಧಗಳಿಗೆ	1ಅಂಕ
ಒಟ್ಟು	**3 ಅಂಕಗಳು**

31. "ನಿಮ್ಮ ದೇಶದ ಗೌರವವನ್ನು ಕಾಯಿರಿ! ಇದು ದೊಡ್ಡದಾದ ರಾಷ್ಟ್ರ"

ಆಯ್ಕೆ : ಪ್ರಸ್ತುತ ವಾಕ್ಯವನ್ನು ವಿ. ಕೃ. ಗೋಕಾಕ್ ಅವರು ಬರೆದ `ಸಮುದ್ರದಾಚೆಯಿಂದ' ಎಂಬ ಪ್ರವಾಸಕಥನದಿಂದ ಆಯ್ದ ಲಂಡನ್ ನಗರ ಎಂಬ ಗದ್ಯಪಾಠದಿಂದ ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ಸಂದರ್ಭ: ಲೇಖಕರು ಲಂಡನ್ ನಗರದ ಬೀದಿಬೀದಿಯಲ್ಲೂ ಇತಿಹಾಸ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಪುರುಷರ ಪ್ರತಿಮೆಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ತಮ್ಮ ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಜೀವನವನ್ನು ಲೆಕ್ಕಿಸದೆ ದುಡಿದವರು ಕೈಯೆತ್ತಿ ನಿಂತು ನಿಮ್ಮ ದೇಶದ ಗೌರವವನ್ನು ಕಾಯಿರಿ! ಇದು ದೊಡ್ಡದಾದ ರಾಷ್ಟ್ರ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿರುವಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಲೇಖಕರು ಈ ಮೇಲಿನ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ಸ್ವಾರಸ್ಯ : ರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕಾಗಿ ದುಡಿದ ಮಹನೀಯರಿಗೆ ಲಂಡನ್ ನಗರದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿನ ಜನ ತೋರಿಸಿರುವ ಗೌರವ ಭಾವನೆಯು ಸ್ವಾರಸ್ಯಪೂರ್ಣವಾಗಿ ವ್ಯಕ್ತವಾಗಿದೆ.

32. "ಹೊತ್ತು ! ಹೊತ್ತು ! ಹೊತ್ತೇ ಹಣ"

ಆಯ್ಕೆ : ಪ್ರಸ್ತುತ ವಾಕ್ಯವನ್ನು ವಿ. ಕೃ. ಗೋಕಾಕ್ ಅವರು ಬರೆದ `ಸಮುದ್ರದಾಚೆಯಿಂದ' ಎಂಬ ಪ್ರವಾಸಕಥನದಿಂದ ಆಯ್ದ ಲಂಡನ್ ನಗರ ಎಂಬ ಗದ್ಯಪಾಠದಿಂದ ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ಸಂದರ್ಭ : ಲೇಖಕರು ತಮ್ಮ ಲಂಡನ್ ನಗರದ ಪ್ರವಾಸದ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ದಾಖಲಿಸುತ್ತಾ ಲಂಡನ್ನಿನ ಬೀದಿಯಲ್ಲಿ ಲಕ್ಷಾನುಲಕ್ಷ ಜನರು ಅವಸರದಿಂದ ಓಡುತ್ತಾರೆ. ವಿದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಜನರು ಸಮಯವನ್ನು ವ್ಯರ್ಥ ಮಾಡದೆ ಅದರ ಸದ್ವಿನಿಯೋಗ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ದುಡಿದು ಹಣ ಗಳಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇದು ಅಕ್ಷರಶಃ ವಿಲಾಯಿತಿಯಲ್ಲಿ ನಿಜವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಲೇಖಕರು ಈ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುವರು.

ಸ್ವಾರಸ್ಯ : ಲಂಡನ್ ವಾಣಿಜ್ಯ ನಗರವಾಗಿದ್ದು, ಹಣ ಸಂಪಾದನೆಯೇ ಮುಖ್ಯ ಗುರಿಯಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಹಣದಷ್ಟೆ ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯವನ್ನು ಸಮಯಕ್ಕೆ ನೀಡುತ್ತಾರೆ. ಸಮಯವು ಬಹಳ ಅಮೂಲ್ಯವಾದದ್ದು ವಿದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಜನರು ಸಮಯವನ್ನು ವ್ಯರ್ಥ ಮಾಡದೇ ಕಾರ್ಯ ಪ್ರವೃತ್ತರಾಗಿರುವದು ಇಲ್ಲಿ ಸ್ವಾರಸ್ಯಕರವಾಗಿ ಮೂಡಿ ಬಂದಿದೆ.

33. "ಯಾರನ್ನು ತುಳಿದರೇನು! ಎಲ್ಲಿ ಹೆಜ್ಜೆ ಹಾಕಿದರೇನು? ಎಲ್ಲವೂ ಅಷ್ಟೆ! ಮಣ್ಣು ಮಣ್ಣು!"

ಆಯ್ಕೆ : ಪ್ರಸ್ತುತ ವಾಕ್ಯವನ್ನು ವಿ. ಕೃ. ಗೋಕಾಕ್ ಅವರು ಬರೆದ `ಸಮುದ್ರದಾಚೆಯಿಂದ' ಎಂಬ ಪ್ರವಾಸಕಥನದಿಂದ ಆಯ್ದ ಲಂಡನ್ ನಗರ ಎಂಬ ಗದ್ಯಪಾಠದಿಂದ ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ಸಂದರ್ಭ : `ವೆಸ್ಟ್ ಮಿನಿಸ್ಟರ್ ಅಬೆ' ಎಂಬ ಪ್ರಾರ್ಥನಾ ಮಂದಿರದ ಆವರಣದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗಿದ್ದ ಕವಿಗಳ, ಸಾರ್ವಭೌಮರ ನೆನಪಿಗಾಗಿ ಕಲ್ಲು ಹಾಸುಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟಿದ್ದು ಅವುಗಳ ಮೇಲೆ ನಡೆದು ಹೋಗಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಅವುಗಳ ಬಳಿ ನಡೆದು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಲೇಖಕರು ಯಾರನ್ನು ತುಳಿದರೇನು? ಎಲ್ಲಿ ಹೆಜ್ಜೆ ಹಾಕಿದರೇನು? ಎಲ್ಲವೂ ಅಷ್ಟೆ! ಮಣ್ಣು ಮಣ್ಣು! ಎಂದು ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬಂದಂತೆ ಮನುಷ್ಯನು ನಡೆಯ ಹತ್ತುತ್ತಾನೆ ಎಂದು ಈ ಮೇಲಿನ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ಸ್ವಾರಸ್ಯ : ಸಾಧಕರ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವಾಗ ಮಾನವನು ದಿಕ್ಕು ತಪ್ಪಿದಂತೆ ಆದಾಗ ಎಲ್ಲವೂ ಅಷ್ಟೆ! ಬರಿಯ ಮಣ್ಣು'' ಎಂದು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಮೂಡುತ್ತದೆ. ಎಲ್ಲವೂ ನಶ್ವರವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತದೆ ಎಂಬುದು ಇಲ್ಲಿ ಸ್ವಾರಸ್ಯಪೂರ್ಣವಾಗಿ ವ್ಯಕ್ತವಾಗಿದೆ.

34. "ಪ್ರವಾಸವು ಶಿಕ್ಷಣದ ಒಂದು ಭಾಗವಾಗಿದೆ"

ಆಯ್ಕೆ : ಪ್ರಸ್ತುತ ವಾಕ್ಯವನ್ನು ವಿ. ಕೃ. ಗೋಕಾಕ್ ಅವರು ಬರೆದ `ಸಮುದ್ರದಾಚೆಯಿಂದ' ಎಂಬ ಪ್ರವಾಸಕಥನದಿಂದ ಆಯ್ದ ಲಂಡನ್ ನಗರ ಎಂಬ ಗದ್ಯಪಾಠದಿಂದ ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ಸಂದರ್ಭ : ಲಂಡನ್ ನಗರದ ಪ್ರವಾಸದ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಲೇಖಕರು ದಾಖಲಿಸುತ್ತಾ ತಮ್ಮ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಬೇಕನ್ ಹೇಳಿದ ಮಾತನ್ನು ಸ್ಮರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಕಡಿಮೆ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಮನಸ್ಸು ವಿಕಾಸಗೊಂಡಿದೆ. ದೃಷ್ಟಿ ವಿಶಾಲವಾಗಿದೆ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಒರೆಗಲ್ಲಿನ ಮೇಲೆ ನಿಂತಿದೆ ಎಂದು ನೆನೆಸುತ್ತಾ ಬೇಕನ್ ಹೇಳಿದ ಮಾತನ್ನು ನೆನೆಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಈ ಮಾತು ಬಂದಿದೆ.

ಸ್ವಾರಸ್ಯ : ದೇಶ ಸುತ್ತು ಕೋಶ ಓದು ಎಂಬ ಗಾದೆಯನ್ನು ಇದು ಅರ್ಥೈಸುತ್ತದೆ. ದೇಶ-ವಿದೇಶಗಳ ಪ್ರವಾಸದ ಅನುಭವವು ಜ್ಞಾನಾಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಸಹಕಾರಿ ಎಂಬುದು ಇಲ್ಲಿನ ಸ್ವಾರಸ್ಯವಾಗಿದೆ.

35. "ಗಾಡಿಗಳು ದಢದಢ ಹೋಗುತ್ತಿರುತ್ತವೆ! ವಿಚಿತ್ರ ಸೃಷ್ಟಿ!"

ಆಯ್ಕೆ : ಪ್ರಸ್ತುತ ವಾಕ್ಯವನ್ನು ವಿ. ಕೃ. ಗೋಕಾಕ್ ಅವರು ಬರೆದ `ಸಮುದ್ರದಾಚೆಯಿಂದ' ಎಂಬ ಪ್ರವಾಸಕಥನದಿಂದ ಆಯ್ದ ಲಂಡನ್ ನಗರ ಎಂಬ ಗದ್ಯಪಾಠದಿಂದ ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ಸಂದರ್ಭ: ಲೇಖಕರು ಲಂಡನ್ ನಗರದ ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವಾಗ ಲಂಡನ್ ರಸ್ತೆಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಪಾರವು ತುಂಬಿ ಟ್ರಾಮ್ ಬಸ್ಸುಗಳಿಗೆ ಸಕಾಲಕ್ಕೆ ಹೋಗಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಲು ಭೂಗರ್ಭದಲ್ಲಿ ಗಾಡಿಗಳನ್ನು ಒಯ್ದಿರುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಈ ವಾಕ್ಯವನ್ನು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ.

ಸ್ವಾರಸ್ಯ : ಬಹಳ ಹೊತ್ತು ನಡುನಡುವೆ ವಾಹನಗಳು ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲುವುದರಿಂದ ಸಮಯ ವ್ಯರ್ಥವಾಗುವುದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಲು ಲಂಡನ್ ನಗರದಲ್ಲಿ ಆಧುನಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇರುವುದು ಇಲ್ಲಿ ಸ್ವಾರಸ್ಯಕರವಾಗಿ ವ್ಯಕ್ತವಾಗಿದೆ.

36. "ಈ ದೊಡ್ಡ ಬೀದಿಯು ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ಬೀದಿ"

ಆಯ್ಕೆ : ಪ್ರಸ್ತುತ ವಾಕ್ಯವನ್ನು ವಿ. ಕೃ. ಗೋಕಾಕ್ ಅವರು ಬರೆದ `ಸಮುದ್ರದಾಚೆಯಿಂದ' ಎಂಬ ಪ್ರವಾಸಕಥನದಿಂದ ಆಯ್ದ ಲಂಡನ್ ನಗರ ಎಂಬ ಗದ್ಯಪಾಠದಿಂದ ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ಸಂದರ್ಭ : ಲಂಡನ್ ನಗರದ ಚೇರಿಂಗ್ ಕ್ರಾಸ್ ಓಣಿಯು ಆಂಗ್ಲರ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ವೈಭವವು ಕಂಡು ಬರುವುದು. ಒಂದೊಂದು ವಸಾಹತಿನ ದೇಶದ ಮೇಲಿನ ಪ್ರಭುತ್ವವು ಇಲ್ಲಿಯ ಒಂದೊಂದು ಕಚೇರಿಯಿಂದ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಲೇಖಕರು ಚೇರಿಂಗ್ ಕ್ರಾಸ್ ಓಣಿಯನ್ನು ದೊಡ್ಡ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ಬೀದಿ ಎಂದಿದ್ದಾರೆ.

ಸ್ವಾರಸ್ಯ : ಈ ವಾಕ್ಯವು ಆಂಗ್ಲರು ತಮ್ಮ ವಸಾಹತು ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಮೇಲೆ ಹೊಂದಿದ್ದ ಪ್ರಭುತ್ವದ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ.

37. "ಹೆಜ್ಜೆ ಹೆಜ್ಜೆಗೆ ಇತಿಹಾಸದ ಅಡಿಗಲ್ಲುಗಳು ದೊರೆಯುತ್ತವೆ"

ಆಯ್ಕೆ : ಪ್ರಸ್ತುತ ವಾಕ್ಯವನ್ನು ವಿ. ಕೃ. ಗೋಕಾಕ್ ಅವರು ಬರೆದ `ಸಮುದ್ರದಾಚೆಯಿಂದ' ಎಂಬ ಪ್ರವಾಸಕಥನದಿಂದ ಆಯ್ದ ಲಂಡನ್ ನಗರ ಎಂಬ ಗದ್ಯಪಾಠದಿಂದ ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ಸಂದರ್ಭ : ಲೇಖಕರು ಲಂಡನ್ ನಗರದ ಬೀದಿಬೀದಿಯಲ್ಲೂ ಇತಿಹಾಸ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಪುರುಷರ ಪ್ರತಿಮೆಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ತಮ್ಮ ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಜೀವನವನ್ನು ಲೆಕ್ಕಿಸದೆ ದುಡಿದವರು ನಿಂತು ಕೈಯೆತ್ತಿ ನಿಮ್ಮ ದೇಶದ ಗೌರವವನ್ನು ಕಾಯಿರಿ! ಇದು ದೊಡ್ಡದಾದ ರಾಷ್ಟ್ರ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿರುವಂತೆ ಹೆಜ್ಜೆಹೆಜ್ಜೆಗೂ ಇತಿಹಾಸದ ಅಡಿಗಲ್ಲುಗಳು ದೊರೆಯುತ್ತವೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಈ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ಸ್ವಾರಸ್ಯ : ರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕಾಗಿ ದುಡಿದ ಮಹನೀಯರಿಗೆ ಲಂಡನ್ ನಗರದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿನ ಜನ ತೋರಿಸಿರುವ ಗೌರವ ಭಾವನೆಯು ಇಲ್ಲಿ ಸ್ವಾರಸ್ಯಪೂರ್ಣವಾಗಿ ವ್ಯಕ್ತವಾಗಿದೆ.

38. "ಮನುಷ್ಯನಂತೆ ಟೊಪ್ಪಿಗೆಯಲ್ಲವೆ? ಒಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯಳಂತೆ ಇನ್ನೊಬ್ಬಳಿಲ್ಲ"

ಆಯ್ಕೆ : ಪ್ರಸ್ತುತ ವಾಕ್ಯವನ್ನು ವಿ. ಕೃ. ಗೋಕಾಕ್ ಅವರು ಬರೆದ `ಸಮುದ್ರದಾಚೆಯಿಂದ' ಎಂಬ ಪ್ರವಾಸಕಥನದಿಂದ ಆಯ್ದ ಲಂಡನ್ ನಗರ ಎಂಬ ಗದ್ಯಪಾಠದಿಂದ ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ಸಂದರ್ಭ : ಲಂಡನ್ ನಗರದ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ಟೊಪ್ಪಿಗೆಯು ವಿಶೇಷವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಟೊಪ್ಪಿಗೆಯಂತೆ ಇನ್ನೊಂದಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಸಿಕ್ಕಿಸಿದ ಪುಚ್ಛವಾದರೂ ಕನಿಷ್ಠ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಬೇರೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಕೋಟ್ಯವಧಿ ಟೊಪ್ಪಿಗೆಗಳನ್ನು ಬೇಕಾದರೆ ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ ಇದನ್ನು ಮನಗಾಣಬಹುದು ಎಂದು ಹೇಳುವಾಗ ಮನುಷ್ಯನಂತೆ ಟೊಪ್ಪಿಗೆಯಲ್ಲವೆ? ಒಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯಳಂತೆ ಇನ್ನೊಬ್ಬಳಿಲ್ಲ ಎಂದು ಲೇಖಕರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ಸ್ವಾರಸ್ಯ : ಮನುಷ್ಯನಂತೆ ಟೊಪ್ಪಿಗೆಯಲ್ಲೂ ಅಡಗಿರುವ ವೈವಿಧ್ಯತೆಯನ್ನು ಈ ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿ ಸ್ವಾರಸ್ಯಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಹೇಳಲಾಗಿದೆ.

39. "ಅಡಿಗಡಿಗೆ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ದಾಟುತ್ತೇವೆ! ಎಂಥ ವಿಚಿತ್ರ!"

ಆಯ್ಕೆ : ಪ್ರಸ್ತುತ ವಾಕ್ಯವನ್ನು ವಿ. ಕೃ. ಗೋಕಾಕ್ ಅವರು ಬರೆದ `ಸಮುದ್ರದಾಚೆಯಿಂದ' ಎಂಬ ಪ್ರವಾಸಕಥನದಿಂದ ಆಯ್ದ ಲಂಡನ್ ನಗರ ಎಂಬ ಗದ್ಯಪಾಠದಿಂದ ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ಸಂದರ್ಭ : ವೆಸ್ಟ್ ಮಿನ್ ಸ್ಟರ್ ಅಬೆ ಎಂಬ ಪ್ರಾರ್ಥನಾ ಮಂದಿರದ ಆವರಣದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗಿದ್ದ ಕವಿಗಳ, ಸಾರ್ವಭೌಮರ ನೆನಪಿಗಾಗಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಒಂದೊಂದು ಹಿಡಿ ಮಣ್ಣನ್ನು ಕೊಡುವಂತೆ ಕಲ್ಲು ಹಾಸುಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟಿದ್ದು ಅವುಗಳ ಮೇಲೆ ನಡೆದು ಹೋಗಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಅವುಗಳ ಬಳಿ ನಡೆದು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಲೇಖಕರು ಲಂಡನ್ ಜನರು ಕವಿಗಳು ಮತ್ತು ಸಾರ್ವಭೌಮರ ಮೇಲೆ ಇಟ್ಟಿರುವ ಗೌರವವನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು ಎನ್ನುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಈ ಮೇಲಿನಂತೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ಸ್ವಾರಸ್ಯ : ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಜೀವನವನ್ನು ಲೆಕ್ಕಿಸದೆ ದುಡಿದ ಇತಿಹಾಸ ಪುರುಷರನ್ನು ಲಂಡನ್ ನಗರದ ಜನರು ನೆನೆಯುವ ಬಗೆಯನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಸ್ವಾರಸ್ಯಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ.

40. "ಮನೆ ಹಿಡಿದು ಇರುವ ತರುಣನ ಬುದ್ಧಿ ಮನೆಯ ಮಟ್ಟದ್ದೇ"

ಆಯ್ಕೆ : ಪ್ರಸ್ತುತ ವಾಕ್ಯವನ್ನು ವಿ. ಕೃ. ಗೋಕಾಕ್ ಅವರು ಬರೆದ `ಸಮುದ್ರದಾಚೆಯಿಂದ' ಎಂಬ ಪ್ರವಾಸಕಥನದಿಂದ ಆಯ್ದ ಲಂಡನ್ ನಗರ ಎಂಬ ಗದ್ಯಪಾಠದಿಂದ ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ಸಂದರ್ಭ : ಲಂಡನ್ ನಗರವನ್ನು ನೋಡಿದ ಲೇಖಕರು ಅದರ ವರ್ಣನೆಯನ್ನು ಅದ್ಭುತವಾಗಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾಸದಿಂದ ತನ್ನ ಮನಸ್ಸು ಎಷ್ಟೊಂದು ವಿಕಾಸ ಹೊಂದಿದೆ. ತನ್ನ ದೃಷ್ಟಿಯು ಎಷ್ಟೊಂದು ವಿಶಾಲವಾಗಿದೆ. ನನ್ನ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯು ಎಂತಹ ಒರೆಗಲ್ಲಿನ ಮೇಲೆ ನಿಂತಿದೆ ಎಂದು ಬರೆಯುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅವರು ಬೇಕನ್ ಕವಿಯ 'ಪ್ರವಾಸವು ಶಿಕ್ಷಣದ ಭಾಗವಾಗಿದೆ.' ಎಂಬ ಮಾತು ಹಾಗೂ ಷೇಕ್ಸಪಿಯರ್ ಕವಿಯ ಮಾತುಗಳನ್ನು ನೆನೆಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಾಗ ಈ ಮೇಲಿನ ಮಾತು ಬಂದಿದೆ.

ಸ್ವಾರಸ್ಯ : 'ದೇಶಸುತ್ತು ಕೋಶ ಓದು' ಎಂಬ ಗಾದೆಯಂತೆ ಪ್ರವಾಸದಿಂದ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಮನಸ್ಸು, ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ವಿಕಾಸವಾಗುವುದಲ್ಲದೆ ಆಲೋಚಿಸುವ ದೃಷ್ಟಿಕೋನದಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಬದಲಾಗುತ್ತದೆ. ವಿಶಾಲ ಚಿಂತನೆಯನ್ನು ರೂಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ದೇಶ ಸುತ್ತದಿದ್ದರೆ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಮನಸ್ಸು ಸಂಕುಚಿತವಾಗುತ್ತದೆ. ಆತ ವಿಶಾಲವಾಗಿ ಚಿಂತಿಸಲಾರ ಹಾಗೂ ಬೆಳೆಯಲಾರ ಎಂಬುದು ಇಲ್ಲಿ ಸ್ವಾರಸ್ಯಪೂರ್ಣವಾಗಿ ವ್ಯಕ್ತಗೊಂಡಿದೆ.

41. "ಪಟ್ಟಾಭಿಷೇಕವಾಗುವಾಗ ಮಾತ್ರ ಸಾಮ್ರಾಟರು ಇದರ ಮೇಲೆ ಕೂಡಬೇಕು"

ಆಯ್ಕೆ : ಪ್ರಸ್ತುತ ವಾಕ್ಯವನ್ನು ವಿ. ಕೃ. ಗೋಕಾಕ್ ಅವರು ಬರೆದ `ಸಮುದ್ರದಾಚೆಯಿಂದ' ಎಂಬ ಪ್ರವಾಸಕಥನದಿಂದ ಆಯ್ದ ಲಂಡನ್ ನಗರ ಎಂಬ ಗದ್ಯಪಾಠದಿಂದ ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ಸಂದರ್ಭ : ಲೇಖಕರು ಲಂಡನ್ ನಲ್ಲಿ 'ವೆಸ್ಟ ಮಿನ್ ಸ್ಟರ್ ಅಬೆ' ಎಂಬ ಪ್ರಾರ್ಥನಾ ಮಂದಿರದಲ್ಲದ್ದ 'ಸ್ಟೋನ್ ಆಪ್ ಸ್ಕೋನ್' ಕಲ್ಲು ಪಾಟಿಯನ್ನು ನೋಡುತ್ತಾ ಮೂರನೆಯ ಎಡ್ವರ್ಡನು ಸ್ಕಾಟ್‌ಲೆಂಡಿನ ಅರಸರಿಂದ ಈ ಕಲ್ಲುಪಾಟಿಯನ್ನು ಕಿತ್ತುಕೊಂಡು ಬಂದಂತೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಅಂದಿನಿಂದ ಎಲ್ಲಾ ಸಾಮ್ರಾಟರ ಪಟ್ಟಾಭಿಷೇಕವು ಈ ಕಲ್ಲಿನ ಮೇಲೆಯೇ ಆಗಿದೆ. ಇಂಗ್ಲೇಂಡಿನ ಅತುಲ ವೈಭವವನ್ನು ನೋಡಿದಾಗ ಈ ಕಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ ಯಾವುದೋ ಸಿದ್ಧಿ ಅಥವಾ ಮಂತ್ರವಿದೆ ಎಂದು ಆ ಕಲ್ಲು ಪಾಟಿಯ ವಿಶೇಷತೆಯನ್ನು ವಿವರಿಸುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಈ ಮೇಲಿನ ಮಾತು ಬಂದಿದೆ.

ಸ್ವಾರಸ್ಯ : ಈ ಕಲ್ಲು ಪಾಟಿಯ ಮೇಲೆ ಇಂಗ್ಲೇಂಡನ ಎಲ್ಲಾ ಅರಸರ ಅಭಿಷೇಕ ನೆರವೇರಿದೆ. ಬಹುಶಃ ಆ ಕಲ್ಲು ಪಾಟಿಯ ಮಹಿಮೆಯಿಂದಲೇ ಇಂಗ್ಲೇಂಡನಲ್ಲಿ ಅತುಲ ವೈಭವ ಮೆರೆದಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುವಲ್ಲಿ ಕಲ್ಲು ಪಾಟಿಯ ಮಹಿಮೆ ಹಾಗೂ ಅದರ ಮೇಲೆ ಅವರಿಗಿರುವ ನಂಬಿಕೆ ಸ್ವಾರಸ್ಯಪೂರ್ಣವಾಗಿ ವ್ಯಕ್ತಗೊಂಡಿದೆ.

VIII. ಎಂಟು-ಹತ್ತು ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸುವುದು :

ಅಂಶಗಳನ್ನಾಧರಿಸಿ ಪಠ್ಯಾಂಶಕ್ಕೆ 3 ಅಂಕಗಳು

ಭಾಷಾಶೈಲಿಗೆ,ಪದಬಂಧಗಳಿಗೆ 1 ಅಂಕ

ಒಟ್ಟು 4 ಅಂಕಗಳು

42. ವಿ. ಕೃ. ಗೋಕಾಕ್ ಅವರು ಲಂಡನ್ ನಗರದಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ವಿಶೇಷತೆಗಳನ್ನು ಕಂಡರು. ಲಂಡನ್ ಪಟ್ಟಣವೆಂದರೆ ಒಂದು ಸ್ವತಂತ್ರ ಜಗತ್ತು. ಅಲ್ಲಿಯ ರಸ್ತೆಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಪಾರವು ತುಂಬಿ ಟ್ರಾಮ್ ಬಸ್ಸುಗಳಿಗೆ ಸುಗಮವಾಗಿ ಸಂಚರಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ; ಬಹಳ ಹೊತ್ತು ನಡುನಡುವೆ ನಿಲ್ಲಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಭೂಗರ್ಭದಲ್ಲಿ ಗಾಡಿಯನ್ನು ಓಡಿಸುತ್ತಾರೆ. ವೂಲವರ್ಥ ಎಂಬ ಸ್ಟೇಷನರಿ ಅಂಗಡಿಯು ವಿಶೇಷವಾಗಿದ್ದು ಅಲ್ಲಿ ಬೂಟು, ಕಾಲುಚೀಲ, ಚಣ್ಣ, ಸಾಬೂನು, ಔಷಧ, ಪುಸ್ತಕ, ಅಡಿಗೆಯ ಪಾತ್ರೆ, ಇಲೆಕ್ಟ್ರೀಕ್ ದೀಪದ ಸಾಮಾನು, ಫೋಟೋ, ಅಡವಿಯ ಹೂವು, ಯುದ್ಧಸಾಮಗ್ರಿ ಎಲ್ಲವೂ ದೊರೆಯುತ್ತವೆ. ಎಲ್ಲ ಅಂಗಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಸ್ತ್ರೀಯರೇ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಚೇರಿಂಗ್ ಕ್ರಾಸ್ ಎಂಬ ಓಣಿಯಲ್ಲಿ ಆಂಗ್ಲರ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ ವೈಭವವು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಇಂಡಿಯಾ ಆಫೀಸಿನ ಹತ್ತಿರ ಆಫ್ರಿಕನ್ ಕಚೇರಿ, ಇನ್ನೊಂದು ವಸಾಹತಿನ ಕಚೇರಿ, ನೂರೆಂಟು ಬ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳು ದೊಡ್ಡ ಕಂಪೆನಿಗಳ ಕಚೇರಿಗಳು, ಎಲ್ಲವೂ ದಂಗುಬಡಿಸುವಂತೆ ನೆರೆದಿವೆ! ನಗರದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು

ಕೂಟಕ್ಕೆ ಒಂದು ಹೆಸರೇನಾದರೂ ಇದ್ದೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲಿನ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳು ಧರಿಸುವ ಟೊಪ್ಪಿಗೆಗಳು ವಿಶೇಷವಾಗಿದ್ದು ಒಂದು ಟೊಪ್ಪಿಗೆಯಂತೆ ಇನ್ನೊಂದಿರುವುದಿಲ್ಲ. 'ವೆಸ್ಟ್ ಮಿನ್ ಸ್ಟರ್ ಅಬೆ' ಎಂಬ ಪ್ರಾರ್ಥನಾ ಮಂದಿರ ಕನಿಷ್ಠ ಒಂದು ಸಾವಿರ ವರ್ಷದಷ್ಟು ಪುರಾತನವಾದ ಮಂದಿರ. ಅಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಕವಿಗಳ, ಸಾರ್ವಭೌಮರ, ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳ ಸ್ಮಾರಕಗಳಿವೆ. ಅಲ್ಲಿನ ಅರಸರ ಅರಮನೆ ವಿಶೇಷವಾಗಿದ್ದು ಅದಕ್ಕೆ ರಾಯಲ್ ಚಾಪೆಲ್ (ರಾಜವಿಭಾಗ) ಎಂದು ಹೆಸರು. ಸಾಮ್ರಾಟರ ರಾಜ್ಯಾಭಿಷೇಕವಾಗುವಾಗ ಅವರ ಸಿಂಹಾಸನದ ಮೇಲೆ ಒಂದು ಕಲ್ಲುಪಾಟಿಯನ್ನು ಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ಪಟ್ಟಾಭಿಷೇಕವಾಗುವಾಗ ಮಾತ್ರ ಸಾಮ್ರಾಟರು ಇದರ ಮೇಲೆ ಕೂಡಬೇಕು. 'ಸ್ಟೋನ್ ಆಫ್ ಸ್ಕೋನ್' ಎಂದು ಇದರ ಹೆಸರು.

43. ವೆಸ್ಟ್ ಮಿನ್ ಸ್ಟರ್ ಅಬೆ' ಎಂಬ ಪ್ರಾರ್ಥನಾ ಮಂದಿರ ಕನಿಷ್ಠ ಒಂದು ಸಾವಿರ ವರ್ಷದಷ್ಟು ಪುರಾತನವಾದ ಮಂದಿರ. ಕೆಲವೊಂದು ಭಾಗಗಳ ದುರಸ್ತಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಇಂದಿಗೂ ಅಚ್ಚಳಿಯದೆ ಉಳಿದಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಸಂತ, ಸಾರ್ವಭೌಮರು ಮಲಗಿರುವರು; ಕವಿಪುಂಗವರು ಒರಗಿರುವರು; ಸತ್ತವರ ಸ್ಮಾರಕವೆಂದು ಇದಕ್ಕಿಂತ ಘನತರವಾದ ಮಂದಿರವು ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಇನ್ನೆಲ್ಲಿಯೂ ಇರಲಾರದು. ಮರ್ತ್ಯತ್ವವೇ ಎಷ್ಟು ಗೋರಿಗುಂಪುಗಳು ಇಲ್ಲಿವೆ ನೋಡಿ ಅಂಜು ಎಂದು ೩೦೦ ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಬ್ಯೂಮಾಂಟ್ ಕವಿಯು ಹಾಡಿದ್ದನು. ಗೋಲ್ಡ್ ಸ್ಮಿತ್ ಹಾಗೂ ಎಡಿಸನ್ ಎಂಬ ಪ್ರಖ್ಯಾತ ಸಾಹಿತಿಗಳು ವೆಸ್ಟ್ ಮಿನ್ ಸ್ಟರ್ ಅಬೆಯ ಸಂದರ್ಶನ ಎಂಬ ವಿಷಯದ ಮೇಲೆ ಉತ್ತಮವಾದ ನಿಬಂಧಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಇಂದಿಗೂ ಕಬ್ಬಿಗರ ಸ್ಫೂರ್ತಿಯ ತವರುಮನೆಯಾಗಿದೆ. ವೆಸ್ಟ್ ಮಿನ್ ಸ್ಟರ್ ಅಬೆಯ ಒಳಗೆ ಸಾಗುವ ಹಾದಿಯ ಎಡಬಲಕ್ಕೆ ರಾಜಕಾರಣ ಚತುರರು, ಕವಿಗಳು, ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳು, ಅರಸರ ಎಂಬ ಭಾಗವಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲೇಂಡನ್ನು ಆಳಿದ ರಾಜರಿಗೆ ವಿಶಿಷ್ಟ ಸ್ಥಾನ ಕಲ್ಪಿಸಲಾಗಿದೆ. ರಾಜದಂಡ ಕಿರೀಟ ಒಂದಲ್ಲ ಒಂದು ದಿನ ನೆಲಕ್ಕುರಳಲೇಬೇಕು. ಯಾರು ಶಾಶ್ವತವಲ್ಲ ಎಂಬ ಸತ್ಯ ತಿಳಿದಿದ್ದರೂ, ಸತ್ತ ಎಲ್ಲಾ ರಾಜರಿಗೂ ಸ್ಮಾರಕಗಳ ಮೂಲಕ ಗೌರವ ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಬೆನ್ ಜಾನ್ಸನ್ ನನ್ನು ಜನರು ತುಳಿಯುತ್ತ ನಡೆಯುತ್ತಾರೆ. ಸಿಂಹದೆದೆಯ ರಿಚರ್ಡ್, ಎರಡನೆಯ ಎಡ್ವರ್ಡ್, ಅರ್ಲ ಆಪ್ ಸ್ಟ್ಯಾಫೋರ್ಡ್, ರಾಣಿ ಎಲಿಜಬೆತ್, ಒಂದನೇಯ ಜೇಮ್ಸ್ ಮೊದಲಾದ ಅರಸ ಅರಸಿಯರ ಸ್ಮಾರಕಗಳು ಈ ರಾಜಮಂದಿರದಲ್ಲಿದೆ. ಗೋರಿಯ ಮೇಲೆ ಈ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಮಲಗಿಕೊಂಡಂತೆ ಕೆತ್ತಲಾಗಿದೆ. ಈ ಗೋರಿಗಳ ನಡುವೆ ಹಾದು ಅರಸರ ಪ್ರಾರ್ಥನಾ ಮಂದಿರಕ್ಕೆ ಹೋಗಬಹುದು. ಇಲ್ಲಿಯ ಕೆತ್ತನೆಯ ಕೆಲಸವನ್ನೆಲ್ಲ ಬಂಗಾರದ ಬಣ್ಣದಲ್ಲಿಯೇ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಮಂದಿರದ ಹಿಂಭಾಗದಲ್ಲಿ ಎಳನೇ ಹೆನ್ರಿಯ ಭವ್ಯವಾದ ಗೋರಿ ಇದೆ. ವೆಸ್ಟ ಮಿನ್ ಸ್ಟರ್ ಅಬೆ ಪ್ರಾರ್ಥನಾ ಮಂದಿರದ ಮಧ್ಯಭಾಗದಲ್ಲಿ 'ಸ್ಟೋನ್ ಆಪ್ ಸ್ಕೋನ್' ಎಂಬ ಕಲ್ಲು ಪಾಟಿಯನ್ನು ಇರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಸಾಮ್ರಾಟರ ರಾಜ್ಯಾಭಿಷೇಕವಾಗುವಾಗ ಅವರ ಸಿಂಹಾಸನದ ಮೇಲೆ ಈ ಕಲ್ಲು ಪಾಟಿಯನ್ನು ಹಾಕಲಾಗುತ್ತದೆ. ಪಟ್ಟಾಭಿಷೇಕವಾಗುವ ಎಲ್ಲಾ ಸಾಮ್ರಾಟರು ಇದರ ಮೇಲೆಯೇ ಕೂರಬೇಕು. ಮೂರನೇಯ ಎಡ್ವರ್ಡ್ ನು ಸ್ಕಾಟ್ಲೇಂಡಿನ ಅರಸರಿಂದ ಕಿತ್ತುಕೊಂಡು ಬಂದಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ಅಂದಿನಿಂದ ಎಲ್ಲಾ ಸಾಮ್ರಾಟರ ಪಟ್ಟಾಭಿಷೇಕವು ಈ ಕಲ್ಲಿನ ಮೇಲೆಯೇ ಆಗಿದೆ. ಇಂಗ್ಲೇಂಡಿನ ಅತುಲ ವೈಭವವನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಈ ಕಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ ಯಾವುದೋ ಸಿದ್ಧಿ, ಮಂತ್ರ, ಏನೋ ಒಂದು ವಿಶೇಷತೆ ಇದ್ದಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ.

44. ವೆಸ್ಟ್ ಮಿನ್ ಸ್ಟರ್ ಅಬೆ' ಎಂಬ ಪ್ರಾರ್ಥನಾ ಮಂದಿರದಲ್ಲಿ ಅರಸರ ಎಂಬ ಭಾಗವಿದೆ. ಇದನ್ನು ರಾಯಲ್ ಚಾಪೆಲ್ ಎಂದು ಕರೆಯುವರು. ಇಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲೇಂಡನ್ನು ಆಳಿದ ರಾಜರಿಗೆ ವಿಶಿಷ್ಟ ಸ್ಥಾನ ಕಲ್ಪಿಸಲಾಗಿದೆ. ರಾಜದಂಡ ಕಿರೀಟ ಒಂದಲ್ಲ ಒಂದು ದಿನ ನೆಲಕ್ಕುರಳಲೇಬೇಕು. ಯಾರು ಶಾಶ್ವತವಲ್ಲ ಎಂಬ ಸತ್ಯ ತಿಳಿದಿದ್ದರೂ, ಸತ್ತ ಎಲ್ಲಾ ರಾಜರಿಗೂ ಸ್ಮಾರಕಗಳ ಮೂಲಕ ಗೌರವ ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಬೆನ್ ಜಾನ್ಸನ್ ನನ್ನು ಜನರು ತುಳಿಯುತ್ತ ನಡೆಯುತ್ತಾರೆ. ಸಿಂಹದೆದೆಯ ರಿಚರ್ಡ್, ಎರಡನೆಯ ಎಡ್ವರ್ಡ್, ಆರ್ಲ ಆಪ್ ಸ್ಟ್ಯಾಫೋರ್ಡ್, ರಾಣಿ ಎಲಿಜಬೆತ್, ಒಂದನೇಯ ಜೇಮ್ಸ್ ಮೊದಲಾದ ಅರಸ ಅರಸಿಯರ ಸ್ಮಾರಕಗಳು ಈ

ರಾಜಮಂದಿರದಲ್ಲಿದೆ. ಗೋರಿಯ ಮೇಲೆ ಈ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಮಲಗಿಕೊಂಡಂತೆ ಕೆತ್ತಲಾಗಿದೆ. ಈ ಗೋರಿಗಳ ನಡುವೆ ಹಾದು ಅರಸರ ಪ್ರಾರ್ಥನಾ ಮಂದಿರಕ್ಕೆ ಹೋಗಬಹುದು. ಇಲ್ಲಿಯ ಕೆತ್ತನೆಯ ಕೆಲಸವನ್ನೆಲ್ಲ ಬಂಗಾರದ ಬಣ್ಣದಲ್ಲಿಯೇ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಮಂದಿರದ ಹಿಂಭಾಗದಲ್ಲಿ ಎಳನೇ ಹೆನ್ರಿಯ ಭವ್ಯವಾದ ಗೋರಿ ಇದೆ. ವೆಸ್ಟ ಮಿನ್ ಸ್ಟರ್ ಅಬೆ ಪ್ರಾರ್ಥನಾ ಮಂದಿರದ ಮಧ್ಯಭಾಗದಲ್ಲಿ 'ಸ್ಟೋನ್ ಆಪ್ ಸ್ಕೋನ್' ಎಂಬ ಕಲ್ಲು ಪಾಟಿಯನ್ನು ಇರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಸಾಮ್ರಾಟರ ರಾಜ್ಯಾಭಿಷೇಕವಾಗುವಾಗ ಅವರ ಸಿಂಹಾಸನದ ಮೇಲೆ ಈ ಕಲ್ಲು ಪಾಟಿಯನ್ನು ಹಾಕಲಾಗುತ್ತದೆ. ಪಟ್ಟಾಭಿಷೇಕವಾಗುವ ಎಲ್ಲಾ ಸಾಮ್ರಾಟರು ಇದರ ಮೇಲೆಯೇ ಕೂರಬೇಕು. ಮೂರನೇಯ ಎಡ್ವರ್ಡ್ ನು ಸ್ಕಾಟ್ಲೆಂಡಿನ ಅರಸರಿಂದ ಕಿತ್ತುಕೊಂಡು ಬಂದಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ಅಂದಿನಿಂದ ಎಲ್ಲಾ ಸಾಮ್ರಾಟರ ಪಟ್ಟಾಭಿಷೇಕವು ಈ ಕಲ್ಲಿನ ಮೇಲೆಯೇ ಆಗಿದೆ. ಇಂಗ್ಲೇಂಡಿನ ಅತುಲ ವೈಭವವನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಈ ಕಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ ಯಾವುದೋ ಸಿದ್ದಿ, ಮಂತ್ರ, ಏನೋ ಎಂಬಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ.

45. ಲಂಡನ್ ನಗರದ ಪ್ರವಾಸದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಪೇಟೆಯಲ್ಲಿ ತಿರುಗಾಡುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಲೇಖಕರು ವೂಲವರ್ಥ ಎಂಬ ಸ್ಟೇಷನರಿ ಅಂಗಡಿಯನ್ನು ನೋಡುತ್ತಾರೆ. ಪ್ರಾಚೀನ ಮಹಾಕಾವ್ಯದಂತೆ ಇದೊಂದು ಮಹಾಕೋಶದಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ತರದ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ಒಂದು ಪೆನ್ನಿಯಿಂದ ಆರು ಪೆನ್ನಿಯವರೆಗೆ ಮಾರುತ್ತಾರೆ. ಅಂಗಡಿಯಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ವಿಭಾಗಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿರುವ ಚಮತ್ಕಾರ ನೋಡಬೇಕಾದುದು. ಬೂಟು, ಕಾಲುಚೀಲ, ಚಣ್ಣ, ಸಾಬೂನು, ಔಷಧ, ಪುಸ್ತಕ, ಅಡುಗೆಯ ಪಾತ್ರೆ, ಇಲಕ್ಟ್ರಿಕ್ ದೀಪದ ಸಾಮಾನು, ಪೋಟೋ, ಅಡವಿಯ ಹೂವು, ಯುದ್ದ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳು ಹೀಗೆ ಎಲ್ಲಾ ವಿಧದ ವಸ್ತುಗಳು ವೂಲವರ್ಥ ಸ್ಟೇಷನರಿ ಅಂಗಡಿಯಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುತ್ತವೆ. ಸ್ಟಾಂಡ್ ದಲ್ಲಿಯ ಸ್ಯಾವ್ಹೊಯ್ ಸಿಂಪಿಗಳು ಐವತ್ತು ಶೀಲಿಂಗಿನ ಸಿಂಪಿಗಳೆಂದೇ ಪ್ರಸಿದ್ದಿಯಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಸಾದಾ ಸೂಟು ಹೊಲಿಯಲು ನೂರು ರೂಪಾಯಿಗಳು ಬೇಕು. ಆದರೆ ಇವರು ಐವತ್ತು ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ಹೊಲಿಯುತ್ತಾರೆ. ಇದರ ಶಾಖೆಗಳು ನಗರದ ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಗಳಲ್ಲೂ ಇವೆ. ಇಂಗ್ಲೇಂಡಿನಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳನ್ನು ಅತ್ಯಾದರದಿಂದ ನಡೆಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಇಲ್ಲಿ ಗಂಡಿಗಿಂತ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳೇ ಹೆಚ್ಚಿದ್ದಂತೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಎಲ್ಲಾ ಅಂಗಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಸ್ತ್ರೀಯರೇ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಉಪಹಾರ ಗೃಹಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಣಿಗಳಿಲ್ಲ. ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಅಮ್ಮಣ್ಣಿಗಳಿರುತ್ತಾರೆ. ದೊಡ್ಡ ಅಂಗಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಟೈಪಿಸ್ಟ ಕಾರಕೂನ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳೇ ಆಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಸಿನಿಮಾ ಗೃಹಗಳಲ್ಲಿ ಜಾಗ ಹುಡುಕಿಕೊಡುವ ಕೆಲಸ, ಕಾಲೇಜುಗಳಲ್ಲಿ ಸಹ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಯರ ಅನೂಕೂಲಕ್ಕಾಗಿ ಸಿಪಾಯಿಣಿಯನ್ನು ನೇಮಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳಿಗೆ ವಿಶೇಷವಾದ ಸ್ಥಾನಮಾನ ನೀಡಿ ಗೌರವಿಸುವ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇದೆ ಎಂದು ಲೇಖಕರು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ

ಗದ್ಯಪಾಠ 8. ಅಗ್ನಿಭೂತಿ ವಾಯುಭೂತಿಯರ ಕಥೆ
: ಮಾದರಿ ಉತ್ತರಗಳು :

I. ಬಹು - ಆಯ್ಕೆ ಪ್ರಶ್ನೆ (ಕ್ರಮಾಕ್ಷರದೊಂದಿಗಿನ ಪ್ರತಿ ಸರಿಯುತ್ತರಕ್ಕೆ 1 ಅಂಕ) :

1. (ಸಿ) ಜಾಣತನ
2. (ಎ) ಚೆಲುವಿಕೆ
3. (ಬಿ) ಕೃದಂತಭಾವನಾಮ
4. (ಎ) ತದ್ಧಿತಾಂತಭಾವನಾಮ
5. (ಬಿ) ಕೃದಂತಭಾವನಾಮ

II. ಸಂಬಂಧೀಪದ ಬರೆಯುವುದು (ಪ್ರತಿ ಸರಿಯುತ್ತರಕ್ಕೆ 1 ಅಂಕ) :

6. ತದ್ಧಿತಾಂತಭಾವನಾಮ
7. ತದ್ಧಿತಾಂತಭಾವನಾಮ
8. ಕೃದಂತಭಾವನಾಮ

III. ಒಂದೊಂದು ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಬರೆಯುವುದು (ವಾಕ್ಯರೂಪದಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರತಿ ಸರಿಯುತ್ತರಕ್ಕೆ 1 ಅಂಕ) :

9. ಕೌಸಂಬಿಯ ಅರಸ ಅತಿಬಳ.
10. ಸೋಮಶರ್ಮ ಕಾಶ್ಯಪಿಯರ ಮಕ್ಕಳ ಹೆಸರು ಅಗ್ನಿಭೂತಿ ಮತ್ತು ವಾಯುಭೂತಿ.
11. ಕಾಶ್ಯಪಿ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕಾಗಿ ತನ್ನ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ತನ್ನ ಸಹೋದರ ಸೂರ್ಯಮಿತ್ರನ ಬಳಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿದಳು.
12. ಅಗ್ನಿಭೂತಿ ಮತ್ತು ವಾಯುಭೂತಿಯರು ಸೋದರಮಾವನೆಂಬ ಸಲುಗೆಯಿಂದ ಮೊದಲಿನಂತೆ ಗರ್ವಿಷ್ಠರಾಗಿ ಕೆಟ್ಟು ಹೋಗುವರೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ಸೂರ್ಯಮಿತ್ರನು ತನಗೆ ಕಾಶ್ಯಪಿಯೆಂಬ ತಂಗಿಯಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದನು.
13. ಪಂಡಿತರಾದ ಅಗ್ನಿಭೂತಿ ವಾಯುಭೂತಿಯರಿಗೆ ಮಂತ್ರಿ ಪದವಿ ದೊರೆಯಿತು.
14. ರಾಜಗೃಹ ಪಟ್ಟಣದ ಅರಸ ಸುಬಲ.

IV. ಮೂರು - ನಾಲ್ಕು ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಬರೆಯುವುದು (ಉತ್ತರದ ಅಂಶಗಳನ್ನಾಧರಿಸಿ ಪ್ರತಿ ಸರಿಯುತ್ತರಕ್ಕೆ 2 ಅಂಕಗಳು) :

15. ಅತಿಬಳ ರಾಜನ ಮಂತ್ರಿ ಸೋಮಶರ್ಮ ಮತ್ತು ಆತನ ಹೆಂಡತಿ ಕಾಶ್ಯಪಿಯ ಮಕ್ಕಳಾದ ಅಗ್ನಿಭೂತಿ ವಾಯುಭೂತಿಯರು ತಂದೆತಾಯಿಯರ ಮಾತಿಗೆ ಕಿವಿಗೊಡದೆ, ಯಾವ ವಿದ್ಯೆಯನ್ನು ಕಲಿಯದೆ, ತಂದೆ ಕೂಡಿಟ್ಟ ಹಣವನ್ನು ಪೋಲುಮಾಡುತ್ತ ಸಪ್ತವ್ಯಸನಗಳಿಗೆ ತುತ್ತಾಗಿದ್ದರು. ಸೋಮಶರ್ಮನ ಮರಣದ ನಂತರ ರಾಜನು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಅರಮನೆಗೆ ಕರೆಸಿಕೊಂಡು ಸತ್ಕರಿಸಿ ಸಂತಾಪವನ್ನು ಸೂಚಿಸಿ ಕಳುಹಿಸಿದನು. ಕೆಲವು ದಿವಸಗಳು ಕಳೆದ ಮೇಲೆ ಮತ್ತೆ ಅವರಿಬ್ಬರನ್ನೂ ರಾಜನು ಅರಮನೆಗೆ ಕರೆಸಿಕೊಂಡು "ನೀವು ಯಾವ ವಿದ್ಯೆಗಳನ್ನು ಬಲ್ಲಿರಿ?" ಎಂದು ವಿಚಾರಿಸಿದನು. ಅವರು ತಲೆತಗ್ಗಿಸಿ ಉತ್ತರ ಕೊಡಲಾರದೆ ಕಣ್ಣೀರನ್ನು ಸೂಸಿದರು. ನಾಚಿಕೆಯಿಂದ ಕಾಲಿನ ಬೆರಳುಗಳನ್ನು ನೆಲದ ಮೇಲೆ ಗೀರತೊಡಗಿದರು. ರಾಜಸಭೆಯಲ್ಲಿದ್ದವರೆಲ್ಲ ರಾಜನನ್ನು ಕುರಿತು "ಇವರು ಕಡುಮೂರ್ಖರು, ಇವರು ವಿದ್ಯೆಯನ್ನು ಅರಿಯರು, ಇವರು ಸಪ್ತವ್ಯಸನದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿರುವರು" ಎಂದು ನಿವೇದಿಸಿದರು. ಇದನ್ನು ಕೇಳಿದ ರಾಜನು ಅವರನ್ನು ಮೂರ್ಖರೆಂದು ತೀರ್ಮಾನಿಸಿ ಅಲ್ಲಿಂದ ಓಡಿಸಿದನು.
16. ಸೂರ್ಯಮಿತ್ರನು ಅಗ್ನಿಭೂತಿ ವಾಯುಭೂತಿಯರಿಗೆ ಒಂದು ಕ್ಷಣವೂ ಬಿಡುವು ಕೊಡದೆ ಹಗಲಿರುಳೆನ್ನದೆ ಓದಿಸಿದನು. ಸೂರ್ಯಮಿತ್ರನಿಂದ ಅವರು ಏಳೆಂಟು ವರ್ಷದೊಳಗೆ ನಾಲ್ಕು ವೇದಗಳನ್ನೂ, ವೇದದ ಆರು ಅಂಗಗಳನ್ನೂ (ಜ್ಯೋತಿಷ್ಯ, ಕಲ್ಪ, ನಿರುಕ್ತ, ಶಿಕ್ಷಾ, ವ್ಯಾಕರಣ,

ಛಂದಸ್ಸು), ಹದಿನೆಂಟು ಧರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರಗಳನ್ನೂ, ಮಿಮಾಂಸೆ, ತರ್ಕಶಾಸ್ತ್ರ, ವ್ಯಾಕರಣ, ಪ್ರಮಾಣ, ಛಂದಸ್ಸು, ಅಲಂಕಾರ, ನಿಘಂಟು, ಕಾವ್ಯ, ನಾಟಕ, ಕೌಟಿಲ್ಯನ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರ, ಸಾಮುದ್ರಿಕ, ಶಾಲಿಹೋತ್ರ (ಅಶ್ವಶಾಸ್ತ್ರ), ಪಾಳಕಾಪ್ಯ (ಗಜಶಾಸ್ತ್ರ), ವೈದ್ಯಶಾಸ್ತ್ರ, ಚರಕ, ಅಶ್ವಿನೀಮತ, ಅಷ್ಟಾಂಗ ಹೃದಯ, ಶುಶ್ರುತನ ವೈದ್ಯಶಾಸ್ತ್ರ, ಜ್ಯೋತಿಷ್ಯ, ಮಂತ್ರವಾದ ಮೊದಲಾದ ಎಲ್ಲ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಕಲಿತರು.

17. ಸೂರ್ಯಮಿತ್ರನು ಅಗ್ನಿಭೂತಿ ವಾಯುಭೂತಿಯರು ತನ್ನ ಸಹೋದರಿಯ ಮಕ್ಕಳು, ಸೋದರಳಿಯರು ಎಂದು ತಿಳಿದರೂ ಅವರಿಗೆ ಸಲುಗೆಯನ್ನು ಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ತಾನು ಅವರ ಸೋದರಮಾವನೆಂದು ತಿಳಿಸಲಿಲ್ಲ. ಅವರು ಈಗಾಗಲೇ ತಂದೆ ಕೊಟ್ಟ ಸಲುಗೆಯಿಂದ ಯಾವ ವಿದ್ಯೆಯನ್ನು ಕಲಿಯದೆ ಸಪ್ತವ್ಯಸನಗಳಿಗೆ ತುತ್ತಾಗಿ ಕೆಟ್ಟು ಹೋಗಿದ್ದರು. ತಾನು ಅವರ ಸೋದರ ಮಾವನೆಂದು ಅವರು ತಿಳಿದರೆ ಇಲ್ಲಿಯೂ ಅದೇ ಸಲುಗೆಯಿಂದ ಕೆಟ್ಟು ಹೋಗಬಹುದು ಎಂದು ಸೂರ್ಯಮಿತ್ರನು ಭಾವಿಸಿದನು. ತನ್ನ ಸೋದರಳಿಯರನ್ನು ಯೋಗ್ಯರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಸತ್ಯವನ್ನು ಮರೆಮಾಚಿದನು. ಅತಿ ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಿನಿಂದ ಅವರನ್ನು ಎಲ್ಲ ವಿದ್ಯೆಗಳಲ್ಲಿ ಅರ್ಹರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದನು. ವಿದ್ವಾಂಸರಾದ ಅವರು ಸತ್ಯವನ್ನು ತಿಳಿದರೆ ಏನೂ ತೊಂದರೆ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ಅವರಿಗೆ ತಾನು ಅವರ ಮಾವನೆಂದು ತಿಳಿಸಿದನು.

18. ಕಿರಿಯವನಾದ ವಾಯುಭೂತಿ ತನ್ನ ಸೋದರಮಾವ ಸೂರ್ಯಮಿತ್ರನು ತಮಗೆ ಮಾಡಿದ್ದೆಲ್ಲವು ಅನ್ಯಾಯವೆಂದು ಬಗೆದನು. ನಾವು ಭಿಕ್ಷೆ ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ಬಂದ ಕೂಳಿಗೆ ತುಸು ಎಣ್ಣೆಯನ್ನಾಗಲಿ, ತುಸು ಮಜ್ಜಿಗೆಯನ್ನಾಗಲಿ ನಮ್ಮ ಮಾವ ಕೊಡಿಸಲಿಲ್ಲ. ಕರೆಗೆ ನಾವು ಮೀಯಲು ಹೋದಾಗಲೂ ಇವನು ಎಣ್ಣೆಯ ವಾಸನೆಯನ್ನೂ ನೋಡಿಸಲಿಲ್ಲ. ಆಗಾಗ ನೆಂಟರಿಷ್ಟರನ್ನೂ ಕರೆಸಿ ನಮ್ಮ ಕಣ್ಣೆದಿರೇ ದಿವ್ಯಾಹಾರವನ್ನು ಇವನು ಉಣ್ಣುತ್ತಿದ್ದನು. ಆಳುಗಳಿಗೂ ಔತಣದೂಟವಾಗುತ್ತಿದ್ದಿತು. ಯಾವ ಹಬ್ಬದಲ್ಲೂ ನಮಗೆ ಇವನು ಊಟವಿಡಿಸಲಿಲ್ಲ. ಇವನು ಪಂಚಮಹಾಪಾತಕನೇ ಸರಿ. ಏಳೆಂಟು ವರ್ಷ ನಮ್ಮನ್ನು ಶತ್ರುಗಳಂತೆ ನಡೆಸಿಕೊಂಡನಲ್ಲ ಎಂದು ತನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ವಾಯುಭೂತಿಯು ಸೂರ್ಯಮಿತ್ರನ ಬಗೆಗೆ ಕ್ರೋಧವನ್ನು ತುಂಬಿಕೊಂಡನು.

V. ಕವಿ / ಸಾಹಿತಿಯ ಜನ್ಮಸ್ಥಳ, ಕಾಲ, ಕೃತಿ ಮತ್ತು ಬಿರುದು / ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ವಾಕ್ಯರೂಪದಲ್ಲಿ ಬರೆಯುವುದು :

ಜನ್ಮಸ್ಥಳ, ಕಾಲ	1 ಅಂಕ
ಕೃತಿ, ಬಿರುದು / ಪ್ರಶಸ್ತಿ	1 ಅಂಕ
ವಾಕ್ಯರೂಪದಲ್ಲಿ ಬರೆಯುವುದು, ಭಾಷಾಶೈಲಿಗೆ	1 ಅಂಕ
ಒಟ್ಟು	**3 ಅಂಕಗಳು**

19. ಶಿವಕೋಟ್ಯಾಚಾರ್ಯ : ಕನ್ನಡದ ಮೊದಲ ಉಪಲಬ್ಧ ಗದ್ಯ ಕೃತಿಯ ಕರ್ತೃ ಶಿವಕೋಟ್ಯಾಚಾರ್ಯರ ಕಾಲ ಕ್ರಿ. ಶ. ಸುಮಾರು 10ನೆಯ ಶತಮಾನ (ಕ್ರಿ. ಶ. ಸುಮಾರು 920). ವಿಜಯನಗರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕೊಟ್ಟೂರು ತಾಲೂಕಿನ ಕೋಗಳಿನಾಡು ಇವರ ಜನ್ಮಸ್ಥಳವಾಗಿದೆ. ಇವರು 'ವಡ್ಡಾರಾಧನೆ' ಎಂಬ ಹಳಗನ್ನಡ ಗದ್ಯ ಕೃತಿಯನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಜೈನ ಧಾರ್ಮಿಕ ಕಥೆಗಳ ಸಂಗ್ರಹವಾದ 'ವಡ್ಡಾರಾಧನೆ' ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಮನೋಹರವಾದ ಹತ್ತೊಂಬತ್ತು ಪ್ರಧಾನ ಕಥೆಗಳಿವೆ. 'ವಡ್ಡಾರಾಧನೆ'ಗೆ 'ಉಪಸರ್ಗಕೇವಲಿಗಳ ಕಥೆ' ಎಂಬ ಮತ್ತೊಂದು ಹೆಸರೂ ಇದೆ.

VI. ಸಂದರ್ಭವನ್ನು ಸ್ವಾರಸ್ಯದೊಂದಿಗೆ ಬರೆಯುವುದು :

ಕರ್ತೃ, ಆಕರ ಮತ್ತು ಪದ್ಯದ ಹೆಸರು	1 ಅಂಕ
ಸಂದರ್ಭದ ವಿವರಣೆ	1 ಅಂಕ
ಸ್ವಾರಸ್ಯ ಮತ್ತು ಶೈಲಿ	1 ಅಂಕ
ಒಟ್ಟು	**3 ಅಂಕಗಳು**

20. “ಕಣ್ಣ ನೀರಂ ತೀವಿ ನೆಲನಂ ಬರೆಯುತ್ತಿರೆ”

ಆಯ್ಕೆ : ಪ್ರಸ್ತುತ ವಾಕ್ಯವನ್ನು ಲೇಖಕರಾದ ಶಿವಕೋಟ್ಯಾಚಾರ್ಯ ವಿರಚಿತ ‘ವಡ್ಡಾರಾಧನೆ’ ಕೃತಿಯಿಂದ ಆಯ್ದ ‘ಅಗ್ನಿಭೂತಿ ವಾಯುಭೂತಿಯರ ಕಥೆ’ ಎಂಬ ಗದ್ಯಪಾಠದಿಂದ ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ಸಂದರ್ಭ : ಕೌಸಂಬಿಯ ರಾಜ ಅತಿಬಳ ಮಂತ್ರಿ ಸೋಮಶರ್ಮನ ಮರಣದ ನಂತರ ಆತನ ಮಕ್ಕಳಾದ ಅಗ್ನಿಭೂತಿ ಮತ್ತು ವಾಯುಭೂತಿಯರನ್ನು ಅರಮನೆಗೆ ಕರೆಸಿಕೊಂಡು ಸತ್ಕರಿಸಿ ಸಂತಾಪವನ್ನು ಸೂಚಿಸಿದನು. ಕೆಲವು ದಿವಸಗಳು ಕಳೆದ ಮೇಲೆ ಮತ್ತೆ ಅವರಿಬ್ಬರನ್ನೂ ರಾಜನು ಅರಮನೆಗೆ ಕರೆಸಿಕೊಂಡು "ನೀವು ಯಾವ ವಿದ್ಯೆಗಳನ್ನು ಬಲ್ಲಿರಿ?" ಎಂದು ವಿಚಾರಿಸಿದನು. ಅವರು ತಲೆತಗ್ಗಿಸಿ ಉತ್ತರ ಕೊಡಲಾರದೆ ಕಣ್ಣೀರನ್ನು ಸೂಸಿದರು. ನಾಚಿಕೆಯಿಂದ ಕಾಲಿನ ಬೆರಳುಗಳನ್ನು ನೆಲದ ಮೇಲೆ ಗೀರತೊಡಗಿದರು ಎಂದು ತಿಳಿಸುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಈ ಮೇಲಿನ ಮಾತು ಬಂದಿದೆ.

ಸ್ವಾರಸ್ಯ : ತಂದೆತಾಯಿಯರ ಮಾತಿಗೆ ಕಿವಿಗೊಡದೆ, ತಂದೆ ಕೂಡಿಟ್ಟ ಹಣವನ್ನು ಪೋಲುಮಾಡುತ್ತ ಸಪ್ತವ್ಯಸನಗಳಿಗೆ ತುತ್ತಾಗಿದ್ದ ಮಕ್ಕಳು ಯಾವ ವಿದ್ಯೆಯನ್ನು ಕಲಿಯದೆ ತಮ್ಮ ಬಗ್ಗೆ ತಾವೇ ನಾಚಿಕೆ ಪಡುವುದು ಇಲ್ಲಿ ಸ್ವಾರಸ್ಯಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಮೂಡಿಬಂದಿದೆ.

21. “ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಾಗಿಯೋದಂ ಕಲ್ವೆಮೆಂಬಳ್ತಿಯೊಳ್ ಬಂದಿರಪ್ಪೊಡೆ”

ಆಯ್ಕೆ : ಪ್ರಸ್ತುತ ವಾಕ್ಯವನ್ನು ಲೇಖಕರಾದ ಶಿವಕೋಟ್ಯಾಚಾರ್ಯ ವಿರಚಿತ ‘ವಡ್ಡಾರಾಧನೆ’ ಕೃತಿಯಿಂದ ಆಯ್ದ ‘ಅಗ್ನಿಭೂತಿ ವಾಯುಭೂತಿಯರ ಕಥೆ’ ಎಂಬ ಗದ್ಯಪಾಠದಿಂದ ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ಸಂದರ್ಭ : ಕಾಶ್ಯಪಿ ತನ್ನ ಮಕ್ಕಳಾದ ಅಗ್ನಿಭೂತಿ ಮತ್ತು ವಾಯುಭೂತಿಯರ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಕಂಡು ಮಗಧ ದೇಶದ ರಾಜಗೃಹದ ದೊರೆ ಸುಬಲನ ಮಂತ್ರಿಯಾಗಿರುವ ತನ್ನ ಸಹೋದರ ಸೂರ್ಯಮಿತ್ರನ ಬಳಿ ಕಳಿಸಿದರೆ ಅವನು ಇವರನ್ನು ಯೋಗ್ಯರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ ಎಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಿ ಅವರ ಬಗೆಗೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಪತ್ರವನ್ನು ಬರೆದು ಸೂರ್ಯಮಿತ್ರನಿಗೆ ಅದನ್ನು ನೀಡುವಂತೆ ಹೇಳಿ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕಳಿಸಿದಳು. ತಂಗಿ ಬರೆದ ಪತ್ರವನ್ನು ಓದಿದ ಸೂರ್ಯಮಿತ್ರನು ಅಗ್ನಿಭೂತಿ ಮತ್ತು ವಾಯುಭೂತಿಯರು ತಾನು ಅವರ ಸೋದರಮಾವನೆಂಬ ಸಲುಗೆಯಿಂದ ಮೊದಲಿನಂತೆ ಗರ್ವಿಷ್ಠರಾಗಿ ಕೆಟ್ಟುಹೋಗುವರೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ತನಗೆ ಕಾಶ್ಯಪಿಯೆಂಬ ತಂಗಿಯಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದನು. ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅಗ್ನಿಭೂತಿ ಮತ್ತು ವಾಯುಭೂತಿಯರಿಗೆ ಈ ಮೇಲಿನ ಮಾತನ್ನು ಸೂರ್ಯಮಿತ್ರನು ಹೇಳಿದನು.

ಸ್ವಾರಸ್ಯ : ಸೂರ್ಯಮಿತ್ರನು ತನ್ನ ಸೋದರಳಿಯರನ್ನು ಯೋಗ್ಯರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಸತ್ಯವನ್ನು ಮರೆಮಾಚಿರುವುದು ಇಲ್ಲಿ ಸ್ವಾರಸ್ಯಪೂರ್ಣವಾಗಿ ವ್ಯಕ್ತಗೊಂಡಿದೆ.

22. “ಪಸರಂಗೊಟ್ಟೆನಿಲ್ಲಿದರ್ಕೆ ಮುಳಿಯದಿರಿಂ”

ಆಯ್ಕೆ : ಪ್ರಸ್ತುತ ವಾಕ್ಯವನ್ನು ಲೇಖಕರಾದ ಶಿವಕೋಟ್ಯಾಚಾರ್ಯ ವಿರಚಿತ ‘ವಡ್ಡಾರಾಧನೆ’ ಕೃತಿಯಿಂದ ಆಯ್ದ ‘ಅಗ್ನಿಭೂತಿ ವಾಯುಭೂತಿಯರ ಕಥೆ’ ಎಂಬ ಗದ್ಯಪಾಠದಿಂದ ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ಸಂದರ್ಭ : ಅಗ್ನಿಭೂತಿ ಮತ್ತು ವಾಯುಭೂತಿಯರು ತಂದೆ ಕೊಟ್ಟ ಸಲುಗೆಯಿಂದ ಯಾವ ವಿದ್ಯೆಯನ್ನು ಕಲಿಯದೆ ಸಪ್ತವ್ಯಸನಗಳಿಗೆ ತುತ್ತಾಗಿ ಕೆಟ್ಟು ಹೋಗಿದ್ದರು. ತಾನು ಅವರ ಸೋದರ ಮಾವನೆಂದು ಅವರು ತಿಳಿದರೆ ಇಲ್ಲಿಯೂ ಅದೇ ಸಲುಗೆಯಿಂದ ಕೆಟ್ಟು ಹೋಗಬಹುದು ಎಂದು ಸೂರ್ಯಮಿತ್ರನು ಭಾವಿಸಿ ಸತ್ಯವನ್ನು ಮರೆಮಾಚಿದನು. ಅತಿ ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಿನಿಂದ ಅವರನ್ನು ಎಲ್ಲ ವಿದ್ಯೆಗಳಲ್ಲಿ ಅರ್ಹರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದನು. ವಿದ್ವಾಂಸರಾದ ಅವರು ಸತ್ಯವನ್ನು ತಿಳಿದರೆ ಏನೂ ತೊಂದರೆ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ಅವರಿಗೆ ತಾನು ಅವರ ಮಾವನೆಂದು ತಿಳಿಸುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಈ ಮೇಲಿನ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ.

ಸ್ವಾರಸ್ಯ : ಸೂರ್ಯಮಿತ್ರನು ತನ್ನ ಸೋದರಳಿಯರನ್ನು ಯೋಗ್ಯರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವ ಉದ್ದೇಶ ಹಾಗೂ ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಿನ ಅನಿವಾರ್ಯತೆ ಬಗೆಗೆ ಹೇಳಿರುವುದು ಇಲ್ಲಿ ಸ್ವಾರಸ್ಯಪೂರ್ಣವಾಗಿ ವ್ಯಕ್ತಗೊಂಡಿದೆ.

23. "ಪಂಡಿತಜನಮೆಲ್ಲಂ ಮೆಚ್ಚಿ ಬಿಚ್ಚಳಿಸಿ"

ಆಯ್ಕೆ : ಪ್ರಸ್ತುತ ವಾಕ್ಯವನ್ನು ಲೇಖಕರಾದ ಶಿವಕೋಟ್ಯಾಚಾರ್ಯ ವಿರಚಿತ 'ವಡ್ಡಾರಾಧನೆ' ಕೃತಿಯಿಂದ ಆಯ್ದ 'ಅಗ್ನಿಭೂತಿ ವಾಯುಭೂತಿಯರ ಕಥೆ' ಎಂಬ ಗದ್ಯಪಾಠದಿಂದ ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ಸಂದರ್ಭ : ಸೂರ್ಯಮಿತ್ರನ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯೆಯನ್ನು ಕಲಿತ ಅಗ್ನಿಭೂತಿ ಮತ್ತು ವಾಯುಭೂತಿಯರು ಕೌಶಂಬಿ ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಮರಳಿ ರಾಜ ಅತಿಬಳನನ್ನು ಕಂಡರು. ರಾಜನ ಬಳಿ ತಮ್ಮ ವಿದ್ವತ್ತನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸಿದರು. ಅದರಿಂದ ರಾಜನು ಸಂತೋಷಗೊಂಡು ಅವರಿಗೆ ಮಂತ್ರಿ ಪದವಿಯನ್ನು ನೀಡಿದನು. ರಝು ಸಭೆಯಲ್ಲಿದವರೆಲ್ಲ ಅವರ ಪಾಂಡಿತ್ಯವನ್ನು ಹೊಗಳಿದರು ಎಂದು ತಿಳಿಸುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಈ ಮೇಲಿನ ಮಾತು ಬಂದಿದೆ.

ಸ್ವಾರಸ್ಯ : ಸಪ್ತವ್ಯಸನಗಳಿಗೆ ತುತ್ತಾಗಿ ರಾಜ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಅವಮಾನಗೊಂಡ ಅಗ್ನಿಭೂತಿ ಮತ್ತು ವಾಯುಭೂತಿಯರು ಪುನಃ ವಿದ್ಯೆಯನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿ ರಾಜನಿಂದ, ಸಭಾಸದರರಿಂದ ಮೆಚ್ಚುಗೆಯನ್ನು ಪಡೆದಿರುವುದು ಇಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಸ್ವಾರಸ್ಯಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಮೂಡಿಬಂದಿದೆ.

VII. ಎಂಟು - ಹತ್ತು ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸುವುದು :

ಅಂಶಗಳನ್ನಾಧರಿಸಿ ಪಠ್ಯಾಂಶಕ್ಕೆ	3 ಅಂಕಗಳು
ಭಾಷಾಶೈಲಿಗೆ, ಪದಬಂಧಗಳಿಗೆ	1 ಅಂಕ
ಒಟ್ಟು	**4 ಅಂಕಗಳು**

24. ಕೌಸಂಬಿಯನ್ನಾಳುತ್ತಿದ್ದ ಅತಿಬಳ ರಾಜನ ಮಂತ್ರಿ ಸೋಮಶರ್ಮ ಮತ್ತು ಆತನ ಹೆಂಡತಿ ಕಾಶ್ಯಪಿಯ ಮಕ್ಕಳಾದ ಅಗ್ನಿಭೂತಿ ವಾಯುಭೂತಿಯರು ತಂದೆತಾಯಿಯರ ಮಾತಿಗೆ ಕಿವಿಗೊಡದೆ, ಯಾವ ವಿದ್ಯೆಯನ್ನು ಕಲಿಯದೆ, ತಂದೆ ಕೂಡಿಟ್ಟ ಹಣವನ್ನು ಪೋಲುಮಾಡುತ್ತ ಸಪ್ತವ್ಯಸನಗಳಿಗೆ ತುತ್ತಾಗಿದ್ದರು. ಸೋಮಶರ್ಮನ ಮರಣದ ನಂತರ ರಾಜನು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಅರಮನೆಗೆ ಕರೆಸಿಕೊಂಡು ಸತ್ಕರಿಸಿ ಸಂತಾಪವನ್ನು ಸೂಚಿಸಿ ಕಳುಹಿಸಿದನು. ಕೆಲವು ದಿವಸಗಳು ಕಳೆದ ಮೇಲೆ ಮತ್ತೆ ಅವರಿಬ್ಬರನ್ನೂ ರಾಜನು ಅರಮನೆಗೆ ಕರೆಸಿಕೊಂಡು "ನೀವು ಯಾವ ವಿದ್ಯೆಗಳನ್ನು ಬಲ್ಲಿರಿ?" ಎಂದು ವಿಚಾರಿಸಿದನು. ಅವರು ತಲೆತಗ್ಗಿಸಿ ಉತ್ತರ ಕೊಡಲಾರದೆ ಕಣ್ಣೀರನ್ನು ಸೂಸಿದರು. ನಾಚಿಕೆಯಿಂದ ಕಾಲಿನ ಬೆರಳುಗಳನ್ನು ನೆಲದ ಮೇಲೆ ಗೀರತೊಡಗಿದರು. ರಾಜಸಭೆಯಲ್ಲಿದ್ದವರೆಲ್ಲ ರಾಜನನ್ನು ಕುರಿತು "ಇವರು ಕಡುಮೂರ್ಖರು, ಇವರು ವಿದ್ಯೆಯನ್ನು ಅರಿಯರು, ಇವರು ಸಪ್ತವ್ಯಸನದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿರುವರು" ಎಂದು ನಿವೇದಿಸಿದರು. ಇದನ್ನು ಕೇಳಿದ ರಾಜನು ಅವರನ್ನು ಮೂರ್ಖರೆಂದು ತೀರ್ಮಾನಿಸಿ ಅಲ್ಲಿಂದ ಓಡಿಸಿದನು. ಅಪಮಾನಗೊಂಡ ಅಗ್ನಿಭೂತಿ ವಾಯುಭೂತಿಯರು ತಮ್ಮ ತಾಯಿಗೆ "ನಾವು ಚಿಂದಿಯನ್ನುಟ್ಟು, ಭಿಕ್ಷಾಟನೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ನಾವು ಓದುವೆವು" ಎಂದು ದೈನ್ಯರಾಗಿ ತಿಳಿಸಿದರು. ಮಕ್ಕಳ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದ ಕಾಶ್ಯಪಿ ಇವರನ್ನು ಮಗಧ ದೇಶದ ರಾಜಗೃಹದ ದೊರೆ ಸುಬಲನ ಮಂತ್ರಿಯಾಗಿರುವ ತನ್ನ ಸಹೋದರ ಸೂರ್ಯಮಿತ್ರನ ಬಳಿ ಕಳಿಸಿದರೆ ಅವನು ಇವರನ್ನು ಯೋಗ್ಯರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ ಎಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಿದಳು. ಎಲ್ಲ ವಿಚಾರವನ್ನು ಪತ್ರವೊಂದರಲ್ಲಿ ಬರೆದು ಸೋದರ ಸೂರ್ಯಮಿತ್ರನಿಗೆ ಇದನ್ನು ಕೊಡಿ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಮಕ್ಕಳಿಬ್ಬರನ್ನು ಕಳಿಸಿಕೊಟ್ಟಳು. ಪತ್ರವನ್ನು ಓದಿದ ಸೂರ್ಯಮಿತ್ರನು ಅಗ್ನಿಭೂತಿ ಮತ್ತು ವಾಯುಭೂತಿಯರು ತಾನು ಅವರ ಸೋದರಮಾವನೆಂಬ ಸಲುಗೆಯಿಂದ ಮೊದಲಿನಂತೆ ಗರ್ವಿಷ್ಠರಾಗಿ ಕೆಟ್ಟುಹೋಗುವರೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ತನಗೆ ಕಾಶ್ಯಪಿಯೆಂಬ ತಂಗಿಯಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದನು. ಅಲ್ಲದೇ ನೀವು ಯಾರಾದರೂ ಆಗಿರಿ ವಿದ್ಯೆ ಕಲಿಯುವ ಆಸೆಯಿಂದ ಬಂದಿರುವಿರಿ. ನೀವು ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಿನಿಂದ ಕಲಿಯುವುದಾದರೆ ನಿಮ್ಮನ್ನು

ಓದಿಸುವೆನು ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದನು. ಅವರು ಒಪ್ಪಿಗೆನ್ನು ಸೂಚಿಸಿದಾಗ ಸೂರ್ಯಮಿತ್ರನು ಅಗ್ನಿಭೂತಿ ವಾಯುಭೂತಿಯರಿಗೆ ಒಂದು ಕ್ಷಣವೂ ಬಿಡುವು ಕೊಡದೆ ಹಗಲಿರುಳೆನ್ನದೆ ಓದಿಸಿದನು. ಸೂರ್ಯಮಿತ್ರನಿಂದ ಅವರು ಏಳೆಂಟು ವರ್ಷದೊಳಗೆ ನಾಲ್ಕು ವೇದಗಳನ್ನೂ, ವೇದದ ಆರು ಅಂಗಗಳನ್ನೂ (ಜ್ಯೋತಿಷ್ಯ, ಕ್ಲಪ, ನಿರುಕ್ತ, ಶಿಕ್ಷಾ, ವ್ಯಾಕರಣ, ಛಂದಸ್ಸು), ಹದಿನೆಂಟು ಧರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರಗಳನ್ನೂ, ಮಿಮಾಂಸೆ, ತರ್ಕಶಾಸ್ತ್ರ, ವ್ಯಾಕರಣ, ಪ್ರಮಾಣ, ಛಂದಸ್ಸು, ಅಲಂಕಾರ, ನಿಘಂಟು, ಕಾವ್ಯ, ನಾಟಕ, ಕೌಟಿಲ್ಯನ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರ, ಸಾಮುದ್ರಿಕ, ಶಾಲಿಹೋತ್ರ (ಅಶ್ವಶಾಸ್ತ್ರ), ಪಾಳಕಾಪ್ಯ (ಗಜಶಾಸ್ತ್ರ), ವೈದ್ಯಶಾಸ್ತ್ರ, ಚರಕ, ಅಶ್ವಿನೀಮತ, ಅಷ್ಟಾಂಗ ಹೃದಯ, ಶುಶ್ರುತನ ವೈದ್ಯಶಾಸ್ತ್ರ, ಜೋತಿಷ್ಯ, ಮಂತ್ರವಾದ ಮೊದಲಾದ ಎಲ್ಲ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಕಲಿತರು. ಇಬ್ಬರೂ ಪಂಡಿತರಾದರು.

25. ಸೂರ್ಯಮಿತ್ರನು ಅಗ್ನಿಭೂತಿ ವಾಯುಭೂತಿಯರು ತನ್ನ ಸಹೋದರಿಯ ಮಕ್ಕಳು, ಸೋದರಳಿಯರು ಎಂದು ತಿಳಿದರೂ ಅವರಿಗೆ ಸಲುಗೆಯನ್ನು ಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ತಾನು ಅವರ ಸೋದರಮಾವನೆಂದು ತಿಳಿಸಲಿಲ್ಲ. ಅವರು ಈಗಾಗಲೇ ತಂದೆ ಕೊಟ್ಟ ಸಲುಗೆಯಿಂದ ಯಾವ ವಿದ್ಯೆಯನ್ನು ಕಲಿಯದೆ ಸಪ್ತವ್ಯಸನಗಳಿಗೆ ತುತ್ತಾಗಿ ಕೆಟ್ಟು ಹೋಗಿದ್ದರು. ತಾನು ಅವರ ಸೋದರ ಮಾವನೆಂದು ಅವರು ತಿಳಿದರೆ ಇಲ್ಲಿಯೂ ಅದೇ ಸಲುಗೆಯಿಂದ ಕೆಟ್ಟು ಹೋಗಬಹುದು ಎಂದು ಸೂರ್ಯಮಿತ್ರನು ಭಾವಿಸಿದನು. ತನ್ನ ಸೋದರಳಿಯರನ್ನು ಯೋಗ್ಯರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಸತ್ಯವನ್ನು ಮರೆಮಾಚಿದನು. ಅತಿ ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಿನಿಂದ ಅವರನ್ನು ಎಲ್ಲ ವಿದ್ಯೆಗಳಲ್ಲಿ ಅರ್ಹರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದನು. ಸೂರ್ಯಮಿತ್ರನು ವಿದ್ವಾಂಸರಾದ ಅಗ್ನಿಭೂತಿ ವಾಯುಭೂತಿಯರನ್ನು ಸತ್ಕರಿಸಿ ಅವರನ್ನು ಕುರಿತು "ನೀವು ನನ್ನ ತಂಗಿಯ ಮಕ್ಕಳೇ, ನಿಮ್ಮನ್ನು ಯೋಗ್ಯರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಸಲುಗೆಯನ್ನು ನೀಡದೇ ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಿನಿಂದ ಓದಿಸಿದೆನು" ಎಂದು ಸತ್ಯವನ್ನು ತಿಳಿಸಿದನು. ಇದರಿಂದ ಸಂತೋಷಗೊಂಡ ಅಗ್ನಿಭೂತಿ "ನಮ್ಮ ಮಾವ ಒಳ್ಳೆಯದನ್ನೆ ಮಾಡಿದನು. ನಿರ್ಬಂಧದಲ್ಲಿಟ್ಟು ನಮ್ಮಿಬ್ಬರನ್ನೂ ಯೋಗ್ಯರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದನು" ಎಂದು ತಿಳಿದನು. ಆದರೆ ಕಿರಿಯವನಾದ ವಾಯುಭೂತಿ ತನ್ನ ಸೋದರಮಾವ ಸೂರ್ಯಮಿತ್ರನು ತಮಗೆ ಮಾಡಿದ್ದೆಲ್ಲವು ಅನ್ಯಾಯವೆಂದು ಬಗೆದನು. ನಾವು ಭಿಕ್ಷೆ ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ಬಂದ ಕೂಳಿಗೆ ತುಸು ಎಣ್ಣೆಯನ್ನಾಗಲಿ, ತುಸು ಮಜ್ಜಿಗೆಯನ್ನಾಗಲಿ ನಮ್ಮ ಮಾವ ಕೊಡಿಸಲಿಲ್ಲ. ಕರೆಗೆ ನಾವು ಮೀಯಲು ಹೋದಾಗಲೂ ಇವನು ಎಣ್ಣೆಯ ವಾಸನೆಯನ್ನೂ ನೋಡಿಸಲಿಲ್ಲ. ಆಗಾಗ ನೆಂಟರಿಷ್ಟರನ್ನೂ ಕರೆಸಿ ನಮ್ಮ ಕಣ್ಣೆದಿರೇ ದಿವ್ಯಾಹಾರವನ್ನು ಇವನು ಉಣ್ಣುತ್ತಿದ್ದನು. ಆಳುಗಳಿಗೂ ಔತಣದೂಟವಾಗುತ್ತಿದ್ದಿತು. ಯಾವ ಹಬ್ಬದಲ್ಲೂ ನಮಗೆ ಇವನು ಊಟವಿಡಿಸಲಿಲ್ಲ. ಇವನು ಪಂಚಮಹಾಪಾತಕನೇ ಸರಿ. ಏಳೆಂಟು ವರ್ಷ ನಮ್ಮನ್ನು ಶತ್ರುಗಳಂತೆ ನಡೆಸಿಕೊಂಡನಲ್ಲ ಎಂದು ತನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ವಾಯುಭೂತಿಯು ಸೂರ್ಯಮಿತ್ರನ ಬಗೆಗೆ ಕ್ರೋಧವನ್ನು ತುಂಬಿಕೊಂಡನು.

VIII. ಗದ್ಯಭಾಗವನ್ನು ಓದಿಕೊಂಡು, ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರಿಸುವುದು (ಅಂಶಗಳನ್ನಾಧರಿಸಿ ಪ್ರತಿ ಸರಿಯುತ್ತರಕ್ಕೆ 2 ಅಂಕಗಳು) :

26. **ಅ**. ರಾಹುಲ್ ದ್ರಾವಿಡ್ ಅವರದ್ದು ಬಹುತೇಕ ಎಲ್ಲಾ ರೀತಿಯ ಎಸೆತಗಳನ್ನು ನಿಭಾಯಿಸುವ, ವಿಕೆಟ್ಟನ್ನು ಒಪ್ಪಿಸದಿರುವ, ಸಾವಕಾಶವಾಗಿ ರನ್ ಗಳಿಸುವ ಅದ್ವಿತೀಯ ಬ್ಯಾಟಿಂಗ್ ಶೈಲಿ. ದಿನವಿಡಿ ಕ್ರೀಸಿನಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲಬಲ್ಲ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಅವರದ್ದಾಗಿತ್ತು. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರನ್ನು 'ಗೋಡೆ' ಎಂಬ ಅನ್ವರ್ಥನಾಮದಿಂದ ಕರೆಯುವರು.

ಬ. ಬೌಂಡರಿ ಬಾರಿಸು ಅಥವಾ ಔಟಾಗು ಎಂಬ ಮನೋಭಾವದ ಆಟಗಾರರಿಗಿಂತ ಭಿನ್ನವಾದ ಶೈಲಿ ರಾಹುಲ್ ಅವರದ್ದು. ಸಂಯಮದ ಹೊಡೆತ, ಉತ್ತಮ ಎಸೆತವನ್ನು ಗೌರವಿಸುವುದು, ಕೆಟ್ಟ ಎಸೆತವನ್ನು ಅಷ್ಟೇ ನಿರ್ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯವಾಗಿ ಶಿಕ್ಷಿಸುವುದು, ಎಲ್ಲ ಬಗೆಯ ಹೊಡೆತಗಳಲ್ಲೂ

ಶಿಸ್ತು, ಕಲಾತ್ಮಕತೆ, ಎಲ್ಲವೂ ನಯನ ಮನೋಹರ. ಇವು ರಾಹುಲ್ ದ್ರಾವಿಡ್ ಅವರ ಕ್ರಿಕೆಟ್ ಆಟದ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯವಾಗಿತ್ತು.

IX. ಪತ್ರಲೇಖನ ಬರೆಯುವುದು :

27. ವ್ಯಾವಹಾರಿಕ / ಮನವಿ ಪತ್ರ :

ಇಂದ, ಗೆ, ಸಂಬೋಧನೆ, ವಿಷಯ	1 ಅಂಕ
ಪತ್ರ ಒಡಲು, ವಿಷಯ ನಿರೂಪಣೆ	2 ಅಂಕಗಳು
ವಂದನೆಯೊಂದಿಗೆ ಮುಕ್ತಾಯ, ಇಂತಿ, ಸ್ಥಳ, ದಿನಾಂಕ	1 ಅಂಕ
ಭಾಷಾಶೈಲಿಗೆ, ಪದಬಳಕೆ, ವಿನ್ಯಾಸ	1 ಅಂಕ
ಒಟ್ಟು	**5 ಅಂಕಗಳು**

28. ಖಾಸಗಿ / ಗೆಳೆಯನಿಗೆ ಪತ್ರ :

ಇಂದ, ದಿನಾಂಕ, ಸಂಬೋಧನೆ, ಕ್ಷೇಮ ವಿಚಾರ	1 ಅಂಕ
ಪತ್ರ ಒಡಲು, ವಿಷಯ ನಿರೂಪಣೆ	2 ಅಂಕಗಳು
ಮುಕ್ತಾಯ, ಇಂತಿ, ಸಹಿ, ಹೊರ ವಿಳಾಸ	1 ಅಂಕ
ಭಾಷಾಶೈಲಿಗೆ, ಪದಬಳಕೆ, ವಿನ್ಯಾಸ	1 ಅಂಕ
ಒಟ್ಟು	**5 ಅಂಕಗಳು**

X. ಪ್ರಬಂಧ ಬರೆವಣಿಗೆ :

29. ಮಹಿಳಾ ಸಬಲೀಕರಣ.

30. ಅಕ್ಷರ ದಾಸೋಹ ಮತ್ತು ಕ್ಷೀರ ಭಾಗ್ಯಗಳ ಸಾಮಾಜಿಕ ಮಹತ್ತ್ವ.

ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ / ಪೀಠಿಕೆ / ವಿಷಯ ಪ್ರವೇಶ	1 ಅಂಕ
ಒಡಲು, ಸಮರ್ಥ ವಿವರಣೆಯೊಂದಿಗೆ ವಿಷಯಕ್ಕೆ	2 ಅಂಕಗಳು
ಉಪಸಂಹಾರ / ಮುಕ್ತಾಯ / ವಿಷಯ ಸಮಾಪ್ತಿ	1 ಅಂಕ
ಭಾಷಾಶೈಲಿಗೆ, ಪದಬಂಧ	1 ಅಂಕ
ಒಟ್ಟು	**5 ಅಂಕಗಳು**

ಪದ್ಯಪಾಠಗಳು

ಪದ್ಯಪಾಠ 1. ಸಂಕಲ್ಪಗೀತೆ

: ಮಾದರಿ ಉತ್ತರಗಳು :

I. ಬಹು - ಆಯ್ಕೆಪ್ರಶ್ನೆ (ಕ್ರಮಾಕ್ಷರದೊಂದಿಗಿನ ಪ್ರತಿ ಸರಿಯುತ್ತರಕ್ಕೆ 1 ಅಂಕ) :

1. (ಸಿ) ಅನ್ವರ್ಥಕನಾಮ
2. (ಡಿ) ಪರಿಮಾಣವಾಚಕ
3. (ಎ) ತನ್ನ
4. (ಡಿ) ಸಹದೇವ
5. (ಸಿ) ಕಮಲಾಕ್ಷ
6. (ಡಿ) ವಿದ್ವಾಂಸ
7. (ಎ) ಹಳತು
8. (ಸಿ) ಅನಿತು
9. (ಎ) ಪರಿಮಾಣವಾಚಕ
10. (ಸಿ) ಅನ್ವರ್ಥಕನಾಮ

II. ಸಂಬಂಧೀಪದ ಬರೆಯುವುದು (ಪ್ರತಿ ಸರಿಯುತ್ತರಕ್ಕೆ 1 ಅಂಕ) :

11. ದಿಗ್ವಾಚಕ
12. ಮಧ್ಯಮ ಪುರುಷ
13. ಪ್ರಥಮ ಪುರುಷ
14. ಸಂಖ್ಯೇಯವಾಚಕ
15. ಅನ್ವರ್ಥಕನಾಮ
16. ಪ್ರಶ್ನಾರ್ಥಕ ಸರ್ವನಾಮ
17. ಸಂಖ್ಯಾವಾಚಕ
18. ದಿಗ್ವಾಚಕ
19. ಅಂಕಿತನಾಮ
20. ಅನ್ವರ್ಥಕನಾಮ

III. ಒಂದೊಂದು ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಬರೆಯುವುದು (ವಾಕ್ಯರೂಪದಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರತಿ ಸರಿಯುತ್ತರಕ್ಕೆ 1 ಅಂಕ) :

21. ಬೀರುಗಾಳಿಗೆ ಹೊಯ್ದಾಡುವ ಹಡಗನ್ನು ಎಚ್ಚರದಲ್ಲಿ ಮುನ್ನಡೆಸಬೇಕು.
22. ನದಿಜಲಗಳುಕಲುಷಿತವಾಗಿವೆ.
23. ಕಾಡುಮೇಡುಗಳಸ್ಥಿತಿಬರಡಾಗಿದೆ.
24. ಕಲುಷಿತವಾದ ನದಿಜಲಗಳಿಗೆ ಮುಂಗಾರಿನ ಮಳೆಯಾಗಬೇಕೆಂದು ಶಿವರುದ್ರಪ್ಪನವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.
25. ಸುತ್ತಲು ಕವಿಯುವ ಕತ್ತಲೆಯೊಳಗೆ ಪ್ರೀತಿಯ ಹಣತೆಯ ಹಚ್ಚಬೇಕೆಂದು ಶಿವರುದ್ರಪ್ಪನವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.
26. ಬರಡಾಗಿರುವ ಕಾಡುಮೇಡುಗಳಿಗೆ ವಸಂತವಾಗುತ ಮುಟ್ಟಬೇಕೆಂದು ಶಿವರುದ್ರಪ್ಪನವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.
27. ಮನುಜರ ನಡುವಣ ಅಡ್ಡಗೋಡೆಗಳಿಗೆ ಸೇತುವೆಯಾಗಬೇಕೆಂದು ಶಿವರುದ್ರಪ್ಪನವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.
28. ಭಯ-ಸಂಶಯದಲ್ಲಿ ಕಂದಿದ ಕಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ನಾಳಿನ ಕನಸನ್ನು ಬಿತ್ತಬೇಕೆಂದು ಜಿ. ಎಸ್. ಶಿವರುದ್ರಪ್ಪನವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

29. ಕವಿ ಶಿವರುದ್ರಪ್ಪನವರು ಮಥಗಳೆಲ್ಲವೂ ಪಥಗಳು ಎನ್ನುವ ಹೊಸ ಎಚ್ಚರದೊಳು ಬದುಕಬೇಕಿದೆ ಎಂದಿದ್ದಾರೆ.

IV. ಮೂರು-ನಾಲು ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಬರೆಯುವುದು (ಉತ್ತರದ ಅಂಕಗಳನ್ನಾಧರಿಸಿ ಪ್ರತಿ ಸರಿಯುತ್ತರಕ್ಕೆ 2 ಅಂಕಗಳು) :

30. ಭಾಷೆ, ಜಾತಿ, ಮತಧರ್ಮಗಳ ಭೇದಭಾವದಿಂದ ಮನುಜರ ನಡುವೆ ಅಡ್ಡಗೋಡೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿವೆ. ಸ್ನೇಹ, ಪ್ರೀತಿ, ನಂಬಿಕೆಯ ಮೂಲಕ ಮನುಜರ ನಡುವಿನ ಈ ಅಡ್ಡ ಗೋಡೆಗಳನ್ನು ಕೆಡವಬೇಕು. ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಭರವಸೆಗಳನ್ನು ಮೂಡಿಸಿ ಮನುಜ ಮನುಜರ ನಡುವೆ ಸೇತುವೆಯಾಗಬೇಕಿದೆ.

31. ಎಲ್ಲ ಮತ ಧರ್ಮಗಳು ದಾರಿತೋರಿಸುವ ದೀಪಗಳಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಎಲ್ಲಾ ಮತಗಳನ್ನು ಪುರಸ್ಕರಿಸುವ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ನಾವು ಬದುಕಬೇಕು. ಭಯ ಮತ್ತು ಸಂಶಯಗಳಿಂದ ಮಸುಕಾಗಿರುವ ಮನದ ಕಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಭವಿಷ್ಯದ ಕನಸನ್ನು ಬಿತ್ತುತ್ತ ಬದುಕು ನಡೆಸಬೇಕು.

32. ಸುತ್ತಲು ಕವಿಯುವ ಅಂದಕಾರವೆಂಬ ಕತ್ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರೀತಿ ಮಮತೆ, ಸಹಕಾರ ಎಂಬ ಹಣತೆಯ ಹಚ್ಚಿ, ಸಂಕಷ್ಟ, ಅಡೆತಡೆಗಳೆಂಬ ಬಿರುಗಾಳಿಗೆ ಹೊಯ್ದಾಡುವ ಹಡಗನ್ನು ಎಚ್ಚರದಲ್ಲಿ ಮುನ್ನಡೆಸ ಬೇಕೆಂದು ಶಿವರುದ್ರಪ್ಪನವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಾಗಿದೆ.

33. ಕಾಡು ಮೇಡುಗಳಿಗೆ ಹೇಗೆ ಮುಟ್ಟಬೇಕಾಗಿದೆ ಎಂಬುದು ಶಿವರುದ್ರಪ್ಪನವರು ಕಲುಷಿತವಾದ ಸಮಾಜವೆಂಬ ನದಿಜಲಗಳಿಗೆ ಬಿರುಸಾದ ಮುಂಗಾರು ಮಳೆಯಂತೆ ಮಳೆ ಬಿದ್ದು ನದಿಗಳು ಶುಚಿಯಾಗುವಂತೆ ಹಾಗೂ ಬರಡಾಗಿರುವ ಕಾಡುಮೇಡುಗಳನ್ನು ವಸಂತನ ಆಗಮನದಿಂದ ಸುಂದರವಾಗಿಸೋಣ ಎಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಾಗಿದೆ.

V. ಕವಿ / ಸಾಹಿತಿಯ ಜನ್ಮಸ್ಥಳ, ಕಾಲ, ಕೃತಿ ಮತ್ತು ಬಿರುದು / ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ವಾಕ್ಯರೂಪದಲ್ಲಿ ಬರೆಯುವುದು :

ಜನ್ಮಸ್ಥಳ, ಕಾಲ	1 ಅಂಕ
ಕೃತಿ, ಬಿರುದು / ಪ್ರಶಸ್ತಿ	1 ಅಂಕ
ವಾಕ್ಯರೂಪದಲ್ಲಿ ಬರೆಯುವುದು, ಭಾಷಾಶೈಲಿಗೆ	1 ಅಂಕ
ಒಟ್ಟು	**3 ಅಂಕಗಳು**

34. ಜಿ. ಎಸ್. ಶಿವರುದ್ರಪ್ಪ ಎಂದೇ ಪ್ರಸಿದ್ಧರಾಗಿರುವ ಗುಗ್ಗರಿ ಶಾಂತ ವೀರಪ್ಪ ಶಿವರುದ್ರಪ್ಪ ಅವರು ಸಾ. ಶ. 1926 ರಲ್ಲಿ ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಶಿಕಾರಿಪುರದಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದರು. ಶ್ರೀಯುತರು 'ಎದೆತುಂಬಿ ಹಾಡಿದೆನು, ಸಾಮಗಾನ, ಚೆಲುವು-ಒಲವು, ದೇವಶಿಲ್ಪ, ದೀಪದಹೆಜ್ಜೆ, ಅನಾವರಣ, ವಿಮರ್ಶೆಯ ಪೂರ್ವಪಶ್ಚಿಮ, ಮಾಸ್ಕೋದಲ್ಲಿ ಇಪ್ಪತ್ತೆರಡು ದಿನಗಳು, ಸೌಂದರ್ಯ ಸಮೀಕ್ಷೆ, ಕಾವ್ಯಾರ್ಥ ಚಿಂತನ' ಮೊದಲಾದ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇವರಿಗೆ ಕೇಂದ್ರಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ಪಂಪ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ನಾಡೋಜ ಪುರಸ್ಕಾರ, ರಾಷ್ಟ್ರಕವಿ ಅಭಿಧಾನ ಲಭಿಸಿವೆ.

VI. ಸಂದರ್ಭವನ್ನು ಸ್ವಾರಸ್ಯದೊಂದಿಗೆ ಬರೆಯುವುದು :

ಕರ್ತೃ, ಆಕರ ಮತ್ತು ಪಠ್ಯದ ಹೆಸರು	1 ಅಂಕ
ಸಂದರ್ಭದ ವಿವರಣೆ	1 ಅಂಕ
ಸ್ವಾರಸ್ಯ ಮತ್ತು ಶೈಲಿ	1 ಅಂಕ
ಒಟ್ಟು	**3 ಅಂಕಗಳು**

35. "ಹೊಸ ಭರವಸೆಗಳ ಕಟ್ಟೋಣ"

ಆಯ್ಕೆ : ಪ್ರಸ್ತುತ ಸಾಲನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರಕವಿ ಜಿ. ಎಸ್. ಶಿವರುದ್ರಪ್ಪನವರ ವಿರಚಿತ 'ಎದೆತುಂಬಿ ಹಾಡಿದೆನು' ಕವನ ಸಂಕಲನದಿಂದ ಆಯ್ದ 'ಸಂಕಲ್ಪಗೀತೆ' ಎಂಬ ಪದ್ಯಪಾಠದಿಂದ ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ಸಂದರ್ಭ : ಹಿಂದೆ ಗುರುವಿದ್ದ ಮುಂದೆ ಗುರಿಯಿತ್ತು; ಸಾಗುತಲಿತ್ತು ಧೀರರ ದಂಡು ಎಂಬ ವಾಕ್ಯವು ಹೋಗಬೇಕಾದ ದಾರಿ ತಲುಪಬೇಕಾದ ಗುರಿ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿರಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ. ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಧನಾತ್ಮಕ ಭಾವನೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರಬೇಕು ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಸವಾಲುಗಳು ಎದುರಾಗಲು ಆತ್ಮ ವಿಶ್ವಾಸ ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳಬಾರದು. ಕ್ರಿಯಾಶೀಲರಾಗಿ ದುಡಿದಾಗ ಯಶಸ್ಸು ಲಭಿಸುತ್ತದೆ. ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಬೇರೆಬೇರೆ ಕಾರಣಗಳಿಂದಾಗಿ ಸೋಲಬಹುದು. ಮುಗ್ಗರಿಸಿ ಬೀಳಬಹುದು ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಧೃತಿಗೆಟ್ಟು ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳದೆ ಅತ್ಮ ವಿಶ್ವಾಸದಿಂದ, ವೈಚಾರಿಕತೆಯಿಂದ ಭರವಸೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಮೇಲೆದ್ದು ನಿಲ್ಲಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕವಿ ಈ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಸ್ವಾರಸ್ಯ : ಸತತ ಪ್ರಯತ್ನ, ಧೃತಿಗೆಡದ ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸ, ಪರಿಶ್ರಮದ ಮೂಲಕ ಹೊಸಭರವಸೆಗಳ ಜೀವನವನ್ನು ಸ್ವಸ್ಥಗೊಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಪ್ರಸ್ತುತ ಹೇಳಿಕೆ ಸ್ವಾರಸ್ಯ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನಿರೂಪಿಸುತ್ತದೆ.

36. "ಮುಂಗಾರಿನ ಮಳೆಯಾಗೋಣ"

ಆಯ್ಕೆ : ಪ್ರಸ್ತುತ ಸಾಲನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರಕವಿ ಜಿ. ಎಸ್. ಶಿವರುದ್ರಪ್ಪನವರ ವಿರಚಿತ 'ಎದೆತುಂಬಿ ಹಾಡಿದೆನು' ಕವನ ಸಂಕಲನದಿಂದ ಆಯ್ದ 'ಸಂಕಲ್ಪಗೀತೆ' ಎಂಬ ಪದ್ಯಪಾಠದಿಂದ ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ಸಂದರ್ಭ : ನಿಷ್ಠೆಯಿಂದ ಕ್ರಿಯಾಶೀಲರಾಗಿ ನಾವು ಧನಾತ್ಮಕ ಭಾವನೆ ಹಾಗೂ ದೃಢ ಸಂಕಲ್ಪವನ್ನು ಹೊಂದಿದಾಗ ಯಶಸ್ಸನ್ನು ತಲುಪಬಹುದು. ಪರಿಸರ ಮಾಲಿನ್ಯದಿಂದ ಕಲುಷಿತವಾಗಿರುವ ನದೀಜಲಗಳಿಗೆ ಶುದ್ಧೀಕರಿಸುವ ಮುಂಗಾರಿನ ಮಳೆಯಂತಹ ಪರಿಸರ ಪ್ರೇಮಿನಾವಾಗಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕವಿ ಈ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಸ್ವಾರಸ್ಯ : ನಾವು ಮುಂಗಾರಿನ ಮಳೆಯಂತೆ ಪರಿಸರ ಸಂರಕ್ಷಿಸುವ ಸಂಕಲ್ಪ ಕೈಗೊಳ್ಳುವುದರಿಂದ ನದೀ ಜಲಗಳನ್ನು ಶುದ್ಧವಾಗಿ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬಹುದೆಂಬುದು ಕವಿಯ ಈ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಸ್ವಾರಸ್ಯ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಗೊಂಡಿದೆ.

37. "ಪ್ರೀತಿಯ ಹಣತೆಯ ಹಚ್ಚೋಣ"

ಆಯ್ಕೆ : ಪ್ರಸ್ತುತ ಸಾಲನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರಕವಿ ಜಿ. ಎಸ್. ಶಿವರುದ್ರಪ್ಪನವರ ವಿರಚಿತ 'ಎದೆತುಂಬಿ ಹಾಡಿದೆನು' ಕವನ ಸಂಕಲನದಿಂದ ಆಯ್ದ 'ಸಂಕಲ್ಪಗೀತೆ' ಎಂಬ ಪದ್ಯಪಾಠದಿಂದ ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ಸಂದರ್ಭ : ನಮ್ಮ ಸುತ್ತಲೂ ಕವಿದಿರುವ ಅಜ್ಞಾನವೆಂಬ ಕತ್ತಲೆಯನ್ನು ಕಳೆಯುವುದಕ್ಕಾಗಿ ದೃಢನಿಷ್ಠೆಯಿಂದ ಸ್ವಾಸ್ಥ್ಯದ ನೆಲೆಯಾಗಿಸುವ ಹಣತೆ ಹಚ್ಚಿದಾಗ ಕತ್ತಲೆ ದೂರವಾಗುತ್ತದೆ. ಆ ಮೂಲಕ ಭಯ ಮತ್ತು ಅನುಮಾನ ಆವರಿಸಿರುವ ಸಮಾಜವನ್ನು ನಿರ್ಮೂಲನೆ ಮಾಡಬಹುದು. ಹೀಗೆ ಸಂಕಲ್ಪ ಮತ್ತು ಅನುಷ್ಠಾನ ಕುರಿತು ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ತಿಳಿಸುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕವಿ ಶಿವರುದ್ರಪ್ಪ ಅವರು ಈ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ಸ್ವಾರಸ್ಯ : ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಧನಾತ್ಮಕ ಭಾವನೆಯನ್ನು, ದೃಢಸಂಕಲ್ಪವನ್ನು ಹೊಂದಿರಬೇಕು. ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಸವಾಲುಗಳು ಎದುರಾದಾಗಲೂ ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸದ ಸಂಕಲ್ಪ ನಿಷ್ಠೆಯಿಂದ ಕ್ರಿಯಾಶೀಲರಾದಾಗ ಯಶಸ್ಸು ಲಭಿಸುತ್ತದೆ. ಅಸಾಧ್ಯವಾದದ್ದು ಯಾವುದು ಇಲ್ಲ ಎಂಬಿತ್ಯಾದಿ ಅಂಶಗಳು ಇಲ್ಲಿ ಸ್ವಾರಸ್ಯ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ವ್ಯಕ್ತಗೊಂಡಿವೆ.

38. "ಎಚ್ಚರದಲಿ ಮುನ್ನೇಡೆಸೋಣ"

ಆಯ್ಕೆ : ಪ್ರಸ್ತುತ ಸಾಲನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರಕವಿ ಜಿ. ಎಸ್. ಶಿವರುದ್ರಪ್ಪನವರ ವಿರಚಿತ 'ಎದೆತುಂಬಿ ಹಾಡಿದೆನು' ಕವನ ಸಂಕಲನದಿಂದ ಆಯ್ದ 'ಸಂಕಲ್ಪಗೀತೆ' ಎಂಬ ಪದ್ಯಪಾಠದಿಂದ ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ಸಂದರ್ಭ : ಅಂಧಕಾರದ ಕತ್ತಲೆ ತುಂಬಿದ ಸಮಾಜವನ್ನು ಪ್ರೀತಿಯೆಂಬ ಹಣತೆ ಹಚ್ಚಿ, ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಪ್ರವಾಹದಂತೆ ಎರಗುವಾಗ ನಾವು ಬದುಕಿನ ಹಡಗನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಸಬೇಕು.

ಜೊತೆಗೆ ಅದನ್ನು ಮುನ್ನಡೆಸಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕವಿ ಈ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ಸ್ವಾರಸ್ಯ : ನಾವು ಏನೇ ಸಮಸ್ಯೆ, ಸವಾಲುಗಳು ಬಂದಾಗಲೂ ಎದೆಗುಂದದೆ ಎದುರಿಸಿ ಜೀವನವೆಂಬ ಹಡಗನ್ನು ಮುನ್ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಸಾಗಬೇಕೆಂದು ಸ್ವಾರಸ್ಯಕರವಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

39. “ವಸಂತವಾಗುತಮುಟ್ಟೋಣ”

ಆಯ್ಕೆ : ಪ್ರಸ್ತುತ ಸಾಲನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರಕವಿ ಜಿ. ಎಸ್. ಶಿವರುದ್ರಪ್ಪನವರ ವಿರಚಿತ ‘ಎದೆತುಂಬಿ ಹಾಡಿದೆನು’ ಕವನ ಸಂಕಲನದಿಂದ ಆಯ್ದ ‘ಸಂಕಲ್ಪಗೀತೆ’ ಎಂಬ ಪದ್ಯಪಾಠದಿಂದ ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ಸಂದರ್ಭ : ಕೈಗಾರೀಕಿಕರಣ, ಯಾಂತ್ರಿಕರಣಗಳಿಂದ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿರುವ ಅನೇಕ ನದಿಜಲಗಳು ಕಲುಷಿತವಾಗಿವೆ. ಕಾಡುಗಳು ಬರಡಾಗಿವೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಮನುಷ್ಯರಲ್ಲಿಯೂ ಪ್ರೀತಿ ವಿಶ್ವಾಸದಂತಹ ಭಾವನೆಗಳು ಬತ್ತಿ ಹೋಗಿವೆ. ಬರಡಾಗಿರುವ ಕಾಡುಗಳು ವಸಂತ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಚಿಗುರೊಡೆದು ಹಸಿರಾಗುವಂತೆ ಮನುಷ್ಯರಲ್ಲಿಯೂ ಧನಾತ್ಮಕ ಭಾವನೆ ಮೂಡಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಈ ಸಾಲು ಬಂದಿದೆ.

ಸ್ವಾರಸ್ಯ : ಸಂಕಲ್ಪದತ್ತ ದೃಢ ನಿರ್ಧಾರದಿಂದ ಕಾರ್ಯಶೀಲರಾದರೆ ಅಸಾಧ್ಯವಾದುದು ಯಾವುದು ಇಲ್ಲ ದೃಢಸಂಕಲ್ಪದಿಂದ ಏನನ್ನು ಬೇಕಾದರೂ ಸಾಧಿಸಬಹುದು. ಐಕ್ಯದಿಂದ ಪ್ರಯತ್ನಶೀಲರಾದಾಗ ಬಲವರ್ಧಿಸುತ್ತದೆ ಎಂಬುದು ಸ್ವಾರಸ್ಯಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಗೊಂಡಿದೆ.

40. “ಕೆಡವುತ ಸೇತುವೆಯಾಗೋಣ”

ಆಯ್ಕೆ : ಪ್ರಸ್ತುತ ಸಾಲನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರಕವಿ ಜಿ. ಎಸ್. ಶಿವರುದ್ರಪ್ಪನವರ ವಿರಚಿತ ‘ಎದೆತುಂಬಿ ಹಾಡಿದೆನು’ ಕವನ ಸಂಕಲನದಿಂದ ಆಯ್ದ ‘ಸಂಕಲ್ಪಗೀತೆ’ ಎಂಬ ಪದ್ಯಪಾಠದಿಂದ ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ಸಂದರ್ಭ : ನಾವು ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಪ್ರೀತಿ ಸ್ನೇಹದಿಂದ ಇದ್ದು ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ತುಂಬಿರುವ ಜಾತಿ, ಮತ, ಧರ್ಮ, ಮೇಲುಕೀಳುಗಳೆಂಬ ದ್ವೇಷದ ಗೋಡೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಬದುಕನ್ನು ನಾಶಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ಗೋಡೆಗಳನ್ನೇ ಸೇತುವೆಗಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ ಜಗತ್ತಿಗೆ ಪ್ರೀತಿಯನ್ನು ಹಂಚೋಣ ಎಂದು ಹೇಳುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕವಿ ಈ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ಸ್ವಾರಸ್ಯ : ನಾವು ದ್ವೇಷ-ಅಸೂಯೆ ಹಡಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ನಾವೆಲ್ಲಾ ಒಂದಾಗಿ ಬಾಳೋಣ, ಐಕ್ಯತೆಯನ್ನು ಕಾಪಾಡೋಣ ಎಂದು ಸ್ವಾರಸ್ಯಕರವಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

41. “ನಾಳಿನ ಕನಸನುಬಿತ್ತೋಣ”

ಆಯ್ಕೆ : ಪ್ರಸ್ತುತ ಸಾಲನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರಕವಿ ಜಿ. ಎಸ್. ಶಿವರುದ್ರಪ್ಪನವರ ವಿರಚಿತ ‘ಎದೆತುಂಬಿ ಹಾಡಿದೆನು’ ಕವನ ಸಂಕಲನದಿಂದ ಆಯ್ದ ‘ಸಂಕಲ್ಪಗೀತೆ’ ಎಂಬ ಪದ್ಯಪಾಠದಿಂದ ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ಸಂದರ್ಭ : ನಾವು ಮತಗಳನ್ನೇ ಪಥಗಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು, ದ್ವೇಷ-ಅಸೂಹೆ, ಭಯ-ಉದ್ವೇಗದಿಂದ ಕಂದಿ ಹೋಗಿರುವ ಕಣ್ಣುಗಳಲ್ಲಿ ಭವಿಷ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಅವಕಾಶ ಮತ್ತು ಭರವಸೆಗಳನ್ನು ಕಾಣುವ ಧನಾತ್ಮಕ ಚಿಂತನೆಗಳನ್ನು ಮೂಡಿಸಿ ಭವಿಷ್ಯರೂಪಿಸಿ ಕೊಳ್ಳೋಣ ಎಂದು ಹೇಳುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕವಿ ಈ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ಸ್ವಾರಸ್ಯ : ನಾವು ಸಮಾಜದಲ್ಲಿರುವ ಆತಂಕಗಳಿಂದ ಭವಿಷ್ಯದ ಭರವಸೆ ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳದಂದೆ ದೃಢವಾಗಿ ನಿಲ್ಲೋಣ ಎಂದು ಸ್ವಾರಸ್ಯಕರವಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

42. "ಹೊಸಎಚ್ಚರದೊಳುಬದುಕೋಣ"

ಆಯ್ಕೆ : ಪ್ರಸ್ತುತ ಸಾಲನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರಕವಿ ಜಿ. ಎಸ್. ಶಿವರುದ್ರಪ್ಪನವರ ವಿರಚಿತ 'ಎದೆತುಂಬಿ ಹಾಡಿದೆನು' ಕವನ ಸಂಕಲನದಿಂದ ಆಯ್ದ 'ಸಂಕಲ್ಪಗೀತೆ' ಎಂಬ ಪದ್ಯಪಾಠದಿಂದ ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ಸಂದರ್ಭ : ವಿಶ್ವದಲ್ಲಿ ವಿವಿಧತೆಯಲ್ಲಿ ಏಕತೆಯನ್ನು ಕಾಣುವ ರಾಷ್ಟ್ರವೆಂದರೆ ಭಾರತವೊಂದೇ. ಇಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಧರ್ಮದವರಿದ್ದು ಅವರವರ ಆಚಾರ ವಿಚಾರಗಳು ಬೇರೆಬೇರೆಯಾಗಿವೆ. ದೇವನೊಬ್ಬ ನಾಮ ಹಲವು ಎನ್ನುವ ಹಾಗೆ, ಈ ಎಲ್ಲಾ ಧರ್ಮಗಳು ನಮ್ಮ ಆನಂದದ ಬದುಕಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಸನ್ಮಾರ್ಗ ತೋರಿಸುವ ದಾರಿದೀವಿಗೆಗಳಾಗಬೇಕು. ಅವು ದಾರಿ ತಪ್ಪಿಸುವಂತಾಗಬಾರದು ಎಂದು ಹೇಳುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕವಿ ಈ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಸ್ವಾರಸ್ಯ : ಎಲ್ಲ ಮತಗಳು ಸಾಧನೆಯ ದಾರಿಗಳು ಎಂಬ ಎಚ್ಚರದಲ್ಲಿ ಬದುಕುವ ಸಂಕಲ್ಪ ಕೈಗೊಳ್ಳುವುದರಿಂದ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಶಾಂತಿಯು ನೆಲೆಸುವಂತೆ ಮಾಡಬಹುದೆಂಬ ಎಂಬ ಸ್ವಾರಸ್ಯಪೂರ್ಣವಾದ ಭಾವನೆಯು ಕವಿಯ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಗೊಂಡಿದೆ.

VII. ಪದ್ಯಭಾಗ ಪೂರ್ಣಮಾಡುವುದು (ತಪ್ಪಿಲ್ಲದೆ ಬರೆದ ಪ್ರತಿ ಪೂರ್ಣಸಾಲಿಗೆ 1 ಅಂಕ) :

43. ಕಲುಷಿತವಾದೀ ನದೀಜಲಗಳಿಗೆ
ಮುಂಗಾರಿನ ಮಳೆಯಾಗೋಣ
ಬರಡಾಗಿರುವೀ ಕಾಡುಮೇಡುಗಳ
ವಸಂತವಾಗುತ ಮುಟ್ಟೋಣ

ಅಥವಾ

ಮತಗಳೆಲ್ಲವೂ ಪಥಗಳು ಎನ್ನುವ
ಹೊಸ ಎಚ್ಚರದೊಳು ಬದುಕೋಣ
ಭಯ-ಸಂಶಯದೊಳು ಕಂದಿದ ಕಣ್ಣೊಳು
ನಾಳಿನ ಕನಸನು ಬಿತ್ತೋಣ

VIII. ಪದ್ಯಭಾಗವನ್ನು ಒದಿ ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಮೌಲ್ಯವನ್ನಾಧರಿಸಿ ಸಾರಾಂಶ ಬರೆಯುವುದು :

ವಿಷಯಾಂಶಕ್ಕೆ	3 ಅಂಕಗಳು
ಅಡಕಗೊಂಡಮೌಲ್ಯಗುರುತಿಸುವುದು, ಪದಬಂಧಮತ್ತುಭಾಷಾಶೈಲಿಗೆ	1 ಅಂಕ
ಒಟ್ಟು	**4 ಅಂಕಗಳು**

44. ಪ್ರಸ್ತುತ ಪದ್ಯಭಾಗವನ್ನು 'ಜಿ ಎಸ್ ಶಿವರುದ್ರಪ್ಪ ಕವಿ ರಚಿಸಿರುವ 'ಸಂಕಲ್ಪಗೀತೆ' ಎಂಬ ಪದ್ಯಪಾಠದಿಂದ ಆರಿಸಿಕೊಡಲಾಗಿದೆ.

ಇಂದು ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಜಾತಿ, ಮತ, ಭಾಷೆ, ಬಣ್ಣ, ಅಜ್ಞಾನ, ಮೂಢನಂಬಿಕೆಗಳೆಂಬ ವಿಚಾರಗಳಿಂದ ಜನರ ಸುತ್ತಲೂ ದ್ವೇಷದ ಕತ್ತಲೆಯು ಕವಿದಿದೆ. ಈ ಕತ್ತಲೆಯನ್ನು ಹೊಡೆದೊಡಿಸಲು ಬೇಳಕಿನ ಅಗತ್ಯತೆ ಇದೆ. ಅಂತೆಯೇ ನಾವು ಈ ದ್ವೇಷದ ಕತ್ತಲೆ ಹೊಡೆದೊಡಿಸಲು ಪ್ರೀತಿಯ ದೀಪವನ್ನು ಹಚ್ಚಬೇಕಿದೆ. ಆಗ ಮಾತ್ರ ಹಾಗೂ ದ್ವೇಷರಹಿತ ಸಮಾಜ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂದು ಸಂಸಾರವೆಂಬ ಹಡಗು ಅಜ್ಞಾನದ ಬಿರುಗಾಳಿಗೆ ಸಿಲುಕಿಹಾಕಿಕೊಂಡು ಹೊಯ್ದಾಡುತ್ತ ಎತ್ತೆತ್ತಲೋ ಸಾಗುತ್ತಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾವು ಬಾಳನೌಕೆಯನ್ನು ಬಹು ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದ ಗುರಿಯತ್ತ ಮುನ್ನಡೆಸಬೇಕು ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಸವಾಲುಗಳಿಗೆ ಅಂಜದೆ ಧರ್ಯದಿಂದ ನಾವು ಬದುಕು ಮುನ್ನಡೆಸಬೇಕು ಎಂದು ಕವಿ ಶಿವರುದ್ರಪ್ಪನವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ, ಬಹು ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದ ಬದುಕನ್ನು ಸಾಗಿಸಿದಾಗ ಸ್ವಾಸ್ಥ್ಯಯುತ ಸಮಾಜ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗುವುದು ಎಂಬ ಮೌಲ್ಯಯುತ ಸಂದೇಶವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತುತ ಪದ್ಯವು ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ.

45. ಪ್ರಸ್ತುತ ಪದ್ಯಭಾಗವನ್ನು 'ಜಿ ಎಸ್ ಶಿವರುದ್ರಪ್ಪ ಕವಿ ರಚಿಸಿರುವ 'ಸಂಕಲ್ಪಗೀತೆ' ಎಂಬ ಪದ್ಯಪಾಠದಿಂದ ಆರಿಸಿಕೊಡಲಾಗಿದೆ.

ನಿಷ್ಠೆಯಿಂದ ಕ್ರಿಯಾಶೀಲರಾಗಿ ನಾವು ಧನಾತ್ಮಕ ಭಾವನೆ ಹಾಗೂ ದೃಢ ಸಂಕಲ್ಪವನ್ನು ಹೊಂದಿದಾಗ ಯಶಸ್ಸನ್ನು ತಲುಪಬಹುದು. ಪರಿಸರ ಮಾಲಿನ್ಯದಿಂದ ಕಲುಷಿತವಾಗಿರುವ ನದೀಜಲಗಳಿಗೆ ಶುದ್ಧೀಕರಿಸುವ ಮುಂಗಾರಿನ ಮಳೆಯಂತಹ ಪರಿಸರ ಪ್ರೇಮಿ ನಾವಾಗಬೇಕು. ವಸಂತಕಾಲ ಆಗಮನದಿಂದ ಬರಡಾಗಿರುವ ಕಾಡುಮೇಡುಗಳು ಹಚ್ಚಹಸಿರಿನಿಂದ ಕಂಗೊಳಿಸಿ ಸಮೃದ್ಧವಾಗುವಂತೆ, ಸ್ವಾಸ್ಥ್ಯಯುತ ಹಾಗೂ ಐಕ್ಯತಾ ಸಮಾಜ ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಿ, ಸುಮನಸುಗಳು ಮೂಡಿಬಂದು, ಸುಂದರ ವಾತಾವರಣ ನೆಲೆಗೊಳ್ಳಲು ಅವಕಾಶವಿಯುತ್ತದೆ ಎಂದು ಕವಿ ಶಿವರುದ್ರಪ್ಪ ಅವರು ಆಶಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಮನೆಮನಗಳ ವೈಮನಸ್ಸನ್ನು ತೊರೆದು ಏಕತೆಯಿಂದ ಬದುಕು ಸಾಗಿಸುವ ದೃಢಸಂಕಲ್ಪ ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂಬ ಮೌಲ್ಯಯುತ ಸಂದೇಶವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತುತ ಪದ್ಯವು ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ.

46. ಪ್ರಸ್ತುತ ಪದ್ಯಭಾಗವನ್ನು 'ಜಿ ಎಸ್ ಶಿವರುದ್ರಪ್ಪ ಕವಿ ರಚಿಸಿರುವ 'ಸಂಕಲ್ಪಗೀತೆ' ಎಂಬ ಪದ್ಯಪಾಠದಿಂದ ಆರಿಸಿಕೊಡಲಾಗಿದೆ.

ಜನರಲ್ಲಿ ಇಂದು ನಾನಾ ಕಾರಣಗಳಿಗಾಗಿ ನಂಬಿಕೆ ವಿಶ್ವಾಸ, ಹೊಂದಿ ಬಾಳುವ ಗುಣ ಮುಂತಾದ ಸುಖಭಾವದ ಸ್ತಂಭಗಳೇ ಬಿದ್ದುಹೋಗಿವೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬದುಕುತ್ತೇವೆ ಎಂಬ ಭರವಸೆಯೇ ಹೊರಟು ಹೋಗುತ್ತಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಂಬಿಕೆ, ವಿಶ್ವಾಸ, ಪ್ರೀತಿ ಸ್ನೇಹಗಳೆಂಬ ಆಧಾರ ಸ್ತಂಭಗಳನ್ನು ಮತ್ತೆ ಮೇಲೆಬ್ಬಿಸಿ ಮನದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಿರವಾಗಿ ನಿಲ್ಲುವಂತೆ ಮಾಡುವ ಹೊಸ ಭರವಸೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟೋಣ. ಭಾಷೆ, ಜಾತಿ, ಮತ, ಧರ್ಮಗಳಲ್ಲಿನ ಭೇದಭಾವಗಳಿಂದ ಜನರಲ್ಲಿ ಅಸಮಾನತೆ, ಅಪನಂಬಿಕೆ, ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆ ಮೊದಲಾದ ಅಡ್ಡಗೋಡೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿವೆ. ಅವನ್ನು ಸಮಾನತೆ, ಸ್ನೇಹ, ಪ್ರೀತಿ, ಒಳ್ಳೆಯ ಚಿಂತನೆಗಳ ಮೂಲಕ ಮನುಜರ ನಡುವಿನ ಅಡ್ಡಗೋಡೆಗಳನ್ನು ಕೆಡವಿ ಪರಸ್ಪರರಲ್ಲಿ ನಂಬಿಕೆ ಮೂಡಿಸುವ ಸಹಬಾಳ್ವೆಗೆ ಸೇತುವೆಯಾಗುವ ಸಂಕಲ್ಪ ತೊಡಬೇಕೆಂದು ಕವಿ ಶಿವರುದ್ರಪ್ಪ ಅವರು ಆಶಿಸುತ್ತಾರೆ.

'ಎಲ್ಲರೂ ಪ್ರೀತಿ ವಿಶ್ವಾಗಳಿಂದ ಬದುಕಬೇಕು' ಎಂಬ ಮೌಲ್ಯಯುತ ಸಂದೇಶವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತುತ ಪದ್ಯವು ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ.

47. ಪ್ರಸ್ತುತ ಪದ್ಯಭಾಗವನ್ನು 'ಜಿ ಎಸ್ ಶಿವರುದ್ರಪ್ಪ ಕವಿ ರಚಿಸಿರುವ 'ಸಂಕಲ್ಪಗೀತೆ' ಎಂಬ ಪದ್ಯಪಾಠದಿಂದ ಆರಿಸಿಕೊಡಲಾಗಿದೆ.

ವಿಶ್ವದಲ್ಲಿ ವಿವಿಧತೆಯಲ್ಲಿ ಏಕತೆಯನ್ನು ಕಾಣುವ ರಾಷ್ಟ್ರವೆಂದರೆ ಭಾರತವೊಂದೇ. ವೇಷ, ಭಾಷೆ, ಜಾತಿ, ಮತ ಆಚಾರ, ವಿಚಾರ ವಿಚಾರ ಮುಂತಾವುಗಳಲ್ಲಿ ಭಿನ್ನತೆಯಿದ್ದರೂ ನಾವೆಲ್ಲ ಒಂದು. ನಾವು ಭಾರತೀಯರು, ದೇವನೊಬ್ಬ ನಾಮ ಹಲವು ಎನ್ನುವ ಹಾಗೆ, ಎಲ್ಲಾ ಧರ್ಮಗಳು ನಮ್ಮ ಆನಂದದ ಬದುಕಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಸನ್ಮಾರ್ಗ ತೋರಿಸುವ ದಾರಿ ದೀವಿಗೆಗಳಾಗಬೇಕು. ಅವು ದಾರಿ ತಪ್ಪಿಸುವಂತಾಗಬಾರದು. ನಾವು ಧರ್ಮಗಳ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಏಳುವ ಗಲಭೆಗಳನ್ನು ಹತ್ತಿಕ್ಕಬೇಕು. ಇಂತಹ ಗೊಂದಲಗಳ ಗೊಳಾಟದ ನಡುವೆ ಬಾಳುವ ಜನರಿಗೆ ಮುಂದಿನ ಭವಿಷ್ಯ ತಿಳಿಯದೆ ಮುಂದೇನು? ಎಂಬ ಭಯ ಭೀತಿಯಿಂದ ಬದುಕುತ್ತಾ ನಾಳಿನ ಬದುಕನ್ನು ಸಂಶಯದಿಂದ ನೋಡುತ್ತಿರುವ ಜನರಲ್ಲಿ ಇವುಗಳಿಂದ ಮುಕ್ತರಾಗುವ ಸಂಕಲ್ಪ ಕೈಗೊಂಡು ಭವಿಷ್ಯದ ಹೊಂಗನಸನ್ನು, ಭವ್ಯ ಭಾರತ ನಿರ್ಮಾಣದ ಕನಸನ್ನು ಬಿತ್ತುವ ಮೂಲಕ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಶಾಂತಿ ನೆಲೆಸುವಂತೆ ಮಾಡಬಹುದೆಂದು ಎಂದು ಕವಿ ಜಿ. ಎಸ್. ಶಿವರುದ್ರಪ್ಪನವರು ಆಶಿಸುತ್ತಾರೆ.

'ಸಮಾನತೆಯ ತತ್ವ ಮತ್ತು ಭರವಸೆಯ ಬದುಕಿನ' ಮೌಲ್ಯಯುತ ಸಂದೇಶವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತುತ ಪದ್ಯವು ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ.

IX. ಎಂಟು-ಹತ್ತುವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿಉತ್ತರಿಸುವುದು :

ಅಂಶಗಳನ್ನಾಧರಿಸಿ ಪತ್ಯಾಂಶಕ್ಕೆ	3 ಅಂಕಗಳು
ಭಾಷಾಶೈಲಿಗೆ,ಪದಬಂಧಗಳಿಗೆ	1 ಅಂಕ
ಒಟ್ಟು	**4 ಅಂಕಗಳು**

48. "ನಮ್ಮ ಸುತ್ತಲೂ ಹಬ್ಬಿರುವ ದ್ವೇಷದ ಕತ್ತಲೆಯನ್ನು ಕಳೆಯಲು, ಪ್ರೀತಿಯ ದೀಪವನ್ನು ಹಚ್ಚುವ, ಸಂಸಾರ ಸಾಗರದಲ್ಲಿ ಬಿರುಗಾಳಿಗೆ ಸಿಲುಕಿ ಹೊಯ್ದಾಡುತ್ತಿರುವ ಬದುಕೆಂಬ ಹಡಗನ್ನು ಎಚ್ಚರದಲ್ಲಿ ಮುನ್ನಡೆಸುವ, ಪರಿಸರಮಾಲಿನ್ಯದಿಂದ ಕಲುಷಿತವಾಗಿರುವ ನದೀಜಲಗಳಿಗೆ ಶುದ್ದೀಕರಿಸುವ ಮುಂಗಾರಿನ ಮಳೆಯಂತಹ ಪರಿಸರ ಪ್ರೇಮಿಯಾಗುವ, ಬರಡಾಗಿರುವ ಕಾಡುಮೇಡುಗಳು ಹಚ್ಚಹಸಿರಿನಿಂದ ಕಂಗೊಳಿಸಿ, ಸಮೃದ್ಧವಾಗುವಂತಹ ವಸಂತಕಾಲವಾಗುವ, ಅತ್ಯಾಚಾರ, ಅನಾಚಾರ, ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ, ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆ, ಅಸಮಾನತೆಗಳಿಂದ ಅಧಃಪತನಗೊಂಡಿರುವ ಸಮಾಜವನ್ನು ಹೊಸಭರವಸೆಗಳ ಮೂಲಕ ಮೇಲೆತ್ತುವ, ಭಾಷೆ, ಜಾತಿ, ಮತ, ಧರ್ಮಗಳ ಭೇದಭಾವದಿಂದ ಮನುಜರ ನಡುವೆ ಉಂಟಾಗಿರುವ ಅಸಮಾನತೆಯ ಅಡ್ಡಗೋಡೆಗಳನ್ನು ಕೆಡಹಿ. ಸಮಾನತೆಯ ಮನೋಭಾವನೆಯನ್ನು ಮೂಡಿಸುವ ಸೇತುವೆಯಾಗುವ, ಎಲ್ಲ ಮತಗಳು ಸಾಧನೆಯ ದಾರಿಗಳು ಎಂಬ ಎಚ್ಚರದಲ್ಲಿ ಬದುಕುವ, ಭಯ ಹಾಗೂ ಸಂಶಯಗಳಿಂದ ಮಸುಕಾದ ಕಣ್ಣುಗಳಲ್ಲಿ ಭವಿಷ್ಯದ ಹೊಂಗನಸು ಕಾಣುವಂತೆ ಮಾಡುವ ದೃಢಸಂಕಲ್ಪವನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕು" ಎಂಬುದು ಕವಿ ಜಿ. ಎಸ್. ಶಿವರುದ್ರಪ್ಪ ಅವರ ಆಶಯವಾಗಿದೆ.

49. ನಾವು ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಪ್ರೀತಿಯ ದೀಪವನ್ನು ಹಚ್ಚುವ ಸಂಕಲ್ಪ ಕೈಗೊಳ್ಳುವುದರಿಂದ ದ್ವೇಷರಹಿತ ಸಮಾಜ ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಬಹುದು. ನಾವು ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದ ಮುನ್ನಡೆಯುವ ಸಂಕಲ್ಪ ಕೈಗೊಳ್ಳುವುದರಿಂದ ಎಂತಹ ಸವಾಲುಗಳನ್ನು ಧೈರ್ಯವಾಗಿ ಎದುರಿಸಬಹುದು. ನಾವು ಮುಂಗಾರಿನ ಮಳೆಯಂತೆ ಪರಿಸರ ಸಂರಕ್ಷಿಸುವ ಸಂಕಲ್ಪಕೈಗೊಳ್ಳುವುದರಿಂದ ನದೀಜಲಗಳನ್ನು ಶುದ್ಧವಾಗಿ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ನಾವು ವನಸಂರಕ್ಷಣೆಯ ಸಂಕಲ್ಪ ಕೈಗೊಳ್ಳುವುದರಿಂದ ಕಾಡುಗಳು ಹಚ್ಚಹಸುರಿನಿಂದ ಸಂಮೃದ್ಧವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಬಹುದು. ನಾವು ಹೊಸ ಭರವಸೆಯನ್ನು ಮೂಡಿಸುವ ಸಂಕಲ್ಪ ಕೈಗೊಳ್ಳುವುದರಿಂದ ಸಮಾಜದ ನೈತಿಕ ಅಧಃಪತನವನ್ನು ತಡೆಯಬಹುದು. ನಾವು ಸಮಾನತೆ ಮನೋಭಾವನೆಯನ್ನು ಉಳ್ಳವರಾಗುವ ಸಂಕಲ್ಪ ಕೈಗೊಳ್ಳುವುದರಿಂದ ಮನುಜರ ನಡುವಿನ ಅಸಮಾನತೆಯ ಅಡ್ಡಗೋಡೆಗಳನ್ನು ಕೆಡುಹಬಹುದು. ಎಲ್ಲ ಮತಗಳು ಸಾಧನೆಯ ದಾರಿಗಳು ಎಂಬ ಎಚ್ಚರದಲ್ಲಿ ಬದುಕುವ ಸಂಕಲ್ಪ ಕೈಗೊಳ್ಳುವುದರಿಂದ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಶಾಂತಿಯು ನೆಲೆಸುವಂತೆ ಮಾಡಬಹುದು. ಭಯ ಹಾಗೂ ಸಂಶಯಗಳಿಂದ ಮುಕ್ತರಾಗುವ ಸಂಕಲ್ಪ ಕೈಗೊಳ್ಳುವುದರಿಂದ ಭವಿಷ್ಯದ ಹೊಂಗನಸನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಹೀಗೆ ಕವಿ ಜಿ. ಎಸ್. ಶಿವರುದ್ರಪ್ಪನವರು ಸಂಕಲ್ಪ ಮತ್ತು ಅನುಷ್ಠಾನವನ್ನು ಕುರಿತು ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಗದ್ಯಪಾಠ 2. ಹಕ್ಕಿ ಹಾರುತಿದೆ ನೋಡಿದಿರಾ
: ಮಾದರಿ ಉತ್ತರಗಳು :

I. ಬಹು - ಆಯ್ಕೆಪ್ರಶ್ನೆ (ಕ್ರಮಾಕ್ಷರದೊಂದಿಗಿನ ಪ್ರತಿ ಸರಿಯುತ್ತರಕ್ಕೆ 1 ಅಂಕ) :

1. (ಎ) ಸಾಮಾನ್ಯಾರ್ಥಕಾವ್ಯಯ
2. (ಡಿ) ಅವನೇ
3. (ಡಿ) ಕ್ರಿಯಾರ್ಥಕಾವ್ಯಯ
4. (ಡಿ) ಅವಧಾರಣಾರ್ಥಕಾವ್ಯಯ
5. (ಬಿ) ಅನುಕರಣಾವ್ಯಯ
6. (ಎ)) ಸಾಮಾನ್ಯಾರ್ಥಕಾವ್ಯಯ
7. (ಬಿ) ಅನುಕರಣಾವ್ಯಯ

II. ಸಂಬಂಧೀಪದ ಬರೆಯುವುದು (ಪ್ರತಿ ಸರಿಯುತ್ತರಕ್ಕೆ 1 ಅಂಕ) :

8. ಅನುಕರಣಾವ್ಯಯ
9. ಕ್ರಿಯಾರ್ಥಕಾವ್ಯಯ
10. ಅನುಕರಣಾವ್ಯಯ

III. ಒಂದೊಂದು ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಬರೆಯುವುದು (ವಾಕ್ಯರೂಪದಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರತಿ ಸರಿಯುತ್ತರಕ್ಕೆ 1 ಅಂಕ) :

11. ಹಕ್ಕಿಯು ಕಣ್ಣು ತೆರೆದು ರೆಪ್ಪೆ ಮುಚ್ಚುವದರೊಳಗೆ ಗಾವುದ ಗಾವುದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವೇಗವಾಗಿ ಹಾರುತಿದೆ.
12. ಹಕ್ಕಿಯ ಗರಿಯಲ್ಲಿ ಬಿಳಿಹೊಳೆ ಬಣ್ಣಗಳಿವೆ.
13. ಸೂರ್ಯ ಚಂದ್ರರು ಹಕ್ಕಿಯ ಕಣ್ಣುಗಳಾಗಿವೆ.
14. ಹಕ್ಕಿಯು ಸಾರ್ವಭೌಮರ ನೆತ್ತಿಯನ್ನು ಕುಕ್ಕಿದೆ.
15. ಹಕ್ಕಿಯು ಹೊಸಗಾಲದ ಹಸು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಹರಸಿದೆ.
16. ಹಕ್ಕಿಯು ಕಾಲಪಕ್ಷಿಯ ಸಂಕೇತವಾಗಿದೆ.
17. ಹಕ್ಕಿಯ ಚುಂಚಗಳು ದಿಗ್ಮಂಡಲ ಅಂಚಿನ ಆಚೆಯವರೆಗೂ ಚಾಚಿದೆ.

IV. ಮೂರು –ನಾಲು ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿಉತ್ತರ ಬರೆಯುವುದು (ಉತ್ತರದ ಅಂಕಗಳನ್ನಾಧರಿಸಿ ಪ್ರತಿ ಸರಿಯುತ್ತರಕ್ಕೆ 2 ಅಂಕಗಳು) :

18. ಕಾಲವೆಂಬ ಹಕ್ಕಿಯು ಆಕಾಶ, ಮೋಡ, ಭೂಮಂಡಲಗಳ ಎಲ್ಲಾ ಬಣ್ಣಗಳನ್ನು ಸಮನಾಗಿ ಆವರಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ. ಆಕಾಶದಲ್ಲಿರುವ ಮುಗಿಲಿಗೆ ರೆಕ್ಕೆಗಳೊಡೆದವೋ ಎಂಬಂತೆ, ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ಮಿನುಗುತ್ತಿರುವ ಚಿಕ್ಕೆಗಳ ಮಾಲೆಯನ್ನು ಕೊರಳಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿಸಿಕೊಂಡು, ಅಕಾಶದಲ್ಲಿ ಬೆಳಗುತ್ತಿರುವ ಸೂರ್ಯಚಂದ್ರರನ್ನು ಕಣ್ಣುಗಳಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅನಂತದೆಡೆಗೆ ಹಾರಿ ಹೋಗುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಹಕ್ಕಿಯ ಹಾರಾಟವನ್ನು ಆಕಾಶಕ್ಕೆ ಹೋಲಿಸಿದ್ದಾರೆ.
19. ಕಾಲವು ಯುಗಯುಗಗಳ ಹಣೆಬರಹವನ್ನು, ಅಳಿಸಿ ಹಾಕಿ ಹೊಸತನವನ್ನು ಹೊಸ ಹಣೆಬರೆಹವನ್ನು ಬರೆದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಬದಲಾವಣೆಯಾಗುವ ಒಳ್ಳೆಯ ಭಾಗವನ್ನು ತೆರೆದು ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ರೆಕ್ಕೆಯ ಬೀಸುತ, ಮೇಲಕ್ಕೆ ಹಾರುತ, ಹಾರುವ ಈ ಹೊಸಗಾಲದ ಹಸುಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಹೊಸ ಚೇತನವನ್ನು ನೀಡುತ್ತ, ಉತ್ತಮ ಭವಿಷ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಹರಸಿದೆ.
20. ಕಾಲದ ಹಕ್ಕಿಯು ಬೆಳ್ಳಿ ಚುಕ್ಕಿ ಎಂದು ಕರೆಯಲ್ಪಡುವ ಶುಕ್ರಗ್ರಹವೆಂಬ ಹಳ್ಳಿಯ ಮೇರೆಯನ್ನು ಮೀರಿ ಹಾರಿಹೋಗುತ್ತಿದೆ. ತಿಂಗಳೂರು ಅಂದರೆ ಚಂದ್ರಲೋಕ. ಈ ಚಂದ್ರಲೋಕಕ್ಕೆ ಹಕ್ಕಿ ಏರಿ ನೀರಿನ ಸೆಲೆಯನ್ನು ಹುಡುಕಿ ಅದನ್ನು ಹೀರುತ್ತ ಸಂತೋಷವಾಗಿ ಆಡುತ್ತಿದೆ.

V. ಕವಿ / ಸಾಹಿತಿಯ ಜನ್ಮಸ್ಥಳ, ಕಾಲ, ಕೃತಿ ಮತ್ತು ಬಿರುದು / ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ವಾಕ್ಯರೂಪದಲ್ಲಿ ಬರೆಯುವುದು :

ಜನ್ಮಸ್ಥಳ, ಕಾಲ	1 ಅಂಕ
ಕೃತಿ, ಬಿರುದು / ಪ್ರಶಸ್ತಿ	1 ಅಂಕ
ವಾಕ್ಯರೂಪದಲ್ಲಿ ಬರೆಯುವುದು, ಭಾಷಾಶೈಲಿಗೆ	1 ಅಂಕ
ಒಟ್ಟು	**3 ಅಂಕಗಳು**

21. ದ. ರಾ. ಬೇಂದ್ರೆ : ಅಂಬಿಕಾತನಯದತ್ತ ಎಂಬ ಕಾವ್ಯನಾಮದಿಂದ ಪ್ರಸಿದ್ಧರಾಗಿರುವ ದ. ರಾ. ಬೇಂದ್ರೆಯವರು ಸಾ. ಶ 1896 ರಲ್ಲಿ ಧಾರವಾಡದಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದರು. ಶ್ರೀಯುತರು 'ಗರಿ, ಕೃಷ್ಣಕುಮಾರಿ, ನಗೆಯ ಹೊಗೆ, ಅರಳು-ಮರಳು, ನಾಕುತಂತಿ, ನಾದಲೀಲೆ' ಇತ್ಯಾದಿ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಕೇಂದ್ರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ಭಾರತೀಯ ಜ್ಞಾನಪೀಠ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಲಭಿಸಿವೆ.

VI. ಸಂದರ್ಭವನ್ನು ಸ್ವಾರಸ್ಯದೊಂದಿಗೆ ಬರೆಯುವುದು :

ಕರ್ತೃ, ಆಕರ ಮತ್ತು ಪದ್ಯದ ಹೆಸರು	1 ಅಂಕ
ಸಂದರ್ಭದ ವಿವರಣೆ	1 ಅಂಕ
ಸ್ವಾರಸ್ಯ ಮತ್ತು ಶೈಲಿ	1 ಅಂಕ
ಒಟ್ಟು	**3 ಅಂಕಗಳು**

22. "ರೆಕ್ಕೆಗಳೆರಡೂ ಪಕ್ಕದಲ್ಲುಂಟು"

ಆಯ್ಕೆ : ಪ್ರಸ್ತುತ ಸಾಲನ್ನು ದ. ರಾ. ಬೇಂದ್ರೆಯವರು ವಿರಚಿತ 'ಗರಿ' ಎಂಬ ಕವನಸಂಕಲನದಿಂದ ಆಯ್ದ 'ಹಕ್ಕಿ ಹಾರುತಿದೆ ನೋಡಿದಿರಾ' ಎಂಬ ಪದ್ಯಪಾಠದಿಂದ ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ಸಂದರ್ಭ : ಕವಿ ದ .ರಾ. ಬೇಂದ್ರೆಯವರು ಚಲನಶೀಲವಾದ ಕಾಲದ ಗತಿಯನ್ನು ಹಾರುವ ಹಕ್ಕಿಗೆ ಸಮೀಕರಿಸಿ ವರ್ಣಿಸುತ್ತ ವೇಗವಾಗಿ ಸಾಗುವ ಕಾಲಪಕ್ಷಿಗೆ ಕರಿಯ ಪುಚ್ಚಗಳು ಇವೆ. ಬಿಳಿಯ ಬಣ್ಣದ ಗರಿಗಳಿವೆ. ಕೆಂಪಾದ ಹೊನ್ನಿನ ಬಣ್ಣದ ರೆಕ್ಕೆಗಳು ಎರಡೂ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಇವೆ ಎಂದು ಈ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಸ್ವಾರಸ್ಯ : ಕಾಲದ ಮೂರು ಅವಸ್ಥೆಗಳಾದ ಭೂತ, ವರ್ತಮಾನ ಮತ್ತು ಭವಿಷತ್ ಕಾಲಗಳನ್ನು ಬಣ್ಣದ ಹೋಲಿಕೆಯ ಮುಖಾಂತರ ವರ್ಣಿತವಾಗಿರುವುದು ಕವಿ ಈ ಮಾತನ್ನು ಬಹು ಸ್ವಾರಸ್ಯವಾಗಿ ವರ್ಣಿಸಿದ್ದಾರೆ.

23. "ಸಾರ್ವಭೌಮರಾ ನೆತ್ತಿಯ ಕುಕ್ಕಿ"

ಆಯ್ಕೆ : ಪ್ರಸ್ತುತ ಸಾಲನ್ನು ದ. ರಾ. ಬೇಂದ್ರೆಯವರು ವಿರಚಿತ 'ಗರಿ' ಎಂಬ ಕವನಸಂಕಲನದಿಂದ ಆಯ್ದ 'ಹಕ್ಕಿ ಹಾರುತಿದೆ ನೋಡಿದಿರಾ' ಎಂಬ ಪದ್ಯಪಾಠದಿಂದ ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ಸಂದರ್ಭ : ಕವಿ ದ. ರಾ. ಬೇಂದ್ರೆಯವರು ಚಲನಶೀಲವಾದ ಕಾಲದ ಗತಿಯನ್ನು ಹಾರುವ ಹಕ್ಕಿಗೆ ಸಮೀಕರಿಸಿ ವರ್ಣಿಸುತ್ತ, ಕಾಲಪಕ್ಷಿಯು ತನ್ನ ಪಯಣದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಸಣ್ಣಸಣ್ಣ ರಾಜಮನೆತನಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ದೊಡ್ಡದೊಡ್ಡ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ಅವುಗಳ ಪ್ರಗತಿ ಮತ್ತು ವಿನಾಶಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲದೇ ಗತಕಾಲದ ಭೂಮಂಡಲದ ಮೇಲೆ ಸಾರ್ವಭೌಮರೆಂದು ಮೆರೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಸಾಮ್ರಾಟರ ನೆತ್ತಿಯನ್ನು ಕುಕ್ಕಿ ಅವರ ಅಹಂಕಾರವನ್ನು ಮೆಟ್ಟಿನಿಂತಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುವಾಗ ಈ ಮಾತು ಬಂದಿದೆ.

ಸ್ವಾರಸ್ಯ : ಕಾಲದ ಗತಿಯಲ್ಲಿ ವೈಭವದಿಂದ ಅಹಂಕಾರದಿಂದ ಮೆರೆದ ಸಾರ್ವಭೌಮರೆಲ್ಲರೂ ನಾಮಾವಶೇಷವಾಗಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದು ಈ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಸ್ವಾರಸ್ಯಪೂರ್ಣವಾಗಿ ವ್ಯಕ್ತಗೊಂಡಿದೆ.

24. “ಬಲ್ಲರು ಯಾರಾ ಹಾಕಿದ ಹೊಂಚ”

ಆಯ್ಕೆ : ಪ್ರಸ್ತುತ ಸಾಲನ್ನು ದ. ರಾ. ಬೇಂದ್ರೆಯವರು ವಿರಚಿತ ’ಗರಿ’ ಎಂಬ ಕವನಸಂಕಲನದಿಂದ ಆಯ್ದ ’ಹಕ್ಕಿ ಹಾರುತಿದೆ ನೋಡಿದಿರಾ’ ಎಂಬ ಪದ್ಯಪಾಠದಿಂದ ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ಸಂದರ್ಭ : ಕವಿ ದ. ರಾ. ಬೇಂದ್ರೆಯವರು ಚಲನಶೀಲವಾದ ಕಾಲದ ಗತಿಯನ್ನು ಹಾರುವ ಹಕ್ಕಿಗೆ ಸಮೀಕರಿಸಿ ವರ್ಣಿಸುತ್ತ, ವಿಶ್ವದ ಅನಂತ ದಿಕ್ಕುಗಳ ಅಂಚನ್ನು ಕಾಲದ ಪಕ್ಷಿಯು ಮುಟ್ಟಿದೆ. ಇಷ್ಟೆ ಅಲ್ಲ ಈ ಅನಂತತೆಯ ಆಚೆಯು ಕಾಲಪಕ್ಷಿಯ ಮನೋಗತ ಅರ್ಥವಾಗುವುದು ಅಸಾಧ್ಯವಾದುದು ಎಂದು ಹೇಳುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಈ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಸ್ವಾರಸ್ಯ : ಕಾಲಪಕ್ಷಿಯು ಸೃಷ್ಟಿಕರ್ತನ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡವನ್ನೇ ಒಡೆಯುವ ಸಂಚು ಹಾಗೂ ಹೊಸಸೃಷ್ಟಿಯ ನಿರ್ಮಾಣದ ಬೆರಗು ಈ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಸ್ವಾರಸ್ಯಪೂರ್ಣವಾಗಿ ವ್ಯಕ್ತಗೊಂಡಿದೆ.

25. “ಹೊಸಗಾಲದ ಹಸುಮಕ್ಕಳ ಹರಸಿ ”

ಆಯ್ಕೆ : ಪ್ರಸ್ತುತ ಸಾಲನ್ನು ದ. ರಾ. ಬೇಂದ್ರೆಯವರು ವಿರಚಿತ ’ಗರಿ’ ಎಂಬ ಕವನಸಂಕಲನದಿಂದ ಆಯ್ದ ’ಹಕ್ಕಿ ಹಾರುತಿದೆ ನೋಡಿದಿರಾ’ ಎಂಬ ಪದ್ಯಪಾಠದಿಂದ ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ಸಂದರ್ಭ : ಕವಿ ದ. ರಾ. ಬೇಂದ್ರೆಯವರು ಚಲನಶೀಲವಾದ ಕಾಲದ ಗತಿಯನ್ನು ಹಾರುವ ಹಕ್ಕಿಗೆ ಸಮೀಕರಿಸಿ ವರ್ಣಿಸುತ್ತ, ಕಾಲಪಕ್ಷಿಯು ತನ್ನ ರೆಕ್ಕೆಗಳನ್ನು ಬೀಸುವ ಮೂಲಕ ಭೂಮಂಡಲದ ಮೇಲಿನ ಜೀವಿಗಳಿಗೆ ಚೈತನ್ಯ ನೀಡಿ, ಹೊಸ ಪೀಳಿಗೆಯ ಮಕ್ಕಲ ಉತ್ತಮ ಭವಿಷ್ಯಕ್ಕಗಿ ಶುಭ ಹಾರೈಸುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಈ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಸ್ವಾರಸ್ಯ : ಕಾಲಪಕ್ಷಿಯು ಯುಗಯುಗದಲ್ಲೂ ಜನರಿಗರ ಚೈತನ್ಯವನ್ನು ತುಂಬಿ ಮುಂದಿನ ಜನಾಂಗವನ್ನು ಹರಸುತ್ತಿದೆ ಎಂಬುದು ಈ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಸ್ವಾರಸ್ಯಪೂರ್ಣವಾಗಿ ವ್ಯಕ್ತಗೊಂಡಿದೆ.

26. “ಮಂಗಳ ಲೋಕದ ಅಂಗಳಕೇರಿ ”

ಆಯ್ಕೆ : ಪ್ರಸ್ತುತ ಸಾಲನ್ನು ದ. ರಾ. ಬೇಂದ್ರೆಯವರು ವಿರಚಿತ ’ಗರಿ’ ಎಂಬ ಕವನಸಂಕಲನದಿಂದ ಆಯ್ದ ’ಹಕ್ಕಿ ಹಾರುತಿದೆ ನೋಡಿದಿರಾ’ ಎಂಬ ಪದ್ಯಪಾಠದಿಂದ ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ಸಂದರ್ಭ : ಕವಿ ದ. ರಾ. ಬೇಂದ್ರೆಯವರು ಚಲನಶೀಲವಾದ ಕಾಲದ ಗತಿಯನ್ನು ಹಾರುವ ಹಕ್ಕಿಗೆ ಸಮೀಕರಿಸಿ ವರ್ಣಿಸುತ್ತ, ಕಾಲದ ಓಟದಲ್ಲಿ ಬೆಳ್ಳಿ ಅಂದರೆ ಶುಕ್ರಗ್ರಹವು ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಕೇವಲ ಹಳ್ಳಿಯಾಗಬಹುದು. ಚಂದ್ರಲೋಕವು ಬರಿ ಊರಾಗಬಹುದು. ಹಾಗೂ ಮಂಗಳ ಲೋಕವು ಭೂಮಿಗೆ ಬರಿ ಅಂಗಳವಾಗಬಹುದು. ಈ ಆಕಾಶಕಾಯಗಳು ಮಾನವನಿಗೆ ಆಡಲು,ಹಾಡಲು ಹಾಗೂ ಹಾರಾಡಲು ಅಂಗಳ ಆಗಬಹುದು ಎಂದು ತಿಳಿಸುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಈ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಸ್ವಾರಸ್ಯ : ಮಾನವನು ಭೂಮಿಯಿಂದ ಇತರ ಗ್ರಹ, ಉಪಗ್ರಹಗಳಿಗೆ ಸಂಚರಿಸಬಹುದಾದ ದಾರ್ಶನಿಕ ಮುನ್ನೋಟ, ಮಾನವ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಾಗುವ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ವೈಚಿತ್ರ್ಯ ವಿಸ್ಮಯದ ಸ್ವಾರಸ್ಯವು ಈ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ವ್ಯಕ್ತಗೊಂಡಿದೆ.

27. “ತಿಂಗಳಿನೂರಿನ ನೀರನು ಹೀರಿ”

ಆಯ್ಕೆ : ಪ್ರಸ್ತುತ ಸಾಲನ್ನು ದ. ರಾ. ಬೇಂದ್ರೆಯವರು ವಿರಚಿತ ’ಗರಿ’ ಎಂಬ ಕವನಸಂಕಲನದಿಂದ ಆಯ್ದ ’ಹಕ್ಕಿ ಹಾರುತಿದೆ ನೋಡಿದಿರಾ’ ಎಂಬ ಪದ್ಯಪಾಠದಿಂದ ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ಸಂದರ್ಭ : ಕವಿ ಬೇಂದ್ರೆ ಅವರು ಕಾಲವನ್ನು ಹಾರುವ ಹಕ್ಕಿಯೊಂದಿಗೆ ಸಮೀಕರಿಸಿ ಬಹಳ ಮನೋಜ್ಞವಾಗಿ ಹಕ್ಕಿ ಹಾರುತಿದೆ ನೋಡಿದಿರಾ ಪದ್ಯವನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ನಿರಂತರವಾಗಿ

ಚಲಿಸುತ್ತಿರುವ ಕಾಲವೆಂಬ ಹಕ್ಕಿಯು ಶುಕ್ರ ಗ್ರಹ ಬೆಂಬ ಬೆಳ್ಳಿಯ ಹಳ್ಳಿಯ ಮೇರೆಯನ್ನು ಮೀರಿ ಹಾರುತಿದೆ ಚಂದ್ರಲೋಕದ ಅಂಗಳಕ್ಕೂ ಹಾರಿದ್ದಲ್ಲವೇ ಮಂಗಳನ ಅಂಗಳಕ್ಕೆ ಕಾಲಿಟ್ಟು ತಾನು ಹಾಡಲು ಹಾರಾಡಲು ಹೊರಟಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಈ ಮೇಲಿನ ಮಾತು ಬಂದಿದೆ

ಸ್ವಾರಸ್ಯ : ಮಾನವನ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಕ್ರಾಂತಿ ಬೆಳವಣಿಗೆಗಳು ಹಾಗೂ ಶುಕ್ರ ಚಂದ್ರ ಮಂಗಳ ಗ್ರಹಗಳಿಗೆ ಮಾನವ ಹೋಗಬಹುದಾದ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳು ಇಲ್ಲಿ ಸ್ವಾರಸ್ಯಪೂರ್ಣವಾಗಿ ವ್ಯಕ್ತಗೊಂಡಿದೆ.

28. "ರೆಕ್ಕೆಯ ಬೀಸುತ ಚೇತನಗೊಳಿಸಿ"

ಆಯ್ಕೆ : ಪ್ರಸ್ತುತ ಸಾಲನ್ನು ದ. ರಾ. ಬೇಂದ್ರೆಯವರು ವಿರಚಿತ 'ಗರಿ' ಎಂಬ ಕವನಸಂಕಲನದಿಂದ ಆಯ್ದ 'ಹಕ್ಕಿ ಹಾರುತಿದೆ ನೋಡಿದಿರಾ ಎಂಬ ಪದ್ಯಪಾಠದಿಂದ ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ಸಂದರ್ಭ : ಕವಿ ಬೇಂದ್ರೆ ಅವರು ಕಾಲದ ಗತಿಯನ್ನು ಹಾರುವ ಹಕ್ಕಿಯೊಂದಿಗೆ ಸಮೀಕರಿಸಿ ಕಾಲ ಪಕ್ಷಿಯು ಯುಗಯುಗಗಳ ಆಗುಹೋಗುಗಳನ್ನು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ತುಳ್ಳುತ್ತಾ ಹೊಸ ಮನ್ವಂತರಗಳ ಪರಿವರ್ತನೆಗೆ ಪ್ರಗತಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ ಅದು ತನ್ನ ಹಗಲು ರಾತ್ರಿಗಳೆಂಬ ರೆಕ್ಕೆಗಳನ್ನು ಬೀಸುತ್ತಾ ಭೂಮಿಯ ಮೇಲಿನ ಜೀವರಾಶಿಗಳಿಗೆ ಚೈತನ್ಯ ನೀಡಿ ಮುಂದಿನ ಜನಾಂಗದ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಹರಸಿ ಉತ್ತಮ ಭವಿಷ್ಯಕ್ಕೆ ಶುಭಹಾರೈಸುತ್ತದೆ ಎಂದು ಕವಿ ಹೇಳುವ ಸಂದರ್ಭವಾಗಿದೆ.

ಸ್ವಾರಸ್ಯ : ಪರಿವರ್ತನೆ ಜಗದ ನಿಯಮ ಎಂಬಂತೆ ಯುಗಯುಗಗಳು ಕಳೆದರೂ ಮುಂದಿನ ಪೀಳಿಗೆಗೆ ಚೈತನ್ಯವನ್ನು ತುಂಬಿ ಉತ್ತಮ ಭವಿಷ್ಯಕ್ಕೆ ಕಾಲ ಪಕ್ಷಿಯು ಶುಭವನ್ನು ಹಾರೈಸುತ್ತಿರುವುದು ಇಲ್ಲಿ ಸ್ವಾರಸ್ಯಕರವಾಗಿ ಮೂಡಿಬಂದಿದೆ.

29. "ತೇಲಿಸಿ ಮುಳುಗಿಸಿ ಖಂಡಖಂಡಗಳ"

ಆಯ್ಕೆ : ಪ್ರಸ್ತುತ ಸಾಲನ್ನು ದ. ರಾ. ಬೇಂದ್ರೆಯವರು ವಿರಚಿತ 'ಗರಿ' ಎಂಬ ಕವನಸಂಕಲನದಿಂದ ಆಯ್ದ 'ಹಕ್ಕಿ ಹಾರುತಿದೆ ನೋಡಿದಿರಾ' ಎಂಬ ಪದ್ಯಪಾಠದಿಂದ ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ಸಂದರ್ಭ : ಕಾಲ ಉರುಳಿದಂತೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಘಟನೆಗಳು ಇತಿಹಾಸವಾಗುತ್ತಾ ಹೋಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಹಾರುವ ಹಕ್ಕಿಯೊಂದಿಗೆ ಸಮೀಕರಿಸಿ ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಕಾಲ ಎಂಬ ಪಕ್ಷಿ ತನ್ನ ಪಯಣದಲ್ಲಿ ಸಣ್ಣಪುಟ್ಟ ರಾಜ ಮನೆತನ ದೊಡ್ಡದೊಡ್ಡ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಗಳನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸಿ ಬೆಳಸಿ ಅದರ ಫಸಲನ್ನು ಕೊಯ್ಲು ಮಾಡಿದೆ. ಸಣ್ಣದೊಡ್ಡ ಕೋಟೆಕೊತ್ತಲಗಳನ್ನು ನಾಶಪಡಿಸಿ ಕಂಡ ಕಂಡಗಳನ್ನು ತೇಲಿಸಿ ಮುಳುಗಿಸಿದೆ ತಾನೇ ಸಾರ್ವಭೌಮ ಎಂದು ಮೆರೆಯುತ್ತಿದ್ದವರ ನೆತ್ತಿಯನ್ನು ಕುಕ್ಕಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಈ ಮಾತು ಬಂದಿದೆ

ಸ್ವಾರಸ್ಯ : ನಿಸರ್ಗ ಹೊಂದಾಣಿಕೆಯಂತೆ ಕಾಲ ಉರುಳುತ್ತದೆ. ಎಷ್ಟೇ ಪ್ರಭಾವಶಾಲಿಯಾದರು ಕಾಲಚಕ್ರದ ಮುಂದೆ ಎಲ್ಲರೂ ತಲೆಬಾಗಲೇಬೇಕು. ಎಷ್ಟೇ ದೊಡ್ಡ ವ್ಯಕ್ತಿಯಾಗಲಿ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವಾಗಲಿ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಯಾರು ಯಾವುದು ಶಾಶ್ವತವಲ್ಲ ಎಂಬುದು ಸ್ವಾರಸ್ಯಪೂರ್ಣವಾಗಿ ವ್ಯಕ್ತವಾಗಿದೆ.

VII. ಪದ್ಯಭಾಗ ಪೂರ್ಣಮಾಡುವುದು (ತಪ್ಪಿಲ್ಲದೆ ಬರೆದ ಪ್ರತಿ ಪೂರ್ಣಸಾಲಿಗೆ 1 ಅಂಕ) :

30. ನೀಲಮೇಘಮಂಡಲ-ಸಮ ಬಣ್ಣ
ಮುಗಿಲಿಗೆ ರೆಕ್ಕೆಗಳೊಡೆದವೊ ಅಣ್ಣಾ
ಚಿಕ್ಕೆಯಮಾಲೆಯ ಸೆಕ್ಕಿಸಿಕೊಂಡು
ಸೂರ್ಯ-ಚಂದ್ರರನು ಮಾಡಿದೆ ಕಣ್ಣಾ
ಹಕ್ಕಿ ಹಾರುತಿದೆ ನೋಡಿದಿರಾ?

ಅಥವಾ

ಯುಗ-ಯುಗಗಳ ಹಣೆ ಬರೆಹವ ಒರಸಿ
ಮನ್ವಂತರಗಳ ಭಾಗ್ಯವ ತೆರೆಸಿ
ರೆಕ್ಕೆಯ ಬೀಸುತ ಚೇತನಗೊಳಿಸಿ
ಹೊಸಗಾಲದ ಹಸುಮಕ್ಕಳ ಹರಸಿ
ಹಕ್ಕಿ ಹಾರುತಿದೆ ನೋಡಿದಿರಾ?

VIII. ಪದ್ಯಭಾಗವನ್ನು ಓದಿ ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಮೌಲ್ಯವನ್ನಾಧರಿಸಿ ಸಾರಾಂಶ ಬರೆಯುವುದು :

ವಿಷಯಾಂಶಕ್ಕೆ	3 ಅಂಕಗಳು
ಅಡಕಗೊಂಡಮೌಲ್ಯಗುರುತಿಸುವುದು, ಪದಬಂಧಮತ್ತುಭಾಷಾಶೈಲಿಗೆ	1 ಅಂಕ
ಒಟ್ಟು	**4 ಅಂಕಗಳು**

31. 'ಅಂಬಿಕಾತನಯದತ್ತ' ಎಂಬ ಕಾವ್ಯನಾಮದಿಂದ ಪ್ರಸಿದ್ಧರಾದ ವರಕವಿ, ಶಬ್ದಗಾರುಡಿಗ ದ. ರಾ. ಬೇಂದ್ರೆಯವರು ನವೋದಯ ಕಾಲಘಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಬರೆದ ಕವನಗಳಲ್ಲಿ 'ಹಕ್ಕಿ ಹಾರುತಿದೆ ನೋಡಿದಿರಾ?' ಎಂಬುದು ಪ್ರಮುಖ ಕವನವಾಗಿದೆ. ಬೇಂದ್ರೆಯವರು ಪ್ರಸ್ತುತ ಕವನದಲ್ಲಿ ಕಾಲದ ಗತಿಯನ್ನು ಹಾರುವ ಹಕ್ಕಿಯೊಂದಿಗೆ ಸಮೀಕರಿಸಿ ನೋಡುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಕವಿ ಬೇಂದ್ರೆಯವರ ಕಲ್ಪನೆ ಅಗಾಧವಾದುದು. ಕಾಲಪಕ್ಷಿಯ ವರ್ಣನೆ, ಅದರ ಕಾರ್ಯಸೂಚಿಯನ್ನು ಬೇಂದ್ರೆಯವರು ಹೆಣೆದ ಪರಿಯನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಅವರ ಕಲ್ಪನಾ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಅರಿವಾಗುವುದು. ಇಂತಹ ಅಪಾರವಾದ ಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಅತ್ಯಂತ ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿ ಹೆಣೆಯುತ್ತ ಪ್ರಸ್ತುತ ಕವನದ ಹೊಳಪನ್ನು ಕಾಯ್ದುಕೊಂಡಿರುವುದು ಸೋಜಿಗವೆನಿಸುತ್ತದೆ.

'ಇರುಳು ಇರುಳು ಅಳಿದು ದಿನ ದಿನ ಬೆಳಗೆ' ಅನ್ನುವುದು ಕಾಲಮಾನದ ಪುನರಾವರ್ತನೆಯಾಗಿದೆ. ಕಾಲವು ಚಲನಾಶೀಲವಾದುದು. ಅದು ವಿಶ್ವವ್ಯಾಪಿಯಾದುದು. ಈ ಕಾಲಪಕ್ಷಿಯು ಕೇವಲ ಗತಿಶೀಲವಾಗದೆ ಪ್ರಗತಿಶಿಲವೂ ಆಗಿದೆ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ ಕವಿ ಬೇಂದ್ರೆ. ಗಾವುದ ದೂರವನ್ನು ಸಂಚರಿಸಲು ಈ ಕಾಲಪಕ್ಷಿಗೆ ಬೇಕಾಗುವ ಸಮಯ ಮಾತ್ರ 'ಎವೆ ತೆರೆದಿಕ್ಕುವ ಹೊತ್ತು'. ಅಂದರೇ ನಿಮಿಷ ಮಾತ್ರ. ಅತಿ ಚಿಕ್ಕ ಕಾಲಮಾನದಲ್ಲಿ, ಕೇವಲ ಕಣ್ಣು ಮಿಟುಕಿಸುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಈ ಕಾಲ ಪಕ್ಷಿಯು ಗಾವುದ ದೂರ ಗಮಿಸಬಲ್ಲದು. ಬೇಂದ್ರೆಯವರು ಪರಿಚಯಿಸುವ ಕಾಲಪಕ್ಷಿ ಕೇವಲ ಸಮಯ ಪಕ್ಷಿಯಲ್ಲ. ವಿಶ್ವವನ್ನೇ ತನ್ನ ಚಲನೆಯಲ್ಲಿ ಬದಲಾಯಿಸುವ ಬೃಹತ್ ಚೈತನ್ಯ ಪಕ್ಷಿ. ಇತಂಹ ಪಕ್ಷಿಯನ್ನು ನೀವು ನೋಡಿದಿರಾ? ಎಂದು ಸಹೃದಯರನ್ನು ಪ್ರಶ್ನಿಸುತ್ತಾರೆ.

ವರಕವಿ ಬೇಂದ್ರೆ ಹೀಗೆ ಮೊದಲ ನುಡಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಕಾಲ ಪಕ್ಷಿಯನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸುವ ವಿಧಾನತುಂಬಾ ಸ್ವಾರಸ್ಯಕರವಾಗಿದೆ. ಕಲ್ಪನೆಯಂತೆ ಕಾಣುವ ಪದದಲ್ಲಿ ವಾಸ್ತವತೆಯನ್ನು ಹಿಡಿದಿಡುವ, ಚಮತ್ಕಾರಿಕವಾಗಿ ಬಳಸುವ ಬೇಂದ್ರೆ ಪ್ರತಿಭೆಯ, ರಸಸ್ವಾದನೆಯ ಮೌಲ್ಯವನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

32. 'ಅಂಬಿಕಾತನಯದತ್ತ' ಎಂಬ ಕಾವ್ಯನಾಮದಿಂದ ಪ್ರಸಿದ್ಧರಾದ ವರಕವಿ, ಶಬ್ದಗಾರುಡಿಗ ದ. ರಾ. ಬೇಂದ್ರೆಯವರು ನವೋದಯ ಕಾಲಘಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಬರೆದ ಕವನಗಳಲ್ಲಿ 'ಹಕ್ಕಿ ಹಾರುತಿದೆ ನೋಡಿದಿರಾ?' ಎಂಬುದು ಪ್ರಮುಖ ಕವನವಾಗಿದೆ. ಬೇಂದ್ರೆಯವರು ಪ್ರಸ್ತುತ ಕವನದಲ್ಲಿ ಕಾಲದ ಗತಿಯನ್ನು ಹಾರುವ ಹಕ್ಕಿಯೊಂದಿಗೆ ಸಮೀಕರಿಸಿ ನೋಡುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಕವಿ ಬೇಂದ್ರೆಯವರ ಕಲ್ಪನೆ ಅಗಾಧವಾದುದು. ಕಾಲಪಕ್ಷಿಯ ವರ್ಣನೆ, ಅದರ ಕಾರ್ಯಸೂಚಿಯನ್ನು ಬೇಂದ್ರೆಯವರು ಹೆಣೆದ ಪರಿಯನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಅವರ ಕಲ್ಪನಾ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಅರಿವಾಗುವುದು. ಇಂತಹ ಅಪಾರವಾದ ಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಅತ್ಯಂತ ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿ ಹೆಣೆಯುತ್ತ ಪ್ರಸ್ತುತ ಕವನದ ಹೊಳಪನ್ನು ಕಾಯ್ದುಕೊಂಡಿರುವುದು ಸೋಜಿಗವೆನಿಸುತ್ತದೆ.

ಕವಿ ಬೇಂದ್ರೆಯವರು ಇಲ್ಲಿ ಚೈತನ್ಯರೂಪಿ ಕಾಲಪಕ್ಷಿಯ ಭೌತಿಕ ವಿವರಗಳನ್ನು ಈ ನುಡಿಯಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಿದ್ದಾರೆ.ಪುಚ್ಚ ಅಂದರೆ ಅದು ಪಕ್ಷಿಯ ಬಾಲ. ಇದು ಹಿಂದಿರುತ್ತದೆ. ಇದು ಭೂತಕಾಲ. ಆದುದರಿಂದ ಇದರ ಬಣ್ಣವು ಕರಿ. ಇನ್ನು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಾಣುತ್ತಿರುವ ಹೊಳೆಯುತ್ತಿರುವ ಗರಿಯ ಬಣ್ಣ ಬಿಳಿ. ಆದುದರಿಂದ ಇದು ವರ್ತಮಾನಕಾಲ. ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಕಾಣುವುದು ಭವಿಷ್ಯತ್ ಕಾಲ. ಇದು ಉದಯಿಸುತ್ತಿರುವ ಸೂರ್ಯನಂತೆ ಕೆಂಪಾಗಿ ಬಂಗಾರದ ಬಣ್ಣದ್ದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಮೂರು ಕಾಲಗಳು ಚಲನೆಯ ಅಂಶಗಳು. ಇಂತಹ ಒಂದು ಬೃಹತ್ ಪಕ್ಷಿ ನೀವು ನೋಡಿದಿರಾ? ಎಂದು ಸಹೃದಯರನ್ನು ಪ್ರಶ್ನಿಸುತ್ತಾರೆ ವರಕವಿ ಬೇಂದ್ರೆ.

ಹೀಗೆ ಪ್ರಸ್ತುತ ನುಡಿಯಲ್ಲಿ ಬೇಂದ್ರೆಯವರು ಕಾಲವು ಚಲನಶೀಲವಾದುದು. ಚಲನಶೀಲತೆ ಜೀವಂತಿಕೆಯ ಗುಣ. ನಿಸರ್ಗದ ಹೊಂದಾಣಿಕೆಯಂತೆ ಕಾಲ ಉರುಳುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ತಡೆ ಎಂಬುದಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ಕಾಲದ ಮೂರು ಅವಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಬಣ್ಣಗಳ ಹೋಲಿಕೆಯ ಮುಖಾಂತರ ಬಹುಸ್ವಾರಸ್ಯಯುತ ಮತ್ತು ಮೌಲ್ಯಯುತವಾಗಿ ವರ್ಣಿಸಿದ್ದಾರೆ.

33. 'ಅಂಬಿಕಾತನಯದತ್ತ' ಎಂಬ ಕಾವ್ಯನಾಮದಿಂದ ಪ್ರಸಿದ್ಧರಾದ ವರಕವಿ, ಶಬ್ದಗಾರುಡಿಗ ದ. ರಾ. ಬೇಂದ್ರೆಯವರು ನವೋದಯ ಕಾಲಘಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಬರೆದ ಕವನಗಳಲ್ಲಿ 'ಹಕ್ಕಿ ಹಾರುತಿದೆ ನೋಡಿದಿರಾ?' ಎಂಬುದು ಪ್ರಮುಖ ಕವನವಾಗಿದೆ. ಬೇಂದ್ರೆಯವರು ಪ್ರಸ್ತುತ ಕವನದಲ್ಲಿ ಕಾಲದ ಗತಿಯನ್ನು ಹಾರುವ ಹಕ್ಕಿಯೊಂದಿಗೆ ಸಮೀಕರಿಸಿ ನೋಡುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಕವಿ ಬೇಂದ್ರೆಯವರ ಕಲ್ಪನೆ ಅಗಾಧವಾದುದು. ಕಾಲಪಕ್ಷಿಯ ವರ್ಣನೆ, ಅದರ ಕಾರ್ಯಸೂಚಿಯನ್ನು ಬೇಂದ್ರೆಯವರು ಹೆಣೆದ ಪರಿಯನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಅವರ ಕಲ್ಪನಾ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಅರಿವಾಗುವುದು. ಇಂತಹ ಅಪಾರವಾದ ಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಅತ್ಯಂತ ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿ ಹೆಣೆಯುತ್ತ ಪ್ರಸ್ತುತ ಕವನದ ಹೊಳಪನ್ನು ಕಾಯ್ದುಕೊಂಡಿರುವುದು ಸೋಜಿಗವೆನಿಸುತ್ತದೆ.

ಕಾಲದ ದೃಷ್ಟಿ ವೈಶಾಲ್ಯತೆಯುಳ್ಳ ಹಾಗೂ ತರತಮರಹಿತವಾದ ಸಮದೃಷ್ಟಿ ಆಕಾಶವು ಅನಂತವಾದುದು.ಅದರ ಬಣ್ಣ ಕಾಲ ಪಕ್ಷಿಯ ಬಣ್ಣ. ಅಂದರೇ ಕಾಲ ಪಕ್ಷಿಯೂ ಸಹ ಅನಂತವಾದುದು. ಅನಂತವಾದ ಆಕಾಶಕ್ಕೆರೆಕ್ಕೆ ಮೂಡಿ, ಚಿಕ್ಕೆಯ ಮಾಲೆಯನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಹಾರುತ್ತಿದೆ. ನಾವು ಕಾಲ ಗಣನೆಗೆ ಬಳಸುವ, ಪ್ರಭಾಬಿಂಬಗಳಾದ ಸೂರ್ಯ ಚಂದ್ರರನ್ನೆ ತನ್ನ ಕಣ್ಣಾಗಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ ಎಂದು ಅರ್ಥವತ್ತಾಗಿ ನುಡಿದಿರುವರು ಕವಿ ಬೇಂದ್ರೆ.

ಹೀಗೆ ಪ್ರಸ್ತುತ ನುಡಿಯಲ್ಲಿ ಕವಿ ಬೇಂದ್ರೆಯವರು ಕಾಲಪಕ್ಷಿಯು ತರತಮರಹಿತ ಸಮದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಕೂಡಿದ ನೀಲಮೇಘಮಂಡಲ ಸಮಬಣ್ಣದಂತೆ, ಅನಂತ ಆಕಾಶದಲ್ಲಿರುವ ಮುಗಿಲಿಗೆ ರೆಕ್ಕೆಗಳು ಮೂಡಿದಂತೆ, ನಕ್ಷತ್ರಮಾಲೆಯನ್ನು ಧರಿಸಿಕೊಂಡು, ಸೂರ್ಯಚಂದ್ರರನ್ನು ಕಣ್ಣಾಗಿಸಿಕೊಂಡು ಅದು ಹಾರಾಡುತ್ತಿರುವ ನೋಟ ಅದ್ಭುತವಾದುದು ಎಂದು ಸ್ವಾರಸ್ಯಪೂರ್ಣವಾಗಿ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿರುವರು.

34. 'ಅಂಬಿಕಾತನಯದತ್ತ' ಎಂಬ ಕಾವ್ಯನಾಮದಿಂದ ಪ್ರಸಿದ್ಧರಾದ ವರಕವಿ, ಶಬ್ದಗಾರುಡಿಗ ದ. ರಾ. ಬೇಂದ್ರೆಯವರು ನವೋದಯ ಕಾಲಘಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಬರೆದ ಕವನಗಳಲ್ಲಿ 'ಹಕ್ಕಿ ಹಾರುತಿದೆ ನೋಡಿದಿರಾ?' ಎಂಬುದು ಪ್ರಮುಖ ಕವನವಾಗಿದೆ. ಬೇಂದ್ರೆಯವರು ಪ್ರಸ್ತುತ ಕವನದಲ್ಲಿ ಕಾಲದ ಗತಿಯನ್ನು ಹಾರುವ ಹಕ್ಕಿಯೊಂದಿಗೆ ಸಮೀಕರಿಸಿ ನೋಡುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಕವಿ ಬೇಂದ್ರೆಯವರ ಕಲ್ಪನೆ ಅಗಾಧವಾದುದು. ಕಾಲಪಕ್ಷಿಯ ವರ್ಣನೆ, ಅದರ ಕಾರ್ಯಸೂಚಿಯನ್ನು ಬೇಂದ್ರೆಯವರು ಹೆಣೆದ ಪರಿಯನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಅವರ ಕಲ್ಪನಾ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಅರಿವಾಗುವುದು. ಇಂತಹ ಅಪಾರವಾದ ಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಅತ್ಯಂತ ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿ ಹೆಣೆಯುತ್ತ ಪ್ರಸ್ತುತ ಕವನದ ಹೊಳಪನ್ನು ಕಾಯ್ದುಕೊಂಡಿರುವುದು ಸೋಜಿಗವೆನಿಸುತ್ತದೆ.

ಕಾಲಪಕ್ಷಿಯು ತನ್ನ ಪಯಣದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಸಣ್ಣಸಣ್ಣ ರಾಜಮನೆತನಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ದೊಡ್ಡದೊಡ್ಡ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಗಳನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸಿ, ಬೆಳೆಯಿಸಿ, ಅವುಗಳ ಫಲಿತವನ್ನು ಕೊಯ್ಲು

ಮಾಡಿದೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ಅನೇಕಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಗಳನ್ನು, ರಾಜ್ಯಗಳನ್ನು, ಕೋಟೆಕೊತ್ತಲಗಳನ್ನು ನಾಶಗೊಳಿಸಿದೆ. ಕಾಲಪಕ್ಷಿಯು ತನ್ನ ಪಯಣದಲ್ಲಿ ಭೂಮಂಡಲದ ಮೇಲಿರುವ ಖಂಡಗಳನ್ನು ತೇಲಿಸಿ, ಮುಳುಗಿ ಪ್ರಾಕೃತಿಕ (ಪ್ರಗತಿ ಮತ್ತು ವಿನಾಶ) ಬದಲಾವಣೆಗಳಿಗೂ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ಕಾಲಪಕ್ಷಿಯು ಸಾರ್ವಭೌಮರೆಂದು ಮೆರೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಸಾಮ್ರಾಟರ ನೆತ್ತಿಯನ್ನು ಕುಕ್ಕಿ ಅವರ ಅಹಂಕಾರವನ್ನು ಮೆಟ್ಟಿ ನಿಂತಿದೆ ಎಂದು ಕವಿ ಬೇಂದ್ರೆಯವರು ವರ್ಣಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಹೀಗೆ ಪ್ರಸ್ತುತ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಕವಿ ಬೇಂದ್ರೆಯವರು ಚಲನಶೀಲತೆ ಎಂಬುದು ಬದುಕಿನ ಜೀವಂತಿಕೆಯಗುಣವಾಗಿದೆ. ನಿಸರ್ಗದ ಹೊಂದಾಣಿಕೆಯಂತೆ ಕಾಲ ಉರುಳುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ತಡೆ ಎಂಬುದಿಲ್ಲ. ಎಂತಹ ಪ್ರಭಾವಶಾಲಿಯಾದರೂ ನಿಸರ್ಗದತ್ತವಾದ ಕಾಲಚಕ್ರದ ಎದುರಿನಲ್ಲಿ ತಲೆಬಾಗಲೇಬೇಕು. ಅದಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಆಯಾ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಘಟನೆಯೂ ಕಾಲ ಉರುಳಿದಂತೆ ಇತಿಹಾಸವಾಗುತ್ತಾ ಹೋಗುತ್ತದೆ ಎಂಬ ಮೌಲ್ಯವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿರುವರು.

35. 'ಅಂಬಿಕಾತನಯದತ್ತ' ಎಂಬ ಕಾವ್ಯನಾಮದಿಂದ ಪ್ರಸಿದ್ಧರಾದ ವರಕವಿ, ಶಬ್ದಗಾರುಡಿಗ ದ. ರಾ. ಬೇಂದ್ರೆಯವರು ನವೋದಯ ಕಾಲಘಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಬರೆದ ಕವನಗಳಲ್ಲಿ 'ಹಕ್ಕಿ ಹಾರುತಿದೆ ನೋಡಿದಿರಾ?' ಎಂಬುದು ಪ್ರಮುಖ ಕವನವಾಗಿದೆ. ಬೇಂದ್ರೆಯವರು ಪ್ರಸ್ತುತ ಕವನದಲ್ಲಿ ಕಾಲದ ಗತಿಯನ್ನು ಹಾರುವ ಹಕ್ಕಿಯೊಂದಿಗೆ ಸಮೀಕರಿಸಿ ನೋಡುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಕವಿ ಬೇಂದ್ರೆಯವರ ಕಲ್ಪನೆ ಅಗಾಧವಾದುದು. ಕಾಲಪಕ್ಷಿಯ ವರ್ಣನೆ, ಅದರ ಕಾರ್ಯಸೂಚಿಯನ್ನು ಬೇಂದ್ರೆಯವರು ಹೆಣೆದ ಪರಿಯನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಅವರ ಕಲ್ಪನಾ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಅರಿವಾಗುವುದು. ಇಂತಹ ಅಪಾರವಾದ ಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಅತ್ಯಂತ ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿ ಹೆಣೆಯುತ್ತ ಪ್ರಸ್ತುತ ಕವನದ ಹೊಳಪನ್ನು ಕಾಯ್ದುಕೊಂಡಿರುವುದು ಸೋಜಿಗವೆನಿಸುತ್ತದೆ.

ಕಾಲಪಕ್ಷಿಯು ಯುಗಯುಗಗಳ ಆಗು ಹೋಗುಗಳನ್ನು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ತಳ್ಳುತ್ತ, ಹೊಸ ಮನ್ವಂತರದ ಪರಿವರ್ತನೆಗೆ / ಪ್ರಗತಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ಕಾಲಪಕ್ಷಿಯು ತನ್ನ ರೆಕ್ಕೆಗಳನ್ನು ಬೀಸುವ ಮೂಲಕ ಭೂಮಂಡಲದ ಜೀವಿಗಳಿಗೆ ಚೈತನ್ಯ ನೀಡಿ, ಮುಂದಿನ ಜನಾಂಗದ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಹರಸಿ, ಉತ್ತಮ ಭವಿಷ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಶುಭಹಾರೈಸುತ್ತಿದೆ ಎನ್ನುವರು ಕವಿ ಬೇಂದ್ರೆ. ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ಪರಿವೀಕ್ಷಿಸುವ ಕಣ್ಣು ನಮಗೆ ಬೇಕು. ಅಂತೆಲೇ ಕವಿ ಬೇಂದ್ರೆಯವರು ನಮ್ಮನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ "ಹಕ್ಕಿ ಹಾರುತಿದೆ ನೋಡಿದಿರಾ?" ಎಂದು.

ಮಾನವ ದೃಷ್ಟಿ ತತ್ಕಾಲಕ್ಕೆ ಸೀಮಿತವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಕವಿಯ ನೋಟ ಕಾಲಾತೀತ, ದೇಶಾತೀತ. ಇಲ್ಲಿ ಕಾಲಪಕ್ಷಿಯ ಕೆಲಸ ಕೇವಲ ವಿನಾಶಕಾರಿಯಲ್ಲ. ಹೊಸ ಮನ್ವಂತರದ ಶುಭೋದಯವಾಗುವುದು ಈ ಕಾಲ ಪಕ್ಷಿಯಿಂದಲೇ. ತನ್ನ ರೆಕ್ಕೆಗಳನ್ನು ಬೀಸುವ ಮೂಲಕ ಪ್ರಾಣ ವಾಯುವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ನಿರ್ಜೀವ ಮನ್ವಂತರಗಳನ್ನು ಸಜೀವಗೊಳಿಸುವುದು ಈ ಕಾಲಪಕ್ಷಿ. ಭೂಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ಜರುಗಿದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಬದಲಾವಣೆಗಳು, ಪುನಶ್ಚೇತನಗಳು ಕಾಲಪಕ್ಷಿಯ ಮಹಿಮೆಯಿಂದಲೇ ಎಂಬ ಮೌಲ್ಯಯುತ ಸಂದೇಶ ನೀಡಿರುವರು ವರಕವಿ ಬೇಂದ್ರೆಯವರು.

36. 'ಅಂಬಿಕಾತನಯದತ್ತ' ಎಂಬ ಕಾವ್ಯನಾಮದಿಂದ ಪ್ರಸಿದ್ಧರಾದ ವರಕವಿ, ಶಬ್ದಗಾರುಡಿಗ ದ. ರಾ. ಬೇಂದ್ರೆಯವರು ನವೋದಯ ಕಾಲಘಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಬರೆದ ಕವನಗಳಲ್ಲಿ 'ಹಕ್ಕಿ ಹಾರುತಿದೆ ನೋಡಿದಿರಾ?' ಎಂಬುದು ಪ್ರಮುಖ ಕವನವಾಗಿದೆ. ಬೇಂದ್ರೆಯವರು ಪ್ರಸ್ತುತ ಕವನದಲ್ಲಿ ಕಾಲದ ಗತಿಯನ್ನು ಹಾರುವ ಹಕ್ಕಿಯೊಂದಿಗೆ ಸಮೀಕರಿಸಿ ನೋಡುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಕವಿ ಬೇಂದ್ರೆಯವರ ಕಲ್ಪನೆ ಅಗಾಧವಾದುದು. ಕಾಲಪಕ್ಷಿಯ ವರ್ಣನೆ, ಅದರ ಕಾರ್ಯಸೂಚಿಯನ್ನು ಬೇಂದ್ರೆಯವರು ಹೆಣೆದ ಪರಿಯನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಅವರ ಕಲ್ಪನಾ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಅರಿವಾಗುವುದು. ಇಂತಹ ಅಪಾರವಾದ ಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಅತ್ಯಂತ ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿ ಹೆಣೆಯುತ್ತ ಪ್ರಸ್ತುತ ಕವನದ ಹೊಳಪನ್ನು ಕಾಯ್ದುಕೊಂಡಿರುವುದು ಸೋಜಿಗವೆನಿಸುತ್ತದೆ.

ಶುಕ್ರ, ಚಂದ್ರ, ಮಂಗಳ ಲೋಕ ಸಂಚಾರ ಕಾಲದ ಒಂದು ಭೌತಿಕ ಲಕ್ಷಣ. ಬ್ರಿಟೀಷರ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಶಾಹಿಯಿಂದ ಪಾರಾಗುವ ಚಿಂತನದ ಕಲ್ಪನಾ ಪಕ್ಷಿಯ ಹಾರಾಟವು ಇನ್ನೊಂದು ಲಕ್ಷಣ. ಅಂತೆಯೇ ಕಾಲದ ಓಟದಲ್ಲಿ ಬೆಳ್ಳಿ ಅಂದರೆ ಶುಕ್ರಗ್ರಹವು ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಕೇವಲ ಹಳ್ಳಿಯಾಗಬಹುದು. ಚಂದ್ರಲೋಕವು ಬರಿ ಊರಾಗಬಹುದು. ಹಾಗೂ ಮಂಗಳ ಲೋಕವು ಭೂಮಿಗೆ ಬರಿ ಅಂಗಳವಾಗಬಹುದು. ಹೀಗೆ ಮಾನವನಿಗೆ ಈ ಆಕಾಶಕಾಯಗಳು ಆಡಲು, ಹಾಡಲು ಹಾಗೂ ಹಾರಾಡಲು ಅಂಗಳ ಆಗಬಹುದು! ಇಲ್ಲಿ ಮಂಗಳ ಲೋಕದ ಅಂಗಳಕ್ಕೆ ಮಾನವನು ಏರುವ ಸೂಚನೆಯನ್ನು ಸಾರಿದ ಕವನ ಇದಾಗಿದೆ ಎನ್ನುವುದು ಗಮನಾರ್ಹ.

ಪ್ರಸ್ತುತ ನುಡಿಯಲ್ಲಿ ಮಾನವನು ಭೂಮಿಯಿಂದ ಇತರಗ್ರಹ, ಉಪಗ್ರಹಗಳಿಗೆ ಸಂಚರಿಸಬಹುದಾದ ದಾರ್ಶನಿಕ ಮುನ್ನೋಟ, ಮಾನವ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಾಗುವ ವೈಚಿತ್ರ್ಯದ ವಿಸ್ಮಯ ಮೌಲ್ಯಯುತವಾಗಿ ವ್ಯಕ್ತಗೊಂಡಿದೆ.

37. 'ಅಂಬಿಕಾತನಯದತ್ತ' ಎಂಬ ಕಾವ್ಯನಾಮದಿಂದ ಪ್ರಸಿದ್ಧರಾದ ವರಕವಿ, ಶಬ್ದಗಾರುಡಿಗ ದ. ರಾ. ಬೇಂದ್ರೆಯವರು ನವೋದಯ ಕಾಲಘಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಬರೆದ ಕವನಗಳಲ್ಲಿ 'ಹಕ್ಕಿ ಹಾರುತಿದೆ ನೋಡಿದಿರಾ?' ಎಂಬುದು ಪ್ರಮುಖ ಕವನವಾಗಿದೆ. ಬೇಂದ್ರೆಯವರು ಪ್ರಸ್ತುತ ಕವನದಲ್ಲಿ ಕಾಲದ ಗತಿಯನ್ನು ಹಾರುವ ಹಕ್ಕಿಯೊಂದಿಗೆ ಸಮೀಕರಿಸಿ ನೋಡುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಕವಿ ಬೇಂದ್ರೆಯವರ ಕಲ್ಪನೆ ಅಗಾಧವಾದುದು. ಕಾಲಪಕ್ಷಿಯ ವರ್ಣನೆ, ಅದರ ಕಾರ್ಯಸೂಚಿಯನ್ನು ಬೇಂದ್ರೆಯವರು ಹೆಣೆದ ಪರಿಯನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಅವರ ಕಲ್ಪನಾ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಅರಿವಾಗುವುದು. ಇಂತಹ ಅಪಾರವಾದ ಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಅತ್ಯಂತ ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿ ಹೆಣೆಯುತ್ತ ಪ್ರಸ್ತುತ ಕವನದ ಹೊಳಪನ್ನು ಕಾಯ್ದುಕೊಂಡಿರುವುದು ಸೋಜಿಗವೆನಿಸುತ್ತದೆ.

ವಿಶ್ವಗಳು ಅನೇಕ ವಿರಬಹುದು, ಆ ವಿಶ್ವದಿಕ್ಕುಗಳು ಅನಂತವಿರಬಹುದು ಆದರೆ ಈ ಕಾಲಪಕ್ಷಿಯು ಈ ಎಲ್ಲ ಮಂಡಲಗಳ ಅಂಚನ್ನು ಮುಟ್ಟಿದೆ. ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ ಈ ಅನಂತತೆಯ ಆಚೆಗೂ ಸಹ ಇದು ತನ್ನ ಚುಂಚನ್ನು ಚಾಚಿದೆ. ಕಾಲಪಕ್ಷಿಯ ಮನೋಗತ ಅರ್ಥವಾಗುವುದು ಅಸಾಧ್ಯವಾದುದು. ಸೃಷ್ಟಿಕರ್ತೃವಿನ ಈ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡವನ್ನೆ ಕಾಲಪಕ್ಷಿಯು ಒಡೆಯಲು ಹೊಂಚು ಹಾಕುತ್ತಿದೆ. ಅಂಡವು ಒಡೆದಾಗಲೇ ಹೊಸಸೃಷ್ಟಿ ಹೊರಗೆ ಬರುವುದು ಎಂಬುದು ಇಲ್ಲಿನ ಭಾವ. ಇಂತಹ ಪಕ್ಷಿ ಹಾರುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ನೀವು ನೋಡಿದಿರಾ? ಎನ್ನುವ ವರಕವಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಈ ಕಾಣ್ಕೆ, ಈ ನೋಟ ಮಾತ್ರ ಸಾಧ್ಯ.

ಪ್ರಸ್ತುತ ಪದ್ಯವು ಶಂಕರಾಚಾರ್ಯರ ಹೇಳಿಕೆ "ಮಾಯಾ ಕಲ್ಪಿತ ದೇಶ ಕಾಲಕಲನಾ (ದೇಶ ಮತ್ತು ಕಾಲ ಇವು ಕೇವಲ ಭ್ರಮೆ)" ಎಂಬುದನ್ನು ಪುಷ್ಟಿಕರಿಸುವಂತೆ, ಅನಂತತೆಯ ಆಚೆಯು ಕಾಲಪಕ್ಷಿಯ ಮನೋಗತ ತರಗತಿ ಅರ್ಥವಾಗುವುದು ಅಸಾಧ್ಯವಾದುದು. ಕಾಲ ಪಕ್ಷಿಯ ಹೊಡೆತಕ್ಕೆ ಮಾನವ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಾಗುವ ವೈಚಿತ್ರ್ಯದ ವಿಸ್ಮಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಉದ್ಧಾರವಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಮೌಲ್ಯಯುತವಾಗಿ ಅರ್ಥೈಸಿದೆ.

IX. ಎಂಟು-ಹತ್ತುವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿಉತ್ತರಿಸುವುದು :

ಅಂಶಗಳನ್ನಾಧರಿಸಿ ಪಠ್ಯಾಂಶಕ್ಕೆ	3 ಅಂಕಗಳು
ಭಾಷಾಶೈಲಿಗೆ,ಪದಬಂಧಗಳಿಗೆ	1 ಅಂಕ
ಒಟ್ಟು	**4 ಅಂಕಗಳು**

38. ಕವಿ 'ದ. ರಾ. ಬೇಂದ್ರೆ'ಯವರು ಚಲನಶೀಲವಾದ ಕಾಲದ ಗತಿಯನ್ನು ಹಾರುವ ಹಕ್ಕಿಗೆ ಸಮೀಕರಿಸಿ ವರ್ಣಿಸುತ್ತ, ಕಾಲ ರಾತ್ರಿ ಕಳೆದು ದಿನ ಬೆಳಕಾಗಿ ಹೀಗೆ ಪುರಾವರ್ತನೆಯಾಗಿ ಮೇಲೆ, ಕೆಳಗೆ ಸುತ್ತಮುತ್ತ ಕಣ್ಣುತೆರೆದು ರೆಪ್ಪೆ ಮುಚ್ಚುವುದರೊಳಗೆ ಗಾವುದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವೇಗವಾಗಿ ಹಾರಿಹೋಗುತ್ತಿದೆ. ಇಂತಹ ಹಕ್ಕಿ ಹಾರಿ ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ತಡೆಯಿಲ್ಲ. ಹಕ್ಕಿಯ ಪುಚ್ಚ ಗರಿ, ರೆಕ್ಕೆಗಳನ್ನು ಭೂತ, ವರ್ತಮಾನ, ಭವಿಷ್ಯತ್ ಕಾಲಗಳಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿದ್ದಾರೆ. ನೀಲಮೇಘಮಂಡಲಗಳ ಬಣ್ಣಗಳನ್ನು ಸಮನಾಗಿ ಆವರಿಸಿಕೊಂಡು ಸಮತೆಯನ್ನು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಮುಗಿಲಿಗೆ ರೆಕ್ಕೆಗಳೊಡೆದವೋ ಎಂಬಂತೆ ಅನಂತವಾಗಿ ಹಾರಿಹೋಗುತ್ತಿದೆ.

ಚಿಕ್ಕೆಗಳ ಮಾಲೆಯನ್ನು ಕೊರಳಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿಸಿಕೊಂಡು, ಸೂರ್ಯಚಂದ್ರರನ್ನು ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅನಂತದೆಡೆಗೆ ಹಾರಿಹೋಗಿದೆ ನೋಡಿದಿರಾ ಎಂಬ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ರಾಜ್ಯ, ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಗಳನ್ನು ವೈಭವದಿಂದ ಮೆರೆಯುವಂತೆ ಮಾಡಿದ್ದು ಇದೇ ಕಾಲವೆಂಬ ಹಕ್ಕಿ . ರಾಜ- ಮಹಾರಾಜರ ಸಣ್ಣದೊಡ್ಡ ಕೋಟೆಕೊತ್ತಲಗಳನ್ನು ಗಬಕ್ಕನೆ ನಾಶಮಾಡಿದ್ದು ಕಾಲವೇ. ವಿಶ್ವದ ಎಲ್ಲಾ ಭಾಗಗಳನ್ನು ತೇಲಿಸಿ ಮುಳುಗಿಸಿ , ಸಾರ್ವಭೌಮರ ನೆತ್ತಿಯ ಕುಕ್ಕಿ ಹಾರಿಹೋಗಿದೆ. ಕಾಲವು ಯುಗಯುಗಗಳ ಹಣೆಬರೆಹವನ್ನು ಅಳಿಸಿ ಹಾಕಿ ಹೊಸತನದ ಭಾಗ್ಯವನ್ನು ತೆರೆದು ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಹೊಸಗಾಲದ ಹಸುಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಹೊಸ ಚೇತನವನ್ನು ನೀಡಿ, ಉತ್ತಮ ಭವಿಷ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಹರಸಿದೆ. ಬೆಳ್ಳಿಚುಕ್ಕಿ ಎಂದು ಕರೆಯಲ್ಪಡುವ ಶುಕ್ರಗ್ರಹವೆಂಬ ಹಳ್ಳಿಯ ಮೇರೆಯನ್ನು ಮೀರಿ, ಚಂದ್ರಲೋಕಕ್ಕೆ ಏರಿ ನೀರನ್ನು ಹುಡುಕಿ ಹೀರಿದೆ. ಮಂಗಳನ ಅಂಗಳಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಸಂಶೋಧನೆ ಮಾಡುವ ಗುರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬ ಮಾತನ್ನು ಪರೋಕ್ಷವಾಗಿ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ದಶದಿಕ್ಕುಗಳ ತುತ್ತತುದಿಗೆ ಮುಟ್ಟಿ ಅದರ ಆಚೆಗೆ ತನ್ನಯ ಚುಂಚನ್ನು ಚಾಚಿದೆ. ಜಗತ್ತಿನ ಮೂಲವನ್ನು ಒಡೆಯಲು, ಪ್ರಪಂಚದ ವಿಸ್ಮಯವನ್ನು ಭೇದಿಸಲೋ ಎಂಬಂತೆ ಹೊಂಚುಹಾಕಿದೆ ಎಂಬ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

39. ಬೇಂದ್ರೆಯವರು ಪ್ರಸ್ತುತ ಕವನದಲ್ಲಿ ಕಾಲದ ಗತಿಯನ್ನು ಹಾರುವ ಹಕ್ಕಿಯೊಂದಿಗೆ ಸಮೀಕರಿಸಿ ನೋಡುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಕವಿ ಬೇಂದ್ರೆಯವರ ಕಲ್ಪನೆ ಅಗಾಧವಾದುದು. ಕಾಲಪಕ್ಷಿಯ ವರ್ಣನೆ, ಅದರ ಕಾರ್ಯಸೂಚಿಯನ್ನು ಬೇಂದ್ರೆಯವರು ಹೆಣೆದ ಪರಿಯನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಅವರ ಕಲ್ಪನಾ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಅರಿವಾಗುವುದು. ಕವಿ ದ. ರಾ. ಬೇಂದ್ರೆಯವರು ಚಲನಶೀಲವಾದ ಕಾಲದ ಗತಿಯನ್ನು ಹಾರುವ ಹಕ್ಕಿಗೆ ಸಮೀಕರಿಸಿ ವರ್ಣಿಸುತ್ತ, ಕಾಲ ರಾತ್ರಿ ಕಳೆದು ದಿನ ಬೆಳಕಾಗಿ ಹೀಗೆ ಪುರಾವರ್ತನೆಯಾಗಿ ಮೇಲೆ, ಕೆಳಗೆ ಸುತ್ತಮುತ್ತ ಕಣ್ತೆರೆದು ರೆಪ್ಪೆ ಮುಚ್ಚುವುದರೊಳಗೆ ಗಾವುದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವೇಗವಾಗಿ ಹಾರಿಹೋಗುತ್ತಿದೆ. ಇಂತಹ ಹಕ್ಕಿ ಹಾರಿ ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ತಡೆಯಿಲ್ಲ. ಹಕ್ಕಿಯ ಪುಚ್ಚ, ಗರಿ, ರೆಕ್ಕೆಗಳನ್ನು ಭೂತ, ವರ್ತಮಾನ, ಭವಿಷ್ಯತ್ ಕಾಲಗಳಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿದ್ದಾರೆ. ನೀಲಮೇಘಮಂಡಲಗಳ ಬಣ್ಣಗಳನ್ನು ಸಮನಾಗಿ ಆವರಿಸಿಕೊಂಡು ಸಮತೆಯನ್ನು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಮುಗಿಲಿಗೆ ರೆಕ್ಕೆಗಳೊಡೆದವೋ ಎಂಬಂತೆ ಅನಂತವಾಗಿ ಹಾರಿಹೋಗುತ್ತಿದೆ. ಚಿಕ್ಕೆಗಳ ಮಾಲೆಯನ್ನು ಕೊರಳಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿಸಿಕೊಂಡು, ಸೂರ್ಯಚಂದ್ರರನ್ನು ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅನಂತದೆಡೆಗೆ ಹಾರಿಹೋಗಿದೆ ನೋಡಿದಿರಾ ಎಂಬ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ರಾಜ್ಯ, ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಗಳನ್ನು ವೈಭವದಿಂದ ಮೆರೆಯುವಂತೆ ಮಾಡಿದ್ದು ಇದೇ ಕಾಲವೆಂಬ ಹಕ್ಕಿ. ರಾಜ-ಮಹಾರಾಜರ ಸಣ್ಣದೊಡ್ಡ ಕೋಟೆಕೊತ್ತಲಗಳನ್ನು ನಾಶಮಾಡಿದ್ದು ಕಾಲವೇ. ವಿಶ್ವದ ಎಲ್ಲಾ ಭಾಗಗಳನ್ನು ತೇಲಿಸಿ ಮುಳುಗಿಸಿ , ಸಾರ್ವಭೌಮರ ನೆತ್ತಿಯ ಕುಕ್ಕಿ ಹಾರಿಹೋಗಿದೆ. ಕಾಲವು ಯುಗಯುಗಗಳ ಹಣೆಬರೆಹವನ್ನು ಅಳಿಸಿ ಹಾಕಿ ಹೊಸತನದ ಭಾಗ್ಯವನ್ನು ತೆರೆದು ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಹೊಸಗಾಲದ ಹಸುಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಹೊಸ ಚೇತನವನ್ನು ನೀಡಿ, ಉತ್ತಮ ಭವಿಷ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಹರಸಿದೆ. ಬೆಳ್ಳಿಚುಕ್ಕಿ ಎಂದು ಕರೆಯಲ್ಪಡುವ ಶುಕ್ರಗ್ರಹವೆಂಬ ಹಳ್ಳಿಯ ಮೇರೆಯನ್ನು ಮೀರಿ, ಚಂದ್ರಲೋಕಕ್ಕೆ ಏರಿ ನೀರನ್ನು ಹುಡುಕಿ ಹೀರಿದೆ. ಮಂಗಳನ ಅಂಗಳಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಸಂಶೋಧನೆ ಮಾಡುವ ಗುರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬ ಮಾತನ್ನು ಪರೋಕ್ಷವಾಗಿ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ದಶದಿಕ್ಕುಗಳ ತುತ್ತತುದಿಗೆ ಮುಟ್ಟಿ ಅದರ ಆಚೆಗೆ ತನ್ನಯ ಚುಂಚನ್ನು ಚಾಚಿದೆ. ಜಗತ್ತಿನ ಮೂಲವನ್ನು ಒಡೆಯಲು, ಪ್ರಪಂಚದ ವಿಸ್ಮಯವನ್ನು ಭೇದಿಸಲೋ ಎಂಬಂತೆ ಹೊಂಚುಹಾಕಿದೆ ಎಂಬ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಪದ್ಯಪಾಠ 3. ಕೌರವೇಂದ್ರನ ಕೊಂದೆ ನೀನು
: ಮಾದರಿ ಉತ್ತರಗಳು :

I. ಬಹು - ಆಯ್ಕೆಪ್ರಶ್ನೆ (ಕ್ರಮಾಕ್ಷರದೊಂದಿಗಿನ ಪ್ರತಿ ಸರಿಯುತ್ತರಕ್ಕೆ 1 ಅಂಕ) :

1. (ಬಿ) ಮಾದ್ರಮಾಗಧಯಾದವರು
2. (ಸಿ) ಕ್ರಿಯಾಸಮಾಸ
3. (ಸಿ) ಬಹುವ್ರೀಹಿ
4. (ಸಿ) ಪೂದೋಟ
5. (ಬಿ) ಕರ್ಮಧಾರಯ
6. (ಬಿ) ಕರ್ಮಧಾರಯ
7. (ಡಿ) ಅಂಶಿ
8. (ಎ) ದ್ವಿಗು
9. (ಡಿ) ಅಂಶಿ
10. (ಸಿ) ತತ್ಪುರುಷ
11. (ಬಿ) ಕ್ರಿಯಾ ಸಮಾಸ
12. (ಎ) ಕ್ರಿಯಾ
13. (ಡಿ) ದ್ವಿಗು
14. (ಸಿ) ಕಣ್ದೆರೆ
15. (ಬಿ) ಕ್ರಿಯಾ
16. (ಸಿ) ಬಹುವ್ರೀಹಿ
17. (ಸಿ) ಬಹುವ್ರೀಹಿ
18. (ಡಿ) ಕ್ರಿಯಾ

II. ಸಂಬಂಧೀಪದ ಬರೆಯುವುದು (ಪ್ರತಿ ಸರಿಯುತ್ತರಕ್ಕೆ 1 ಅಂಕ) :

19. ದ್ವಿಗು ಸಮಾಸ
20. ಅಂಶಿ ಸಮಾಸ
21. ಕ್ರಿಯಾಮಾಸ
22. ಕ್ರಿಯಾಸಮಾಸ

III. ಒಂದೊಂದು ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಬರೆಯುವುದು (ವಾಕ್ಯರೂಪದಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರತಿ ಸರಿಯುತ್ತರಕ್ಕೆ 1 ಅಂಕ) :

23. ಕೃಷ್ಣನು ಕರ್ಣನ ಸಂಗಡ ಮೈದುನತನದ ಸರಸವನ್ನು ಮಾಡಿ ಕೈಹಿಡಿದು ಎಳೆದು ರಥದ ಪೀಠದಲ್ಲಿ ಕೂರಿಸಿದನು.
24. ಆಶ್ವಿನೀ ದೇವತೆಗಳ ವರಬಲದಿಂದ ಜನಿಸಿದವರು ನಕುಲ ಮತ್ತು ಸಹದೇವ.
25. ಕರ್ಣನಿಗೆ ಆಮಿಷಗಳನ್ನು ಒಡ್ಡಿದವರು ಕೃಷ್ಣ.

IV. ಮೂರು –ನಾಲ್ಕು ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಬರೆಯುವುದು (ಉತ್ತರದ ಅಂಕಗಳನ್ನಾಧರಿಸಿ ಪ್ರತಿ ಸರಿಯುತ್ತರಕ್ಕೆ 2 ಅಂಕಗಳು) :

26. ಕೃಷ್ಣನು "ಕರ್ಣ ನಿಮಗೂ ಯಾದವ ಕೌರವರಿಗೂ ವಂಶ ಗೌರವದಲ್ಲಿ ಭೇದವಿಲ್ಲ. ನೀನು ನಿಜವಾಗಿ ಭೂಮಿಯ ಒಡೆಯ. ಆದರೆ ನಿನಗೆ ಮನದಲ್ಲಿ ಅದರ ಅರಿವಿಲ್ಲ" ಎಂದು ಹೇಳುತ ಕರ್ಣನ ಕಿವಿಯಲ್ಲಿ ಭಯವನ್ನು ಭಿತ್ತಿದನು.
27. ಕುಂತಿಯು ಯಮಧರ್ಮನ ಅನುಗ್ರಹದಿಂದ ಧರ್ಮರಾಯನನ್ನು, ವಾಯುವಿನ ಅನುಗ್ರಹದಿಂದ ಭೀಮನನ್ನು, ಇಂದ್ರನ ಅನುಗ್ರಹದಿಂದ ಅರ್ಜುನನ್ನು ಪಡೆದಳು. ಮಾದ್ರಿಯು ಅಶ್ವಿನೀ ದೇವತೆಗಳ ಅನುಗ್ರಹದಿಂದ ನಕುಲ ಸಹದೇವರನ್ನು ಪಡೆದಳು.

28. ಕೃಷ್ಣನು ಕರ್ಣನಿಗೆ ಆಮಿಷಗಳನ್ನು ಒಡ್ಡಿದಾಗ ಕೊರಳಸೆರೆ ಹಿಗ್ಗಿದವು, ಕಂಬನಿಯು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬಹಳವಾಗಿ ನೊಂದು ಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಕರ್ಣನು ದುಃಖಿತನಾಗಿ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಯೇ "ಅಯ್ಯೋ, ದುರ್ಯೋಧನನಿಗೆ ಕೇಡಾಯಿತು" ಎಂದನು. ಹರಿಯ ಹಗೆತನವು ಹೊಗೆ ತೋರದೆ ಸುಟ್ಟು ಹಾಕುವುದಲ್ಲದೆ: ಸುಮ್ಮನೆ ಹೋಗುವುದೇ? ಕೃಷ್ಣನು ನನ್ನ ವಂಶದ ರಹಸ್ಯವನ್ನು ತಿಳಿಸಿ ನನ್ನನ್ನು ಕೊಂದನು ಎಂದು ಮನದಲ್ಲಿ ನೊಂದುಕೊಂಡನು.

29. ಕರ್ಣನು ಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ನಾನು ರಾಜ್ಯದ ಸಿರಿಸಂಪತ್ತಿಗೆ ಸೋಲುವವನಲ್ಲ. ಪಾಂಡವರು ಕೌರವರು ಸೇವೆಯನ್ನು ಮಾಡುವುದು ನನಗೆ ಇಷ್ಟವಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ನನ್ನನ್ನು ಕಾಪಾಡಿದ ಒಡೆಯನಾದ ದುರ್ಯೋಧನನಿಗೆ ಶತ್ರುಗಳ ಶಿರವನ್ನು ಕಡಿದು ತಂದು ಒಪ್ಪಿಸುವ ಆವೇಶದಲ್ಲಿ ಇದ್ದೆನು. ಆದರೆ ನೀನು ನನ್ನ ಜನ್ಮರಹಸ್ಯವನ್ನು ತಿಳಿಸಿ ದುರ್ಯೋಧನನನ್ನು ಕೊಂದೆ ಎಂದನು.

30. ಕರ್ಣನು ಕೃಷ್ಣನನ್ನು ಕುರಿತು ನಾಳಿನ ಕೌರವರ ಮತ್ತು ಪಾಂಡವರ ಚತುರಂಗ ಬಲದ ನಡುವಿನ ಭಾರತ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಮೃತ್ಯುದೇವತೆಗೆ ಔತಣ ಕೂಟ ಏರ್ಪಡಿಸುತ್ತೇನೆ. ನಾನು ಕೌರವನ ಋಣ ತೀರಿಸುವಂತೆ ಹೋರಾಡಿ, ಯುದ್ಧರಂಗದಲ್ಲಿ ಲೆಕ್ಕವಿಲ್ಲದಷ್ಟು ವೀರಯೋಧರ ಕೊಲ್ಲುತ್ತಾ, ಅಗತ್ಯ ಬಂದರೆ ನನ್ನ ಒಡೆಯನಿಗಾಗಿ ಪ್ರಾಣವನ್ನು ಬಿಡುವೆನು ಸೂರ್ಯನ ಮೇಲಾಣೆ ಪಾಂಡವರನ್ನು ನೋಯಿಸೆನು" ಎಂದನು.

31. ಕೃಷ್ಣನು ಕರ್ಣನ ಮನದಲ್ಲಿ ಎಲೈ ಕರ್ಣನೇ ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ, ಯಾದವರು ಕೌರವರಲ್ಲಿ ಭೇದವಿಲ್ಲ. ಚೆನ್ನಾಗಿ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ವಂಶದ ಮೂಲದಲ್ಲಿ ಎರಡಿಲ್ಲ. ನಿನ್ನಾಣೆ, ರಾಜ್ಯದ ಒಡೆಯ ನೀನು. ಹಿಂದೆ ನಡೆದು ಹೋದ ಸಂಗತಿಯ ತಿಳುವಳಿಕೆ ನಿನಗಿಲ್ಲ ಎಂಬುದಾಗಿ ದಾನವ ಧ್ವಂಸಿಯಾದ ಕೃಷ್ಣನು ಸೂರ್ಯಪುತ್ರನಾದ ಕರ್ಣನ ಕಿವಿಯಲ್ಲಿ ಅವನ ಜನ್ಮ ವೃತ್ತಾಂತವನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತಾ ಅವನಲ್ಲಿ ಭಯವನ್ನು (ದ್ವಂದ್ವವನ್ನು) ಬಿತ್ತಿದನು.

V. ಕವಿ / ಸಾಹಿತಿಯ ಜನ್ಮಸ್ಥಳ, ಕಾಲ, ಕೃತಿ ಮತ್ತು ಬಿರುದು / ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ವಾಕ್ಯರೂಪದಲ್ಲಿ ಬರೆಯುವುದು :

ಜನ್ಮಸ್ಥಳ, ಕಾಲ	1 ಅಂಕ
ಕೃತಿ, ಬಿರುದು / ಪ್ರಶಸ್ತಿ	1 ಅಂಕ
ವಾಕ್ಯರೂಪದಲ್ಲಿ ಬರೆಯುವುದು, ಭಾಷಾಶೈಲಿಗೆ	1 ಅಂಕ
ಒಟ್ಟು	**3 ಅಂಕಗಳು**

32. ಕುಮಾರವ್ಯಾಸ : ಕುಮಾರವ್ಯಾಸನು ಸಾ. ಶ. 1430 ರಲ್ಲಿ ಗದಗ ಪ್ರಾಂತದ ಕೋಳಿವಾಡದಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದನು. ಈತನು 'ಕರ್ಣಾಟ ಭಾರತ ಕಥಾಮಂಜರಿ(ಕನ್ನಡ ಭಾರತ, ಗದುಗಿನ ಭಾರತ, ಕುಮಾರವ್ಯಾಸ ಭಾರತ ಎಂಬ ಹೆಸರುಗಳಿಂದ ಈ ಕೃತಿಯನ್ನು ಗುರುತಿಸುವರು), ಐರಾವತ' ಎಂಬ ಎಂಬ ಪ್ರಮುಖ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿರುವನು. ಈತನು 'ರೂಪಕ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ ಚಕ್ರವರ್ತಿ' ಎಂಬ ಬಿರುದಿಗೆ ಪಾತ್ರನಾಗಿದ್ದಾನೆ.

VI. ಪ್ರಸ್ತಾರ ಹಾಕಿ, ಗಣ ವಿಭಾಗ ಮಾಡಿ, ಛಂದಸ್ಸಿನ್ನು ಹೆಸರಿಸುವುದು :

ಪ್ರಸ್ತಾರ ಹಾಕವುದು	1 ಅಂಕ
ಗಣ ವಿಭಾಗಿಸುವುದದು	1 ಅಂಕ
ಛಂದಸ್ಸಿನ ಹೆಸರು ಬರೆಯುವುದು	1 ಅಂಕ
ಒಟ್ಟು	**3 ಅಂಕಗಳು**

33.

U U U	U U _	_ U	_ _			
ಲಲನೆ	ಪಡೆದೀ	ಯ್ಯೆದು	ಮಂತ್ರಂ			
UUU	UUUU	_ U	_ U U			
ಗಳಲಿ	ಮೊದಲಿಗ	ನೀನು	ನಿನ್ನಯ			
U U U	_ UU	_ U	_ U U	_ U	U U _	_
ಬಳಿಯು	ಧಿಷ್ಠಿರ	ದೇವ	ಮೂರನೆ	ಯಾತ	ಕಲಿಭೀ	ಮ

ಛಂದಸ್ಸಿನಹೆಸರು- ಭಾಮಿನಿಷಟ್ಪದಿ

VII. ಅಲಂಕಾರವನ್ನು ಹೆಸರಿಸಿ, ಲಕ್ಷಣ ಬರೆದು, ಸಮನ್ವಯ ಮಾಡುವುದು :

ಅಲಂಕಾರವನ್ನು ಹೆಸರಿಸುವುದು 1 ಅಂಕ
ಲಕ್ಷಣ ಬರೆಯುವುದು 1 ಅಂಕ
ಅಂಶಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುವುದು ಸಮನ್ವಯಿಸಿವುದು 1 ಅಂಕ
ಒಟ್ಟು ಅಂಕ 3 ಅಂಕಗಳು

34. ನೀಚರಿಗೆ ಮಾಡಿದ ಉಪಕಾರವು ಹಾವಿಗೆ ಹಾಲೆರೆದಂತೆ.

ಅಲಂಕಾರ: ಉಪಮಾಲಂಕಾರ

ಲಕ್ಷಣ: ಎರಡುವಸ್ತುಗಳಿಗೆ ಸಾದೃಶ್ಯ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಹೋಲಿಸಿ ವರ್ಣಿಸಿದರೆ ಉಪಮಾಲಂಕಾರ ಎನಿಸುತ್ತದೆ.

ಉಪಮೇಯ : ನೀಚರಿಗೆ ಮಾಡಿದ ಉಪಕಾರ

ಉಪಮಾನ : ಹಾವಿಗೆ ಹಾಲೆರೆಯುವುದು

ಉಪಮಾವಾಚಕ : ಅಂತೆ

ಸಮಾನಧರ್ಮ : ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿಲ್ಲ

ಸಮನ್ವಯ : ಇಲ್ಲಿ ಉಪಮೇಯವಾದ ನೀಚರಿಗೆ ಮಾಡಿದ ಉಪಕಾರವನ್ನು ಉಪಮಾನವಾದ ಹಾವಿಗೆ ಹಾಲೆರೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಲಿಸಿ ವರ್ಣಿಸಿರುವುದರಿಂದ ಮತ್ತು ಅಂತೆ ಎಂಬ ಉಪಮಾವಾಚಕ ಪದ ಬಂದಿರುವುದರಿಂದ ಇದು ಉಪಮಾಲಂಕಾರವಾಗಿದೆ. (ಸಮಾನಧರ್ಮ ಲುಪ್ತವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಇದನ್ನು ಲುಪ್ತೋಪಮಾಲಂಕಾರವೆಂತಲೂ ಕರೆಯುವರು)

35. ಮಾರಿಗೌತಣವಾಯ್ತು ನಾಳಿನ ಭಾರತವು.

ಅಲಂಕಾರ : ರೂಪಕಾಲಂಕಾರ

ಲಕ್ಷಣ : ಉಪಮೇಯ ಉಪಮಾನಗಳೆರಡನ್ನುಅಭೇದವಾಗಿ ವರ್ಣಿಸುವುದು.

ಉಪಮೇಯ : ನಾಳಿನ ಭಾರತಯುದ್ಧ

ಉಪಮಾನ : ಮಾರಿಗೆ ಔತಣ

ಸಮನ್ವಯ : ಉಪಮೇಯವಾದ ನಾಳಿನ ಮಹಾಭಾರತ ಯುದ್ಧವನ್ನು ಉಪಮಾನವಾದ ಮಾರಿಗೆ ಔತಣವಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಅಭೇದವಾಗಿ ವರ್ಣಿಸಿರುವುದರಿಂದ ಇದು ರೂಪಕಾಲಂಕಾರವಾಗಿದೆ.

VIII . ಸಂದರ್ಭವನ್ನು ಸ್ವಾರಸ್ಯದೊಂದಿಗೆ ಬರೆಯುವುದು :

ಕರ್ತೃ, ಆಕರ ಮತ್ತು ಪಠ್ಯದ ಹೆಸರು 1 ಅಂಕ
ಸಂದರ್ಭದ ವಿವರಣೆ 1 ಅಂಕ
ಸ್ವಾರಸ್ಯ ಮತ್ತು ಶೈಲಿ - ಪದಬಂಧಗಳಿಗೆ 1 ಅಂಕ
ಒಟ್ಟು 3 ಅಂಕಗಳು

36. "ರವಿ ಸುತನ ಕಿವಿಯಲಿ ಬಿತ್ತಿದನು ಭಯವ"

ಆಯ್ಕೆ : ಪ್ರಸ್ತುತ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಕುಮಾರವ್ಯಾಸ ಕವಿ ರಚಿಸಿರುವ 'ಕರ್ಣಾಟ ಭಾರತ ಕಥಾಮಂಜರಿ' ಎಂಬ ಕಾವ್ಯದಿಂದ ಆಯ್ದ 'ಕೌರವೇಂದ್ರನ ಕೊಂದೆ ನೀನು' ಎಂಬ ಪದ್ಯಪಾಠದಿಂದ ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ಸಂದರ್ಭ: ಕೃಷ್ಣನು ಪಾಂಡವ ಕೌರವರ ನಡುವೆ ಸಂಧಿ ಮಾಡಲು ಹೋಗಿ, ವಿಫಲನಾಗಿ ಹಿಂದಿರುಗುವಾಗ ಕರ್ಣನನ್ನು ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಕರೆದು ಕೊಂಡು ಬಂದು, ಮೈದುನತನದ ಸರಸದಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಿಸುತ್ತಾ ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ, ಯಾದವರು ಕೌರವರಲ್ಲಿ ಭೇದವಿಲ್ಲ. ಹೇಳುವುದಾದರೆ ವಂಶದಲ್ಲಿ ಮೊದಲೆರಡಿಲ್ಲ ನಿನ್ನಾಣೆ, ರಾಜ ನೀನು, ನಿನ್ನ ಮನದಲ್ಲಿ ನಡೆದುದರ ಅರಿವಿಲ್ಲ" ಎಂದು ಹೇಳುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಈ ಮಾತನ್ನು ಕವಿಯು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ.

ಸ್ವಾರಸ್ಯ : ಕಪಟನಾಟಕದ ಸೂತ್ರಧಾರನಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಪಾಂಡವ-ಕೌರವರ ನಡುವಿನ ಸಂಧಿ ವಿಫಲವಾದಾಗ ಭೇದ ತಂತ್ರ ಬಳಸಿ ಶತ್ರುಪಾಳಯದ ಬಲವನ್ನು ಕುಗ್ಗಿಸುವ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ತೊಡಗುತ್ತಾನೆ. ಆ ಮೂಲಕ ಕೌರವ ಪಾಳಯದ ಒರ್ವ ಪರಾಕ್ರಮಿ ಕರ್ಣನಿಗೆ ಆತನ ಜನ್ಮರಹಸ್ಯವನ್ನು ತಿಳಿಸಿ ಆತನಲ್ಲಿ ಉಭಯ(ದ್ವಂದ್ವ)ವನ್ನು ಬಿತ್ತುವ ಕೃಷ್ಣನ ಚಾನಾಕ್ಷತೆ ಇಲ್ಲಿ ಸ್ವಾರಸ್ಯಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಮೂಡಿ ಬಂದಿದೆ.

37. "ಬಾಯ್ದಂಬುಲಕೆ ಕೈಯಾನುವರೆ"

ಆಯ್ಕೆ: ಪ್ರಸ್ತುತ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಕುಮಾರವ್ಯಾಸ ಕವಿ ರಚಿಸಿರುವ 'ಕರ್ಣಾಟ ಭಾರತ ಕಥಾಮಂಜರಿ' ಎಂಬ ಕಾವ್ಯದಿಂದ ಆಯ್ದ 'ಕೌರವೇಂದ್ರನ ಕೊಂದೆ ನೀನು' ಎಂಬ ಪದ್ಯಪಾಠದಿಂದ ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ಸಂದರ್ಭ: ಕೃಷ್ಣನು ಪಾಂಡವ ಕೌರವರ ನಡುವೆ ಸಂದಿ, ಮಾಡಲು ಹೋಗಿ, ವಿಫಲನಾಗಿ ಹಿಂದಿರುಗುವಾಗ ಕರ್ಣನನ್ನು ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬಂದು, ಮೈದುನತನದ ಸರಸದಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಿಸುತ್ತ "ಕರ್ಣ ನೀನು ರಾಜನಾಗಿದ್ದು, ಎಡಗಡೆ ಕೌರವರು, ಬಲಗಡೆ ಪಾಂಡವರು, ಎದುರಿನಲ್ಲಿ ಮಾದ್ರ, ಮಾಗಧ, ಯಾದವಾದಿಗಳು ಕುಳಿತಿರುವಾಗ , ನೀನು ಓಲಗದಲ್ಲಿ ವಿಲಾಸದಿಂದ ಮೆರೆಯುವುದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು, ದುರ್ಯೋಧನನ ಬಾಯೆಂಜಲಿಗೆ ಕೈಯೊಡ್ಡುವುದು ಸರಿಯೇ" ಎಂದು ಕೇಳುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕೃಷ್ಣನು ಈ ಮಾತನ್ನು ಕರ್ಣನಿಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ.

ಸ್ವಾರಸ್ಯ : ಕಪಟನಾಟಕದ ಸೂತ್ರಧಾರನಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಪಾಂಡವ-ಕೌರವರ ನಡುವಿನ ಸಂಧಿ ವಿಫಲವಾದಾಗ ಭೇದ ತಂತ್ರ ಬಳಸಿ ಶತ್ರುಪಾಳಯದ ಬಲವನ್ನು ಕುಗ್ಗಿಸುವ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ತೊಡಗುತ್ತಾನೆ. ಆ ಮೂಲಕ ಕೌರವ ಪಾಳಯದ ಒರ್ವ ಪರಾಕ್ರಮಿ ಕರ್ಣನಿಗೆ ಆತನ ಜನ್ಮರಹಸ್ಯವನ್ನು ಹೇಳಿ ಕೌರವ ಪಕ್ಷದ ಬಲವನ್ನು ಕುಗ್ಗಿಸುವ ಕೃಷ್ಣನ ಚಾನಾಕ್ಷತನ ಇಲ್ಲಿ ಸ್ವಾರಸ್ಯಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಮೂಡಿಬಂದಿದೆ.

38. "ಜೀಯ ಹಸಾದವೆಂಬುದು ಕಷ್ಟ."

ಆಯ್ಕೆ : ಪ್ರಸ್ತುತ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಕುಮಾರವ್ಯಾಸ ಕವಿ ರಚಿಸಿರುವ 'ಕರ್ಣಾಟ ಭಾರತ ಕಥಾಮಂಜರಿ' ಎಂಬ ಕಾವ್ಯದಿಂದ ಆಯ್ದ 'ಕೌರವೇಂದ್ರನ ಕೊಂದೆ ನೀನು' ಎಂಬ ಪದ್ಯಪಾಠದಿಂದ ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ಸಂದರ್ಭ: ಕೃಷ್ಣನು ಪಾಂಡವ-ಕೌರವರ ನಡುವೆ ಸಂಧಿ ಮಾಡಲು ಹೋಗಿ, ವಿಫಲನಾಗಿ ಹಿಂದಿರುಗುವಾಗ ಕರ್ಣನನ್ನು ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬಂದು, ಮೈದುನತನದ ಸರಸದಲ್ಲಿ

ಮಾತನಾಡಿಸಿ ಭೇದ ತಂತ್ರದ ಮೂಲಕ ಆತನ ಜನ್ಮರಹಸ್ಯವನ್ನು ಹೇಳುವನು. ಮತ್ತು "ನಿನ್ನ ಎಡಗಡೆ ಕೌರವರು, ಬಲಗಡೆ ಪಾಂಡವರು, ಎದುರಿನಲ್ಲಿ ಮಾದ್ರ, ಮಾಗಧ, ಯಾದವಾದಿಗಳು ಕುಳಿತಿರುವಾಗ, ನೀನು ಓಲಗದಲ್ಲಿ ವಿಲಾಸದಿಂದ ಮೆರೆಯುವುದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು, ಕೌರವನಿಗೆ ಜೀಯ ಹಸಾದವೆಂಬುದು ಕಷ್ಟವಾಗುವುದಿಲ್ಲವೇ?" ಎಂದು ಆಮಿಷಗಳನ್ನು ಒಡ್ಡುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಈ ಮಾತನ್ನು ಕೃಷ್ಣನು ಕರ್ಣನಿಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ.

ಸ್ವಾರಸ್ಯ : ಕಪಟನಾಟಕದ ಸೂತ್ರಧಾರನಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಪಾಂಡವ-ಕೌರವರ ನಡುವಿನ ಸಂಧಿ ವಿಫಲವಾದಾಗ ಭೇದ ತಂತ್ರ ಬಳಸಿ ಶತ್ರುಪಾಳಯದ ಬಲವನ್ನು ಕುಗ್ಗಿಸುವ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ತೊಡಗುತ್ತಾನೆ. ಆ ಮೂಲಕ ಕೌರವ ಪಾಳಯದ ಒರ್ವ ಪರಾಕ್ರಮಿ ಕರ್ಣನಿಗೆ ಆತನ ಜನ್ಮರಹಸ್ಯವನ್ನು ಹೇಳಿ ಕೌರವ ಪಕ್ಷದ ಬಲವನ್ನು ಕುಗ್ಗಿಸುವ ಕೃಷ್ಣನ ಚಾನಾಕ್ಷತನ ಇಲ್ಲಿ ಸ್ವಾರಸ್ಯಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಮೂಡಿಬಂದಿದೆ.

39. "ನಿನ್ನುಪದೆಸೆಯ ಬಯಸುವವನಲ್ಲ."

ಆಯ್ಕೆ : ಪ್ರಸ್ತುತ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಕುಮಾರವ್ಯಾಸ ಕವಿ ರಚಿಸಿರುವ 'ಕರ್ಣಾಟ ಭಾರತ ಕಥಾಮಂಜರಿ' ಎಂಬ ಕಾವ್ಯದಿಂದ ಆಯ್ದ 'ಕೌರವೇಂದ್ರನ ಕೊಂದೆ ನೀನು' ಎಂಬ ಪದ್ಯಪಾಠದಿಂದ ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ಸಂದರ್ಭ: ಕೃಷ್ಣನು ಕರ್ಣನನ್ನು ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬಂದು, ಮೈದುನತನದ ಸರಸದಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಿಸುತ್ತ ಕರ್ಣನ ಜನ್ಮರಹಸ್ಯವನ್ನು ಹೇಳಿ, "ನೀನೇ ಈ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಅಧಿಪತಿ. ಅಂತಹ ವೈಭವವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ದುರ್ಯೋಧನನ ಎಂಜಲಿಗೆ ಕೈಚಾಚುವುದು ಒಳಿತಲ್ಲ" ಎಂದು ಕೃಷ್ಣ ಹೇಳುವನು. ಆಗ "ಈ ಕೃಷ್ಣಹಾಕಿದ ಹಗೆತನದ ಬೆಂಕಿ ಹೊಗೆದೋರಿ ಉರಿದು ನಾಶ ಮಾಡದೆ ಸುಮ್ಮನೆ ಆರಿ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಕೃಷ್ಣ ನನ್ನ ಜನ್ಮರಹಸ್ಯವನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದರಿಂದ ನನ್ನ ದೊರೆಗೆ ಕೇಡಾಯಿತು" ಎಂದು ಕರ್ಣ ದುಃಖಿಸುತ್ತ ಮನದಲ್ಲಿ ಚಿಂತಿತನಾಗುವನು. ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಈ ಮಾತನ್ನು ಕೃಷ್ಣನು ಕರ್ಣನಿಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ.

ಸ್ವಾರಸ್ಯ : ಕಪಟನಾಟಕದ ಸೂತ್ರಧಾರನಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಪಾಂಡವ-ಕೌರವರ ನಡುವಿನ ಸಂಧಿ ವಿಫಲವಾದಾಗ ಭೇದ ತಂತ್ರ ಬಳಸಿ ಶತ್ರುಪಕ್ಷದ ಬಲವನ್ನು ಕುಗ್ಗಿಸುವ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ತೊಡಗುತ್ತಾನೆ. ಆ ಮೂಲಕ ಕೌರವ ಪಕ್ಷದ ಒರ್ವ ಪರಾಕ್ರಮಿ ಕರ್ಣನಿಗೆ ಆತನ ಜನ್ಮರಹಸ್ಯವನ್ನು ಹೇಳಿ ಕೌರವ ಪಕ್ಷದ ಬಲವನ್ನು ಕುಗ್ಗಿಸುವ ಕೃಷ್ಣನ ಚಾನಾಕ್ಷತನ ಇಲ್ಲಿ ಸ್ವಾರಸ್ಯಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಮೂಡಿಬಂದಿದೆ.

40. " ಮಾರಿಗೌತಣವಾಯ್ತು ನಾಳಿನ ಭಾರತವು."

ಆಯ್ಕೆ : ಪ್ರಸ್ತುತ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಕುಮಾರವ್ಯಾಸ ಕವಿ ರಚಿಸಿರುವ 'ಕರ್ಣಾಟ ಭಾರತ ಕಥಾಮಂಜರಿ' ಎಂಬ ಕಾವ್ಯದಿಂದ ಆಯ್ದ 'ಕೌರವೇಂದ್ರನ ಕೊಂದೆ ನೀನು' ಎಂಬ ಪದ್ಯಪಾಠದಿಂದ ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ಸಂದರ್ಭ: ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಕರ್ಣನಿಗೆ ಅನೇಕ ಆಮಿಷಗಳನ್ನು ಒಡ್ಡುವನು. ಕೃಷ್ಣ ಹಾಕಿದ ಜನ್ಮರಹಸ್ಯದ ಬೆಂಕಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಂದ ಕರ್ಣ "ನನ್ನ ಜನ್ಮರಹಸ್ಯವನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದರಿಂದ ನನ್ನ ದೊರೆಗೆ ಕೇಡಾಯಿತು. ಇನ್ನು ಹಲವು ಮಾತೇಕೆ?" ಎಂದು ಕರ್ಣ ದುಃಖಿಸುತ್ತ ಮನದಲ್ಲಿ ಚಿಂತಿತನಾಗುವನು. ಆಗ ಕೃಷ್ಣ "ಏನು ಚಿಂತಿಸುತ್ತಿರುವೆ? ಅದ್ಯಾವ ಗೊಂದಲ ನಿನ್ನನ್ನು ಕಾಡುತ್ತಿದೆ. ಮರುಳುತನ ಬೇಡ, ಸರಿಯಾಗಿ ಯೋಚಿಸು. ನಾನು ನಿನ್ನ ಅಪದೆಸೆಯನ್ನು ಬಯಸುವವನಲ್ಲ" ಎಂದು ಹೇಳಿದಾಗ ಕರ್ಣನು "ಮರುಳು ಮಾಧವ ಮಹಿಯ ರಾಜ್ಯದ ಸಿರಿಗೆ ನಾ ಸೋಲುವವನಲ್ಲ, ನನ್ನ ದೊರೆ ಕೌರವರಾಯನೆ, ಅವನ ಒಳಿತೆ ನನಗೂ ಒಳಿತು. ಆತನ ಶತ್ರುಗಳೆ ನನಗೂ ಶತ್ರುಗಳು" ಎಂದು ಹೇಳುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಈ ಮಾತನ್ನು ಕರ್ಣ ಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ

ಸ್ವಾರಸ್ಯ : ಅಸಾಮಾನ್ಯನೂ, ಶೌರ್ಯಕ್ಕೆ, ದಾನಕ್ಕೆ, ಉದಾತ್ತತೆಗೆ, ಕರುಣೆಗೆ ಹೆಸರಾಗಿದ್ದ ಕರ್ಣನಿಗೆ ಆತನ ಜನ್ಮರಹಸ್ಯ ಎಂತಹ ಸಂಕಟವನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡಿತು. ಆದರು ಅವನ ಸ್ವಾಮಿನಿಷ್ಠೆಯ ಮುಂದೆ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನೊಡ್ಡಿದ ಪ್ರಲೋಭನೆ ಹೇಗೆ ವ್ಯರ್ಥವಾಯಿತು ಹಾಗೂ ಅಂತಹ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲೂ

ಶತ್ರುಪಕ್ಷದ ಸೈನ್ಯವನ್ನು ನಾಶ ಮಾಡಿ ತನ್ನ ದೊರೆಯ ಋಣ ತಿರಿಸುವೆನೆಂಬ ಕರ್ಣನ ಹಿರಿಮೆ ಇಲ್ಲಿ ಸ್ವಾರಸ್ಯಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಮೂಡಿ ಬಂದಿದೆ.

41. "ಹರಿಯ ಹಗೆಹೊಗೆದೋರದುರುಹದೆ ಬರಿದೆ ಹೋಹುದೆ."

ಆಯ್ಕೆ : ಪ್ರಸ್ತುತ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಕುಮಾರವ್ಯಾಸ ಕವಿ ರಚಿಸಿರುವ 'ಕರ್ಣಾಟ ಭಾರತ ಕಥಾಮಂಜರಿ' ಎಂಬ ಕಾವ್ಯದಿಂದ ಆಯ್ದ 'ಕೌರವೇಂದ್ರನ ಕೊಂದೆ ನೀನು' ಎಂಬ ಪದ್ಯಪಾಠದಿಂದ ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ಸಂದರ್ಭ:ಕೃಷ್ಣ ಕರ್ಣನನ್ನು ಬರಸೆಳೆದು ತನ್ನ ರಥದಲ್ಲಿ ಕೂರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವಾಗ ಕರ್ಣನ ಜನ್ಮರಹಸ್ಯವನ್ನು ಹೇಳಿದನು. "ನೀನೇ ಈಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಅಧಿಪತಿ. ಪಾಂಡವರು ಕೌರವರು ನಿನಗೆ ಸೇವಕರಾಗುವರು. ಅಂತಹ ವೈಭವವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ದುರ್ಯೋಧನನ ಎಂಜಲಿಗೆ ಕೈಚಾಚುವುದು ಒಳಿತಲ್ಲ" ಎಂದುಕೃಷ್ಣಹೇಳಿದಾಗ "ಈ ಕೃಷ್ಣಹಾಕಿದ ಹಗೆತನದ ಬೆಂಕಿ ಹೊಗೆದೋರಿ ಉರಿದು ನಾಶಮಾಡದೆ ಸುಮ್ಮನೆ ಆರಿಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಕೃಷ್ಣ ನನ್ನ ಜನ್ಮರಹಸ್ಯವನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದರಿಂದ ನನ್ನ ದೊರೆಗೆ ಕೇಡಾಯಿತು" ಎಂದು ದುಃಖಿಸುತ್ತ ಕರ್ಣ ತನ್ನ ಮನದೊಳಗೆ ಈಮಾತನ್ನು ಅಂದುಕೋಳ್ಳುತ್ತಾನೆ.

ಸ್ವಾರಸ್ಯ: ಅಸಾಮಾನ್ಯನೂ, ಶೌರ್ಯಕ್ಕೆ, ದಾನಕ್ಕೆ, ಉದಾತ್ತತೆಗೆ, ಕರುಣೆಗೆ ಹೆಸರಾಗಿದ್ದ ಕರ್ಣನಿಗೆ ಆತನ ಜನ್ಮರಹಸ್ಯ ಎಂತಹ ಸಂಕಟವನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡಿತು. ಅವನ ಸ್ವಾಮಿನಿಷ್ಠೆಯ ಮುಂದೆ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನೊಡ್ಡಿದ ಪ್ರಲೋಭನೆ ಹೇಗೆ ವ್ಯರ್ಥವಾಯಿತು ಹಾಗೂ ಅಸಹಾಯಕನಾದ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ನೋವು, ಸಂಕಟದಿಂದ ಬಳಲುವ ಕರ್ಣನ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದ ಹಿರಿಮೆ ಇಲ್ಲಿ ಸ್ವಾರಸ್ಯಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಮೂಡಿ ಬಂದಿದೆ

42. "ಮಾದ್ರಿಯಲೊಂದು ಮಂತ್ರದೊಳಿಬ್ಬರುದಿಸಿದರು"

ಆಯ್ಕೆ : ಪ್ರಸ್ತುತ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಕುಮಾರವ್ಯಾಸ ಕವಿ ರಚಿಸಿರುವ 'ಕರ್ಣಾಟ ಭಾರತ ಕಥಾಮಂಜರಿ' ಎಂಬ ಕಾವ್ಯದಿಂದ ಆಯ್ದ 'ಕೌರವೇಂದ್ರನ ಕೊಂದೆ ನೀನು' ಎಂಬ ಪದ್ಯಪಾಠದಿಂದ ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ಸಂದರ್ಭ: ಕೃಷ್ಣನು ಕರ್ಣನಿಗೆ ಆತನ ಜನ್ಮರಹಸ್ಯವನ್ನು ಕುರಿತು, "ಕುಂತಿಯು ಪಡೆದ ಐದು ಮಂತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಮೊದಲಿಗ ನೀನು, ನಿನ್ನಯ ನಂತರ ಧರ್ಮರಾಯ, ಮೂರನೆಯಾತ ಪರಾಕ್ರಮಿಯಾದ ಭೀಮ. ಅರ್ಜುನನು ನಾಲ್ಕನೆಯ ಮಂತ್ರದಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದನು. ಬಳಿಕಐದನೆಯ ಮಂತ್ರದಲ್ಲಿ ಮಾದ್ರಿಯಲ್ಲಿ ನಕುಲಸಹದೇವರಿಬ್ಬರು ಹುಟ್ಟಿದರು" ಎಂದು ತಿಳಿಸುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಈ ಮಾತನ್ನು ಕೃಷ್ಣ ಕರ್ಣನಿಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ.

ಸ್ವಾರಸ್ಯ: ಪಾಂಡವರ ರಕ್ಷಣೆಗೆ ನಿಂತ ಕೃಷ್ಣನು ಸ್ವಾಮಿನಿಷ್ಠೆಗೆ ಬದ್ಧನಾದ ಕರ್ಣನಿಗೆ ಜನ್ಮರಹಸ್ಯವನ್ನು ತಿಳಿಸುವ ಮೂಲಕ ಕರ್ಣನ ಆವೇಶದ ಬಲವನ್ನು ಕ್ಷೀಣಿಸಿ, ಪಾಂಡವರ ಬಗ್ಗೆ ಆತನಲ್ಲಿ ಅನುಕಂಪ ಹುಟ್ಟುವಂತೆ ಹಾಗೂ ಕರ್ಣನನ ಮನಸ್ಸನ್ನು, ಅವನಲ್ಲಿನ ಸ್ವಾಮಿನಿಷ್ಠೆಯನ್ನು ಭೇದತಂತ್ರದಿಂದ ಕುಗ್ಗಿಸುವ ಕಾರ್ಯ ಇಲ್ಲಿ ಸ್ವಾರಸ್ಯಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಮೂಡಿ ಬಂದಿದೆ.

43. "ನಿನ್ನಯ ವೀರರೈವರ ನೋಯಿಸೆನು ರಾಜೀವ ಸಖನಾಣೆ"

ಆಯ್ಕೆ : ಪ್ರಸ್ತುತ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಕುಮಾರವ್ಯಾಸ ಕವಿ ರಚಿಸಿರುವ 'ಕರ್ಣಾಟ ಭಾರತ ಕಥಾಮಂಜರಿ' ಎಂಬ ಕಾವ್ಯದಿಂದ ಆಯ್ದ 'ಕೌರವೇಂದ್ರನ ಕೊಂದೆ ನೀನು' ಎಂಬ ಪದ್ಯಪಾಠದಿಂದ ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ಸಂದರ್ಭ: ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಪಾಂಡವರು-ಕೌರವರ ನಡುವೆ ಸಂಧಿ ಮಾಡಲು ಹೋಗಿ ವಿಫಲನಾಗಿ ಹಿಂದಿರುಗುವಾಗ ಕರ್ಣನನ್ನು ಕರೆದು, ರಥದಲ್ಲಿ ಕೂರಿಸಿಕೊಂಡು ಆತನ ಜನ್ಮರಹಸ್ಯವನ್ನು ಹೇಳುವನು. ಅನೇಕ ಆಮಿಷಗಳನ್ನು ಒಡ್ಡುವನು. ಆಗ ಕರ್ಣನು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಿಗೆ "ನಾಳಿನ ಕೌರವರ ಮತ್ತು ಪಾಂಡವರ ನಡುವಿನ ಮಹಾಭಾರತ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಮೃತ್ಯುದೇವತೆಗೆ ಔತಣಕೂಟ ಏರ್ಪಡಿಸುತ್ತೇನೆ. ನಾನು ಕೌರವನ ಋಣ ತೀರುವಂತೆ ಹೋರಾಡಿ, ಯುದ್ಧರಂಗದಲ್ಲಿ ಲೆಕ್ಕವಿಲ್ಲದಷ್ಟು

ವೀರಯೋಧರ ಪ್ರಾಣ ತೆಗೆದು, ನನ್ನ ಒಡೆಯನ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಾಗಿ ಪ್ರಾಣವನ್ನು ಕೊಡುವೆನು." ಎಂದು ಹೇಳುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಈ ಮಾತನ್ನು ಕರ್ಣ ಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ.

ಸ್ವಾರಸ್ಯ: ಅಸಾಮಾನ್ಯನೂ, ಶೌರ್ಯಕ್ಕೆ, ದಾನಕ್ಕೆ, ಉದಾತ್ತತೆಗೆ, ಕರುಣೆಗೆ ಹೆಸರಾಗಿದ್ದ ಕರ್ಣನಿಗೆ ಆತನ ಜನ್ಮರಹಸ್ಯ ಎಂತಹ ಸಂಕಟವನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡಿತು. ಅವನ ಸ್ವಾಮಿನಿಷ್ಠೆಯ ಮುಂದೆ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನೊಡ್ಡಿದ ಪ್ರಲೋಭನೆ ಹೇಗೆ ವ್ಯರ್ಥವಾಯಿತು ಹಾಗೂ ಅಸಹಾಯಕನಾದ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ನೋವು, ಸಂಕಟದಿಂದ ಬಳಲುವ ಕರ್ಣನ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದ ಹಿರಿಮೆ ಇಲ್ಲಿ ಸ್ವಾರಸ್ಯಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಮೂಡಿ ಬಂದಿದೆ.

IX. ಪದ್ಯಭಾಗ ಪೂರ್ಣಮಾಡುವುದು (ತಪ್ಪಿಲ್ಲದೆ ಬರೆದ ಪ್ರತಿ ಪೂರ್ಣಸಾಲಿಗೆ 1 ಅಂಕ) :

44. ಕೊರಳಸೆರೆಹಿಗ್ಗಿದವು ದೃಗುಜಲ
ಉರವಣಿಸಿ ಕಡುನೊಂದನಕಟಾ
ಕುರುಪತಿಗೆ ಕೇಡಾದುದೆಂದನು ತನ್ನಮನದೊಳಗೆ
ಹರಿಯಹಗೆಹೊಗೆದೋರದುರುಹದೆ
ಬರಿದೆಹೋಹುದೆ ತನ್ನವಂಶವ
ನರುಹಿಕೊಂದನು ಹಲವುಮಾತೇನೆಂದು ಚಿಂತಿಸಿದ

ಅಥವಾ

ಮಾರಿಗೌತಣವಾಯ್ತು ನಾಳಿನ
ಭಾರತವು ಚದುರಂಗ ಬಲದಲಿ
ಕೌರವನ ಋಣ ಹಿಂಗೆ ರಣದಲಿ ಸುಭಟಕೋಟಿಯನು
ತೀರಿಸಿಯೆ ಪತಿಯವಸರಕ್ಕೆ ಶ
ರೀರವನು ನೂಕುವೆನು ನಿನ್ನಯ
ವೀರರೈವರ ನೋಯಿಸೆನು ರಾಜೀವಸಖನಾಣೆ

X. ಪದ್ಯಭಾಗವನ್ನು ಓದಿ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಮೌಲ್ಯವನ್ನಾಧರಿಸಿ ಸಾರಾಂಶ ಬರೆಯುವುದು :

ವಿಷಯಾಂಶಕ್ಕೆ 3 ಅಂಕಗಳು
ಅಡಕಗೊಂಡ ಮೌಲ್ಯಗುರುತಿಸುವುದು, ಪದಬಂಧ ಮತ್ತು ಭಾಷಾಶೈಲಿಗೆ 1 ಅಂಕ
ಒಟ್ಟು 4 ಅಂಕಗಳು

45. ರೂಪಕ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ಚಕ್ರವರ್ತಿ ಎಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧನಾದ ಕವಿ ಕುಮಾರವ್ಯಾಸರು ಬರೆದಿರುವ, ಕರ್ಣಾಟ ಭಾರತ ಕಥಾಮಂಜರಿ ಎಂಬ ಕೃತಿಯಿಂದ ಆಯ್ದ ಸುಂದರವಾದ ಪದ್ಯ ಭಾಗ ಕೌರವೇಂದ್ರನ ಕೊಂದೆ ನೀನು. ಈ ಪದ್ಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿನ ಅರ್ಥಗರ್ಭಿತವಾದ ಸಾಲುಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಆಯ್ದುಕೊಡಲಾಗಿದೆ.

ಮಹಾಭಾರತದಲ್ಲಿ ಪಾಂಡವರ ಪಾಲಿನ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ನೀಡಲು ಕೌರವನು ನಿರಾಕರಿಸುತ್ತಾನೆ. ಸಂಧಾನದ ಮುಖೇನ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಮರಳಿ ಪಡೆಯುವ ಪ್ರಯತ್ನದಲ್ಲಿ ಧರ್ಮರಾಯ ಕೃಷ್ಣನನ್ನು ಸಂಧಿಗಾಗಿ ಕಳುಹಿಸುತ್ತಾನೆ. ಕೃಷ್ಣಸಂಧಾನವು ದುರ್ಯೋಧನನ ಹಠದಿಂದ ತಿರಸ್ಕೃತವಾಗುತ್ತದೆ. ಯುದ್ಧ ಅನಿವಾರ್ಯವೆಂದಾದಾಗ ಧರ್ಮಪಕ್ಷಪಾತಿಯಾದ ಕೃಷ್ಣನು ಭೇದತಂತ್ರವನ್ನು ಬಳಸಿ ಕರ್ಣನಿಂದ ಪಾಂಡವರಿಗೆ ಅಪಾಯವಾಗದಂತೆ ಮಾಡುವ ಕಾರ್ಯ ಕವಿ ಕುಮಾರವ್ಯಾಸನ ಕಾವ್ಯ 'ಕರ್ಣಾಟ ಭಾರತ ಕಥಾಮಂಜರಿ'ಯಿಂದ ಆಯ್ದ ಪದ್ಯಭಾಗ 'ಕೌರವೇಂದ್ರನ ಕೊಂದೆ ನೀನು' ಪದ್ಯಪಾಠದಲ್ಲಿ ಸ್ವಾರಸ್ಯ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಮೂಡಿಬಂದಿದೆ.

ಪ್ರಸ್ತುತ ಕಾವ್ಯಭಾಗದಲ್ಲಿ ಸೂರ್ಯನ ಮಗನಾದ ಕರ್ಣನ ಸಂಗಡ ಕೃಷ್ಣನು ಮೈದುನನ ರೀತಿಯ ಸರಸವನ್ನು ಮಾಡಿ, ಕೈಹಿಡಿದು ಎಳೆದು ರಥದ ಪೀಠದ ಮೇಲೆ ಕುಳ್ಳರಿಸುವನು. ಆಗ "ನನಗೆ

ನಿಮ್ಮ ಬಳಿ ಸಮನಾದ ಗೌರವವೇ! ದೇವ ಮುರಾರಿ ನನಗೆ ಹೆದರಿಕೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ". ಎಂದನು ಕರ್ಣನು. ಆಗ ಕೃಷ್ಣನು ತೊಡೆ ತಾಗುವಂತೆ ಕರ್ಣನ ಹತ್ತಿರ ಬಂದು ಕರ್ಣನಿಗೆ ಹಲವು ಆಮಿಷ ಒಡ್ಡುವನು.

ಕೌರವನ ಸೇನೆಯಲ್ಲಿ ಪಾಂಡವರನ್ನು ಕೊಲ್ಲಬಲ್ಲ ಇನ್ನೊರ್ವ ಬಲಶಾಲಿ ಕರ್ಣನಿಂದ ಪಾಂಡವರನ್ನುರಕ್ಷಿಸಬೇಕೆಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಿದ ಕೃಷ್ಣ ಅದಕ್ಕಾಗಿ ವೇದಿಕೆ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿ, ಕರ್ಣನನ್ನು ತನ್ನ ಬಳಿ ಕರೆದರೂ, ಕರ್ಣನು ತಾನು ದೇವಸ್ವರೂಪಿಯಾದ ಕೃಷ್ಣನ ಸರಿ ಸಮಾನನಲ್ಲ, ಆತನ ಪಕ್ಕವಲ್ಲ, ಪಾದದ ಬಳಿಯೂ ಕೂಡುವಷ್ಟು ತಾನು ಅರ್ಹನಲ್ಲವೆಂದು ತಿಳಿಸುವಲ್ಲಿ ಹಿರಿಯರೂ, ಗೌರವಾರ್ಹರೊಂದಿಗೆ ನಡೆದು ಕೊಳ್ಳುವ ಕರ್ಣನ ಶ್ರೇಷ್ಠ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ಪರಿಚಯವಾಗುವದು.

46. ರೂಪಕ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ಚಕ್ರವರ್ತಿ ಎಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧನಾದ ಕವಿ ಕುಮಾರವ್ಯಾಸರು ಬರೆದಿರುವ, ಕರ್ಣಾಟ ಭಾರತ ಕಥಾಮಂಜರಿ ಎಂಬ ಕೃತಿಯಿಂದ ಆಯ್ದ ಸುಂದರವಾದ ಪದ್ಯ ಭಾಗ ಕೌರವೇಂದ್ರನ ಕೊಂದೆ ನೀನು. ಈ ಪದ್ಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿನ ಅರ್ಥಗರ್ಭಿತವಾದ ಸಾಲುಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಆಯ್ದುಕೊಡಲಾಗಿದೆ.

ಮಹಾಭಾರತದಲ್ಲಿ ಪಾಂಡವರ ಪಾಲಿನ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ನೀಡಲು ಕೌರವನು ನಿರಾಕರಿಸುತ್ತಾನೆ. ಸಂಧಾನದ ಮುಖೇನ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಮರಳಿ ಪಡೆಯುವ ಪ್ರಯತ್ನದಲ್ಲಿ ಧರ್ಮರಾಯ ಕೃಷ್ಣನನ್ನು ಸಂಧಿಗಾಗಿ ಕಳುಹಿಸುತ್ತಾನೆ. ಕೃಷ್ಣಸಂಧಾನವು ದುರ್ಯೋಧನನ ಹಠದಿಂದ ತಿರಸ್ಕೃತವಾಗುತ್ತದೆ. ಯುದ್ಧ ಅನಿವಾರ್ಯವೆಂದಾದಾಗ ಧರ್ಮಪಕ್ಷಪಾತಿಯಾದ ಕೃಷ್ಣನು ಭೇದತಂತ್ರವನ್ನು ಬಳಸಿ ಕರ್ಣನಿಂದ ಪಾಂಡವರಿಗೆ ಅಪಾಯವಾಗದಂತೆ ಮಾಡುವುದು ಕವಿ ಕುಮಾರವ್ಯಾಸನ ಕಾವ್ಯ ' ಕರ್ಣಾಟ ಭಾರತ ಕಥಾಮಂಜರಿ'ಯಿಂದ ಆಯ್ದ ಪದ್ಯಭಾಗ 'ಕೌರವೇಂದ್ರನ ಕೊಂದೆ ನೀನು' ಪದ್ಯಪಾಠದಲ್ಲಿ ಸ್ವಾರಸ್ಯ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಮೂಡಿಬಂದಿದೆ.

ಪ್ರಸ್ತುತ ಕಾವ್ಯಭಾಗದಲ್ಲಿ "ಎಲೈ ಕರ್ಣನೇ ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ, ಯಾದವರು-ಕೌರವರಲ್ಲಿ ಭೇದವಿಲ್ಲ. ಚೆನ್ನಾಗಿ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ವಂಶದ ಮೂಲದಲ್ಲಿ ಎರಡಿಲ್ಲ. ನಿನ್ನಾಣೆ, ರಾಜ್ಯದ ಒಡೆಯ ನೀನು. ಹಿಂದೆ ನಡೆದು ಹೋದ ಸಂಗತಿಯ ತಿಳುವಳಿಕೆ ನಿನಗಿಲ್ಲ" ಎಂಬುದಾಗಿ ದಾನವ ಧ್ವಂಸಿಯಾದ ಕೃಷ್ಣನು ಸೂರ್ಯಪುತ್ರನಾದ ಕರ್ಣನ ಕಿವಿಯಲ್ಲಿ ಅವನ ಜನ್ಮ ವೃತ್ತಾಂತವನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತಾ ಅವನಲ್ಲಿ ಉಭಯವನ್ನು (ದ್ವಂದ್ವವನ್ನು) ಬಿತ್ತಿದನು.

ಪಾಂಡವರ ರಕ್ಷಣೆಗೆ ನಿಂತಕೃಷ್ಣನು ಸ್ವಾಮಿನಿಷ್ಠೆಗೆ ಬದ್ಧನಾದ ಕರ್ಣನಿಗೆ ಜನ್ಮರಹಸ್ಯವನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತ, ಆತನಿಗೆ ವಿವಿಧ ಆಮಿಷಗಳನ್ನು ಒಡ್ಡುವ ಮುಖೇನ ಕರ್ಣನಲ್ಲಿ ಉಭಯ ಸಂಕಟವನ್ನು ತಂದೊಡ್ಡಿರುವುದು ಸ್ವಾರಸ್ಯಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಬಿತ್ತರಗೊಂಡಿದೆ.

47. ರೂಪಕ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ಚಕ್ರವರ್ತಿ ಎಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧನಾದ ಕವಿ ಕುಮಾರವ್ಯಾಸರು ಬರೆದಿರುವ, ಕರ್ಣಾಟ ಭಾರತ ಕಥಾಮಂಜರಿ ಎಂಬ ಕೃತಿಯಿಂದ ಆಯ್ದ ಸುಂದರವಾದ ಪದ್ಯ ಭಾಗ ಕೌರವೇಂದ್ರನ ಕೊಂದೆ ನೀನು. ಈ ಪದ್ಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿನ ಅರ್ಥಗರ್ಭಿತವಾದ ಸಾಲುಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಆಯ್ದುಕೊಡಲಾಗಿದೆ.

ಮಹಾಭಾರತದಲ್ಲಿ ಪಾಂಡವರ ಪಾಲಿನ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ನೀಡಲು ಕೌರವನು ನಿರಾಕರಿಸುತ್ತಾನೆ. ಸಂಧಾನದ ಮುಖೇನ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಮರಳಿ ಪಡೆಯುವ ಪ್ರಯತ್ನದಲ್ಲಿ ಧರ್ಮರಾಯ ಕೃಷ್ಣನನ್ನು ಸಂಧಿಗಾಗಿ ಕಳುಹಿಸುತ್ತಾನೆ. ಕೃಷ್ಣಸಂಧಾನವು ದುರ್ಯೋಧನನ ಹಠದಿಂದ ತಿರಸ್ಕೃತವಾಗುತ್ತದೆ. ಯುದ್ಧ ಅನಿವಾರ್ಯವೆಂದಾದಾಗ ಧರ್ಮಪಕ್ಷಪಾತಿಯಾದ ಕೃಷ್ಣನು ಭೇದತಂತ್ರವನ್ನು ಬಳಸಿ ಕರ್ಣನಿಂದ ಪಾಂಡವರಿಗೆ ಅಪಾಯವಾಗದಂತೆ ಮಾಡುವುದು ಕವಿ ಕುಮಾರವ್ಯಾಸನ ಕಾವ್ಯ ' ಕರ್ಣಾಟ ಭಾರತ ಕಥಾಮಂಜರಿ'ಯಿಂದ ಆಯ್ದ ಪದ್ಯಭಾಗ 'ಕೌರವೇಂದ್ರನ ಕೊಂದೆ ನೀನು' ಪದ್ಯಪಾಠದಲ್ಲಿ ಸ್ವಾರಸ್ಯ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಮೂಡಿಬಂದಿದೆ.

ಪ್ರಸ್ತುತ ಕಾವ್ಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕೃಷ್ಣನು ಕರ್ಣನಿಗೆ ಆತನ ಜನ್ಮರಹಸ್ಯವನ್ನು ಕುರಿತು, "ಕುಂತಿಯು ಪಡೆದ ಐದು ಮಂತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಮೊದಲಿಗ ನೀನು, ನಿನ್ನಯ ನಂತರ ಧರ್ಮರಾಯ, ಮೂರನೆಯಾತ ಪರಾಕ್ರಮಿಯಾದ ಭೀಮ. ಅರ್ಜುನನು ನಾಲ್ಕನೆಯ ಮಂತ್ರದಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದನು. ಬಳಿಕ ಐದನೆಯ ಮಂತ್ರದಲ್ಲಿ ಮಾದ್ರಿಯಲ್ಲಿ ನಕುಸಹದೇವರು ಇಬ್ಬರು ಹುಟ್ಟಿದರು" ಎಂದು ತಿಳಿಸುವನು.

ಪಾಂಡವರ ರಕ್ಷಣೆಗೆ ನಿಂತಕೃಷ್ಣನು ಸ್ವಾಮಿನಿಷ್ಠೆಗೆ ಬದ್ಧನಾದ ಕರ್ಣನಿಗೆ ಜನ್ಮರಹಸ್ಯವನ್ನು ತಿಳಿಸುವ ಮೂಲಕ ಕರ್ಣನ ಆವೇಶದ ಬಲವನ್ನು ಕ್ಷೀಣಿಸಿ, ಪಾಂಡವರ ಬಗ್ಗೆ ಆತನಲ್ಲಿ ಅನುಕಂಪ

ಹುಟ್ಟುವಂತೆ ಹಾಗೂ ಕರ್ಣನನ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಅವನಲ್ಲಿನ ನಿಷ್ಠೆಯನ್ನು ಭೇದತಂತ್ರದಿಂದ ಒಡೆದಿರುವುದು ಅರ್ಥಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಬಿತ್ತರಗೊಂಡಿದೆ.

48. ರೂಪಕ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ಚಕ್ರವರ್ತಿ ಎಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧನಾದ ಕವಿ ಕುಮಾರವ್ಯಾಸರು ಬರೆದಿರುವ, ಕರ್ಣಾಟ ಭಾರತ ಕಥಾಮಂಜರಿ ಎಂಬ ಕೃತಿಯಿಂದ ಆಯ್ದ ಸುಂದರವಾದ ಪದ್ಯ ಭಾಗ ಕೌರವೇಂದ್ರನ ಕೊಂದೆ ನೀನು. ಈ ಪದ್ಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿನ ಅರ್ಥಗರ್ಭಿತವಾದ ಸಾಲುಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಆಯ್ದುಕೊಡಲಾಗಿದೆ.

ಮಹಾಭಾರತದಲ್ಲಿ ಪಾಂಡವರ ಪಾಲಿನ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ನೀಡಲು ಕೌರವನು ನಿರಾಕರಿಸುತ್ತಾನೆ. ಸಂಧಾನದ ಮುಖೇನ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಮರಳಿ ಪಡೆಯುವ ಪ್ರಯತ್ನದಲ್ಲಿ ಧರ್ಮರಾಯ ಕೃಷ್ಣನನ್ನು ಸಂಧಿಗಾಗಿ ಕಳುಹಿಸುತ್ತಾನೆ. ಕೃಷ್ಣಸಂಧಾನವು ದುರ್ಯೋಧನನ ಹಠದಿಂದ ತಿರಸ್ಕೃತವಾಗುತ್ತದೆ. ಯುದ್ಧ ಅನಿವಾರ್ಯವೆಂದಾದಾಗ ಧರ್ಮಪಕ್ಷಪಾತಿಯಾದ ಕೃಷ್ಣನು ಭೇದತಂತ್ರವನ್ನು ಬಳಸಿ ಕರ್ಣನಿಂದ ಪಾಂಡವರಿಗೆ ಅಪಾಯವಾಗದಂತೆ ಮಾಡುವುದು ಕವಿ ಕುಮಾರವ್ಯಾಸನ ಕಾವ್ಯ ' ಕರ್ಣಾಟ ಭಾರತ ಕಥಾಮಂಜರಿ'ಯಿಂದ ಆಯ್ದ ಪದ್ಯಭಾಗ 'ಕೌರವೇಂದ್ರನ ಕೊಂದೆ ನೀನು' ಪದ್ಯಪಾಠದಲ್ಲಿ ಸ್ವಾರಸ್ಯ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಮೂಡಿಬಂದಿದೆ.

ಪ್ರಸ್ತುತ ಕಾವ್ಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕೃಷ್ಣನು ಪುನಃ ಕರ್ಣನಿಗೆ ಆಮೀಷ ಒಡ್ಡುತ್ತಾ, "ನಿನ್ನನ್ನು ಹಸ್ತಿನಾಪುರಕ್ಕೆ ರಾಜನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಪಾಂಡವರಾಜರೂ ಕೌರವರಾಜರೂ ನಿನ್ನ ಗದ್ದುಗೆಯನ್ನು ಓಲೈಸುವರು. ನಿನಗೆ ಎರಡು ಸಂತತಿಯವರು ಮರುಮಾತನಾಡದೆ ಸೇವೆಯನ್ನು ಮಾಡುವರು. ಇದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ನೀನು ದುರ್ಯೋಧನನ ಬಾಯೆಂಜಲಿಗೆ ಕೈಯೊಡ್ಡುವುದೇ" ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಪ್ರಕೃತ ಕಾವ್ಯಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕೃಷ್ಣನು ಕರ್ಣನಿಗೆ ರಾಜ್ಯದ ಅಧಿಕಾರದ ಗದ್ದುಗೆಯ ಆಮಿಷ ಒಡ್ಡಿ ಕರ್ಣನ ಬಲ ಕುಗ್ಗಿಸುವ ಕೃಷ್ಣನ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಕಪಟನಾಟಕದ ಸೂತ್ರಧಾರನಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಪಾಂಡವ-ಕೌರವರ ನಡುವಿನ ಸಂಧಿ ವಿಫಲವಾದಾಗ ಭೇದ ತಂತ್ರ ಬಳಸಿ ಶತ್ರುಪಾಳಯದ ಬಲವನ್ನು ಕುಗ್ಗಿಸುವ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ತೊಡಗುತ್ತಾನೆ. ಆ ಮೂಲಕ ಕೌರವ ಪಾಳಯದ ಒರ್ವ ಪರಾಕ್ರಮಿ ಕರ್ಣನಿಗೆ ಆತನ ಜನ್ಮರಹಸ್ಯವನ್ನು ಹೇಳಿ ಕೌರವ ಪಕ್ಷದ ಬಲವನ್ನು ಕುಗ್ಗಿಸುವ ಮೂಲಕ ಧರ್ಮಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪನೆಗೆ ತೊಡಗುವ ಕೃಷ್ಣನ ನೀತಿ ಇಲ್ಲಿ ಮೌಲ್ಯವಾಗಿ ಮೂಡಿಬಂದಿದೆ.

49. ರೂಪಕ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ಚಕ್ರವರ್ತಿ ಎಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧನಾದ ಕವಿ ಕುಮಾರವ್ಯಾಸರು ಬರೆದಿರುವ, ಕರ್ಣಾಟ ಭಾರತ ಕಥಾಮಂಜರಿ ಎಂಬ ಕೃತಿಯಿಂದ ಆಯ್ದ ಸುಂದರವಾದ ಪದ್ಯ ಭಾಗ ಕೌರವೇಂದ್ರನ ಕೊಂದೆ ನೀನು. ಈ ಪದ್ಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿನ ಅರ್ಥಗರ್ಭಿತವಾದ ಸಾಲುಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಆಯ್ದುಕೊಡಲಾಗಿದೆ.

ಮಹಾಭಾರತದಲ್ಲಿ ಪಾಂಡವರ ಪಾಲಿನ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ನೀಡಲು ಕೌರವನು ನಿರಾಕರಿಸುತ್ತಾನೆ. ಸಂಧಾನದ ಮುಖೇನ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಮರಳಿ ಪಡೆಯುವ ಪ್ರಯತ್ನದಲ್ಲಿ ಧರ್ಮರಾಯ ಕೃಷ್ಣನನ್ನು ಸಂಧಿಗಾಗಿ ಕಳುಹಿಸುತ್ತಾನೆ. ಕೃಷ್ಣಸಂಧಾನವು ದುರ್ಯೋಧನನ ಹಠದಿಂದ ತಿರಸ್ಕೃತವಾಗುತ್ತದೆ. ಯುದ್ಧ ಅನಿವಾರ್ಯವೆಂದಾದಾಗ ಧರ್ಮಪಕ್ಷಪಾತಿಯಾದ ಕೃಷ್ಣನು ಭೇದತಂತ್ರವನ್ನು ಬಳಸಿ ಕರ್ಣನಿಂದ ಪಾಂಡವರಿಗೆ ಅಪಾಯವಾಗದಂತೆ ಮಾಡುವುದು ಕವಿ ಕುಮಾರವ್ಯಾಸನ ಕಾವ್ಯ ' ಕರ್ಣಾಟ ಭಾರತ ಕಥಾಮಂಜರಿ'ಯಿಂದ ಆಯ್ದ ಪದ್ಯಭಾಗ 'ಕೌರವೇಂದ್ರನ ಕೊಂದೆ ನೀನು' ಪದ್ಯಪಾಠದಲ್ಲಿ ಸ್ವಾರಸ್ಯ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಮೂಡಿಬಂದಿದೆ.

ಪ್ರಸ್ತುತ ಕಾವ್ಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕೃಷ್ಣನು ಕರ್ಣನಿಗೆ ರಾಜ್ಯದ, ಅಧಿಕಾರದ, ಗದ್ದುಗೆಯ ಆಮಿಷವನ್ನು ಒಡ್ಡುತ್ತಾ "ನೀನು ರಾಜನಾದರೆ, ಎಡದ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಕೌರವರಾಜರ ಸಮೂಹ, ಬಲದಲ್ಲಿ ಪಾಂಡು ಮಕ್ಕಳ ಸಮೂಹ, ಎದುರಿನಲ್ಲಿ ಮಾದ್ರ, ಮಾಗಧ, ಯಾದವ ಮೊದಲಾದವರು ಕುಳಿತಿರುವರು. ಇವರ ನಡುವೆ ನೀನು ರಾಜಸಭೆಯಲ್ಲಿ, ಸಿಂಹಾಸನದ ಮೇಲೆ ಶೋಭಿಸುವ ವಿಶೇಷ ಸಂಭ್ರಮವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು, ದುರ್ಯೋಧನನು ಆಜ್ಞಾಪಿಸಲು "ಪ್ರಭು, ತಮ್ಮ ಅನುಗ್ರಹ, ಆಗಲಿ" ಎಂಬುದು ನಿನಗೆ ಬಹಳ ಕಷ್ಟಕರವಾದುದು" ಎಂದನು.

ಪಾಂಡವರ ರಕ್ಷಣೆಗೆ ನಿಂತ ಕೃಷ್ಣನು ಸ್ವಾಮಿನಿಷ್ಠೆಗೆ ಬದ್ಧನಾದ ಕರ್ಣನಿಗೆ ನೀನು ರಾಜನಾದರೆ ಎಲ್ಲರೂ ಒಪ್ಪುವರು. ಅವರ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಿಂಹಾಸನದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ನೀನು ಅತ್ಯಂತ ಸಂತೋಷದಿಂದ

ರಾಜ್ಯಭಾರ ಮಾಬಹುದು ಎಂದು ಕರ್ಣನ ಮನ ಗೆಲ್ಲಲು ಹೂಡಿದ ತಂತ್ರ ಇಲ್ಲಿ ಸುಂದರವಾಗಿ ವ್ಯಕ್ತಗೊಂಡಿದೆ.

ಕಪಟನಾಟಕದ ಸೂತ್ರಧಾರನಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಭೇದ ತಂತ್ರ ಬಳಸಿ ಕೌರವ ಪಕ್ಷದ ಒರ್ವ ಪರಾಕ್ರಮಿ ಕರ್ಣನಿಗೆ ಆತನ ಜನ್ಮರಹಸ್ಯವನ್ನು ಹೇಳಿ ಕೌರವ ಪಕ್ಷದ ಬಲವನ್ನು ಕುಗ್ಗಿಸುವ ಮೂಲಕ ಧರ್ಮಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪನೆಗೆ ತೊಡಗುವ ಕೃಷ್ಣನ ರಾಜನೀತಿ ಇಲ್ಲಿ ಮೌಲ್ಯವಾಗಿ ಮೂಡಿಬಂದಿದೆ.

50. ರೂಪಕ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ಚಕ್ರವರ್ತಿ ಎಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧನಾದ ಕವಿ ಕುಮಾರವ್ಯಾಸರು ಬರೆದಿರುವ, ಕರ್ಣಾಟ ಭಾರತ ಕಥಾಮಂಜರಿ ಎಂಬ ಕೃತಿಯಿಂದ ಆಯ್ದ ಸುಂದರವಾದ ಪದ್ಯ ಭಾಗ ಕೌರವೇಂದ್ರನ ಕೊಂದೆ ನೀನು. ಈ ಪದ್ಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿನ ಅರ್ಥಗರ್ಭಿತವಾದ ಸಾಲುಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಆಯ್ದುಕೊಡಲಾಗಿದೆ.

ಮಹಾಭಾರತದಲ್ಲಿ ಪಾಂಡವರ ಪಾಲಿನ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ನೀಡಲು ಕೌರವನು ನಿರಾಕರಿಸುತ್ತಾನೆ. ಸಂಧಾನದ ಮುಖೇನ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಮರಳಿ ಪಡೆಯುವ ಪ್ರಯತ್ನದಲ್ಲಿ ಧರ್ಮರಾಯ ಕೃಷ್ಣನನ್ನು ಸಂಧಿಗಾಗಿ ಕಳುಹಿಸುತ್ತಾನೆ. ಕೃಷ್ಣಸಂಧಾನವು ದುರ್ಯೋಧನನ ಹಠದಿಂದ ತಿರಸ್ಕೃತವಾಗುತ್ತದೆ. ಯುದ್ಧ ಅನಿವಾರ್ಯವೆಂದಾದಾಗ ಧರ್ಮಪಕ್ಷಪಾತಿಯಾದ ಕೃಷ್ಣನು ಭೇದತಂತ್ರವನ್ನು ಬಳಸಿ ಕರ್ಣನಿಂದ ಪಾಂಡವರಿಗೆ ಅಪಾಯವಾಗದಂತೆ ಮಾಡುವುದು ಕವಿ ಕುಮಾರವ್ಯಾಸನ ಕಾವ್ಯ ' ಕರ್ಣಾಟ ಭಾರತ ಕಥಾಮಂಜರಿ'ಯಿಂದ ಆಯ್ದ ಪದ್ಯಭಾಗ 'ಕೌರವೇಂದ್ರನ ಕೊಂದೆ ನೀನು' ಪದ್ಯಪಾಠದಲ್ಲಿ ಸ್ವಾರಸ್ಯ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಮೂಡಿಬಂದಿದೆ.

ಕೃಷ್ಣನ ಆಮಿಷ, ಕರ್ಣನಿಗೆ ಕೃಷ್ಣ ತಿಳಿಸುವ ಜನ್ಮರಹಸ್ಯದಿಂದ ಕರ್ಣನ ಕೊರಳಿನ ರಕ್ತನಾಳಗಳು ಹಿಗ್ಗಿದವು, ಕಂಬನಿಯು ರಭಸದಿಂದ ಮುನ್ನುಗ್ಗಿ ಬಂದು ಅಧಿಕವಾಗಿ ಕರ್ಣನು ನೊಂದನು. ಕರ್ಣನು ಮನದೊಳಗೆ "ಅಯ್ಯೋ, ದುರ್ಯೋಧನನಿಗೆ ಕೇಡುಂಟಾಯಿತು" ಎಂದು ಸಂಕಟಪಟ್ಟನು. ಹರಿಯು ಹಾಕಿದ ಹಗೆತನದ ಬೆಂಕಿ ಹೊಗೆ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳದೆ, ಸುಡದೆ ಸುಮ್ಮನೆ ಆರಿ ಹೋಗುವಂತಹುದಲ್ಲ. ನನ್ನ ವಂಶವನು ತಿಳಿಸಿ ಕೊಂದನು. ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಹೇಳುವುದು ಇನ್ನೇನಿದೆ" ಎಂದು ಚಿಂತಿಸಿದನು.

ಅಸಾಮಾನ್ಯನೂ, ಶೌರ್ಯಕ್ಕೆ, ದಾನಕ್ಕೆ, ಉದಾತ್ತತೆಗೆ, ಕರುಣೆಗೆ ಹೆಸರಾಗಿದ್ದ ಕರ್ಣನಿಗೆ ಆತನ ಜನ್ಮರಹಸ್ಯ ಎಂತಹ ಸಂಕಟವನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡಿತು. ಅವನ ಸ್ವಾಮಿನಿಷ್ಠೆಯ ಮುಂದೆ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನೊಡ್ಡಿದ ಪ್ರಲೋಭನೆ ಹೇಗೆ ವ್ಯರ್ಥವಾಯಿತು ಹಾಗೂ ಅಸಹಾಯಕನಾದ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ನೋವು, ಸಂಕಟದಿಂದ ಬಳಲುವ ಕರ್ಣನ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದ ಹಿರಿಮೆ ಇಲ್ಲಿ ಮೌಲ್ಯವಾಗಿ ಮೂಡಿ ಬಂದಿದೆ.

51. ರೂಪಕ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ಚಕ್ರವರ್ತಿ ಎಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧನಾದ ಕವಿ ಕುಮಾರವ್ಯಾಸರು ಬರೆದಿರುವ, ಕರ್ಣಾಟ ಭಾರತ ಕಥಾಮಂಜರಿ ಎಂಬ ಕೃತಿಯಿಂದ ಆಯ್ದ ಸುಂದರವಾದ ಪದ್ಯ ಭಾಗ ಕೌರವೇಂದ್ರನ ಕೊಂದೆ ನೀನು. ಈ ಪದ್ಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿನ ಅರ್ಥಗರ್ಭಿತವಾದ ಸಾಲುಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಆಯ್ದುಕೊಡಲಾಗಿದೆ.

ಮಹಾಭಾರತದಲ್ಲಿ ಪಾಂಡವರ ಪಾಲಿನ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ನೀಡಲು ಕೌರವನು ನಿರಾಕರಿಸುತ್ತಾನೆ. ಸಂಧಾನದ ಮುಖೇನ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಮರಳಿ ಪಡೆಯುವ ಪ್ರಯತ್ನದಲ್ಲಿ ಧರ್ಮರಾಯ ಕೃಷ್ಣನನ್ನು ಸಂಧಿಗಾಗಿ ಕಳುಹಿಸುತ್ತಾನೆ. ಕೃಷ್ಣಸಂಧಾನವು ದುರ್ಯೋಧನನ ಹಠದಿಂದ ತಿರಸ್ಕೃತವಾಗುತ್ತದೆ. ಯುದ್ಧ ಅನಿವಾರ್ಯವೆಂದಾದಾಗ ಧರ್ಮಪಕ್ಷಪಾತಿಯಾದ ಕೃಷ್ಣನು ಭೇದತಂತ್ರವನ್ನು ಬಳಸಿ ಕರ್ಣನಿಂದ ಪಾಂಡವರಿಗೆ ಅಪಾಯವಾಗದಂತೆ ಮಾಡುವುದು ಕವಿ ಕುಮಾರವ್ಯಾಸನ ಕಾವ್ಯ ' ಕರ್ಣಾಟ ಭಾರತ ಕಥಾಮಂಜರಿ'ಯಿಂದ ಆಯ್ದ ಪದ್ಯಭಾಗ 'ಕೌರವೇಂದ್ರನ ಕೊಂದೆ ನೀನು' ಪದ್ಯಪಾಠದಲ್ಲಿ ಸ್ವಾರಸ್ಯ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಮೂಡಿಬಂದಿದೆ.

ಪ್ರಕೃತ ಕಾವ್ಯಭಾಗದಲ್ಲಿ ಅಸಹಾಯಕನಾದ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ನೋವು, ಸಂಕಟದಿಂದ ಬಳಲುವ ಕರ್ಣನನ್ನು ಕುರಿತು ಕೃಷ್ಣನು ಪುನಃ "ಏನು ಹೇಳು ಕರ್ಣ ನಿನ್ನ ಮನೋವೇದನೆ ಯಾವುದು? ನಿನಗೆ ಕುಂತಿಯ ಮಕ್ಕಳಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಇಷ್ಟವಿಲ್ಲವೇ ನಷ್ಟವಿಲ್ಲ ಎನ್ನಾಣೆ; ನುಡಿನುಡಿ ಮೌನವು ಏತಕೆ ? ಭ್ರಮೆಗೊಳಗಾಗುವುದು ಬೇಡ. ನಾನು ನಿನ್ನ ದುರ್ದೆಸೆಯನ್ನು ಬಯಸುವನಲ್ಲ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳು" ಎಂದು ಹೇಳುವನು.

ಕಪಟನಾಟಕದ ಸೂತ್ರಧಾರನಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಕೌರವ ಪಕ್ಷದ ಒರ್ವ ಪರಾಕ್ರಮಿ ಕರ್ಣನಿಗೆ ಆತನ ಜನ್ಮರಹಸ್ಯವನ್ನು ಹೇಳಿ ಕೌರವ ಪಕ್ಷದ ಬಲವನ್ನು ಕುಗ್ಗಿಸಿ ಧರ್ಮದ ದಾರಿ ಬಿಡದೆ ನಡೆದ ಪಾಂಡವರಿಗೆ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ ದೊರಕಿಸಿ ಕೊಡಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುವ ಕೃಷ್ಣನ ರಾಜನೀತಿ ಇಲ್ಲಿ ಮೌಲ್ಯವಾಗಿ ಮೂಡಿ ಬಂದಿದೆ.

52. ರೂಪಕ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ಚಕ್ರವರ್ತಿ ಎಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧನಾದ ಕವಿ ಕುಮಾರವ್ಯಾಸರು ಬರೆದಿರುವ, ಕರ್ಣಾಟ ಭಾರತ ಕಥಾಮಂಜರಿ ಎಂಬ ಕೃತಿಯಿಂದ ಆಯ್ದ ಸುಂದರವಾದ ಪದ್ಯ ಭಾಗ ಕೌರವೇಂದ್ರನ ಕೊಂದೆ ನೀನು. ಈ ಪದ್ಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿನ ಅರ್ಥಗರ್ಭಿತವಾದ ಸಾಲುಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಆಯ್ದುಕೊಡಲಾಗಿದೆ.

ಮಹಾಭಾರತದಲ್ಲಿ ಪಾಂಡವರ ಪಾಲಿನ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ನೀಡಲು ಕೌರವ ನಿರಾಕರಿಸುತ್ತಾನೆ. ಸಂಧಾನದ ಮೂಲಕ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಮರಳಿ ಪಡೆಯುವ ಯತ್ನವನ್ನು ಧರ್ಮರಾಯನು ಕೃಷ್ಣನ ಮೂಲಕ ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಾನೆ. ಆದರೆ ಅದು ದುರ್ಯೋಧನನ ಹಠದಿಂದ ತಿರಸ್ಕೃತವಾದಾಗ ಯುದ್ಧ ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಆಗ ಧರ್ಮ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪನೆಗಾಗಿ ಕೃಷ್ಣನು ಶತ್ರುಗಳ ಬಲವನ್ನು ಕುಗ್ಗಿಸುವ ಭೇದ ತಂತ್ರವನ್ನು ಪ್ರಯೋಗಿಸಲಾರಂಭಿಸುತ್ತಾನೆ. ಆ ಮೂಲಕ ಕರ್ಣನನ್ನು ತನ್ನ ರಥದಲ್ಲಿ ಕೂರಿಸಿಕೊಂಡು ಅವನ ಜನ್ಮವೃತ್ತಾಂತವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ "ಪಾಂಡವರಲ್ಲಿ ನೀನೇ ಹಿರಿಯನಾದುದರಿಂದ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ನೀನೇ ಅಧಿಪತಿಯಾಗುವೆ." ಎಂಬ ಆಮಿಷವನ್ನು ಒಡ್ಡುತ್ತಾನೆ. ಕೃಷ್ಣನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಸಮಾಧಾನದಿಂದ ಕೇಳಿದ ಕರ್ಣನು ತನ್ನ ಜನ್ಮವತ್ತಾಂತವನ್ನು ತಿಳಿದು "ಕುರುಪತಿಯಾದ ದುರ್ಯೋಧನನಿಗೆ ಕೇಡಾಯಿತು" ಎಂದು ತನ್ನ ಮನದೊಳಗೆ ನೊಂದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಕೊನೆಗೆ ಕೃಷ್ಣನು "ಯಾಕೆ ಸುಮ್ಮನಿದ್ದಿಯ ಕರ್ಣ. ನಿನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಾದ ತಲ್ಲಣಗಳೇನು? ಚಿಂತಿಸಬೇಡ. ನಿನ್ನ ಅಪದೆಸೆಯನ್ನು ನಾನು ಬಯಸುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಮರಳುತನ ಮಾಡಬೇಡ" ಎಂದು ಹೇಳಿದಾಗ ಸಿಟ್ಟಿಗೆದ್ದ ಕರ್ಣ ಕೃಷ್ಣನಿಗೆ "ಮರಳು ಮಾಧವ" ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾನೆ. ಮುಂದುವರೆದು "ಈ ಮಹಿಯ ರಾಜ್ಯದ ಸಿರಿ-ಸಂಪತ್ತಿಗೆ ನಾನು ಸೋಲುವುದಿಲ್ಲ. ನನಗೆ ಕೌರವರು ಮತ್ತು ಪಾಂಡವರು ಸೇವಕರಾಗುವುದು ಇಷ್ಟವಿಲ್ಲ. ನಾನು ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ನನ್ನನ್ನು ಸಾಕಿ-ಸಲುಹಿದ ದೊರೆ ದುರ್ಯೋಧನನ ಶತ್ರುಗಳ ಶಿರವನ್ನು ಕಡಿದು ಅರ್ಪಿಸಬೇಕೆಂಬ ಭರದಲ್ಲಿದ್ದೆ, ಆದರೆ ನೀನು ನನ್ನ ಜನ್ಮರಹಸ್ಯವನ್ನು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ದೊರೆ ದುರ್ಯೋಧನನನ್ನು ಕೊಂದೆ" ಎಂದು ತನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಾದ ನೋವನ್ನು ಕೃಷ್ಣನ ಬಳಿ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ.

ಪ್ರಸ್ತುತ ಪದ್ಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕೃಷ್ಣನ ಧರ್ಮ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪನ ಕಾರ್ಯ ಮತ್ತು ದುರ್ಯೋಧನನ ಆಶ್ರಯ ಪಡೆದ ಕರ್ಣನು ದೊರೆ ಮೇಲೆ ಇಟ್ಟಿರುವ ನಂಬಿಕೆಗೆ ದ್ರೋಹ ಬಗೆಯದ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆಯೂ. ಸ್ವಾಮಿನಿಷ್ಠೆಯೂ ಇಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಮೂಲ್ಯ ಮೌಲ್ಯವಾಗಿ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಗೊಂಡಿದೆ. ಇದರೊಂದಿಗೆ ಉದಾತ್ತ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಹೊಂದಿದ ಕರ್ಣನ ಮುಂದೆ ಕೃಷ್ಣನ ಆಮಿಷಗಳು ಹೇಗೆ ವ್ಯರ್ಥಗೊಂಡಿವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬಹುದಾಗಿದೆ.

53. ರೂಪಕ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ಚಕ್ರವರ್ತಿ ಎಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧನಾದ ಕವಿ ಕುಮಾರವ್ಯಾಸರು ಬರೆದಿರುವ, ಕರ್ಣಾಟ ಭಾರತ ಕಥಾಮಂಜರಿ ಎಂಬ ಕೃತಿಯಿಂದ ಆಯ್ದ ಸುಂದರವಾದ ಪದ್ಯ ಭಾಗ ಕೌರವೇಂದ್ರನ ಕೊಂದೆ ನೀನು. ಈ ಪದ್ಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿನ ಅರ್ಥಗರ್ಭಿತವಾದ ಸಾಲುಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಆಯ್ದುಕೊಡಲಾಗಿದೆ.

ಮಹಾಭಾರತದಲ್ಲಿ ಪಾಂಡವರ ಪಾಲಿನ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ನೀಡಲು ಕೌರವನು ನಿರಾಕರಿಸುತ್ತಾನೆ. ಸಂಧಾನದ ಮುಖೇನ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಮರಳಿ ಪಡೆಯುವ ಪ್ರಯತ್ನದಲ್ಲಿ ಧರ್ಮರಾಯ ಕೃಷ್ಣನನ್ನು ಸಂಧಿಗಾಗಿ ಕಳುಹಿಸುತ್ತಾನೆ. ಕೃಷ್ಣಸಂಧಾನವು ದುರ್ಯೋಧನನ ಹಠದಿಂದ ತಿರಸ್ಕೃತವಾಗುತ್ತದೆ. ಯುದ್ಧ ಅನಿವಾರ್ಯವೆಂದಾದಾಗ ಧರ್ಮಪಕ್ಷಪಾತಿಯಾದ ಕೃಷ್ಣನು ಭೇದತಂತ್ರವನ್ನು ಬಳಸಿ ಕರ್ಣನಿಂದ ಪಾಂಡವರಿಗೆ ಅಪಾಯವಾಗದಂತೆ ಮಾಡುವುದು ಕವಿ ಕುಮಾರವ್ಯಾಸನ ಕಾವ್ಯ ' ಕರ್ಣಾಟ ಭಾರತ ಕಥಾಮಂಜರಿ'ಯಿಂದ ಆಯ್ದ ಪದ್ಯಭಾಗ 'ಕೌರವೇಂದ್ರನ ಕೊಂದೆ ನೀನು' ಪದ್ಯಪಾಠದಲ್ಲಿ ಸ್ವಾರಸ್ಯ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಮೂಡಿಬಂದಿದೆ.

ಪ್ರಕೃತ ಕಾವ್ಯಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕರ್ಣನು ಕೃಷ್ಣನನ್ನು ಕುರಿತು "ಪರಾಕ್ರಮಿಯಾದ ವೀರ ದುರ್ಯೋಧನನೇ ನನಗೆ ಸದಾ ಒಡೆಯನು. ಆತನ ಶತ್ರುಗಳೆ ನನಗೂ ಶತ್ರುಗಳು. ಅವನ ಹೊಗಳಿಕೆಯೆ ನನಗೂ ಹೊಗಳಿಕೆ. ದುರ್ಯೋಧನ ಆದಂತೆ ಆಗುವೆನು. ಕೃಷ್ಣನೇ ಕೇಳು, ನಾಳೆ ಬರಲಿರುವ

ಸಮರದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಭುಜಬಲದ ಪರಾಕ್ರಮದ ಶ್ರೇಷ್ಠತನವನ್ನು ಪಾಂಡವರ ಮೇಲೆ ತೋರುವೆನು” ಎಂದನು.

ಸ್ವಾಮಿನಿಷ್ಠೆಗೆ ಬದ್ಧನಾದ ಅಸಾಮಾನ್ಯನೂ ಶೌರ್ಯಕ್ಕೆ, ದಾನಕ್ಕೆ, ಉದಾತ್ತತೆಗೆ, ಕರುಣೆಗೆ ಹೆಸರಾಗಿದ್ದ ಕರ್ಣ ಅಸಹಾಯಕನಾದ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿಯೂ, ನೋವು, ಸಂಕಟದಿಂದ ಬಳಲುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲೂ, ಕೃಷ್ಣ ಒಡ್ಡಿದ ಪ್ರಲೋಭನೆಗೆ ಒಳಗಾಗದೆ ತನ್ನ ಮನೋನಿರ್ಧಾರವನ್ನು ಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ತಿಳಿಸಿರುವಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತವಾದ ಕರ್ಣನ ಸ್ವಾಮಿನಿಷ್ಠೆ ಮತ್ತು ಮಹಾಭಾರತ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಪರಾಕ್ರಮ ತೋರಿಸುವೆನೆಂಬ ಕರ್ಣನ ಶೌರ್ಯದ ಗುಣಗಳು ಇಲ್ಲಿಯ ಮೌಲ್ಯವಾಗಿವೆ.

54. ರೂಪಕ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ಚಕ್ರವರ್ತಿ ಎಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧನಾದ ಕವಿ ಕುಮಾರವ್ಯಾಸರು ಬರೆದಿರುವ, ಕರ್ಣಾಟ ಭಾರತ ಕಥಾಮಂಜರಿ ಎಂಬ ಕೃತಿಯಿಂದ ಆಯ್ದ ಸುಂದರವಾದ ಪದ್ಯ ಭಾಗ ಕೌರವೇಂದ್ರನ ಕೊಂದೆ ನೀನು. ಈ ಪದ್ಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿನ ಅರ್ಥಗರ್ಭಿತವಾದ ಸಾಲುಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಆಯ್ದುಕೊಡಲಾಗಿದೆ.

ಮಹಾಭಾರತದಲ್ಲಿ ಪಾಂಡವರ ಪಾಲಿನ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ನೀಡಲು ಕೌರವನು ನಿರಾಕರಿಸುತ್ತಾನೆ. ಸಂಧಾನದ ಮುಖೇನ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಮರಳಿ ಪಡೆಯುವ ಪ್ರಯತ್ನದಲ್ಲಿ ಧರ್ಮರಾಯ ಕೃಷ್ಣನನ್ನು ಸಂಧಿಗಾಗಿ ಕಳುಹಿಸುತ್ತಾನೆ. ಕೃಷ್ಣಸಂಧಾನವು ದುರ್ಯೋಧನನ ಹಠದಿಂದ ತಿರಸ್ಕೃತವಾಗುತ್ತದೆ. ಯುದ್ಧ ಅನಿವಾರ್ಯವೆಂದಾದಾಗ ಧರ್ಮಪಕ್ಷಪಾತಿಯಾದ ಕೃಷ್ಣನು ಭೇದತಂತ್ರವನ್ನು ಬಳಸಿ ಕರ್ಣನಿಂದ ಪಾಂಡವರಿಗೆ ಅಪಾಯವಾಗದಂತೆ ಮಾಡುವುದು ಕವಿ ಕುಮಾರವ್ಯಾಸನ ಕಾವ್ಯ ‘ ಕರ್ಣಾಟ ಭಾರತ ಕಥಾಮಂಜರಿ’ಯಿಂದ ಆಯ್ದ ಪದ್ಯಭಾಗ ‘ಕೌರವೇಂದ್ರನ ಕೊಂದೆ ನೀನು’ ಪದ್ಯಪಾಠದಲ್ಲಿ ಸ್ವಾರಸ್ಯ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಮೂಡಿಬಂದಿದೆ.

ಪ್ರಸ್ತುತ ಕಾವ್ಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕರ್ಣನು ಕೃಷ್ಣನನ್ನು ಕುರಿತು “ನಾಳಿನ ಕೌರವರ ಮತ್ತು ಪಾಂಡವರ ಯುದ್ಧವು ಆನೆ, ಕುದುರೆ, ರಥ ಮತ್ತು ಯೋಧರಿಂದ ಕೂಡಿದ ಚತುರಂಗ ಸೈನ್ಯ ಬಲದಲ್ಲಿ ಮೃತ್ಯುದೇವತೆಗೆ ಭೋಜನ ಕೂಟ ಆಗುವುದು. ಕೌರವನ ಉಪಕಾರದ ಋಣ ತೀರಿ ಹೋಗುವಂತೆ ಯುದ್ಧರಂಗದಲ್ಲಿ ಪಾಂಡವರ ಪಕ್ಷದ ಕೋಟಿಗಟ್ಟಲೆ ವೀರಯೋಧರನ್ನು ಕೊಂದು, ಒಡೆಯ ಸುಯೋಧನನ ಅವಶ್ಯಕತೆಗೆ ಶರೀರವನು ತ್ಯಜಿಸುವೆನು. ಆದರೆ ಸೂರ್ಯದೇವನ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿ ನಿನ್ನಯ ವೀರರಾದ ಪಾಂಡವರೈವರನ್ನು ನೋಯಿಸುವುದಿಲ್ಲ” ಎಂದನು.

ಸ್ವಾಮಿನಿಷ್ಠೆಗೆ ಬದ್ಧನಾದ ಕರ್ಣ ತಾನೂ ಯುದ್ಧ ಮಾಡಿಯೇ ತೀರುತ್ತೇನೆ. ಯುದ್ಧಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಪರಾಕ್ರಮದಿಂದ ಮಾರಣಹೋಮವಾಗುವುದು. ಮೃತ್ಯದೇವತೆಗೆ ಔತಣ ನೀಡಿಒಡೆಯನ ಋಣ ತೀರಿಸುವುದಾಗಿ ಹೇಳಿರುವಲ್ಲಿ ಯದ್ಧದ ಗಂಭೀರತೆ, ಆತನ ಸ್ವಾಮಿನಿಷ್ಠೆ ಹಾಗೂ ಪಾಂಡವರಿಗೆ ತಾನೂ ತೊಂದರೆ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬಲ್ಲಿ ಕರ್ಣನ ಉದಾತ್ತ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದ ಮೌಲ್ಯ ಇಲ್ಲಿ ಸ್ವಾರಸ್ಯ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಮೂಡಿಬಂದಿದೆ.

XI. ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಎಂಟು-ಹತ್ತು ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಿ.

55. ಕಪಟ ನಾಟಕ ಸೂತ್ರಧಾರಿಯಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಸಂಧಿಯ ನೆಪದಲ್ಲಿ ದುರ್ಯೋಧನನ ಬಲವನ್ನು ಕುಗ್ಗಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ಮೊದಲು ವಿದುರನಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ಆತನು ಯುದ್ಧದಿಂದ ವಿಮುಖವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ನಂತರ ಕರ್ಣನ ಹತ್ತಿರ ಬಂದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಕರ್ಣನಿಗೆ ಹಲವು ಆಸೆ-ಆಮೀಷಗಳನ್ನು ಒಡ್ಡುತ್ತಾನೆ. "ಕರ್ಣ ನಿಮಗೂ ಯಾದವ, ಕೌರವರಿಗೂ ಭೇದವಿಲ್ಲ. ನಿನ್ನಾಣೆ ನೀನು ನಿಜವಾಗಿ ಮೇದಿನಿಪತಿ. ಆದರೆ ನಿನಗೆ ಮನದಲ್ಲಿ ಅದರ ಅರಿವಿಲ್ಲ." ಎಂದು ಹೇಳುತ ಕೃಷ್ಣನು ಕರ್ಣನ ಕಿವಿಯಲ್ಲಿ ಭಯವನ್ನು ಬಿತ್ತಿದನು. ಕುಂತಿಯು ಪಡೆದ ಐದು ಮಂತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಮೊದಲಿಗೆ ನೀನು, ನಿನ್ನಯ ನಂತರ ಧರ್ಮರಾಯ, ಮೂರನೆಯಾತ ಕಲಿಭೀಮ, ಅರ್ಜುನನು ನಾಲ್ಕನೆಯ ಮಂತ್ರದಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದರು. ಬಳಿಕ ಐದನೆಯ ಮಂತ್ರದಲ್ಲಿ ಮಾದ್ರಿಯಲ್ಲಿ ನಕುಲ ಸಹದೇವರು ಇಬ್ಬರು ಹುಟ್ಟಿದರು. ನಿನ್ನನ್ನು ಹಸ್ತಿನಾಪುರದ ರಾಜ್ಯದ ರಾಜನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವೆನು. ಪಾಂಡವ ಕೌರವ ರಾಜರು ನಿನ್ನನ್ನು ಓಲೈಸುವರು. ನಿನಗೆ ಎರಡು ವಂಶವು ಮರು ಮಾತನಾಡದೆ ಸೇವೆಯನ್ನು ಮಾಡುವುವು. ಅದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ನೀನು ದುರ್ಯೋಧನನ ಬಾಯೆಂಜಲಿಗೆ ಕೈಯೊಡ್ಡುವುದೇ ಹೇಳು? ನಿನಗೆ ಎಡಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕೌರವರು, ಬಲಭಾಗದಲ್ಲಿ

ಪಾಂಡವರು, ಎದುರಿಗೆ ಮಾದ್ರ ಮಾಗದ ಯಾದವಾದಿಗಳು ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ನೀನು ರಾಜಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಾಶಿಸುವ ವಿಶೇಷ ಸೊಬಗನ್ನು ತೊರೆದು, ದುರ್ಯೋಧನನು ನುಡಿಸಲು 'ಒಡೆಯ ಅನುಗ್ರಹವಾಗಲಿ' ಎಂಬುದು ನಿನಗೆ ಕಷ್ಟವಾಗುವುದಿಲ್ಲವೇ?" ಎಂದು ಆಮಿಷ ಒಡ್ಡಿದನು.

56. ಮಹಾಭಾರತದಲ್ಲಿ ಪಾಂಡವರ ಪಾಲಿನ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ನೀಡಲು ಕೌರವ ನಿರಾಕರಿಸುತ್ತಾನೆ. ಸಂಧಾನದ ಮೂಲಕ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಮರಳಿ ಪಡೆಯುವ ಯತ್ನವನ್ನು ಧರ್ಮರಾಯನು ಕೃಷ್ಣನ ಮೂಲಕ ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಾನೆ. ಆದರೆ ಅದು ದುರ್ಯೋಧನನ ಹಠದಿಂದ ತಿರಸ್ಕೃತವಾದಾಗ ಯುದ್ದ ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಆಗ ಧರ್ಮ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪನೆಗಾಗಿ ಕೃಷ್ಣನು ಶತ್ರುಗಳ ಬಲವನ್ನು ಕುಗ್ಗಿಸುವ ಭೇದ ತಂತ್ರವನ್ನು ಪ್ರಯೋಗಿಸಲಾರಂಭಿಸುತ್ತಾನೆ. ಆ ಮೂಲಕ ಕರ್ಣನನ್ನು ತನ್ನ ರಥದಲ್ಲಿ ಕೂರಿಸಿಕೊಂಡು ಅವನ ಜನ್ಮವೃತ್ತಾಂತವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ "ಪಾಂಡವರಲ್ಲಿ ನೀನೇ ಹಿರಿಯನಾದುದರಿಂದ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ನೀನೇ ಅಧಿಪತಿಯಾಗುವೆ." ಎಂಬ ಆಮಿಷವನ್ನು ಒಡ್ಡುತ್ತಾನೆ. ಕೃಷ್ಣನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಸಮಾಧಾನದಿಂದ ಕೇಳಿದ ಕರ್ಣನು ತನ್ನ ಜನ್ಮವತ್ತಾಂತವನ್ನು ತಿಳಿದು "ಕುರುಪತಿಯಾದ ದುರ್ಯೋಧನನಿಗೆ ಕೇಡಾಯಿತು" ಎಂದು ತನ್ನ ಮನದೊಳಗೆ ನೊಂದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಕೃಷ್ಣನ ಆಮಿಷ, ಕರ್ಣನನಿಗೆ ಕೃಷ್ಣ ತಿಳಿಸುವ ಜನ್ಮರಹಸ್ಯದಿಂದ ಕರ್ಣನ ಕೊರಳಿನ ರಕ್ತನಾಳಗಳು ಹಿಗ್ಗಿದವು, ಕಂಬನಿಯು ರಭಸದಿಂದ ಮುನ್ನುಗ್ಗಿ ಬಂದು ಅಧಿಕವಾಗಿ ಕರ್ಣನು ನೊಂದನು. ಕರ್ಣನು ಮನದೊಳಗೆ ಅಯ್ಯೋ, ದುರ್ಯೋಧನನಿಗೆ ಕೇಡುಂಟಾಯಿತಲ್ಲಾ ಎಂದು ಸಂಕಟಪಟ್ಟನು. ಹರಿಯ ಹಗೆತನ ಹೊಗೆ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳದೆ, ಸುಡದೆ ಬಿಡುತ್ತದೆಯೇ? ನನ್ನ ವಂಶವನು ತಿಳಿಸಿ ಕೊಂದನು. ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಹೇಳುವುದು ಇನ್ನೇನಿದೆ ಎಂದು ಚಿಂತಿಸಿದನು. ಕೊನೆಗೆ ಕೃಷ್ಣನು ಯಾಕೆ ಸುಮ್ಮನಿದ್ದಿಯ ಕರ್ಣ. ನಿನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಾದ ತಲ್ಲಣಗಳೇನು? ಚಿಂತಿಸಬೇಡ. ನಿನ್ನ ಅಪದೆಸೆಯನ್ನು ನಾನು ಬಯಸುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಮರಳುತನ ಮಾಡಬೇಡ" ಎಂದು ಹೇಳಿದಾಗ ಸಿಟ್ಟಿಗೆದ್ದ ಕರ್ಣ ಕೃಷ್ಣನಿಗೆ "ಮರಳು ಮಾಧವ" ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾನೆ. ಮುಂದುವರೆದು "ಈ ಮಹಿಯ ರಾಜ್ಯದ ಸಿರಿ-ಸಂಪತ್ತಿಗೆ ನಾನು ಸೋಲುವುದಿಲ್ಲ. ನನಗೆ ಕೌರವರು ಮತ್ತು ಪಾಂಡವರು ಸೇವಕರಾಗುವುದು ಇಷ್ಟವಿಲ್ಲ. ನಾನು ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ನನ್ನನ್ನು ಸಾಕಿ ಸಲುಹಿದ ದೊರೆ ದುರ್ಯೋಧನನ ಶತ್ರುಗಳ ಶಿರವನ್ನು ಕಡಿದು ಅರ್ಪಿಸಬೇಕೆಂಬ ಭರದಲ್ಲಿದ್ದೆ, ಆದರೆ ನೀನು ನನ್ನ ಜನ್ಮರಹಸ್ಯವನ್ನು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ದೊರೆ ದುರ್ಯೋಧನನನ್ನು ಕೊಂದೆ" ಎಂದು ತನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಾದ ನೋವನ್ನು ಕೃಷ್ಣನ ಬಳಿ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ.

ಪದ್ಯಪಾಠ 4. ಛಲಮನೆ ಮೆಱೆವೆಂ
ಮಾದರಿ ಉತ್ತರಗಳು

I. ಬಹು ಆಯ್ಕೆ ಪ್ರಶ್ನೆ (ಕ್ರಮಾಕ್ಷರದೊಂದಿಗಿನ ಪ್ರತಿ ಸರಿ ಉತ್ತರಕ್ಕೆ 1 ಅಂಕ) :

1. (ಸಿ) 64

2. (ಡಿ) ಸಗಣ

3. (ಬಿ) ಉತ್ಪಲ

4. (ಬಿ) ತಗಣ

II. ಸಂಬಂಧೀ ಪದ ಬರೆಯುವುದು (ಪ್ರತಿ ಸರಿ ಉತ್ತರಕ್ಕೆ 1 ಅಂಕ)

5. ಭಗಣ

6. ಚಂಪಕ

III. ಒಂದೊಂದು ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಬರೆಯುವುದು (ವಾಕ್ಯರೂಪದಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರತಿ ಸರಿಯುತ್ತರಕ್ಕೆ 1 ಅಂಕ) :

7. ನಿಮಗೆ ನಮಸ್ಕರಿಸಿ ಹೋಗಲು ಬಂದೆನಷ್ಟೇ ಎಂದು ದುರ್ಯೋಧನು ಭೀಷ್ಮಾಚಾರ್ಯರಿಗೆ ಹೇಳುವನು.

8. ದಿನಪಸುತ ಎಂದರೆ ಕರ್ಣ.

9. ಅರ್ಜುನ ಮತ್ತು ಭೀಮನನ್ನು ಕೊಂದ ಬಳಿಕ ಸಂಧಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಾಗಿ ದುರ್ಯೋಧನ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ.

10. ಛಲವನ್ನೇ ಮೆರೆಯುವುದಾಗಿ ನಿರ್ಧರಿಸಿದವನು ದುರ್ಯೋಧನ.

11. ಅಂತಕಾತ್ಮಜ ಎಂದರೆ ಧರ್ಮರಾಯ.

12. ದುರ್ಯೋಧನ ತನ್ನ ತಂದೆ-ತಾಯಿಯರ ಸಲಹೆ ಮೇರೆಗೆ ರಣರಂಗಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಾನೆ.

13. ದುರ್ಯೋಧನ ಭೀಷ್ಮರ ಬಳಿಗೆ ಸಲಹೆ ಪಡೆಯಲು ರಣರಂಗಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಾನೆ.

14. ಭೀಷ್ಮರು ದುರ್ಯೋಧನನಿಗೆ ಪಾಂಡವರೊಂದಿಗೆ ಸಂಧಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬದುಕಬೇಕೆಂಬ ಸಲಹೆಯನ್ನು ನೀಡುತ್ತಾರೆ.

15. ದುರ್ಯೋಧನನು ಕರ್ಣನನ್ನು ಕೊಲ್ಲಿಸಿದ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಹಾಳು ನೆಲ(ಪಾಳ್ನೆಲ)ಕ್ಕೆ ಹೋಲಿಸಿದ್ದಾನೆ.

16. ದುರ್ಯೋಧನನು ತಾನು ಹೋರಾಡುತ್ತಿರುವುದು ಛಲಕ್ಕಾಗಿ ಎಂದು ಭೀಷ್ಮರಿಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ.

IV. ಮೂರು - ನಾಲ್ಕು ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಬರೆಯುವುದು (ಉತ್ತರದ ಅಂಶಗಳನ್ನಾಧರಿಸಿ ಪ್ರತಿ ಸರಿಯುತ್ತರಕ್ಕೆ 2 ಅಂಕಗಳು) :

17. ದುರ್ಯೋಧನನು ಭೀಷ್ಮಾಚಾರ್ಯರ ಕುರಿತು " ನಾನು ಭೂಮಿಗಾಗಿ ಹೊರಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ ಆದರೆ ನನ್ನ ಛಲಕ್ಕಾಗಿ ಪಾಂಡವರೊಡನೆ ಹೊರಾಡುವೇನು. ಈ ಭೂಮಿ ನನಗೆ ಪಾಳು ಭೂಮಿಗೆ ಸಮ. ಮಿತ್ರನಾದ ಕರ್ಣನನ್ನು, ಪ್ರೀತಿಯ ಸಹೋದರ ದುಶ್ಯಾಸನನನ್ನು ಕೊಲ್ಲಿಸಿದ ಈ ಭೂಮಿಯೊಡನೆ ಮತ್ತೆ ನಾನು ಬಾಳುವುದುಂಟೆ? ನನ್ನ ಒಡ ಹುಟ್ಟಿದ ನೂರುಮಂದಿ ಸಹೋದರರು ಯುದ್ದದಲ್ಲಿ ಹೋರಾಡಿ ಸತ್ತರು. ಆಗ ನನ್ನಲ್ಲಿ ಕೋಪವು ಹುಟ್ಟಿ ಹೊರಹೊಮ್ಮಿತು. ಆದ್ದರಿಂದ ಪಾಂಡವರೊಡನೆ ಹೋರಾಡಿ ನನ್ನ ಛಲವನ್ನೆ ಮೆರೆಯುತ್ತೆನೆ " ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ.

18. ಭೀಷ್ಮಾಚಾರ್ಯರು ಪಾಂಡವರೊಡನೆ ಸಂಧಿ ಮಾಡಿಕೋ ಎಂದು ಸಲಹೆ ಮಾಡಿದಾಗ ದುರ್ಯೋಧನನು ಅದಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ. ತನ್ನ ಪ್ರೀತಿಯ ಸಹೋದರ ದುಶ್ಯಾಸನ ಮತ್ತು ಸ್ನೇಹಿತ ಕರ್ಣನನ್ನು ಕಳೆದಕೊಂಡ ಆ ಭೂಮಿ ದುರ್ಯೋಧನನಿಗೆ ಪಾಳು ಭೂಮಿಗೆ ಸಮವೆನಿಸುತ್ತದೆ. " ತನ್ನ ಪ್ರೀತಿಗೆ ಪಾತ್ರರಾದವರನ್ನು ಕೊಲ್ಲಿಸಿದ ಭೂಮಿಯೊಡನೆ ಮತ್ತೆ ತಾನು ಸಹಬಾಳ್ವೆಯನ್ನು ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ" ಎನ್ನುತ್ತಾನೆ.

19. "ನನ್ನ ಪ್ರೀತಿಯ ಗೆಳೆಯ ಕರ್ಣನನ್ನೂ ಮತ್ತು ಪ್ರೇಮದ ಸಹೋದರ ದುಶ್ಯಾಸನನ್ನು ಕೊಂದ ಅರ್ಜುನ – ಭೀಮರು ಬದುಕಿರುವವರು. ಕಾರಣ ನನ್ನ ದೇಹದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣ ಇರುವವರೆಗೆ, ನಾನು ಸಂಧಿ

ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ. ಮೊದಲು ಆ ಇಬ್ಬರನ್ನು ಕೊಂದ ಬಳಿಕ ಧರ್ಮರಾಜನೊಡನೆ ಸಂಧಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳೋಣ. ನನ್ನ ದುಃಖ ಆರಿದ ಮೇಲೆ ಅದು ಬೇಡವೆನ್ನುವೆನೆ" ಎಂದು ಪಾರ್ಥ – ಭೀಮರ ಬಗೆಗೆ ದುರ್ಯೋಧನನು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಡುತ್ತಾನೆ.

20. ಮಹಾಭಾರತ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ತನ್ನೆಲ್ಲ ಸಹೋದರರನ್ನೂ ಆಪ್ತಮಿತ್ರನಾದ ಕರ್ಣನನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡ ದುರ್ಯೋಧನನು ತಂದೆ –ತಾಯಿಯರ ಅಪೇಕ್ಷೆಯಂತೆ ರಣರಂಗದಲ್ಲಿ ಶರಶಯ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಮಲಗಿದ್ದ ತಾತ ಭೀಷ್ಮರ ಸಲಹೆಯನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಬರುತ್ತಾನೆ. ಭೀಷ್ಮರು "ಪಾಡವರನ್ನು ತಾವು ಒಪ್ಪಸಿ ಒಪ್ಪಂದ ಮಾಡಿ ಮೊದಲಿನಂತೆ ಕೂಡಿ ನೆಡೆಯುವ ಹಾಗೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಅವರು ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮೀರುವವರಲ್ಲ. ನೀನು ಯುದ್ಧವನ್ನು ಮಾಡದೆ ಪಾಂಡವರೊಂದಿಗೆ ಸಂಧಿಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬದುಕಬೇಕೆಂಬ" ಸಲಹೆಯನ್ನು ದುರ್ಯೋಧನನಿಗೆ ನೀಡುತ್ತಾರೆ.

21. ದುರ್ಯೋಧನನು "ನನ್ನ ಒಡ ಹುಟ್ಟಿದ ನೂರುಮಂದಿ ಸಹೋದರರು ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಹೋರಾಡಿ ಸತ್ತರು. ಆಗ ನನ್ನಲ್ಲಿ ಕೋಪವು ಹುಟ್ಟಿ ಹೊರಹೊಮ್ಮಿತು. ಸತ್ತರೇನು ಮತ್ತೆ ಹುಟ್ಟುವುದಿಲ್ಲವೇ? ಆದ್ದರಿಂದ ಪಾಂಡವರೊಡನೆ ಹೋರಾಡಿ ನನ್ನ ಛಲವನ್ನೇ ಮೆರೆಯುತ್ತೇನೆ" ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ.

22. ಪಾಂಡವರೊಂದಿಗೆ ಸಂಧಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬದುಕಬೇಕೆಂಬ ಸಲಹೆಯನ್ನು ಭೀಷ್ಮನು ದುರ್ಯೋಧನನಿಗೆ ನೀಡುತ್ತಾನೆ. ಆದರೆ ದುರ್ಯೋಧನ ಇದಕ್ಕೊಪ್ಪದೆ ' ನನ್ನ ಪ್ರಯ ಗೆಳೆಯ ಕರ್ಣನನ್ನು ಕೊಂದ ಅರ್ಜುನ, ಪ್ರಿಯ ತಮ್ಮ ದುಶ್ಯಾಸನನನ್ನು ಕೊಂದ ಭೀಮ, ಅವರಿಬ್ಬರು ಇರುವವರೆಗೂ ಸಂಧಿ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಮೊದಲು ಪಾರ್ಥ-ಭೀಮರನ್ನು ಕೊಂದ ಬಳಿಕ ನನ್ನ ದುಃಖ ಕಡಿಮೆಯಾದ ಬಳಿಕ ನಿನ್ನ ಸಲಹೆಯಂತೆ ಅಂತಕಾತ್ಮಜನೊಂದಿಗೆ ಸಂಧಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ.

V. ಕವಿಗಳ / ಸಾಹಿತಿಗಳ ಜನ್ಮಸ್ಥಳ, ಕಾಲ, ಕೃತಿ ಮತ್ತು ಬಿರುದು / ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ವಾಕ್ಯರೂಪದಲ್ಲಿ ಬರೆಯುವುದು :

ಜನ್ಮಸ್ಥಳ, ಕಾಲ	1 ಅಂಕ
ಕೃತಿ, ಬಿರುದು / ಪ್ರಶಸ್ತಿ	1 ಅಂಕ
ವಾಕ್ಯರೂಪದಲ್ಲಿ ಬರೆಯುವುದು, ಭಾಷಾಶೈಲಿಗೆ	1 ಅಂಕ
ಒಟ್ಟು	**3 ಅಂಕಗಳು**

23. **ರನ್ನ :** ಮಹಾಕವಿ ರನ್ನ ಸಾ. ಶ. ಸುಮಾರು ೯೪೯(949) ರಲ್ಲಿ ಬಾಗಲಕೋಟೆ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮುದುವೊಳಲು(ಮುಧೋಳ) ಎಂಬ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದರು. ಇವರು 'ಸಾಹಸ ಭೀಮ ವಿಜಯಂ (ಗದಾಯುದ್ಧ)','ಅಜಿತ ತೀರ್ಥಂಕರ ಪುರಾಣ ತಿಲಕಂ' 'ಪರಶುರಾಮ ಚರಿತಂ', 'ಚಕ್ರೇಶ್ವರ ಚರಿತಂ', 'ರನ್ನ ಕಂದ'ಎಂಬ ಕಾವ್ಯಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇವರಿಗೆ 'ಕವಿಚಕ್ರವರ್ತಿ','ರತ್ನತ್ರಯ' ಎಂಬ ಬಿರುದು ಇವೆ. ಇವರು ಹಳಗನ್ನಡದ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಕವಿಗಳಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು.

VI. ಪ್ರಸ್ತಾರ ಹಾಕಿ, ಗಣ ವಿಭಾಗಿಸಿ,ಛಂದಸ್ಸನ್ನು ಹೆಸರಿಸುವುದು.

ಪ್ರಸ್ತಾರ ಹಾಕುವುದು	1 ಅಂಕ
ಗಣ ವಿಭಾಗಿಸುವುದು	1 ಅಂಕ
ಛಂದಸ್ಸಿನ ಹೆಸರು ಬರೆಯುವುದು	1 ಅಂಕ
ಒಟ್ಟು	**3 ಅಂಕಗಳು**

24.

_ U U	_ U U	_ U U
ಪುಟ್ಟಿದ	ನೂರ್ವರು	ಮೆನ್ನೊಡ

_ U U	_ U U	U _ U	_ U U	_ _
ವುಟ್ಟಿದ	ನೂರ್ವರು	ಮಿದಿರ್ಚಿ	ಸತ್ತೊಡೆ	ಕೋಪಂ

ಇದು ಕಂದ ಪದ್ಯ

25.

_ U U	- U -	U U U	_ U U	_ U U	- U -	ಲ ಗು
ಎನ್ನಣು	ಗಾಳನೆ	ನ್ನಣುಗ	ದಮ್ಮನ	ನಿಕ್ಕಿದ	ಪಾರ್ಥಭೀ	ಮರು

ಇದು ಉತ್ಪಲಮಾಲಾವೃತ್ತ

VII. ಅಲಂಕಾರವನ್ನು ಹೆಸರಿಸಿ, ಲಕ್ಷಣ ಬರೆದು, ಸಮನ್ವಯ ಮಾಡುವುದು.

ಅಲಂಕಾರವನ್ನು ಹೆಸರಿಸುವುದು 1 ಅಂಕ

ಲಕ್ಷಣ ಬರೆಯುವುದು 1 ಅಂಕ

ಅಂಶಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಸಮನ್ವಯಿಸುವುದು 1 ಅಂಕ

ಒಟ್ಟು 3 ಅಂಕಗಳು

26. " ನೀಚರಿಗೆ ಮಾಡಿದ ಪಕಾರವು ಹಾವಿಗೆ ಹಾಲೆರೆದಂತೆ"

ಅಲಂಕಾರದ ಹೆಸರು : ಉಪಮಾಲಂಕಾರ

ಲಕ್ಷಣ : ಎರಡು ವಸ್ತುಗಳಿಗೆ ಇರುವ ಪರಸ್ಪರ ಹೋಲಿಕೆಯನ್ನು ಹೇಳುವುದೇ ಉಪಮಾಲಂಕಾರ

ಸಮನ್ವಯ : ಉಪಮೇಯ: ನೀಚರಿಗೆ ಮಾಡಿದ ಉಪಕಾರ

ಉಪಮಾನ : ಹಾವಿಗೆ ಹಾಲೆರೆಯುವುದು

ಉಪಮಾವಾಚಕ ಪದ : ಅಂತೆ

ಸಮಾನಧರ್ಮ : ಸ್ಪಸ್ಟವಾಗಿಲ್ಲ

ಇಲ್ಲಿ ಉಪಮೇಯವಾದ 'ನೀಚರಿಗೆ ಮಾಡಿದ ಉಪಕಾರವನ್ನು', ಉಪಮಾನವಾದ 'ಹಾವಿಗೆ ಹಾಲೆರೆಯುವುದಕ್ಕೆ' ಹೋಲಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಉಪಮಾವಾಚಕ ಪದ ಅಂತೆ ಎಂಬುದು ಇದೆ ಆದ್ದರಿಂದ ದು ಉಪಮಾಲಂಕಾರ.

27. " ಮಾರಿಗೌತಣವಾಯ್ತು ನಾಳಿನ ಭಾರತವು"

ಅಲಂಕಾರದ ಹೆಸರು: ರೂಪಕಾಲಂಕಾರ

ಲಕ್ಷಣ : ಅತಿ ಸಾಮ್ಯದಿಂದ ಉಪಮೇಯ ಉಪಮಾನಗಳಲ್ಲಿ ಅಭೇದವನ್ನು ಹೇಳಿ ವರ್ಣಿಸುವುದೇ ರೂಪಕಾಲಂಕಾರ.

ಸಮನ್ವಯ : ಉಪಮೇಯ : ನಾಳಿನಾ ಭಾರತವು

ಉಪಮಾನ : ಮಾರಿಗೌತಣ

ಇಲ್ಲಿ ಉಪಮೇಯವಾದ 'ನಾಳಿನಾ ಭಾರತ', ಉಪಮಾನವಾದ ಹಾಗೂ 'ಮಾರಿಗೌತಣ' ಇವೆರಡರ ನಡುವೆ ಅಭೇದವನ್ನು ರೂಪಿಸಿರುವುದರಿಂದ ದು ರೂಪಕಾಲಂಕಾರವಾಗಿದೆ.

VIII. ಸಂದರ್ಭವನ್ನು ಸ್ವಾರಸ್ಯದೊಂದಿಗೆ ಬರೆಯುವುದು :

ಕರ್ತೃ, ಆಕರ ಮತ್ತು ಪದ್ಯದ ಹೆಸರು	1 ಅಂಕ
ಸಂದರ್ಭದ ವಿವರಣೆ	1 ಅಂಕ
ಸ್ವಾರಸ್ಯ ಮತ್ತು ಶೈಲಿ	1 ಅಂಕ
ಒಟ್ಟು	**3 ಅಂಕಗಳು**

28. "ನೆಲಕಿಱಿವೆನೆಂದು ಬಗೆದಿರೆ ಚಲಕಿಱಿವೆಂ"

ಆಯ್ಕೆ : ಪ್ರಸ್ತುತ ವಾಕ್ಯವನ್ನು ಮಹಾಕವಿ ರನ್ನನು ಬರೆದ 'ಸಾಹಸಭೀಮ ವಿಜಯಂ' ಚಂಪೂ ಕೃತಿಯಿಂದ ಆಯ್ದ 'ಛಲಮನೆ ಮೆಱೆವೆಂ' ಎಂಬ ಪದ್ಯಪಾಠದಿಂದ ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ಸಂದರ್ಭ : ಮಹಾಭಾರತ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ತನ್ನೆಲ್ಲಾ ಸಹೋದರರನ್ನು ಮತ್ತು ಆಪ್ತಮಿತ್ರನಾದ ಕರ್ಣನನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡ ದುರ್ಯೋಧನನ್ನು ತಂದೆ – ತಾಯಿಯರ ಸಲಹೆ ಮೇರೆಗೆ ಶರಶ್ಯಯದಲ್ಲಿ ಮಲಗಿದ್ದ ತಾತ ಭೀಷ್ಮರ ಸಲಹೆಯನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಬಂದಾಗ, ಬೀಷ್ಮರು ನೀನು ಯುದ್ಧವನ್ನು ಮಾಡದೆ ಪಾಂಡವರೊಂದಿಗೆ ಸಂಧಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬದುಕಬೇಕೆಂಬ ಸಲಹೆಯನ್ನು ದುರ್ಯೋಧನನಿಗೆ ನೀಡುತ್ತಾರೆ. ಆಗ ದುರ್ಯೋಧನನು ನಿಮಗೆ ನಮಸ್ಕರಿಸಿ ಆಶೀರ್ವಾದ ಪಡೆಯಲು ಬಂದೆನಷ್ಟೇ ಹೊರತು, ನನ್ನ ಶತ್ರುಗಳೊಂದಿಗೆ ಒಪ್ಪಂದವೇ, ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಇಲ್ಲ, ನೆಲ ಕಿರಿದಾಗಿರಬಹುದು ನನ್ನ ಛಲ ಹಿರಿದಾಗಿದೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಹೋರಾಡುತ್ತೇನೆ ಎನ್ನುತ್ತಾನೆ.

ಸ್ವಾರಸ್ಯ : ಛಲದಿಂದ ಬದುಕುವುದು ಕ್ಷತ್ರೀಯನ ಹುಟ್ಟುಗುಣ, ಅದು ಅವನಿಗೆ ಭೂಷಣ ಅದರಲ್ಲೂ ದುರ್ಯೋಧನನ ಛಲದ ಗುಣ ಅವನ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ತಕ್ಕುದಾಗಿದೆ ಎಂಬ ಮಾತು ಸ್ವಾರಸ್ಯಕರವಾಗಿ ಮೂಡಿಬಂದಿದೆ .

29. "ಸಮರದೊಳೆನಗಜ್ಜ ಪೇೞಿಲಾವುದು ಕಜ್ಜಂ."

ಆಯ್ಕೆ : ಪ್ರಸ್ತುತ ವಾಕ್ಯವನ್ನು ಮಹಾಕವಿ ರನ್ನನು ಬರೆದ 'ಸಾಹಸಭೀಮ ವಿಜಯಂ' ಚಂಪೂ ಕೃತಿಯಿಂದ ಆಯ್ದ 'ಛಲಮನೆ ಮೆಱೆವೆಂ' ಎಂಬ ಪದ್ಯಪಾಠದಿಂದ ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ಸಂದರ್ಭ : ಭೀಷ್ಮರು ಪಾಂಡವರನ್ನು ತಾವು ಒಪ್ಪಿಸಿ ಒಪ್ಪಂದ ಮಾಡಿ, ಮೊದಲಿನಂತೆ ಕೂಡಿ ನಡೆಯುವ ಹಾಗೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ನೀನು ಸಂಧಿಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೋ ಎಂದಾಗ ಅದಕ್ಕೊಪ್ಪದ ದುರ್ಯೋಧನನು ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ತಿಳಿಸಿ, ನನಗೆ ಆಶೀರ್ವದಿಸಿ ಎಂದಾಗ ರಣರಂಗದಲ್ಲಿ ಯೋಧನಾದವನು ಮಾಡಬೇಕಾದ ಕಾರ್ಯವೇನು ಎಂದು ಹೇಳುವ ಸಂದರ್ಭವಾಗಿದೆ.

ಸ್ವಾರಸ್ಯ : ಯುದ್ಧವನ್ನು ಮಾಡಲೇಬೇಕು ಎನ್ನುವ ತವಕ ಮತ್ತು ಒಬ್ಬಂಟಿಯಾಗಿದ್ದರೂ ಸಂಧಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲೊಪ್ಪದ ವೀರತನ ದುರ್ಯೋಧನನ ರಕ್ತದಲ್ಲಿ ಅಡಗಿರುವುದು ಸ್ವಾರಸ್ಯಕರಪಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಗೊಂಡಿದೆ.

30. "ಪಾಂಡವರೊಳಿಱಿದು ಛಲಮನೆ ಮೆರೆವೆಂ."

ಆಯ್ಕೆ : ಪ್ರಸ್ತುತ ವಾಕ್ಯವನ್ನು ಮಹಾಕವಿ ರನ್ನನು ಬರೆದ 'ಸಾಹಸಭೀಮ ವಿಜಯಂ' ಚಂಪೂ ಕೃತಿಯಿಂದ ಆಯ್ದ 'ಛಲಮನೆ ಮೆಱೆವೆಂ' ಎಂಬ ಪದ್ಯಪಾಠದಿಂದ ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ಸಂದರ್ಭ : ಸಂಧಿಗೆ ಒಪ್ಪದ ದುರ್ಯೋಧನನು ಭೀಷ್ಮರನ್ನು ಕುರಿತು ನಾನು ಭೂಮಿಗಾಗಿ ಹೋರಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಈ ಭೂಮಿ ನನಗೆ ಪಾಳು ಭೂಮಿಗೆ ಸಮ ನನ್ನವರನ್ನು ಕೊಂದ ಪಾಂಡವರನ್ನು

ಇರಿದು ಅವರನ್ನ ಕೊಂದು ಛಲವನ್ನು ಮೇರೆಯುತ್ತೇನೆಂದು ಸಂಧಿಗೊಪ್ಪದ ದುರ್ಯೋಧನನು ಛಲದಿಂದ ಹೇಳುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಈ ಮಾತು ಉಲ್ಲೇಖವಾಗಿದೆ.

ಸ್ವಾರಸ್ಯ : ತನ್ನ ವೈರಿಗಳಾದ ಪಾಂಡವರೊಂದಿಗೆ ಹೋರಾಡುವ ಅಚಲ ವೀರತನ ದುರ್ಯೋಧನನಲ್ಲಿ ಅಡಗಿರುವುದು ಹಾಗೂ ತಾನು ಯುದ್ಧವನ್ನು ಮಾಡಿಯೇ ತೀರುತ್ತೇನೆಂದು ಹೇಳುವಲ್ಲಿ ಅವನ ಗಟ್ಟಿತನ ಸ್ವಾರಸ್ಯಕರವಾಗಿ ಮೂಡಿಬಂದಿದೆ.

31. "ಮೇಣಾಯ್ತು ಕೌರವಂಗವನಿತಳಂ."

ಆಯ್ಕೆ : ಪ್ರಸ್ತುತ ವಾಕ್ಯವನ್ನು ಮಹಾಕವಿ ರನ್ನನು ಬರೆದ 'ಸಾಹಸಭೀಮ ವಿಜಯಂ' ಚಂಪೂ ಕೃತಿಯಿಂದ ಆಯ್ದ 'ಛಲಮನೆ ಮೆಱೆವೆಂ' ಎಂಬ ಪದ್ಯಪಾಠದಿಂದ ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ಸಂದರ್ಭ : ಭೀಷ್ಮರ ಸಲಹೆಗೆ ಒಪ್ಪದ ಅಂತಿಮವಾಗಿ ಯುದ್ಧವನ್ನು ಮಾಡಿಯೇ ತೀರುತ್ತೇನೆಂದು ತೀರ್ಮಾನಿಸಿದ ದುರ್ಯೋಧನನು ಪಾಂಡವರೊಡನೆ ಕಾದಾಡಿಯೇ ತೀರುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ತೀರ್ಮಾನಿಸುತ್ತಾನೆ. ಉಳಿದರೆ ನಾನು ಒಡೆಯನಾಗುತ್ತೇನೆ, ಅಳಿದರೆ ಅವರು ಒಡೆಯರಾಗುತ್ತಾರೆ ಎನ್ನುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಈ ವಾಕ್ಯವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಸ್ವಾರಸ್ಯ : ತಾನು ಇರುವವರೆಗೂ ಪಾಂಡವರೊಂದಿಗೆ ಕೂಡಿಬಾಳುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಅದು ಅಸಾಧ್ಯದ ಮಾತೆಂದು ದುರ್ಯೋಧನನು ನಾಳೆಯ ಸಮರದ ಸಾರದಲ್ಲಿ ತೀರ್ಮಾನವಾಗುತ್ತದೆಯೆಂದು ಹೇಳುವ ಮಾತು ಸ್ವಾರಸ್ಯ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಮೂಡಿಬಂದಿದೆ.

32. "ಎನ್ನಣುಗಾಳನೆನ್ನಣುಗದಮ್ಮನನಿಕ್ಕಿದ ಪಾರ್ಥಭೀಮರು"

ಆಯ್ಕೆ : ಪ್ರಸ್ತುತ ವಾಕ್ಯವನ್ನು ಮಹಾಕವಿ ರನ್ನನು ಬರೆದ 'ಸಾಹಸಭೀಮ ವಿಜಯಂ' ಚಂಪೂ ಕೃತಿಯಿಂದ ಆಯ್ದ 'ಛಲಮನೆ ಮೆಱೆವೆಂ' ಎಂಬ ಪದ್ಯಪಾಠದಿಂದ ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ಸಂದರ್ಭ : ಪಾಂಡವರೊಂದಿಗೆ ಸಂಧಿಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಾಳಲು ನೀಡಿದ ಭೀಷ್ಮರ ಸಲಹೆಯನ್ನು ಒಪ್ಪದ ದುರ್ಯೋಧನನು ಭೀಷ್ಮರನ್ನು ಕುರಿತು ನಾನು ಭೂಮಿಗಾಗಿ ಹೋರಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ.ತಾನು ನೆಲಕ್ಕಾಗಿ ಹೋರಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ ಛಲಕ್ಕಾಗಿ ಹೋರಾಡುತ್ತೇನೆ .ಕರ್ಣನನ್ನು ಕೊಲ್ಲಿಸಿದ ಈ ಭೂಮಿ ನನಗೆ ಪಾಳು ಭೂಮಿಗೆ ಸಮ ನನ್ನವರನ್ನು ಕೊಂದ ಪಾಂಡವರನ್ನು ಇರಿದು ಅವರನ್ನ ಕೊಂದು ಛಲವನ್ನು ಮೇರೆಯುತ್ತೇನೆಂದು ಹೇಳುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಈ ಮಾತು ಉಲ್ಲೇಖವಾಗಿದೆ.

ಸ್ವಾರಸ್ಯ : ತನ್ನ ಸಹೋದರ ಮತ್ತು ಸ್ನೇಹಿತನನ್ನು ಕೊಂದ ಭೀಮಾರ್ಜುನರ ಮೇಲಿದ್ದ ಅವನ ಕೋಪ, ಯುದ್ಧವನ್ನು ಮಾಡಿಯೇ ತೀರುತ್ತೇನೆಂದು ದುರ್ಯೋದನನ ಛಲದ ಗುಣ ಅವನ ಸ್ವಭಾವಕ್ಕೆ ತಕ್ಕುದಾಗಿ ಮೂಡಿಬಂದಿರುವುದು ಸ್ವಾರಸ್ಯಕರವಾಗಿ ವ್ಯಕ್ತಗೊಂಡಿದೆ.

IX. ಪದ್ಯಭಾಗಪೂರ್ಣಮಾಡುವುದು(ತಪ್ಪಿಲ್ಲದೇ ಬರೆದ ಪ್ರತಿ ಪೂರ್ಣಸಾಲಿಗೆ 1 ಅಂಕ) :

33. ನೆಲಕಿಱಿವೆನೆಂದು ಬಗೆದಿರೆ|
ಚಲಕಿಱಿವೆಂ ಪಾಂಡುಸುತರೊಳೀನೆಲನಿದು ಪಾ||
ೞ್ನೆಲನೆನಗೆ ದಿನಪಸುತನಂ|
ಕೊಲಿಸಿದ ನೆಲನೊಡನೆ ಮತ್ತೆ ಪುದುವಾೞ್ವೆನೇ||

ಅಥವಾ

ಪುಟ್ಟಿದ ನೂರ್ವರುಮೆನ್ನೊಡ|
ವುಟ್ಟಿದ ನೂರ್ವರುಮಿದಿರ್ಚಿ ಸತ್ತೊಡೆ ಕೋಪಂ||
ಪುಟ್ಟಿ ಪೊದೞ್ದುದು ಸತ್ತರ್
ಪುಟ್ಟರೆ ಪಾಂಡವರೊಳಿಱಿದು ಛಲಮನೆ ಮೆಱೆವೆಂ||

X. ಪದ್ಯಭಾಗವನ್ನು ಓದಿ ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಮೌಲ್ಯವನ್ನಾಧರಿಸಿ ಸಾರಾಂಶ ಬರೆಯುವುದು:

ವಿಷಯಾಂಶಕ್ಕೆ 3 ಅಂಕಗಳು

ಅಡಕಗೊಂಡ ಮೌಲ್ಯ ಗುರುತಿಸುವುದು, ಪದಬಂಧ ಮತ್ತು ಭಾಷಾ ಶೈಲಿಗೆ 1 ಅಂಕ

ಒಟ್ಟು 4 ಅಂಕಗಳು

34. ಪ್ರಸ್ತುತ ಪದ್ಯಭಾಗವನ್ನು ಮಹಾಕವಿ ರನ್ನನು ಬರೆದ 'ಸಾಹಸಭೀಮ ವಿಜಯಂ' ಚಂಪೂ ಕೃತಿಯಿಂದ ಆಯ್ದ 'ಛಲಮನೆ ಮೆಱೆವೆಂ' ಎಂಬ ಪದ್ಯಪಾಠದಿಂದ ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ರನ್ನ ಚಿತ್ರಿಸಿರುವ ಪ್ರಸ್ತುತ 'ಛಲಮನೆ ಮೆರೆವೆಂ' ಪದ್ಯಪಾಠದಲ್ಲಿ ದುರ್ಯೋಧನ ಛಲವನ್ನೇ ಮುಖ್ಯಗುಣವಾಗುಳ್ಳವನು. ದುರ್ಯೋಧನನು ತಂದೆ-ತಾಯಿಯರ ಅಪೇಕ್ಷೆಯಂತೆ ರಣರಂಗದಲ್ಲಿ ಶರಶಯ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಮಲಗಿದ್ದ ತಾತ ಭೀಷ್ಮರ ಸಲಹೆಯನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಬರುತ್ತಾನೆ. ಭೀಷ್ಮರು ಯುದ್ಧವನ್ನು ಮಾಡದೆ ಪಾಂಡವರೊಂದಿಗೆ ಸಂಧಿಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬದುಕಬೇಕೆಂಬ ಸಲಹೆಯನ್ನು ದುರ್ಯೋಧನನಿಗೆ ನೀಡುತ್ತಾರೆ. ಭೀಷ್ಮರ ಪಾಂಡವರೊಂದಿಗೆ ಸಂಧಾನದ ಸಲಹೆ ಕೇಳಿದ ದುರ್ಯೋಧನನು ಮುಗುಳು ನಗೆಬೀರಿ, ಭೀಷ್ಮರನ್ನು ಕುರಿತು " ಅಜ್ಜ, ನಿಮಗೆ ವಂದಿಸಿ, ಆಶೀರ್ವಾದವನ್ನು ಪಡೆದು ಹೋಗುವ ನಿರ್ಧಾರದಿಂದ ನಾನು ನಿಮ್ಮ ಬಳಿಗೆ ಬಂದೆನು. ಶತ್ರುಗಳಾದ ಪಾಂಡವರೊಂದಿಗೆ ಸಂಧಿಯ ಒಪ್ಪಂದವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲೆಂದು ಬಂದಿರುವುದಿಲ್ಲ. ತಾತ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ನಾನು ಮಾಡಬೇಕಾದ ಕಾರ್ಯ ಯಾವುದು ಹೇಳಿರಿ. ನಾನು ಆ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತೇನೆ ಆದರೆ ಸಂಧಾನ ಅಸಾಧ್ಯ ಎಂದು ದುರ್ಯೋಧನ ಸಂಧಿಗೊಪ್ಪದೆ, ತಾನು ಯುದ್ಧವನ್ನೇ ಮಾಡುವುದಾಗಿ ತಿಳಿಸುತ್ತಾನೆ.

ಪ್ರಕೃತ ಕಾವ್ಯಭಾಗದಲ್ಲಿ ಭೀಷ್ಮರ ಎದುರಿನಲ್ಲಿಯೇ ಸಂಧಿಗೆ ಒಪ್ಪದ ದುರ್ಯೋಧನ ಯುದ್ಧಮಾಡಿಯೇ ತೀರಬೇಕೆಂಬಲ್ಲಿ ಅವನ 'ಛಲ' ಅವನ ಸ್ವಾಭಾವಕ್ಕೆ ತಕ್ಕನಾಗಿ ಮೌಲ್ಯಯುತವಾಗಿ ವ್ಯಕ್ತಗೊಂಡಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

35. ಪ್ರಸ್ತುತ ಪದ್ಯಭಾಗವನ್ನು ಮಹಾಕವಿ ರನ್ನನು ಬರೆದ 'ಸಾಹಸಭೀಮ ವಿಜಯಂ' ಚಂಪೂ ಕೃತಿಯಿಂದ ಆಯ್ದ 'ಛಲಮನೆ ಮೆಱೆವೆಂ' ಎಂಬ ಪದ್ಯಪಾಠದಿಂದ ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಕಾರಣ, ಯಾರೇ ಆಗಿದ್ದರೂ ಅದರ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಅನುಭವಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದೆರೆ ರನ್ನ ಚಿತ್ರಿಸಿರುವ ಪ್ರಸ್ತುತ 'ಛಲಮನೆ ಮೆರೆವೆಂ' ಪದ್ಯಪಾಠದಲ್ಲಿ ದುರ್ಯೋಧನ ಛಲವನ್ನೇ ಮುಖ್ಯಗುಣವಾಗುಳ್ಳವನು. ದುರ್ಯೋಧನನು ತಂದೆ-ತಾಯಿಯರ ಅಪೇಕ್ಷೆಯಂತೆ ರಣರಂಗದಲ್ಲಿ ಶರಶಯ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಮಲಗಿದ್ದ ತಾತ ಭೀಷ್ಮರ ಸಲಹೆಯನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಬರುತ್ತಾನೆ. ಭೀಷ್ಮರು ಯುದ್ಧವನ್ನು ಮಾಡದೆ ಪಾಂಡವರೊಂದಿಗೆ ಸಂಧಿಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬದುಕಬೇಕೆಂಬ ಸಲಹೆಯನ್ನು ದುರ್ಯೋಧನನಿಗೆ ನೀಡುತ್ತಾರೆ. ದುರ್ಯೋಧನನು ಭೀಷ್ಮರ ಸಂಧಾನದ ಸಲಹೆಗೊಪ್ಪದೆ ಅವರನ್ನು ಕುರಿತು "ನಾಳಿನ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಕೆಲಸ ಯಾವುದು ತಿಳಿಸಿ. ನಾನು ಪಾಂಡವರಲ್ಲಿ ನೆಲಕ್ಕಾಗಿ ಯುದ್ಧ ಮಾಡುವೆನು ಎಂದು ನೀವು ತಿಳಿದಿರುವಿರೇ? ಇಲ್ಲ! ನಾನು ಛಲಕ್ಕಾಗಿ ಯುದ್ಧ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ನನ್ನ ಪಾಲಿಗೆ ಇದು ಪಾಳುಭೂಮಿ. ಮಿತ್ರನಾದ ಸೂರ್ಯಪೂತ್ರ ಕರ್ಣನನ್ನು ಕೊಲ್ಲಿಸಿದ ಈ ನೆಲದೊಡನೆ ಮತ್ತೆ ಜೊತೆಗೂಡಿ ಹೊಸಬಾಳು ಬಾಳುತ್ತೇನೆಯೇ?" ಎಂದು ಹೇಳಿದನು. ಪ್ರಕೃತ ಕಾವ್ಯಭಾಗದಲ್ಲಿ ದುರ್ಯೋಧನ ಭೀಷ್ಮರ ಸಂಧಾನದ ಸಲಹೆಗೊಪ್ಪದೆ, ತಾನೂ ಭೂಮಿಯ ಮೇಲಿನ ಆಸೆಗೆ ಯದ್ಧ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ, ಛಲಕ್ಕಾಗಿ ಯುದ್ಧ ಮಾಡುವೆನೆಂದು ತಿಳಿಸಿರುವುದು ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಗೊಳ್ಳುವ ದುರ್ಯೋಧನನ ಛಲದ ಗುಣ, ಅವನ ಸ್ವಭಾವಕ್ಕೆ ತಕ್ಕುದಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ನಿರೂಪಿತವಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಪ್ರಿಯ ಗೆಳೆಯನಾದ ಭೂಮಿ ಪಾಳು ಭೂಮಗೆ ಹೋಲಿಸಿರುವುದು ಔಚಿತ್ಯಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಮೂಡಿಬಂದಿದೆ.

ಪ್ರಕೃತ ಕಾವ್ಯಭಾಗದಲ್ಲಿ ಭೀಷ್ಮರ ಎದುರಿನಲ್ಲಿಯೇ ಸಂಧಿಗೆ ಒಪ್ಪದ ದುರ್ಯೋಧನ ಯುದ್ಧಮಾಡಿಯೇ ತೀರಬೇಕೆಂಬಲ್ಲಿ ಅವನ 'ಛಲ' ಅವನ ಸ್ವಾಭಾವಕ್ಕೆ ತಕ್ಕನಾಗಿ ಮೌಲ್ಯಯುತವಾಗಿ ವ್ಯಕ್ತಗೊಂಡಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

36. ಪ್ರಸ್ತುತ ಪದ್ಯಭಾಗವನ್ನು ಮಹಾಕವಿ ರನ್ನನು ಬರೆದ 'ಸಾಹಸಭೀಮ ವಿಜಯಂ' ಚಂಪೂ ಕೃತಿಯಿಂದ ಆಯ್ದ 'ಛಲಮನೆ ಮೆಱೆವೆಂ' ಎಂಬ ಪದ್ಯಪಾಠದಿಂದ ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ರನ್ನ ಚಿತ್ರಿಸಿರುವ ಪ್ರಸ್ತುತ 'ಛಲಮನೆ ಮೆರೆವೆಂ' ಪದ್ಯಪಾಠದಲ್ಲಿ ದುರ್ಯೋಧನ ಛಲವನ್ನೇ ಮುಖ್ಯಗುಣವಾಗುಳ್ಳವನು. ದುರ್ಯೋಧನನು ತಂದೆ-ತಾಯಿಯರ ಅಪೇಕ್ಷೆಯಂತೆ ರಣರಂಗದಲ್ಲಿ ಶರಶಯ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಮಲಗಿದ್ದ ತಾತ ಭೀಷ್ಮರ ಸಲಹೆಯನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಬರುತ್ತಾನೆ. ಭೀಷ್ಮರು

ಯುದ್ಧವನ್ನು ಮಾಡದೆ ಪಾಂಡವರೊಂದಿಗೆ ಸಂಧಿಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬದುಕಬೇಕೆಂಬ ಸಲಹೆಯನ್ನು ದುರ್ಯೋಧನನಿಗೆನೀಡುತ್ತಾರೆ. ದುರ್ಯೋಧನನು ಭೀಷ್ಮರ ಸಂಧಾನದ ಸಲಹೆಗೊಪ್ಪದೆ ಅವರನ್ನು ಕುರಿತು "ಅಜ್ಜ, ನನ್ನ ಪ್ರೀತಿಯ ಬಂಟನಾದ (ಸೇವಕನಾದ) ಕರ್ಣನನ್ನು, ಪ್ರೀತಿಯ ತಮ್ಮನಾದ ದುಶ್ಶಾಸನನನ್ನು ಕೊಂದ ಅರ್ಜುನ ಭೀಮರು ಇರವವರೆಗೆ ಹಾಗೂ ನನ್ನ ದೇಹದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಪ್ರಾಣ ಇರುವವರೆಗೆ ನಾನು ಸಂಧಿಯನ್ನು ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ. ತಾತ ಮೊದಲು ಅವರಿಬ್ಬರನ್ನು ಕೊಲ್ಲುತ್ತೇನೆ. ಕೊಂದ ಬಳಿಕ ಧರ್ಮರಾಯನೊಡನೆ ಸಂಧಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವೆನು. ನನ್ನ ದುಃಖವು ತಣ್ಣಗಾದಾಗ ಸಂಧಿಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ನಾನು ಬೇಡವೆನ್ನುತ್ತೇನೆಯೇ?" ಎಂದು ಹೇಳಿದನು. ಪ್ರಕೃತ ಕಾವ್ಯಭಾಗದಲ್ಲಿ ದುರ್ಯೋಧನ ಭೀಷ್ಮರ ಸಂಧಾನದ ಸಲಹೆಗೊಪ್ಪದೆ, ತಾನೂ ಭೀಮ ಅರ್ಜುನರನ್ನು ಕೊಂದ ಬಳಿಕ ಸಂಧಾನ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಾಗಿ ತಿಳಿಸಿರುವಲ್ಲಿ ದುರ್ಯೋಧನನಿಗೆ ಭೀಮಾರ್ಜುನರ ಮೇಲಿನ ಕೋಪದ ತಿವ್ರತೆ ಹಾಗೂ ಕರ್ಣ ದುಶ್ಶ್ಯಾಸನರ ಮೇಲಿದ್ದ ಅತಿಯಾದ ವಾತ್ಸಲ್ಯ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಗೊಂಡಿದೆ. ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಗೊಳ್ಳುವ ದುರ್ಯೋಧನನ ಛಲದ ಗುಣ, ಸಮರದ ಅಗತ್ಯತೆ ಅವನ ಸ್ವಭಾವಕ್ಕೆ ತಕ್ಕುದಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ನಿರೂಪಿತವಾಗಿದೆ.

ಪ್ರಕೃತ ಕಾವ್ಯಭಾಗದಲ್ಲಿ ಭೀಷ್ಮರ ಎದುರಿನಲ್ಲಿಯೇ ಸಂಧಿಗೆ ಒಪ್ಪದ ದುರ್ಯೋಧನ ಯುದ್ಧಮಾಡಿಯೇ ತೀರಬೇಕೆಂಬಲ್ಲಿ ಅವನ 'ಛಲ' ಅವನ ಸ್ವಾಭಾವಕ್ಕೆ ತಕ್ಕನಾಗಿ ಮೌಲ್ಯಯುತವಾಗಿ ವ್ಯಕ್ತಗೊಂಡಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

37. ಪ್ರಸ್ತುತ ಪದ್ಯಭಾಗವನ್ನು ಮಹಾಕವಿ ರನ್ನನು ಬರೆದ 'ಸಾಹಸಭೀಮ ವಿಜಯಂ' ಚಂಪೂ ಕೃತಿಯಿಂದ ಆಯ್ದ 'ಛಲಮನೆ ಮೆಱೆವೆಂ' ಎಂಬ ಪದ್ಯಪಾಠದಿಂದ ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ಯುದ್ಧದ ಪರಿಣಾಮ ಯಾವಾಗಲೂ ಸರ್ವನಾಶವೇ! ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಕಾರಣ, ಯಾರೇ ಆಗಿದ್ದರೂ ಅದರ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಅನುಭವಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದೆರೆ ರನ್ನ ಚಿತ್ರಿಸಿರುವ ಪ್ರಸ್ತುತ 'ಛಲಮನೆ ಮೆರೆವೆಂ' ಪದ್ಯಪಾಠದಲ್ಲಿ ದುರ್ಯೋಧನ ಛಲವನ್ನೇ ಮುಖ್ಯಗುಣವಾಗುಳ್ಳವನು. ದುರ್ಯೋಧನನು ತಂದೆ-ತಾಯಿಯರ ಅಪೇಕ್ಷೆಯಂತೆ ರಣರಂಗದಲ್ಲಿ ಶರಶಯ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಮಲಗಿದ್ದ ತಾತ ಭೀಷ್ಮರ ಸಲಹೆಯನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಬರುತ್ತಾನೆ. ಭೀಷ್ಮರು ಯುದ್ಧವನ್ನು ಮಾಡದೆ ಪಾಂಡವರೊಂದಿಗೆ ಸಂಧಿಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬದುಕಬೇಕೆಂಬ ಸಲಹೆಯನ್ನು ದುರ್ಯೋಧನನಿಗೆ ನೀಡುತ್ತಾರೆ. ದುರ್ಯೋಧನನು ಭೀಷ್ಮರ ಸಂಧಾನದ ಸಲಹೆಗೊಪ್ಪದೆ ಅವರನ್ನು ಕುರಿತು " ಹುಟ್ಟಿದ ನೂರು ಜನ ಮಕ್ಕಳು, ನನ್ನ ನೂರುಜನ ತಮ್ಮಂದಿರು ಶತ್ರುಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸಿ ಯುದ್ಧಮಾಡಿ ಸತ್ತರು. ಇದರಿಂದ ನನ್ನಲ್ಲಿ ಕೋಪವು ಹುಟ್ಟಿ ವ್ಯಾಪಿಸಿದೆ. ಸತ್ತವರು ಮತ್ತೆ ಹುಟ್ಟುವುದಿಲ್ಲವೇ? ಆದ್ದರಿಂದ ಪಾಂಡವರೊಡನೆ ಯುದ್ಧಮಾಡಿ, ನನ್ನಲ್ಲಿರುವ ಛಲವನ್ನೇ ಮೆರೆಯುವೆನು" ಎಂದು ಹೇಳಿದನು. ಪ್ರಕೃತ ಕಾವ್ಯಭಾಗದಲ್ಲಿ ದುರ್ಯೋಧನ ಭೀಷ್ಮರ ಸಂಧಾನದ ಸಲಹೆಗೊಪ್ಪದೆ, ತಾನೂ ಛಲಕ್ಕಾಗಿ ಯುದ್ಧ ಮಾಡುತ್ತಿರುವೆ, ಅಲ್ಲದೇ ತನ್ನ ಮಕ್ಕಳು ಹಾಗೂ ಸಹೋದರರು ತನಗಾಗಿ ರಣರಂಗದಲ್ಲಿ ಹೊರಾಡಿ ಮಡಿದಿರುವಾಗ ಆ ಸೇಡಿನ ಕೋಪ ತಿರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಪಾಂಡವರ ಮೇಲಿನ ಯುದ್ಧ ಅನಿವರ್ಯ. ಅಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಪರಾಕ್ರಮ ಮೆರೆಯಿಸುತ್ತೇನೆಂದು ಹೇಳುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಗೊಳ್ಳುವ ದುರ್ಯೋಧನನ ಛಲದ ಗುಣ, ಅವನ ಸ್ವಭಾವಕ್ಕೆ ತಕ್ಕುದಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ನಿರೂಪಿತವಾಗಿದೆ.

38. ಪ್ರಸ್ತುತ ಪದ್ಯಭಾಗವನ್ನು ಮಹಾಕವಿ ರನ್ನನು ಬರೆದ 'ಸಾಹಸಭೀಮ ವಿಜಯಂ' ಚಂಪೂ ಕೃತಿಯಿಂದ ಆಯ್ದ 'ಛಲಮನೆ ಮೆಱೆವೆಂ' ಎಂಬ ಪದ್ಯಪಾಠದಿಂದ ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ರನ್ನ ಚಿತ್ರಿಸಿರುವ ಪ್ರಸ್ತುತ 'ಛಲಮನೆ ಮೆರೆವೆಂ' ಪದ್ಯಪಾಠದಲ್ಲಿ ದುರ್ಯೋಧನ ಛಲವನ್ನೇ ಮುಖ್ಯಗುಣವಾಗುಳ್ಳವನು. ದುರ್ಯೋಧನನು ತಂದೆ-ತಾಯಿಯರ ಅಪೇಕ್ಷೆಯಂತೆ ರಣರಂಗದಲ್ಲಿ ಶರಶಯ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಮಲಗಿದ್ದ ತಾತ ಭೀಷ್ಮರ ಸಲಹೆಯನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಬರುತ್ತಾನೆ. ಭೀಷ್ಮರು ಯುದ್ಧವನ್ನು ಮಾಡದೆ ಪಾಂಡವರೊಂದಿಗೆ ಸಂಧಿಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬದುಕಬೇಕೆಂಬ ಸಲಹೆಯನ್ನು ದುರ್ಯೋಧನನಿಗೆ ನೀಡುತ್ತಾರೆ. ದುರ್ಯೋಧನನು ಭೀಷ್ಮರ ಸಂಧಾನದ ಸಲಹೆಗೊಪ್ಪದೆ ಅವರನ್ನು ಕುರಿತು "ಅಜ್ಜ, ನಾನು ಪಾಂಡವರೊಡನೆ ಯುದ್ಧ ಮಾಡದೆ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಇಂದಿನ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಒಂದೋ ಪಾಂಡವರು

ಭೂಮಿಗೆ ಒಡೆಯರಾಗುವರು ಅಥವಾ ನಾನು ಭೂಮಿಗೆ ಒಡೆಯನಾಗುವೆನು. ಭೂಮಿಯನ್ನು ಪಾಂಡವರೊಂದಿಗೆ ಪಾಲು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಪಾಂಡವರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಆಳುವ ಮಾತೇ ಇಲ್ಲ.

ಆದ್ದರಿಂದ ನಾನು ಯುದ್ದವನ್ನು ಮಾಡುವೆನು" ಎಂದು ಹೇಳಿದನು. ಪ್ರಕೃತ ಕಾವ್ಯಭಾಗದಲ್ಲಿ ದುರ್ಯೋಧನ ಭೀಷ್ಮರ ಸಂಧಾನದ ಸಲಹೆಗೊಪ್ಪದೆ, ತಾನೂ ಛಲಕ್ಕಾಗಿ ಯುದ್ದ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಯದ್ದದಲ್ಲಿ ವೀರ ಮರಣ ಇಲ್ಲವೇ ವಿಜಯ. ತಾನೂ ಯದ್ದ ಮಾಡಿಯೇ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ ಎಂಬ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಗೊಳ್ಳುವ ದುರ್ಯೋಧನನ ಮನೋನಿರ್ಧಾರ, ಅವನ ಸ್ವಭಾವಕ್ಕೆ ತಕ್ಕುದಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಮೌಲ್ಯಯುತವಾಗಿ ನಿರೂಪಿತವಾಗಿದೆ.

XI. ಎಂಟು-ಹತ್ತು ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಿ.

ಅಂಶಗಳನ್ನಾಧರಿಸಿ ಪಠ್ಯಾಂಶಕ್ಕೆ	3 ಅಂಕಗಳು
ಭಾಷಾಶೈಲಿಗೆ,ಪದಬಂಧಗಳಿಗೆ	1 ಅಂಕ
ಒಟ್ಟು	**4 ಅಂಕಗಳು**

39. ರಣರಂಗದಲ್ಲಿ ಶರಶಯ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಮಲಗಿದ್ದ ತಾತ ಭೀಷ್ಮರು ನೀನು ಯುದ್ದವನ್ನು ಮಾಡದೆ ಪಾಂಡವರೊಂದಿಗೆ ಸಂಧಿಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬದುಕಬೇಕೆಂಬ ಸಲಹೆಯನ್ನು ದುರ್ಯೋಧನನಿಗೆ ನೀಡುತ್ತಾರೆ. ಆಗ ದುರ್ಯೋಧನ ಅದಕ್ಕೊಪ್ಪದೆ ಅಜ್ಜಾ, ನಾನು ನಿಮಗೆ ನಮಸ್ಕರಿಸಿ ಹೋಗಲೆಂದು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದೆನೇ ಹೊರತು ಶತ್ರುಗಳೊಡನೆ ಒಪ್ಪಂದವನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೆಂದು ಬಂದಿಲ್ಲ. ನಾನು ಭೂಮಿಗಾಗಿ ಹೊರಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ ಆದರೆ ನನ್ನ ಛಲಕ್ಕಾಗಿ ಪಾಡವರೊಡನೆ ಹೊರಾಡುವೆನು. ಈ ಭೂಮಿ ನನಗೆ ಪಾಳು ಭೂಮಿಗೆ ಸಮ. ಕರ್ಣನನ್ನು ಕೊಲಿಸಿದ ಭೂಮಿಯೊಡನೆ ಮತ್ತೇ ನಾನು ಹೊಸದಾಗಿ ಬಾಳುವುದಂಟೆ? ನನ್ನ ಪ್ರೀತಿಯ ಗೆಳೆಯ ಕರ್ಣನನ್ನೂ ಮತ್ತು ಪ್ರೀತಿಯ ಸಹೋದರ ದುಶ್ಯಾಸನನ್ನು ಕೊಂದ ಅರ್ಜುನ – ಭೀಮರು ಬದುಕಿರುವವರೆಗೆ ನನ್ನ ದೇಹದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣ ಇರುವವರೆಗೆ, ನಾನು ಸಂಧಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ. ಮೊದಲು ಆ ಇಬ್ಬರನ್ನು ಕೊಂದ ಬಳಿಕ ಧರ್ಮರಾಜನೊಡನೆ ಸಂಧಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳೋಣ. ನನ್ನ ದುಃಖ ಆರಿದ ಮೇಲೆ ಅದು ಬೇಡವೆನ್ನುವೆನೆ ಎಂದು ಹೇಳುವನು. ನನ್ನ ಒಡ ಹುಟ್ಟಿದ ನೂರುಮಂದಿ ಸಹೋದರರು ಯುದ್ದದಲ್ಲಿ ಹೋರಾಡಿ ಸತ್ತರು. ಆಗ ನನ್ನಲ್ಲಿ ಕೋಪವು ಹುಟ್ಟಿ ಹೊರಹೊಮ್ಮಿತು. ಸತ್ತವರೇನು ಮತ್ತೇ ಹುಟ್ಟುವುದಿಲ್ಲವೇ? ಆದ್ದರಿಂದ ಪಾಂಡವರೊಡನೆ ಹೋರಾಡಿ ನನ್ನ ಛಲವನ್ನೇ ಮೆರೆಯುತ್ತೇನೆ. ಪಾಂಡವರೊಡನೆ ಕಾದಾಡಿಯೇ ತೀರುತ್ತೇನೆ. ಯುದ್ದದಲ್ಲಿ ತಾನು ಉಳಿದು ತಾನು ಭೂಮಿಗೆ ಒಡೆಯನಾಗಬೇಕು ಅಥವಾ ಪಾಡವರು ಉಳಿದು ಅವರು ಭೂಮಿಗೆ ಒಡೆಯರಾಗಬೇಕು ಎನ್ನುವಲ್ಲಿ ದುರ್ಯೋಧನನು ಯುದ್ದವು ನಡೆಯುವುದು ನಿಶ್ಚಿತ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತ ಸೋಲು ಗೆಲುವಿಗೂ ತಾನು ಬದ್ದ ಎಂದು ಹೇಳುವಲ್ಲಿ ಬಂದದ್ದನ್ನು ಅನುಭವಿಸಬೇಕೆಂಬ ಛಲದ ಧೃಡತೆಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿರುವನು.

40. ಮಹಾಭಾರತ ಯುದ್ದದಲ್ಲಿ ತನ್ನೆಲ್ಲ ಸಹೋದರರನ್ನೂ ಆಪ್ತಮಿತ್ರನಾದ ಕರ್ಣನನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡ ದುರ್ಯೋಧನನು ತಂದೆ – ತಾಯಿಯರ ಅಪೇಕ್ಷೆಯಂತೆ ರಣರಂಗದಲ್ಲಿ ಶರಶಯ್ಯೆದಲ್ಲಿ ಮಲಗಿದ್ದ ತಾತ ಭೀಷ್ಮರ ಸಲಹೆಯನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಬರುತ್ತಾನೆ. ಭೀಷ್ಮರು " ಪಾಂಡವರನ್ನು ತಾವು ಒಪ್ಪಿಸಿ ಒಪ್ಪಂದ ಮಾಡಿ ಮೊದಲಿನಂತೆ ಕೊಡಿ ನಡೆಯುವ ಹಾಗೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಅವರು ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮೀರುವವರಲ್ಲ. ನೀನು ಯುದ್ದವನ್ನು ಮಾಡದೆ ಪಾಂಡವರೊಂದಿಗೆ ಸಂಧಿಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬದುಕಬೇಕೆಂಬ" ಸಲಹೆಯನ್ನು ದುರ್ಯೋಧನನಿಗೆ ನೀಡುತ್ತಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ಭೀಷ್ಮರು ಯುದ್ದದಿಂದ ಮುಂದಾಗುವ ಅನಾಹುತಮತ್ತು ಪಾಂಡವರ ಮೇಲೆ ಅವರಿಗಿದ್ದ ನಂಬಿಕೆ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ದುರ್ಯೋಧನ ಅದಕ್ಕೊಪ್ಪದೆ ಅಜ್ಜಾ, ನಾನು ನಿಮಗೆ ನಮಸ್ಕರಿಸಿ ಹೋಗಲೆಂದು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದೆನೇ ಹೊರತು ಶತ್ರುಗಳೊಡನೆ ಒಪ್ಪಂದವನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೆಂದು ಬಂದಿಲ್ಲ ಎಂದು ತನ್ನ ಗಟ್ಟಿಯಾದ ನಿರ್ಧಾರ ಪ್ರಕಟಿಸುತ್ತಾನೆ. ನಾನು ಭೂಮಿಗಾಗಿ ಹೊರಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ ಆದರೆ ನನ್ನ ಛಲಕ್ಕಾಗಿ ಪಾಂಡವರೊಡನೆ ಹೊರಾಡುವೆನು ಎಂದು ತನ್ನ ಛಲದ ಕುರಿತಾದ ಅಭಿಮಾನ ತಿಳಿಸುತ್ತಾನೆ. ಈ ಭೂಮಿ ನನಗೆ ಪಾಳು ಭೂಮಿಗೆ ಸಮ. ಕರ್ಣನನ್ನು ಕೊಲಿಸಿದ ಭೂಮಿಯೊಡನೆ ಮತ್ತೇ ನಾನು ಬಾಳುವುದುಂಟೆ? ನನ್ನ ಒಡ ಹುಟ್ಟಿದ ನೂರುಮಂದಿ ಸಹೋದರರು ಯುದ್ದದಲ್ಲಿ ಹೋರಾಡಿ ಸತ್ತರು.

ಸತ್ತವರೇನು ಮತ್ತೇ ಹುಟ್ಟುವುದಿಲ್ಲವೇ? ಆದ್ದರಿಂದ ಪಾಂಡವರೊಡನೆ ಹೋರಾಡಿ ನನ್ನ ಛಲವನ್ನೇ ಮೆರೆಯುತ್ತೇನೆ ಎಂದುಹೇಳುತ್ತಾ ತನ್ನ ನೋವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತಾನೆ. ನನ್ನ ಪ್ರೀತಿಯ ಗೆಳೆಯ ಕರ್ಣನನ್ನೂ ಮತ್ತು ಪ್ರೇಮದ ಸಹೋದರರ ದುಶ್ಯಾಸನನ್ನು ಕೊಂದ ಅರ್ಜುನ – ಭೀಮರು ಬದುಕಿರುವವರೆಗೆ ನನ್ನ ದೇಹದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣ ಇರುವವರೆಗೆ, ನಾನು ಸಂಧಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳೋಣ. ನನ್ನ ದುಃಖ ಆರಿದ ಮೇಲೆ ಅದು ಬೇಡವೆನ್ನುವೆನೆ ಎಂದು ಹೇಳುವ ಮೂಲಕ ಪಾರ್ಥ – ಭೀಮರ ಬಗೆಗೆ ದುರ್ಯೋಧನನು ತನಗಿದ್ದ ರೋಷವನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತಾನೆ. ನನ್ನಲ್ಲಿ ಕೋಪವು ಕೆರಳಿ ಅತಿಶಯವಾಗಿದೆ. ಪಾಂಡವರೊಡನೆ ಕಾದಾಡಿಯೇ ತಿರುತ್ತೇನೆ ಎಂಬ ಧೃಡತೆಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುವನು. ಹೀಗೆ ಭೀಷ್ಮ ಮತ್ತು ದುರ್ಯೋಧನರ ನಡುವಿನ ಸಂಭಾಷಣೆ ಸ್ವಾರಸ್ಯಕರವಾಗಿ ಮೂಡಿಬಂದಿದೆ.

5. ಹಸುರು
ಮಾದರಿ ಉತ್ತರಗಳು

I. ಬಹು - ಆಯ್ಕೆಪ್ರಶ್ನೆ (ಕ್ರಮಾಕ್ಷರದೊಂದಿಗಿನ ಪ್ರತಿ ಸರಿಯುತ್ತರಕ್ಕೆ 1 ಅಂಕ)

1. (ಎ) ಸೀರೆ
2. (ಸಿ) ತಪಸ್ವಿ
3. (ಎ) ದೃಷ್ಟಿ
4. (ಬಿ) ಫಲಕ
5. (ಸಿ) ಕಳಸ

II. ಸಂಬಂಧೀ ಪದ ಬರೆಯುವುದು (ಪ್ರತಿ ಸರಿಯುತ್ತರಕ್ಕೆ 1 ಅಂಕ)

6. ಶರ್ಕರಾ
7. ಹಸಾದ
8. ಬೊಮ್ಮ
9. ಎಕ್ಕ
10. ಬೀಯ
11. ದಿಟ್ಟಿ
12. ವಂಧ್ಯಾ
13. ಸಂದೇಯ
14. ತಪಸ್ಸಿ
15. ಕಜ್ಜ
16. ಕೊಡಲಿ
17. ಬಂಜೆ
18. ಬಣ್ಣ
19. ಜುದ್ಧ

III. ಒಂದೊಂದು ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಬರೆಯುವುದು (ವಾಕ್ಯ ರೂಪದಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರತಿ ಸರಿಯುತ್ತರಕ್ಕೆ 1 ಅಂಕ)

20. ಆಶ್ವಯುಜದ ಬತ್ತದಗದ್ದೆಯ ಬಣ್ಣ ಗಿಳಿಯದೆ ಹಸುರಿನಂತಿದೆ.
21. ಕವಿಯು ನೋಡಿದ ಅಡಕೆಯ ತೋಟ ಬನದಂಚಿನಲ್ಲಿದೆ.
22. 'ಹಸುರು' ಕವನವು ಆಶ್ವಯುಜ ಮಾಸದ ನವರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕೃತಿಯ ಹಚ್ಚ ಹಸುರನ್ನು ಕಂಡು ಪ್ರೇರಿತವಾದ ಕವನವಾಗಿದೆ.
23. ಕವಿಗೆ ಹುಲ್ಲಿನ ಹಾಸು ಮಕಮಲ್ಲಿನ ಹೊಸಪಚ್ಚೆಯ ಜಮಖಾನೆಯ ರೀತಿ ಕಂಡಿದೆ.

IV. ಮೂರು-ನಾಲ್ಕು ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಬರೆಯುವುದು: (ಉತ್ತರದ ಅಂಕಗಳನ್ನಾಧರಿಸಿ ಪ್ರತಿ ಸರಿಯುತ್ತರಕ್ಕೆ 2 ಅಂಕಗಳು)

24. ಕವಿಗೆ ನವರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಹಸುರಿನಿಂದ ಕಂಗೊಳಿಸುವ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ, ನೀಲ ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ, ಹಸುರಾದ ಕವಿಯ ಹೃದಯಕ್ಕೆ ಆಗಸ, ಮುಗಿಲು, ಗದ್ದೆಯ ಬಯಲು, ಮಲೆ, ಕಣಿವೆ, ಸಂಜೆಯ ಬಿಸಿಲು, ಕಾಡಂಚಿನ ಅಡಕೆಯ ತೋಟ, ಹೂವಿನ ಕಂಪಿನಲ್ಲಿ, ಎಲರಿನ ತಂಪಿನಲ್ಲಿ, ಹಕ್ಕಿಯ ಕೊರಳಿನಲ್ಲಿ, ಹೀಗೆ ಆಗಸದಿಂದ ಬಿಸಿಲವರೆಗೂ ಕವಿಗೆ ಹಸುರು ಕಾಣುತ್ತಿದೆ.
25. ಹಸುರಾದ ಭೂಮಿ, ಆಗಸ, ಮುಗಿಲು, ಗದ್ದೆಯ ಬಯಲು, ಮಲೆ, ಕಣಿವೆ, ಸಂಜೆಯ ಬಿಸಿಲು, ಕಾಡಂಚಿನ ಅಡಕೆಯ ತೋಟ ಇವೆಲ್ಲಾ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಹಸುರಾಗಿ ಗೋಚರವಾಗಿವೆ. ಹೂವಿನ ಕಂಪಿನ ಹಸುರು ಮೂಗಿಗೆ, ಎಲರಿನ ತಂಪಿನ ಸ್ಪರ್ಷ ಚರ್ಮಕ್ಕೆ, ಹಕ್ಕಿಯ ಕೊರಲಿನ ಚಿಲಿಪಿಲಿ ಗಾನ ಕಿವಿಗೆ, ಶ್ಯಾಮಲ ಸಮುದ್ರದ ಹಸುರು ಕವಿಯಾತ್ಮಕ್ಕೆ ರಸಪಾನ ಮಾಡಿದಂತಾದುದು ನಾಲಗೆಗೆ - ಹೀಗೆ

ಪ್ರಕೃತಿಯ ಹಸುರು ಸಕಲ ಇಂದ್ರೀಯಗಳನ್ನೂ ವ್ಯಾಪಿಸಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಕವಿ ಕುವೆಂಪು ಅವರು ಅಭೂತಪೂರ್ಣವಾಗಿ ವರ್ಣಿಸಿದ್ದಾರೆ.

26. ಕವಿಯಾತ್ಮವು ಹಸುರುಗಟ್ಟಲು ಆಶ್ವಯುಜ ಮಾಸದ ನವ ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ವಿಶಾಲವಾದ ಶಾಮಲ ಕಡಲು, ಹಸುರಾಗಸ; ಹಸುರು ಮುಗಿಲು; ಹಸುರು ಗದ್ದೆಯ ಬಯಲು; ಹಸುರಿನ ಮಲೆ; ಹಸುರು ಕಣಿವೆ; ಸಂಜೆಯ ಬಿಸಿಲು; ಅಶ್ವಿಜದ ಶಾಲಿವನದ ಗಿಳಿಯ ಹಸುರು ಬಣ್ಣದ ನೋಟ: ಕಾಡಂಚಿನಲ್ಲಿ ಫಲಭರಿತ ಅಡಕೆಯ ತೋಟ: ಹುಲ್ಲಿನ ಮಕಮಲ್ಲಿನ ಹೊಸಪಚ್ಚಿಯ ಜಮಖಾನೆ ಪಸರಿಸಿದಂತೆ ಭೂಮಿಯು ಹಸುರುಟ್ಟಿದೆ. ಹಾಗೆ ಹೊಸ ಹೂವಿನ ಕಂಪು; ತಂಗಾಳಿಯ ತಂಪು; ಹಕ್ಕಿಯ ಇಂಪಾದ ಗಾನ; ಎತ್ತೆತ್ತ ನೋಡಿದರೂ ಹಸುರು.. ಹಸುರು.. ಹಸರು.. ಇವೆಲ್ಲ ಕವಿಯಾತ್ಮವು ಹಸುರುಗಟ್ಟಲು ಕಾರಣವಾದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯ ಅಂಶಗಳಾಗಿವೆ.

V. ಕವಿಗಳ / ಸಾಹಿತಿಗಳ ಜನ್ಮಸ್ಥಳ, ಕಾಲ, ಕೃತಿ ಮತ್ತು ಬಿರುದು / ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ವಾಕ್ಯರೂಪದಲ್ಲಿ ಬರೆಯುವುದು :

ಜನ್ಮಸ್ಥಳ, ಕಾಲ	1 ಅಂಕ
ಕೃತಿ, ಬಿರುದು / ಪ್ರಶಸ್ತಿ	1 ಅಂಕ
ವಾಕ್ಯರೂಪದಲ್ಲಿ ಬರೆಯುವುದು, ಭಾಷಾಶೈಲಿಗೆ	1 ಅಂಕ
ಒಟ್ಟು	**3 ಅಂಕಗಳು**

27. ಕುವೆಂಪು : ಕುವೆಂಪು ಕಾವ್ಯನಾಮದಿಂದ ಪ್ರಸಿದ್ಧರಾದ ಕುಪ್ಪಳಿ ವೆಂಕಟಪ್ಪ ಪುಟ್ಟಪ್ಪ ಅವರು ಕ್ರಿ. ಶ. 1904 ಡಿಸೆಂಬರ್ 29ರಲ್ಲಿ ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯ ತೀರ್ಥಹಳ್ಳಿ ತಾಲೂಕಿನ ಕುಪ್ಪಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದರು. ಇವರು ' ಕೊಳಲು, ಪಾಂಚಜನ್ಯ, ಪ್ರೇಮ ಕಾಶ್ಮೀರ, ಪಕ್ಷಿಕಾಶಿ, ಕಾನೂರು ಹೆಗ್ಗಡತಿ, ಮಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಮದುಮಗಳು, ಯಮನ ಸೋಲು, ಬೆರಳ್ಗೆ ಕೊರಳ್, ನೆನಪಿನ ದೋಣಿಯಲ್ಲಿ, ಶ್ರೀರಾಮಾಯಣ ದರ್ಶನಂ' ಮೊದಲಾದ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇವರಿಗೆ ಕೇಂದ್ರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ಜ್ಞಾನಪೀಠ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ರಾಷ್ಟ್ರಕವಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ಪಂಪ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ಪದ್ಮವಿಭೂಷಣ, ಮೊದಲಾದ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳು ಲಭಿಸಿವೆ.

VI. ಅಲಂಕಾರವನ್ನು ಹೆಸರಿಸಿ, ಲಕ್ಷಣಬರೆದು, ಸಮನ್ವಯ ಮಾಡುವುದು :

ಅಲಂಕಾರವನ್ನು ಹೆಸರಿಸುವುದು	1 ಅಂಕ
ಲಕ್ಷಣ ಬರೆಯುವುದು	1 ಅಂಕ
ಅಂಶಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಸಮನ್ವಯಿಸುವುದು	1ಅಂಕ
ಒಟ್ಟು	**3 ಅಂಕಗಳು**

28. "ಮಾತು ಬಲ್ಲವನಿಗೆ ಜಗಳವಿಲ್ಲ; ಊಟಬಲ್ಲವನಿಗೆ ರೋಗವಿಲ್ಲ. "

ಅಲಂಕಾರ : ದೃಷ್ಟಾಂತಅಲಂಕಾರ.

ಲಕ್ಷಣ : ಉಪಮೇಯ ಮತ್ತು ಉಪಮಾನಗಳೆರಡರಲ್ಲಿಯೂ ಅರ್ಥಸಾದೃಶ್ಯದಿಂದ ಬಿಂಬ-ಪ್ರತಿಬಿಂಬದ ಭಾವ ತೋರುವುದು.

ಉಪಮೇಯ : ಮಾತು ಬಲ್ಲವನಿಗೆ ಜಗಳವಿಲ್ಲ.

ಉಪಮಾನ : ಊಟ ಬಲ್ಲವನಿಗೆ ರೋಗವಿಲ್ಲ.

ಸಮನ್ವಯ : ಇಲ್ಲಿ ಉಪಮೇಯವಾದ ಮಾತುಬಲ್ಲವನಿಗೆ ಜಗಳವಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಮಾತು ಮತ್ತು ಉಪಮಾನವಾದ ಊಟ ಬಲ್ಲವನಿಗೆ ರೋಗವಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಮಾತು ಅರ್ಥಸಾದೃಶ್ಯದಿಂದ ಬಿಂಬ-ಪ್ರತಿಬಿಂಬ ಭಾವವನ್ನು ತೋರುವದರಿಂದ ಇದು ದೃಷ್ಟಾಂತ ಅಲಂಕಾರವಾಗಿದೆ.

29. "ಅಚ್ಚೋದ ಸರೋವರವು ತ್ರೈಲೋಕ್ಯಲಕ್ಷ್ಮಿಯು ತನ್ನ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ನೋಡಲು ಮಾಡಿಟ್ಟ ರನ್ನಗನ್ನಡಿಯೋ ಎಂಬಂತೆ ಶೋಭಿಸಿತು. "

ಅಲಂಕಾರ : ಉತ್ಪ್ರೇಕ್ಷಅಲಂಕಾರ

ಲಕ್ಷಣ : ಉಪಮೇಯವಾದ ವಸ್ತುವನ್ನು ಅಥವಾ ಸನ್ನಿವೇಶವನ್ನು ಉಪಮಾನವಾದ ವಸ್ತುವನ್ನಾಗಿ ಅಥವಾ ಸನ್ನಿವೇಶವನ್ನಾಗಿ ಸಂಭಾವಿಸುವುದು ಅಥವಾ ಕಲ್ಪಿಸುವುದೇ ಉತ್ಪ್ರೇಕ್ಷ ಅಲಂಕಾರ.
ಉಪಮೇಯ : ಅಚ್ಛೋದಸರೋವರ
ಉಪಮಾನ : ರನ್ನಗನ್ನಡಿ
ಸಮನ್ವಯ : ಉಪಮೇಯವಾದ ಅಚ್ಛೋದ ಸರೋವರವನ್ನು ಉಪಮಾನವಾದ ರನ್ನಗನ್ನಡಿ ಎಂಬುದಾಗಿ ಸಂಭಾವಿಸಿ(ಕಲ್ಪಿಸಿ) ವರ್ಣಿಸಲಾಗಿದೆ ಆದ್ದರಿಂದ ಇದು ಉತ್ಪ್ರೇಕ್ಷ ಅಲಂಕಾರವಾಗಿದೆ.

VII. ಸಂದರ್ಭವನ್ನು ಸ್ವಾರಸ್ಯದೊಂದಿಗೆ ಬರೆಯುವುದು :

ಕರ್ತೃ, ಆಕರ ಮತ್ತು ಪದ್ಯದ ಹೆಸರು	1 ಅಂಕ
ಸಂದರ್ಭದ ವಿವರಣೆ	1 ಅಂಕ
ಸ್ವಾರಸ್ಯ ಮತ್ತು ಶೈಲಿ	1 ಅಂಕ
ಒಟ್ಟು	**3 ಅಂಕಗಳು**

30. "ಹಸುರಾದುದು ಕವಿಯಾತ್ಮಂ"

ಆಯ್ಕೆ : ಪ್ರಸ್ತುತ ಸಾಲನ್ನು ಕುವೆಂಪುರವರ 'ಪಕ್ಷಿಕಾಶಿ' ಕವನ ಸಂಕಲನದಿಂದ ಆಯ್ದ "ಹಸುರು" ಎಂಬ ಪದ್ಯಪಾಠದಿಂದ ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ಸಂದರ್ಭ : ನವರಾತ್ರಿಯ, ನವಧಾತ್ರಿಯ ಈ ಶ್ಯಾಮಲ ವರ್ಣದ ಕಡಲು, ಹೂವಿನ ಕಂಪು; ತಂಗಾಳಿಯ ತಂಪು; ಹಕ್ಕಿಯ ಇಂಪಾದ ಗಾನ; ಎತ್ತೆತ್ತ ನೋಡಿದರೂ ಹಸುರು.. ಹಸುರು.. ಹಸರು.. ಈ ಹಸುರಿನ ವಿಸ್ಮಯವನ್ನು ಕಂಡ ಕವಿಯ ಆತ್ಮ ಹಸುರಾಯಿತು. ಹಸುರಿನ ರಸಪಾನದಲ್ಲಿ ಮಿಂದಿತು ಎಂದು ಪ್ರಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಪಿಸಿರುವ ಹಸುರಿನ ಬಗ್ಗೆ ವರ್ಣಿಸುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕವಿ ಈ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ಸ್ವಾರಸ್ಯ : ಪ್ರಕೃತಿಯ ಸೌಂದರ್ಯವೆಲ್ಲ ಹಸುರು ಮೇಳಸಿಕೊಂಡು ಈ ಭೂಮಿ ಹಚ್ಚ ಹಸುರಿನಿಂದ ಕಂಗೊಳಿಸಿದಾಗ ಮಾತ್ರ ಉಸಿರು ಇರಲು ಸಾಧ್ಯವೆಂಬ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯ ಧ್ವನಿ ಹಾಗೂ ಕವಿಯ ಕಲ್ಪನೆ ಕಾವ್ಯ ಸೌಂದರ್ಯದೊಂದಿಗೆ ಹಸುರಿನ ಅಂದರೆ ಕಾಡಿನ ರಕ್ಷಣೆಯ ಅನಿವಾರ್ಯತೆಯನ್ನು ಸೂಚ್ಯವಾಗಿ ತಿಳಿಸಿರುವುದು ಇಲ್ಲಿ ಸ್ವಾರಸ್ಯಪೂರ್ಣವಾಗಿದೆ.

31. "ಬೇರೆ ಬಣ್ಣವನೆ ಕಾಣೆ " (ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ)

ಆಯ್ಕೆ : ಪ್ರಸ್ತುತ ಸಾಲನ್ನು ಕುವೆಂಪುರವರ 'ಪಕ್ಷಿಕಾಶಿ' ಕವನ ಸಂಕಲನದಿಂದ ಆಯ್ದ "ಹಸುರು" ಎಂಬ ಪದ್ಯಪಾಠದಿಂದ ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ಸಂದರ್ಭ : ಅಶ್ವಿಜ ಮಾಸದಲ್ಲಿ ಬತ್ತದ ಗದ್ದೆಗೆ ಮುತ್ತುವ ಗಿಳಿಗಳ ಹಸುರು ಬಣ್ಣದ ನೋಟ; ಅದರ ಪಕ್ಕದಲ್ಲೇ ಕಾಡಂಚಿನಲ್ಲಿ ಫಲಭರಿತ ಅಡಕೆಯ ತೋಟ; ಹುಲ್ಲಿನ ಮಕಮಲ್ಲಿನ ಹೊಸ ಪಚ್ಚೆಯ ಜಮಖಾನೆ ಹರಡಿದಂತೆ ಭೂಮಿಯ ಹಸುರಿನಿಂದ ಮೈಮುಚ್ಚಿರುವ ಬಗೆಯನ್ನು ವರ್ಣಿಸುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕವಿ ಈ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ಸ್ವಾರಸ್ಯ : ಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ಎಲ್ಲೆಂದರಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಹಸುರು ಪಸರಿಸಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿ ಕವಿ ಬೇರೆ ಬಣ್ಣಗಳೇ ಕಾಣದಾದವು ಎಂದು ಹೇಳಿರುವಲ್ಲಿ ಅವರ ರಸಸ್ವಾದನೆಯ ಔನ್ನತ್ಯವನ್ನು ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿರುವುದು ಇಲ್ಲಿ ಸ್ವಾರಸ್ಯಪೂರ್ಣವಾಗಿದೆ.

32. " ಹಸುರು ಹಸುರಿಳೆಯುಸಿರೂ" (ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ)

ಆಯ್ಕೆ : ಪ್ರಸ್ತುತ ಸಾಲನ್ನು ಕುವೆಂಪುರವರ 'ಪಕ್ಷಿಕಾಶಿ' ಕವನ ಸಂಕಲನದಿಂದ ಆಯ್ದ "ಹಸುರು" ಎಂಬ ಪದ್ಯಪಾಠದಿಂದ ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ಸಂದರ್ಭ : ಅಶ್ವಯುಜ ಮಾಸದ ನವರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಮಲೆನಾಡಿನ ಪ್ರಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಪ್ಪುಗಟ್ಟಿದ ಹಚ್ಚಹಸುರನ್ನು ಕಂಡು ಕವಿ ಮೂಕವಿಸ್ಮಿತರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಕವಿಗೆ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯೂ ಹಸುರು ಬಣ್ಣವೇ ಗೋಚರಿಸುತ್ತಿದೆ. ಹೊಸ ಹೂವಿನ ಕಂಪು, ಬೀಸುವ ಗಾಳಿಯ ತಂಪು, ಹಕ್ಕಿಯ ಕೊರಳಿನಿಂದ ಹೊರಟ ಗಾನದ ಇಂಪು, ಅಲ್ಲದೆ ಇಡೀ ಭೂಮಿಯ ಶ್ವಾಸವೆಲ್ಲಾ ಹಸುರುಮಯವಾಗಿದೆ ಎಂದು ವರ್ಣಿಸುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕವಿ ಈ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಸ್ವಾರಸ್ಯ : ಪ್ರಕೃತಿಯ ಸೌಂದರ್ಯವೆಲ್ಲ ಹಸುರು

ಮೇಳಸಿಕೊಂಡು ಈ ಭೂಮಿ ಹಚ್ಚ ಹಸುರಿನಿಂದ ಕಂಗೊಳಿಸಿದಾಗ ಮಾತ್ರ ಉಸಿರು ಇರಲು ಸಾಧ್ಯವೆಂಬ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯ ಧ್ವನಿ ಹಾಗೂ ಕವಿಯ ಕಲ್ಪನೆ ಕಾವ್ಯ ಸೌಂದರ್ಯದೊಂದಿಗೆ ಹಸುರಿನ ಅಂದರೆ ಕಾಡಿನ ರಕ್ಷಣೆಯ ಅನಿವಾರ್ಯತೆಯನ್ನು ಸೂಚ್ಯವಾಗಿ ತಿಳಿಸಿರುವುದು ಇಲ್ಲಿ ಸ್ವಾರಸ್ಯಪೂರ್ಣವಾಗಿದೆ.

33. "ಹಸುರತ್ತಲ್, ಹಸುರಿತ್ತಲ್, ಹಸುರೆತ್ತಲ್" (ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ)

ಆಯ್ಕೆ : ಪ್ರಸ್ತುತ ಸಾಲನ್ನು ಕುವೆಂಪುರವರ 'ಪಕ್ಷಿಕಾಶಿ' ಕವನ ಸಂಕಲನದಿಂದ ಆಯ್ದ "ಹಸುರು" ಎಂಬ ಪದ್ಯಪಾಠದಿಂದ ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ಸಂದರ್ಭ : ನವರಾತ್ರಿಯ, ನವಧಾತ್ರಿಯ ಈ ಶ್ಯಾಮಲ ವರ್ಣದ ಕಡಲು, ಹೂವಿನ ಕಂಪು; ತಂಗಾಳಿಯ ತಂಪು; ಹಕ್ಕಿಯ ಇಂಪಾದ ಗಾನ; ಎತ್ತೆತ್ತ ನೋಡಿದರೂ ಹಸುರು.. ಹಸುರು.. ಹಸರು.. ಅತ್ತ-ಇತ್ತ-ಎತ್ತಲೂ ಹಸುರೇ ಆವರಿಸಿರುವುದನ್ನು ಕಂಡ ಕವಿಯಾತ್ಮವು ಹಸುರುಗಟ್ಟಿತಲ್ಲದೆ ಅವರ ದೇಹದಲ್ಲಿನ ರಕ್ತವೂ ಹಸುರಾಯಿತು ಎಂದು ವರ್ಣಿಸುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಈ ಮಾತನ್ನು ಕವಿ ಕುವೆಂಪುರವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ಸ್ವಾರಸ್ಯ : ಹಸುರು ಕೇವಲ ಸಸ್ಯವರ್ಗಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಸೀಮಿತವಲ್ಲ ಇಡೀ ಪ್ರಕೃತಿಯ ಚೈತನ್ಯಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾದುದಾಗಿದೆ. ಪ್ರಕೃತಿಗಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ರಕ್ತದಲ್ಲೂ ಹಸುರು ವ್ಯಾಪಿಸಿದೆ ಎಂಬ ಕವಿಯವಾಣಿಯಿಂದ ಹಸುರಿನ ಸೌಂದರ್ಯ ಮತ್ತು ಹಸುರಿನ ಮಹತ್ವ ಸ್ವಾರಸ್ಯ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಮೂಡಿ ಬಂದಿದೆ.

34. “ಗಿಳಿಯದೆ ಬಣ್ಣದ ನೋಟ”

ಆಯ್ಕೆ : ಪ್ರಸ್ತುತ ಸಾಲನ್ನು ಕುವೆಂಪುರವರ 'ಪಕ್ಷಿಕಾಶಿ' ಕವನ ಸಂಕಲನದಿಂದ ಆಯ್ದ "ಹಸುರು" ಎಂಬ ಪದ್ಯಪಾಠದಿಂದ ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ಸಂದರ್ಭ : ಕವಿಯು ಅಶ್ವಯುಜ ಮಾಸದಲ್ಲಿ ನವರಾತ್ರಿಯ ಮಲೆನಾಡಿನ ಪ್ರಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಪ್ಪುಗಟ್ಟಿದ ಹಚ್ಚಹಸುರು ಆಗಸ, ಮುಗಿಲು, ಗದ್ದೆ, ಬಯಲು, ಸಂಜೆ, ಬಿಸಿಲು ಹೀಗೆ ಹಸುರು ಎಲ್ಲೆಡೆ ವ್ಯಾಪಿಸಿರುವ ಬಗೆಯನ್ನು ವಿವರಿಸುತ್ತ ಶಾಲಿವನದ ಹಸುರಿನ ಬಣ್ಣವನ್ನು ಕುರಿತು ವರ್ಣಿಸುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕವಿ ಈ ಮೇಲಿನಂತೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ಸ್ವಾರಸ್ಯ : ಹಸುರಿನ ವಿವಿಧ ರೂಪಗಳನ್ನು ಗಿಳಿಯದೆ, ಪೊಸಪಚ್ಚೆ, ಜಮಖಾನೆ ಮೊದಲಾದವುಗಳ ಮೂಲಕ ಚಿತ್ರಿಸಿ ಕವಿ ಪ್ರಕೃತಿಯ ಆರಾಧನೆ ಆನಂದದ ಸಾಧನ ಎಂಬುದನ್ನು ಮನವರಿಕೆ ಮಾಡಿರುವ ರೀತಿ ಸ್ವಾರಸ್ಯಪೂರ್ಣವಾಗಿ ವ್ಯಕ್ತಗೊಂಡಿದೆ.

VIII. ಪದ್ಯಭಾಗ ಪೂರ್ಣಮಾಡುವುದು (ತಪ್ಪಿಲ್ಲದೆ ಬರೆದ ಪ್ರತಿ ಪೂರ್ಣಸಾಲಿಗೆ 1 ಅಂಕ) :

35. ಹಸುರಾಗಸ; ಹಸುರುಮುಗಿಲು;
ಹಸುರು ಗದ್ದೆಯಾ ಬಯಲು
ಹಸುರಿನ ಮಲೆ; ಹಸುರು ಕಣಿವೆ;
ಹಸುರು ಸಂಜೆಯೀ ಬಿಸಿಲೂ!

ಅಥವಾ

ಹೊಸ ಹೂವಿನ ಕಂಪು ಹಸುರು,
ಎಲ್ಲರಿನ ತಂಪೂ ಹಸಿರು!
ಹಕ್ಕಿಯ ಕೊರಲಿಂಪು ಹಸುರು!
ಹಸುರು ಹಸುರಿಳೆಯುಸಿರೂ!

IX. ಪದ್ಯಭಾಗವನ್ನು ಓದಿ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಮೌಲ್ಯವನ್ನಾಧರಿಸಿ ಸಾರಾಂಶ ಬರೆಯುವುದು :

ವಿಷಯಾಂಶಕ್ಕೆ 3 ಅಂಕಗಳು
ಅಡಕಗೊಂಡ ಮೌಲ್ಯ ಗುರುತಿಸುವುದು, ಪದಬಂಧ ಮತ್ತು ಭಾಷಾ ಶೈಲಿಗೆ 1 ಅಂಕ
ಒಟ್ಟು 4 ಅಂಕಗಳು

36. ರಾಷ್ಟ್ರಕವಿ ಕುವೆಂಪುರವರು ಬರೆದ 'ಪಕ್ಷಿಕಾ ಎಂಬ ಸುಂದರ ಪ್ರಕೃತಿಗೀತೆಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡ ಕೃತಿಯಿಂದ ಆಯ್ದಹಸಿರು ಎನ್ನುವ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿಯ ಕೆಲವುಸುಂದರವಾದ ಸಾಲುಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ.

ಕವಿಕುವೆಂಪು ಅವರ ನೆಚ್ಚಿನ ಸ್ಥಳವಾದ ಮಲೆನಾಡಿನ ಕುಪ್ಪಳ್ಳಿಯ ಕವಿಶೈಲದಲ್ಲಿ ಅವರಿಗುಂಟಾದ ಸೌಂದರ್ಯಾನುಭವ, ಪ್ರಕೃತಿಯಲ್ಲಿನ ಹಸುರಿನೊಂದಿಗೆ ಕುವೆಂಪು ಹೊಂದಿದ್ದ ಆತ್ಮೀಯ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತುತ ಹಸುರು ಪದ್ಯ ವಿವರಿಸುತ್ತದೆ. ಸಸ್ಯಸಮೃದ್ಧಿಯ ಹಸುರಿನಲ್ಲಿ ತಲ್ಲೀನರಾಗಿರುವ ಕವಿಕುವೆಂಪುರವರ ಪ್ರಕೃತಿತನ್ಮಯತೆಗೂ, ಕವಿ ಮತ್ತು ಪ್ರಕೃತಿ ಒಂದಾಗುವ ಅವರ ಕಾವ್ಯದ ಅದ್ವೈತ ಸ್ಥಿತಿಗೂ ಸಮರ್ಥ ನಿದರ್ಶನ ಈ ಹಸಿರು ಪದ್ಯ.

ಹಸುರಾಗಿರುವ ಆಕಾಶ, ಹಸುರಿನ ಮುಗಿಲು, ಹಚ್ಚಹಸುರಿನ ಗದ್ದೆಯ ಬಯಲು, ಹಸುರಿನಿಂದ ಕಂಗೊಳಿಸುವ ಬೆಟ್ಟಗಳು, ಹಸುರಾಗಿರುವ ಕಣಿವೆಗಳು, ಸಂಜೆಯ ಬಿಸಿಲೂ ಹಸುರಾಗಿ ಕಂಗೊಳಿಸುತ್ತಿವೆ. ಆಶ್ವಯುಜ ಮಾಸದ ಆ ದಿನ ಭತ್ತದ ಗದ್ದೆಗಳ ಹಸುರಾದ ತೋಟಕ್ಕೆ ಬಂದ ಗಿಳಿಗಳ ಬಣ್ಣವು ಕೂಡ ಹಸುರಾಗಿದೆ. ಅದರ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಬನದ (ಕಾಡಿನ) ಅಂಚಿನಲ್ಲಿ(ತುದಿಯಲ್ಲಿ) ಗೊನೆಯನ್ನು ಹೊತ್ತು ನಿಂತಿರುವ ಅಡಕೆಯ ತೋಟ ಮತ್ತು ಅದರಲ್ಲಿಬಿಟ್ಟ ಅಡಿಕೆಯ ಕೊಣೆಯೂ ಹಸುರಾಗಿದೆ. ಸಮೃದ್ಧವಾಗಿ ಬೆಳೆದುನಿಂತ ಕಾಡು ಹಸುರಾಗಿದೆ. ಹೀಗೆ ಹಸುರಿನಲ್ಲಿ ತಲ್ಲಿನನಾದ ಕವಿಗೆ ಕಂಡದ್ದೆಲ್ಲವೂ ಹಸುರಾಗಿ ಕವಿಯನ್ನು ವಿಸ್ಮಯಗೊಳಿಸಿದ ಹಸುರಿನ ವರ್ಣನೆ ಇಲ್ಲಿ ಸುಂದರವಾಗಿ ಮೂಡಿಬಂದಿದೆ.

ಈ ಮೇಲಿನ ಪ್ರಸ್ತುತ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ಎತ್ತೆತ್ತಲು ವಿವಿಧರೂಪದಲ್ಲಿ ಹಸುರು ಪಸರಿಸಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿ ರಸಾನಂದ ಹೊಂದಿದ್ದ ಕವಿಗೆ, ಹಸುರುಟ್ಟ ಮದುಮಗಳಂತೆ ಭೂಮಿತಾಯಿಯು ಕಂಡಿರುವಳು. ಹಸುರಿನಲ್ಲಿ ಲೀನನಾದ ಕವಿಗೆ ರಸಸ್ವಾದನೆಯ ಔನ್ನತ್ಯದಿಂದಾಗಿ ಬೇರೆಬಣ್ಣಗಳೇ ಅಲ್ಲಿಕಾಣದ ಭಾವದ ಮೌಲ್ಯವು ಸ್ವಾರಸ್ಯಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಈ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಮೂಡಿಬಂದಿದೆ.

37. ರಾಷ್ಟ್ರಕವಿ ಕುವೆಂಪುರವರು ಬರೆದ 'ಪಕ್ಷಿಕಾಶಿ ಎಂಬ ಸುಂದರ ಪ್ರಕೃತಿಗೀತೆಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡ ಕೃತಿಯಿಂದ ಆಯ್ದಹಸಿರು ಎನ್ನುವ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿಯ ಕೆಲವುಸುಂದರವಾದ ಸಾಲುಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ.

ಕವಿಕುವೆಂಪು ಅವರ ನೆಚ್ಚಿನ ಸ್ಥಳವಾದ ಮಲೆನಾಡಿನ ಕುಪ್ಪಳ್ಳಿಯ ಕವಿಶೈಲದಲ್ಲಿ ಅವರಿಗುಂಟಾದ ಸೌಂದರ್ಯಾನುಭವ, ಪ್ರಕೃತಿಯಲ್ಲಿನ ಹಸುರಿನೊಂದಿಗೆ ಕುವೆಂಪು ಹೊಂದಿದ್ದ ಆತ್ಮೀಯ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತುತ ಹಸುರು ಪದ್ಯ ವಿವರಿಸುತ್ತದೆ. ಸಸ್ಯಸಮೃದ್ಧಿಯ ಹಸುರಿನಲ್ಲಿ ತಲ್ಲೀನರಾಗಿರುವ ಕವಿಕುವೆಂಪುರವರ ಪ್ರಕೃತಿತನ್ಮಯತೆಗೂ, ಕವಿ ಮತ್ತು ಪ್ರಕೃತಿ ಒಂದಾಗುವ ಅವರ ಕಾವ್ಯದ ಅದ್ವೈತ ಸ್ಥಿತಿಗೂ ಸಮರ್ಥ ನಿದರ್ಶನ ಈ ಹಸಿರು ಪದ್ಯ.

ಹಸುರು ಸೊಬಗಿನ ನೆಲೆಬೀಡಾದ ಕವಿಶೈಲದಿಂದ ಪಕ್ಕಕ್ಕೆ ನೋಡಿದರೆ ಪ್ರಕೃತಿಯು ಸೌಂದರ್ಯ ದೇವತೆಯಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತಾಳೆ. ಅಲ್ಲಿರುವ ಹಚ್ಚಹಸುರಿನ ಹುಲ್ಲಿನ ಹಾಸಿಗೆಯು ನಯವಾದ ಹಚ್ಚಹಸುರಿನ ಬಟ್ಟೆಯ ಜಮಖಾನೆಯನ್ನು ಹರಡಿ ಭೂಮಿತಾಯಿಯ ಮೈಮುಚ್ಚಿರುವಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಿದೆ. ಹಸಿರನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬೇರೆ ಯಾವಬಣ್ಣವೂ ಕಾಣದ ಕವಿಯ ಆತ್ಮ, ಒಡಲು, ನೆತ್ತರು ಎಲ್ಲವೂ ಹಸಿರುಮಯವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಕವಿ ವಿಸ್ಮಿತರಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಈ ಮೇಲಿನ ಪ್ರಸ್ತುತ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ಎತ್ತೆತ್ತಲು ವಿವಿಧರೂಪದಲ್ಲಿ ಹಸುರು ಪಸರಿಸಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿ ರಸಾನಂದ ಹೊಂದಿದ್ದ ಕವಿಗೆ, ಹಸುರುಟ್ಟ ಮದುಮಗಳಂತೆ ಭೂಮಿತಾಯಿಯು ಕಂಡಿರುವಳು. ಹಸುರಿನಲ್ಲಿ ಲೀನನಾದ ಕವಿಗೆ ರಸಸ್ವಾದನೆಯ ಔನ್ನತ್ಯದಿಂದಾಗಿ ಬೇರೆಬಣ್ಣಗಳೇ ಅಲ್ಲಿಕಾಣದ ಭಾವದ ಮೌಲ್ಯವು ಸ್ವಾರಸ್ಯಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಈ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಮೂಡಿಬಂದಿದೆ.

38. ರಾಷ್ಟ್ರಕವಿ ಕುವೆಂಪುರವರು ಬರೆದ 'ಪಕ್ಷಿಕಾಶಿ' ಎಂಬ ಸುಂದರ ಪ್ರಕೃತಿಗೀತೆಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡ ಕೃತಿಯಿಂದ ಆಯ್ದಹಸಿರು ಎನ್ನುವ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿಯ ಕೆಲವುಸುಂದರವಾದ ಸಾಲುಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ.

ಕವಿಕುವೆಂಪು ಅವರ ನೆಚ್ಚಿನ ಸ್ಥಳವಾದ ಮಲೆನಾಡಿನ ಕುಪ್ಪಳ್ಳಿಯ ಕವಿಶೈಲದಲ್ಲಿ ಅವರಿಗುಂಟಾದ ಸೌಂದರ್ಯಾನುಭವ, ಪ್ರಕೃತಿಯಲ್ಲಿನ ಹಸುರಿನೊಂದಿಗೆ ಕುವೆಂಪು ಹೊಂದಿದ್ದ ಆತ್ಮೀಯ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತುತ ಹಸುರು ಪದ್ಯ ವಿವರಿಸುತ್ತದೆ. ಸಸ್ಯಸಮೃದ್ಧಿಯ ಹಸುರಿನಲ್ಲಿ ತಲ್ಲೀನರಾಗಿರುವ ಕವಿಕುವೆಂಪುರವರ ಪ್ರಕೃತಿತನ್ಮಯತೆಗೂ, ಕವಿ ಮತ್ತು ಪ್ರಕೃತಿ ಒಂದಾಗುವ ಅವರ ಕಾವ್ಯದ ಅದ್ವೈತ ಸ್ಥಿತಿಗೂ ಸಮರ್ಥ ನಿದರ್ಶನ ಈ ಹಸಿರು ಪದ್ಯ.

ಹೊಸ ಹೂವಿನಿಂದ ಸೂಸಿ ಬರುವ ಕಂಪು ಹಸುರಾಗಿದೆ. ಎತ್ತೇತ್ತಲು ಬೀಸಿ ಬರುವ ಗಾಳಿಯ ತಂಪು ಕೂಡ ಹಸುರಾಗಿದೆ. ಗಿಡಗಂಟೆಯಲ್ಲಿಯ ಅಡಗಿ ಕೂತು ಹಾಡುತ್ತಿರುವ ಹಕ್ಕಿಯ ಕೊರಲಿನಿಂದ ಹೊರಟ ಗಾನದ ಇಂಪು ಹಸುರಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಇಡೀ ಭೂಮಿಯು ಉಸಿರಾಡುವ ಶ್ವಾಸವೆಲ್ಲಾ ಹಸುರುಮಯವಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಹೂವು-ಗಾಳಿ, ಹಕ್ಕಿಯ ಗಾನಗಳಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಅನುಭವವಿದ್ದರೂ ಕವಿಯ ಏಕತಾದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲದರಲ್ಲೂ ಹಸುರೇ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಹಸುರು ಸಕಲೇಂದ್ರಿಯಗಳನ್ನೂ ವ್ಯಾಪಿಸಿದೆ ಎಂಬ ಕವಿಯ ಕಲ್ಪನೆ ಇಲ್ಲಿ ಸ್ವಾರಸ್ಯಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಮೂಡಿಬಂದಿದೆ.

ಈ ಮೇಲಿನ ಪ್ರಸ್ತುತ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ಎತ್ತೆತ್ತಲು ವಿವಿಧರೂಪದಲ್ಲಿ ಹಸುರು ಪಸರಿಸಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿ ರಸಾನಂದ ಹೊಂದಿದ್ದ ಕವಿಗೆ, ಹಸುರುಟ್ಟ ಮದುಮಗಳಂತೆ ಭೂಮಿತಾಯಿಯು ಕಂಡಿರುವಳು. ಹಸುರಿನಲ್ಲಿ ಲೀನನಾದ ಕವಿಗೆ ರಸಸ್ವಾದನೆಯ ಔನ್ನತ್ಯದಿಂದಾಗಿ ಬೇರೆಬಣ್ಣಗಳೇ ಅಲ್ಲಿಕಾಣದ ಭಾವದ ಮೌಲ್ಯವು ಸ್ವಾರಸ್ಯಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಈ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಮೂಡಿಬಂದಿದೆ.

X. ಎಂಟು-ಹತ್ತು ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸುವುದು:

ಅಂಶಗಳನ್ನಾಧರಿಸಿ ಪಠ್ಯಾಂಶಕ್ಕೆ	3 ಅಂಕ
ಭಾಷಾಶೈಲಿಗೆ, ಪದಬಂಧಗಳಿಗೆ	1 ಅಂಕ
ಒಟ್ಟು	**4 ಅಂಕಗಳು**

39. ಕವಿ ಕುವೆಂಪುರವರು ತಮ್ಮ ಹಸುರು ಕವನದಲ್ಲಿ ಆಶ್ವೀಜ ಮಾಸದ ನವರಾತ್ರಿಯ ಹಬ್ಬದ ಜೊತೆಗೆ ಪಕೃತಿಯೂ ಹೇಗೆ ಹಸುರಿನಿಂದ ಕಂಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತುಂಬಾ ಸುಂದರವಾಗಿ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಗೊಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ನೀಲವರ್ಣದ ಸಮುದ್ರದಂತಿರುವ ವನವೆಲ್ಲವೂ ಹಸುರಾಗಿದೆ. ಕವಿಯ ಆತ್ಮಕ್ಕೂ ಕೂಡ ಹಸುರು ಆವರಿಸಿದೆ. ನವರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಹಸುರಾದ ಕವಿಯ ಹೃದಯಕ್ಕೆ ಆಗಸವು ಹಸುರಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಆಗಸದಲ್ಲಿರುವ ಮುಗಿಲು ಹಸುರಾಗಿ, ಬಯಲೆಲ್ಲ ಹಸುರಾಗಿ ಗೋಚರಿಸಿದೆ. ಸುತ್ತಲೂ ಹರಡಿರುವ ಮಲೆನಾಡು (ಕಾಡು) ಹಸುರಿನಿಂದ ಕೂಡಿವೆ. ಬೆಟ್ಟ- ಗುಡ್ಡ, ಕಣಿವೆಗಳೆಲ್ಲವೂ ಹಸುರಾಗಿವೆ. ಸಂಜೆಯ ಬಿಸಿಲು ಕೂಡ ಹಸುರಾಗಿದೆ. ಹೊಸ ಹೂವಿನ ಕಂಪಿಗೂ ಹಸುರು ಆವರಿಸಿದೆ. ಬೀಸುವ ತಂಪಾದ ಗಾಳಿಗೂ ಹಸಿರು ವ್ಯಾಪಿಸಿದೆ. ಹಕ್ಕಿಯ ಕೊರಳಿಂದ ಬರುವ ಇಂಪಾದ ಧ್ವನಿ ಹಸುರಾಗಿದೆ. ಇಳೆಯ ಉಸಿರು(ಗಾಳಿ) ಕವಿಯ ದೇಹದಲ್ಲೂ ಸಂಚರಿಸಿ ಅದಕ್ಕೂ ಕೂಡ ಹಸುರು ವ್ಯಾಪಿಸಿದೆ. ಕಡಲಿಗೂ ಹಸಿರು ವ್ಯಾಪಿಸಿದೆ. ಭತ್ತದ ಗದ್ದೆ, ಅಡಿಕೆಯ ತೋಟ, ಗದ್ದೆಗೆ ಹಿಂಡು-ಹಿಂಡಾಗಿ ಬರುವ ಗಿಳಿಗಳ ಸಮೂಹ ಎಲ್ಲವೂ ಹಸುರಾಗಿವೆ. ಹಚ್ಚಹಸುರಿನ ಹುಲ್ಲಿನ ಹಾಸಿಗೆಯು ನಯವಾದ ಹಚ್ಚಹಸುರಿನ ಬಟ್ಟೆಯ ಜಮಖಾನೆಯನ್ನು ಹರಡಿ ಭೂಮಿ ತಾಯಿಯ ಮೈಮುಚ್ಚಿರುವಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಿದೆ. ಎತ್ತ ನೋಡಿದರತ್ತಾ ಕವಿಯ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಹಚ್ಚಹಸುರು ಕಾಣಿಸಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಕವಿಯ ಮನದಲ್ಲಿ ಸರ್ವವು ಹಸುರಿನ ಭಾವ ಮೂಡಿ ಒಡಲಿನಲ್ಲಿರುವ ನೆತ್ತರೂ ಹಸುರಾಗಿ ಕವಿಯಾತ್ಮಕ್ಕೂ ಹಸುರು ವ್ಯಾಪಿಸಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು.

40. ಹಸಿರೇ ಉಸಿರು ಎಂಬ ಮಾತಿದೆ. ಹಸುರು ಇಲ್ಲದೇ ಹೋದರೆ ಜೀವ ಸಂಕುಲವೇ ನಾಶವಾಗುತ್ತದೆ. ಜೀವಿಗಳು ಬದುಕಲು, ಅವುಗಳ ಸಂತತಿಯು ಮುಂದುವರೆಯುವಲ್ಲಿ ಹಸುರಿನ ಪಾತ್ರ ಬಹಳ

ದೊಡ್ಡದು. ಜೀವ ಜಗತ್ತಿಗೆ ಅತ್ಯಗತ್ಯವಾದ ಆಮ್ಲಜನಕವು ದೊರೆಯುವುದು ಹಸುರಿನಿಂದ. ನಾವು ತಿನ್ನುವ ಆಹಾರದ ಮೂಲ ಹಸುರಾಗಿದೆ. ಆಧುನಿಕತೆ ಬೆಳೆದಂತೆಲ್ಲ ಇತ್ತೀಚಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಹಸುರು ಕಣ್ಮರೆಯಾಗುತ್ತ ಸಾಗುತ್ತಿದೆ. ನಗರಪ್ರದೇಶ, ವಾಹನ, ರಸ್ತೆ, ಹೀಗೆ ಭೂಮಿಯೂ ತನ್ನ ಹಸುರನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತ ಸಾಗುತ್ತಿದೆ. ಪರಿಸರ ನಾಶ ಇಂದಿನ ಎಷ್ಟೋ ಕಾಯಿಲೆಗಳಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ಬರಗಾಲ ಆವರಿಸುತ್ತಿದೆ. ಅನೇಕ ಜೀವ ಸಂಕುಲ ಅಳಿವಿನಂಚಿನಲ್ಲಿವೆ. ಕೆಲವು ಜೀವಿಗಳ ಸಂತತಿಯೇ ಅಪಾಯಕ್ಕೆ ಸಿಲುಕುತ್ತಿವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಹಸಿರು ಇಳೆಯ ಉಸಿರಾಗಿದೆ. ಜೀವಿಗಳ ಉಸಿರು ಇರಬೇಕಾದರೆ ಹಸುರು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯ. ಆದ್ದರಿಂದ ಭೂಮಿಯ ಮೇಲಿನ ಹಸುರನ್ನು ಕಾಪಾಡುವುದು ನಮ್ಮ ನಿಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾವೆಲ್ಲರು ಗಿಡ-ಮರಗಳನ್ನು ಬೆಳಸಿ, ಅರಣ್ಯ ನಾಶವನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿ ಅನೇಕ ಜೀವ ಸಂಕುಲದ ಉಳಿವಿಗೆ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗೋಣ.

41. ಹಬ್ಬದ ಜೊತೆಗೆ ಪಕೃತಿಯೂ ಹೇಗೆ ಹಸುರಿನಿಂದ ಕಂಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತುಂಬಾ ಸುಂದರವಾಗಿ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಗೊಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ನೀಲವರ್ಣದ ಸಮುದ್ರದಂತಿರುವ ವನವೆಲ್ಲವೂ ಹಸುರಾಗಿದೆ. ಕವಿಯ ಆತ್ಮಕ್ಕೂ ಕೂಡ ಹಸುರು ಆವರಿಸಿದೆ. ನವರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಹಸುರಾದ ಕವಿಯ ಹೃದಯಕ್ಕೆ ಆಗಸವು ಹಸುರಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಆಗಸದಲ್ಲಿರುವ ಮುಗಿಲು ಹಸುರಾಗಿ, ಬಯಲೆಲ್ಲ ಹಸುರಾಗಿ ಗೋಚರಿಸಿದೆ. ಸುತ್ತಲೂ ಹರಡಿರುವ ಮಲೆನಾಡು (ಕಾಡು) ಹಸುರಿನಿಂದ ಕೂಡಿವೆ. ಬೆಟ್ಟ- ಗುಡ್ಡ, ಕಣಿವೆಗಳೆಲ್ಲವೂ ಹಸುರಾಗಿವೆ. ಸಂಜೆಯ ಬಿಸಿಲು ಕೂಡ ಹಸುರಾಗಿದೆ. ಹೊಸ ಹೂವಿನ ಕಂಪಿಗೂ ಹಸುರು ಆವರಿಸಿದೆ. ಬೀಸುವ ತಂಪಾದ ಗಾಳಿಗೂ ಹಸುರು ವ್ಯಾಪಿಸಿದೆ. ಹಕ್ಕಿಯ ಕೊರಳಿಂದ ಬರುವ ಇಂಪಾದ ಧ್ವನಿ ಹಸುರಾಗಿದೆ. ಇಳೆಯ ಉಸಿರು(ಗಾಳಿ) ಕವಿಯ ದೇಹದಲ್ಲೂ ಸಂಚರಿಸಿ ಅದಕ್ಕೂ ಕೂಡ ಹಸುರು ವ್ಯಾಪಿಸಿದೆ. ಕಡಲಿಗೂ ಹಸಿರು ವ್ಯಾಪಿಸಿದೆ. ಭತ್ತದ ಗದ್ದೆ, ಅಡಿಕೆಯ ತೋಟ, ಗದ್ದೆಗೆ ಹಿಂಡು-ಹಿಂಡಾಗಿ ಬರುವ ಗಿಳಿಗಳ ಸಮೂಹ ಎಲ್ಲವೂ ಹಸುರಾಗಿವೆ. ಹಚ್ಚಹಸುರಿನ ಹುಲ್ಲಿನ ಹಾಸಿಗೆಯು ನಯವಾದ ಹಚ್ಚಹಸುರಿನ ಬಟ್ಟೆಯ ಜಮಖಾನೆಯನ್ನು ಹರಡಿ ಭೂಮಿ ತಾಯಿಯ ಮೈಮುಚ್ಚಿರುವಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಿದೆ. ಎತ್ತ ನೋಡಿದರತ್ತಾ ಕವಿಯ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಹಚ್ಚಹಸುರು ಕಾಣಿಸಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಕವಿಯ ಮನದಲ್ಲಿ ಸರ್ವವು ಹಸುರಿನ ಭಾವ ಮೂಡಿ ಒಡಲಿನಲ್ಲಿರುವ ನೆತ್ತರೂ ಹಸುರಾಗಿ ಕವಿಯಾತ್ಮಕ್ಕೂ ಹಸುರು ವ್ಯಾಪಿಸಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು.

6.ಪದ್ಯಪಾಠ. ಹಲಗಲಿ ಬೇಡರು
: ಮಾದರಿಉತ್ತರಗಳು :

I. ಸಂಬಂಧೀಪದ ಬರೆಯುವುದು (ಪ್ರತಿ ಸರಿಯುತ್ತರಕ್ಕೆ 1 ಅಂಕ) :

1. ವಿಲಾಯಿತಿ
2. ವಿಶ್ವಾಸ
3. ಸಕ್ಕರೆ
4. ಕಳುಹಿಸಿದ್ದಾರೆ

II. ಒಂದೊಂದುವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿಉತ್ತರಬರೆಯುವುದು
(ವಾಕ್ಯರೂಪದಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರತಿ ಸರಿಯುತ್ತರಕ್ಕೆ 1 ಅಂಕ)

5. ಕುಂಪಣಿ ಸರ್ಕಾರದ ಅನುಮತಿ ಇಲ್ಲದೆ ಭಾರತೀಯರು ಶಸ್ತ್ರಾಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಹೊಂದುವಂತಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ತಮ್ಮಲ್ಲಿರುವ ಆಯುಧಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿಸಬೇಕು ಎಂಬ ಶಸ್ತ್ರಾಸ್ತ್ರ ನಿಶ್ಯಸ್ತ್ರೀಕರಣದ ಆದೇಶ ಹೊರಡಿಸಿತು.
6. ಪೂಜೇರಿ ಹನುಮ, ಬ್ಯಾಡರ ಬಾಲ, ಜಡಗ, ರಾಮ ಈ ನಾಲ್ವರು ಹಲಗಲಿಯ ಪ್ರಮುಖರು.
7. ಹಲಗಲಿಯ ಮೇಲೆ ಬ್ರಿಟಿಷ ಸರ್ಕಾರದ ದಂಡು ದಾಳಿ ಮಾಡಿ, ಬೆಂಕಿ ಹಚ್ಚಿದ್ದರಿಂದ ಹಲಗಲಿಯ ಗುರುತು ಉಳಿಯದಂತಾಯಿತು.
8. 'ಹಲಗಲಿಯ ಭಂಟರ ಹತಾರ ಕದನ' ಘಟನೆ ಹಲಗಲಿ ಲಾವಣಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ.
9. ಹಲಗಲಿ ಗ್ರಾಮವು ಮುಧೋಳ ಸಂಸ್ಥಾನ ದಲ್ಲಿದ್ದು ಇಂದಿನ ಬಾಗಲಕೋಟೆ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಸೇರಿದೆ.
10. ಹಲಗಲಿಯ ಅಗಸಿಗೆ ಬಂದು ಬುದ್ದಿಮಾತ ಹೇಳಿದವನು ಹೆಬಲಕ ಸಾಬ.

III. ಮೂರು –ನಾಲ್ಕು ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿಉತ್ತರ ಬರೆಯುವುದು (ಉತ್ತರದ ಅಂಕಗಳನ್ನಾಧರಿಸಿ ಪ್ರತಿ ಸರಿಯುತ್ತರಕ್ಕೆ 2 ಅಂಕಗಳು) :

11. ಕ್ರಿ. ಶ. 1857ರ ಪ್ರಥಮ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಯ ಸಂಗ್ರಾಮದ ನಂತರ ಬ್ರಿಟಿಷ ಸರ್ಕಾರ ಅನುಮತಿ ಇಲ್ಲದೆ ಭಾರತೀಯರು ಶಸ್ತ್ರಾಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಹೊಂದುವಂತಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ತಮ್ಮಲ್ಲಿರುವ ಆಯುಧಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿಸಬೇಕು ಎಂಬ ಆದೇಶವನ್ನು ನೀಡಿತು. ಶಸ್ತ್ರಾಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ನೀಡಿದರೆ ತಮ್ಮ ಮೂಲ ಕಸುಬಾದ ಬೇಟೆಗಾರಿಕೆಗೆ ತೊಂದರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಅರಿತು ಈ ಆದೇಶವನ್ನು ವಿರೋಧಿಸಿ ಹಲಗಲಿಯ ಪೂಜೇರಿ ಹನುಮ, ಬ್ಯಾಡರ ಬಾಲ, ಜಡಗ, ರಾಮ ಮೊದಲಾದ ವೀರರು ತಮ್ಮಲ್ಲಿರುವ ಆಯುಧಗಳನ್ನು ಕೊಡಲು ಒಪ್ಪದೆ ಇದ್ದದ್ದು ಹಲಗಲಿಯ ಬೇಡರು ದಂಗೆ ಏಳಲು ಕಾರಣವಾಯಿತು.
12. ಹಲಗಲಿಯ ಬೇಡರಾದ ಪೂಜೇರಿ ಹನುಮ, ಬ್ಯಾಡರ ಬಾಲ, ರಾಮ, ಜಡಗ ಇವರುಗಳು ಬ್ರಿಟಿಷ ಸರ್ಕಾರ ಹೊರಡಿಸಿದ್ದ ನಿಶ್ಯಸ್ತ್ರೀಕರಣದ ಆದೇಶವನ್ನು ವಿರೋಧಿಸಿ ತಮ್ಮಲ್ಲಿರುವ ಆಯುಧಗಳನ್ನು ಕೊಡಲು ಒಪ್ಪದೆ ದಂಗೆ ಎದ್ದರು. ಈ ದಂಗೆಯನ್ನು ಹತ್ತಿಕ್ಕಲು ಬಂದ ಕಾರಕೂನನ ಕಪಾಳಕ್ಕೆ ಹೊಡೆದು ಸಿಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಹೊಡೆದುರುಳಿಸಿದರು. ಇದರಿಂದ ಕೋಪಗೊಂಡ ಕುಂಪಣಿ ಸರ್ಕಾರದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಹಲಗಲಿಯ ಬೇಡರ ದಂಗೆಯನ್ನು ಬಗ್ಗುಬಡಿಯಲು ದಂಡನ್ನು ಕರೆಯಿಸಿದರು.
13. ನಿಶ್ಯಸ್ತ್ರೀಕರಣದ ಆದೇಶವನ್ನು ವಿರೋಧಿಸಿ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸರ್ಕಾರದ ವಿರುದ್ಧ ದಂಗೆ ಎದ್ದ ಹಲಗಲಿಯ ಬೇಡರನ್ನು ಬಗ್ಗುಬಡಿಯಲು ಬ್ರಿಟಿಷರ ದಂಡು ಬಂದಿತು. ಬ್ರಿಟಿಳರ ದಂಡಿನ ಸಿಪಾಯಿಗಳು ಹಲಗಲಿಯ ಬೇಡರ ಬೆನ್ನು ಹತ್ತಿ ಕೊಂದರು. ಎದುರಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಸಿಕ್ಕವರಿಗೆಲ್ಲ ಕರುಣೆ ಇಲ್ಲದೆ ಗುಂಡು ಹೊಡೆದು ಸಾಯಿಸಿದರು. ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸಿಪಾಯಿಗಳ ಗುಂಡಿಗೆ ಹೆದರಿ ಹಲಗಲಿಯ ಬೇಡರು ಗುಡ್ಡದ ಕಡೆಗೆ ಓಡಿ ತಲೆಮರೆಸಿಕೊಂಡರು.

IV. ಅಲಂಕಾರವನ್ನು ಹೆಸರಿಸಿ, ಲಕ್ಷಣ ಬರೆದು, ಸಮನ್ವಯ ಮಾಡುವುದು:

ಅಲಂಕಾರವನ್ನು ಹೆಸರಿಸುವುದು 1 ಅಂಕ
ಲಕ್ಷಣ ಬರೆಯುದು 1 ಅಂಕ
ಅಂಶಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುವುದು ಸಮನ್ವಯಿಸಿವುದು 1 ಅಂಕ
ಒಟ್ಟು 3 ಅಂಕಗಳು

14. "ಒಳಗಿನ ಮಂದಿ ಗುಂಡ ಹೊಡಿದರೊ ಮುಂಗಾರಿ ಸಿಡಿಲ ಸಿಡಿದ್ಹಾಂಗ"

ಅಲಂಕಾರ : ಉಪಮಾಲಂಕಾರ
ಲಕ್ಷಣ : ಎರಡು ವಸ್ತುಗಳಿಗಿರುವ (ಉಪಮಾನ,ಉಪಮೇಯ) ಸಾದೃಶ್ಯ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಪರಸ್ಪರ ಹೋಲಿಸಿ ವರ್ಣಿಸಿದರೆ ಅದು ಉಪಮಾ ಅಲಂಕಾರ.
ಉಪಮೇಯ : ಒಳಗಿನ ಮಂದಿ ಗುಂಡು ಹೊಡೆಯುವುದು
ಉಪಮಾನ : ಮುಂಗಾರಿನಲ್ಲಿ ಸಿಡಿಲು ಸಿಡಿಯುವುದು.
ಉಪಮಾವಾಚಕ : ಹಾಂಗ/ಹಾಗೆ
ಸಮಾನಧರ್ಮ : ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿಲ್ಲ.
ಸಮನ್ವಯ : ಇಲ್ಲಿ ಉಪಮೇಯವಾದ ಒಳಗಿ ಮಂದಿ ಗುಂಡು ಹೊಡೆಯುವುದನ್ನು ಉಪಮಾನವಾದ ಮುಂಗಾರಿನಲ್ಲಿ ಸಿಡಿಲು ಸಿಡಿಯುವ ಕ್ರಿಯೆಗೆ ಹಾಗೆ ಎಂಬ ವಾಚಕದ ಮೂಲಕ ಹೋಲಿಸಿ ವರ್ಣಿಸಲಾಗಿದೆ.

15. "ಸಿಡಿಲ ಸಿಡಿದ್ಹಾಂಗ ಗುಂಡ ಸುರಿದಾವ"

ಅಲಂಕಾರ : ಉಪಮಾಲಂಕಾರ
ಲಕ್ಷಣ : ಎರಡು ವಸ್ತುಗಳಿಗಿರುವ (ಉಪಮಾನ,ಉಪಮೇಯ) ಸಾದೃಶ್ಯ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಪರಸ್ಪರ ಹೋಲಿಸಿ ವರ್ಣಿಸಿದರೆ ಅದು ಉಪಮಾಲಂಕಾರ.
ಉಪಮೇಯ : ಗುಂಡು ಸುರಿಯುವುದು.
ಉಪಮಾನ : ಸಿಡಿಲು ಸಿಡಿಯುವುದು.
ಉಪಮಾವಾಚಕ : ಹಾಂಗ/ಹಾಗೆ
ಸಮಾನಧರ್ಮ : ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿಲ್ಲ.
ಸಮನ್ವಯ : ಇಲ್ಲಿ ಉಪಮೇಯವಾದ ಗುಂಡು ಸುರಿಯುವುದನ್ನು ಉಪಮಾನವಾದ ಸಿಡಿಲು ಸಿಡಿಯುವ ಕ್ರಿಯೆಗೆ ಹಾಗೆ ಎಂಬ ವಾಚಕದ ಮೂಲಕ ಹೋಲಿಸಿ ವರ್ಣಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಸಮಾನಧರ್ಮ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ.

V . ಸಂದರ್ಭವನ್ನುಸ್ವಾರಸ್ಯದೊಂದಿಗೆಬರೆಯುವುದು:

ಕರ್ತೃ, ಆಕರ ಮತ್ತುಪದ್ಯದಹೆಸರು- 1 ಅಂಕ
ಸಂದರ್ಭದ ವಿವರಣೆ - 1 ಅಂಕ
ಸ್ವಾರಸ್ಯಮತ್ತುಶೈಲಿ- ಪದಬಂಧಗಳಿಗೆ – 1 ಅಂಕ
ಒಟ್ಟು – 3 ಅಂಕಗಳು

16. "ಎಲ್ಲ ಜನರಿಗೆ ಜೋರ ಮಾಡಿ ಕಸಿದು ಕೊಳ್ಳಿರಿ ಹತಾರ

ಆಯ್ಕೆ : ಪ್ರಸ್ತುತ ಸಾಲನ್ನು ಡಾ. ಬಿ. ಎಸ್. ಗದ್ದಗಿಮಠ ಅವರು ಸಂಪಾದಿಸಿರುವ 'ಕನ್ನಡ ಜನಪದ ಗೀತೆಗಳು' ಕೃತಿಯಿಂದ ಆಯ್ದ ಲಾವಣಿಗೀತೆ 'ಹಲಗಲಿಯ ಬೇಡರು' ಎಂಬ ಪದ್ಯಪಾಠದಿಂದ ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ಸಂದರ್ಭ : ಕ್ರಿ. ಶ. 1857ರ ಪ್ರಥಮ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಸಂಗ್ರಾಮದ ನಂತರ ಬ್ರಿಟಿಷ ಸರ್ಕಾರ ಭಾರತೀಯರ ಮೇಲೆ 'ನಿಶ್ಯಸ್ತ್ರೀಕರಣದ' ಆದೇಶವನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿತು. ಈ ಆದೇಶದ ಅನ್ವಯ ಬ್ರಿಟಿಷ ಸರ್ಕಾರದ ಅನುಮತಿ ಇಲ್ಲದೆ ಭಾರತೀಯರು ಶಸ್ತ್ರಾಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಹೊಂದುವಂತಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ತಮ್ಮಲ್ಲಿರುವ ಆಯುಧಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿಸಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಹೀಗಾಗಿ ಈ ಆದೇಶವನ್ನು ವಿರೋಧಿಸಿ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ದಂಗೆಗಳಾದವು. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಹಲಗಲಿಯ ಬೇಡರ ಹೋರಾಟವು ಪ್ರಮುಖವಾದುದು. ಹೀಗೆ

ಕಂಪನಿ ಸರ್ಕಾರವು ಜನರಿಂದ ಬಲವಂತವಾಗಿ ಆಯುಧಗಳನ್ನು ವಶಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಈ ಮಾತು ಬಂದಿದೆ.

ಸ್ವಾರಸ್ಯ : ಭಾರತೀಯರ ಮೇಲಿನ ಬ್ರಿಟಿಷರ ದಬ್ಬಾಳಿಕೆ ಮತ್ತು ದೌರ್ಜನ್ಯ ತಿಳಿಸುವ ಈ ಮಾತು ಅರ್ಥವತ್ತಾಗಿ ಮೂಡಿಬಂದಿದೆ.

17. "ಜೀವ ಸತ್ತು ಹೋಗುವುದು ಗೊತ್ತ"

ಆಯ್ಕೆ : ಪ್ರಸ್ತುತ ಸಾಲನ್ನು ಡಾ. ಬಿ. ಎಸ್. ಗದ್ದಗಿಮಠ ಅವರು ಸಂಪಾದಿಸಿರುವ 'ಕನ್ನಡ ಜನಪದ ಗೀತೆಗಳು' ಕೃತಿಯಿಂದ ಆಯ್ದ ಲಾವಣಿಗೀತೆ 'ಹಲಗಲಿಯ ಬೇಡರು' ಎಂಬ ಪದ್ಯಪಾಠದಿಂದ ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ಸಂದರ್ಭ : ಬ್ರಿಟಿಷರು ಆಜ್ಞೆ ಯನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿ, ಜನರಿಂದ ಆಯುಧಗಳನ್ನು ಬಲವಂತವಾಗಿ ಕಿತ್ತುಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಾರೆ. ಈ ಆದೇಶವನ್ನು ವಿರೋಧಿಸಿ ಹಲಗಲಿಯ ಗ್ರಾಮದ ಪೂಜೇರಿ ಹನುಮ, ಬ್ಯಾಡರ ಬಾಲ, ಜಡಗ, ರಾಮ ಮೊದಲಾದ ವೀರರು ತಮ್ಮಲ್ಲಿರುವ ಆಯುಧಗಳನ್ನು ಕೊಡಲು ಒಪ್ಪದೆ ಹೋರಾಟ ಮಾಡಲು ನಿರ್ಧರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅಲ್ಲದೇ ತಮ್ಮ ಬಳಿಯಲ್ಲಿರುವ ಆಯುಧಗಳನ್ನು ನೀಡಿದರೆ ತಾವು ಬದುಕಿದ್ದು ಸತ್ತಂತೆ ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊಂಡ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಈ ಮಾತು ಬಂದಿದೆ.

ಸ್ವಾರಸ್ಯ : ಹಲಗಲಿಯ ಬೇಡರು "ಆಯುಧಗಳು ತಮ್ಮ ಪ್ರಾಣಕ್ಕಿಂತ ಮಿಗಿಲಾದುದು ಎಂಬ ಭಾವನೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದರು" ಎಂಬುದು ಈ ಮೇಲಿನ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಸ್ವಾರಸ್ಯಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಗೊಂಡಿದೆ. ನಿಶ್ಯಸ್ತ್ರೀ

18. "ಹೊಡೆದರೊ ಗುಂಡ ಕರುಣ ಇಲ್ಲದ್ಹಂಗ"

ಆಯ್ಕೆ : ಪ್ರಸ್ತುತ ಸಾಲನ್ನು ಡಾ. ಬಿ. ಎಸ್. ಗದ್ದಗಿಮಠ ಅವರು ಸಂಪಾದಿಸಿರುವ 'ಕನ್ನಡ ಜನಪದ ಗೀತೆಗಳು' ಕೃತಿಯಿಂದ ಆಯ್ದ ಲಾವಣಿಗೀತೆ 'ಹಲಗಲಿಯ ಬೇಡರು' ಎಂಬ ಪದ್ಯಪಾಠದಿಂದ ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ಸಂದರ್ಭ : ಹಲಗಲಿಯ ಬೇಡರು ನಿಶ್ಯಸ್ತ್ರೀಕರಣದ ಆದೇಶವನ್ನು ವಿರೋಧಿಸಿ ಬ್ರಿಟಿಷ ಸರ್ಕಾರದ ವಿರುದ್ಧ ದಂಗೆ ಏಳುತ್ತಾರೆ. ಹಲಗಲಿಯ ಬೇಡರನ್ನು ಬಗ್ಗುಬಡಿಯಲು ಬ್ರಿಟಿಷರ ದಂಡು ಬಂದು, ಹಲಗಲಿಯ ಬೇಡರ ಬೆನ್ನು ಹತ್ತಿ ಕೊಲ್ಲುತ್ತಾರೆ ಅಲ್ಲದೇ ಎದುರಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಸಿಕ್ಕವರಿಗೆಲ್ಲ ಕರುಣೆ ಇಲ್ಲದೆ ಗುಂಡು ಹೊಡೆದು ಸಾಯಿಸಿದರು ಎಂದು ಹೇಳುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಲಾವಣಿಕಾರನು ಈ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ.

ಸ್ವಾರಸ್ಯ : ಹಲಗಲಿಯ ಬೇಡರ ಮೇಲೆ ನಿಷ್ಕರುಣೆಯಿಂದ ಗುಂಡು ಹಾರಿಸಿಕೊಲ್ಲುವ ಬ್ರಿಟಿಷರ ಕ್ರೌರ್ಯದ ಪರಮಾವಧಿಯನ್ನು ಈ ಮೇಲಿನ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ

19. "ಕೆಟ್ಟು ವರ್ಣಿಸಿ ಹೇಳಿದೆ ಕಂಡಷ್ಟು"

ಆಯ್ಕೆ : ಪ್ರಸ್ತುತ ಸಾಲನ್ನು ಡಾ. ಬಿ. ಎಸ್. ಗದ್ದಗಿಮಠ ಅವರು ಸಂಪಾದಿಸಿರುವ 'ಕನ್ನಡ ಜನಪದ ಗೀತೆಗಳು' ಕೃತಿಯಿಂದ ಆಯ್ದ ಲಾವಣಿಗೀತೆ 'ಹಲಗಲಿಯ ಬೇಡರು' ಎಂಬ ಪದ್ಯಪಾಠದಿಂದ ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ಸಂದರ್ಭ : ಕ್ರಿ. ಶ. 1857ರ ಪ್ರಥಮ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಸಂಗ್ರಾಮದ ನಂತರ ಬ್ರಿಟಿಷ ಸರ್ಕಾರ ಭಾರತೀಯರ ಮೇಲೆ 'ನಿಶ್ಯಸ್ತ್ರೀಕರಣದ' ಆದೇಶವನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿತು. ಜನರಿಂದ ಆಯುಧಗಳನ್ನು ಬಲವಂತವಾಗಿ ಕಿತ್ತುಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರಯತ್ನಿದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹಲಗಲಿಯ ಬೇಡರು ಆದೇಶವನ್ನು ವಿರೋಧಿಸಿ ದಂಗೆ ಎಳುತ್ತಾರೆ. ದಂಗೆಯನ್ನು ಹತ್ತಿಕ್ಕಲು ಬಂದ ಬ್ರಿಟಿಷ ಅಧಿಕಾರಿಯನ್ನೇ ಹತ್ಯೆಗೈಯುತ್ತಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಕೋಪಗೊಂಡ ಬ್ರಿಟಿಷ ಅಧಿಕಾರಿ 'ಕಾರಸಾಹೇಬನು' ಹಲಗಲಿ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಮುತ್ತಿಗೆ ಹಾಕಿ ಧ್ವಂಸ ಮಾಡಿ, ಗ್ರಾಮವು ಎಳ್ಳಷ್ಟು ಗುರ್ತು ಉಳಿಯದಂತೆ ಮಾಡಿದ ಕಥಾನಕ ಸಂದರ್ಭವನ್ನು ವರ್ಣಿಸುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಲಾವಣಿಕಾರನು ಈ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ.

ಸ್ವಾರಸ್ಯ : ಬ್ರಿಟಿಷ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ದರ್ಪ, ದೌರ್ಜನ್ಯ, ತಿರುಗಿ ಬಿದ್ದವರ ಮೇಲೆ ಕೈಗೊಂಡ ಕ್ರಮ ಹಾಗೂ ಅದನ್ನು ವಿರೋಧಿಸಿ ಪ್ರತಿಭಟನೆ ಮಾಡಿದ ಹಲಗಲಿಯ ವೀರರ ಕೆಚ್ಚೆದೆ ಈ ಮೇಲಿನ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಸ್ವಾರಸ್ಯಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಮೂಡಿಬಂದಿದೆ.

20. "ಸಿಕ್ಕದ್ದು ತಗೊಂಡು ಸರದ ನಿಂತರೊ ಊರಿಗೆ ಕೊಳ್ಳಿ ಕೊಟ್ಟಾ"

ಆಯ್ಕೆ : ಪ್ರಸ್ತುತ ಸಾಲನ್ನು ಡಾ. ಬಿ. ಎಸ್. ಗದ್ದಗಿಮಠ ಅವರು ಸಂಪಾದಿಸಿರುವ 'ಕನ್ನಡ ಜನಪದ ಗೀತೆಗಳು' ಕೃತಿಯಿಂದ ಆಯ್ದ ಲಾವಣಿಗೀತೆ 'ಹಲಗಲಿಯ ಬೇಡರು' ಎಂಬ ಪದ್ಯಪಾಠದಿಂದ ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ಸಂದರ್ಭ: ಹಲಗಲಿಯ ಬೇಡರ ಮೇಲೆ ವೀರ ಅಟ್ಟಹಾಸ ಪ್ರದರ್ಶಿಸಿದ ಬ್ರಿಟಿಷ ಸೈನಿಕರು ನಂತರ ಬೇಡರ ಕೃಷಿ ಉಪಕರಣಗಳಾದ ಕೊಡಲಿ, ಕೋರೆ, ಕುಡ, ಕಬ್ಬಿಣ, ಆಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳಾದ ಮೊಸರು, ಬೆಣ್ಣೆ, ಹಾಲು, ಉಪ್ಪು, ಎಣ್ಣೆ, ಅರಿಷಿಣ, ಜೀರಗಿ, ಅಕ್ಕಿ, ಸಕ್ಕರೆ,ಬೆಲ್ಲ, ದಿನನೀತ್ಯ ಬಳಸುತ್ತಿದ್ದ ವಸ್ತುಗಳಾದ ಗಂಗಳ, ಚೆರಗಿ, ಮಂಗಳ ಸೂತ್ರ, ಬೀಸುವಕಲ್ಲು ಹೀಗೆ ಸಿಕ್ಕ ಸಿಕ್ಕ ವಸ್ತುಗಳೆಲ್ಲವನ್ನು ದೋಚಿದರು ಎಂದು ವರ್ಣಿಸುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಲಾವಣಿಕಾರನು ಈ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ.

ಸ್ವಾರಸ್ಯ : ಹಲಗಲಿಯ ಬೇಡರ ಮೇಲೆ ನಿಷ್ಕರುಣೆಯಿಂದ ಗುಂಡು ಹಾರಿಸುವ ಬ್ರಿಟಿಷರ ಕ್ರೌರ್ಯದ ಪರಮಾವಧಿ ಕೈಗೆ ಸಿಕ್ಕ ವಸ್ತುಗಳೆಲ್ಲವನ್ನು ದೋಚುವ ನೀಚ ಕೃತ್ಯ ಮೇಲಿನ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಸ್ವಾರಸ್ಯಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಮೂಡಿಬಂದಿದೆ.

21. "ಬೆನ್ನಬೆನ್ಹತ್ತಿ ತಿರಿತಿರ್ವಿ ಕಡಿದರೊ ಏನು ಉಳಿಯದ್ಹಂಗ"

ಆಯ್ಕೆ : ಪ್ರಸ್ತುತ ಸಾಲನ್ನು ಡಾ. ಬಿ. ಎಸ್. ಗದ್ದಗಿಮಠ ಅವರು ಸಂಪಾದಿಸಿರುವ 'ಕನ್ನಡ ಜನಪದ ಗೀತೆಗಳು' ಕೃತಿಯಿಂದ ಆಯ್ದ ಲಾವಣಿಗೀತೆ 'ಹಲಗಲಿಯ ಬೇಡರು' ಎಂಬ ಪದ್ಯಪಾಠದಿಂದ ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ಸಂದರ್ಭ : ಪ್ರವಾಹೋಪಾದಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಬ್ರಿಟಿಷ ಸೈನ್ಯ ಸನ್ನದ್ದವಾಗಿ ಹಲಗಲಿಗೆ ಬಂದು ಬೇಡರನ್ನು ಬೆನ್ನು ಹತ್ತಿ, ತಿರು ತಿರುವಿ ಕಡಿದು ಹಾಕಿತು. ಅಲ್ಲದೇ ಸಿಕ್ಕವರನ್ನು ನಡುವೆ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಕರುಣೆ ತೋರದೇ ಗುಂಡು ಹಾರಿಸಿ ಕೊಂದು ಹಾಕಿತು. ಚಟೇಕಾರರು ಊರನ್ನು ಪಹರೆ ಕಾಯುವಾಗ ಹಲಗಲಿಯ ಬೇಡರು ಗುಡ್ಡದ ಕಡೆಗೆ ಓಡಿದರು. ಆಗ ಗ್ರಾಮದ ಅಗಸಿಗೆ ಬಂದ ಬ್ರಿಟಿಷ ಅಧಿಕಾರಿ ಹೆಬಲಕನು ಬೇಡರಿಗೆ ಬುದ್ಧಿಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತ, ಶರಣಾಗಲು ತಿಳಿಸುತ್ತಾನೆ. ಅಲ್ಲದೇ ನಿಮ್ಮ ಮಾತನ್ನು ಒಪ್ಪುತ್ತೇವೆ, ಸುಮ್ಮನೇ ಸತ್ತು ಹೋಗಬೇಡಿರಿ ಎನ್ನುತ್ತಾನೆ. ಆಗ ಹನುಮನು ನಿಮ್ಮ ಮಾತಿನ ಮೇಲೆ ನಮಗೆ ನಂಬಿಕೆ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಮುಂದೆ ಬಂದು ನಿಲ್ಲುತ್ತಾನೆ.

ಸ್ವಾರಸ್ಯ : ಹಲಗಲಿಯ ಬೇಡರ ಮೇಲೆ ನಿಷ್ಕರುಣೆಯಿಂದ ಗುಂಡು ಹಾರಿಸಿಕೊಲ್ಲುವ ಬ್ರಿಟಿಷರ ಕ್ರೌರ್ಯದ ಪರಮಾವಧಿಯನ್ನು ಈ ಮೇಲಿನ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ.

22. "ವಿಲಾತಿಯಿಂದ ಹುಕುಮ ಕಳಿಸಿತು ಕುಂಪಣಿ ಸರಕಾರ"

ಆಯ್ಕೆ : ಪ್ರಸ್ತುತ ಸಾಲನ್ನು ಡಾ. ಬಿ. ಎಸ್. ಗದ್ದಗಿಮಠ ಅವರು ಸಂಪಾದಿಸಿರುವ 'ಕನ್ನಡ ಜನಪದ ಗೀತೆಗಳು' ಕೃತಿಯಿಂದ ಆಯ್ದ ಲಾವಣಿಗೀತೆ 'ಹಲಗಲಿಯ ಬೇಡರು' ಎಂಬ ಪದ್ಯಪಾಠದಿಂದ ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ಸಂದರ್ಭ : ಕ್ರಿ. ಶ. 1857ರ ಪ್ರಥಮ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಸಂಗ್ರಾಮದ ನಂತರ ಬ್ರಿಟಿಷ ಸರ್ಕಾರ ಭಾರತೀಯರ ಮೇಲೆ 'ನಿಶ್ಯಸ್ತ್ರೀಕರಣದ' ಆದೇಶವನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿತು. ಈ ಆದೇಶದ ಅನ್ವಯ ಬ್ರಿಟಿಷ ಸರ್ಕಾರದ ಅನುಮತಿ ಇಲ್ಲದೆ ಭಾರತೀಯರು ಶಸ್ತ್ರಾಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಹೊಂದುವಂತಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ತಮ್ಮಲ್ಲಿರುವ ಆಯುಧಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿಸಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಹೀಗಾಗಿ ಈ ಆದೇಶವನ್ನು ವಿರೋಧಿಸಿ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ದಂಗೆಗಳಾದವು. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಹಲಗಲಿಯ ಬೇಡರ ಹೋರಾಟವು ಪ್ರಮುಖವಾದುದು. ಹೀಗೆ ಕಂಪನಿ ಸರ್ಕಾರವು ಜನರಿಂದ ಬಲವಂತವಾಗಿ ಆಯುಧಗಳನ್ನು ವಶಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಆದೇಶ ಹೊರಡಿಸಿದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಈ ಮಾತು ಬಂದಿದೆ.

ಸ್ವಾರಸ್ಯ : ಭಾರತೀಯರ ಮೇಲಿನ ಬ್ರಿಟಿಷರ ದಬ್ಬಾಳಿಕೆ ಮತ್ತು ದೌರ್ಜನ್ಯ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಭಾರತೀಯರ ಮೇಲೆ ಚಲಾಯಿಸುವ ರೀತಿ ಮೇಲಿನ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಸ್ವಾರಸ್ಯಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಮೂಡಿಬಂದಿದೆ.

VI. ಪದ್ಯಭಾಗ ಪೂರ್ಣ ಮಾಡುವುದು (ತಪ್ಪಿಲ್ಲದೆ ಬರೆದ ಪ್ರತಿ ಪೂರ್ಣಸಾಲಿಗೆ 1 ಅಂಕ):

23. ಕೊಡಲಿ ಕೋರೆ ಕುಡ ಕಬ್ಬಿಣ ಮೊಸರು ಬೆಣ್ಣಿ ಹಾಲಾ
ಉಪ್ಪು ಎಣ್ಣಿ ಅರಿಸಿಣ ಜೀರಗಿ ಅಕ್ಕಿಸಕ್ಕಾರಿ ಬೆಲ್ಲಾ
ಗಂಗಳ ಚೆರಗಿ ಮಂಗಳ ಸೂತ್ರ ಹೋದವು ಬೀಸುಕಲ್ಲಾ
ಹಾಳಾಗಿ ಹೋಯಿತು ಅತ್ತು ವರ್ಣಿಸಿ ಹೇಳಲಿ ನಾನೆಷ್ಟಾ

ಅಥವಾ

ಸಿಕ್ಕದ್ದು ತಗೊಂಡು ಸರದ ನಿಂತರೊ ಊರಿಗೆ ಕೊಳ್ಳಿ ಕೊಟ್ಟಾ
ಬೂದಿ ಮಾಡ್ಯಾರೊ ಹಲಗಲಿ ಸುಟ್ಟು ಗುರ್ತುಳಿಯಲಿಲ್ಲೆಳ್ಳಷ್ಟು
ಕಾಣದೆ ಹೋಯಿತೊ ಕೆಟ್ಟು ವರ್ಣಿಸಿ ಹೇಳಿದೆ ಕಂಡಷ್ಟು
ಕುರ್ತಕೋಟಿ ಕಲ್ಮೇಶನ ದಯದಿಂದ ಹಾಡಿದೆನಣ್ಣಾ ಜನಕಾ

VII. ಪದ್ಯಭಾಗವನ್ನು ಓದಿ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಮೌಲ್ಯವನ್ನಾಧರಿಸಿ ಸಾರಾಂಶ ಬರೆಯುವುದು:

ವಿಷಯಾಂಶಕ್ಕೆ- 3 ಅಂಕಗಳು
ಅಡಕಗೊಂಡ ಮೌಲ್ಯ ಗುರುತಿಸುವುದು, ಪದಬಂಧ ಮತ್ತು ಭಾಷಾಶೈಲಿಗೆ- 1 ಅಂಕ
ಒಟ್ಟು – 4 ಅಂಕಗಳು

24. ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಶ್ರೀಸಾಮಾನ್ಯನ ಅನುಭವ ಹಾಗೂ ಕ್ರಿಯೆಯೊಂದಿಗೆ ಸಹಜ ಸ್ಫೂರ್ತಿಯಿಂದ ಹೊರಹೊಮ್ಮಿದ ನುಡಿಮುತ್ತು. ಶಿಷ್ಟಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯವೇ ಮೂಲ ಪ್ರೇರಣೆ. ವಾಣಿಜ್ಯ ಮೂಲವನ್ನಿರಿಸಿಕೊಂಡು ಭಾರತಕ್ಕೆ ಆಗಮಿಸಿದ ಬ್ರಿಟಿಷರು ಸಿಪಾಯಿದಂಗೆಯ ಅನಂತರ ನಿಶ್ಯಸ್ತ್ರೀಕರಣ ಕಾಯಿದೆಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದರು. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಪ್ರಿಯರಾಗಿದ್ದ ಹಲಗಲಿಯ ಬೇಡರು ಕಾಯಿದೆಯನ್ನು ವಿರೋಧಿಸಿ ಹುತಾತ್ಮರಾದರು ಎಂಬ ಕಥಾನಕವೇ ಈ ಲಾವಣಿ.

ನಿಶ್ಯಸ್ತ್ರೀಕರಣ ಶಾಸನದ ಪ್ರಕಾರ ಸರ್ಕಾರದ ಅನುಮತಿಯಿರದೆ ಭಾರತೀಯರು ಶಸ್ತ್ರಾಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಹೊಂದುವಂತಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ತಮ್ಮಲ್ಲಿರುವ ಆಯುಧಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿಸಬೇಕು ಎಂಬುದಾಗಿತ್ತು. ಆಯುಧಗಳನ್ನು ಕೊಡಲೊಪ್ಪದ ಜನರ ಬಳಿ ಬಲಂತವಾಗಿ ಕಿತ್ತುಕೊಳ್ಳಿ ಎಂದು ಬ್ರಿಟಿಷ 'ಈಸ್ಟ್ ಇಂಡಿಯಾ ಕಂಪನಿ' ವಿದೇಶದಿಂದಲೇ ಆದೇಶ ಹೊರಡಿಸಿತು. ಈ ಹುಕುಮನ್ನು ವಿರೋಧಿಸಿ ಹಲಗಲಿಯ ಬೇಡ ಜನಾಂಗ ಒಂದಾಗಿ ಹೋರಾಡಲು ತೀರ್ಮಾನಿಸಿದರು. ಅದರಲ್ಲೂ ಆ ಗ್ರಾಮದ ಪ್ರಮುಖ ಶೂರರಾದ ಪೂಜಾರಿ ಹನುಮ, ಬ್ಯಾಡರ ಬಾಲ, ಜಡಗ, ರಾಮ ನಾಲ್ಕು ಮಂದಿ ಒಂದಾಗಿ ನಮ್ಮ ಬಳಿಯಿರುವ ಜೀವನ ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ಅಗತ್ಯವಾಗಿರುವ ಆಯಧಗಳನ್ನು ಪ್ರಾಣ ಹೋದರೂ ಕೊಡಬಾರದು. ಆಯಧಗಳಿಲ್ಲದ ಜೀವನ ಇದ್ದು ಸತ್ತಂತೆ ಎಂದು ಭಾವಿಸಿದರು. ಅಲ್ಲದೇ ತಮ್ಮ ಹಲಗಲಿ ಗ್ರಾಮದ ಎಲ್ಲ ಜನರನ್ನು ಒಟ್ಟು ಗೂಡಿಸಿ ತಮ್ಮ ನಿರ್ಧಾರ ತಿಳಿಸಿ, ತಾವು ನಿಮ್ಮೊಂದಿಗೆ ಇದ್ದೇವೆ. ಯಾವುದೇ ಕಾರಣಕ್ಕೂ ಆಯುಧಗಳನ್ನು ಕಂಪನಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿಸಬಾರದು, ಆಯುಧಗಳನ್ನು ಕೇಳಲು ಬಂದವರೊಂದಿಗೆ ಜಗಳ ತೆಗೆಯಿರಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು.

ಪ್ರಸ್ತುತ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಭಾರತೀಯರನ್ನು ನಿಶ್ಯಸ್ತ್ರೀಕರಣಗೊಳಿಸಬೇಕೆಂಬ ಬ್ರಿಟಿಷ ಕುಂಪಣಿ ಸರ್ಕಾರದ ದರ್ಪ, ಭಾರತೀಯರ ಮೇಲಿನ ದೌರ್ಜನ್ಯ ಮತ್ತು ಹಲಗಲಿಯ ಬೇಡರು ಜೀವನಾಧಾರವಾಗಿದ್ದ ಆಯುಧಗಳನ್ನೇ ಪ್ರಾಣವೆಂದು ನಂಬಿದ್ದ ಭಾವ ಹಾಗೂ ಬೇಡರ ಶಕ್ತಿಯ ವರ್ಣನೆ ಅರ್ಥಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಮೂಡಿ ಬಂದಿದೆ.

25. ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಶ್ರೀಸಾಮಾನ್ಯನ ಅನುಭವ ಹಾಗೂ ಕ್ರಿಯೆಯೊಂದಿಗೆ ಸಹಜ ಸ್ಫೂರ್ತಿಯಿಂದ ಹೊರಹೊಮ್ಮಿದ ನುಡಿಮುತ್ತು. ಶಿಷ್ಟಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯವೇ ಮೂಲ ಪ್ರೇರಣೆ. ವಾಣಿಜ್ಯ ಮೂಲವನ್ನಿರಿಸಿಕೊಂಡು ಭಾರತಕ್ಕೆ ಆಗಮಿಸಿದ ಬ್ರಿಟಿಷರು ಸಿಪಾಯಿದಂಗೆಯ ಅನಂತರ ನಿಶ್ಯಸ್ತ್ರೀಕರಣ ಕಾಯಿದೆಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದರು. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಪ್ರಿಯರಾಗಿದ್ದ ಹಲಗಲಿಯ ಬೇಡರು ಕಾಯಿದೆಯನ್ನು ವಿರೋಧಿಸಿ ಹುತಾತ್ಮರಾದರು ಎಂಬ ಕಥಾನಕವೇ ಈ ಲಾವಣಿ.

ನಿಶ್ಯಸ್ತ್ರೀಕರಣ ಶಾಸನದ ಪ್ರಕಾರ ಸರ್ಕಾರದ ಅನುಮತಿಯಿರದೆ ಭಾರತೀಯರು ಶಸ್ತ್ರಾಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಹೊಂದುವಂತಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ತಮ್ಮಲ್ಲಿರುವ ಆಯುಧಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿಸಬೇಕು ಎಂಬುದಾಗಿತ್ತು. ಆಯುಧಗಳನ್ನು ಕೊಡಲೊಪ್ಪದ ಜನರ ಬಳಿ ಬಲಂತವಾಗಿ ಕಿತ್ತುಕೊಳ್ಳಿ ಎಂದು ಬ್ರಿಟಿಷ 'ಈಸ್ಟ್ ಇಂಡಿಯಾ ಕಂಪನಿ' ವಿದೇಶದಿಂದಲೇ ಆದೇಶ ಹೊರಡಿಸಿತು. ಈ ಹುಕುಮನ್ನು ವಿರೋಧಿಸಿ ಹಲಗಲಿಯ ಬೇಡ ಜನಾಂಗ ಒಂದಾಗಿ ಹೋರಾಡಲು ತೀರ್ಮಾನಿಸಿದರು. ಅದರಲ್ಲೂ ಆ ಗ್ರಾಮದ ಪ್ರಮುಖ ಶೂರರಾದ ಪೂಜಾರಿ ಹನುಮ, ಬ್ಯಾಡರ ಬಾಲ, ಜಡಗ, ರಾಮ ನಾಲ್ಕು ಮಂದಿ ಒಂದಾಗಿ ನಮ್ಮ ಬಳಿಯಿರುವ ಜೀವನ ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ಅಗತ್ಯವಾಗಿರುವ ಆಯಧಗಳನ್ನು ಪ್ರಾಣ ಹೋದರೂ ಕೊಡಬಾರದು. ಆಯಧಗಳಿಲ್ಲದ ಜೀವನ ಇದ್ದು ಸತ್ತಂತೆ ಎಂದು ಭಾವಿಸಿದರು. ಅಲ್ಲದೇ ತಮ್ಮ ಹಲಗಲಿ ಗ್ರಾಮದ ಎಲ್ಲ ಜನರನ್ನು ಒಟ್ಟು ಗೂಡಿಸಿ ತಮ್ಮ ನಿರ್ಧಾರ ತಿಳಿಸಿ, ತಾವು ನಿಮ್ಮೊಂದಿಗೆ ಇದ್ದೇವೆ. ಯಾವುದೇ ಕಾರಣಕ್ಕೂ ಆಯುಧಗಳನ್ನು ಕಂಪನಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿಸಬಾರದು, ಆಯುಧಗಳನ್ನು ಕೇಳಲು ಬಂದವರೊಂದಿಗೆ ಜಗಳ ತೆಗೆಯಿರಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು.

ಪ್ರಸ್ತುತ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಭಾರತೀಯರನ್ನು ನಿಶ್ಯಸ್ತ್ರೀಕರಣಗೊಳಿಸಬೇಕೆಂಬ ಬ್ರಿಟಿಷ ಕುಂಪಣಿ ಸರ್ಕಾರದ ದರ್ಪ, ಭಾರತೀಯರ ಮೇಲಿನ ದೌರ್ಜನ್ಯ ಮತ್ತು ಹಲಗಲಿಯ ಬೇಡರು ಜೀವನಾಧಾರವಾಗಿದ್ದ ಆಯುಧಗಳನ್ನೇ ಪ್ರಾಣವೆಂದು ನಂಬಿದ್ದ ಭಾವ ಹಾಗೂ ಬೇಡರ ಶಕ್ತಿಯ ವರ್ಣನೆ ಅರ್ಥಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಮೂಡಿ ಬಂದಿದೆ.

26. ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಶ್ರೀಸಾಮಾನ್ಯನ ಅನುಭವ ಹಾಗೂ ಕ್ರಿಯೆಯೊಂದಿಗೆ ಸಹಜ ಸ್ಫೂರ್ತಿಯಿಂದ ಹೊರಹೊಮ್ಮಿದ ನುಡಿಮುತ್ತು. ಶಿಷ್ಟ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯವೇ ಮೂಲ ಪ್ರೇರಣೆ. ವಾಣಿಜ್ಯ ಮೂಲವನ್ನಿರಿಸಿಕೊಂಡು ಭಾರತಕ್ಕೆ ಆಗಮಿಸಿದ ಬ್ರಿಟಿಷರು ಸಿಪಾಯಿದಂಗೆಯ ಅನಂತರ ನಿಶ್ಯಸ್ತ್ರೀಕರಣ ಕಾಯಿದೆಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದರು. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಪ್ರಿಯರಾಗಿದ್ದ ಹಲಗಲಿಯ ಬೇಡರು ಕಾಯಿದೆಯನ್ನು ವಿರೋಧಿಸಿ ಹುತಾತ್ಮರಾದರು ಎಂಬ ಕಥಾನಕವೇ ಈ ಲಾವಣಿ.

ಬ್ರಿಟೀಷ್ ಸಿಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಸಾಯಿಸಿ ನೆಲಕ್ಕುರುಳಿಸಿದ ದುಃಖದ ಸುದ್ದಿ ಕೇಳಿದ ಸಾಹೇಬನು ಕ್ರೋಧಗೊಂಡು ತನ್ನ ಕೈಗಳನ್ನು ಕಿವಿಚಿಕೊಂಡು ಸೈನಿಕರಿಗೆ ಆದೇಶ ನೀಡಿದನು. ಆಗ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಅಶ್ವದಳ, ಕಾಲ್ದಳ ಹಲಗಲಿಯ ನೆಲವನ್ನು ಮುಟ್ಟಿತು. ಇದನ್ನು ಮೋಸ ವಾ ನೋಡಿದಹಲಗಲಿಯ ಜನರು ಊರ ಒಳಗಿನಿಂದಲೇ ಮುಂಗಾರಿನ ಸಿಡಿಲು ಸಿಡಿದ ಹಾಗೆ ಗುಂಡಿನ ಸುರಿಮಳೆಯನ್ನು ಬ್ರಿಟಿಷ ಸೈನಿಕರ ಮೇಲೆ ಸುರಿಸಿದರು. ಇದರಿಂದ ಹೆದರಿದ ಊರ ಹೊರಗಿನ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸೈನಿಕರು ಹಿಂದೆ ಸರಿದು ನಿಂತರು. ಅಲ್ಲದೇ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸೈನ್ಯ ಹಲಗಲಿಯ ಮೇಲೆ ದಾಳಿ ಮಾಡಲು ಬೇಕೆಂದು ಪತ್ರ ಬರೆದು ತನ್ನ ಮೇಲಿನ ಅಧಿಕಾರಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿದರು. ಆಗ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸೈನ್ಯ ಸನ್ನದ್ಧವಾಗಿ ಪ್ರವಾಹೋಪಾದಿಯಲ್ಲಿ ಹಲಗಲಿಗೆ ಬಂದಿತು.

ಪ್ರಸ್ತುತ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಬ್ರಿಷರಿಗೆ ಹೆದರದೇ ದಿಟ್ಟ ಉತ್ತರ ನೀಡಲು ಹಲಗಲಿಯ ಬೇಡರು ಹೋರಾಟಕ್ಕೆ ಮುಂದಾಗಿರುವ ಕ್ರೂರ ಭಾವದ ಮೌಲ್ಯವು ವ್ಯಕ್ತಗೊಗೊಂಡಿದೆ

27. ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಶ್ರೀಸಾಮಾನ್ಯನ ಅನುಭವ ಹಾಗೂ ಕ್ರಿಯೆಯೊಂದಿಗೆ ಸಹಜ ಸ್ಫೂರ್ತಿಯಿಂದ ಹೊರಹೊಮ್ಮಿದ ನುಡಿಮುತ್ತು, ಶಿಷ್ಟಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯವೇ ಮೂಲ ಪ್ರೇರಣೆ. ವಾಣಿಜ್ಯ ಮೂಲವನ್ನಿರಿಸಿಕೊಂಡು ಭಾರತಕ್ಕೆ ಆಗಮಿಸಿದ ಬ್ರಿಟಿಷರು ಸಿಪಾಯಿದಂಗೆಯ ಅನಂತರ ನಿಶ್ಯಸ್ತ್ರೀಕರಣ ಕಾಯಿದೆಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದರು. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಪ್ರಿಯರಾಗಿದ್ದ ಹಲಗಲಿಯ ಬೇಡರು ಕಾಯಿದೆಯನ್ನು ವಿರೋಧಿಸಿ ಹುತಾತ್ಮರಾದರು ಎಂಬ ಕಥಾನಕವೇ ಈ ಲಾವಣಿ.

ಪ್ರವಾಹೋಪಾದಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸೈನ್ಯ ಸನ್ನದ್ದವಾಗಿ ಹಲಗಲಿಗೆ ಬಂದು ಬೇಡರನ್ನು ಬೆನ್ನು ಹತ್ತಿ, ತಿರುತಿರುವಿ ಕಡಿದು ಹಾಕಿತು. ಅಲ್ಲದೇ ಸಿಕ್ಕವರನ್ನು ನಡುವೆ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಕರುಣೆ ತೋರದೇ ಗುಂಡು ಹಾರಿಸಿ ಕೊಂದು ಹಾಕಿತು. ಚಟೇಕಾರರು ಊರನ್ನು ಪಹರೆ ಕಾಯುವಾಗ ಹಲಗಲಿಯ ಬೇಡರು ಗುಡ್ಡದ ಕಡೆಗೆ ಓಡಿದರು. ಆಗ ಗ್ರಾಮದ ಅಗಸಿಗೆ ಬಂದ ಬ್ರಿಟಿಷ ಅಧಿಕಾರಿ ಹೆಬಲಕನು ಬೇಡರಿಗೆ ಬುದ್ದಿಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತ, ಶರಣಾಗಲು ತಿಳಿಸುತ್ತಾನೆ. ಅಲ್ಲದೇ ನಿಮ್ಮ ಮಾತನ್ನು ಒಪ್ಪುತ್ತೇವೆ, ಸುಮ್ಮನೇ ಸತ್ತು ಹೋಗಬೇಡಿರಿ ಎನ್ನುತ್ತಾನೆ. ಆಗ ಹನುಮನು ನಿಮ್ಮ ಮಾತಿನ ಮೇಲೆ ನಮಗೆ ನಂಬಿಕೆ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಮುಂದೆ ಬಂದು ನಿಲ್ಲುತ್ತಾನೆ.

ಪ್ರಸ್ತುತ ಪದ್ಯವು ಬಾರತೀಯರ ಮೇಲೆ ನಿಷ್ಕರುಣೆಯಿಂದ ನಡೆದುಕೊಂಡ ಬ್ರಿಟಿಷರ ದೌರ್ಜನ್ಯ ಹಾಗೂ ಕ್ರೂರತೆಯ ಪರಮಾವಧಿಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುವುದು.

28. ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಶ್ರೀಸಾಮಾನ್ಯನ ಅನುಭವ ಹಾಗೂ ಕ್ರಿಯೆಯೊಂದಿಗೆ ಸಹಜ ಸ್ಫೂರ್ತಿಯಿಂದ ಹೊರಹೊಮ್ಮಿದ ನುಡಿಮುತ್ತು, ಶಿಷ್ಟಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯವೇ ಮೂಲ ಪ್ರೇರಣೆ. ವಾಣಿಜ್ಯ ಮೂಲವನ್ನಿರಿಸಿಕೊಂಡು ಭಾರತಕ್ಕೆ ಆಗಮಿಸಿದೆ. ಬ್ರಿಟಿಷರು ಸಿಪಾಯಿದಂಗೆಯ ಅನಂತರ ನಿಶ್ಯಸ್ತ್ರೀಕರಣ ಕಾಯಿದೆಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದರು. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಪ್ರಿಯರಾಗಿದ್ದ ಹಲಗಲಿಯ ಬೇಡರು ಕಾಯಿದೆಯನ್ನು ವಿರೋಧಿಸಿ ಹುತಾತ್ಮರಾದರು ಎಂಬ ಕಥಾನಕವೇ ಈ ಲಾವಣಿ.

ಹೆಬಲಕ್ ಅಧಿಕಾರಿಯ ಮಾತಿಗೆ ನಂಬಿಕೆ ಸಾಲದ ಹನುಮನು ಮುಂದೆ ಬಂದಾಗ ಜಡಗನು ಇವರು ಸಂಪೂರ್ಣ ದ್ರೋಹಿಗಳಾಗಿದ್ದಾರೆ. ವಿಶ್ವಾಸ ದ್ರೋಹಿಗಳಾಗಿರುವ ಇವರ ಮೇಲೆ ನಮಗೆ ನಂಬಿಕೆ ಸಾಲದು ಎನ್ನುತ್ತಾನೆ. ಅಲ್ಲದೇ ಒಳಸಂಚಿನಿಂದ ಮೋಸ ಮಾಡಿ ನಮ್ಮ ದೇಶವನ್ನು ಗೆದೆಯಲು ಬಂದಿರುವ ಇವರು ನಮಗೆ ಮುಂದೆ ತೊಂದರೆದಾಯಕರಾಗುವರು ಎಂದು ಹೇಳಿ ಕೆಬಲಕ್ ಸಾಹೇಬನ ಮೇಲೆ ಗುಂಡೊಂದನ್ನು ಹಾರಿಸುತ್ತಾನೆ. ಕ್ರೋಧಗೊಂಡ ಕಾರಸಾಹೇಬ ಕಲಾದಗಿಯಿಂದ ದಂಡು ಕಳುಹಿಸಿ ಹಲಗಲಿಯನ್ನು ಮುತ್ತಿ ದಂಗೆ ಎದ್ದವರನ್ನು ಬಗ್ಗು ಬಡಿಯಲು ಹೇಳಿದ್ದಲ್ಲದೇ ಊರನ್ನು ಲೂಟಿ ಮಾಡಲು ಆದೇಶಿಸುವನು. ಆಗ ಕ್ರೋಧಗೊಂಡ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸೈನಿಕರು ಹಲಗಲಿಯ ಬೇಡರ ಮೇಲೆ ಸಿಡಿಲು ಸಿಡಿಯುವಂತೆ ಗುಂಡಿನ ಮಳೆಯನ್ನು ಸುರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆಗ ಹನುಮನು ಇವರನ್ನು ಕೆಡವಿ ನಾಶ ಮಾಡೋಣ ಬನ್ನಿ ಎಂದು ವೀರಾವೇಷದಿಂದ ಹೇಳುತ್ತಿರುವಾಗ ಮೂನ್ನೂರೂ ಜನ ಸೈನಿಕರು ಅವನ ಮೇಲೆರಗಿ ಬರುತ್ತಾರೆ. ಭೀಮನು ಐನೂರು ಮಂದಿಯನ್ನು ಎದುರಿಸಿ ನಿಲ್ಲುತ್ತಾನೆ. ಬಾಲನು ಹತ್ತಿಪ್ಪತ್ತು ಕುದುರೆಗಳನ್ನು ಕಡಿದು ಹಾಕಿ ತನ್ನ ಕಸರತ್ತನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸುತ್ತಾನೆ. ರಾಮನು ರಕ್ತದ ಕಾಲುವೆಯನ್ನೇ ಹರಿಸುತ್ತಾನೆ. ಹೀಗೆ ತುಂಬಿ ಬಂದ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸಾವಿರಾರು ಸೈನಿಕರಿಗೆ ಒಬ್ಬನು ಕಡಿದು ಹಾಕೋಣ ಬನ್ನಿ ಎಂದು ಕೂಗುತ್ತಾ ವೀರಾವೇಷದ ಹೋರಾಟ ಮಾಡುತ್ತ ನಾಲ್ವರು ಬೇಡರು ವೀರ ಮರಣವನ್ನಪ್ಪಿದರು.

ಪ್ರಸ್ತುತ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ನಂಬಿಕೆಗೆ ಅರ್ಹರಾದ ಬ್ರಿಟಿಷರ ಕ್ರೂರತನದ ದ ಪರಮಾವಧಿ, ದಬ್ಬಾಳಿಕೆ ಹಾಗೂ ಹಲಗಲಿಯ ಶೂರರಾದ ಬೇಡರ ವೀರತನ. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಪ್ರೇಮ ಸ್ವಾರಸ್ಯಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಮೂಡಿಬಂದಿದೆ.

29. ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಶ್ರೀಸಾಮಾನ್ಯನ ಅನುಭವ ಹಾಗೂ ಕ್ರಿಯೆಯೊಂದಿಗೆ ಸಹಜ ಸ್ಫೂರ್ತಿಯಿಂದ ಹೊರಹೊಮ್ಮಿದ ನುಡಿಮುತ್ತು. ಶಿಷ್ಟಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯವೇ ಮೂಲ ಪ್ರೇರಣೆ. ವಾಣಿಜ್ಯ ಮೂಲವನ್ನಿರಿಸಿಕೊಂಡು ಭಾರತಕ್ಕೆ ಆಗಮಿಸಿದ ಬ್ರಿಟಿಷರು ಸಿಪಾಯಿದಂಗೆಯ

ಅನಂತರ ನಿಶ್ಯಸ್ತ್ರೀಕರಣ ಕಾಯಿದೆಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದರು. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಯ ಪ್ರಿಯರಾಗಿದ್ದ ಹಲಗಲಿಯ ಬೇಡರು ಕಾಯಿದೆಯನ್ನು ವಿರೋಧಿಸಿ ಹುತಾತ್ಮರಾದರು ಎಂಬ ಕಥಾನಕವೇ ಈ ಲಾವಣಿ.

ಹಲಗಲಿಯ ಬೇಡರ ಮೇಲೆ ವೀರ ಅಟ್ಟಹಾಸ ಪ್ರದರ್ಶಿಸಿದಸಿದ ಬ್ರಿಟಿಷ ಸೈನಿಕರು ನಂತರ ಬೇಡರ ಕೃಷಿ ಉಪಕರಣಗಳಾದ ಕೊಡಲಿ, ಕೋರೆ, ಕುಡ, ಕಬ್ಬಿಣ, ಆಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳಾದ ಮೊಸರು, ಬೆಣ್ಣೆ, ಹಾಲು, ಉಪ್ಪು, ಎಣ್ಣೆ, ಅರಿಷಿಣ, ಜೀರಗಿ, ಅಕ್ಕಿ, ಸಕ್ಕರೆ. ಬೆಲ್ಲ, ದಿನನಿತ್ಯ ಬಳಸುತ್ತಿದ್ದ ವಸ್ತುಗಳಾದ ಗಂಗಳ, ಚೆರಗಿ, ಮಂಗಳ ಸೂತ್ರ. ಬೀಸುವಕಲ್ಲು ಹೀಗೆ ಸಿಕ್ಕ ಸಿಕ್ಕ ವಸ್ತುಗಳೆಲ್ಲವನ್ನು ದೋಚಿದರು. ಅಲ್ಲದೇ ಹಲಗಲಿ ಊರಿಗೆ ಬೆಂಕಿ ಇಟ್ಟು ಸುಟ್ಟು ಬೂದಿ ಮಾಡಿದರು. ಇಂತಹ ಕರುಣಾ ಜನಕವಾದ ರಕ್ತರಂಜಿತ ಕಥೆಯನ್ನು ನನಗೆ ತಿಳಿದ ಹಾಗೆ ಕರ್ತಕೋಟಿ ಕಲ್ಮೇಶನ ದಯದಿಂದ ಸ್ಮರಿಸಿರುವನು ಎಂದು ಲಾವಣಿಕಾರನು ಕೊನೆಯ ಮಾತುಗಳನ್ನು ನುಡಿಯುವನು.

ಪ್ರಸ್ತುತ ಪದ್ಯವು ಕಠೋರ ಹೃದಯಿಗಳಾದ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸೈನಿಕರ ನಿಷ್ಕರುಣೆ ಹಾಗೂ ಹಲಗಲಿಯ ಮೇಲೆ ಹಿಂಸಾತ್ಮಕವಾಗಿ ದಾಳಿ ಮಾಡಿ ಲೂಟಿ ಮಾಡಿರುವ ರೀತಿ ಹಾಗೂ ದೌರ್ಜನ್ಯವನ್ನು ವಿವರಿಸುತ್ತದೆ.

VIII. ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಎಂಟು-ಹತ್ತು ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸುವುದು.

ಅಂಶಗಳನ್ನಾಧರಿಸಿ ಪಠ್ಯಾಂಶಕ್ಕೆ- 3 ಅಂಕಗಳು

ಭಾಷಾಶೈಲಿಗೆ,ಪದಬಂಧಗಳಿಗೆ- 1 ಅಂಕ

ಒಟ್ಟು – 4 ಅಂಕಗಳು

30. ವ್ಯಾಪಾರಕ್ಕಾಗಿ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಬಂದ ಬ್ರಿಟಿಷರು ಆಡಳಿತ ಸೂತ್ರ ಹಿಡಿದರು. 1857ರ ಪ್ರಥಮ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಸಂಗ್ರಾಮದ ಅನಂತರ ಭಾರತೀಯರ ಮೇಲೆ ನಿಶ್ಯಸ್ತ್ರೀಕರಣದ ಹುಕುಮನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿದರು. ಈ ಶಾಸನದ ಪ್ರಕಾರ ಸರ್ಕಾರದ ಅನುಮತಿಯಿರದೆ ಭಾರತೀಯರು ಶಸ್ತ್ರಾಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಹೊಂದುವಂತಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ತಮ್ಮಲ್ಲಿರುವ ಆಯುಧಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿಸಬೇಕು ಎಂಬುದಾಗಿತ್ತು. ಆಯುಧಗಳನ್ನು ಕೊಡಲೊಪ್ಪದ ಜನರ ಬಳಿ ಬಲಂತವಾಗಿ ಕಿತ್ತುಕೊಳ್ಳಿ ಎಂದು ಬ್ರಿಟಿಷ 'ಈಸ್ಟ್ ಇಂಡಿಯಾ ಕಂಪನಿ' ವಿದೇಶದಿಂದಲೇ ಆದೇಶ ಹೊರಡಿಸಿತು. ಈ ಹುಕುಮನ್ನು ವಿರೋಧಿಸಿ ಹಲಗಲಿಯ ಬೇಡ ಜನಾಂಗ ಒಂದಾಗಿ ಹೋರಾಡಲು ತೀರ್ಮಾನಿಸಿದರು. ಅದರಲ್ಲೂ ಆ ಗ್ರಾಮದ ಪ್ರಮುಖ ಶೂರರಾದ ಪೂಜಾರಿ ಹನುಮ, ಬ್ಯಾಡರ ಬಾಲ, ಜಡಗ, ರಾಮ ನಾಲ್ಕು ಮಂದಿ ಒಂದಾಗಿ ನಮ್ಮ ಬಳಿಯಿರುವ ಜೀವನ ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ಅಗತ್ಯವಾಗಿರುವ ಆಯಧಗಳನ್ನು ಪ್ರಾಣ ಹೋದರೂ ಕೊಡಬಾರದು. ಆಯಧಗಳಿಲ್ಲದ ಜೀವನ ಇದ್ದು ಸತ್ತಂತೆ ಎಂದು ಭಾವಿಸಿದರು. ಅಲ್ಲದೇ ತಮ್ಮ ಹಲಗಲಿ ಗ್ರಾಮದ ಎಲ್ಲ ಜನರನ್ನು ಒಟ್ಟು ಗೂಡಿಸಿ ತಮ್ಮ ನಿರ್ಧಾರ ತಿಳಿಸಿ, "ತಾವು ನಿಮ್ಮೊಂದಿಗೆ ಇದ್ದೇವೆ. ಯಾವುದೇ ಕಾರಣಕ್ಕೂ ಆಯುಧಗಳನ್ನು ಕಂಪನಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿಸಬಾರದು" ಎಂದು ಹೇಳಿ ಕಂಪನಿ ಸರ್ಕಾರದ ವಿರುದ್ಧ ದಂಗೆ ಎದ್ದರು. ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಆಯುಧಗಳನ್ನು ಬಲವಂತವಾಗಿ ಕಸಿದು ಕೊಳ್ಳಲು ಬಂದ ಬ್ರಿಟಿಷ ಗುಮಾಸ್ತನ ಕಪಾಳಕ್ಕೆ ಹೊಡೆದರು. ಆಗ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸೈನ್ಯದೊಂದಿಗೆ ಗ್ರಾಮದ ಅಗಸಿಗೆ ಬಂದ ಬ್ರಿಟಿಷ ಅಧಿಕಾರಿ ಹೆಬಲಕನು ಬೇಡರಿಗೆ ಬುದ್ದಿ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತ, ಶರಣಾಗಲು ತಿಳಿಸುತ್ತಾನೆ. ಜಡಗನು ವಿಶ್ವಾಸ ದ್ರೋಹಿಗಳಾಗಿರುವ ಇವರ ಮೇಲೆ ನಮಗೆ ನಂಬಿಕೆ ಸಾಲದು ಎಂದು ಹೇಳಿ ಹೆಬಲಕ್ ಸಾಹೇಬನ ಮೇಲೆ ಗುಂಡೊಂದನ್ನು ಹಾರಿಸಿ ಕೊಲ್ಲುತ್ತಾನೆ. ಇದರಿಂದ ಕ್ರೋಧಗೊಂಡ ಕಂಪನಿ ಸರ್ಕಾರದ ಮುಖ್ಯಸ್ಥ ಕಾರಸಾಹೇಬ ಕಲಾದಗಿಯಿಂದ ದಂಡು ಕಳುಹಿಸಿ ಹಲಗಲಿಯನ್ನು ಮುತ್ತಿ ದಂಗೆ ಎದ್ದವರನ್ನು ಬಗ್ಗುಬಡಿಯಲು ಮುತ್ತಿ ದಂಗೆ ಎದ್ದವರನ್ನು ಬಗ್ಗು ಬಡಿಯಲು ಹೇಳಿದ್ದಲ್ಲದೇ ಊರನ್ನು ಲೂಟಿ ಮಾಡಲು ಆದೇಶಿಸುವನು. ಆಗ ಕ್ರೋಧಗೊಂಡ ಬ್ರಿಟಿಷ ಸೈನಿಕರು ಹಲಗಲಿಯ ಬೇಡರ ಮೇಲೆ ಸಿಡಿಲು ಸಿಡಿಯುವಂತೆ ಗುಂಡಿನ ಮಳೆಯನ್ನು ಸುರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಹಲಗಲಿಯ ಬೇಡರ ಮೇಲೆ ವೀರ ಅಟ್ಟಹಾಸ ಪ್ರದರ್ಶಿಸಿದ ಬ್ರಿಟಿಷ ಸೈನಿಕರು ನಂತರ ಬೇಡರ ಕೃಷಿ ಉಪಕರಣಗಳನ್ನು ಆಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ದಿನನೀತ್ಯ ಬಳಸುತ್ತಿದ್ದ ವಸ್ತುಗಳೆಲ್ಲವನ್ನು ದೋಚಿದರು. ಅಲ್ಲದೇ ಹಲಗಲಿ ಊರಿಗೆ ಬೆಂಕಿ ಇಟ್ಟು ಸುಟ್ಟು ಬೂದಿ ಮಾಡಿದರು. ಹೀಗೆ ಹಲಗಲಿ ದಂಗೆಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ನಿಯಂತ್ರಿಸಿತು.

31. ವ್ಯಾಪಾರಕ್ಕಾಗಿ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಬಂದ ಬ್ರಿಟಿಷರು ಆಡಳಿತ ಸೂತ್ರ ಹಿಡಿದರು. 1857ರ ಪ್ರಥಮ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಸಂಗ್ರಾಮದ ಅನಂತರ ಭಾರತೀಯರ ಮೇಲೆ ನಿಶ್ಯಸ್ತ್ರೀಕರಣದ ಹುಕುಮನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿದರು. ಈ ಶಾಸನದ ಪ್ರಕಾರ ಸರ್ಕಾರದ ಅನುಮತಿಯಿರದೆ ಭಾರತೀಯರು ಶಸ್ತ್ರಾಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಹೊಂದುವಂತಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ತಮ್ಮಲ್ಲಿರುವ ಆಯುಧಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿಸಬೇಕು ಎಂಬುದಾಗಿತ್ತು. ಈ ಹುಕುಮನ್ನು ವಿರೋಧಿಸಿ ಹಲಗಲಿಯ ಬೇಡ ಜನಾಂಗ ಒಂದಾಗಿ ಹೋರಾಡಲು ತೀರ್ಮಾನಿಸಿದರು. ಅದರಲ್ಲೂ ಆ ಗ್ರಾಮದ ಪ್ರಮುಖ ಶೂರರಾದ ಪೂಜಾರಿ ಹನುಮ, ಬ್ಯಾಡರ ಬಾಲ, ಜಡಗ, ರಾಮ ನಾಲ್ಕು ಮಂದಿ ಒಂದಾಗಿ ನಮ್ಮ ಬಳಿಯಿರುವ ಜೀವನ ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ಅಗತ್ಯವಾಗಿರುವ ಆಯಧಗಳನ್ನು ಪ್ರಾಣ ಹೋದರೂ ಕೊಡಬಾರದು. ಆಯಧಗಳಿಲ್ಲದ ಜೀವನ ಇದ್ದು ಸತ್ತಂತೆ ಎಂದು ಭಾವಿಸಿದರು. ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಆಯುಧಗಳನ್ನು ಬಲವಂತವಾಗಿ ಕಸಿದು ಕೊಳ್ಳಲು ಬಂದ ಬ್ರಿಟಿಷ ಗುಮಾಸ್ತನ ಕಪಾಳಕ್ಕೆ ಹೊಡೆದರು. ಇದರಿಂದ ಪ್ರವಾಹೋಪಾದಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಬ್ರಿಟಿಷ ಸೈನ್ಯ ಸನ್ನದ್ದ ವಾಗಿ ಹಲಗಲಿಗೆ ಬಂದು ಬೇಡರನ್ನು ಬೆನ್ನು ಹತ್ತಿ, ತಿರು ತಿರುವಿ ಕಡಿದು ಹಾಕಿತು. ಅಲ್ಲದೇ ಸಿಕ್ಕವರನ್ನು ನಡುವೆ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಕರುಣೆ ತೋರದೇ ಗುಂಡು ಹಾರಿಸಿ ಕೊಂದು ಹಾಕಿತು. ಆಗ ಗ್ರಾಮದ ಅಗಸಿಗೆ ಬಂದ ಬ್ರಿಟಿಷ ಅಧಿಕಾರಿ ಹೆಬಲಕನು ಬೇಡರಿಗೆ ಬುದಿ ಧ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತ, ಶರಣಾಗಲು ತಿಳಿಸುತ್ತಾನೆ. ಅಲ್ಲದೇ ನಿಮ್ಮ ಮಾತನ್ನು ಒಪ್ಪುತ್ತೇವೆ, ಸುಮ್ಮನೇ ಸತ್ತು ಹೋಗಬೇಡಿರಿ ಎನ್ನುತ್ತಾನೆ. ಜಡಗನು ವಿಶ್ವಾಸ ದ್ರೋಹಿಗಳಾಗಿರುವ ಇವರ ಮೇಲೆ ನಮಗೆ ನಂಬಿಕೆ ಸಾಲದು ಎನ್ನುತ್ತಾನೆ. ಅಲ್ಲದೇ ಒಳಸಂಚಿನಿಂದ ಮೋಸ ಮಾಡಿ ನಮ್ಮ ದೇಶವನ್ನು ಗೆದೆಯಲು ಬಂದಿರುವ ಇವರು ನಮಗೆ ಮುಂದೆ ತೊಂದರೆದಾಯಕರಾಗುವರು ಎಂದು ಹೇಳಿ ಹೆಬಲಕ್ ಸಾಹೇಬನ ಮೇಲೆ ಗುಂಡೊAದನ್ನು ಹಾರಿಸುತ್ತಾನೆ. ಆ ಒಂದು ಗುಂಡಿಗೆ ಸಾಹೇಬನು ಸತ್ತು ಹೋಗುವನು. ಇದರಿಂದ ಕ್ರೋಧಗೊಂಡ ಕಾರಸಾಹೇಬ ಕಲಾದಗಿಯಿಂದ ದಂಡು ಕಳುಹಿಸಿ ಹಲಗಲಿಯನ್ನು ಮುತ್ತಿ ದಂಗೆ ಎದ್ದವರನ್ನು ಬಗ್ಗು ಬಡಿಯಲು ಹೇಳಿದ್ದಲ್ಲದೇ ಊರನ್ನು ಲೂಟಿ ಮಾಡಲು ಆದೇಶಿಸುವನು. ಆಗ ಕ್ರೋಧಗೊಂಡ ಬ್ರಿಟಿಷ ಸೈನಿಕರು ಹಲಗಲಿಯ ಬೇಡರ ಮೇಲೆ ಸಿಡಿಲು ಸಿಡಿಯುವಂತೆ ಗುಂಡಿನ ಮಳೆಯನ್ನು ಸುರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಹಲಗಲಿಯ ಬೇಡರ ಮೇಲೆ ವೀರ ಅಟ್ಟಹಾಸ ಪ್ರದರ್ಶಿಸಿದ ಬ್ರಿಟಿಷ ಸೈನಿಕರು ನಂತರ ಬೇಡರ ಕೃಷಿ ಉಪಕರಣಗಳನ್ನು, ಆಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ದಿನನೀತ್ಯ ಬಳಸುತ್ತಿದ್ದ ವಸ್ತುಗಳೆಲ್ಲವನ್ನು ದೋಚಿದರು. ಅಲ್ಲದೇ ಹಲಗಲಿ ಊರಿಗೆ ಬೆಂಕಿ ಇಟ್ಟು ಸುಟ್ಟು ಬೂದಿ ಮಾಡಿದರು.

7. ವೀರಲವ
: ಮಾದರಿ ಉತ್ತರಗಳು :

I. ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಒಂದೊಂದು ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಿರಿ (ವಾಕ್ಯ ರೂಪದಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರತಿ ಸರಿಯುತ್ತರಕ್ಕೆ 1 ಅಂಕ) :

1. ರಾಮನ ಯಜ್ಞದ ಕುದುರೆಯು ಭೂಲೋಕದಲ್ಲಿ ಸಂಚರಿಸುತ್ತಾ ವಾಲ್ಮೀಕಿಮುನಿಗಳ ಆಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಬಂದಿತು.
2. ವಾಲ್ಮೀಕಿ ಮುನಿಗಳು ತೋಟದ ಕಾವಲಿಗೆ ಲವನನ್ನು ನೇಮಿಸಿ ಹೋಗಿದ್ದರು
3. ವೀರಲವನು ಮುನಿಸುತರ ಜೊತೆಗೂಡಿ ಆಟವಾಡುತ್ತಿದ್ದನು.
4. ವಾಲ್ಮೀಕಿ ಋಷಿಗಳು ವರುಣನ ಲೋಕಕ್ಕೆಹೋಗಿದ್ದರು.
5. ಕುದುರೆಯನ್ನು ಲವನು ತನ್ನ ಉತ್ತರೀಯ (ಮೇಲು ಹೊದಿಕೆ) ದಿಂದ ಕಟ್ಟಿದನು.
6. ಕುದುರೆಯನ್ನು ಲವನು ಕದಳಿದ್ರುಮ (ಬಾಳೆಗಿಡ) ಕ್ಕೆ ಕಟ್ಟಿದನು.
7. ರಾಮನ ಯಜ್ಞಾಶ್ವವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಹಾಕಿದವರು ಲವ.
8. ಲವನು ಯಜ್ಞಾಶ್ವವನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ಹಾಕಿದ್ದರಿಂದ ಮುನಿಸುತರು ಹೆದರಿದರು.

II. ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಮೂರು ಅಥವಾ ನಾಲ್ಕು ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಬರೆಯಿರಿ :(ಉತ್ತರದ ಅಂಶಗಳನ್ನಾಧರಿಸಿ ಪ್ರತಿ ಸರಿ ಉತ್ತರಕ್ಕೆ 2 ಅಂಕಗಳು) :

9. ಶ್ರೀರಾಮನು ಮಹರ್ಷಿಗಳ ಆದೇಶದಂತೆ ಅಶ್ವಮೇಧಯಾಗವನ್ನು ಕೈಗೊಂಡು, ಶತ್ರುಘ್ನನ ಬೆಂಗಾವಲಿನಲ್ಲಿ ಯಜ್ಞಾಶ್ವವನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿದನು. ರಾಮನ ಆಜ್ಞೆಯಂತೆ ಹೊರಟ ಯಜ್ಞಾಶ್ವವನ್ನು ಭುಜಬಲ ಪರಾಕ್ರಮಿಗಳಾದ ರಾಜರುಗಳು ತಡೆಯಲು ಹೆದರಿ ನಮಸ್ಕರಿಸಿ ಮುಂದೆ ಹೋಗಲುಬಿಟ್ಟರು. ಹೀಗೆ ಯಜ್ಞಾಶ್ವವು ಭೂಮಿಯಲ್ಲೆಲ್ಲ ಸಂಚರಿಸುತ್ತ ವಾಲ್ಮೀಕಿಯ ಆಶ್ರಮದ ಬಳಿಗೆ ಬಂದಿತು. ಆಶ್ರಮದ ತೋಟದ ಹಸುರಾದ ಹುಲ್ಲನ್ನು ಕಂಡು ತಿನ್ನಲು ಒಳಹೊಕ್ಕಿತು.
10. ಯಜ್ಞಾಶ್ವದ ಹಣೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ "ಭೂಮಂಡದಲ್ಲಿ ಕೌಸಲ್ಯೆಯ ಮಗನಾದ ರಾಮನು ಒಬ್ಬನೇ ವೀರನು. ಇದು ಅವನ ಯಜ್ಞಕುದುರೆ. ಇದನ್ನು ತಡೆಯುವ ಸಾರಸ್ಯವುಳ್ಳವರು ಯಾರೇ ಆದರೂ ತಡೆಯಲಿ" ಎಂದು ಬರೆಯಲಾಗಿತ್ತು.
11. ಲವನು ಆಶ್ರಮವನ್ನು ಹೊಕ್ಕ ಯಜ್ಞಾಶ್ವವನ್ನು ತನ್ನಉತ್ತರೀಯಿಂದ ಬಾಳೆಯ ಗಿಡಕ್ಕೆಕಟ್ಟಿ ಹಾಕಿದ್ದನ್ನು ಕಂಡು ಹೆದರಿದ ಮುನಿಸುತರು "ಬೇಡ ಬೇಡ ಅರಸುಗಳ ಕುದುರೆಯನ್ನು ಬಿಡು, ನಮ್ಮನ್ನು ಹೊಡೆಯವರು" ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಆಗ ಲವನು ನಗುತ "ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಮಕ್ಕಳು ಹೆದರಿದರೆ, ಜಾನಕಿಯ ಮಗನು ಇದಕ್ಕೆ ಹೆದರುವನೇ, ನೀವು ಹೋಗಿ" ಎಂದು ಶೌರ್ಯದಿಂದ ಹೇಳಿದನು.

III. ಕೆಳಗಿನ ಕವಿ / ಸಾಹಿತಿಯ ಜನ್ಮಸ್ಥಳ, ಕಾಲ, ಕೃತಿ ಮತ್ತು ಬಿರುದು / ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳನ್ನು ಕುರಿತುವಾಕ್ಯರೂಪದಲ್ಲಿ ಬರೆಯಿರಿ.

ಜನ್ಮಸ್ಥಳ ,ಕಾಲ	1 ಅಂಕ
ಕೃತಿ,ಬಿರುದು / ಪ್ರಶಸ್ತಿ	1 ಅಂಕ
ವಾಕ್ಯರೂಪದಲ್ಲಿ ಬರೆಯುವುದು, ಭಾಷಾಶೈಲಿಗೆ	1 ಅಂಕ
ಒಟ್ಟು 3 ಅಂಕಗಳು	

12. **ಲಕ್ಷ್ಮೀಶ** : ನಡುಗನ್ನಡದ ಕವಿ ಲಕ್ಷ್ಮೀಶನು ಸಾ ಶ. ಸುಮಾರು 1550ರಲ್ಲಿ ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕಡೂರು ತಾಲೂಕಿನ ದೇವನೂರಿನಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದನು. ಲಕ್ಷ್ಮೀರಮಣ, ಲಕ್ಷ್ಮೀಪತಿ ಎಂಬ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಈತನು 'ಜೈಮಿನಿಭಾರತ'ವೆಂಬ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಕಾವ್ಯವನ್ನು ರಚಿಸಿರುವನು. ಲಕ್ಷ್ಮೀಶ ಕವಿಗೆ ಉಪಮಾಲೋಲ, ಕರ್ಣಾಟಕವಿಚೂತವನ ಚೈತ್ರ ಎಂಬ ಬಿರುದುಗಳಿವೆ.

!V. ಪ್ರಸ್ತಾರ ಹಾಕಿ ಗಣವಿಭಾಗ ಮಾಡಿ ಛಂದಸ್ಸನ್ನುಹೆಸರಿಸಿ ಲಕ್ಷಣಬರೆಯಿರಿ.

ಪ್ರಸ್ತಾರ ಹಾಕುವುದು 1 ಅಂಕ
ಗಣ ವಿಭಾಗಿಸುವುದು 1 ಅಂಕ
ಛಂದಸ್ಸಿನ ಹೆಸರು ಬರೆಯುವುದು 1 ಅಂಕ
ಒಟ್ಟು 3 ಅಂಕಗಳು

_ U _	_ _ U	U U U U U	_ _ U			
13. ಉರ್ವಿಯೊಳ್	ಕೌಸಲ್ಯೆ	ಪಡೆದ ಕುವ	ರಂ ರಾಮ			
_ U _	_ U _	U U – U	UUUUU			
ನೊರ್ವನೇ	ವೀರನಾ	ತನ ಯಜ್ಞ	ತುರಗಮಿದು			
_ U U U	_ U _	_ U _	U U U _	_ U -	U U U _	_
ನಿರ್ವಹಿಸ	ಲಾರ್ಪರಾ	ರಾದೊಡಂ	ತಡೆಯಲೆಂ	ದಿರ್ದ ಲೇ	ಖನವನೋ	ದಿ

ಇದು ವಾರ್ಧಕ ಷಟ್ಪದಿ ಛಂದಸ್ಸು

V . ಸಂದರ್ಭವನ್ನುಸ್ವಾರಸ್ಯದೊಂದಿಗೆಬರೆಯುವುದು :

ಕರ್ತೃ, ಆಕರ ಮತ್ತುಪದ್ಯದಹೆಸರು- 1 ಅಂಕ
ಸಂದರ್ಭದ ವಿವರಣೆ - 1 ಅಂಕ
ಸ್ವಾರಸ್ಯಮತ್ತುಶೈಲಿ- ಪದಬಂಧಗಳಿಗೆ - 1ಅಂಕ
ಒಟ್ಟು – 3 ಅಂಕಗಳು

14. "ರಘೂದ್ವಹನ ಸೊಲ್ಗೇಳಿ ನಮಿಸಲ್"

ಆಯ್ಕೆ : ಪ್ರಸ್ತುತ ಸಾಲನ್ನು ಕವಿ ಶ್ರೀ ಲಕ್ಷ್ಮೀಶ ವಿರಚಿತ 'ಜೈಮಿನಿಭಾರತ' ಮಹಾಕಾವ್ಯದಿಂದ ಆಯ್ದ 'ವೀರಲವ' ಎಂಬ ಪದ್ಯಪಾಠದಿಂದ ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ಸಂದರ್ಭ : ರಾವಣನ ವಧೆಯಿಂದ ಬ್ರಹ್ಮಹತ್ಯಾದೋಷ ಬಂದಿರುವುದನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಮಹರ್ಷಿಗಳ ಆದೇಶದಂತೆ ಶ್ರೀರಾಮನು ಅಶ್ವಮೇಧವನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಸಂಚಾರಕ್ಕೆ ತೆರಳಿದ ಕುದುರೆಯ ಬೆಂಗಾವಲಿಗೆ ಶತ್ರುಘ್ನನನ್ನು ಕಳುಹಿಸುತ್ತಾನೆ. ಶ್ರೀರಾಮನ ಅಶ್ವಮೇಧಯಾಗದ ಯಜ್ಞಾಶ್ವವು ಸಂಚರಿಸಿದ ಕಡೆಯಲ್ಲೆಲ್ಲ ಭುಜಬಲ ಪರಾಕ್ರಮಿಗಳಾದ ರಾಜರೆಲ್ಲ ರಾಮನ ಆಜ್ಞೆಗೆ ಹೆದರಿ, ತಡೆಯದೆ, ಕುದುರೆಗೆ ಭವ್ಯ ಸ್ವಾಗತ ಹಾಗೂ ಗೌರವವನ್ನು ನೀಡಿ ನಮಸ್ಕರಿಸಿ ಮುಂದೆ ಸಂಚರಿಸಲು ಬಿಟ್ಟರು ಎಂದು ವರ್ಣಿಸುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕವಿಯು ಈ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಸ್ವಾರಸ್ಯ : ಶ್ರೀರಾಮನ ಹೆಸರನ್ನು ಕೇಳಿಯೇ ಪರಾಕ್ರಮಿಗಳಾದ ರಾಜರುಗಳು ಗೌರವದಿಂದ ನಮಿಸಿ ಶರಣಾಗಿ ಯಜ್ಞಾಶ್ವವು ಮುಂದೆ ಸಂಚರಿಸಲು ಅನುವು ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿರುವಲ್ಲಿ ಶ್ರೀರಾಮನ ಪರಾಕ್ರಮದ ಶ್ರೇಷ್ಠತೆಯು ಬಹುಸ್ವಾರಸ್ಯಪೂರ್ಣವಾಗಿ ವರ್ಣಿತಗೊಂಡಿದೆ.

15. "ತನ್ನಮಾತೆಯಂ ಸರ್ವಜನಮುಂ ಬಂಜೆಯೆನ್ನದಿರ್ದಪುದೆ"

ಆಯ್ಕೆ : ಪ್ರಸ್ತುತ ಸಾಲನ್ನು ಕವಿ ಶ್ರೀಲಕ್ಷ್ಮೀಶ ವಿರಚಿತ 'ಜೈಮಿನಿಭಾರತ' ಮಹಾಕಾವ್ಯದಿಂದ ಆಯ್ದ 'ವೀರಲವ' ಎಂಬ ಪದ್ಯಪಾಠದಿಂದ ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ಸಂದರ್ಭ : ಶ್ರೀರಾಮನ ಅಶ್ವಮೇಧಯಾಗದ ಯಜ್ಞಾಶ್ವವು ಭೂಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ಸಂಚರಿಸುತ್ತ ವಾಲ್ಮೀಕಿ ಆಶ್ರಮದ ಬಳಿಗೆ ಬರುತ್ತದೆ. ನಂತರ ಆಶ್ರಮದ ತೋಟದಲ್ಲಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬೆಳೆದು ನಿಂತ ಹಸುರು ಹುಲ್ಲನ್ನು ತಿನ್ನಲು ಬಯಸಿ ಕುದುರೆಯು ಆಶ್ರಮವನ್ನು ಹೊಕ್ಕಾಗ, ತೋಟದ ಕಾವಲನ್ನು ತನ್ನ ಜೊತೆಗಾರರೊಂದಿಗೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಲವನು ತನ್ನ ಆಶ್ರಮದ ತೋಟವನ್ನು ಧ್ವಂಸಮಾಡಿದ ಶ್ರೀರಾಮನ ಯಜ್ಞಾಶ್ವದ ಹಣೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಪಟ್ಟಿಯ ಬರೆಹವನ್ನು ಓದಿ ಅದನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ಹಾಕಲು ನಿರ್ಧರಿಸುತ್ತಾನೆ. ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಲವನು ಈ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ.

ಸ್ವಾರಸ್ಯ : ಕ್ಷತ್ರಿಯನಾದ ತಾನು ಬಾಲಕನಾದರೂ ಹೆದರದೆ ಕುದುರೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಲು ನಿರ್ಧರಿಸಿ, ತನ್ನ ವೀರತ್ವವನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸುವುದು ಲವನ ಈ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಸ್ವಾರಸ್ಯಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಗೊಂಡಿದೆ.

16. "ಅರಸುಗಳ ವಾಜಿಯಂ ಬಿಡು"

ಆಯ್ಕೆ : ಪ್ರಸ್ತುತ ಸಾಲನ್ನು ಕವಿ ಶ್ರೀಲಕ್ಷ್ಮೀಶ ವಿರಚಿತ 'ಜೈಮಿನಿಭಾರತ' ಮಹಾಕಾವ್ಯದಿಂದ ಆಯ್ದ 'ವೀರಲವ' ಎಂಬ ಪದ್ಯಪಾಠದಿಂದ ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ಸಂದರ್ಭ : ವಾಲ್ಮೀಕಿ ಆಶ್ರಮದ ತೋಟದಲ್ಲಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬೆಳೆದು ನಿಂತ ಹಸುರು ಹುಲ್ಲನ್ನು ತಿನ್ನಲು ಬಯಸಿ ಶ್ರೀರಾಮನ ಯಜ್ಞಾಶ್ವವು ಆಶ್ರಮವನ್ನು ಹೊಕ್ಕಾಗ, ತೋಟದ ಕಾವಲನ್ನು ತನ್ನ ಜೊತೆಗಾರರೊಂದಿಗೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ವೀರಲವನು ಆಶ್ರಮದ ತೋಟವನ್ನು ಧ್ವಂಸಮಾಡಿದ ಶ್ರೀರಾಮನ ಯಜ್ಞಾಶ್ವದ ಹಣೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಪಟ್ಟಿಯ ಬರೆಹವನ್ನು ಓದಿ ಅದನ್ನು ಕಟ್ಟಿಹಾಕಲು ನಿರ್ಧರಿಸಿ, ತನ್ನಉತ್ತರೀಯದಿಂದ ಯಜ್ಞಾಶ್ವವನ್ನು ಬಾಳೆಯ ಗಿಡಕ್ಕೆ ಕಟ್ಟಿಹಾಕುತ್ತಾನೆ. ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೆದರಿದ ಮುನಿಪುತ್ರರು ಈ ಮಾತನ್ನು ಲವನಿಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಸ್ವಾರಸ್ಯ : ಮುನಿಪುತ್ರರು ರಾಜನ ಯಜ್ಞಾಶ್ವವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಹಾಕುವುದು ಅಪರಾಧ. ಅದರಿಂದ ಮುಂದೆ ತೊಂದರೆ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಭಯಗೊಂಡಿರುವುದು ಈ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಸ್ವಾರಸ್ಯವಾಗಿ ವರ್ಣಿಸಲಾಗಿದೆ.

17. "ಜಾನಕಿಯ ಮಗನಿದಕೆ ಬೆದರುವನೆ"

ಆಯ್ಕೆ : ಪ್ರಸ್ತುತ ಸಾಲನ್ನು ಕವಿ ಶ್ರೀ ಲಕ್ಷ್ಮೀಶ ವಿರಚಿತ 'ಜೈಮಿನಿಭಾರತ' ಮಹಾಕಾವ್ಯದಿಂದ ಆಯ್ದ 'ವೀರಲವ' ಎಂ ಬಪದ್ಯಪಾಠದಿಂದ ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ಸಂದರ್ಭ : ವೀರಲವನು ಆಶ್ರಮದ ತೋಟವನ್ನು ಧ್ವಂಸಮಾಡಿದ ಶ್ರೀರಾಮನ ಯಜ್ಞಾಶ್ವದ ಹಣೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಪಟ್ಟಿಯಬರೆಹವನ್ನು ಓದಿ ಅದನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ಹಾಕಲು ನಿರ್ಧರಿಸಿ, ತನ್ನ ಉತ್ತರೀಯದಿಂದ ಯಜ್ಞಾಶ್ವವನ್ನು ಬಾಳೆಯ ಗಿಡಕ್ಕೆ ಕಟ್ಟಿ ಹಾಕುತ್ತಾನೆ. ಲವನು ಕುದುರೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿಹಾಕಿರುವುದನ್ನು ಕಂಡು ಹೆದರಿದ ಲವನ ಸಂಗಡಿಗರಾದ ಮುನಿಪುತ್ರರು ಕುದುರೆಯನ್ನು ಬಿಡು ಎಂದು ಲವನಿಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಈ ಮಾತನ್ನು ಲವನು ಮುನಿಪುತ್ರರಿಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ.

ಸ್ವಾರಸ್ಯ : ಸೀತೆಯ ಮಗನಾದ ಲವನಲ್ಲಿ ಕ್ಷತ್ರೀಯ ಸಹಜವಾಗಿರುವ ಧೈರ್ಯದ ಗುಣವು ಸ್ವಾರಸ್ಯಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಪ್ರಸ್ತುತ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತವಾಗಿದೆ.

18. ಉರ್ವಿಯೊಳ್ ಕೌಸಲ್ಯೆ ಪಡೆದ ಕುವರಂ ರಾಮ.

ಆಯ್ಕೆ : ಪ್ರಸ್ತುತ ಸಾಲನ್ನು ಕವಿ ಶ್ರೀ ಲಕ್ಷ್ಮೀಶ ವಿರಚಿತ 'ಜೈಮಿನಿಭಾರತ' ಮಹಾಕಾವ್ಯದಿಂದ ಆಯ್ದ 'ವೀರಲವ' ಎಂ ಬಪದ್ಯಪಾಠದಿಂದ ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ

ಸಂದರ್ಭ : ಕುದುರೆಯ ನೆತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಎದ್ದು ಕಾಣುವ ಚಿನ್ನದ ಪಟ್ಟಿಗೆಯಲ್ಲಿನ ಬರೆಹವನ್ನು ನೋಡಿ ಅದರಲ್ಲಿ ಬರೆದ "ಭೂಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ಕೌಸಲ್ಯೆಯು ಪಡೆದ ಕುಮಾರನು ರಾಮನು ಒಬ್ಬನೇ ಪರಾಕ್ರಮಿ. ಅವನ ಯಜ್ಞದ ಕುದುರೆಯು ಇದಾಗಿದೆ. ನಿಭಾಯಿಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವುಳ್ಳವರು ಯಾರೇ ಆದರೂ ಕುದುರೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ತಡೆಯಲಿ" ಎಂದುಇದ್ದ ಬರೆಹವನ್ನು ಓದಿಲವನು ಕೋಪಗೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. "ಶ್ರೀರಾಮನ ಅಹಂಕಾರವನ್ನು ಬಿಡಿಸದಿದ್ದರೆ ತನ್ನ ತಾಯಿಯನ್ನು ಎಲ್ಲ ಜನರೂ ಬಂಜೆ ಎನ್ನದಿರುವರೇ? ತನಗೆ ಇರುವ ತೋಳುಗಳು ಇವು ಏತಕೆ?" ಎಂದು ಲವನು ನಿಜ ಪ್ರತಿಜ್ಞೆಯನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಈ ಮಾತು ಬರುತ್ತದೆ.

ಸ್ವಾರಸ್ಯ : ಶ್ರೀರಾಮನೇ ತನ್ನತಂದೆಎಂದು ತಿಳಿಯದ ಲವನುಕುದುರೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟುವ ಸನ್ನಿವೇಶ ಹಾಗೂ ಲವನು ಹುಟ್ಟಿದ್ದು ಋಷ್ಯಾಶ್ರಮದಲ್ಲಾದರೂ ಸಹಜಕ್ಷಾತ್ರಗುಣ, ವೀರತೆಯಿಂದ ಕುದುರೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿಹಾಕುವ ದಿಟ್ಟತನ ಬಾಲ್ಯ ಸಹಜ ಸಾಹಸ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಇಲ್ಲಿ ಸ್ವಾರಸ್ಯ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಮೂಡಿಬಂದಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

19. ಪಾರ್ವರ ಮಕ್ಕಳಂಜಿದೊಡೆ ಜಾನಕಿಯಮಗನಿದಕೆ ಬೆದರುವನೆ

ಆಯ್ಕೆ : ಪ್ರಸ್ತುತ ಸಾಲನ್ನು ಕವಿ ಶ್ರೀ ಲಕ್ಷ್ಮೀಶ ವಿರಚಿತ 'ಜೈಮಿನಿಭಾರತ' ಮಹಾಕಾವ್ಯದಿಂದ ಆಯ್ದ 'ವೀರಲವ' ಎಂಬ ಪದ್ಯಪಾಠದಿಂದ ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ಸಂದರ್ಭ : ಮುಗ್ಧ ಬಾಲಕನಾದ ಲವನು ನಂತರ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಇರುವ ಬಾಳೆಯ ಗಿಡಕ್ಕೆ ಕುದುರೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ಹಾಕುತ್ತಾನೆ. ಇದನ್ನು ಕಂಡ ಆತನ ಸಂಗಡಿಗರಾದ ಮುನಿಗಳ ಮಕ್ಕಳು ಅಧಿಕವಾಗಿ ಹೆದರಿ, ನಡುಗಿ "ಬೇಡಬೇಡ ಅರಸುಗಳ ಕುದುರೆಯನ್ನು ಬಿಡು, ನಮ್ಮನ್ನು ಹೊಡೆಯವರು" ಎಂದು ಲವನಲ್ಲಿ ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಆಗ ನಗುತ ಲವನು ತನ್ನ ಸಂಗಡಿಗರನ್ನು ಕುರಿತು "ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಮಕ್ಕಳು ಹೆದರಿದರೆ. ಜಾನಕಿಯ ಮಗನು ಇದಕ್ಕೆ ಹೆದರುವನೇ, ನೀವು ಹೋಗಿ" ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ.

ಸ್ವಾರಸ್ಯ : ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಕಷ್ಟ-ಸವಾಲುಗಳು ಬಂದಾಗ ಚಿಕ್ಕವರು, ಅಸಮರ್ಥರು ಎಂದು ಕೂರದೆ ದಿಟ್ಟತನದಿಂದ ಎದುರಿಸಬೇಕೆಂಬ ನೀತಿಯನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಲವನ ಬಾಲ್ಯಸಹಜ ಸಾಹಸ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಕ್ಷತ್ರಿಯನಾದ ಲವನು ತಾನು ಬಾಲಕನಾದರೂ ಹೆದರದೆ ಕುದುರೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಲು ನಿರ್ಧರಿಸಿ, ತನ್ನ ವೀರತ್ವವನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸಿರುವುದು ಸ್ವಾರಸ್ಯವಾಗಿ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಗೊಂಡಿದೆ.

VI. ಕೆಳಗಿನಪದ್ಯಭಾಗವನ್ನುಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಿ ಬರೆಯುವುದು (ತಪ್ಪಿಲ್ಲದೆ ಬರೆದ ಪ್ರತಿ ಸಾಲಿಗೆ ಒಂದು ಅಂಕ) :

20. ಉರ್ವಿಯೊಳ್ ಕೌಸಲ್ಯೆ ಪಡೆದ ಕುವರಂ ರಾಮ
ನೋರ್ವನೇ ವೀರನಾತನ ಯಜ್ಞತುರಗಮಿದು
ನಿರ್ವಹಿಸಲಾರ್ಪರಾರಾದೊಡಂ ತಡೆಯಲೆಂದಿರ್ದ ಲೇಖನವನೋದಿ
ಗರ್ವಮಂ ಬಿಡಿಸದಿರ್ದೊಡೆ ತನ್ನಮಾತೆಯಂ
ಸರ್ವಜನಮುಂ ಬಂಜೆಯೆನ್ನದಿರ್ದಪುದೆ ತನ
ಗುರ್ವತೋಳ್ಗಳಿವೇತಕೆಂದು ಸಲೆ ವಾಸಿಯಂ ತೊಟ್ಟು ಲವನುರಿದೆದ್ದನು

ಅಥವಾ

ತೆಗೆದುತ್ತರೀಯಮಂ ಮುರಿದು ಕುದುರೆಯ ಗಳಕೆ
ಬಿಗಿದು ಕದಳೀದ್ರುಮಕೆ ಕಟ್ಟಲ್ಕೆ ಮುನಿಸುತರ್
ಮಿಗೆ ನಡುಗಿ ಬೇಡಬೇಡರಸುಗಳ ವಾಜಿಯಂ ಬಿಡು ಬಡಿವರೆಮ್ಮನೆನಲು
ನಗುತೆ ಪಾರ್ವರ ಮಕ್ಕಳಂಜಿದೊಡೆ ಜಾನಕಿಯ
ಮಗನಿದಕೆ ಬೆದರುವನೆ ಪೋಗಿ ನೀವೆಂದು ಲವ
ನಗಡುತನದಿಂದೆ ಬಿಲ್ದಿರುವನೇರಿಸಿ ತೀಡಿ ಜೇಗೈದು ನಿಂತಿರ್ದನು

VII. ಪದ್ಯಭಾಗವನ್ನು ಓದಿ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಮೌಲ್ಯವನ್ನಾಧರಿಸಿ ಸಾರಾಂಶ ಬರೆಯುವುದು:

ವಿಷಯಾಂಶಕ್ಕೆ- 3 ಅಂಕಗಳು
ಅಡಕಗೊಂಡ ಮೌಲ್ಯ ಗುರುತಿಸುವುದು, ಪದಬಂಧ ಮತ್ತು ಭಾಷಾಶೈಲಿಗೆ- 1 ಅಂಕ
ಒಟ್ಟು – 4 ಅಂಕಗಳು

21. ಆದಿಕವಿ ವಾಲ್ಮೀಕಿ ಸಂಸ್ಕೃತ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ರಾಮಾಯಣ ಮಹಾಕಾವ್ಯ ರಚಿಸಿದರು. ಅದೇ ಕಾವ್ಯವನ್ನು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ 'ಲಕ್ಷೀಶ'ಕವಿಯು 'ಜೈಮಿನಿ ಭಾರತ' ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಿಂದ ರಚಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಇಲ್ಲಿ ಬರುವ ಕುಶಲವರ ಕತೆ ಸರಳವೂ ಸುಂದರವೂ ಆಗಿದೆ.ಶ್ರೀರಾಮನು ಕೈಗೊಂಡ ಅಶ್ವಮೇಧದ ಕುದುರೆಯನ್ನು ತನ್ನ ತಂದೆ ಶ್ರೀರಾಮನೇ ಎಂದು ತಿಳಿಯದ ಲವ ಬಾಲ ಸಹಜ ಕುತೂಹಲದಿಂದಕಟ್ಟುತ್ತಾನೆ. ಆ ಸಂರಂಭದ ಕಾವ್ಯಸೊಬಗನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸುವುದು 'ವೀರಲವ' ಪದ್ಯದ ಆಶಯವಾಗಿದೆ.

ಸೀತೆಯ ಅಗಲುವಿಕೆಯಿಂದ ಶ್ರೀರಾಮನು ಮಾನಸಿಕವಾಗಿ ದುಃಖಕ್ಕೀಡಾಗುತ್ತಾನೆ. ರಾವಣನ ವಧೆಯಿಂದ ಬ್ರಹ್ಮಹತ್ಯಾದೋಷ ಬಂದಿರುವುದನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಮಹರ್ಷಿಗಳ ಆದೇಶದಂತೆ ರಾಮ ಅಶ್ವಮೇಧವನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಸಂಚಾರಕ್ಕೆ ತೆರಳಿದ ಕುದುರೆಯ ಬೆಂಗಾವಲಿಗೆ ಶತ್ರುಘ್ನನನ್ನು ಕಳುಹಿಸುತ್ತಾನೆ. ರಾಮನ ಆಜ್ಞೆಯನ್ನು ಕೇಳಿ, ಭುಜಬಲ ಪರಾಕ್ರಮಿಗಳಾದ ರಾಜರು ಹೆದರಿ, ತಡೆಯದೆ, ನಮಸ್ಕರಿಸಿ ಕುದುರೆಯನ್ನು ಮುಂದೆ ಕಳುಹಿಸುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗೆ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಚರಿಸುತ್ತ ಯಜ್ಞದ ಉತ್ತಮವಾದ ಕುದುರೆ

ವಾಲ್ಮೀಕಿಯ ನಿಜಾಶ್ರಮದ ಬಳಿಗೆ ಬರುತ್ತದೆ. ವಾಲ್ಮೀಕಿಯ ನಿಜಾಶ್ರಮದ ಉಪಯೋಗದ ತೋಟದಲ್ಲಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬೆಳೆದು ನಿಂತಹುಲ್ಲುಗಳ ಹಸುರಿಗೆ ಬಯಸಿ, ಕುದುರೆಯು ಆಶ್ರಮದೊಳಕ್ಕೆ ಹೊಕ್ಕಾಗ, ವೀರಲವನು ಆ ತೋಟದ ಕಾವಲಿಗೆ ತನ್ನ ಜೊತೆಗಾರರ ಜೊತೆಗೂಡಿ ಆನಂದದಿಂದ ಆಟವಾಡುತ್ತಿರುತ್ತಾನೆ. ಧನುರ್ಧಾರಿಯಾದ ಲವನು ಉಪವನದದಲ್ಲಿ ಇರುವ ಪೂಜಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಉತ್ತಮಕುದುರೆಯನ್ನು ಕಾಣುತ್ತಾನೆ.

ಶ್ರೀರಾಮನ ಹೆಸರನ್ನು ಕೇಳಿಯೇ ಪರಾಕ್ರಮಿಗಳಾದ ರಾಜರುಗಳು ಗೌರವದಿಂದ ನಮಿಸಿ ಶರಣಾಗಿ ಯಜ್ಞಾಶ್ವವು ಮುಂದೆಸಂಚರಿಸಲು ಅನುವು ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿರುವಲ್ಲಿ ಶ್ರೀರಾಮನ ಪರಾಕ್ರಮದ ಶ್ರೇಷ್ಠತೆ ಹಾಗೂ ವಾಲ್ಮೀಕಿ ಮುನಿಯ ಆಶ್ರಮ ಸುಂದರ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿನ ಹಸುರನ್ನು ತಿನ್ನಲು ಬಯಸಿದ ಪೂಜಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಕುದುರೆಯನ್ನು ಲವನು ಕಂಡ ಬಗೆ ಮೌಲ್ಯಯುತವಾಗಿ ಮೂಡಿಬಂದಿದೆ.

22. ಆದಿಕವಿ ವಾಲ್ಮೀಕಿ ಸಂಸ್ಕೃತ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ರಾಮಾಯಣ ಮಹಾಕಾವ್ಯ ರಚಿಸಿದರು. ಅದೇ ಕಾವ್ಯವನ್ನು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ 'ಲಕ್ಷ್ಮೀಶ'ಕವಿಯು 'ಜೈಮಿನಿ ಭಾರತ' ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಿಂದ ರಚಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಇಲ್ಲಿ ಬರುವ ಕುಶಲವರ ಕತೆ ಸರಳವೂ ಸುಂದರವೂ ಆಗಿದೆ. ಶ್ರೀರಾಮನು ಕೈಗೊಂಡ ಅಶ್ವಮೇಧದ ಕುದುರೆಯನ್ನು ತನ್ನ ತಂದೆ ಶ್ರೀರಾಮನೇ ಎಂದು ತಿಳಿಯದ ಲವ ಬಾಲ ಸಹಜ ಕುತೂಹಲದಿಂದ ಕಟ್ಟುತ್ತಾನೆ. ಆ ಸಂದರ್ಭದದ ಕಾವ್ಯಸೊಬಗನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸುವುದು 'ವೀರಲವ' ಪದ್ಯದ ಆಶಯವಾಗಿದೆ.

ಆಶ್ರಮದ ಉಪವನದಲ್ಲಿ ಪೂಜಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಸುಂದರ ಕುದುರೆಯನ್ನು ಕಂಡ ಲವನು "ಇದು ಯಾವ ಕಡೆಯ ಕುದುರೆ? ಹೂತೋಟವನ್ನು ಹೊಕ್ಕು ನುಗ್ಗುನುರಿಯಾಗುವಂತೆ ತುಳಿದು ಹಾಳುಗೆಡವಿದೆ ಅಲ್ಲದೇ. ವಾಲ್ಮೀಕಿ ಮುನಿನಾಥನೇ ತೋಟವನ್ನು ಒಣಗದಂತೆ ಸದಾ ಕಾಪಾಡಿ ಸಂರಕ್ಷಿಸಬೇಕೆಂದು ನನನ್ನು ತೋಟದ ಕಾವಲಿಗೆ ನೇಮಿಸಿ, ವರುಣನು ಕರೆಸಲಾಗಿ ವರುಣಲೋಕಕ್ಕೆ ಹೋಗಿರುವರು. ಪುನಃ ವರುಣನ ಲೋಕದಿಂದ ಬಂದು ವಾಲ್ಮೀಕಿ ಮುನಿ ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಕೋಪಗೊಳ್ಳದಿರುವನೆ?" ಎಂದು ಕೊಂಡು ಲವನು ಕುದುರೆಯು ಇರುವ ಕಡೆಗೆ ನಡೆದುಬಂದನು. ನಂತರ ಕುದುರೆಯ ನೆತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಎದ್ದು ಕಾಣುವ ಚಿನ್ನದ ಪಟ್ಟಿಗೆಯಲ್ಲಿನ ಬರೆಹವನ್ನು ನೋಡಿ ಅದನ್ನು ಓದಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದನು.

ತನಗೆ ತೋಟದ ರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಗುರು ವಾಲ್ಮೀಕಿಯು ಹೇಳಿ ಹೋದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಈ ಕುದುರೆಯು ತೋಟವನ್ನು ತುಳಿದು ನಾಶಪಡಿಸಿದೆ. ಈ ವಿಚಾರ ತಿಳಿದು ವಾಲ್ಮೀಕಿ ಮುನಿ ಕೋಪಗೊಂಡು ಬೈಯುವರು. ಆದ್ದರಿಂದ ಕುದುರೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿಹಾಕಬೇಕೆಂದು ಲವನು ವೀರತೆಯಿಂದ ಕುದುರೆಯ ಬಳಿಗೆ ಬಿಲ್ಗೊಂಡು ಬಂದಿರುತ್ತಾನೆ. ಹುಟ್ಟಿದ್ದು ಋಷ್ಯಾಶ್ರಮದಲ್ಲಾದರೂ ಸಹಜ ಕ್ಷಾತ್ರಗುಣ ಲವನಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತಗೊಂಡಿರುವುದು ಸ್ವಾರಸ್ಯವಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಮೂಡಿಬಂದಿದೆ.

23. ಆದಿಕವಿ ವಾಲ್ಮೀಕಿಸಂಸ್ಕೃತ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ರಾಮಾಯಣ ಮಹಾಕಾವ್ಯ ರಚಿಸಿದರು. ಅದೇ ಕಾವ್ಯವನ್ನುಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ 'ಲಕ್ಷ್ಮೀಶ' ಕವಿಯು 'ಜೈಮಿನಿಭಾರತ' ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಿಂದ ರಚಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಇಲ್ಲಿ ಬರುವ ಕುಶ ಲವರ ಕತೆ ಸರಳವೂ ಸುಂದರವೂ ಆಗಿದೆ. ಶ್ರೀರಾಮನು ಕೈಗೊಂಡ ಅಶ್ವಮೇಧದ ಕುದುರೆಯನ್ನು ತನ್ನ ತಂದೆ ಶ್ರೀರಾಮನದು ಎಂದು ತಿಳಿಯದ ಲವ ಬಾಲ ಸಹಜ ಕುತೂಹಲದಿಂದ ಕಟ್ಟುತ್ತಾನೆ. ಆ ಸಂದರ್ಭದ ಕಾವ್ಯ ಸೊಬಗನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸುವುದು 'ವೀರಲವ' ಪದ್ಯದ ಆಶಯವಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀರಾಮನು ಸೀತೆಯ ಅಗಲುವಿಕೆಯಿಂದ ಮಾನಸಿಕವಾಗಿ ದುಃಖಕ್ಕೀಡಾಗಿ ರಾವಣನ ವಧೆಯಿಂದ ಬ್ರಹ್ಮಹತ್ಯಾದೋಷವನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಮಹರ್ಷಿಗಳ ಆದೇಶದಂತೆ ಅಶ್ವಮೇಧಯಾಗವನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಈ ಅಶ್ವಮೇಧಯಾಗದ ಕುದುರೆ ದೇಶದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಸುತ್ತಾಡಿ ವಾಲ್ಮೀಕಿ ಮಹರ್ಷಿಗಳ ಆಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಸಹಪಾಠಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಆಟವಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಲವನು ಕುದುರೆಯ ಬಳಿಗೆ ಬಂದು ಅದರ ಹಣೆಯ ಪಟ್ಟದಲ್ಲಿದ್ದ ಇಡೀ

ಭೂಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ಕೌಸಲ್ಯೆಯ ಮಗನಾದ ಶ್ರೀರಾಮನೊಬ್ಬನೇ ವೀರನು. ಇದು ಆತನ ಯಜ್ಞದ ಕುದುರೆ, ಇದನ್ನು ನರ್ವಹಿಸುವವರು ಯಾರಾದರೂ ಇದ್ದರೆ ತಡೆಯಲಿ" ಎಂದಿದ್ದ ಪಟ್ಟದ ಲೇಖನವನ್ನು ಓದಿ ಶ್ರೀರಾಮನ ಗರ್ವವನ್ನು ಬಿಡಿಸದಿದ್ದರೆ ತನ್ನ ತಾಯಿಯನ್ನು ಎಲ್ಲ ಜನರು ಬಂಜೆ ಎಂದು ಕರೆಯುವುದಿಲ್ಲವೇ? ತನಗೆ ತೋಳುಗಳಿರುವುದು ಏತಕೆ ಎಂದು ಪ್ರತಿಜ್ಞೆಗೈದು ಲವನು ಕೋಪಗೊಂಡು ಕುದುರೆಯನ್ನು ತನ್ನ ಉತ್ತರೀಯದಿಂದ ಕಟ್ಟಿ ಹಾಕುತ್ತಾನೆ.

ಲವ ಹುಟ್ಟಿದ್ದು ಋಷ್ಯಾಶ್ರಮದಲ್ಲಾದರೂ ಆತನಲ್ಲಿದ್ದ ಸಹಜ ಕ್ಷಾತ್ರಗುಣ, ವೀರತನ, ಮಾತೃಪ್ರೇಮ, ಸವಾಲುಗಳು, ಬಂದಾಗ ಚಿಕ್ಕವರು, ಅಸರ್ಥರು ಎಂದು ಕೂರದೆ ದಿಟ್ಟತನದಿಂದ ಎದುರಿಸಬೇಕೆಂಬ ಬಾಲ್ಯ ಸಹಜ ಸಾಹಸ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಹಾಗೂ ತಾಯಿಯ ಮೇಲಿನ ಗೌರವ ಅಭಿಮಾನ ಇಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ಉತ್ತಮ ಮೌಲ್ಯಗಳಾಗಿವೆ.

24. ಆದಿಕವಿ ವಾಲ್ಮೀಕಿ ಸಂಸ್ಕೃತ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ರಾಮಾಯಣ ಮಹಾಕಾವ್ಯ ರಚಿಸಿದರು. ಅದೇ ಕಾವ್ಯವನ್ನು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ 'ಲಕ್ಷೀಶ'ಕವಿಯು 'ಜೈಮಿನಿ ಭಾರತ' ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಿಂದ ರಚಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಇಲ್ಲಿ ಬರುವ ಕುಶ ಲವರ ಕತೆ ಸರಳವೂ ಸುಂದರವೂ ಆಗಿದೆ. ಶ್ರೀರಾಮನು ಕೈಗೊಂಡ ಅಶ್ವಮೇಧದ ಕುದುರೆಯನ್ನು ತನ್ನ ತಂದೆ ಶ್ರೀರಾಮನೇ ಎಂದು ತಿಳಿಯದ ಲವ ಬಾಲ ಸಹಜ ಕುತೂಹಲದಿಂದ ಕಟ್ಟುತ್ತಾನೆ. ಆ ಸಂದರ್ಭದ ಕಾವ್ಯಸೊಬಗನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸುವುದು 'ವೀರಲವ' ಪದ್ಯದ ಆಶಯವಾಗಿದೆ.

ತೋಟವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿದ ಕುದುರೆಯ ಹಣೆಯ ಮೇಲಿನ ಪಟ್ಟದ ಲಿಖಿತವನ್ನು ಓದಿಕೊಂಡ ವೀರಲವನು ಕೋಪಗೊಂಡು ತನ್ನ ಮೇಲು ಹೊದಿಕೆಯನ್ನು ತೆಗೆದು ಹುರಿಮಾಡಿ ಕುದುರೆಯ ಕೊರಳಿಗೆ ಬಿಗಿಯುತ್ತಾನೆ. ಮುಗ್ಧ ಬಾಲಕನಾದ ಲವನು ನಂತರ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಇರುವ ಬಾಳೆಯ ಗಿಡಕ್ಕೆ ಕುದುರೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ಹಾಕುತ್ತಾನೆ. ಇದನ್ನು ಕಂಡ ಆತನ ಸಂಗಡಿಗರಾದ ಮುನಿಗಳ ಮಕ್ಕಳು ಅಧಿಕವಾಗಿ ಹೆದರಿ, ನಡುಗಿ "ಬೇಡಬೇಡ ಅರಸುಗಳ ಕುದುರೆಯನ್ನು ಬಿಡು, ನಮ್ಮನ್ನು ಹೊಡೆಯವರು" ಎಂದು ಲವನಲ್ಲಿ ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಆಗ ನಗುತ ಲವನು ತನ್ನ ಸಂಗಡಿಗರನ್ನು ಕುರಿತು "ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಮಕ್ಕಳು ಹೆದರಿದರೆ. ಜಾನಕಿಯ ಮಗನು ಇದಕ್ಕೆ ಹೆದರುವನೇ, ನೀವು ಹೋಗಿ" ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಅಲ್ಲದೇ ಶೌರ್ಯದಿಂದ ಬಿಲ್ಲಿನ ಹೆದೆಯನ್ನು ಬಿಗಿದು, ಸವರಿ ಧನುಷ್ಟಂಕಾರಮಾಡಿ ಯುದ್ಧಮಾಡಲು ಸನ್ನದ್ಧನಾಗಿ ನಿಲ್ಲುತ್ತಾನೆ. ಶ್ರೀರಾಮನೇ ತನ್ನ ತಂದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಯದ ಲವ ಕುದುರೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟುವ ಸನ್ನಿವೇಶ ಹಾಗೂ ಲವನು ಹುಟ್ಟಿದ್ದು ಋಷ್ಯಾಶ್ರಮದಲ್ಲಾದರೂ ಸಹಜ ಕ್ಷಾತ್ರಗುಣ, ವೀರತೆಯಿಂದ ಮತ್ತು ಮುಗ್ಧತೆಯಿಂದ ಕುದುರೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿಹಾಕುವ ರೀತಿ ಮನೋಜ್ಞವಾಗಿ ಪ್ರಸ್ತುತ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಮೂಡಿಬಂದಿದೆ.

ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಕಷ್ಟ-ಸವಾಲುಗಳು ಬಂದಾಗ ಚಿಕ್ಕವರು, ಅಸಮರ್ಥರು ಎಂದು ಕೂರದೆ ದಿಟ್ಟತನದಿಂದ ಎದುರಿಸಬೇಕೆಂಬ ಬಾಲ್ಯಸಹಜ ಸಾಹಸಪ್ರವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು. ಕ್ಷತ್ರಿಯನಾದ ಲವನು ತಾನು ಬಾಲಕನಾದರೂ ಹೆದರದೆ ಕುದುರೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಲು ನಿರ್ಧರಿಸಿ, ತನ್ನ ವೀರತ್ವವನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸಿರುವುದು ಸ್ವಾರಸ್ಯವಾಗಿ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಗೊಂಡಿದೆ.

VIII. ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಎಂಟು-ಹತ್ತು ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸುವುದು.

ಅಂಶಗಳನ್ನಾಧರಿಸಿ ಪಠ್ಯಾಂಶಕ್ಕೆ- 3 ಅಂಕಗಳು

ಭಾಷಾಶೈಲಿಗೆ,ಪದಬಂಧಗಳಿಗೆ- 1 ಅಂಕ

ಒಟ್ಟು – 4 ಅಂಕಗಳು

25. ರಾಮನ ಅಶ್ವಮೇಧಯಾಗದ ಕುದುರೆ ದೇಶದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಚರಿಸುತ್ತದೆ. ಶ್ರೀರಾಮನ ಯಾಗದ ಕುದುರೆ ಎಂದು ತಿಳಿದು ರಾಜ ಮಹಾರಾಜರುಗಳು ಅದನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ಹಾಕದೆ ನಮಸ್ಕರಿಸಿ ಕಳುಹಿಸುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗೆ ಭೂಮಂಡಲದಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಸಂಚರಿಸುತ್ತಾ ಬಂದ ಕುದುರೆ ವಾಲ್ಮೀಕಿ ಆಶ್ರಮದ ಉಪವನದ ಹುಲ್ಲನ್ನು ಕಂಡು ತಿನ್ನಲು ಬಯಸಿ ಉದ್ಯಾನವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿತು.

ಅಲ್ಲಿದ್ದ ಹೂವಿನ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ತುಳಿದು ಹುಲ್ಲನ್ನು ತಿನ್ನಲಾರಂಭಿಸಿತು. ಉದ್ಯಾನವನದ ಮೇಲುಸ್ತುವಾರಿಯನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದ ಲವನು ಕುದುರೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿಹಾಕಲು ಬಂದಾಗ ಅದರ ಹಣೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಲೇಖನವನ್ನು ಓದುತ್ತಾನೆ. "ಈ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಕೌಸಲ್ಯೆಯ ಮಗ ರಾಮನೊಬ್ಬನೇ ವೀರನು. ಅವನ ಯಾಗದ ಕುದುರೆಯಿದು. ಇದನ್ನು ಕಟ್ಟಿಹಾಕುವ ವೀರರು ಯಾರಾದರೂ ಇದ್ದರೆ ಕಟ್ಟಿಹಾಕಬಹುದು." ಈ ಮಾತುಗಳಿಂದ ಲವನು ಕೋಪಗೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಕೌಸಲ್ಯೆಯ ಮಗ ರಾಮನು ಮಾತ್ರ ವೀರನೇ? ಜಾನಕಿಯ ಮಗನಾದ ನಾನು ವೀರನಲ್ಲವೇ? ತಾನೀಗ ಕುದುರೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿಹಾಕದಿದ್ದರೆ ಲೋಕದ ಜನರು ತನ್ನ ಮಾತೆಯಾದ ಜಾನಕಿಯನ್ನು ಬಂಜೆಯೆನ್ನದೆ ಇರುವರೇ? ಎಂದು ತನ್ನ ಉತ್ತರೀಯದಿಂದ ಆ ಕುದುರೆಯನ್ನು ಬಾಳೆಗಿಡಕ್ಕೆ ಕಟ್ಟಿಹಾಕಲು ಮುಂದಾಗುತ್ತಾನೆ. ಆಗ ಅಲ್ಲಿದ್ದ ತಪಸ್ವಿ ಪುತ್ರರು ಅದು ಅರಸನ ಕುದುರೆ ಅದನ್ನು ಕಟ್ಟಿಹಾಕಿದರೆ ನಮ್ಮನ್ನು ಹೊಡೆಯುವರು ಎಂದು ಬಾಲಸಹಜ ಭಯದಿಂದ ಹೇಳಿದಾಗ, "ಋಷಿಯ ಮಕ್ಕಳಾದ ನೀವು ಅಂಜಿದರೆ ಕ್ಷತ್ರಿಯ ಕುಲಜನಾದ ನಾನು ಹೆದರುವುದೇ?" ಎಂದು ಆ ಕುದುರೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿಹಾಕುತ್ತಾನೆ.

26. ಲವ ಹುಟ್ಟಿ ಬೆಳೆದದ್ದು ವಾಲ್ಮೀಕಿ ಮುನಿಯ ಆಶ್ರಮದಲ್ಲಿಯೇ. ಸಾತ್ವಿಕ ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದರೂ ಆತ ಶ್ರೀರಾಮನ ಮಗ. ಸಹಜವಾಗಿ ಆತನಿಗೆ ಕ್ಷಾತ್ರಗುಣ ಮೈಗೂಡಿದೆ. ಕವಿ ಲಕ್ಷ್ಮೀಶ ಬಾಲಕನಾದ ಲವನಲ್ಲಿದ್ದ ಕ್ಷತ್ರಿಯ ಸಹಜವಾದ ವರ್ತನೆ, ಧೈರ್ಯ, ಸಾಹಸ ಪ್ರವೃತ್ತಿ, ಯಾವುದೇ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಎದೆಗುಂದದೆ ಮುನ್ನುಗ್ಗುವ ನಾಯಕತ್ವದ ಗುಣಗಳನ್ನು ಸಹಜ ಸುಂದರವಾಗಿ ವರ್ಣಿಸಿದ್ದಾನೆ. ವಾಲ್ಮೀಕಿ ಮುನಿಗಳು ತನಗೆ ಉದ್ಯಾನವನದ ರಕ್ಷಣೆಯ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರುವುದರಿಂದ ಬಾಲಕ ಲವ ಅದರ ಆರೈಕೆಯನ್ನು ನಿಷ್ಠೆಯಿಂದ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದನು. ಶ್ರೀರಾಮನ ಯಾಗದ ಕುದುರೆ ಬಂದು ಉದ್ಯಾನವನದ ಹೂಗಿಡಗಳನ್ನು ನುಗ್ಗು ನುರಿಯಾಗುವಂತೆ ತುಳಿಯುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಕಂಡು ಆತನಿಗೆ ಕೋಪ ತಡೆಯಲಾಗಲಿಲ್ಲ. ಯಾವುದೀ ಕುದುರೆ ನಮ್ಮ ಉದ್ಯಾನವನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯಲ್ಲಾ ಎಂದು ಆತ ಅದರ ಹತ್ತಿರ ಹೋಗುತ್ತಾನೆ. ಅದರ ಹಣೆಯ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಲೇಖನ ಆತನ ಕ್ಷಾತ್ರರಕ್ತ ಮತ್ತಷ್ಟು ಕುದಿಯುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಕೌಸಲ್ಯಾ ಪುತ್ರನಾದ ರಾಮನೊಬ್ಬನೇ ವೀರನಂತೆ ಜಾನಕಿಯ ಮಗನಾದ ನಾನು ವೀರನಲ್ಲವೇ? ಎನ್ನುವಲ್ಲಿ ಕ್ಷತ್ರಿಯ ಪುತ್ರಿ ಜಾನಕಿಯ ಮಗನಾದ ಲವನಲ್ಲಿರುವ ಕ್ಷಾತ್ರ ತೇಜಸ್ಸು ಹೊಮ್ಮಿ ರಾಮನ ಗರ್ವವನ್ನು ಬಿಡಿಸದಿದ್ದರೆ ನನಗೆ ಇರುವ ತೋಳುಗಳು ಏತಕ್ಕೆಂದು ವೀರಾವೇಷದಿಂದ ಕುದುರೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿಹಾಕಲು ಮುಂದಾಗುತ್ತಾನೆ. ಶಾಂತಿಪ್ರಿಯರಾದ ಮುನಿಕುಮಾರರು ಬೇಡ ಅರಸರ ಕುದುರೆ ಎಂದು ಭಯಭೀತರಾದರೆ, ಮುನಿಸುತರ ಮಕ್ಕಳು ಹೆದರಿದರೆ ಜಾನಕಿಯ ಮಗನಿದಕೆ ಬೆದರುವನೇ ? ಎಂದು ತನ್ನಲ್ಲಿ ರಕ್ತಗತವಾಗಿ ಬಂದಿರುವ ಧೈರ್ಯ ಶೌರ್ಯ ಬಾಲಸಹಜ ಸಾಹಸಪ್ರವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಮೆರೆಯುತ್ತಾನೆ. ಹೀಗೆ ಲವನ ಕ್ಷಾತ್ರಗುಣ ಪದ್ಯದುದ್ದಕ್ಕೂ ಅರ್ಥಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಮೂಡಿಬಂದಿದೆ.

8. ಕೆಮ್ಮನೆ ಮೀಸೆವೊತ್ತನೆ
: ಮಾದರಿ ಉತ್ತರಗಳು :

I. ಒಂದೊಂದು ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಬರೆಯುವುದು (ವಾಕ್ಯ ರೂಪದಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರತಿ ಸರಿ ಉತ್ತರಕ್ಕೆ 1 ಅಂಕ) :

1. ದ್ರೋಣನು ಪರಶುರಾಮರಲ್ಲಿಗೆ ದ್ರವ್ಯವನ್ನು (ಹಣವನ್ನು) ಬೇಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಬಂದನು.
2. ಪರಶುರಾಮನು ದೋಣನಿಗೆ ವಾರುಣ, ವಾಯುವ್ಯ, ಆಗ್ನೆಯ, ಐಂದ್ರಾದಿ ಎಂಬ ಪ್ರಧಾನ ಅಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟನು.
3. ದ್ರುಪದನು ಛತ್ರಾವತಿಯಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯಭಾರ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದನು.
4. ದ್ರೋಣಾಚಾರ್ಯರನ್ನು ಕುಂಭ ಸಂಭವ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ.
5. ಅಂತಹವನನ್ನು ನಾನು ತಿಳಿದಿಲ್ಲ; ಅವನನ್ನು ಹೊರಕ್ಕೆ ತಳ್ಳು ಎಂದು ದ್ರುಪದನು ಪಡಿಯರನಿಗೆ (ದ್ವಾರಪಾಲಕನಿಗೆ) ಹೇಳಿದನು.
6. ಮಣ್ಣಿನ ಪಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಅರ್ಘ್ಯವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದವರು ದ್ರೋಣರು.
7. ದ್ರೋಣನು ಮಗನಾದ ಅಶ್ವತ್ಥಾಮಗನೊಂದಿಗೆ ಪರಶುರಾಮನ ಬಳಿಗೆ ಬಂದರು.

IV. ಮೂರು-ನಾಲ್ಕು ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಬರೆಯುವುದು (ಉತ್ತರದ ಅಂಶಗಳನ್ನಾಧರಿಸಿ ಪ್ರತಿ ಸರಿಯುತ್ತರಕ್ಕೆ 2 ಅಂಕಗಳು) :

8. ಪರಶುರಾಮನು ತನ್ನಲ್ಲಿದ್ದದ್ದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಬೇಡಿದವರಿಗೆ ದಾನಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ ಆತನ ಬಳಿ ಬಿಲ್ಲು ಬಾಣಗಳಲ್ಲದೆ ಬೇರೇನೂ ಇರಲಿಲ್ಲ . ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ದ್ರೋಣನು ಅಶ್ವತ್ಥಾಮನ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಏನಾದರು ದ್ರವ್ಯ ಬೇಡಲೆಂದು ಪರಶುರಾಮನ ಬಳಿಗೆ ಬಂದನು . ಆಗ ಪರಶುರಾಮನು ತನ್ನ ಬಳಿ ಚಿನ್ನದ ಪಾತ್ರೆಗಳಿಲ್ಲದುದರಿಂದ ದ್ರೋಣರಿಗೆ ಮಣ್ಣಿನ ಪಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಅರ್ಘ್ಯವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಪೂಜಿಸಿದನು.
9. ದ್ರುಪದನು ದೋಣರಿಗೆ "ನೀನು ಯಾರೆಂದು ನನಗೆ ತಿಳಿದಿಲ್ಲ. ನೀನು ನನ್ನನ್ನು ಅದೆಲ್ಲಿ ಕಂಡಿದ್ದೆಯೊ? ರಾಜನಿಗೂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಿಗೂ ಯಾವ ವಿಧವಾದ ಸ್ನೇಹ? ಮನುಷ್ಯರಾದವರು ಇಷ್ಟು ನಾಚಿಕೆಗೆಟ್ಟವರೂ ಆಗುತ್ತಾರೆಯೇ? ಎಂಬ ಮಾತುಗಳಿಂದ ದ್ರೋಣನಿಗೆ ಮರ್ಮಭೇದಕವಾಗುವಂತೆ ಹೀಯ್ಯಾಳಿಸಿದನು.
10. ದ್ರೋಣನು ದೃಪತನನ್ನು ಕುರಿತು ಎಲ್ಲೋ ದುಷ್ಟನೇ ನೊಣಕ್ಕೆ ಕಸವೇ ಸೃಷ್ಟಿವಾದುದು ಎನ್ನುವ ಗಾದೆಯ ಮಾತಿನಂತೆ ನಿನ್ನ ಯೋಗ್ಯತೆ ನನ್ನವರಿಗೂ ಬರಲು ಸಾಧ್ಯವೇ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿದವೆಂಬ ಒಂದು ಕಾರಣದಿಂದ ನಿನ್ನನ್ನು ನಾನು ಕೊಲ್ಲಲಾರೆ ಈ ಸಭಾಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ನನ್ನನ್ನು ಹೀಯಾಳಿಸಿದ ನಿನ್ನನ್ನು ನೀರಾಯಸವಾಗಿ ನನ್ನ ಶಿಷ್ಯರಿಂದ ನಿನ್ನನ್ನು ಗಾಬರಿ ಪಡಿಸುವಂತೆ ಕಟ್ಟಿಸದೆ ಬಿಟ್ಟರೆ ನಾನು ಮೀಸೆಯನ್ನು ಹೊತ್ತಿರುವುದು ವ್ಯರ್ಥವೆಲ್ಲವೇ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಪ್ರತಿಜ್ಞೆಗೆಯುತ್ತಾನೆ.
11. ಪರಶುರಾಮನು ದ್ರೋಣನಿಗೆ ಈಗ ಇದೊಂದು ಬಿಲ್ಲು ಹಾಗೂ ಇದೊಂದು ದಿವ್ಯಸ್ತ್ರಗಳ ಸಮೂಹವು ಇದೆ ಬೇರೆ ಯಾವ ಆಸ್ತಿಯೂ ಇಲ್ಲ ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ನಿನಗೆ ಯಾವುದನ್ನು ಕೊಡಲಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಯೋಚಿಸಿ ಹೇಳು ಎಂದು ಹೇಳಿದನು ಆಗ ದ್ರೋಣನು ನನಗೆ ವಿದ್ಯಾ ಧನವೇ ಧನವಾಗಿದೆ ಆದುದರಿಂದ ದಿವ್ಯವಾದ ಅಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ದಯಪಾಲಿಸಬೇಕೆಂದು ಪರಶುರಾಮನಲ್ಲಿ ಕೇಳುತ್ತಾನೆ ಪರಶುರಾಮನು ವರುಣ ವಾಯುವ್ಯ ಆಗ್ನೇಯ ಇಂದ್ರಾಧಿ ಮೊದಲಾದ ಪ್ರಧಾನ ಅಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ದ್ರೋಣನಿಗೆ ದಯಪಾಲಿಸುತ್ತಾನೆ.

V. ಕವಿಗಳ / ಸಾಹಿತಿಗಳ ಜನ್ಮಸ್ಥಳ ,ಕಾಲ, ಕೃತಿ ಮತ್ತು ಬಿರುದು / ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ವಾಕ್ಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಬರೆಯುವುದು :

ಜನ್ಮಸ್ಥಳ , ಕಾಲ 1 ಅಂಕ
ಕೃತಿ,ಬಿರುದು / ಪ್ರಶಸ್ತಿ 1ಅಂಕ
ವಾಕ್ಯರೂಪದಲ್ಲಿ ಬರೆಯುವುದು, ಭಾಷಾಶೈಲಿಗೆ 1 ಅಂಕ
ಒಟ್ಟು 3 ಅಂಕಗಳು

12. ಪಂಪ ಮಹಾಕವಿ ಸಾ. ಶ. 941 ರಲ್ಲಿ ವೆಂಕಿಮಂಡಲದ ವೆಂಗಿಪಳು ಎಂಬ ಅಗ್ರಹಾರದಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದನು. ಇವನು ಆದಿಪುರಾಣ ಮತ್ತು ವಿಕ್ರಮಾರ್ಜುನ ವಿಜಯಂ ಎಂಬ ಮಹಾ ಕಾವ್ಯಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾನೆ. ವಿಕ್ರಮಾರ್ಜುನ ವಿಜಯಕ್ಕೆ ಪಂಪ ಭಾರತ ಎಂಬ ಮತ್ತೊಂದು ಹೆಸರಿದೆ. ಪಂಪನನ್ನು ಸರಸ್ವತೀ ಮಣಿಹಾರ, ಸಂಸಾರಸಾರೋದಯ, ಕವಿತಾಗುಣಾರ್ಣವ ಎಂಬ ಬಿರುದುಗಳನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದನು.

VI. ಪ್ರಸ್ತಾರ ಹಾಕಿ ಗಣ ವಿಭಾಗಿಸಿ ಛಂದಸ್ಸನ್ನು ಹೆಸರಿಸುವುದು :

ಪ್ರಸ್ತಾರ ಹಾಕುವುದು 1 ಅಂಕ
ಗಣ ವಿಭಾಗಿಸುವುದು 1 ಅಂಕ
ಛಂದಸ್ಸಿನ ಹೆಸರು ಬರೆಯುವುದು 1 ಅಂಕ
ಒಟ್ಟು 3 ಅಂಕಗಳು

13.

_ _	U _ U	U U _		
ಅಂತೆಂ	ಬನಾರ್ಗೆ	ಪಿರಿದುಂ		
_ U U	_ _	U _ U	_ _	U U _
ಭ್ರಾಂತು ದ	ಲೇಂ ದ್ರೋ	ಣನೆಂಬ	ನೇಂ ಪಾ	ರ್ವನೆ ಪೇ

ಇದು ಕಂದ ಪದ್ಯ

VII. ಅಲಂಕಾರವನ್ನು ಹೆಸರಿಸಿ ಲಕ್ಷಣ ಬರೆದು ಸಮನ್ವಯ ಮಾಡುವುದು :

ಅಲಂಕಾರವನ್ನು ಹೆಸರಿಸುವುದು 1 ಅಂಕ
ಲಕ್ಷಣ ಬರೆಯುವುದು 1ಅಂಕ
ಅಂಶಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಸಮನ್ವಯಿಸುವುದು 1ಅಂಕ
ಒಟ್ಟು 3 ಅಂಕಗಳು

14. "ಖಳನೊಳವಿಂಗೆ ಕುಪ್ಪೆ ವರಮೆಂಬವೊಲಾಂಬರಮುಂಟೆ ನಿನ್ನೊಂದಳವು"

ಅಲಂಕಾರ ಹೆಸರು : ಉಪಮಾಲಂಕಾರ
ಲಕ್ಷಣ : ಎರಡು ವಸ್ತುಗಳಿಗಿರುವ ಸಾದೃಶ್ಯಸಂಪತ್ತನ್ನು ಪರಸ್ಪರ ಹೋಲಿಸಿ ವರ್ಣಿಸಿದರೆ ಅದು 'ಉಪಮಾಲಂಕಾರ'
ಉಪಮೇಯ : ದ್ರುಪದನ ಅಳವು (ಯೋಗ್ಯತೆ / ಪರಾಕ್ರಮ)
ಉಪಮಾನ : ಕುಪ್ಪೆಯನ್ನೇ ಶ್ರೇಷ್ಠವೆಂದು ಭಾವಿಸಿದ ನೊಣ(ನೊಣ)
ಉಪಮಾ ವಾಚಕ : ವೊಲ್
ಸಮಾನಧರ್ಮ : ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿಲ್ಲ
ಸಮನ್ವಯ : ಇಲ್ಲಿ ಉಪಮೇಯವಾಗಿರುವ ದುಪದನ ಯೋಗ್ಯತೆಯನ್ನು ಕುಪ್ಪೆಯನ್ನೇ ಶ್ರೇಷ್ಠವೆಂದು ಭಾವಿಸಿದ ನೊಳ (ನೊಣ)ಕ್ಕೆ ಹೋಲಿಸಲಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಇದು ಉಪಮಾಲಂಕಾರವಾಗಿದೆ .

VIII. ಗಾದೆಯನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಿ ಬರೆಯುವುದು :

ಗಾದೆಯ ಮಹತ್ವದ ವಿವರಣೆ 1 ಅಂಕ
ಅರ್ಥ ವಿವರಣೆ 1 ಅಂಕ
ಭಾಷಾ ಶೈಲಿಗೆ ಪದಬಂಧಗಳಿಗೆ 1 ಅಂಕ

ಒಟ್ಟು 3 ಅಂಕಗಳು

15. ಬೆಳೆಯುವ ಸಿರಿ ಮೊಳಕೆಯಲ್ಲಿ

16. ಮಾತೇ ಮುತ್ತು,ಮಾತೇ ಮೃತ್ಯು

IX. ಸಂದರ್ಭವನ್ನು ಸ್ವಾರಸ್ಯದೊಂದಿಗೆ ಬರೆಯುವುದು :

ಕರ್ತೃ, ಆಕರ ಮತ್ತು ಪದ್ಯದ ಹೆಸರು 1 ಅಂಕ
ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ವಿವರಣೆ 1 ಅಂಕ
ಸ್ವಾರಸ್ಯ ಮತ್ತು ಶೈಲಿ 1 ಅಂಕ
ಒಟ್ಟು 3 ಅಂಕಗಳು

17. "ಈಗಳೊಂದಡಕೆಯುಮಿಲ್ಲಕೈಯೊಳ್" (ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ-ಸಾಧಾರಣ)

ಆಯ್ಕೆ : ಈ ವಾಕ್ಯವನ್ನು ಪಂಪ ಮಹಾಕವಿ ರಚಿಸಿರುವ ' ವಿಕ್ರಮಾರ್ಜುನ ವಿಜಯಂ ' ಕೃತಿಯಿಂದ ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿರುವ ' ಕೆಮ್ಮನೆ ಮೀಸೆವೊತ್ತನೇ ' ಎಂಬ ಪದ್ಯಭಾಗದಿಂದ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ .

ಸಂದರ್ಭ: ದ್ರೋಣನು ತನಗೆ ಬಡತನವುಂಟಾಗಲು ಅಶ್ವತ್ಥಾಮನನ್ನೂ ಕರೆದುಕೊಂಡು ದೇಶದೇಶಗಳಲ್ಲೆಲ್ಲ ಸುತ್ತಿ ಪರಶುರಾಮನ ಬಳಿಗೆ ಬಂದು ಸಹಾಯ ಯಾಚಿಸಿದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಪರಶುರಾಮನು "ನನ್ನ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಬೇಡಿದವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟೆನು, ಭೂಮಂಡಲವನ್ನು ಗುರುಗಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟೆನು. ಈಗ ನನ್ನಲ್ಲಿ ಒಂದಡಕೆಯೂ ಇಲ್ಲ" ಎಂದು ದ್ರೋಣನಿಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ .

ಸ್ವಾರಸ್ಯ : ದ್ರೋಣನು ತನ್ನ ಬಳಿ ಬಂದು ಸಹಾಯ ಯಾಚಿಸಿದಾಗ ಪರಶುರಾಮನು ಯಾವುದೇ ಮುಚ್ಚುಮರೆ ಇಲ್ಲದೆ ತನ್ನ ನಿಜ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಈ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಸ್ವಾರಸ್ಯ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ವ್ಯಕ್ತವಾಗಿದೆ.

18. "ವಿದ್ಯಾಧನಮೆ ಧಮನಪ್ಪುದು" (ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ -ಸಾಧಾರಣ)

ಆಯ್ಕೆ : ಈ ವಾಕ್ಯವನ್ನು ಪಂಪ ಮಹಾಕವಿ ರಚಿಸಿರುವ ' ವಿಕ್ರಮಾರ್ಜುನ ವಿಜಯಂ ' ಕೃತಿಯಿಂದ ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿರುವ ' ಕೆಮ್ಮನೆ ಮೀಸೆವೊತ್ತನೇ " ಎಂಬ ಪದ್ಯಭಾಗದಿಂದ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ .

ಸಂದರ್ಭ : ದ್ರೋಣನು ತನ್ನ ಬಳಿ ಬಂದು ಸಹಾಯ ಯಾಚಿಸಿದಾಗ ಪರಶುರಾಮನು " ಎಲೈ ದ್ರೋಣನೆ ಈಗ ಇದೊಂದು ಬಿಲ್ಲ ಇದೊಂದು ದಿವ್ಯಾಸ್ತ್ರಗಳ ಸಮೂಹವೂ ಇದೆ . ನನ್ನಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಯಾವುದೇ ಆಸ್ತಿಯಿಲ್ಲ . ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ನಿನಗೆ ಯಾವುದನ್ನು ಕೊಡಲಿ ? ಚೆನ್ನಾಗಿ ಹೇದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ದೋಣನು " ನನಗೆ ವಿದ್ಯಾಧನವೇ ಧನವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಆ ದಿವ್ಯಾಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ದಯಪಾಲಿಸಬೇಕು " ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ . ಯೋಚಿಸಿ ಹೇಳು ಎಂದು

ಸ್ವಾರಸ್ಯ : 'ವಿದ್ಯಾಧನವೆ ನಿಜವಾದ ಸಂಪತ್ತು' ಎಂದು ಹೇಳುವ ಮೂಲಕ ದೋಣನು ವಿದ್ಯೆಯ ಮಹತ್ವವನ್ನು ತಿಳಿಸಿರುವುದು ಇಲ್ಲಿನ ಸ್ವಾರಸ್ಯವಾಗಿದೆ.

19. "ಎಂತು ನಾಣಿಲಿಗರಪ್ಪರೆ ಮಾನಸರ್" (ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ-ಕಠಿಣ)

ಆಯ್ಕೆ : ಈ ವಾಕ್ಯವನ್ನು ಪಂಪ ಮಹಾಕವಿ ರಚಿಸಿರುವ ' ವಿಕ್ರಮಾರ್ಜುನ ವಿಜಯಂ ' ಕೃತಿಯಿಂದ ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿರುವ ' ಕೆಮ್ಮನೆ ಮೀಸೆವೊತ್ತನೇ ' ಎಂಬ ಪದ್ಯಭಾಗದಿಂದ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ .

ಸಂದರ್ಭ : ದ್ರೋಣನು ದ್ರುಪದನ ಬಳಿಗೆ ಹೋಗಿ "ಅಣ್ಣಾ ನೀನೂ ನಾನೂ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿದುದನ್ನು ತಿಳಿದಿಲ್ಲವೇ? "ಎನ್ನಲು ದ್ರುಪದನು ನನಗೆ ನಿನ್ನ ಪರಿಚಯವಿಲ್ಲ. ನೀನು ನನ್ನನ್ನು ಅದೆಲ್ಲಿ ಕಂಡಿದ್ದೆಯೊ? ರಾಜನಿಗೂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಿಗೂ ಯಾವ ವಿಧವಾದ ಸ್ನೇಹ ? ಮನುಷ್ಯರಾದವರು ಇಷ್ಟು ನಾಚಿಕೆಗೆಟ್ಟವರೂ ಆಗುತ್ತಾರೆಯೇ? ಎಂಬ ಮಾತುಗಳಿಂದ ದೋಣನಿಗೆ ಹೀಯ್ಯಾಳಿಸುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಈ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ.

ಸ್ವಾರಸ್ಯ : ತನ್ನ ಸಹಪಾಠಿಯಾಗಿದ್ದ ಆತ್ಮೀಯ ಸ್ನೇಹಿತ ಒಬ್ಬ ಬಡವನೆಂಬ ಕಾರಣಕ್ಕೆ ' ನೀನಾರೋ ನನಗೆ ತಿಳಿದಿಲ್ಲ 'ಎಂದು ಹೇಳುವ ದ್ರೋಣನ ಅಹಂಕಾರ ಇಲ್ಲಿ ಸ್ವಾರಸ್ಯಪೂರ್ಣವಾಗಿ ವ್ಯಕ್ತವಾಗಿದೆ.

20. "ನೊಳವಿಂಗೆ ಕುಪ್ಪೆವರಂ " (ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ-ಕಠಿಣ)

ಆಯ್ಕೆ : ಈ ವಾಕ್ಯವನ್ನು ಪಂಪ ಮಹಾಕವಿ ರಚಿಸಿರುವ ' ವಿಕ್ರಮಾರ್ಜುನ ವಿಜಯಂ ' ಕೃತಿಯಿಂ ದ ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿರುವ ' ಕೆಮ್ಮನೆ ಮೀಸೆವೊತ್ತನೇ ' ಎಂಬ ಪದ್ಯಭಾಗದಿಂದ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ .

ಸಂದರ್ಭ : ದ್ರುಪದನು ಹೀಯಾಳಿಸಿದಾಗ ಕೋಪಗೊಂಡ ದ್ರೋಣನು ದ್ರುಪದನನ್ನು ಕುರಿತು "ಎಲೋ ಏಳನೇ , ನೊಣಕ್ಕೆ ಕಸವೇ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದುದು " ಎನ್ನುವ ಗಾದೆಯ ಹಾಗೆ ನಿನ್ನ ಯೋಗ್ಯತೆ ನನ್ನವರೆಗೂ ಉಂಟೆ? ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿದೆವೆಂಬ ಒಂದು ಕಾರಣದಿಂದ ನಿನ್ನನ್ನು ಕೊಲ್ಲಲಾರೆ, ಈ ಸಭಾವಲಯದಲ್ಲಿ ನನ್ನನ್ನು ಹಿಯ್ಯಾಳಿಸಿದ ನಿನ್ನನ್ನು ನನ್ನ ಶಿಷ್ಯರಿಂದ ನಿರಾಯಾಸವಾಗಿ, ನೀನು ಗಾಬರಿಪಡುವಂತೆ ಕಟ್ಟಿಸದೆ ಬಿಟ್ಟರೆ ನಾನು ಮೀಸೆಯನ್ನು ಹೊತ್ತಿರುವುದು ವ್ಯರ್ಥವಲ್ಲವೆ?" ಎಂದು ಶಪಥ ಮಾಡುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಈ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ.

ಸ್ವಾರಸ್ಯ : ' ನೊಣಕ್ಕೆ ಕಸವೇ ಶ್ರೇಷ್ಠ ' ಎಂಬಂತೆ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಯೋಗ್ಯತೆಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಗುಣ – ನಡತೆ ಅಭಿರುಚಿಗಳಿರುತ್ತವೆ ಎಂಬುದು ಇಲ್ಲಿ ಸ್ವಾರಸ್ಯಪೂರ್ಣವಾಗಿದೆ.

21. "ಜಲಕ್ಕನೀಗಳಱಿದೆಂ ಸಿರಿಕಳ್ಳೊಡವುಟ್ಟಿತೆಂಬುದಂ" (ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ-ಕಠಿಣ)

ಆಯ್ಕೆ : ಈ ವಾಕ್ಯವನ್ನು ಪಂಪ ಮಹಾಕವಿ ರಚಿಸಿರುವ 'ವಿಕಮಾರ್ಜುನ ವಿಜಯಂ ' ಕೃತಿಯಿಂದ ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿರುವ " ಕಮ್ಮನೆ ಮೀಸೆವೊತ್ತನೇ ' ಎಂಬ ಪದ್ಯಭಾಗದಿಂದ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ .

ಸಂದರ್ಭ : ತನ್ನ ಬಳಿ ಸಹಾಯ ಕೇಳಲು ಬಂದ ದ್ರೋಣನನ್ನು ಕುರಿತು ದ್ರುಪದನು " ನೀನು ನನ್ನನ್ನು ಅದೆಲ್ಲಿ ಕಂಡಿದ್ದೆಯೊ? ರಾಜನಿಗೂ ಬಾಹಣನಿಗೂ ಯಾವ ವಿಧವಾದ ಸ್ನೇಹ ? ಮನುಷ್ಯರಾದವರು ಇಷ್ಟು ನಾಚಿಕೆಗೆಟ್ಟವರೂ ಆಗುತ್ತಾರೆಯೇ?" ಎಂದು ಹೀಯಾಳಿಸಿದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ದೋಣನು "ಐಶ್ವರ್ಯವೆಂಬ ಮದವೇರಿದರೆ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಮುಖದಲ್ಲಿ ವಕತೆಯುಂಟಾಗುತ್ತದೆ; ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಐಶ್ವರ್ಯವು ಕಳ್ಳಿನೊಡನೆ (ಹೆಂಡದೊಡನೆ) ಹುಟ್ಟಿತು ಎಂಬುದನ್ನು ಈಗ ನಾನು ತಕ್ಷಣವೇ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಮರೆಯುವಂತೆ ಮಾಡುವುದು ; ತಿಳಿದೆನು " ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ .

ಸ್ವಾರಸ್ಯ : ಸಮುದ್ರ ಮಥನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಐಶ್ವರ್ಯ (ಲಕ್ಷಿ) ಮತ್ತು ಕಳ್ಳು (ಅಮೃತ / ಸುರಪಾನ) ಇವರಡೂ ಹುಟ್ಟಿದವು, ಆ ಘಟನೆಯನ್ನು ದ್ರೋಣನ ಮೂಲಕ ಮಹಾಕವಿ ಪಂಪನು' ದುಪದನ ಐಶ್ವರ್ಯ ಮದಕ್ಕೆ' ಅನ್ವಯಮಾಡಿ ಹೇಳಿರುವುದು ಇಲ್ಲಿನ ಸ್ವಾರಸ್ಯವಾಗಿದೆ.

22. "ನೂಂಕಂತಪ್ಪನನಱಿಯೆನೆಂದು ಸಭೆಯೊಳ್ ನುಡಿದಂ" (ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ -ಕಠಿಣ)

ಆಯ್ಕೆ : ಈ ವಾಕ್ಯವನ್ನು ಪಂಪ ಮಹಾಕವಿ ರಚಿಸಿರುವ ' ವಿಕ್ರಮಾರ್ಜುನ ವಿಜಯಂ ' ಕೃತಿಯಿಂದ ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿರುವ ' ಕೆಮ್ಮನೆ ಮೀಸೆವೊತ್ತನೇ ' ಎಂಬ ಪದ್ಯಭಾಗದಿಂದ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ

ಸಂದರ್ಭ : ದ್ರೋಣನು ಬಡತನದಿಂದ ಬಳಲುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಮಗನೊಡನೆ ಸಹಾಯವನ್ನು ಯಾಚಿಸಿ ಗೆಳೆಯನಾದ ದ್ರುಪದನ ಬಳಿಗೆ ಬಂದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಈ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ ಕೃಪವನ್ನು ಅರಮನೆಯ ಬಾಗಿಲಿನಲ್ಲಿ ನಿಂತು ದ್ವಾರಪಾಲಕನನ್ನು ಕರೆದು ನಿಮ್ಮ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಆಟವಾಡಿದ ಗೆಳೆಯನಾದ ದ್ರೋಣ ಎಂಬ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ಬಂದಿದ್ದಾನೆ ಎಂದು ರಾಜನಿಗೆ ತಿಳಿಸಿರುವ ಆಗ ರೂಪದಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯವೆಂಬ ಮಧ್ಯ ಪ್ರಾಣಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿದವನ್ನು ಅಹಂಕಾರ ಎಂಬ ಗೃಹದಿಂದ ತುಂಬಿದ ಮನಸ್ಸು ಒಳ್ಳೆಯತನವಿಲ್ಲದೆ ಹೀಗೆ ನುಡಿಯುತ್ತಾರೆ

ಸ್ವಾರಸ್ಯ : ಈ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ತಿರಸ್ಕಾರ ಉದಾಸೀನ್ಯ, ಗರ್ವ ಸ್ನೇಹಿತನಲ್ಲಿ ಅನಾದರ ಭಾವ ಅಸಹನೆ ಸ್ವಪ್ರತಿಷ್ಠೆ ಹಾಗೂ ದ್ರುಪದನ ಗರ್ವ ಬಹು ಸ್ವಾರಸ್ಯಪೂರ್ಣವಾಗಿ ವರ್ಣಿಸಲಾಗಿದೆ.

X. ಪದ್ಯ ಭಾಗ ಪೂರ್ಣ ಮಾಡುವದು (ತಪ್ಪಿಲ್ಲದೆ ಬರೆದ ಪೂರ್ಣ ಸಾಲಿಗೆ 1 ಅಂಕ) :

23. ಅಂತೆಂನಾರ್ಗೆ ಪಿರಿದುಂ
ಭ್ರಾಂತು ದಲೇಂ ದ್ರೋಣನೆಂಬನೇಂ ಪಾರ್ವನೆ ಪೇ
ಳೆಂತೆನಗೆ ಕೆಳೆಯನೇ ನೊಂ
ಕಂತಪ್ಪನನರೆಯನೆಂದು ಸಭೆಯೊಳ್ ನುಡಿದಂ

ಅಥವಾ

ಒಡವೆಯನರ್ಥಿಗಿತ್ತೆನವನೀತಳಮಂ ಗುರುಗಿತ್ತೆನೀಗಳೂಂ
ದಡೆಕೆಯುಮಿಲ್ಲ ಕೈಯೊಳೆರೆದಂ ಶ್ರುತಪಾರಗನೆಂತು ಸಂತಸಂ
ಬಡಿಸುವೆನಿನ್ನಿದೊಂದು ಧನವಿರ್ದುದು ದಿವ್ಯಶರಾಳಿಯಿರ್ದುದಿ
ಲ್ಲೊಡಮೆ ಸಮಂತು ಪೇಳವರೊಳಾವುದನೀವುದೊ ಕುಂಭಸಂಭವಂ

XI. ಪದ್ಯ ಭಾಗವನ್ನು ಓದಿ ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಮೌಲ್ಯವನ್ನಾಧರಿಸಿ ಸಾರಾಂಶ ಬರೆಯುವುದು :

ವಿಷಯಾಂಶಕ್ಕೆ 3 ಅಂಕ
ಅಡಕಗೊಂಡ ಮೌಲ್ಯ ಗುರುತಿಸುವುದು, ಪದಬಂಧ ಮತ್ತು ಭಾಷಾಶೈಲಿಗೆ 1 ಅಂಕ
ಒಟ್ಟು 4 ಅಂಕಗಳು

24. ವೇದವ್ಯಾಸರ ಸಂಸ್ಕೃತ ಮಹಾಭಾರತವನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ವಿಕ್ರಮಾರ್ಜುನ ವಿಜಯ ಎಂಬ ಕನ್ನಡ ಮಹಾ ಕಾವ್ಯವನ್ನು ಬರೆದಿರುವನು ಪಂಪ ಮಹಾಕವಿ ವಿಕ್ರಮಾರ್ಜುನ ವಿಜಯ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿನ ದ್ವಿತೀಯ ಆಶ್ವಾಸದಿಂದ ಪ್ರಸ್ತುತ ಪದ್ಯ ಕೆಮ್ಮನೆ ಮೀಸೆವೊತ್ತನೆ ಪದ್ಯ ಭಾಗದಿಂದ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

ಗುರು ದ್ರೋಣನಿಗೆ ಬಡತನ ಬಂದಾಗ ತನ್ನ ಮಗನಾದ ಅಶ್ವತ್ಥಾಮನ ಜೊತೆಗೂಡಿ ದೇಶ ದೇಶಗಳಲ್ಲೆಲ್ಲ ಸುತ್ತಿ ದಾನ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಇರುವ ಪರುಶುರಾಮನ ಬಳಿಗೆ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಬೇಡಲು ಬರುತ್ತಾರೆ. ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾರುಮುಡಿಯಿಂದ ಕೂಡಿದ ನಡವನ್ನುಳ್ಳವನೂ, ಜಟಾ ಸಮೂಹದಿಂದ ಕೂಡಿದವನಾಗಿ ತಪೋವನಕ್ಕೆ ಹೋಗುವ ಪರುಶುರಾಮನು ದ್ರವ್ಯವನ್ನು ಬೇಡುವದಕ್ಕಾಗಿ ಬಂದ ದ್ರೋಣನಿಗೆ ತನ್ನ ಬಳಿ ಚಿನ್ನದ ಪಾತ್ರೆಗಳಲ್ದಿದುದರಿಂದ ಮಣ್ಣಿನ ಪಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಅರ್ಗ್ಯವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಪೂಜಿಸಿದನು.

ಈಗಾಗಲೇ ತನ್ನ ಬಳಿ ಇರುವ ಎಲ್ಲಾ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ದಾನ ಮಾಡಿ ಬರಿಗೈಯಲ್ಲಿರುವ ಪರಶುರಾಮನು ದ್ರೋಣನನ್ನು ಕುರಿತು ನನ್ನಲ್ಲಿದ್ದ ಸಂಪತ್ತನ್ನೆಲ್ಲ ಬೇಡಿದವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟೆನು ಭೂಮಂಡಲವನ್ನು ಗುರುವಿಗೆ ಕೊಟ್ಟೆನು. ಈಗ ನನ್ನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಒಂದಡಿಕೆಯು ಇಲ್ಲ. ಬೇಡಲು ಬಂದಿರುವನು ವೇದ ಪಾರಂಗತನಾದವನು.ಅವನನ್ನು ಹೇಗೆ ಸಂತೋಷಪಡಿಸಲಿ? ಎಲೈ ದ್ರೋಣನೆ ಈಗ ಇದೊಂದು ಬಿಲ್ಲೂ ಹಾಗೂ ಇದೊಂದು ದಿವ್ಯಾಸ್ತ್ರಗಳ ಸಮೂವು ಇದೆ.ಬೇರೆ ಯಾವ ಆಸ್ತಿಯೂ ಇಲ್ಲ.ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ನಿನಗೆ ಯಾವುದನ್ನು ಕೊಡಲಿ ? ಚೆನ್ನಾಗಿ ಯೋಚಿಸಿ ಹೇಳು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ.

ಪರಶುರಾಮನೇನೋ ಜಗತ್ತನ್ನು ಗೆದ್ದಿರಬಹುದು ಆದರೆ ತನ್ನ ಸನ್ಯಾಸತ್ವವೇ ಮುಖ್ಯವಾದದರಿಂದ ಯಾವುದಕ್ಕೂ ಆಸೆ ಪಡೆದಿರುವುದರಿಂದ ಬರಿಗೈಯಲ್ಲಿ ಬದುಕುತ್ತಿರುವುದು.ಈ ನುಡಿಯಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತವಾಗಿದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ತನ್ನಲ್ಲಿರುವುದು ಕೇವಲ ದಿವ್ಯ ಶರಾವಳಿಗಳು ಅವುಗಳನ್ನು ಸಹ ದ್ರೋಣನಿಗೆ ನೀಡಲು ಪರಶುರಾಮನು ಬಯಸಿರುವಲ್ಲಿ ಪರಶುರಾಮನ ಶ್ರೇಷ್ಠತೆ, ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ಈ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಮೌಲ್ಯಯುತಯಾಗಿ ಮೂಡಿಬಂದಿದೆ.

XII. ಎಂಟು-ಹತ್ತು ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸುವುದು :

ಅಂಶಗಳನ್ನಾಧರಿಸಿ ಪಠ್ಯಾಂಶಕ್ಕೆ 3 ಅಂಕಗಳು
ಭಾಷಾ ಶೈಲಿಗೆ, ಪದಬಂಧಗಳಿಗೆ 1ಅಂಕ
ಒಟ್ಟು 4 ಅಂಕಗಳು

25. ದ್ರುಪದನು "ಅಂತಹವನನ್ನು ನಾನು ತಿಳಿದಿಲ್ಲ ; ಅವನನ್ನು ಹೊರಕ್ಕೆ ತಳ್ಳು" ಎಂದು ದ್ವಾರಪಾಲಕನಿಗೆ ಹೇಳಿದಾಗ ದ್ವಾರಪಾಲಕನು ಬಂದು ಆ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಲಾಗಿ ದ್ರೋಣನು ಬಲವಂತವಾಗಿ ಒಳಕ್ಕೆ ಪ್ರವೇಶಿಸಿ ದ್ರುಪದನನ್ನು ನೋಡಿ ಅಣ್ಣಾ ನೀನೂ ನಾನೂ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿದುದನ್ನು ತಿಳಿದಿಲ್ಲವೇ ಎನ್ನಲು ದ್ರುಪದನು ನಿನ್ನನ್ನು ನಾನು ತಿಳಿದಿಲ್ಲ. ನೀನು ನನ್ನನ್ನು ಅದೆಲ್ಲಿ ಕಂಡಿದ್ದೆಯೊ? ರಾಜನಿಗೂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಿಗೂ ಯಾವ ವಿಧವಾದ ಸ್ನೇಹ? ಮನುಷ್ಯರಾದವರು ಇಷ್ಟು ನಾಚಿಕೆಗೆಟ್ಟವರೂ ಆಗುತ್ತಾರೆಯೇ? ಎಂಬ ಮಾತುಗಳಿಂದ ದೋಣನಿಗೆ ಮರ್ಮಭೇದಕವಾಗುವಂತೆ ಹೀಯಾಳಿಸಿದನು. ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದುದೂ ಅಲ್ಲದೆ ದ್ರುಪದನು" ಈ ನಾಚಿಕೆಗೆಟ್ಟ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನನ್ನು ಎಳೆದು ಹೊರಗೆ ನೂಕು ಎನ್ನಲು ದ್ರೋಣನು ಐಶ್ವರ್ಯ ಬರಲು ಮದ್ಯಪಾನ ಮಾಡಿದವರಂತೆ ಮಾತು ತೊದಲುವುದು, ಮುಖದಲ್ಲಿ ವಕ್ರಚೇಷ್ಟೆಯುಂಟಾಗುವುದು; ಮಾತುಗಳು ನಾಚಿಕೆಯಿಲ್ಲದಾಗುವುವು ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಮರೆಯುವಂತೆ ಮಾಡುವುದು ; ಅದುದರಿಂದ ಐಶ್ವರ್ಯವು ಕಳ್ಳಿನೊಡನೆ (ಹೆಂಡದೊಡನೆ) ಹುಟ್ಟಿತು ಎಂಬುದನ್ನು ನಿಸ್ಸಂಶಯವಾಗಿ ತಟ್ಟನೆ ಈಗ ನಾನು ವಿಶದವಾಗಿ ತಿಳಿದೆನು. ಎಲೋ ಏಳನೇ "ನೋಣಕ್ಕೆ ಕಸವೇ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದುದು' ಎನ್ನುವ ಗಾದೆಯ ಹಾಗೆ ನಿನ್ನ ಯೋಗ್ಯತೆ ನನ್ನವರೆಗೂ ಉಂಟೆ? ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿದೆವೆಂಬ ಒಂದು ಕಾರಣದಿಂದ ನಿನ್ನನ್ನು ಕೊಲ್ಲಲಾರೆ. ಈ ಸಭಾವಲಯದಲ್ಲಿ ನನ್ನನ್ನು ಹಿಯ್ಯಾಳಿಸಿದ ನಿನ್ನನ್ನು ನನ್ನ ಶಿಷ್ಯರಿಂದ ನಿರಾಯಾಸವಾಗಿ, ನೀನು ಗಾಬರಿಪಡುವಂತೆ ಕಟ್ಟಿಸದೆ ಬಿಟ್ಟರೆ ನಾನು ಮೀಸೆಯನ್ನು ಹೊತ್ತಿರುವುದು ವ್ಯರ್ಥವಲ್ಲವೆ? ಎಂದನು.

26. ದ್ರೋಣ ಮತ್ತು ದುಪದರಿಬ್ಬರೂ ಯಜ್ಞಸೇನನೆಂಬ ಗುರುವಿನಲ್ಲಿ ಸಹಪಾಠಿಗಳಾಗಿ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿದರು. ದ್ರುಪದನು ತಾನು ದೊರೆಯಾದಾಗ ತನ್ನ ಬಳಿಕ ಬಂದರೆ ಸಹಾಯಮಾಡುವುದಾಗಿ ದ್ರೋಣನಿಗೆ ಹೇಳಿದನು. ಇಬ್ಬರ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಮುಗಿದ ನಂತರ ದುಪದನು ಛತ್ರಾವತಿಯಲ್ಲಿ ರಾಜನಾಗಿ ಆಳುತ್ತಿದ್ದನು . ಆಸಮಯದಲ್ಲಿ ದ್ರೋಣನಿಗೆ ಬಹಳ ಬಡತನ ಉಂಟಾಯಿತು . ಆಗ ಅವನು ದ್ರುಪದನು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಮಾಡುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಆಡಿದ್ದ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಜ್ಞಾಪಿಸಿಕೊಂಡು ಸಹಾಯವನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿ ದ್ರುಪದನಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದನು . ಆದರೆ ದ್ರುಪದನಿಗೆ ಅಧಿಕಾರಮದ ಆವರಿಸಿತ್ತು . ದೋಣ ತನ್ನ ಸಹಪಾಠಿ ಎಂದು ಗುರುತಿಸದಾದನು. ದ್ರೋಣನು ದ್ರುಪದನರಮನೆಯ ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ ನಿಂತು ಬಾಗಿಲು ಕಾಯುವವನನ್ನು ಕರೆದು ನಿಮ್ಮ ಜೊತೆಯಲ್ಲಾಟವಾಡಿದ ಸ್ನೇಹಿತನಾದ ದ್ರೋಣನೆಂಬ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ಬಂದಿದ್ದಾನೆಂದು ನಿಮ್ಮ ರಾಜನಿಗೆ ತಿಳಿಯಪಡಿಸು ಹೇಳಿ ಕಳುಹಿಸಿದಾಗ ದ್ರುಪದನು ಅವನಾರೋ ನನಗೆ ತಿಳಿದಿಲ್ಲ. ಅವನನ್ನು ಹೊರಕ್ಕೆ ತಳ್ಳು ಎಂದು ಆದೇಶಿಸಿದನು. ಆದರೆ ದೋಣನು ಬಲವಂತವಾಗಿ ಒಳಕ್ಕೆ ನುಗ್ಗಿ ಬಂದು ದಪದನಿಗೆ ತಮ್ಮಿಬ್ಬರೂ ಸಹಪಾಠಿಗಳಾಗಿದ್ದ ಸಂದರ್ಭವನ್ನು ಹೇಳಿದಾಗ ದ್ರುಪದನು ನೀನಾರೋ ನನಗೆ ತಿಳಿದಿಲ್ಲ. ನೀನು ನನ್ನನ್ನು ಅದೆಲ್ಲಿ ಕಂಡಿದ್ದೆಯೊ ? ರಾಜನಿಗೂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಿಗೂ ಯಾವ ವಿಧವಾದ ಸ್ನೇಹ? ಮನುಷ್ಯರಾದವರು ಇಷ್ಟು ನಾಚಿಕೆಗೆಟ್ಟವರೂ ಆಗುತ್ತಾರೆಯೇ? ಎಂದು ಹೀಯಾಳಿಸಿ ಮಾತನಾಡಿದ್ದನ್ನು ಕೇಳಿ ಕೋಪಗೊಂಡ ದೋಣನು ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿದೆವೆಂಬ ಒಂದು ಕಾರಣದಿಂದ ನಿನ್ನನ್ನು ಕೊಲ್ಲದೆ ಬಿಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಸಭಾವಲಯದಲ್ಲಿ ನನ್ನನ್ನು ಹಿಯ್ಯಾಳಿಸಿದ ನಿನ್ನನ್ನು ನನ್ನ ಶಿಷ್ಯರಿಂದ ನೀನು ಬೆಚ್ಚುವಂತೆ ಕಟ್ಟಿಸದೆ ಬಿಟ್ಟರೆ ನಾನು ಮೀಸೆಯನ್ನು ಹೊತ್ತಿರುವುದು ವ್ಯರ್ಥವಲ್ಲವೆ? ಎಂದು ಶಪಥ ಮಾಡಿದನು .

27. ದ್ರೋಣರು ದ್ರವ್ಯಾರ್ಥಿಯಾಗಿ ಭಾರ್ಗವರ ಆಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗ ತನ್ನ ಮಗನಾದ ಅಶ್ವತ್ಥಾಮನ ಜೊತೆಗೂಡಿ ದೇಶ ದೇಶಗಳಲ್ಲೆಲ್ಲ ಸುತ್ತಿ ದಾನ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಇರುವ ಪುರುಶುರಾಮನ ಬಳಿಗೆ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಬೇಡಲು ಬರುತ್ತಾನೆ. ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾರು ಮಡಿಯಿಂದ ಕೂಡಿದ ನಡುವನ್ನುಳ್ಳುವನೂ, ಜಟಾ ಸಮೂಹದಿಂದ ಕೂಡಿದವನಾಗಿ ತಪೋವನಕ್ಕೆ ಹೋಗುವ ಪರಶುರಾಮನು ದ್ರವ್ಯವನ್ನು ಬೇಡುವದಕ್ಕಾಗಿ ಬಂದ ದ್ರೋಣನಿಗೆ ತನ್ನ ಬಳಿ ಚಿನ್ನದ ಪಾತ್ರೆಗಳಿಲ್ಲಿದುದರಿಂದ ಮಣ್ಣಿನ ಪಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಅರ್ಘ್ಯವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಪೂಜಿಸಿದನು. ಈಗಾಗಲೇ ತನ್ನ ಬಳಿಯಿರುವ ಎಲ್ಲಾ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ದಾನ ಮಾಡಿ ಬರಿಗೈಯಲ್ಲಿರುವ ಪರಶುರಾಮನು ದ್ರೋಣನನ್ನು ಕುರಿತು "ನನ್ನಲ್ಲಿದ್ದ ಸಂಪತ್ತನ್ನೆಲ್ಲಾ ಬೇಡಿದವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟೇನು. ಭೂಮಂಡಲವನ್ನು ಗುರುವಿಗೆ ಕೊಟ್ಟೆನು. ಈಗ ನನ್ನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಒಂದಡಿಕೆಯೂ ಇಲ್ಲ. ಬೇಡಲು ಬಂದಿರುವವನು ವೇದಪರಂಗತನಾದವನು. ಅವನನ್ನು ಹೇಗೆ ಸಂತೋಷಪಡಿಸಲಿ? ಎಲೈ ದ್ರೋಣನೇ ಈಗ ಇದೊಂದು ಬಿಲ್ಲು ಹಾಗೂ ಇದೊಂದು ದಿವ್ಯಾಸ್ತ್ರಗಳ ಸಮೂಹವು ಇದೆ. ಬೇರೆ ಯಾವ ಆಸ್ತಿಯು ಇಲ್ಲ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ನಿನಗೆ ಯಾವುದನ್ನು ಕೊಡಲಿ? ಚೆನ್ನಾಗಿ ಯೋಚಿಸಿ ಹೇಳು" ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ದ್ರೋಣನು ನನಗೆ ವಿದ್ಯಾಧನವೇ ಧನವಾಗಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ದಿವ್ಯವಾದ ಅಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ದಯಪಾಲಿಸಬೇಕೆಂದು ಪರಶುರಾಮನಲ್ಲಿ ಕೇಳುತ್ತಾನೆ.ಪರಶುರಾಮನು ವಾರುಣ, ವಾಯುವ್ಯ, ಆಗ್ನೇಯ, ಇಂದ್ರಾದಿ ಮೊದಲಾದ ಪ್ರಧಾನ ಅಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ದ್ರೋಣನಿಗೆ ದಯಪಾಲಿಸುತ್ತಾನೆ. ಹೀಗೆ ಸಹಾಯ ಅರಸಿ ಬಂದ ದ್ರೋಣರನ್ನು ಪರಸುರಾಮನು ಸತ್ಕರಿಸಿ ಬಿಳ್ಕೊಟ್ಟನು.

XIII. ಪತ್ರಲೇಖನ ಬರೆಯುವುದು :

28. ವ್ಯಾವಹಾರಿಕ / ಮನವಿ ಪತ್ರ :

ಇಂದ,ಗೆ,ಸಂಭೋಧನೆ,ವಿಷಯ 1ಅಂಕ
ಪತ್ರದ ಒಡಲು,ವಿಷಯ ನಿರೂಪಣೆ 2 ಅಂಕಗಳು
ವಂದನೆಯೊಂದಿಗೆ ಮುಕ್ತಾಯ, ಇಂತಿ,ಸ್ಥಳ,ದಿನಾಂಕ 1 ಅಂಕ
ಭಾಷಾಶೈಲಿಗೆ,ಪದಬಳಕೆ,ವಿನ್ಯಾಸ 1 ಅಂಕ
ಒಟ್ಟು 5 ಅಂಕಗಳು

29. ಖಾಸಗಿ / ವೈಯಕ್ತಿಕ ಪತ್ರ :

ಇಂದ ವಿಳಾಸ, ದಿನಾಂಕ, ಸಂಭೋಧನೆ, ಕ್ಷಮೆ ವಿಚಾರ 1ಅಂಕ
ಪತ್ರದ ಒಡಲು, ವಿಷಯ ನಿರೂಪಣೆ 2 ಅಂಕಗಳು
ಮುಕ್ತಾಯ, ಇಂತಿ, ಸಹಿ, ಹೊರವಿಳಾಸ 1 ಅಂಕ
ಭಾಷಾಶೈಲಿಗೆ, ಪದಬಳಕೆ, ವಿನ್ಯಾಸ 1 ಅಂಕ
ಒಟ್ಟು 5 ಅಂಕಗಳು

XV. ಪ್ರಬಂಧ ಬರೆವಣಿಗೆ :

30. ಪ್ರಾಚ್ಯ ಸ್ಮಾರಕ ಸಂರಕ್ಷಣೆ.

31. ಭಾರತ ದೇಶದ ಯೋಧರ ಯಶೋಗಾಥೆ.

ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ / ಪೀಠಿಕೆ / ವಿಷಯ ಪ್ರವೇಶ 1
ಒಡಲು,ಸಮರ್ಥ ವಿವರಣೆಯೊಂದಿಗೆ ವಿಷಯಕ್ಕೆ 2
ಉಪಸಂಹಾರ / ಮುಕ್ತಾಯ / ವಿಷಯ ಸಮಾಪ್ತಿ 1
ಭಾಷಾ ಶೈಲಿಗೆ, ಪದಬಂಧ 1
ಒಟ್ಟು 5 ಅಂಕಗಳು

1. “ವಸಂತ ಮುಖ ತೋರಲಿಲ್ಲ” ಮಾದರಿ ಉತ್ತರಗಳು

I. ಒಂದೊಂದು ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಬರೆಯುವುದು (ವಾಕ್ಯರೂಪದಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರತಿ ಸರಿಯುತ್ತರಕ್ಕೆ 1 ಅಂಕ) :

1. ಪುಟ್ಟ ಪೋರಿ ಮುಸುರೆ ತಿಕ್ಕುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ.
2. ಪುಟ್ಟ ಪೋರಿಯ ಅಮ್ಮ ಗುಡಿಸಿಲಿನಲ್ಲಿ ಗೂರುತ್ತಾ ಮಲಗಿದ್ದಾಳೆ.
3. ಸುಣ್ಣ ಕಾಣದೆ ಗೋಡೆಗಳು ಮುಖ ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡಿವೆ.
4. ಒಡೆಯನ ಅಂಗಳದಲ್ಲಿದ್ದ ಮಾವಿನ ಮರಗಳು ಮೈತುಂಬಿ ನಿಂತಿವೆ.

II. ಮೂರು - ನಾಲ್ಕು ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಬರೆಯುವುದು (ಉತ್ತರದ ಅಂಶಗಳನ್ನಾಧರಿಸಿ ಪ್ರತಿ ಸರಿಯುತ್ತರಕ್ಕೆ 2 ಅಂಕಗಳು) :

5. ಒಡೆಯನ ಅಂಗಳದಲ್ಲಿದ್ದ ಮಾವಿನ ಮರಗಳು ಮೈತುಂಬಿ ನಿಂತಿವೆ. ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ಹಕ್ಕಿಗಳು ರೆಕ್ಕೆಬಿಚ್ಚಿ ಸ್ವಚ್ಛಂದವಾಗಿ ಹಾರುತ್ತಿವೆ. ಕೋಗಿಲೆಗಳು ಮನತುಂಬಿ ಹಾರುತ್ತಿವೆ ವಸಂತನ ಆಗಮನದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಇಳೆಯು ಸಂಭ್ರಮಿಸುತ್ತಿದೆ. ಹೀಗೆ ‘ವಸಂತ ಮುಖತೋರಲಿಲ್ಲ’ ಕವನದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕೃತಿಯ ಸಂಭ್ರಮ ವ್ಯಕ್ತವಾಗಿದೆ.
6. ಕತ್ತಲೆ ಗವ್ವೆನ್ನುವ ಗುಡಿಸಲಿನಲ್ಲಿ ಪುಟ್ಟ ಪೋರಿಯ ಅಮ್ಮ ಗೂರುತ್ತಾ ಮಲಗಿದ್ದಾಳೆ. ತೂತು ಬಿದ್ದ ಸೀರೆಯಲ್ಲಿ ಬಾಲ ರವಿ ಸೋರಗಿದ್ದಾನೆ. ಸುಣ್ಣ ಕಾಣದ ಗೋಡೆಗಳು ಮುಖ ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡಿವೆ. ಹೀಗೆ ಇಡೀ ಗುಡಿಸಲೆಳಗೆ ಕತ್ತಲೆ ಆವರಿಸಿ ಗವ್ವೆನ್ನುತ್ತಿದ್ದರಿಂದ ಒಳಗೆ ಬರಲು ವಸಂತನಿಗೂ ಒಳಗೆ ಬರಲು ವಸಂತನಿಗೂ ಹೆದರಿಕೆಯಾಯಿತು.

2. ಭಗತ್ ಸಿಂಗ್-ಮಾದರಿ ಉತ್ತರಗಳು

I. ಒಂದೊಂದು ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಬರೆಯುವುದು ಬರೆಯುವುದು (ವಾಕ್ಯರೂಪದಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರತಿ ಸರಿಯುತ್ತರಕ್ಕೆ 1 ಅಂಕ) :

1. ಸಂಜೆ ತಡವಾ ಗಿಬಾಲಕ ಭಗತ್ ಸಿಂಗ್ ಮನೆಯೊಳಗೆ ಕಾಲಿಟ್ಟಾಗ ಅವನತಂಗಿ "ವೀರಾಜಿಬಂದ... ವೀರಾಜಿಬಂದ"...ಎಂದು ಕೂಗಿಕೊಂಡಳು.
2. ಬಾಲಕ ಭಗತ್ ಸಿಂಗ್ ನಿಗೆ ಅವನ ತಂಗಿ ತಿನ್ನಲು ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಳು.
3. ಅಮಾಯಕ ಭಾರತೀಯರ ಮೇಲೆ ಗುಂಡಿನ ಮಳೆಗರೆದ ಅಧಿಕಾರಿಯ ಹೆಸರು ಲೆಫ್ಟಿನಂಟ್ ಗವರ್ನರ್ ಜನರಲ್ ಡಯರ್.
4. ಭಗತ್ ಸಿಂಗನ ತಂದೆ ಕಿಶನ್ ಸಿಂಗ್, ತಾಯಿ ವಿದ್ಯಾವತಿ.
5. ಭಗತ್ ಸಿಂಗ್ ನ ಜನ್ಮಸ್ಥಳ ಪಂಜಾಬಿನ ಲಾಯಲಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಬಂಗಾ ಗ್ರಾಮ.
6. "ಇಂಕ್ವಿಲಾಲ್ ಜಿಂದಾಬಾದ್" ಘೋಷಣೆಯನ್ನು ಭಗತ್ ಸಿಂಗ್ ಹುಟ್ಟು ಹಾಕಿದರು.
7. ಭಗತ್ ಸಿಂಗ್ ಬ್ರಿಟಿಷರ ವಿರುದ್ಧ ಸೇಡು ತೀರಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಕ್ಕೆ ದೊರೆತ ಫಲ ಮರಣದಂಡನೆ.

II. ಮೂರು –ನಾಲ್ಕು ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಬರೆಯುವುದು : ಬರೆಯುವುದು (ಉತ್ತರದ ಅಂಶಗಳನ್ನಾಧರಿಸಿ ಪ್ರತಿ ಸರಿಯುತ್ತರಕ್ಕೆ 2 ಅಂಕಗಳು) :

8. ಭಗತ್‌ಸಿಂಗ್ ಜಲಿಯನ್ ವಾಲಾಬಾಗ್‌ನ ಮಣ್ಣಿನ ಕುರಿತು ತನ್ನ ತಂಗಿಗೆ "ಇದು ಬಹಳ ಪೂಜ್ಯನೀಯವಾದ ಮಣ್ಣು, ಜಲಿಯನ್ ವಾಲಾಬಾಗ್ ಹತ್ಯಾಕಾಂಡದಲ್ಲಿ ಹುತಾತ್ಮರಾದವರ ರಕ್ತದಿಂದ ಈ ಮಣ್ಣು ಒದ್ದೆಯಾಗಿದೆ'' ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ನಂತರ ಪವಿತ್ರವಾದ ಮಣ್ಣಿನ ಡಬ್ಬವನ್ನು ಮನೆಯ ಸ್ವಚ್ಛ ಜಾಗದಲ್ಲಿರಿಸಿ ಹೂಗಳನ್ನು ಇರಿಸಿ ನಮಸ್ಕರಿಸಿ ಪೂಜಿಸತೊಡಗಿದನು.

9. ಜಲಿಯನ್ ವಾಲಾಬಾಗ್ ಮಾರಣ ಹೋಮ್ ಭಗತ್‌ಸಿಂಗ್‌ನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಅಚ್ಚಳಿಯದ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಬೀರಿತ್ತು. ಒಂದಲ್ಲ ಒಂದು ದಿನ ಈ ದಮನಕಾರಿ ಪ್ರಭುತ್ವವನ್ನು ಧ್ವಂಸ ಮಾಡಲು ಏನನ್ನಾದರೂ ಮಾಡಿಯೇ ತೀರುತ್ತೇನೆಂದೂ, ಆಗ ಕ್ರೂರ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಆಳ್ವಿಕೆ ಅಂತ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ತಿಳಿದಿದ್ದ ಭಗತ್‌ಸಿಂಗ್ ಮುಂದೆ ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಿಗಳ ಸಹಕಾರದಿಂದ ಮಾತೃಭೂಮಿಯನ್ನು ಗುಲಾಮಗಿರಿಯ ಸಂಕೋಲೆಯಿಂದ ಬಿಡಿಸಲು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟದ ಪಥದಲ್ಲಿ ಮುನ್ನಡೆಯುವ ನರ್ಧಾರವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡನು.
10. ಜಲಿಯನ್ ವಾಲಾಬಾಗ್ ಹತ್ಯಾಕಾಂಡ ನಡೆದ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದ ಬಾಲಕ ಭಗತ್ ಸಿಂಗ್ , ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ತಲೆಬಾಗಿ ರಕ್ತದಿಂದ ತೊಯ್ದ ಒಂದು ಚಿಟಿಕೆ ಮಣ್ಣನ್ನು ತೆಗೆದು ತನ್ನ ಹಣೆಯ ಮೇಲೆ ತಿಲಕವನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಕಣ್ಮುಚ್ಚಿ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಕೈ ಮುಗಿದು, ಹುತಾತ್ಮರಿಗೆ ಗೌರವ ಸಲ್ಲಿಸಿ, ಪೂಜ್ಯನೀಯ ಆ ಮಣ್ಣನ್ನು ತನ್ನ ಊಟದ ಡಬ್ಬದಲ್ಲಿ ಮನೆಗೆ ತಂದನು. ಅದು ತನಗೆ ದೊರೆತ ಪಾರಿತೋಷಕವೆಂಬಂತೆ ತಿಳಿದಿದ್ದ.
11. ಎಲ್ಲಾ ಮಕ್ಕಳು ಸಂಜೆ ಶಾಲೆಯಿಂದ ಬಂದಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಹನ್ನೆರಡು ವರ್ಷದ ಬಾಲಕ ಭಗತ್ ಸಿಂಗ್ ಮಾತ್ರ ಮನೆಗೆ ಬಂದಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವನ ತಂದೆ ತಾಯಿಯರಿಗೆ, ಕುಟುಂಬದ ಇತರ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಬಹಳ ಆತಂಕವಾಯಿತು. ಸಂಜೆ ತಡವಾಗಿ ಮನೆಗೆ ಬಂದ ಭಗತ್‌ಸಿಂಗ್‌ನನನ್ನು ಕಂಡ ಅವನ ತಂಗಿ ಸಂತೋಷದಿಂದ ವೀರಾಜಿ ಬಂದ ಎಂದು ಕೂಗಿಕೊಂಡಳು. ಕತ್ತಲಾದರೂ ಮಗ ಮನೆಗೆ ಬರದೇ ಇದ್ದುದರಿಂದ ಆತಂಕಗೊಂಡಿದ್ದ ಆತನ ತಾಯಿಗೆ ಮಗನನ್ನು ಕಂಡು ಸಂತೋಷವಾಯಿತು. ಓಡಿ ಬಂದು ಮಗನನ್ನು ಅಪ್ಪಿದಳು. ಆಕೆಯ ಕಣ್ಣುಗಳಿಂದ ನೀರು ಧಾರಾಕಾರವಾಗಿ ಸುರಿಯಿತು.
12. ಭಗತ್‌ಸಿಂಗ್ ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಿಗಳ ಸಹಕಾರದಿಂದ ಮಾತೃಭೂಮಿಯನ್ನು ಗುಲಾಮಗಿರಿಯ ಸಂಕೋಲೆಯಿಂದ ಬಿಡಿಸಲು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟದ ಪಥದಲ್ಲಿ ಮುನ್ನಡೆದನು.

"ಇಂಕ್ವಿಲಾಬ್ ಜಿಂದಾಬಾದ್' ಎಂಬ ಘೋಷಣೆಯೊಂದಿಗೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಕ್ಕೋಸ್ಕರ ತನ್ನ ಜೀವವನ್ನೇ ಇರಿಸಿ ಮರಣ ದಂಡನೆಗೆ ಈಡಾಗಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟಕ್ಕೆ ಒಂದು ಗುರಿಯನ್ನು ತೋರಿಸಿಕೊಟ್ಟು ಪ್ರಾಣಾರ್ಪಣೆ ಮಾಡಿದ ಭಗತ್‌ಸಿಂಗ್ ತನ್ನ ತ್ಯಾಗ ಬಲಿದಾನದಿಂದ ಅಮರನಾದನು.

3. ಉದಾತ್ತ ಚಿಂತನೆಗಳು - ಮಾದರಿ ಉತ್ತರಗಳು

I. ಒಂದೊಂದು ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಬರೆಯುವುದು (ವಾಕ್ಯರೂಪದಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರತಿ ಸರಿಯುತ್ತರಕ್ಕೆ 1 ಅಂಕ)

1. ಕ್ರಿಯಾ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವೆಂದರೆ, ತನಗೆ ಇಷ್ಟ ಬಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲು ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಅವಕಾಶವಿರುವುದು.
2. " ಅನ್‌ಟು ದಿಸ್ ಲಾಸ್ಟ್' ಕೃತಿಯನ್ನು ಬರೆದವರು ರಸ್ಕಿನ್
3. ನಚಿಕೇತನು ಯಮರಾಜನನ್ನು ಸಂದರ್ಶಿಸಿ ಧೈರ್ಯದಿಂದ ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದನು
4. ಸರ್ವೋದಯ' ಹೆಸರಿನಿಂದ ಗುಜರಾತಿ ಭಾಷೆಗೆ ಅನುವಾದಗೊಂಡ ಕೃತಿ "ಅನ್ ಟು ದಿ ಲಾಸ್ಟ್".

II. ಮೂರು –ನಾಲ್ಕು ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಬರೆಯುವುದು (ಉತ್ತರದ ಅಂಕಗಳನ್ನಾಧರಿಸಿ ಪ್ರತಿ ಸರಿಯುತ್ತರಕ್ಕೆ 2 ಅಂಕಗಳು) :

5. ರಾಜಕೀಯ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಇರುವುದು ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಶಾಸನಗಳನ್ನು ರಚಿಸುವುದರಲ್ಲಿ, ಸರಕಾರಗಳ ಸ್ಥಾಪನೆ, ವಿಸರ್ಜನೆಗಳಲ್ಲಿ ಪಾಲು ಇರುವ ಹಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ. ಸರಕಾರ, ಇರುವುದಾದರೂ ಜನರಿಗೆ ಜೀವನ, ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ, ಸಂತೋಷಾನ್ವೇಷಣೆಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿ ಕೊಡುವ ಸಲುವಾಗಿ. ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ರಾಜಕೀಯ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಎನ್ನುವುದು ಮಾನವ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ಮತ್ತು ಸಮಾನತೆ ತತ್ವದಿಂದ ಅನುಗಮನ ಮಾಡಿದ ತತ್ವವಾಗಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ರಾಜಕೀಯವಾದ ಸಮಸ್ತ ಅಧಿಕಾರವೂ ಜನತೆಯಿಂದ ಬರುತ್ತದೆ. ತಮ್ಮ ಸಾರ್ವಜನಿಕವಾದ ಹಾಗೂ ಖಾಸಗಿಯಾದ ಜೀವನವನ್ನು ನಿರ್ದೇಶಿಸುವ, ನಿಯಂತ್ರಿಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಅವರು ತಾವೇ ಹೊಂದಿರುತ್ತಾರೆಯೇ ಹೊರತು ಬೇರೆ ಯಾರು ಅಲ್ಲವೆಂದು ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ.
6. ಅಂದವಾದ ಅಕ್ಷರ, ಒಳ್ಳೆಯ ಬರೆವಣಿಗೆಗಳ ಮಹತ್ವ ತಿಳಿಯುವ ಮೊದಲು ಅವುಗಳ ಬಗೆಗೆ ಗಾಂಧಿಜಿಯವರ ಭಾವನೆ ಏನಿತ್ತು? ಗಾಂಧೀಜಿಯವರಿಗೆ ಮೊದಲು ಅಂದವಾದ ಅಕ್ಷರ, ಒಳ್ಳೆಯ ಬರೆವಣಿಗೆ, ಶಿಕ್ಷಣದ ಅವಶ್ಯಕ ಅಂಶವಲ್ಲವೆಂಬ ಭಾವನೆ ಇತ್ತು. ಅಂದವಾದ ಅಕ್ಷರ, ಒಳ್ಳೆಯ ಬರೆವಣಿಗೆಗಳ ಬಗೆಗೆ ಗಾಂಧೀಜಿಯವರಿಗೆ ಯಾವಾಗ ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪ ಉಂಟಾಯಿತು? ದಕ್ಷಿಣ ಆಫ್ರಿಕಾಕ್ಕೆ ಹೋದ ಮೇಲೆ, ಅಲ್ಲಿ ಸುಶಿಕ್ಷಿತ ಯುವಕರ ಮತ್ತು ವಕೀಲರ ಮುತ್ತು ಪೋಣಿಸಿದಂತಿದ್ದ ಸುಂದರ ಬರೆವಣಿಗೆ ನೋಡಿ, ಅವರಿಗೆ ನಾಚಿಕೆಯೂ ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪವೂ ಉಂಟಾಯಿತು.
7. ರಸ್ಕಿನ್‌ನ 'ಅನ್‌ಟು ದಿಸ್ ಲಾಸ್ಟ್" ಎಂಬ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಓದಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದುದೇ ತಡ, ಅದನ್ನು ಕೆಳಗಿಳಿಸಲು ಅವರಿಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಅದು ಅವರ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಸೆರೆಹಿಡಿಯಿತು. ಆ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದ ಧ್ಯೇಯಗಳಿಗನುಸಾರವಾಗಿ ನನ್ನ ಜೀವನವನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಿ ಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಅವರು ನಿರ್ಣಯಿಸಿಕೊಂಡರು. ಅವರು ಓದಿದ ಕೆಲವು ಪುಸ್ತಕಗಳ ಪೈಕಿ, ಬಾಳಿನಲ್ಲಿ ತಕ್ಷಣ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾದ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದುದು `ಅನ್‌ಟು ದಿಸ್ ಲಾಸ್ಟ್' ಎಂಬ ಪುಸ್ತಕ. ಅನಂತರ ಅವರು ಆ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಸರ್ವೋದಯವೆಂಬ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಗುಜರಾತಿ (ಭಾಷೆ)ಗೆ ಅನುವಾದ ಮಾಡಿದರು.
8. ವಿವೇಕಾನಂದರ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ದೇಶದ ಪ್ರಗತಿ ಯಾವಾಗ ಸ್ಥಿರವಾಗುತ್ತದೆ? ವಿವೇಕಾನಂದರ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ದೇಶದ ಪ್ರಗತಿ ಸ್ಥಿರವಾಗಬೇಕಾದರೆ; ದೇಶದ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಜನರಿಗೆ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ನೀಡಿ. ಅವರು ವಿಷಯಗ್ರಹಣ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವರು. ಆದರೆ ಅವರಿಗೆ ಮತ್ತೊಂದು ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇದೆ. ಅದು ಸಂಸ್ಕೃತಿ. ನಾವು ಅವರಿಗೆ ಈ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಯನ್ನು ಕೊಡುವ ತನಕ ಅವರ ಪ್ರಗತಿ ಸ್ಥಿರವಾಗಲಾರದು. ಅಂದರೆ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮಾತ್ರ ಆಘಾತವನ್ನು ಸಹಿಸಬಲ್ಲದು. ಕೇವಲ ಜ್ಞಾನರಾಶಿಗೆ ಅದನ್ನು ಎದುರಿಸುವ ಶಕ್ತಿ ಇಲ್ಲ. ಸಂಸ್ಕೃತಿಯು ರಕ್ತದಲ್ಲಿ ಹರಿಯಬೇಕು. ಆಗ ಮಾತ್ರ ದೇಶದ ಪ್ರಗತಿ ಸ್ಥಿರವಾಗುವುದು. ಇದು ವಿವೇಕಾನಂದರ ದೃಷ್ಟಿಯಾಗಿದೆ.

9. ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಮತ್ತು ಇಡೀ ಜಗತ್ತಿನ ಕಲ್ಯಾಣ ನಮ್ಮ ಮೇಲೆ ನಿಂತಿದೆ ಎಂದು ಭಾವಿಸಿಕೊಂಡು ನಾವು ಕಾರ್ಯೋನ್ಮುಖರಾಗಬೇಕು. ವೇದಾಂತದ ಸಂದೇಶವನ್ನು ಪ್ರತಿ ಮನೆಮನೆಗೂ ಸಾರಿ, ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಆತ್ಮದಲ್ಲಿರುವ ಸುಪ್ತ ಪಾವಿತ್ರ್ಯವನ್ನು ಜಾಗೃತಗೊಳಿಸಬೇಕು. ನಾವು ಎಷ್ಟೋ ಅಲ್ಪವನ್ನು ಸಾಧಿಸಿದ್ದರೂ ನಾವು ಒಂದು ಮಹಾ ಆದರ್ಶಕ್ಕಾಗಿ ಬಾಳಿ ದುಡಿದು ಮಡಿದೆವು ಎಂಬ ತೃಪ್ತಿ ದೊರಕುತ್ತದೆ ಎಂಬುದು ವಿವೇಕಾನಂದರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಾಗಿದೆ.

10. ಗಾಂಧೀಜಿಯವರು 'ಅನ್‌ಟು ದಿಸ್ ಲಾಸ್ಟ್' ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ತಿಳಿದ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳಾವುವು?
ಗಾಂಧೀಜಿಯವರು ತಿಳಿದಂತೆ `ಅನ್‌ಟು ದಿಸ್ ಲಾಸ್ಟ್' ಗ್ರಂಥದ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳು :

(೧) ಎಲ್ಲರ ಒಳ್ಳೆಯದರಲ್ಲಿಯೇ ನಮ್ಮ ಒಳ್ಳೆಯದು ಅಡಗಿದೆ.

(೨) ವಕೀಲನ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಇರುವ ಬೆಲೆಯೇ ಕ್ಷೌರಿಕನ ಕೆಲಸಕ್ಕೂ ಇದೆ. ತಮ್ಮ ಕೆಲಸದಿಂದ ಜೀವನ ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸಮಾನವಾದ ಹಕ್ಕಿದೆ.

(೩) ಶ್ರಮಜೀವಿಯ ಜೀವನ, ಉಳುವವನ ಅಥವಾ ಕೈಕಸುಬುಗಾರನ ಜೀವನವೇ ಯೋಗ್ಯ ಜೀವನ.

4. ವಚನಗಳು - ಮಾದರಿ ಉತ್ತರಗಳು

I. ಒಂದೊಂದು ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಬರೆಯುವುದು (ವಾಕ್ಯರೂಪದಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರತಿ ಸರಿಯುತ್ತರಕ್ಕೆ 1 ಅಂಕ)

1. ಅಕ್ಕಮಹಾದೇವಿಯ ವಚನಗಳ ಅಂಕಿತ ಚೆನ್ನಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ.
2. ಚೆನ್ನಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಅಕ್ಕಮಹಾದೇವಿಯ ವಚನಗಳ ಅಂಕಿತವಾಗಿದೆ.
3. ಸುವರ್ಣವನ್ನು ತಂದು ಕಡಿದು ಒರೆದರೆ ಬೆಂದು ಕಳಂಕ ಹಿಡಿಯುವುದಿಲ್ಲ.
4. ಅಕ್ಕಮಹಾದೇವಿಯು ತಾನು ಹಿಂದೆ ಮಾಡಿದ ದೋಷಗಳನ್ನು ತಂದು ಮುಂದಿಟ್ಟರೆ ನಿಮಗೆ ಹಾನಿ ಎಂದಿದ್ದಾಳೆ.
5. ಅರಿಯದವರೊಡನೆ ಸಂಗ ಮಾಡಿದರೆ ಕಲ್ಲು ಹೊಡೆದು ಕಿಡಿಯ ತೆಗೆದು ಕೊಂಡಂತೆ ಆಗುತ್ತದೆ.
6. ಬಲ್ಲವರೊಡನೆ ಸಂಗ ಮಾಡಿದರೆ ಮೊಸರನ್ನು ಕಡೆದು ಬೆಣ್ಣೆಯನ್ನು ಪಡೆದಂತೆ ಪ್ರಯೋಜನಕಾರಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆ

II. ಮೂರು – ನಾಲು ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಬರೆಯುವುದು (ಉತ್ತರದ ಅಂಕಗಳನ್ನಾಧರಿಸಿ ಪ್ರತಿ ಸರಿಯುತ್ತರಕ್ಕೆ 2 ಅಂಕಗಳು) :

7. ಚಂದನವನ್ನು ಕಡಿದು,ಕೊರೆದು, ತೇದರೂ ನೊಂದು ಅದು ತನ್ನ ಸುವಾಸನೆ ಬಿಡದು. ಸುವರ್ಣವನ್ನು ಕಡಿದು, ಅರೆದು, ಬೇಯಿಸಿದರೂ ಕಳಂಕ ಹೊಂದುವುದಿಲ್ಲ. ಕಬ್ಬನ್ನು ಸಂದು ಸಂದು ಕಡಿದು ಗಾಣದಲ್ಲಿಟ್ಟು ಅರೆದು ಪಾಕ ಮಾಡಿ, ಅದು ಸಕ್ಕರೆಯಾದ ಮೇಲೆ ತಾನು ನೊಂದಿದ್ದ ಕಾರಣ ಸಿಹಿ ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ. ಹಾಗೆ ನನ್ನ ಹೀನತೆ ತಿಳಿಸಿ ಕೊಂದರೂ ನಾನು ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ಶರಣಾಗುವುದನ್ನು ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಭಗವಂತನಲ್ಲಿ ಶರಣಾಗುವ ಭಾವ ಅಕ್ಕಮಹಾದೇವಿಯ ವಚನದಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತವಾಗಿದೆ.
8. ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಅರಿತವರು ಮತ್ತು ಅರಿಯದವರು ಇರುತ್ತಾರೆ. ಅರಿಯವದವರೊಡನೆ ಸಂಗ ಮಾಡಿದರೆ ಕಲ್ಲನ್ನು ಹೊಡೆದು ಬೆಂಕಿಯನ್ನು ಪಡೆದಂತೆ ಅಪ್ರಯೋಜನಕಾರಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅರಿತವರೊಡನೆ ಸಂಗ ಮಾಡಿದರೆ ಮೊಸರನ್ನು ಕಡೆದು ಬೆಣ್ಣೆಯನ್ನು ಪಡೆದಂತೆ ಪ್ರಯೋಜನಕಾರಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇವು ಅರಿಯದವರ ಮತ್ತು ಬಲ್ಲವರ ಸಂಗದ ಪರಿಣಾಮಗಳು ಶರಣರ ಸಂಗವನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ ಕರ್ಪೂರದ ಗಿರಿಯನ್ನು ಉರಿಯಕೊಂಬಂತೆ ಎನ್ನುವುದು ಅಕ್ಕಮಹಾದೇವಿಯವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಾಗಿದೆ.

5. ನಾನು ಪ್ರಾಸ ಬಿಟ್ಟ ಕತೆ - ಮಾದರಿ ಉತ್ತರಗಳು

I. ಒಂದೊಂದು ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಬರೆಯುವುದು (ವಾಕ್ಯ ರೂಪದಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರತಿ ಸರಿಯುತ್ತರಕ್ಕೆ 1 ಅಂಕ)

1. "ಬಿಲ್ಲಹಬ್ಬ" ವನ್ನು ರಚಿಸಿದವರು ಮೂಲ್ಕಿಯ ವಾಸುದೇವಪ್ರಭು.
2. ಚಪ್ಪರದ ಗದ್ದಲ ಮಧ್ಯೆ ಕುಗ್ಗಿದ ಕೊರಳಲ್ಲಿ ಹಾಡು ಕೇಳಿಸಿ ಕೊಂಡ ಪೈಗಳು ನೆಟ್ಟಗೆ ಹೋದವರು ಅಭ್ಯಾಸದ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಹಿಡಿದು ಬರೆಯತೊಡಗಿ ಏಕಾಂಕನಾಟಕ ಎನ್ನಬಹುದಾದ ನಾಟಕವನ್ನು ಇಳಿಹೊತ್ತಿನೊಳಗೆ ಬರೆದು ಮುಗಿಸಿದರು.
3. ಮಂಗಳೂರಿನ ಬಾಸೆಲ್ ಮಿಶನ್‌ರವರು ಶಬ್ದಮಣಿ ದರ್ಪಣದಿಂದಲೂ ,ಛಂದೊಂಬುದಿಯಿಂದಲೂ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿದ (1889) 'ಹಳಗನ್ನಡ ವ್ಯಾಕರಣ ಸೂತ್ರಗಳು' ಎಂಬ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ,ಅದರಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯತಃ ಛಂದೋ ಲಕ್ಷಣ ಪ್ರಕರಣವನ್ನು, ಕನ್ನಡ ಜೈಮಿನಿಭಾರತ, ಗದುಗಿನ ಭಾರತ, ಶಬರ ಶಂಕರ ವಿಲಾಸವೇ, ಮೊದಲಾದ ಮಹಾಕಾವ್ಯಗಳನ್ನು ಲೇಖಕರು ಓದಿದರು.
4. ಲೇಖಕರು 1899 ರಲ್ಲಿ ಶೇಕಸ್ಪಿಯರ್ "ಟ್ವೆಲ್‌ನೈಟ್"ಎಂಬ ನಾಟಕದ ಮೊದಲನೆಯ ಅಂಕದಿಂದ ಕೆಲವು ನೋಟಗಳನ್ನು ವೃತ್ತ-ಕಂದಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಷಾಂತರಗೊಳಿಸಿ, ಅವನ್ನು ಶ್ರೀನಂದಳಿಕೆ ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಣಪ್ಪನವರಿಗೆ ಕಳಿಸಿಕೊಟ್ಟಾಗ ಅವರು ಮುಂದುವರಿಸಿ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಕಳುಹಿಸಿದರು.
5. ಪ್ರಾಸ ಬಿಡಬೇಕೆಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಿದ ಬಳಿಕ ಲೇಖಕರು ರವೀಂದ್ರನಾಥ ಠಾಕೂರರ 'ಅಯಿ ಭುವನ ಮನೋಮೋಹಿನಿ' ಕನ್ನಡಿಸಿ ಬರೆದರು
6. ಪೈಗಳು ಬರೆದ ಮೊದಲ ಯಕ್ಷಗಾನ ಪ್ರಸಂಗದ ಹೇಸರು ಮಕರಾಕ್ಷನ ಕಾಳಗ.

II. ಮೂರು –ನಾಲ್ಕು ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಬರೆಯುವುದು (ಉತ್ತರದ ಅಂಕಗಳನ್ನಾಧರಿಸಿ ಪ್ರತಿ ಸರಿಯುತ್ತರಕ್ಕೆ 2 ಅಂಕಗಳು) :

7. ಪೈಗಳ ತಮ್ಮನ ನೂಲುಮದುವೆಯ ದಿನ ಅಂಗಳದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಲಡ್ಡುಗೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುತ್ತಿದ್ದರು, ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆ ಮಂಡಿಗೆಗಳನ್ನು ಮಡುಚುತ್ತಿದ್ದರು, ಬೇರೊಂದು ಕಡೆ ಸೇವಿಗೆಯನ್ನು ಒತ್ತುತ್ತಿದ್ದರು. ಹೀಗೆ ಇನ್ನೂ ಮುಂತಾದ ಸಿದ್ದತೆಗಳಾಗುತ್ತಿದ್ದವು.
8. ಪೈಗಳು ಬರೋಡಾ ರಾಜ್ಯದ ನವಸಾರಿಯಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ಒಂದು ಮುಂಜಾನೆ ಮಾಳಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಶತಪತಗೈಯುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಆಗೋದು ಹೋಗೋದು ದೇವರ ಇಚ್ಛೆ, ಹೂಡೋದು ಬಿತ್ತೋದು ನನ್ನ ಇಚ್ಛೆ ಹಾಗಾಗಿ ಮೀನ ಮೇಷ ನೋಡದೆ ಪ್ರಾಸವನ್ನು ಈಗಲೇ ತೊರೆಯುವುದು ಉತ್ತಮ ಎಂದುಕೊಂಡು ತಕ್ಷಣ ರವೀಂದ್ರನಾಥ ಠಾಕೂರರ ಭಾರತಲಕ್ಷ್ಮೀ, ವಿದಾಯ ಎಂಬ ಬಂಗಾಳಿ ಕವಿತೆಗಳನ್ನು, ಶೇಖ್ ಮುಹಮ್ಮದ ಇಕ್ಬಾಲರ ಹಿಂದೂಸ್ಥಾನ ಹಮಾರಾ ಎಂಬ ಉರ್ದು ಗೀತವನ್ನು ಕನ್ನಡಿಸಿದರು. ನಂತರ ತಮ್ಮ ಸ್ವದೇಶಾಭಿಮಾನಿ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಅವನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದರು.

6.ಶುಕನಾಸನ ಉಪದೇಶ - ಮಾದರಿ ಉತ್ತರಗಳು

I. ಒಂದೊಂದು ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಬರೆಯುವುದು (ವಾಕ್ಯ ರೂಪದಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರತಿ ಸರಿಯುತ್ತರಕ್ಕೆ 1 ಅಂಕ)

1. ಗುರುವಾಣಿ ಮೂರ್ಖರ ಕಿವಿಗೆ ಹೊರೆ ಎನಿಸುತ್ತದೆ.
2. ರಾಜರ ಮನೆತನದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದರೆ ಸಾಕು ಅಹಂಕಾರದಿಂದ ಅವರ ಕಿವಿ ಕಿವುಡಾಗಿ ಬಿಡುತ್ತದೆ. ಇಂತವರ ಕಿವಿಗೆ ಉಪದೇಶವು ನಾಟುವುದಿಲ್ಲ.
3. ದುಡ್ಡಿನ ಪೈತ್ಯ ಅಡರಿದವರಿಗೆ ಜಗತ್ತು ಕ್ಷುದ್ರವಾಗಿ ಕಾಣಿಸುತ್ತದೆ.
4. ಮುಸ್ಸಂಜೆಯ ಚಂದ್ರ ಕತ್ತಲನ್ನು ಕಳೆವಂತೆ, ಮನಸ್ಸಿನ ಕೊಳೆಯನ್ನೆಲ್ಲ ಹಿತವಚನ ತೊಳೆದು ಬಿಡುತ್ತದೆ.
5. ದುಡ್ಡು ದುರಾಭಿಮಾನದ ತವರಾಗಿದೆ.

II. ಮೂರು – ನಾಲ್ಕು ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಬರೆಯುವುದು (ಉತ್ತರದ ಅಂಕಗಳನ್ನಾಧರಿಸಿ ಪ್ರತಿ ಸರಿಯುತ್ತರಕ್ಕೆ 2 ಅಂಕಗಳು) :

6. ಗುರೂಪದೇಶ ಎಂದರೆ ಜನರ ಒಳ ಹೊರಗಣ ಕೊಳೆಯನ್ನು ತೊಳೆದು ಬಿಡುವ ನೀರಿಲ್ಲದ ಮೀಹ, ತಲೆ ನೆರೆಯದ ಮೈ ಸುಕ್ಕುಗಟ್ಟದ ಮೂಡುವ ಮುಪ್ಪು. ಬೊಜ್ಜು ಬೆಳೆಯದೆ ಬರುವ ಗುರುತ್ವ. ಬಬಂಗಾರವಿಲ್ಲದೆ ಮಾಡಿದ ಬೆಲೆ ಬಾಳುವ ಕಿವಿಯೋಲೆ . ಪಂಜು ಇಲ್ಲದೆ ಬೆಳಗುವ ಬೆಳಕು. ಉದ್ವೇಗ ಬರಿಸದ ಜಾಗರಣೆ.
7. ರಾಜರ ಪ್ರಕೃತಿಯು ಅಹಂಕಾರದ ದಾಹ ಜ್ವರ ತಲೆಗಡರಿ ಅವರ ಬಗೆಯಲ್ಲಿ ಕತ್ತಲು ತುಂಬಿರುತ್ತದೆ. ಇದು ಎಲ್ಲ ದುಡ್ಡಿನ ಮಹಿಮೆ. ದುಡ್ಡು ದುರಭಿಮಾನದ ತವರು . ದುಡ್ಡಿನ ಪೈತ್ಯ ಅಡರಿದವರಿಗೆ ಜಗತ್ತೆಲ್ಲ ಕ್ಷುದ್ರವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ರಾಜ್ಯ ಎನ್ನುದು ಒಂದು ವಿಷ. ಅದರ ಅಧಿಕಾರದ ಸೋಂಕು ತಾಗಿದವರಿಗೆಲ್ಲ ಬುದ್ದಿ ಮಂಕಾಗಿ ಬಿಡುತ್ತದೆ.